

f. 8708
(Wiet. 130)

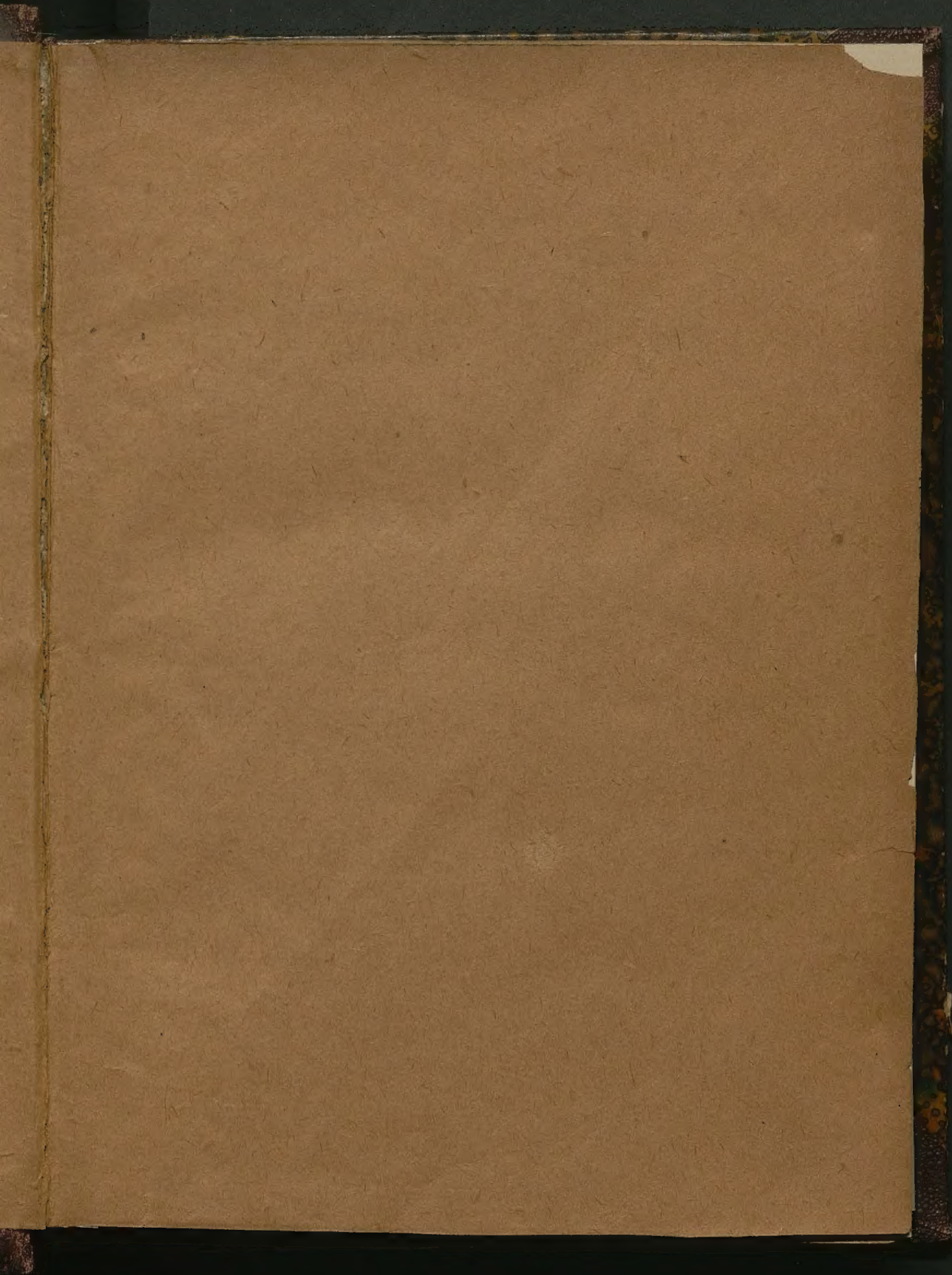

262

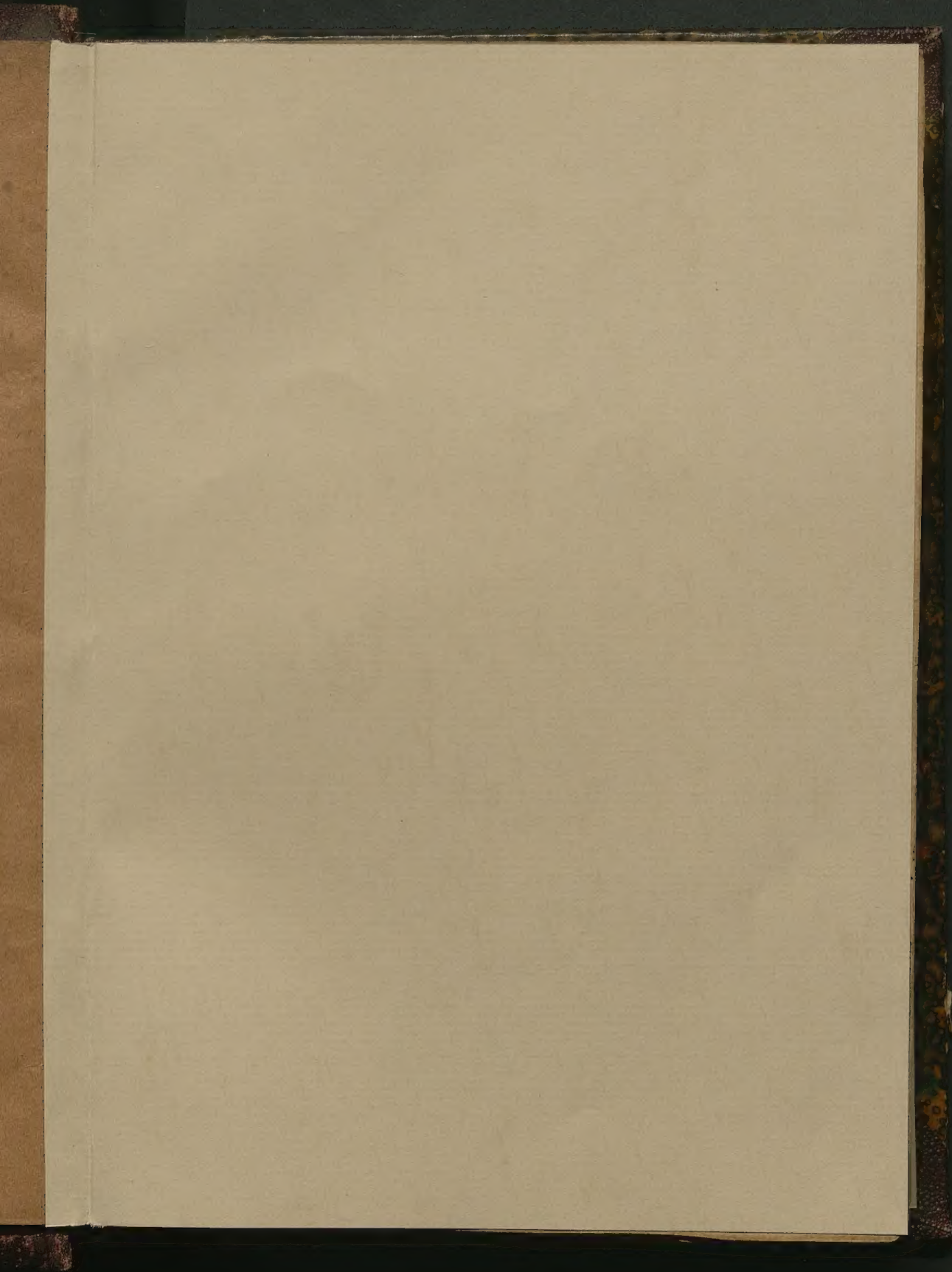
Jnc

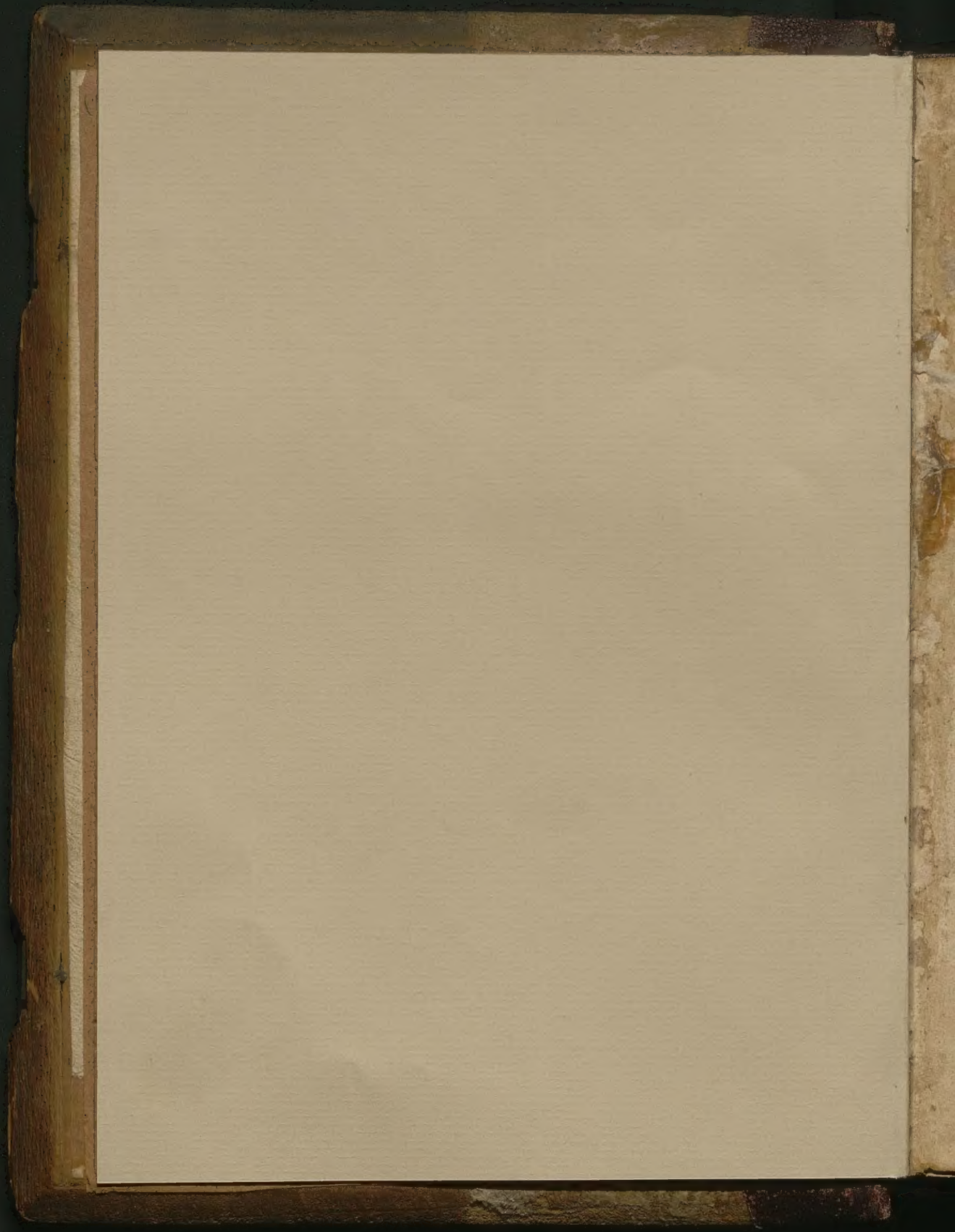
W.I. 518 = Floz. 4728
(tamie dolna okładzina)

W.I. 51a

1 x 27

Capitulum
Super dictis et per in nobis suppositis
Quia non tam magis per se per se per se

Commentū emēdatū z cor

quod dicitur et per
per se per se per se
Quia
rectum in primum z quartum tractatus Petri Hispani Et super tractatibus Marsilij de Suppositiōibus: ampliationibus: appellationibus et consequentijs.

Quatuor sunt species suppositiōnis
Quomodo dicitur et per

Qualiter per se
Quia species est collectiue
Propterea per se per se

Hervieu Anna super tractatibus Petri Hispani
Joannes Garretus super tractatibus Marsilij

Bibliotheca Collegij Majoris
Universitatis Cracoviensis

Causa est ad idem esse sequitur aliquid aliud & est duplex simpliciter
& respectu causa intrinseca est 9. 3. de efficientia et propria distinctione
sive causae & sive dicitur 5. Materialis & formalis. Causa extrinseca est 7
non est de efficientia et de propria distinctione illius cuius est causa & sive
dicitur 4. efficientis & finalis

Causa materialis sive est materia: Causa formalis est sive efficientia

Causa efficiens sive est intellectus in obiecto: subiecto sive

Finalis. sive sive causa est sive intellectus & ut hinc notitia facilius
fiat accessus ad alias sive accedat

Triplex est causa materialis. 1. ex qua in qua & aliqua sive non in
causa materialis ex qua sive in causa materialis de qua sive subiecto
illius sive & materia causa materialis in qua sive materia intellectus

Christus est quilibet ex multis autem frequenter videtur quod et uno modo
hinc conclusionis

Bibl. Jag.

Ireca initiū par

uorum logicaliū. Querit primo Utrū logi-
ca sit sciētia. Priusq; magistri Petri hyspa-
ni textū aggrediar de certis notandis mouē
disq; dubijs viderere stat. Pro declara-
tione itaq; nostre questionis est notandum
primo. q. Logica est sciētia vocēs artificia-
liter verum a falso discernere. Secundo
notandū q. Sciētia in genere sic diffinitur

Logica.

Sciētia.

Sciētia strictissime est assensus firmus ppositionis vere z necessarie in-
tellectui in q. est pūa demōstratione acquisitus. Vel est habitus ex multis
actib; generatus. Vel est aggregatū ex multis assensib; vel habitib; ha-
bentib; attributionē ad idē subiectū attributionis. In illa diffinitōe dī-
citur primo Assensus. qd. ponit p. genere diffinitū. Dicit firmus ad excludē-
dū opinionē. Dicit ppositōis vere. p. hoc innuit q. de nulla ppositione
falsa est sciētia. Etiam ad excludendū errorem. Dicit necessarie. p. hoc
innuit q. de ppositione contingenti non est sciētia. Teste Aristotele in
primo posterior. vbi dī. q. sciētia est de veris necessarijs perpetuis in-
corruptibilib; z impossibilitē aliter se habentib;. Dicit demōstratione
acquisitus. ppter fidei que non est sciētia. Dicitur vel habitus zc. ibi
innuit sciētia habitualis. Dicitur vel est aggregatū. ppter sciētiā ag-
gregatā z totālē. Nota q. in presenti diffinitōe innuitur q. multa-
plex est sciētia. Nam quedam est actualis. quedam habitualis. quedā
simplex. quedam aggregata. Per hoc ad questionē respondetur. q. lo-
gica est sciētia. patet per diffinitōem sciētie. Contra hoc arguitur.
Vel logica naturalis est sciētia artificialis. vel acquisita. sed nullū po-
test dici. Pro argumento est notandū q. logica naturalis est natura-
lis inclinatio intellectus ad syllogizandū vel argumentandū. Cor-
relatiū. Anima canis est naturalis logica. Sed logica artificialis est
logica quā quis studio acquirit. Per hoc ad argumentū respondet. q.
logica artificialis est sciētia z non logica naturalis. Arguit secūdo.
Si logica esset sciētia. tunc habens logicā deberet dici logicus. Co-
sequens falsum est. q. tunc idem deberet dici logicus z grāmaticus qd.
falsum est. quia bene sequit logicus est grāmaticus igitur logica est grā-
matica. tenet psequētia p. locum a cōiugatis. i. a cōcrentis ad abstracta
Ad argumentū respōdet. pcedendo q. iste sit logicus qui in se habeat
logicā. Sed psequētia vltima negat. Nec arguit per regulā Quia re-
gula habet veritatē dūmodo arguit in predicationib; quiditatis.
Dubitat primo Utrū logica totalis sit vna scia. Rūdet breuiter q. sic
q. ex vnitatē subiecti attributionis arguit vnitās scie. Contra arguit. Lo-
gica totalis non est vna res. q. logica totalis non est vna scia. tenet pūa
a superiori negato ad inferius. Confirmatur. Logica non ē vni. igitur
logica non est vna sciētia. tenet psequētia a toto in modo ad prem

Sciētia pūa philosophi q. vna scia
est vna pūa pūa pūa pūa
pūa pūa pūa pūa pūa

R. ad questionem

Logica naturalis.

Logica artificialis

Utrū logica totalis sit
vna sciētia.

quatuor sunt veritates qd quap legio est ad diffina pma est facilis de pma de
 quidam e arguendi. pma: 3. facilis de pma de 3. 3. facilis de arguendi
 2. 2. pma de 3. in omni materia 2. 3. facilis de pma de 3. 3. facilis de arguendi

Ad primū respondetur negando psequentiā. Quia est regula. qñ
 arguitur a supiori ad inferius vel econuerso rōne partium extremorum
 tunc enā debet sic argui rōne totaliū extremoz. sed qz ibi nō est sic. quia
 hoc totū vna res nō est supius ad ly vna scientia. Etā ly vna aliter def
 minat ly res qz ly scia. Ad secundū respondet. q non arguit a toto in
 modo ad partē. Quia ibi nō arguitur a determinabili sed ad determina
 tionē. Etiam arguit a dicto simpliciter ad dictū fm quid. Si deest re/
 gula Quando ly vniū vel eius cōcedimū multipliciter terminus abso/
 lutus sequit vel secum ponitur tunc dicit vnitatē simpliciter dictā. Sed
 quando secum ponit terminus accidentaliter cōnotatiuus tūc dicit vni/
 tatem fm qd. i. aggregatam. Aliud dubiū. Quid sit subiectum attri/
 butionis rotius logice. Rñdetur q ille terminus Argumentatio cap/
 large vt etiam extendit se ad malā argumentationē de q Areto. in scōo
 pñoz dicit. vt ista est mala argumentatio Ratiſponenses sunt diuites p
 pter bonum portū danubij. ergo viennenses sunt diuites propter bo/
 num portum danubij. Iste est vagabundus nocte igitur est fur. Du/
 lier est pallida igitur peperit. Et species argumētationis sunt quattuor
 scz Syllogismus. inductio. enthimema. 2. exemplū. Aliud dubium.
 Quid sit subiectum attributionis in primo tractatu Pe. hñ. Rñdetur q
 ly propositio. 2. eius ppria passio est verum vel falsum. Sed ppria pas/
 sio argumētationis est illatiuum cōsequētis ex antecedente. Alio du/
 bium. Quis sit titulus pñis libri. Rñdetur q titulus presentis tracta
 tus est Primus tractatus Petri hyspani factus ad acqrendā scientiam
 logicā. Aliud dubium. Quare prefens liber dicatur liber paruoz
 logicāliū. Respondet primo quia valet pro paruis de nouo logicā inci
 pientibus. Secūdo ideo. quia iste tractatus 2 alij sunt traditi a paruis
 autoribz 2 modernis. vt Barſilio Biridano 2 Pe. hñ. Aliud du/
 bium. Que sint cause libri. Pro dubio est notandū. q differt dicere
 de causis libri 2 de causis scientie libri. Nā cause libri sunt quattuor. Ef
 ficiens est scriptor. Materialis est bapirus. incausū. Formalis est di/
 spositio libri. Finalis est luez vel studiū. Sed causa sciēlibz efficiens ē
 ipse intellectus. Causa materialis enā est intellectus. Sed cā formalis
 est ipsamet noticiā. Sed causa finalis est pfectio intellectus. Et habitu/
 dines illaz causarū exprimūtur in his metris Ex vel de materiā notat
 a vel ab efficiente. Per dat formale. de notat ppter qz finalem. Dice/
 res. An hec vera sit Pe. hñ. est causa efficiēs illius tractat. Rñdetur
 q est falsa. qz subiectū eius p nullo supponit. Sed conceditur ad talez
 sensum Petrus hñ. qui sunt ē causa efficiens illius tractat in quo tra/
 ctabatur de cōsimili scia sicut tractat in illo libro. Dubitat vltimo.
 Qui parti pñie subordi
 natur Qui parti pñie prefens scientia subordinet. Pro illo est notandū q phi
 losophia est duplex. Principalis videlicet 2 minus principalis seu ami
 niculatiua Phia principalis est que cōsiderat de quiditate rei vt metha
 phisica. vel de motu vt phia naturalis. vel de moribz vt phia mōialis
 Verhaphisica sub se pphendit theologiā Sed phia naturalis sub
 se pphendit medicinā. Philosophia aut mōialis cōprehendit sub se

Subiectū attributionis

Titulus libri

Cause libri.

Qui pñie subordi
 natur

utrumque ius. canonicum videlicet et civile. Sed philosophia minus principalis vel amuniculativa est aggregatum ex omnibus artibus liberalibus. Et est duplex. Quaedam est sermocionalis. ut est logica. rhetorica. grammatica. que alio nomine dicitur trivium. Alia est non sermocionalis. ut musica. astronomia. geometria et arithmetica. et vocantur alio nomine quadrivium. quasi quatuor scilicet in unum finem tendentes ut magnitudinem. Per hoc ad dubium respondeo. Quia scia presentis libri subordinatur philosophie minus principali et immediate sub sermocionali. immediate sub logica.

**Dialectica est ars artium scientiarum
ad omnium methodorum principia viam
habens.**

Pro illius littere declaratione. Est notandum quod illa diffinitio ut ponitur in verbis et de rigore non est bona. quia non exprimit convertibiliter id quod per diffinitum significatur. Nam ille terminus dialectica irrestrictus ponitur per diffinitio supponens tam per dialectica totali quam partiali. Modo prius nostra diffinitio non convenit dialectice partiali. Cum dialectica partialis non sit ars artium scientiarum etc. Consequenter est notandum pro maiori diffinitionis declaratione. quod ille terminus dialectica capit dupliciter. Pro termino videlicet prime intentionis et secunde intentionis. Pro termino prime intentionis Dialectica est hoc habens in se scientiam dialecticam sicut mulier. de qua non est ad presens. Sed per terminum secunde intentionis adhuc dupliciter. Uno modo stricte per partem principali logicam que docet argumenta componere ex propositionibus probabilibus et non demonstrativis. ut sic Et illo modo considerat de eo in libris Topicorum. Et etiam sic capitur in illa divisione cum dicitur. Scientia alia est demonstrativa. alia sophistica et alia dialectica. sed sic non capitur in proposito. Secundo modo capit largius per logicam totali vel etiam partiali put in generali docet argumentare et verum a falso discernere. Et sic debet capi in proposito. Ulterius nota quod per illas duas particulas. ars artium. scientia scientiarum diuersa important regimen. Nam per primam particulam videlicet ars artium importat regimen partitionis. Et est sensus. Ars de numero septem artium liberalium. Per secundam vero particulam videlicet scientia scientiarum importatur regimen excellentie. Et est sensus. Scientia excellens omnes alias scientias in administratione. Et istis patet quod non est nugatio in diffinitione propter illas duas particulas. Consequenter est sciendum In verbo methodorum. quod ipsius rectus est methodus vel methodos indifferenter existens dictio greca feminini generis. Iuxta illud Alexandri dictum. Os grecum sepe etc. Et in propria significatione sua valet tantum sicut via recta excludens vias obliquas eodem strate. In proposito autem capit transumptive. et valet tantum sicut scientia. quia sicut recta via excludit omnes alias obliquas vias communis strate. sic etiam excludit errores. Debet igitur diffinitio ultime sic intelligi Dialectica. id est logica scilicet totalis et perfecta. Est ars artium. id est ars de numero septem artium liberalium. scientia scientiarum. id est excellens omnes alias scientias in administratione. ad omnium methodorum principia viam habens. id est

Dialectica capit dupliciter

Intellectus diffinitio
nis dialectice.

ta dare modū arguendi instrumentaliter ex principijs omnium aliarum scientiarum. Et diffinitio in forma erit illa Logica totalis et perfecta est una ars de numero septem artium liberalium excellens omnes alias scientias in administratione nata dare modū arguendi instrumentaliter ex principijs omnium aliarum scientiarum. Sed logica in genere ut puenit tam partiali quam totali logice sic diffinit. Est scientia docens artificialiter verum a falso discernere. Vel ostendens proprietates alicuius corporis vel considerans aliquid quod est ordinatum ad aliquid illud. Arguit. Diffinitio non conuenit omni totali logice. Et adhuc non est bona. igitur. Assumptum probatur. Et volo quod fortis solus habeat duos assensuum et alias nullam scientiam. tunc hoc aggregatum est logica totalis. probatur. quia est logica et non est per alteri logice. ergo est logica totalis. tenet prima. quia illud dicitur esse logica totalis quod non est per alteri logice. Sed quod diffinitio sibi non pueniat. probatur. quia illud aggregatum ex illis duobus assensibus logica libere non habet viam ad principia omnium aliarum scientiarum. Confirmatur. Adhuc datur aliquid logica cui diffinitio non puenit. ergo non est bona. Assumptum probatur de logica naturali similiter visuali. Ad primum respondetur negando assensuum primum. Ad probationem admittatur casus et pcedit quod talis logica non sit ars artium. Et respondetur quod non sit logica totalis ut in proposito capitur ille terminus totalis. Nam in proposito capitur logica totalis per logica completa et perfecta. Unde illa dicitur logica totalis et perfecta que est de argumentationibus et speciebus et proprietatibus eiusdem sue in generali siue in speciali. modo sic non est de predictis duobus assensibus in casu argumenti. Ad secundum respondetur. Negando assumptum. Ad probationem dicatur. quod logica visualis et naturalis non sit logica. Et psequenter est dicendum quod in illa diuisione logicarum alia visualis. alia naturalis et alia artificialis. diuisum est terminus analogus. Et sic non oportet diuisum verificari de omnibus membris diuidentibus. et sic non valet prima. hec est logica naturalis vel visualis ergo hec est logica. quia arguitur cum dictione distrabente. Pro hoc est sciendum quod logica naturalis est naturalis inclinatio intellectus ad syllogizandum. Sed logica visualis est habitus inclinans ad prompte inferendum propositionem vel argumentum. Et ista logica habent laici et bruti. Correlatiui Solum logica artificialis est logica. An autem logica sit scientia practica vel speculatiua. patebit deo conducente in veteri arte.

Sola enim dialectica probabiliter disputat de principijs omnium aliarum scientiarum. Et ideo in acquisitione scientiarum dialectica debet esse prior

Et dupliciter intelligitur Pro presentia littere est notandum. quod littera prelorens duplicem potest habere intellectum. Primus est capiendus ly dialectica abstractue per scientiam logicalem. Et tunc littera sic debet intelligi Sola enim dialectica. id est scientia logicalis probabiliter disputat artificialiter et instrumentaliter de principijs omnium aliarum scientiarum. id est ipsa logica dat modum arguendi ex principijs omnium aliarum scientiarum. Secundus intellectus est capiendus ly dialectica per retine per ipso dialectico. Tunc est sensus littere Sola enim dialectica. id est solus logicus probabiliter et artificialiter disputat de principijs et. ut supra. Et sic finem primum intellectum

maxime 126 2
Vnde 126

ly disputat in littera capit p instrumentali ter disputare. Quia logica nō
 pōt disputare cū disputare sit act⁹ rei aniare. logica autē est res maiata.
 Est tñ logica instrumentū quo mediāte disputis disputat. sicut malle/
 us est instrū fabri. Itē pbabiliter in lra valet tantū. i. artificialē. Et h
 iuxta scōm intellectū lre. Pro quo est notandū q artificialiter dispu/
 tare ē disputare p argumētatiōes z p pnetates eiusdē. z sic in disputādo
 fare pñam esse bonā quā format. z cām qre est bonā. z malā scire qua/
 res sit mala. **U**ltērius sciendū q logica disputat de principiis oim ali
 arum sciaz. nō sic q pbet principia oim aliarum sciaz. sed sic qz dat modū
 arguendi. Negantē principia oim aliarum sciaz. sic viz. q negans prin
 pia alicui⁹ scie. pbat p logica ad pcedendū magis incōueniens qz pñci
 piū talis scientie. Pro alia pte lre est notandū. qly ideo in lra nō de/
 bet capi illatiue vt valeat tantūz sicut igit. qz alias lra esset simplr falsa.
 qz rōnalis mala psequentiā. Sed debet capi vt valeat tantū. i. p p hoc
 Secundo est notandū. p illa lra. q lra sic intelligit. z ideo. i. p p hoc i
 adquisitiōe scz pfecta sciaz. dialectica. i. logica artificialis debet esse pñor
 id est nulla scientia pōt perfecte sciri nisi prius sciat logica. **C**onsequē/
 ter notandū est. q duplex est adquisitiō sciaz. scz perfecta z imperfecta. Acq
 uisitiō scientiarum pfecta. est adquisitiō qua dñs acquirit sciam. sic q scit a⁹ p/
 cessus z argumentatiōes z diffinitōes z diuisiones. z sic de alijs eē bo
 nas. z de illa intelligit pñs lra. Sed adquisitiō imperfecta p oppositum de/
 scribitur. z sic pueni in pñmo discit grāmar cā imperfecte. quia habet so
 lum ex auctoritate mgti sui. **C**orrelariū. Ly pñor in lra non debet ca
 pi p pñue z p pñie ita q esset sensus. Dialectica est pñor alijs scientijs. qā
 dialectica nō est pñor seipsa sed debet capi vt supra est expressum. **A**r
 guitur. Grammaticus disputat prius de principiis suis. ergo nō logica.
 tenet pñā. qz purus grāmaticus nō est logic⁹. **C**ōfirmatur. **D**ebet
 philosophicus pbabiliter disputat de principiis oim aliarum sciaz. ergo non so
 lū logic⁹. **A**ssumptū. pbat. qz metaphisica hz stabilire principia oim
 aliarum sciaz. ergo habet disputare de principiis oim aliarum sciaz. tenet
 pñā ab equiualete ad equiuales. **C**ōfirmat tertio. **U**el logica dispu
 tat de principiis aliarum scientiarum dialectice vel demonstratiue vel sophisti
 ce. **A**d pñmū rñdetur q purus grāmatic⁹ disputat de principiis su
 is. nō tñ pbabiliter z artificialr. qz ipse ignorat pñas esse bonas vl ma
 las z regulas ad disputandū requisitas. **A**d secundū rñdetur. q nō
 fit idem dicere disputare z stabilire. qz stabilire principia sciaz est osten
 dere qditates rez significatar p terminos qui ponunt in principiis ali
 arum sciaz. Sed disputare supra dictū est. **A**d tertium rñdet q dialecti
 ca disputat demonstratiue z enthymematicē non sic q pbet talia princi
 pia. sed sic vt supra patet. **S**ed diceret. que sunt tamē principia logi
 calia. rñdetur q illa. omnis argumētatio est bonā. vl non est bonā. ois
 ppositio est vera vel falsa. omnis psequentiā est bonā vl mala. **H**oc
 autem quodlibet est vl nō est. est pñcipiū metaphisicale. **A**rguit
 Si logica sola disputaret de principiis aliarum sciaz. sequer q oia argu
 menta essent logica. psequens falsum est. quia mltā sunt argumenta

Artificialit⁹ disputare

Quo logica disputat de principiis aliarum sciaz

Duplex adquisitiō sci

Arguitur pñmo

Secundo

Tercio

Rñr ad pñmū argumē

Rñr ad scōm

Rñr ad tertium

Principia logica

Arguitur pñmo

Secundo.

R. ad primum.

Ad secundum.

**Textus dupl'r potest
interpretari.**

Arguit

R.

grammaticalia etiā metaphisicalia. Sed añs pbat. qz omne argumētum est disputatio. sola aut logica habet disputare. - Cōfirmat In acq̄sitiō ne scīaz grāmātica debet esse prior. q̄ nō logica. Assumptū pbat. qz verum z falsum p̄supponūt zgruū. q̄ grāmātica debet pcedere logicam.

Pro primo argumēto est notandū. qz argumētū dupl'r dī esse logicale. Vno mō qz ipm ex principiis logicalibz vel ex terminis logicalibz est fabricatū. Et isto mō rñdet ad argumētū qz nō oē argumētū est logicale. Secundo argumētū dī logicale qz ipm fm regulas logicales ē fabricatū. z sic omne argumētū bonū est logicale. Ad secundū argumētū rñdet qz in acq̄sitiōe scīaz. im̄fecta grāmātica debet esse prior q̄s logicā. Sed in acq̄sitiōe scīaz pfecta logica debet esse prior.

Dicitur enim dialectica a dia quod est duo z logos sermo vel lexis ratio quasi duorū sermo vel ratio scz opponētis z respondentis in disputatione

Notandū est p lra. qz in ea ille terminus dialectica capī materialiter z restringit p illum terminū diaz qui capī p termino secūde intēōis z valet tantū sicut interpretatur. Sic enā illi termini dia logos z lexis capī int materialr. alias em lra essz inēōgrua cū relatiū dīscōueniret cū ali quo eoz in genere. Alterius est notandū qz interpretatio p̄is in lra facta pōt duobz modis fieri. Primo cōiter. z sic dialectica talis termin' dī. i. interpretat. a dia ab illo vocabulo. qd scz vocabulū est. i. significat duo. z logos qd est sermo. i. scīa. vel lexis qd est rō. i. argumētatio quā si duoz argumentatio. siue scīa de argumentatōe q̄ fit inter duos vel ab vno vt duobz. Correlatiū. Sic interpretando illū terminū dialectica tūc interpretatio nō est pueribilis cū interpretato. qz nō oīs dialectica ē de argumētatiōe vt patet de partiali dialectica puta veteri arte. z alijs pti/ bus dialectice q̄ nō tractant de totali argumentatōe sed solū de pte. Nec oportet oēm interpretationem esse cōuertibilē cū interpretato. Nā lapis interpretatur ledēs pedē. Et tū interpretatio nō pueritur cū interpretato. qz nō oīc ledens pedē est lapis. Secūdo mō ille termin' dialectica pōt interpretari sic. Dialectica p̄fecta z p̄fecta dī. i. interpretat a dia ab illo vocabulo z logos qd est sermo z lexis qd est rō. i. argumētatio. q̄ si scīa de argumētatiōe tanqz de subiecto argumētatiōis cū finis est disputatio q̄ fit int duos scz opponētē z respondentē. Et sic isto mō interpretatio ē cōuertibilis cū interpretato. Arguit p̄tra lram. Ille termin' dialectica male interpretatur in presenti libro. igit littera mala. assumptū pbat. qz interpretatio p̄tinet ad grāmāticū z nō ad logicū. q̄ Pe. hū. nō bene determinauit. Pro illo argumēto est notandū. qz dupliciter p̄ngit interpretari vocabula. vno mō principaliter. z sic p̄tinet ad solā grāmāticā. Alio mō minus principalr seu incidentaliter. z sic quilibet artifex pōt interpretari terminos siue artis. Vñ quilibet facultas vt. tur suis p̄p̄is terminis. Isto viso rñdet ad argumētū. qz Pe. hū. solū minus principalr de terminauit de interpretatiōe vt habeatur finis z vtilitas significati talis termini. z talis interpretatio etiā bene pōt fieri p logicū.

Sed qz disputatio nō pōt fieri nisi mediante sermo
ne, nec sermo nisi mediante voce, nec vox nisi median
te sono. Omnis autem vox est sonus ideo a sono tan
quāz a priori inchoandum est:

Pro ista ista ē notandū. q. ipsa est intelligenda de disputatōe vocali et
nō scripta vlt̄ metali. Secdo notādū. q. disputatio sic d̄scribi pōt. **Disputatio**
vnt̄ ppositōis p aliā pbatō. Vel sic. ē act̄ pbatū vlt̄ appares pbatū
vnt̄ ridentēz opponētēz sc̄is p̄t aliq̄ finē. z de illo lat̄ ptractat in li
bris clencor. **Dz** igit̄ ista sic intelligi. Sz q̄a. i. ex q̄ disputatō vocal nō
p̄t fieri nisi mediante sermone. z h̄ ē vez q̄a ois disputatio vocal ē sermo. nec
sermo nisi mediante voce q̄a ois sermo ē vox. nec vox nisi mediante sono. q̄a
ois vox est sonus. Ideo. i. ppter h̄ a sono id est ab illo sermō sono tan
q̄z a poi. i. cōmuniō inchoādū ē. id ē ichoāda ē ps exēcutiva vez q̄ad
dēterminandū qd sit son̄. Ex q̄ pz q̄ ille sermō son̄ ista caput materialiter.
z ille termin̄ pō. i. valet tantū. i. cōiōi. z iō nō debet capi illatiue sz vt
valet. i. ppter h̄ sic p̄us. **Diceres** Si ab illo sermō son̄ ē inchoādū **Obicit**
p̄t h̄ q̄a ē termin̄ cōiōi q̄ ille sermō vox vlt̄ sermo. seq̄ret q̄ prī ē incho
andū ab illo sermō res vlt̄ ens. q̄a tales sermō sūt cōiōies q̄ ille termin̄
sonus. Ad hoc r̄ndetur. q. pe. h̄is. voluit q̄ ab illo sermō sonus tanq̄
a cōiōi in sp̄e valēs magis p̄p̄nq̄ z immediatus ad notificatiōē huī
termini vox ē inchoandū. Sic autēz nō ē de illis duob̄ sermōis ens z **Re**
res q̄a nō valet ad notificatiōē huī termin̄ vox. **Arguit̄** disputatio **Arguitur**
vocalis pōt fieri sine illo sermone. z disputatio pōt fieri sine illo sermone.
z sic de alijs. ergo disputatio vocal pōt fieri sine sermōe. tenet p̄na p̄ idu
ctionē vel ascensum. Ad h̄ argumētū r̄r. q. nō ē inductio neq̄ ascēsus. **Re**
Ex q̄ ly disputatio stat dēterminare z ly sermone stat d̄stributiue z d̄i
stribuit p ly sine t̄nc p̄us dz induci disputatio. sub ly quā sub ly sermōe
Nec valet illa p̄na. sine sermōe pōt fieri disputatō. Sz disputatio pōt fieri
sine sermone q̄ arguit̄ a suppositōe p̄fusa t̄tū ad dēterminatā respectu cī
dem multitudinis. i. respectu eiusdē termini d̄stributi q̄ est ly sermone.

**Sonus igitur est quicquid proprie z per se ab audi
tu auris percipitur. Dico autēz proprie quia licet hō
vlt̄ campana audiat̄ tamen hoc nō est nisi per sonū.**

Pro p̄na littera est notandū. q. ipsa de rigore verbor̄ nō est hōa. p̄t
illud signū quicqd̄ in ea positū. Nam proprie capiēdo ly quicquid vt va
let tantum sicut omne ens qd̄ vel ois res q̄. Et sic esset sensus littere. q̄
aliquis certus sonus esset omne ens quod auditu auris percipit qd̄ falsū
est. Pro quo est sciēdū. q. in p̄na littera ly quicqd̄ dz capi ipsoe vt valet
tantū. i. ens qd̄ vel res q̄ omittendo ly omne vel ly omnis z sic capiēdo
tunc littera est vera. z diffinitio soni erit bona. Secundo notandum
q̄ ille sermō son̄ in ista caput p termino p̄me int̄tōis p̄ q̄litate vez accidē
tali ipsi aeri inherēte z nō p sermō scd̄e int̄tōis. Istis p̄missis dz ista
sic intelligi. son̄ sc̄z real̄ ē q̄cquid. i. ens qd̄ p̄p̄ie id est mediantib̄ sp̄cie/

Arguitur

R.

bus proprijs a tali q̄litate accidentali multiplicat̄ auditu auris percipitur
i. nata percipit de sui rōe a sensu auditus. Ex littera pz. q̄ h̄o v̄l campana
sonās non est son⁹ quia neutru illorum percipit sensu auditus p̄ppuas
species. Correlatiū. Vox plata a surdo etiā nullo audire est sonus.
quia lz talis non percipiat actu apta nata tamen est percipi. Argui-
tur. si diffinitio eēt bona sequitur q̄ silentiū esset sonus. P̄ns falsū ē. sed
assumptū probat̄ ex cōmuni modo loquendi. Si enim cōmunit̄. ego
audio silentiū in hoc loco. Pro argumento notandū est. q̄ ille termi-
nus silentiū capitur duplicat̄. Uno modo abstractiue. z tunc est carē-
tia soni in subiecto qd̄ aptū natū est habere sonum z sic nihil est silentiū
Secundo capitur concretīue. z tunc silentiū est subiectū cui non inheret
sonus cui tamen natus est inherere sonus. z sic silentiū est aliquid vt
aer sed nō est sonus. Sz ad argumentum respondet. q̄ illa ppositio ego
aud. o silentiū concedit̄ ad talē sensum. ego percipio silentiū. id est sub-
iectū aptū natū h̄ē sonū z hoc ē vox qz intellect⁹ percipit silentiū

**Sonorū alius vox alius non vox. Sonus vox idem
est q̄ vox.**

Pro illa littera est notandum. q̄ ipsa de rigore verborū nō est diuisio
q̄a nō est ppositio qd̄ tñ requiritur ad eē diuisionē. Sz illa. sonorū alius est
vox z ali⁹ ē nō vox est diuisio z ē ppositio hypotetica. Et in ea ille ter-
minus sonorū est diuisum z capitur personalit̄. lz mēbra diuidētia sunt
son⁹ vox son⁹ nō vox. Signa aut̄ diuisiua sunt ali⁹ z ali⁹. Quid aut̄ sit
diuisio statim fra patebit. Sz igit̄ diuisio sic poni. Sonorū. i. de numero
sonorū ali⁹. i. qd̄a. i. est sonus vox z ali⁹. i. ille q̄ non est sonus vox ē so-
nus non vox Et in illa diuisione p̄mū alius capit̄ indefinite z ab eo re-
gitur ly sonorū ex vi partitionis. Sed secūdū alius capit̄ relatiue. z suus
ante. edens est ly sonus vox et est relatiuum diuersitatis. Alteri⁹ est
notandū. q̄ Pet. bis. non voluit in p̄nti littera diffinire vocē solū sed vo-
luit tantum q̄ ille terminus sonus vox. z ille terminus vox eēt termini
permutabiles z hoc est verū. z per p̄ns voluit q̄ q̄cūq̄ sciret diffinitīue
quid sit vox sciret etiam diffinitīue quid sit sonus vox. Et sic Pet. bis pa-
non diffinit idem per seipsum. q̄a ipse nihil diffinit in littera. ista. quan-
do dicit. sonus vox est idem q̄ vox

**Vnde vox est sonus ab ore animalis prolatus natu-
ralibus instrumentis formatus Naturalia autē in-
strumenta sūt nonēz quibus vox formatur. sicut den-
tes. labia. lingua. guttur palatum. Versus. Instru-
menta nonem guttur lingua palatumqz. Quatuor
sunt dentes z duo labia simul. Sonus non vox est ille
qui generat̄ ex collisiōe corporū inanimatorū ad iuices
vt fragor arborum. strepitus pedum.**

q̄d ly son⁹
vox

Pro illa littera est notandū. q̄ diffinitio vocis sic debet intelligi. Vox est sonus ab ore animalis. platus scz q̄ fit ex percussione aeris inspirati ad pulmonē cum intentione significandi aliqd. naturalibus istrumētis formatus. id est factus per naturalia instrumenta ad inspirandum z respirandum deputata. Ex isto patet. q̄ si debet fieri vox requirit pulmo. Primo enim pulmo recipit in se aerem per inspirationem. Et hz se per modū folliis. Post hoc per respirationē aer ingreditur a pulmone. z frangitur in gutture. Sed tamen dices. Iuxta diffinitionem seq̄tur q̄ sonus angeli vel alterius spiritus non eēt vox. quia non fit ab ore aīalis. Pro illo est sciendum. q̄ spiritus potest causare sonum dupliciter. Uno mō sic mouendo linguam alterius aīalis inspirando z respiando aerē z qñ sic fit tunc tal' sonus est vox q̄a fit ab animali z cū h' ab angelo. Alio mō spūs assumit aliud corp⁹ vicz aerē vel aliud z p̄ illud etiā causat sonum. Et h' sonus sit filis voci hoīs tñ nō ē vox qz nō fit ab ore aīalis. Correlariū. Sibulus nō est vox q̄a nō generatur ex percussione aeris a gutture. Correlariū. Sonus fistule non est vox q̄a etiā non causatur ex fractiōe aeris in gutture sz ex fractiōe alterius instrumenti. Correlariū. Tussis non est vox qz nō fit cū intētiōe significandi aliquid. Si aut fieret sic tunc eēt vox. Correlariū. Notus ferrandi nō ē vox q̄a nō generat ex percussione vocal' arterie. Dubitat vtz ad cuiuslibet vocalis formationē requirunt nouē instrumēta q̄ ponit Pet. hisp. Ad h' rñr q̄ nō. nā instantia est de pueris desētib⁹ dentib⁹ carentib⁹. Sz pe. his. voluit de vocalib⁹ pfectis z articulatis. qñ em̄ tales volum⁹ pferre tūc multū necessario requirunt illa nouē instrumēta. Est tamen sciēdū. q̄ ad cuiuslibet vocis prolationē pncipalit' duo instrumēta naturalia sūt necessaria scz pulmo z vocal' arteria. Ex isto pz q̄ latratus canū etiā ē son⁹ vox z qñ arguit. cū non fit cū intentione aliqd significandi. Rñr negādo assumptū. Neqz oz q̄ oēs itelligant illū latratū sz sufficit q̄ illi itelligāt q̄ sciunt pprietatē z habitudinē canū. nā latrat⁹ canum vni significat gaudium alteri autem irā. Sz sonus nō vox. est sonus q̄ nō fit ab ore aīalis platus addēdo alias pticulas q̄ in diffinitōe soni vox ponuntur vt percussio manū. fractio arborū. strepitus pedū. Sed dices quare Pe. his. non posuit illa duo instrumēta pulmonē vicz z vocalē arteriā. Ad h' rñr. q̄ pe. his. solū posuit instrumēta mediantib⁹ q̄bus vox pncipalit' format. Pulmo aut non est pncipale instrū ad formandū voces sed ad respirationē z inspirationem pncipalit' deputatū. Vocalis autē arteria est generale ad alia nouē specialia. Et tantum de isto textu.

Spiritus dupliciter potest causare sonum:

Vocis alia significatiua alia non significatiua. Vox significatiua est illa que auditui aliquid representat vt homo equus Vox nō significatiua est que auditui nihil representat vt bu ba.

Pro littera est notandum. q̄ ipsa de rigore verborū nō est bene posita propter illum terminum non significatiua in ea positū. q̄a nulla datur

**Significatiuū capitur
dupliciter**

vox q̄ sit nō significatiua capiēdo saltem l̄ non significatiua p̄prie quia
quelibet vox significat z quelibet significat aliquid z quilibet represen-
tat seipam z cum hoc etiā eius p̄ferentem. Est ergo sciendū q̄ ille ter-
minus significatiuū q̄tū ad p̄positū sufficit capitur dupliciter. Uno mō
large pro illo q̄ potentie cognitiue natū est representare aliqd vel aliq̄ v̄l
aliqliter. Et sic qlibet res mūdi ē significatiua. z sic l̄ significatiua nō ca-
pitur in proposito quia male esset posita secunda p̄tula quia nulla est
vox nō significatiua. Alio mō capitur stricte. z sic in p̄posito capitur p̄
omni illo quod potentie cognitiue natū est representare aliqd vel aliq̄
vel aliquāliter vltimate. Et vltimate valet tantū. i. ad placitū vltimate
vel naturaliter p̄prie. Ex naturali p̄prietate seu conditione sue nature
Et nullus terminus materialiter captus vt sic est significatiuus. sic in p̄-
posito capitur. Sz l̄ non significatiuus in p̄posito capitur pro illo
quod potentie cognitiue vt sic non est natū representare aliqd vel aliqua
v̄l aliquāliter vltimate vt sunt termini materialiter capti. Correlariū
talīs vel consimilis p̄na nō valet. illa vox significat igitur illa vox ē signi-
ficatiua capiēdo l̄ significatiua vt in p̄posito. Nam antecedens est ve-
rum z p̄sequens falsum. De illo termino vocali bu qui significat q̄ se
z tū nō est vox significatiua. Ex quo sequitur q̄ male dicūt dicētes q̄
l̄ significatiuum in p̄posito deberet capi stricte p̄ illo quod na-
tū est ingredi p̄positionez z quod representaret aliqd vel aliqua v̄l ali-
qualiter vltimate. patet hoc. q̄a l̄ significatiua capit etiam pro re adex-
tra que non est nata ingredi p̄positionem. vt p̄ de latratu canum.

Istis visis diuisio debet sic poni. Vocum. i. de numero vocum. alia. i.
quedam sez est vox significatiua z alia. i. z illa que in certo ei⁹ mō signi-
ficandi non est vox significatiua est vox non significatiua: Pro diffini-
tione est notandum. q̄ ipsa sic posita sicut in textu de rigore verborū nō
est bona diffinitio quia fm eam sequeretur q̄ ille terminus bu esset vox
significatiua quia ille terminus bu vocalis auditū aliquid representat
vt se z sibi similia z cū hoc eius p̄ferentez Debet ergo diffinitio sic po-
ni. Vox significatiua ē illa. i. est vox que auditū aliquid representat. i. q̄
quantū est ex se z ex suo modo significandi certo quez nūc habet nata est
audienti aliquid vel aliqua vel aliquāliter representare vltimate. Itē
in illa diffinitione l̄ illa non debet capi demonstratiue neq̄ relatiue. alias
diffiniretur idem per seipsum sz debet capi expositiue vt valeat tantū si-
cut vox. Correlarium. Real gemitus est vox significatiua quia signi-
ficat dolorē. Dicitur in diffinitione ex modo significandi quez nūc habz
p̄pter hoc ille terminus bu vocalis nō est vox significatiua z tamē etiā nat⁹
est representare aliqd vltimate q̄a p̄ nouā impositionē sed hoc nō ē ex mo-
do significandi quez nūc hz. Sed vox non significatiua Est vox que
fm certū modū scandi quez nūc hz nō est nata representare aliquid v̄l aliq̄
v̄l aliqlitē audienti vltimate vt bu ba. Correlariū. Dant duo fmini si/
nonimū q̄z vnus est vox significatiua z ali⁹ ē vox nō significatiua. p̄z h
de ill⁹ duab⁹ vocib⁹ bu z ba capiēdo vnā fm modū significandi quez nūc
hz z aliā iponēdo ad significandū vltimate illō q̄d iā significat nō vltimate

Docū significatarū alia est significatio ad placitum alia naturaliter.

Non q ly vox significatiua in pñti diuisione debet capi stricte Et sic diu
sum presentis diuisionis est hoc totum Vocum significatiuarum qd
debet capi modo quo supra Debra diuidentia sūt hec. vox significatiua
ad placitū vox significatiua naturaliter. Signa at diuisionis sūt alia z alia
Debet ergo diuilio sic intelligi. Vocū significatiuarū. i. de nūero vocū
significatiuarū alia. i. qdam. s. est vox significatiua ad placitū Et alia. i.
z illa q i certo ei⁹ mō significandi nō ē vox significatiua ad placitū ē vox
significatiua naturaliter. Et sic vult pe huf. in pñti littera. Pñio q que
libet vox aliqd significat capiendo aliquid vt valeat tantū. i. aliq vt ali
qualiter. Secundo vult q quelibet vox significatiua vt significat ad pla
citū vt significat naturaliter. Contra arguit. nulla vox significat ad
placitū ergo diuilio mala. assumptūz pbatur quia qlibet vox significat
naturaliter ergo nulla ad placitū. Pñia est bona quia alias mēbra dicte
diuisionis coinciderent quod non debet fieri. Sed assumptum proba
tur vix q quelibet vox significet naturaliter se z eius proferentē. Ad R.
argumentum respondetur negando assumptū z ad probationem con
ceditur q quelibet vox significet naturaliter se z eius hoc eius proferentē
z negatur p sequētia. Sed ad pbationē cōsequēte dicat q membra di
cte diuisionis coincidunt solū resed non ratione. Pro quo est sciendū Membra diuisionis
q membra alicui⁹ diuisionis dupliciter dicuntur coincidere. Uno modo duplicat coincidere pos
in re. Et membra diuidentia in re coincidere. est ea acapi p eadem re vt
supponere p eodē. Et sic est de membris diuidentib⁹ pñtis diuilio
nis quia supponunt p eadem re vt p illō termino vocali hō q significat
ad placitū considerando ipsum inquantū significat ex impositione oēs
homines. z etiam significat naturaliter considerando eum vt significat
suum proferentē vel se z sibi similia. Est tamen verum q nunc vnus z
idem terminus simul z semel captus fm eundem modum significandi
significat ad placitum z naturaliter. Secundo membra diuidentia
dicuntur coincidere in ratione que sunt termini sinonimi capti fm eun
dem modū significandi z eundem conceptum. Correlariū nullus
diuisionis membra diuidentia debent coincidere in ratioē. qā membra
diuidentia non debent esse termini sinonimi. neqz sic est in pñti nostra
diuisione. possunt tamen membra diuidentia alicuius diuisionis coinci
dere in re. i. q sit eadem res que significat ad placitū z naturaliter diuer
sis conceptus z respectibus. z hoc modo est conueniens. Quid autem
sit significare z quid representare relinquo ad qñtionem. Vtrū supposi
tio bene diuidat in psonalem z materialem.

infirmorum dolorem significat Latratus canū iram
vel gaudium significat.

Pro litera est notandum. qd diffinitio vocis significatiua ad placitum
data fm De. hi. de rigore nō est bona qd fm eaz sequeretur q nulla ēē
vox significatiua qd nulla significat ad placitum primi instituentis qz vo-
luntas primi instituentis nō est ergo nihil significat ad voluntatem pri-
mi instituentis tenet consequentia quia determinatio nō supponēs addi-
ta suo determinabili alienat ipsum. **U**lterius est sciendū. q per pri-
mum instituentem in pposito intelligitur quilibet imponens voces ad
significandū. Et sic dicto dī significare ad placitū pmi instituentis q signi-
ficat ex impositione actu facta taliter qualiter imponēs voluit eā signifi-
ficare. Ex isto patet. q ille terminus alius si tū de nouo iponeret ad si-
gnificandum alinū adhuc significaret alinū ad voluntatē primi institue-
tis z sic quilibet imponēs dicitur primus impositor. **C**orrelariū pz. q
si mundus fuisset ab eterno z idioma latinū fuisset ab etno. adhuc mul-
ti termini significarent ad voluntatē primi instituentis qd adhuc mul-
ti termini essent impositi ad significandū ab aliquo z ille fuisset primus
instituentis tales terminos. **N**ecq sequitur. si latinum fuisset ab eterno q
ppter hoc quodlibet vocabulū fuisset ab etno. pz qd si ille terminus hō
ab eterno significasset oēs hoies absolute adhuc significaret ad placitū
quia significaret ad placitū cōitatis latinor. **E**o q ex p̄suetudine ille ter-
minus homo significaret oēs hoies. **D**ebet ergo diffinitio sic intelli-
gi. **V**ox significatiua ad placitū est vox q ad voluntatem primi instituentis
id est ex impositione actu facta vel voluntario vsu vt p̄suetudine signifi-
cat aliqd scz vel aliq vel aliqliter z vt sic non se z sibi similia ratioē p̄sitis
combinationis p̄sistū lī ap. Ex illo patet q non solum vox iposita ad
significandum significat ad placitum sed etiā illa q significat ex volunta-
rio vsu vt patet de illo termino lupus in illa p̄positione lupus ē in fabu-
la q significat hoīem inimicū nō ex impositione sed voluntario vsu. **S**i
muliter lī oleū in illa p̄positione Adulator vendit oleū. **S**ic etiam circu-
lus ante tabernā significat ad placitū vinum non ex impositione necq vo-
luntario vsu sed ex p̄suetudine. **N**ota pro secunda diffinitione q ipsa
vt ponitur nō est bona qd fm eam sequeretur q nulla vox ēē significatiua
naturaliter qd nulla significat idem apud oēs homines cū nulla sit ap̄
omnes homines. **D**ebet ergo sic intelligi. **V**ox significatiua natura-
liter est vox q apud oēs hoies z c. i. q q̄tū est ex p̄ditiōe sue nature nata
est representare aliqd vel aliq vel aliqliter apud oēs homines vsuz rati-
onis habētes z eam determinate apprehendentes. Et per illā particu-
lā nata innuit q nō oportet vocē actu m̄tare. **D**icitur in diffinitōe vsū
rōnis habentes qd nō oportet q tal' vox significet pueris vel fatuis qd
tales nō apphēndūt vocē determinate. **C**orrelariū. **Q**uāvis latrat
canum significet dño suo gaudū alteri vero iram adhuc nō est vox signi-
ficatiua naturaliter qd adhuc debite apprehēdenti significaret etiā gau-
dium **S**imuliter dicendum est de gemitu infirmorum

Significare ad placitū
primi instituentis.

De p̄suetudine

Secunda diffinitio nō
valet

vox nat

**Locum significatiuarum ad placitum. alia comple
ra. alia incompleta. Complexa vt oratio. Incom
plexa vt nomen vel verbum**

Sciendum est pro littera. q magister Petrus hispa. in presenti litte
ra tantum voluit. q omnis vox significatiua ad placitum aut est vox si
gnificatiua complexa aut incompleta. Et fm Pet. hispa. complexum large b
debet capi large pro isto videlicet cui apud mentem correspondet aggre accipitur
gatum ex pluribus conceptibus vel pluribus actibus vel actu z conce
ptu simul. Vel pro aggregato ex coniungente z coniuncto non curado
an tale aggregatum sit congrue vel incongrue combinatum. Corre
larium sedm Pet. hispa. hoc totum homo asinus. similiter homines
currit. similiter omnis nullus. similiter asinus z hominis est complexu
in proposito. Sed vox incompleta vt in proposito est cui apud men
tem correspondet simplex conceptus. z sic conceptus illius termini ho
mo. imo ille terminus homo vocalis z scriptus est incomplexu. Isto
visu sciendum est. q textus presens vt ponitur non est diuisio quia non
est propositio. Sed capiendo complexu z incomplexum sicut supra sunt
capta z faciendo textum propositionem vt sic. Locum significatiuarum
alia est complexa z alia est incompleta tunc textus est bona diuisio. No
tandū q fm pe. his. qui diffinit complexum modo quo supra. Quelibet
vox est complexa vel incompleta. Siue talis sit oratio congrua vel incō
grua non tamen capit sicut grammaticus capit Nam fm grammaticū
sola oratio est complexa. Unde ille terminus chymera cecus pauper nō
est complexum. Sed fm Pet. hispa. z alios logicos omnes predicti ter
mini sunt complexi. Ulterius est notanduz. q ille terminus cōplexu
extra propositum z fm veros logicos capitur alio modo q Pet. hispa.
capit. Et describitur sic. Complexum est oratio mentalis vel aliquid **Complexu**
tali congrue subordinatum. In illa diffinitione ponuntur due particu
letantum. Prima dicitur propter mentalia que correspondent vocali
bus et scriptis. Sed secunda particula dicitur propter vocalia z scripta
que subordinantur mentalib. Pro illa diffinitione est notandum. q **Oratio mentalis**
oratio mentalis est aggregatum mentale ex pluribus actibus vel pluri
bus conceptibus vel actu z conceptu simul habentibus se ad inuicem si
cut determinatio z suum determinabile. Vel est aggregatum ex coniū
gente z coniuncto congrue. **Correlarium.** Ille terminus canis. (si
cut nec aliud equiuocum a casu) non est complexum licet sibi correspon
deat aggregatum ex pluribus conceptibus. tamen illi conceptus non
habent se ad inuicem vt determinatio et suum determinabile. **Di**
citur in diffinitione orationis mentalis. ex pluribus conceptibus ad in
cludendum q ille voces chymera hircoceruus tragellephus cecus pau
per carens sunt complexa licet in voce sint simplices tamen eis apud
mentem correspondet aggregatum ex pluribus conceptibus determi
nantibus se vt determinatio z suum determinabile. Secundo dicit
tur ex pluribus actibus ad innuendum. q ly omnis non est complexum

Incomplexum

capiendo ipsum ad actum distributivum et cum hoc collectivum. *Sz* exemplum est omnis et nullus. *Tercio* dicitur vel actu et conceptu simul ad includendum quod nullus homo est complexum in voce et in intellectu. *Quarto* dicitur vel est aggregatum et ad includendum hoc totum homo et asinus. Sed incomplexum extra propositum capiendum est simplex actus vel conceptus vel aliquid tali subordinatum ut homo animal asinus. Ex istis duabus definitionibus sequitur primo capiendum illum terminum complexum secundo modo quod non quilibet vox significativa ad placitum est complexa vel incomplexa. Patet hoc primo de orationibus incongruis que iuxta secundum modum accipiendi illum terminum complexum non sunt complexa. licet eis a posteriori mente correspondant plures conceptus tamen non determinant se. Secundo patet sic de vocibus equivoctis a philosopho ut canis qui etiam sunt significantive ad placitum. et tamen nec sunt complexe nec incomplexe. Sed finis primus modum et finis secundus. *De his*. quilibet vox significativa ad placitum est complexa vel incomplexa. Sicut etiam dicitur in libris antepredicamentorum. *Eorum* que dicuntur quidam cum complexione dicuntur. quedam vero sine complexione. Quid autem sit correspondere. quid subordinari relinquitur ad definitionem nominis iam sequentem.

Nomen est vox significativa ad placitum sine tempore cuius nulla pars separate aliquid significat finita et recta.

Nomen logicale est triplex scilicet
Vocale

Scriptum

Mentale

Conceptus

Sine cathegoreuma
Arguitur

R.

Pro presenti definitione est notandum. quod nomen logicale prima sua divisione tripartita capit divisionem. Nomen vocale videlicet scriptum et mentale. Nomen vocale est vox que est nomen. Ibi nota. quod ille terminus vox in illa definitione capitur large pro quolibet sono siue sit factus ab ore animalis. siue ab angelo aut alio spiritu. Et sic ille terminus homo prolatus ab angelo etiam est nomen vocale. Nomen scriptum est dictio scripta que est nomen. Ibi nota. quod ille terminus scriptum debet capi large pro quolibet nomine sculpto scisso vel neto vel impresso vel quocumque alio modo disposito. *Corollarium*. non omne scriptum est substantia patet de accidente ut albedine que inheret materie terminus scripti cum creta. Et sic aliquid nomen scriptum est substantia et aliquid quod accidens. Primum patet de ipso termino nec scripto cuius materie inheret accidens. Secundum patet supra de albedine. Nomen mentale est conceptus qui est nomen. Pro quo est sciendum Quod conceptus sic describitur. Est formalis cognitio rei vel rerum. et in re est cathegoreuma mentale. Sed sine cathegoreuma Est terminus in alio quo eius modo significandi totali nullius rei vel nullarum rerum rei presentativus. Arguitur. Aliquod est nomen quod nec est vocale scriptum nec mentale. ergo et cetera. assumptum probatur de nomine sculpto scisso vel neto. illud est nomen logicale et tamen nec vocale nec scriptum nec mentale. Ad argumentum respondetur. quod ille terminus scriptum debet capi large ut supra. *Uterius* est notandum. quod quilibet

De Nomine

illorum capitur tripliciter. videlicet large stricte et strictissime. **Nomē**
 large capit p omni voce q se sola nata est reddere suppositū verbo cōstruendo
 secū orationē verā vel falsam. Et sic nullus vocatiuus ē nomē **nomen large**
 apud logicū tentus vocatiue. qz nullus talis facit ppōnem cū verbo vt
 ibi nō est ppositio. petre legis. vt poitea patebit. Correlariū. Nullū sin
 cathegreuma vt sic. nullum purū adiectiuum vt sic est nomē apud logi
 cum. sed generalr omne illud qd natū est reddere suppositū verbo con
 struendo secū ppositionē est nomē apud logicū nō curādo an sit com
 plexum vel incōplexū. siue materialiter siue psonalr captū. Sed nō **nomen stricte**
 mē stricte capit p omni signo psonaliter capto qd se solo natū est redde
 re suppositū verbo pstituēdo secū orationē verā vel falsam. Correlariū
 nulla dictio materialiter capta vt sic est nomen apud logicū. capiēdo
 nomen stricte. Correlariū Omne illud qd est nomen apud logicū pri
 mo mō etiā est nomen apud logicū secūdo mō. exapiēdo solū dictiones
 materialr captas. Sed nomē strictissime capit p omni signo incōple **nomen strictissime.**
 to psonaliter capto quod se solo natū est reddere suppositū verbo psonali
 psonaliter tento pstituendo secū orationē veram vel falsam. Corre
 lariū. Ad hoc q aliqd sit nomen strictissime tria requirunt. Primo req
 ritur q sit incōplexū. p hoc excludunt cōplexa. vt sic. Secōdo requir
 tur q capiat psonaliter. per hoc excluduntur dictiones materialiter capte. vt sic
 Tertio requiritur q se solo natū est reddere suppositū verbo psonali p
 sonaliter tento pstituendo secū orationē veram vel falsam. Per hoc ex
 cludunt omnia sine cathegreumata pura adiectiua vocatiua et obliq **U**
 terius est notandū. q diffinitio nois de rigore non est bona. qz fin eā se **Diffinitio nois de ri**
 quere q nullū verbū esset nomē apud logicū qd falsum est. Etiam se **gore non valet**
 qretur q omnes tales termini magister ciuiū. res publica. non essent no
 mina apud logicū. Debet ergo diffinitio sic intelligi vna cū diffinito re
 stricto Nomē scz vocale strictissime sumptū est vox significatiua. i. ē vox **Intellect^o diffinitiois**
 q ex signif. catiōe quā actu habet nata est significare aliqd vel aliqua ad cū **declaratōe eius**
 placitū scz vltimate sine tēpore scz determinato. cuius nulla pars sepa
 te aliqd significat. i. cui apud mentem correspondet incōplexū. finita. i.
 exis nomē finitū. et recta. i. nata reddere suppositū verbo psonali psona
 liter tento pstituēdo secū orationē veram vel falsam. Et erit diffinitio
 in forma talis vna cum diffinito. Nomē vocale strictissime captū ē vox
 que ex significatiōe quā actu habet nata est significare aliqd vel aliq ad
 placitū vltimate sine tēpore determinato cui apud mentē correspondet in
 complexū existens finitū nata reddere suppositum verbo psonali perso
 naliter tento pstituendo secū ppositionē veram vel falsam. Dicit pri
 mo nomē vocale strictissime captū illud est diffinitū. ppiquū. Et p hoc
 excludunt noia scripta et metalia. etiam noia vocalia large vel stricte ca
 pta. de qbus oibz prius nō erit diffinitio. Dicit vox. hoc cū ponitur loco
 generis non tñ est genus ad diffinitū. qz diffinitū est pplexū. nullū aut
 pplexū vt sic habet supra se gen^o. Et cū capiēdo incōplexū prius diffinitō
 nis diffinitū adhuc ly vox nō ē gen^o ad ipm. qz ly vox est termin^o prime
 intentiōis positus in pōicamēto qualitatis. Diffinitū aut ē termin^o scōe
 b

intentionis. Dodo nunq̃ terminus prime intentionis p̃t esse gen^o ad terminū sc̃de intentionis vt sic nec conuerso. q̃ nō significat eodē mō Nec oportet q̃ in qualibet diffinitōe ponat genus diffiniti. sed bñ verum est hoc in diffinitōe d̃cativa. Sed in diffinitōe descriptiva nō op̃t q̃ ponatur vnū gen^o diffiniti. sed sufficit q̃ aliqd ponat loco generis diffiniti sicut ē ly vox. qd̃ potius ponit loco generis diffiniti q̃ alter termin^o. q̃ ipse est terminus sup̃ior in supponēdo ad diffinitum. et plus defuit ad p̃positum q̃ alter terminus. Dicit nata significare. q̃ ad hoc q̃ aliqua dictio sit nomē apud logicū nō op̃t q̃ de facto significet salteꝝ potentie create. sed sufficit ad minus q̃ nata sit ei significare. Est tñ verū q̃ quelibet dictio significat de facto dño deo. Dicit ex significatōe quā nūchz p hoc excludunt termini q̃ de facto nō sunt impositi ad significandū vt bu ba. licet etiam tales sint nati significare ad placitum vltimate. q̃ pos sunt imponi. tñ hoc non ē ex significatōe quā actu habēt. Dicit ad placitū vltimate. p hoc excludunt oēs termini mentales. etiam termini naturaliter significātes. Etia termini capiti materialiter vt sic q̃ nullus eorum feat ad placitū vltimate Dicit sine tpe determinato. p hoc excluduntur verba finiti modi. Et d̃r notanter determinato. Nā infiniti^o est nomen apud logicū. etia p̃cipiū. et tñ illa feant cū tpe. sed nō feant cū tpe determinato. Pro quo est notandū. q̃ aliqua dictio dupl̃r debet si significare cum tpe. Vno mō cū tpe determinato Alio mō cum tpe indeterminato. Et illa dictio dicit significare cum tpe determinato q̃ significat cū tpe et taliter q̃ ipsa in aliq̃ eius mō significādi nō p̃t p̃grue et im mediate et sine figura et sine restrictōe addi alteri p̃bo finiti modi sic sunt p̃ba finiti modi. Correlariū. nō sufficit sic dicere illa dictio d̃r significare cū tpe determinato q̃ significat cū tpe et finiti modi. q̃ absoluedo verbum a modo tñ adhuc significat cū tpe determinato. et tñ tunc nō est finiti modi. eo q̃ tñc est nullus modi. Q̃ aut p̃bū possit absolui a mō. h̃ p̃batur. q̃ sicut p̃bū p̃t absolui ab alio accidente grāmicali. sic etiaꝝ potest absolui a mō. eo q̃ modus etiam sit accidens p̃bi. Et sic modus attribuit verbo tanq̃ modus fecandi min^o p̃ncipalis. Dicit congrue. q̃ incōgrue p̃bū finiti modi bene addit alteri vt currit legit. Dicit immediate. q̃ mediate verbū finiti modi bñ potest addi alteri scz mediate cō iunctione vt currit et legit. Dicit sine figura q̃ p figurā verbū finiti modi p̃t addi alteri. vt agit legit. Dicitur sine restrictōe. q̃ cū restrictōe p̃bū finiti modi bñ addit alteri. vt sores q̃ currit legit. Dicit in p̃cipio diffinitōis q̃ feat cū tpe. p hoc habetur q̃ nullū verbū absolutū a tpe si significat cum tpe determinato. Sed illa d̃r significare cum tpe indeterminato q̃ significat cū tpe et taliter q̃ ipsa p̃t p̃grue immediate et sine figura et sine restrictōe addi alteri p̃bo finiti modi sicut sunt p̃ncipia et infinitiui. Correlariū. Eadē dictio cū tpe determinato significat et cū tpe indeterminato. vt pater de ly legere qd̃ feat cū tpe determinato qñ est sc̃da p̃sona hui^o p̃bi legor. Et feat cū tpe indeterminato qñ est infiniti^o hui^o p̃bi lego. Et sic ille terminus indeterminate capis positus et nō priuatiue sic q̃ valeret tantū sicut nō determinate. Dicit in diffinitōe. cuius nul

Significare cum tpe
determinato.

Significare cū tpe in
determinato

De Nomine

la ps. phoc excludit cōplexa vt sic et ista p̄cula debet tantum valere. id est cui apud mentē correspondet incomplexum. et non debet sic glosari. id est cui apud mentem correspondet non complexū. q̄ eadem dictio est complexum et incomplexū in diuersis sensibus. vt patet de ist̄ dictio nibus magister ciuim. iurisperitus. que sunt incomplexa in q̄tuz sunt nomina composita. et sunt complexa put in ipsis est regens et rectum.

Pro illa particula est sciendum. q̄ differentia est inter correspondere et subordinari. Unde correspondere est signum naturaliter p̄prie sig- **Correspondere.** nificans sic se habere q̄ aliquod alterum signum accipit fm̄ ipm̄ tanq̄ fm̄ eius modum significandi totalem. Correlariū. Quilibet mentalia **Subordinari** et solum talia correspondent. Sed subordinari est signū significans ad placitum vel naturaliter. et vt sic nō seipso formaliter sic se habere q̄ ipm̄ accipitur fm̄ alterum tanq̄ fm̄ eius totalem modum significandi. Correlarium. vocalia et scripta subordinantur mentalibz. Et mentalia cor- respondent vocalibz et scriptis. Correlarium. huius termino chimera nō correspondet ille terminus ens Nam licet ille terminus ens ponatur in mentali correspondentia huius termini chimera. et licet ille terminus chi- mera accipit fm̄ ipm̄ tamen non fm̄ eius modū significandi totalem. Correlarium. partialiter correspondere non est correspondere. Dicitur finita. per hoc excluditur nomen infinitū. vt non homo nō lapis.

Pro quo sciendū est. q̄ interest inter nomen finitū et infinitū. et nomē finitū et infinitū. Nomen finitū est nomē qd nō est aggregatū ex ne- **Nomen finitum** gatione infinitāter tenta et termino infinitato sicut ille terminus hō ibi hō currit. Nomē infinitū. est nomē qd ē aggregatū ex negatōe infinitan- **Nomen infinitum.** ter tenta et termino infinitato. vt hoc totū nō homo. in illa non hō cur- rit. Correlariū. nūq̄ idem est nomē finitū et nomē infinitū vt patet **Nomen finitatum** ex diffinitōe. Sed nomē finitū est nomē sup̄ quod nō fuerit negatio i- finitāter tenta. vt ille terminus homo in illa hō currit. Sed nomen in- finitatum est nomē sup̄ quod fert negatio infinitāter tenta vt ille termi- **Nomen infinitatum.** nus homo in ista nō hō currit. Correlariū. Idem est nomē finitū et fini- tatū nō aut̄ semp̄ idem est nomē infinitū et infinitatū. vt patet de illo to- to nō homo in illa nō homo currit. qd est nomē infinitū et tñ nō ē nomē infinitatū. Dicit in diffinitōe recta. per hoc excludunt̄ oīa sincaibegreu- mata. omnia pura adiectiua omnes obliqui et vocatiui. **Arguitur primo.** Diffinitio non est bona. q̄. Assumptū p̄batur. q̄ ex ea sequeretur q̄ il- li termini dies mensis annus non essent noīa. p̄sequens falsum. assum- ptum p̄bat. q̄ significant cū tempore. p̄bat. q̄ significāt tēpus. q̄ signi- fican̄ cū tpe. tenet p̄na. q̄ idē sunt. **Confirmat.** Seq̄ref iuxta diffini- **Secundo** tionem q̄ ly bu cēt nomē apud logicū. Et pono q̄ ille terminus a ex im- positōe tantū significet q̄ntum significat ille terminus bu. tñ ille termi- nus a est nomē apud logicū. ergo ille terminus bu est nomē apud logi- cum. tenet consequentia a sinonimū. **Confirmat.** Seq̄ref. **Tertio.** tur q̄ ille terminus adā nō esset nomē apud logicum. q̄ nō ē vox signifi- catiua. assumptū p̄batur q̄ nūbū fecit. p̄batur. q̄ nō fecit adam. p̄ba- tur. q̄ adā non est. q̄ adam nō est significatū huius termini adāz. tenet

Rñsio ad .i.

significare tempus

significare cum tpe

Rñsio ad 2

Rñsio ad 3

vtz d q̄libet pre orōis
detur nomen apud lo
gicū Rñsio .j.

2

3

4

5

6
pnoia esse in mente

pñā abest scōo adiacente ad est terciū adiacens negatiue. Ad pñā red
spondet negando pñā. ad pbationem rñdet q non sunt idē significa
re cum tpe z significare tpus. Et in h differunt. Nam significare tps est
significare mensurā motus fm prius z posterī sicut faciunt p̄dicti ter
mini dices mēsis zc. q̄a significat motū celi. Sed significare cū tpe ē signi
ficare accidentaliter grāmaticaliter z minus principaliter tpus. Unde
solū due pres orōnis significant cum tpe scilicet verbū z p̄ncipiū. Ad
scōm argumentū rñdetur. negando assumptū admissō casu z cū ifertur
a est nomē apud logicū in tali casu cōceditur ergo bu. neget pñā. Et ad
pbationē dicitur q nō capiunt in illis sensibz in qbus sūt termini sinoni
mi adinuicē q̄a iam capiunt materialit. Est tñ vtz. q in tali casu etiam
illa est p̄a bu est nomen apud logicū q̄a valet tñ bu vel sibi simile in mo
do significandi est nomē apud logicū. Ex quo ly bu stat materialiter p
se z sibi sibi in significando. Sō ly a est sibi sibi in modo significandi et sic
ambo extrema predicte ppositionis supponunt p ly a in casu posito.
Sed tñ adhuc pñā non valet quia si cras ille termin⁹ bu non fieret tunc
cras sic ēē sic hodie significat p̄cedens z cras nō fieret sic sicut hodie
significatur p pñs. Correlatiū. Dant duo termini sinonum quorū
vn⁹ est nomē apud logicū z alter non. vt patet de ly a z bu in casu argu
menti. Ad terciū rñdetur negando assumptū. Et ad pbationē rñdetur
negando q ille termin⁹ adā nihil significat. Et est dicendū. q ille termi
nus adam significat adā. Et adā est significatū illius termini adaz. z in
talibus ppositionibz subiectū ampliā ad q̄ncz differentias tempoz et
sic non valet pñā. adā nō est. ergo adam nō est significatū illius termini
adā. q̄a arguitur a non amplo ad ampliū negatiue. Etā arguēdo q re
gulam ab est scōo adiacente zc. cū terminis ampliatiuis nō oportet valere
pñā. Dubitatur vtz de q̄libet parte orōnis detur nomē apud logi
cū. rñdetur primo q non. Et pmo dicendū est. q nulla p̄unctio ē nomē
apud logicū vt sic. Secundo q nulla p̄positio ē nomen apud logicū vt sic
q̄a omnes tales sunt sincathegoremata. Tercio nulla interiectio ē nomē
apud logicū. Quarto nullū aduerbiū est nomē apud logicū q̄a nulla ra
lium pñā orōnis nata est reddere suppositū verbo. Nā aduerbia q̄ red
dūt suppositū tñc sūt noia. Quinto dicendū ē. q nullū nomē pur adiectiuū
ē nomē apud logicū. Similiter nullū sincathegorema neqz mixtum
neqz pur. Nullum nomē cōplexū. nullum nomen p̄matiuū. nullum
nomen materialiter captū. nullus obliquus. nullus vtrū est nomē apud
logicū. Alia vero noia sunt nomina apud logicū. Sexto dicendū est
de p̄nominibus fm duas opiniones diuersas. Vna tenet q p̄nominū
na sunt in mente que est alia p̄babilior z cōmuniōr. Et pnoia esse in mē
te non est aliud nisi actus demonstratiuos vel relatiuos ēē in mente. tunc
fm illā opinionem rñdetur q nullū p nomē est nomē apud logicū vt sic
q̄a ista opinio ē recta. Omne p̄nomē aut est p̄plexū aut pur sincathego
rema. Nam si tale est pronomen p̄matiuū z si suum substantiuū ē exp̄s
sum tunc est pur sincathegorema vt ille homo currit. Itz ly ille est pur
sincathegorema z correspondet sibi pur act⁹ demonstratiu⁹. Idē de rela

De Nomine

rius. Sed nomina deriuatiua fm illam opinionē semp sunt comple/
 ra. qz semp correspondet eis actus z pceptus. Si em ponit expresse ter/
 minus significans rem possessam tūc sibi correspondet actus de. nōstra/
 tiuus vel relatiuus. z cū hoc actus rei possesse. Si aut non ponit expresse
 terminus significans rem possessam tūc sibi correspondet actus de mō/
 stratiuus vel relatiuus z cū hoc actus rei possesse. Si aut cū pnoie pri/
 mitiuo nō ponitur expresse substantiuū. tūc qōlibet tale ē cōplexū fm il/
 lam opinionē z sincathegoreuma mixtū. z cuiuslibet correspondet act' de/
 monstratiuus vel relatiuus. z cū hoc pceptus rei de mōstrate vel rela/
 te. vt ille currit de mōstrando petrū. Est alia opinio q. pnoia nō sint in mente. **Pronomina non esse**
 in mente z minus pabilis. Et fm illam opinionē aliqd pnomē est no/
 men apud logicū. vt pnoia de mōstratiua vel relatiua primitiua cum q/
 bus substantiua nō sunt expssa habentia p de mōstrabilibz vel antecede/
 tibus incōpleta. Hoc vltimū dī qz fm illam viā non omne pnomē pri/
 mitiuū est nomē apud logicū. vt patet de illo q. habet de mōstrabile vel
 relatiuū relatiuū pplexū. vt de mōstrādo p ly hoc in ista hoc currit chi/
 meraz. z tenēdo q. impossibile nō sit significabile simplici pceptu sed cō/
 plexo. tunc ly hoc nō est nomē apud logicū. Sic etiā facile patet de rela/
 tiuis. Sed nomina deriuatiua fm istā viā nō sunt noia apud logicū/
 cū. qz cōter tenetur q. sint pura adiectiua. Est tñ verū q. capiēdo ea im/
 pure adiectiue z expresse cum eis poneretur terminus significās rē pos/
 sessam tūc sunt noia apud logicū. qz tūc pps soluz pceptus possessoris
 correspondet. **Septimo dicendū est de verbis q. nullū verbum finiti** **R. Septima**
 modi est nomē apud logicū vt sic. quia nullum reddit suppositū vt sic.
 Sed de infinitiuis est dicendū tenendo illam opinionē q. pba adiectiua
 sint cōpleta tūc nullus infinitiuis est nomē apud logicū vt sic. qz quili/
 bet est cōplexū vel sincathegoreuma. Tenēdo aut q. verba sint incōple/
 ta. tunc est distinguendū de infinitiuis. Quia aliquis est verbi adiecti/
 ui. Et ille capit dupliciter. Vno mō cōcretiue videlicet in ordine ad sub/
 stractum z cōnotatū. z sic capiēdo infinitiuiū. quilibet infinitiui⁹ veniēs
 a verbo adiectiui positiuo z incōplexo est nomē apud logicū. qz quili/
 bet talis natus est reddere suppositum pbo vt sic. Alio mō capiunt in/
 finitiui abstractiue videlicet solū in ordine ad connotatum z non ad ab/
 stractum. z sic capiēdo infinitiuiū nullus infinitiuis verbi adiectiui est
 nomen apud logicū. quia vt sic nō reddit suppositū verbo. qz oportz oē
 qd reddit suppositum verbo aliqd significare subtractiue. Alius est in/
 finitiuis verbi substantiui. Et ille est duplex. Quidā est infinitiui⁹ ver/
 bi substantiui pure cōplexiui. sicut est ly esse veniēs a ly est vt ē sincathe/
 goreuma. z talis non est nomē apud logicū. quia non reddit suppo/
 situm cum sit sincathegoreuma vt sic. Alius pō est infinitiuis verbi sub/
 stantiui non pure pplexiui vt ly esse veniens a ly est quando est cathego/
 reuma vt in tali oratione homo est. z tunc talis infinitiui⁹ est nomē apud
 logicū z reddit suppositum verbo vt sic. Ultimo nota. q. omnes pri/
 eule diffinitionis debent se limitare ad eundem modum significandi et
 debent se mutuo determinare.

Verbum est vox significatiua ad placitum cum tempore cuius nulla pars separate aliquid significat finita et recta.

- Triplex est verbum** Pro littera est notandū. q̄ sicut triplex est nomē logicale. sic triplex ē verbum logicale. scz vocale. scriptum et mentale. Verbum vocale ē vox que est verbum. Verbum scriptum est dictio scripta que est verbum. Verbum mentale est conceptus mentalis qui est verbum. Et debet ly vox et ly scriptū capi large sicut in diffinitione nominis. Alterius est notandū. q̄ qdlibet illorū verborū capitur triphater. large videlicet stricte et strictissime. P̄c. hū. tamen solū verbum vocale diffinit. Capitur ergo verbū logicale large p̄ omni eo quod natum est esse appositum respectu suppositi constituendo secum p̄positionem verā vel falsā. et hoc ex significatione quam actu habet. Et sic verba cōplexa sunt verba ap̄d logicum. vt quiesco ignoro Nullum tamen verbū impatiui modi optatiui conuincitū vel infinitiui est verbum apud logicū vt sic quia tale nō constituit zc. Verbum stricte capitur pro omni illo quod natum est esse appositum respectu suppositi recti casus vt sic p̄stituendo secū orationem verā vel falsā. Et sic verba impersonalia non sunt verba ap̄d logicum vt sic. Correlatiū. Omne qd est vbi apud logicum large. etiā est verbum stricte. p̄ter verba impersonalia Verbum strictissime capitur p̄ omni illo quod natum est esse appositum respectu suppositi recti casus constituendo secum p̄positionem simplr primā. Pro quo est notandum q̄ p̄posino simpliciter prima est p̄posino q̄ p̄stituit ex subiecto et p̄dicato incomplexis p̄sonaliter captis. et ex verbo p̄sonali incomplexo p̄tis t̄pis indicatiui. vt homo est animal. Correlatiū. Ista p̄posino homo est animal absolueno copulā nō est p̄posino simpliciter prima. patet ex diffinitione. Correlatiū. tenendo istam viā que dicit verba esse cōplexa. tunc aliqua mētalis ē p̄posino simpliciter prima cuius tamen vocalis non est p̄posino simpliciter prima. vt homo currit. similiter homo est. quāz mentales sunt simpliciter prime. ipse autē vocales non. vt patet ex diffinitione. Notandum p̄ diffinitōe q̄ de rigore non est bona. qz non exprimit conuertibiliter illud qd p̄ diffinitus significatur. Diffinitio em̄ solū conuenit verbo vocali Diffinitū autē p̄uenit omni verbo vocali scripto et mentali. Etiam nō valet ratione illarū p̄ticularū ad placitū. cum tpe Debet ergo diffinitio vna cum diffinito sic intelligi. Verbum vocale strictissime captiū. est vox significatiua. i. est vox q̄ est et apta nata suū significatū signif. care ex impositiōe actu facta ad placitū scz vltimate cū tpe scz determinato. cuius nulla pars zc. id ē cui ap̄d mentē correspondet incomplexū. finita scilicet existens et recta. i. existens verbū p̄sonale p̄sonaliter tēti. p̄tis t̄pis indicatiui modi. Sic satis patet qualiter diffinitio debet poni in forma. Principaliter tamen nota. q̄ omnes p̄ticle diffinitōis debent limitari ad eundem modum significandi. Correlatiū. Particule p̄sentis diffinitōis habent intelligi p̄riū sicut p̄ticle diffinitionis nominis solū mutādo nomē in ly vbi

De Verbo

Contra illam pticulam vox significatiua arguitur. Si verbum esset vox significatiua. vel omne verbum esset vox significatiua cathegorematica. vel ois vox significatiua sine cathegorematica. sed nullum illorum est dicendum. Non primum: quia aliquid est verbum pure sine cathegorematico ut ly est in illa homo est animal. Nec secundum: quia aliquid est verbum cathegorematicum. ut ly est in tali homo est. Notandum est quod de materia istius argumenti sunt tres opinioniones. Quarum due sunt oppositae et tertia est media inter illas duas.

Arguitur

Prima dicitur quod quolibet verbum apud logicum contra usitatum sit cathegorema. Et ista opinio videtur tangere Aristoteli. Hiridanus et Petrus his qui dicunt. Omnes autem alie partes orationis propter nomen et verbum logicus appellat sine cathegorematica. Et secundum istam opinionem verba ponuntur in predicamentis et quicquid idem est predicatum et copula eiusdem propositionis. ut ibi homo currit ly currit est copula et cum hoc predicatum. Et motum istius opinionis est. sicut dicitur terminus notialis significans omnem rem mundi. sic etiam datur terminus verbalis significans omnem rem mundi sicut est ly est. Et ista opinio est de mente philosophi quod dicitur quod ly est capit quicquid sine cathegorematice pure. Nam dicitur si est quidem purum dixeris ipsum quidem nihil est. significat autem quandam compositionem quam sine extremis non est intelligere. per que verba philosophus tantum voluit quod ille terminus est quicquid capit pure complexiue et tunc ipsum nihil est. id est nullam rem significat. sed solum significat complexiue. ratione cuius denotat extrema su pponere per eodem. quam compositionem. i. complexiones quis non potest formare sine extremis. ita videlicet quod actus complexiui non potest formari sine extremis in que terminetur.

Prima opinio

Omne verbum apud logicum contra usitatum est cathegorematicum.

Secunda opinio dicitur. quod quolibet verbum apud logicum contra ad modum significanti principaliter et essentialem sic purum sine cathegorema. Et motum illius opinionis est. quod omne verbum est purum sine verbum est nota eorum que coniungit. ratione cuius ad veritatem propositionis requiritur quod extrema su pponant per eodem. Et hoc non est nisi ratione modi significanti sine cathegorematici. Et si per aduersarium significaret cathegorematice tunc esset proplexum. et sic adhuc non esset verbum apud logicum. Et ista opinio est directe contra Petrum his. et etiam philosophum. quia Petrus his. excludendo de verbo ponit ly currit quod natum est esse cathegorema. quia facit substructionem currentem et connotat actum currendi. Et ista opinio ponit solum duo verba apud logicum si negationes non sunt in mente. videlicet actum complexiui vel aliquid tali subordinatum. Et actum diuisiui vel aliquid tali subordinatum. Si autem negationes sunt in mente. tunc secundum istam opinionem solus unus verbum est apud logicum. videlicet actus proplexiui quia tunc nullus est diuisiuius. Pro quo est sciendum quod actus proplexiui est actus sine cathegorematicus ratione cuius ad veritatem propositionis in qua ponitur et cuius est copula principalis requiritur quod extrema su pponant per eodem. ut ly est in illa mentali. homo est animal. homo est sortis. chimera est homo. chimera est chimera. Correlarium nullus actus complexiui ponitur in voce vel in scripto. quia in tali nullus ponitur actus. Correlarium actus complexiui non solum reperitur in propositione sed etiam extra propositionem. ut Petrus sit iustus. Utinam esset actus logicus. Si actus diuisiuius est actus sine cathegorema. ratione cuius ad veritatem propositionis in qua ponitur et cuius est copula

Secunda opinio quod omne cathegorema.

Actus proplexiui

Actus diuisiuius.

Tertia opinio Aliquod
verbum est cathegorema.
aliquod sine cathegorema

Arguitur primo.

Secundo

R. ad primum

Ad secundum

Arguitur

**Quod verbum significat
cum tpe.**

**Quomodo verbum potest
absolui a tpe**

principalis requiritur quod extrema non supponant per eodem vel per diversis.
vel quod unum extremorum per nullo supponat. ut est actus correspondens hu-
ic toti non est. Correlativum. quod impossibile est formare actum divinum vel com-
plexum nisi in extrema in quetalis actus terminetur. Et sic patet quod si
quis vellet ex certificatione ly est in ista propositione homo est capere sine
thegorematice et complexue tunc non esset propositio. **Tertia opinio**
media inter duas predictas et iam eodem dicitur. quod aliquod verbum apud logicum
cum sit cathegorematicum et aliquod sine cathegorematice. quod sic probatur
Nam ista homo est significat hominem esse et non ratione subiecti nec predicati
ipse nec ratione copule. Sed ratione copule et cum hoc subiecti et predicati sit.
igitur. **Secundum motum.** Nam ille terminus est in illa oratione. homo est
animal nullam rem significat sed solum aliqualem significat ut patet su-
pra in autoritate Aristotelis. Si est quidem res. ergo una pars vera. Sed
quod aliquod sit cathegorema sic patet. quia sicut datur terminus nominalis si-
gnificans cathegorematice omnem rem mundi. sic etiam datur terminus ver-
balis ut ly est in illa homo est. **Arguitur.** Ille terminus est in illa oratione
ne homo est animal est cathegorema igitur dicta falsa. **Assumptum.** probatur
quod est verbum substantivum apud grammaticum. ergo significat puram essen-
tiam rei. tenet persequentia per diffinitivum verbi substantivi. **Confirmatur.**
Nullum sine cathegorema est nomen apud logicum. ergo etiam nullum sine
thegorema est verbum apud logicum. tenet per similitudinem. **Ad**
primum respondetur. concedendo quod sit verbum substantivum. sed negando pernam. nec
hec est diffinitio verbi substantivi saltem completa sed in fine debet ad-
di. vel est verbum significans pure complexue vel diversive. et sic est de illis
duobus verbis est et non est. **Ad secundum respondetur.** negando pernam. et
hec est diversitas. quia ad hoc quod aliquid sit nomen apud logicum requiritur
res et quod nati sit esse suppositum. nullum autem sine cathegorema se habet quod est
suppositum quod nihil significat substantivum. Sed ad hoc quod aliquid sit verbum
apud logicum sufficit quod natum sit esse appositum. Ad esse autem appositum
non requiritur quod significet aliquid substantivum. quod purum sine cathegore-
ma bene est appositum. **Contra illam particulam cum tpe.** **Arguitur**
Si verbum significaret cum tpe. vel significaret cum tpe seipso. vel signifi-
caret cum tpe per conceptus temporales sibi aut extremis supadditos. **Pro illo**
est notandum quod de materia istius argumenti sunt tres opiniones. due
minus probabiles. Quarum una tenet quod verbum significet cum tpe per conce-
ptus temporales sibi supadditos. Alia tenet quod significet cum tpe per conceptus
temporales supadditos extremis. Et quia ille due vie non sunt probabiles. de
eis dicere non curo. Est igitur tertia opinio et communis que dicitur quod
verbum significet cum tpe seipso ita videlicet quod verbum significare cum
tpe illo est ipsum connotare accidentaliter grammaticaliter et minus principaliter
paliter tempus. ut ly est in ista homo est animal significat cum tpe per seipsum secundum quod
cumque conceptu temporali. Sed diceretur. quod tunc verbum est absolu-
bile a tpe. Respondetur quod ex quo multiplicia sunt verba. Quaedam mentalia.
quedam vocalia. quedam scripta. quedam significando ad placitum cum
tempore. quedam naturaliter. ideo oportet diversimode dici de eis.

De Verbo

Dico ergo primo. q. verbū vocale cū tpe ad placitū significās ex ipso
 sitione absolubile est a tpe. isto modo. q. ex q. connotat tps ad placitum
 tunc si cōmunitati placeret possit ipsum a tali cōnotatiōe remouere. *Se-*
 cundo q. verbū mentale naturaliter proprie connotans tempus pprie
 non est absolubile a tempore. s. improprie vt sic quia datur vnum ver/
 bum vocale vel scriptū quod est secum sinonimum in modo significan/
 di formali principali et essentiali q. non connotat tempus. *Ex* isto pa/
 tet. q. ppositio contingens per absolutionē copule a tempore erit necessa/
 riā vt illa hō est currens est ptingens. put copula importat tempus. Et
 tamen si copula absoluitur a tempore. ipsa erit necessaria et conuerso p/
 positio contingens per absolutionem copule a tempore potest fieri im/
 possibilis vt pater de ista. homo nō est currens que est contingens. put
 copula importat tempus. et tamen si copula absoluitur a tempore ipsa
 erit impossibilis. *Nam* datur cōmunis regula. q. omnis ppositio *Regula*
 affirmatiua categorica contingens vbi predicato non additur speciale
 signum. et vbi predicatum est ita cōmune sicut subiectum vel cōmunius
 p absolutionē copule a tempore erit necessaria. Et omnis negatiua erit
 impossibilis. *Arguitur* cōtra illam particulaz. cuius nulla pars et. *Arguitur pmo*
 Si nulla particula staret tunc nullum verbū adiectiuū esset verbum apd
 logicū. assumptum probatur quia quodlibet tale est complexū. assū/
 ptum probatur quia cuiuslibet tali correspondet aggregatū ex suo pncipio
 et pbo substantiuo. igit qdlibet tale est pplexū. tenet pna p diffinitōem
 pplexi. S. assumptū. pbat q. qdlibet verbū significat pplexiue et cum
 hoc importat actum verbale et sic significat categorice et sine cate/
 gorematicē q. duo modi significandi non possunt includi in eodē modo *Secundo*
 simplici. *Confirmatur.* Contra istam particulā recta. infinitiuus est
 verbū apud logicū vt sic captus. ergo particula frustra. assumptū pro/
 bat q. infinitiuus est appositum alicuius suppositi constituendo secum
 ppositionem verā vel falsam. Assumptū pbat de infinitiuo in tali vl/
 consimili oratione fortem possibile est currere. fortem possibile ē esse aial
De materia primi argumenti sunt due opinionēs. *Prima* tenet q. Ro ad primū
 omnia verba adiectiua sunt cōplexa ex ppijs participijs vel accōmoda *Quod* pba adiectiua
 tis vel circumlocutis. et ex verbo substantiuo secum eiusdem tps nūme
 ri persone et modi vt ly currit. fm istam opionē valet tantum sicut est
 currens. Et sic est pplexus ex ppijs participijs. *De accōmodatis* vt sunt
 pba carentia pncipijs ppijs. vt assū desuz insū in quibus debet sumi
 participium sinonimū. *De circumlocutis* vt amatur valet tantū sicut ens
 qd amatur quia verba passiua non habent pncipia pntis tps. Et ista
 opinio hz istud motuuz p se quia si verba adiectiua non essent cōplexa.
 Tunc sequeretur q. nulla ppositio categorica de pbo adiectiuo eet con/
 uertibilis q. talis nō esset pna formalis vt patebit de conuersiōib. Et
 fm istam opionē oia verba siue psonalia siue impersonalia sūt pplexa
 sic etiā ly est captum categorice est pplexū. Et sic solum duo sunt
 verba apud logicū s. est et non est. *Contra* istā opionē arguitur. Si
 verba essent pplexa sequeretur q. nullū verbū esset in pdicamento quod

est contra phm qui ponit duo predicamēta ppter verba actionis vīz
Scda opinio q verba passionis. Etā sequeret q pbi substantiuū esset pplexū z sic nullū esset
 adiectiua sūt incōpleta verbiū apud logicū. Est igit alia opinio z cōmunis que tenet q ver/
 ba adiectiua sūt incōpleta ita q eis non correspondet participiū z cū
 hoc verbum substantiuū z fm illā opinionē. verbiū adiectiuū in ppositio
 ne positum z non restrictum est copula z cū hoc predicatū vt pz. **Co**
 sequenter notandū q fm illam opinionem ppositiōes de verbis adiecti
 uis que sūt copule pncipales ppter non sūt conuertibiles sz reductiue
 vt patebit de conuersionibus. z sic facile respondetur ad argumentum
 fm diuersitatem opinionum. **Ad scdū argumentū** rñdet negādo
 q infinitiuū sit pbum apud logicū. Et ad probationē rñdetur q nec ly
 esse nec ly currere in pdictis ppositionibus sūt pba apud logicū quia il/
 la pncula recta non conuenit eis. z licet qlibet illoz infinitiuozū in pdi/
 ctis ppositionibz sit pncipale verbiū. nullus tñ illoz infinitiuozū ē p
 apalis copula. Sed ly est principalis copula ex adiuncto talis infini
 tiui. nullus tñ eoz cū supposito facit ppositionē tāq copula.

Ad scdm argumentū
R:

Alias autem partes logicus appellat sine thegore
maticas.

Duplex est sine thegore
rema.

Pro ista littera ē notandū. q ipsa de rigore est falsa quia multe partes
 orōnis alie sūt que sūt thegorematicę vt aduerbiū interiectio zc.
Est ergo p lra sciendum. q duplex est sine thegorema sz in predica
 do z significando. **Sine thegorema** in predicando est illud qd nō
 est nomen vl verbiū apud logicū. z sic capit pe. bis. i littera. **Sz sine the**
gorema in significando est illud qd nec significat aliqd vel aliq sz ali
 qualiter. z de tali nō est locutus pe. bis. **Solu**it ergo pe. bis. tñ logicus
 non considerat de alijs partibus orationis qz de nomine z verbo quia
 solum tales valent ad constituendum ppositionem simpliciter primā. sz
 alie partes orationis nec sūt subiectum nec predicatum nec copula pro
 positionis simpliciter primę

Ratio est vox significatiua ad placitū cuius
partes separate significant. hoc totum aggre
gatus ponitur ad differentias nominis z ver
bi quorūz partes separate nihil significant. **Relique**
vero particule ponuntur hic eadem ratione qua z in
nomine z verbo.

*2. In ista littera si quis vult agnoscere
 quid sit simplex in casu dicitur
 in pluribus*

Oro est triplex

Complexum vocale

*2. In ista littera si quis vult agnoscere
 quid sit simplex in casu dicitur
 in pluribus*

Pro ista littera ē notandū. q triplex ē oratio vocal vīz scripta z metat
Oratio vocal ē pplexus vocale qd ē orō vt ista vox hō ē aial. **Co**
 relarium. aliud est dicere hō ē pplexus vocale z hō ē pplexus vocalis. **Nā**
 omne id vocatur complexum vocale quod est vox vel voces z cui apud
 mentem correspondet complexum non curando an talis sit vna dictio
 vel plures. vt ly chimera est complexus vocale. **Sed** illud dicitur pplexū
 vocaliter qd in voce est aggregatū ex pluribus dictionibz z cui apd mē/
 tem correspondet cōplexum. z sic ly chimera non est complexum vocalis

De Oratione

Sic etiam ille terminus a si imponeretur ad significandum sinonime cū illa homo est animal tunc esset complexum vocale sed non vocaliter.

Sed oratio scripta est complexum scriptum quod est oratio. Sed oratio mentalis est complexū mentale quod est oratio. Alterius notandum. q̄ ille terminus oratio capitur dupliciter large et stricte.

Oratio large

ge capitur p̄ omni complexo siue eius ptes sint impositae ad significandum siue non. Et sic ibi est oratio bu est ba. Stricte capitur autem p̄ quolibet complexo quod fm se totum est impositum ad significandum vel cuius quelibet ps est vna integra dictio que est imposita ad significandum.

Oratio stricte

Exemplum p̄mi chimera. Exemplum secūdi hō est aial. et sic illa oratio bu est ba non est oratio. Debet ḡ diffinitio sic intelligi vna cū

Intellectus diffinitōis

diffinito. Oratio vocalis stricte capta ē vox significatiua ad placitū. i. ē vox que est et apta nata est significare ex impositōe facta fm se totam vel fm eius quilibet partē dictionalē cū ptes rē. cū apud mentem corre-

spondet complexum. Dicitur p̄ diffinito. oratio vocalis stricte capta ad

excludendum orationes scriptas atq; mentales etiaz large captas que non sunt orationes iuxta illam diffinitionem.

Dicit p̄ genere diffinitū est vox. ibi dicunt aliq̄ q̄ debeat absolui a numero vt valet. i. vox vel voces quod non videtur de necessitate fieri. imo eis oratio vocalis est vna

vox quia omnis oratio vocalis aut pfertur sine interruptione t̄pis et sic est vna vox simpliciter. Aut cum interruptione t̄pis et sic est vna vox ag-

gregatiua. Nec valet n̄a ista oratio vocalis non est vnum. ergo non est vna vox. nec arguit a superiori negatio ad inferi. q̄ arguit a dicto sim-

pliciter ad dictū fm quid. et talē p̄sequentia nō oportet valere. Dicit post hoc fm se totā ad includendū illos terminos vocales chimera sur-

dos paup̄ qui fm se impositi sunt et sunt orationes. Dicitur vel fm eius quamlibet rē. ppter tales orationes homo est animal homo est asinus

que nō sunt impositae ad significandum fm se vna impositōe s̄ fm suas dictiones.

Et dicit notanter dictionalē q̄a ad hoc q̄ aliquid sit oratio vocalis non oportet q̄ quelibet eius ps sit imposita ad significandum.

quia syllabe et littere etiam sunt orōnis ptes et tamē nō sunt impositae ad significandum.

Dicit cui correspondet p̄plexū. Et sic p̄z q̄ nulle termin-

canis nō ē oratio siue capiatur ad vnū p̄ceptū siue ad duos siue ad tres.

Nam si capitur i ordine ad vnū p̄ceptū tūc sibi cōr̄ndet solū incōplexū vt aial latrabile vel fidus celestis vel belua marina. Quorū p̄ceptū quili-

bet est incōplexus et simplex et eius valorem exp̄mimus p̄ tale cōplexū.

Si autem capitur ad duos vel tres conceptus tunc licet sibi correspon-

deant plures conceptus tamen isti non faciunt complexum quia nō habent sequentiā vt determinatio ad suū determinabile. Etiam ponit-

tur isti p̄cepti in mente incōiūctim sic q̄ nō p̄iūgūt p̄ aliquē. Sic ē de illo termino vocali hō capiēdo ipm in ordine ad duos p̄ceptus videlz ab-

solutū et p̄notatiū tūc nō est oīo q̄a isti p̄ceptus nō determināt se.

Sz An equiuocū sit p̄plex diceret. An ergo tales termini sic capti ad duos conceptus diuersos um vel incomplexiua sint p̄plexi. R̄r q̄ nullū illorum vt p̄z ex diffinitionibus.

Contra R. Omnis terminus debet esse complexum vel incōplexus. ergo responsio Dicit.

malā. q̄ia bona. sed assumptū probatur q̄ regulā antep̄dicamētalē seu
diuisione. Eorū q̄ dicunt q̄dā cū cōplexi de dicunt. q̄dā vero sine complē
tione. R̄ndetur q̄ hoc non est v̄er vniuersalit. Sed ibi capitur ly termi
minus. p̄ illo q̄ natū ē ingredi orationē vt sic. modo capiēdo illos termi
nos taliter tunc non faciūt orationē sed faciūt orationes plures. Do
do ois oratio plures est oratio incongrua. Et nō valde q̄ia. hoc est o
plures. ergo hoc est oratio. nec arguitur a p̄e in modo ad totum. q̄a hoc
totum oratio plures est vnum nomen cōpositū ex recto ⁊ obliq̄. Et m̄
v̄er. q̄ quilibet illoz terminoz equoq̄ captoz etiam est incōplexū in ali
quo eius mō significādi v̄er capiēdo quilibet illoz ad vñū cēptū m̄
quo eius mō significādi v̄er capiēdo quilibet illoz ad vñū cēptū m̄

Contra diffinitionez arguit. Si diffinitio itaret legret q̄ quilibet obli-
liquus esset oratio. ⁊ pono q̄ actus obliquantes sint ponendi. assumptū
pbat̄ quia quilibet talis est cōplexū. p̄batur quia cuiuslibet tali cor-
spondet actus obliquus ⁊ p̄ceptus vel actus si talis obliqu⁹ eēt sine in-
greuma. Confirmatur seq̄ret q̄ ista oīo hō ē animal nō eēt oratio as-
sumptū pbat̄ quia hoc totū null⁹ imposuit ad significandū. Cōfir-
matur. Sequeret q̄ illud aggregatū nō eēt oīo bu est ba. p̄is falsum ē
q̄a est p̄positio. ergo est oīo. tenet ab inferiori ad superius. Ad p̄mū
argumentū admissa suppositione tanq̄ falsa negetur assumptū. Et ad
p̄bationem concedatur q̄ cuiuslibet tali cōspondet act⁹ ⁊ p̄cept⁹. vel duo
actus. etiā habentes se ad inuicē vt zc. ⁊ neget p̄is. q̄ ergo q̄libet talis
sit cōplexū. quia admissa ista suppositione tunc in diffinitione cōplexū
poni ista p̄icula q̄ actus nō puenit ratione accidentis grāmaticalis mō
actus tales pueniunt ratione accidentis grāmaticalis. Ista tñ suppo-
sitis est falsa q̄a nihil sunt act⁹ obliquantes neq̄ ponunt. Ad scōm ar-
gumentū r̄ndetur. negando assumptum. Ad p̄bationē dicatur q̄ lz ista
oratio hō est animal vel p̄s nō sic fm se imposita ad significandū v̄ia
impositione tñ ipsa est imposita ad significandū fm suas p̄tes ⁊ h̄ suffi-
cit. Ad t̄tium r̄ndet. p̄cedendo assumptū. ⁊ ad p̄bationē neget p̄is
capiendo ofonem sicut in p̄posito d̄z capi. Nam in p̄posito capitur stri-
cte Sed in diffinitione p̄positionis capitur large. nec vt sic arguitur. ab
inferiori ad superius vt patet intuenti.

Re. ad primū argumē
tum

Ad terciũ

[illegible]

Intellect^{us} divisiōis.

inferior a d superior vt patet intuent.
Orationum alia perfecta alia imperfecta. **P**erfecta
 oratio est illa que perfectū sensū generat in animo au
 ditoris vt hō currit **I**mperfecta est illa que imperfe
 ctū sensū generat in animo auditoris. vt albus alinus
 Pro illa littera est notādū. q̄ diuisum p̄itis diuisionis est hoc totum
Orationū vocaliū stricte captari. Sed mēbra diuidentia sunt oſo vo/
 calis perfecta stricte capta ⁊ imperfecta. Sed signa diuina sunt alia et
 alia. **E**st ergo sensus plēnē diuisiōis. **O**rationū vocaliū stricte cap
 rum. i. de numero orationum alia. i. q̄dā est oratio vocalis pfecta stricte
 capta ⁊ alia. i. ⁊ illa q̄ in certo eius modo significandi nō est oſo vocalis
 pfecta stricte capta est oſo vocalis imperfecta stricte capta. **E**t sic mēbra

De Oratione

diffinitiois coincidunt in re. i. supponunt p eandere. qd cadē oō vocalē ē pfecta
 z imperfecta in diuersis eius sensibz. vt pz de istis. pater mea. sed non coin
 cidunt in rōe qz non sunt termini sinonimi. Scdo p diffinitioibz est
 notandū. q ipse solū dant de oronibz vocalibz vt pz ex illa pncula in aio
 auditoris. Sz p illā pnculā non excludit ois oō scripta vel mētal' de ri
 gore. nam stat bñ q oō scripta etiā generet pfectum sensum in aio audi
 toris qd stat q idē terminus sit in aio auditoris visoris vel pipientis vt
 si fortes videret illā ppōnem. hō est aial scriptū z pperet eius mentalem
 z cum hō audiret illā vocalē hō est aial. tunc animus ipius forte ēēt aial
 auditoris qd audit istā vocalē. Et etiā ē anum⁹ visoris qd videt istā scrip
 tam. Et etiā ē anum⁹ pipientis qd in oīdie ad istā mētalē. Et in tali
 casu qlibet illaz oronū generat pfectū sensum in aio auditoris. Sz ad
 cōe dicitū q dr q oō scripta vel mentalis non generat pfectuz sensum in
 aio auditoris. dr q **O** sic intelligi. q oō scripta vl' mētal' non audit vt
 sic. **O** z diffinitio sic intelligi vna cum diffinito. **O** vocal' pfecta stri
 cte capta est oō q pfectū sensuz generat in aio auditoris. id est q ex signi
 ficatōe quā actu hz z ex se nata est generare pfectū sensum in aio audito
 ris. Et dr ex se ppter ly ita in tali vl' pñt oratione fuisse in scholis rñden
 do ita. iā ly ita nō est oō pfecta. lz enī generat pfectū sensum tñ hō nō est
 ex se sed ex bonitate intellect⁹. qd naturalit' inclināt ad verū. Sile est in ta
 li orone qrendo a qdam iuvene. qd portas. z ipse rñdet ego portat vinū
 hō totum ego portat vinū non est oō pfecta. lz generat pfectū. zē. tamen
 hō non est ex se. **O** nata generare ad includēdū orones in libris clausis
 positas circa qs nemo aduertit. Et illa diffinitio solum conuenit oroni oō pfecta in genere
 vocali. Sed oratio perfecta in genere. Est oō q ex se z significatōe quā
 actu habet nata est generare pfectū sensum in aio auditoris vl' visoris vl'
 concipientis. vel est mētal' pfectus sensus. pñmū dr ppter vocalia. secū
 dum ppter scripta vltimū ppter orones mētl'es. **P**ro q est sciendū. q perfectus sensus
 perfectus sensus est q apphēō z intellecto qd plene scit z intelligit quid
 pferens aut scribens aut concipiens vult vel intendit. **C**orrelariū. So
 la pstructio suppositioalis z oratio mētl'es est pfectus sensus. Sed nō
 qlibet pstructio suppositioalis est pfecta. pñmū patet. scdm sic pbat de
 tali voce. fortes q currit q est pstructio suppositioalis z tñ non ē pfecta.
 Sed cōe dictū grāmaticoz debet sic intelligi. Omnis oratio supposito
 rialis de verbo indicatiui modi q non est nata reddere suppositū alteri
 verbo. Et q est oratio pgrua talis est oratio pfecta. Dicitur que non ē
 nata reddere zē. ad excludendū talem fortes q currit vel pñtem qd hō to
 tū fortes q currit est natum reddere suppositū verbo. vt dicendo sic. for
 tes q currit mouet. **C**orrelariū. Des ill' orones pfecte. qd currit. vtz
 hō sit aial. lz sint orones qstiuē. **S**ed oō imperfecta est oō vocalis q ex
 significatōe quā actu hz z ex se nata est generare imperfectū sensum in aio oratio imperfecta
 auditoris. Sicut pstructiones adiectiuales z omnes alie pstructiones
 pgrue q nō sūt suppositioales. Itē imperfectus sensus ē sensus q apphēō imperfectus sensus
 z intellecto nō sūt plene z certe qd scribēs vl' pferēs vl' pipientēs vult vl' itē
 dicit vt qlibet oratio mentalis nō suppositioalis dr imperfectus sensus.

Orationum perfectarū alia indicatiua vt homo currit. Alia imperatiua vt petre fac ignem. Alia optatiua vt vtinam essem bonus clericus. Alia cōiunctiua vt si ueneris ad me dabo tibi equum. Harum autem orationum sola indicatiua dicitur esse propositio.

Oratio perfecta indicatiua

Curro viā. lego lectionem non sūt orationes perfecte neq; propositiōes

Pro illa littera est notandū. q. diuisum presentis diuisionis est hoc totum. orationum perfectarum vocalium stricte captaruz. Sed membra diuidentia sunt oratio vocalis perfecta indicatiua. oratio vocalis perfecta imperatiua. zc. Sed signa diuisiua sunt alia z alia. Sic facile patet quomodo littera debet poni ad formam diuisionis. Notandum est ergo. q. oratio vocalis perfecta indicatiua. est oratio perfecta cuius verbum principale est indicatiui modi. simili modo describantur alia membra. Et illud dicitur verbum principale quod est principale appositum respectu suppositi principalis. Correlarium ille non sūt orationes perfecte indicatiue curro viam lego lectionē. quia non sunt perfecte. neq; valent tantum. Ego curro viam. ego lego lectionem. Nam verbo prime vel secunde persone non correspondet pronomen prime vel secunde persone. Sed ad cōe dictum grāmaticorum q. dicunt in omni verbo prime vel secunde persone includatur suppositum. Dicendum ē q. ipsi non volunt q. verbo prime vel secunde persone correspondeat pronomen prime vel secunde persone. Sed volunt tñ q. quilibet verbum prime vel secunde persone ad constituendum. ppositionem cum supposito tunc nullum aliud suppositū bz nisi ly ego vel ly tu cū pdedimus. z h. ppter defectū suppositi prime vel secunde persone. nā ly vocatiu? noialis reddat suppositū pbo nō tñ facit ppositionē cū pbo. Nā ibi nō ppositio ē petre currit q. ē ozo suspēsiua. Sunt tamē tales orationes curro viā z siles impfecte pgrue z indicatiue. Et isto tñc patet. q. nō ois ozo indicatiua ē perfecta. Correlarium. Eadem ozo ē indicatiua imperatiua optatiua pūctiua z infinitiua. pz de tali oratione vel p sili. tu legere Correlariū. tales vlt p siles orationes. te currere. vel vtinā curreres. z te currere vel forte currere. in quib? ponunt pla pba pncipalia diuersorū modorū illa. nō denotant ab vno talium verborū sed ab omnibus sili. Et sc. prima nō est indicatiua sz est imperatiua z optatiua copulatum. Correlariū. diuisio pe. hili. intelligitur de oratione perfecta que habet simplex verbū p copula pncipali. Correlariū illa nō est oratio infinitiua. Ego volo legere quia ibi ponatur verbū infinitiui modi tamen illud non est verbum principale. imo nec illa est infinitiua. ego volo forte legere. nam adhuc ly legere est verbum impersonale. z tantū de texto presenti.

Sequitur de Propositione

Propositio est oratio verum vel falsum significans indicando.

De Propositione

Pro isto textu est notandū. q̄ ipse vt ponitur non est diffinitio q̄a nō ex/
 pūit p̄uertibiliter id q̄d per diffinitum significatur q̄a diffinitum cō/
 uenit p̄positioni mentali. diffinitio autem non. sed solum conuenit voca/
 li et scripte. Et hoc p̄pter istam particulam significare verum vel falsum
 quia capiēdo illos terminos. p̄p̄ie tunc sola p̄positio vocalis v̄l scri/
 pta significat verum vel falsum. Correlarium in p̄posito solum fit mē/
 tio de p̄positione a nobis formabili. z sic dominus deus non est p̄po/
 sitio vt in p̄posito. **Diffinitio p̄positionis**
De rigore nō valet
 Utterius est notandum. q̄ significare verum
 est subordinari mentali p̄positioni vere. Sed significare falsum est sub/
 ordinari mentali p̄positioni false. modo vocalia z scripta subordinan/
 tur mentalibus z non econuerso. Et sic patet q̄ ille terminus significare
 non capitur p̄ illo q̄ inmutat potentiaz cognit. uā. sicut dicimus illum
 terminū homo significare omnes homines. Sed capitur vt valet tan/
 tum sicut subordinari. **Significare verū**
Significare falsum.
 Diffiniendo tamen p̄positionem in genere vt
 sic extendat se ad p̄positionem vocalem scriptam z mentalem. **Diffinitio p̄positionis**
 sit est oratio vere vel false significans p̄positionaliter. Tunc significa/
 re verum et significare vere debent capi p̄ eodem. sic etiā significare fal/
 sum z significare false ita q̄ ly verum exponat aduerbialit̄ id est vere fal/
 sum. i. false. Itē ille terminus p̄positio capitur p̄o termino secunde in/
 tentionis. hic p̄ p̄posit. one vocali vel scripta. Similiter verum vel fal/
 sum etiā capuntur p̄o terminis secundarum intentionum. **Veritas**
 Unde veritas in p̄posito est adequatio rei ad intellectum. Nam sicut res ē sic
 intellectus concipit. Et veritas est in p̄positōe vocali et scripta represen/
 tatiue vel significatiue. Sed in mentali p̄positione est idē p̄p̄ie. sed in re/
 bus est obiectiue vel causatiue. Debet ergo diffinitio sic intelligi p̄posi/
 tio est oratio verum vel falsum significans id est vere vel false significās
 indicando. Et ille terminus oratio large. Et sic ibi est p̄positio bu ē ba. **Intellectus diffinitio**
nis p̄p̄onis
 Dicitur vere vel false significans. Pro quo est sciendum. q̄ significa/
 re vere est p̄positionem sic se habere q̄ sic esse sicut per eā significatur esse
 fm eius significationem totalem z p̄posicionalem ita est vt homo est
 animal. Sz illa p̄positio significat false que sic se habet quod sic esse sicut
 per eam significatur esse significatione totali z p̄posicionali ita nō est
 vt homo est asinus. Correlarium. In talibus diffinitionibus ly eē nō
 importat tempus sed debet absoluta tempore vel importare intrinse/
 cam deriuationem rei. z sic iste vel consimiles homo fuit animal. homo
 erit animal. Homo non est asinus etiā significat vere. q̄a si caperetur
 vt importaret tempus tūc diffinitōes p̄dicte solū p̄uenirent p̄positioni/
 bus de p̄senti affirmatiuis z de in esse. Et tūc diffinitū v̄z eē hoc totūz
 p̄positio categorica affirmatiua de inesse z de p̄nti vere significās. Et
 ly ita in p̄dictis diffinitionibus capitur p̄ termino secunde intentionis
 z valet tantū sicut res taliter se habens. Correlariū. ibi non est p̄po/
 sitio. si sortes curreret sortes moueretur. z sic de alijs. q̄a nulla illarū signi/
 ficat vere vel false. nec sūt consequentie bone neq̄ male q̄a nō sūt p̄posito res moueretur
 nes. immo nulla oratio cuius verbum principale est finiti modi z non

arguit pñō q illa sit p
positio hoiez ēē anial.

Sedō arguitur de illa
Petre curre

Rñsio ad primū q ho
minē ēē aial caput du
pliciter

Quō simplex aduerbi
um possit exprimere
modū scāditiōnū ppo
sitiōis.

Hoīem esse aial caput
duplīter

est indicatiui modi expresse vel implicite vt sic est propositio. Et dico no
tanter cuius verbum principale est verbi finiti modi. quia dicendo sic.
homo est animal et absoluedo ly est a modo tūc adhuc est ibi propositio.
tū verbum eius non ē indicatiui modi. quia vt sic nullius est modi. nec
oportet iam qz neqz est finiti modi. Arguit. Si definitio staret seque
tur q ibi esset propositio hominē esse animal. Assumptū probat. quia est
oratio verū vel falsum significans. assumptū pbatur quia significat ho
minē esse animal et ita est. et ita etiā significat ista homo est animal. g est
propositio. tenet pñā. quia propter hoc illa oratio homo est animal est p/
positio. quia significat hoīem esse aial. Confirmat. Si definitio sta
ret sequeretur q hic non esset propositio petre curre. cōsequēs falsum. et falsi
tas psequētis. pbatur. quia hic est propositio petrus curnt. ergo etiā
ibi petre curre. tenet cōsequentia. quia ille due orationes sunt sinonime
in modo significandi formali principali et essentiali. Ad primū argu
mentū respondet negando assumptū. et ad pbationē pōt responderi sub
distinctiōe. Quia hoc cōplexum hoīem esse animal potest capi multis mo
dis. Nā vno mō potest capi aduerbialiter. quod tamē non est pñctūz
put videlicet exprimit modū significandi illius propōis homo ē anial
Et sic ad argumentū neget q significat hoīem esse aial si est simplex ad
uerbiuz p quod exprimitur modus significandi istius hō est anial. Si
aut capitur nō aduerbialiter et ly esse capitur psonaliter p existere. tunc
concedat q significet hoīem esse animal. i. hominē existere animal. Sz
ex illo nō sequitur q ergo sit propositio. Ex quo patet q illa oratio homo
est anial signif. cat hoīem esse anial capiēdo hoc totū hominē esse aduer
bialiter. nec ex hoc sequit q illa oratio hō est animal sic aduerbialiter si/
gnificet. Sed quō sit imaginabile q vñū simplex aduerbiū vñz ho
minē esse animal possit exprimere modū significandi totius propositiōis
Est dicendū q bene est imaginabile. nam sicut ly vere exprimit modūz
significandi oīm propositiōis. vñz. et ly omnīū propositiōnū falsarum.
Sic etiā dabile est aliquod aduerbiū contentū sub ly vere qd exprimit
modū significandi propositiōis vere. modo tñ specialiori et hoc nō repu
gnat. Et tamē pbabilius dicendū et aliter q illa oratio hō est anial non
ex eo dicitur propositio quia significat hominem esse animal. sed ideo quia
significat q homo est anial et indicatiue. et ratio est istius tūc significat pñ.
nam licet ista orō hominē esse aial significat hoīem esse anial. nō tñ signi
ficat indicatiue. Et ppter hoc tūc illa ppō. homo est animal significat
vere. et illa hominē esse anial non. Et tamen aduertendū q talis orō
hominem esse anial et consimilis capitur duplīr. Vno modo materialr
p se et pro sua indicatiua imparatiua opatiua cōiunctiua et infinitiua. Alio
modo psonaliter et pñ rei veritatē qd dupliciter et pñ cōm modū loquē
di solum tripliciter. nam quartus modus est improprius et incōsuetus
videlicet capiēdo tales oratiōes aduerbialiter. eo q nullus grāmatico
rum ponit talia aduerbia. Primo ergo capiunt tales oratiōes vt infini
tiuus exponitur notialiter. et sic ista hominē esse vel hoīem currere valz
tantum ens hoīs. secunda cursus homis. Secundo exponēdo infini/
tiuus

De Propositione

tiuum p̄ticipialiter. z sic hoīem currere valet tantū sicut homo currens
Tertio modo capiēdo infinitiui p̄bal ter vt cōcretiue vel abstractiue.

Quarto aduerbialiter improprie. Est ergo vltimate dicendū p̄ rō/
ne quare illa ozo hō est aīal sit p̄positio z nō ista hoīem esse aīal. qz il
la hō est aīal habet modū significandi p̄positionale rōne isti? q̄ signifi
cat indicatiue. Non p̄cise ppter hoc q̄ verbū est indicatiui modi. quia si
verbū absolueret a modo. adhuc esset p̄pō. z tñ tūc verbū nō esset indi
catiui modi. Sed ideo qz illa ozo significat indicatiue verbo nō absolu
to a modo. sic aut nō significat ista oratio hominē esse aīal. Nam lz etiā
significet hoīem esse aīal tñ non indicatiue. Ex isto patet q̄ magna ē dif
ferentia inter illas duas hō est aīal z hoīem esse aīal. etiā absoluendo ly
est a modo. nā adhuc ista hō est aīal est p̄pō. z hominē esse aīal nō est p̄
positio. Ad secundū respondet p̄cedēdo sequelā q̄ ibi nō sit p̄positio

Cur illa hō ē aīal est
propō z nō ista hoīez
esse animal.

Petre curre. Et ad improbanonē rīdetur negando p̄nāz. z ad p̄batio
nem p̄cedit q̄ sint orationes sinonime in modo significandi formali p̄n
cipali z essentiali. Nec ex hoc sequit̄ q̄ si vna istaz est p̄positio q̄ reliqua
qz orationē esse p̄positionē nō puenit solū ratiōe modi significandi p̄n
cipalis z essentialis. sed etiā penes modū significandi minus p̄ncipales
z accidentale z grāmaticalem vīcz penes modūz nō sic q̄ ad hoc q̄ aliq̄
ozo sit p̄positio requirāt q̄ verbū sit alicuius modi. sed sic q̄ talis oratio
significet vere vel false. z hoc habet ex modo significandi min⁹ p̄ncipa
li z p̄ncipali simul videlicet q̄ p̄bū sit indicatiui modi si saltem ē alic⁹
modi ita q̄ nō sit absolutū a modo. tūc requiritur q̄ ipm sit indicatiui
modi. Ex isto patet q̄ ly indicando bñ addit in diffinitioē. exponen
do ipm saltem sic existens exp̄sse vel implicite de p̄bo indicatiui modi.

Ad scdm q̄ illa pe/
tre curre nō est propō.

Et hoc qñ tale verbum est alicuius modi z nō est absolutū a modo.
Ex isto patet p̄sequenter q̄ nulla illaz est p̄pō. sitiens libenter biberet.
paup libenter esset diues. nec tales ozōnes significant vere. imo nec ista
sitiens libenter biberet valet tantū sicut ista. sitiens appetit bibere. nam
verbo optatiui modi nō correspondet verbum indicatiui modi. nisi tale
verbū optatiui modi etiā esset indicatiui modi. qz alias qdlibet verbūz
optatiui modi esset equocū Sic etiā qua rōne verbo optatiui modi cor
responderet verbū indicatiui modi. eadē rōne econuerso cuiuslibet verbo
indicatiui modi deberet correspondere verbū optatiui modi. Et si dī.
tñ p̄ tales ozōnes p̄cipit vere. Rīdet q̄ hoc est verū. sed hoc nō est p̄cise
et p̄cise illaz orationū. sed hoc est ex bonitate intellectus qui naturalit̄
clinat ad verū. Et sic intellectus audiēs talē orationē sitiens libenter
biberet vel cōsitem format eius indicatiuū. non q̄ talis sibi correspōde
ret sed ppter bonitatē ipsius intellectus z eius naturalem inclinationēz
ad verū talem p̄positionē format Item arguit̄. Illa oratio. virū hō
est aīal sit p̄positio. z tamen diffinitio ei nō cōuenit Assumptū p̄batur
qz illa ozo significat vere vel false. assumptū p̄bat. quia ps ei⁹ significat
vere vel false. ḡ totum. qz quicqd pars significat hoc totū significat.

Indicādo bñ addit i
diffinitioē propōnis

Sitiens libenter bibe
ret nō ē p̄positio.

Confirmat Sequē q̄ illa ozo homo ē aīal inq̄tū est ps illi⁹ oīs hō ē
est aīal non esset p̄positio. Assumptū probat. qz nec significat vere vt
Arguit̄ primo q̄ ista
vīcz hō ē at sit propō.
Secdo. Hō ē aīal ex
stems ps illi⁹. oīs hō ē
aīal. nō sit propō.

falfe. pbat qz nō significat fm modū significandi totalē taliter q̄liter est qz nō hz modū significandi totalē. Assumptū pbat. qz est ps alterius.

Tertio Rex sedet. qz nō Confirmat. Illa orō rex sedet est ppō. z tñ diffinitio non puenit sibi. Assumptū pbat. qz nō feat vere vlfalfe. pbat z ponatur casus q̄lateat vos an rex sedeat vel nō. Tūc arguit sic. Et vobis dubio nō feat de. et ex vobis dubio nō feat falfe. Et enā ex vobis dubio nō feat vere vlfalfe Tenet p̄na. qz ad dubietatē copulatiue sufficit dubietas ambaz p̄tuz

Quarto Rex sedet.

Confirmat. Vos dubitatis illā rex sedet ergo habetis dubitationē illā significare vere vel falfe. Ad primū argumentū rñdet cōcedendo qz hoc nō est ppō. vtz homo est aīal. Et ad improbationē rñdet negando qz significat vere vel falfe. Et ad p̄bationē ps feat vere ergo totū. ne getur p̄na. Et ad p̄bationē q̄quid feat ps zc. pcedit hoc sed nō quali teramqz ps feat. taliter totum feat. qz ps talis p̄positiois feat sic qz ē p̄positio. sed totum nō feat taliter. Et si dī. tñ hoc totū est questio ergo dubitabilis ppō. tenet p̄na ab inferiori ad sup̄. Tūc vltz. est dubitabilis ppō ergo est ppō. tenet p̄na a parte in modo ad suū totum

Questio capit triplr. Pro ista impugnatiōe est sciendū. q̄ ille terminus questio capit triplr. p̄licat. Tūc mō actiue p̄ signo querente. z sic ly vtrū est q̄stio. Et est q̄stio instrum̄tabilis. hō aut est q̄stio principalis. Et isto mō tūc questio nō est p̄positio. sed ē vnum simplex signū questitiuū

Secundo Scdō mō capit ille terminus q̄stio passiue p̄ propositione cui p̄ponit signū questitiuū. z sic illa oratio hō est aīal inq̄stum sibi p̄ponit signū questitiuū est questio Et sic oīs questio ē dubitabilis ppō. Et illo mō hoc totū Vtrū hō est animal nō est questio sed solū pars

Tertio. Tercio mō capit actiue z passiue simul p̄ signo questitiuo z p̄ p̄positiōe cui p̄ponit tale signū questitiuū. z sic hoc totū. vtz hō est aīal ē questio. Et sic nulla questio est ppō. z sic enā patet solutio argumenti. Est tñ verū qz ibi est ppō. vtrū homo ē aīal. sed hoc totū nō est p̄positio. prima ps patet. qz hoc ē ppō. z hoc est ibi. ergo ibi ē ppō. demonstrando p̄ ly hoc illā hō est aīal. tenet p̄na expositiōe. Sed scda ps patet. qz hoc totū nō significat vere vel falfe. Et sic aliud est dicere ibi est ppō z hoc ē ppō. nam prima ps valet tantū sicut in isto loco aliqd ē p̄positio. Ad secundū argumentū ē ad

R. ad secundum arg. uertendū. qz ipm tangit vnū dubiū viz. Vtrū ps ppōis sit p̄positio.

Pars ppōis cathe/ p̄positio. de pte hypotetice patet in tali vlfalfe p̄positiōe hō currit z de/ gozice z hypotetice. ē est vbiqz q̄libet ps principalis z materialis ē p̄positiō cathegorica. qz quolibet talis feat vere vel falfe. qz ad veritatē copulatiue requirit veritas ambaz partiū. Et si nulla ps esset ppō nulla significaret vere vlfalfe. Sed de pte cathegorice enā patet in illa vel cōsimili orōne. hō vlfalfe nus currit. z sic casus qz fortes p̄ferat illam. z plato obaudiat ly hō z ly vel. ita qz solū audiat illam asinus currit. tunc illa orō feat vere vel falfe

Pars ppōis cathe/ quia platonē. ex q̄ plato apprehēdit eā vt totū. z tñ enā est ps. qz illi co gozice inq̄tuz ps est tuus hō vel asinus currit. Sed tñ hec nō sunt difficultas dubij p̄dicti p̄positiō. non tñ q̄li enī. sed difficultas stetit in hoc an ps p̄positiōis cathegorice sit p̄positiō bet ps ē ppō. inq̄tū ps. Et est dicendū fm cōmuniorem viam qz sic. vt patet de illa

De Propositione

oratione homo est animal inq̄tum est ps illius oīs homo est aīal que ē
 propositio. etiam inq̄tum pars quia habet eundem modū significādi
 inq̄tum est pars sicut inq̄tum est totū. Si ergo est propositio vt totum
 erit propositio vt pars. tenet consequentia. quia termini eodem modo
 significant prout est pars et prout est totum. Est tamē verū q̄ dubiū vt sic
 solum particulariter est verum. Sed vniuersaliter est falsum. quia non
 quelibet pars propositionis categorice est propositio. patet de ista parte
 albus homo in ista Sortes est albus homo. que non est propositio. Si
 militer patet de subiecto etiam de predicato. etiā de copula que sunt par
 tes propositionis categorice et tamen non sunt propositio. Nec ex h
 sequit q̄ talis vel similis Omnis homo est animal sit hypotetica. q̄a illa Oīs hō ē aīal si
 licet ipsa habeat duas categoricas videlicet. omnis homo est animal ē propō hipotetica. lz
 et istam homo est animal. tamē ppter hoc non erit hipotetica. Nam ad habere duas cathego
 ricas. videlicet q̄ si propositio sit hypotetica requiritur q̄ habeat copulam que ricas.
 terminetur expresse vel implicite in ambas propositiones tanq̄ in par
 tes principales et materiales. et hoc nō est ibi. Ex illo patet q̄ ista ora
 tio homo currit inq̄tum est pars illius homo albus currit. non est p
 positio fm illos qui dicunt q̄ etiam sic debet fieri in propositōe cathego
 rica. videlicet q̄ si propositio categorica debet constitui tunc oportet q̄
 copula terminetur in illos terminos tanq̄ in extrema totalia. Vt hoc
 non esset in predicta. Potest tñ pbabiliter dici q̄ talis propō sit propositi
 tio. etiam in quantum ps. imo generaliter quelibet oratio que se sola et
 seorsum sumeretur esset propō. Etiam adhuc manet propositio in qua
 tum apte et congrue coniungitur cum alia. sic videlicet si totū aggrega
 tum est ppō tunc etiam pars in tali aggregato est propositio. que ps si
 seorsum sumeretur esset propō. Est consequenter dicendum q̄ non
 oportet q̄ copula propositionis categorice terminetur in subiectum et p
 dicatum tanq̄ in extrema totalia. sic videlicet q̄ ista dicerentur extrema
 totalia que non sunt partes alterius. Sed sufficit dicere q̄ illa extrema
 sint totalia. i. habentia modum significandi totalem. Et ille dicitur
 modus sciendi totalis in proposito qui oritur ex significatione oīm ter
 minorū in tali oratione positorū et simul sumptorum. Et sic etiam debet
 capi lz totalem in diffinitione propositionis vere vel false. Et sic ps bñ
 habet modū sciendi totalem. Ad tertium argumētū dī negādo assū
 ptum. quia illa oratio rex sedet non sit propositio. et ad probationes ne
 getur q̄ non significet vere vel false. et ad probationem cōcesso assūpto
 negetur consequētia. nec ad dubietatē disiunctiue sufficit dubietas am
 barū partū sed requirit q̄ tota disiunctiua aliūde nō sciat esse vera. et ita ē
 in argumēto. q̄ scit bñ q̄ ista orō rex sedet est propō. ergo scitur q̄ signi
 ficat vere vel false. Et ista propō ex tibi dubio illa oratio rex sedet nō si
 gnificat vere valet tantū. illa propō est tibi dubia illa oratio non signi
 ficat vere rex sedet. imo talis orō in rei veritate significat mihi sicut. vñ
 qui est cum rege. Et huic qui est cum rege cum significat se vñ false. cr
 go etiā mihi. Sed q̄ ipse scit et ego non qd̄ istorū hoc est ideo q̄ ipse scit
 habitudines regis et videt tales et non ego. Ex illo patet q̄ ille due stat

Modus sciendi totalis

R. ad tertium argumētū.

simul. ex tibi dubio significat vere et ex tibi dubio non significat vere. nec ille due sunt contradictione. qz ly dubio in ambabus est particularitas. Ad quartū rñdet negando pñam. qz licet ego dubitē illam rex sedet tñ non dubito istā significare vere vel falsē. qz ego nō dubito eā ēē ppositionē sed scio eam ppositōem esse qz dubiā. Et ppositio dubia eque ē ppositio sicut vera vel falsa. ḡ scio eā significare vere vñ falsē. cū ois ppositio significet vere vel falsē. Et non. valet pñā. ego dubito eam significare vere et ego dubito eam significare falsē. ḡ dubito eam significare vere vñ falsē. Nec arguit a copulatiua ad vnā de disiuncto extremo qz ly dubito in psequente facit vnā de consensu pposito et valet tantū pñs. ego dubito illam orationē ipsa significat vere vel falsē. Correlariū. Dat vna ppositio q̄ est vera et falsa et que nec est vera nec falsa. et in tali correlariū ly et debet capi copulatiua et negatio infinitāter. et tūc est sensus. Datur ppositio q̄ est cōposita ex quattuor pñibz quaz vna est vera alia falsa. alia est ens qd nō est ver. alia ē ens qd nō est falsum. vt patet de illa ppositōe hō est alius nō et de est. que bz q̄tuor pñes vnā que est pñā vt deus est. alia que ē falsa vt hō est alius. aliam q̄ nō est vera. vt ly non. Ego re et pñs con/ alia que nō est falsa. vt ly et. Dices. Quid de illa orōne. ego re et cōfiteor. dicendū est q̄ sit ppositio. et ly et nō capif copulatiua nec copulatiua sed specificatiua. et valet tantū. Ego reus existens cōfiteor pñteor. Utinā essem boni de/ Correlariū. Tales nō sunt pñones. vt nam essey boni dicitur. infirmus. et siles. libenter esset sanus. siles libenter biberet. qz non sunt de pñbo indicatiui modi. Unde est regula. Quā aliquid est ppositio de inesse categorica tunc semp optet q̄ sit expresse vel implicare de verbo indicatiui modi. et sic non est de pñdictis. Dicit qñ est aliquid ppositio categorica ppter hypoteticas. ibi nō oportet q̄ sit de verbo indicatiui modi. Exemplum. Dubitabilis ppositio. Si fortes curreret fortes moueret. et sic de alijs. Alterius est sciendū q̄ dubitabilis ppositio ē ppositio cui pponit aliquid signū q̄sitium. vt q̄s currit. vtrū hō est aial. Correlariū. Triplex est ppositio scz vocalis. et ē vox vel voces que sunt ppositio. Mentalis est aggregatiū mentale extensens ppositio. Sed scripta est orō scripta q̄ est ppositio. Notandū ppositio necessaria est ppositio q̄ sic se habet qd sicut p ēā significat significatione totali et ppositio tali ita necesse est esse. i. ita nō pōt nō esse. Et in tali diffinitione ly esse debet absoluti tpe. Sed ppositio de mō loquendi incōsuetū est ppositio qñ subiectū vel pñdictū nō ponit in suo vero loco sed vñ pñit loco alterius. Sed ppositio de est secūdo adiacente est ppositio vbi vltra ly ens vel ly est nō est aliud pñdictū vt hō ē ens hō est. Sed ppositio de est tertio adiacente est ppositio vbi vltra ly est vel ens est aliud pñdictū. et vltiorem diuisionē illius termini ppositio propter breuitatē recitare supsedeo.

Propositionum alia categorica. alia hypothetica.

Textus de rigore non valet. Pro ista littera est notandū. q̄ sicut ipsa ponit in verbis nō est diuisio. qz nō est ppositio. qz ibi nullū ponit verbū. mō ois diuisio debet

Dio propōis ī cathe. ⁊ hip

propositio hypotetica Pro quo est sciendū q̄ ille terminus diuisio in
pposito capis p termino secunde intentionis ⁊ nō p termino prime inten
tionis Nā diuisio p termino prime intentionis Est vnus rei ab alia se
paratio. de quo nō est ad p̄ns. Sed capiēdo illum terminū diuisio pro
termino secunde intentionis describitur sic. Diuisio logicalis est propositio hy
potetica copulatiua affirmatiua in cuius prima pte ponit diuisiū in ge
nitiuo plurali psonaliter captū cum vno mēbro diuidentū vel cū pluri
bus. Et cū vno signo diuisiui vel cum pluribus Et in alia parte copu
latiue ponit aliud mēbrū diuidentis vel alia membra diuidentia cum si
gno diuisiui vel pluribus. ita tñ q̄ mēbra diuidentia sint inferiora ad di
uisiū ⁊ q̄ disiunctū ex mēbris diuidentibz cōuertatur cum ipso diuiso.
Dicit primo est ppō hypotetica p hoc habet q̄ nihil est diuisio nisi sit
propositio ⁊ qd̄ vt sic nulla propositio categorica est diuisio. Dicit copula
tiua ad excludendū disiunctiuam q̄ nunq̄ est diuisio vt sic. Dicit in cui
us prima pte ⁊c. Per hoc innuitur q̄ ibi nō est diuisio soni alius est so
nus. vox. alius est sonus nō vox. Sūp̄ ppositionis alia est categorica.
alia est hypotetica. Dicit psonaliter captum. q̄ ibi nō est diuisio bu. ali
ud est vocale. aliud est scriptum ⁊ aliud ē mentale loquendo salte de vo
cali vel scrip̄o. Est tñ mentalis eius diuisio. q̄ in eius mentali ly bu ca
pitur psonaliter eo q̄ significat naturaliter pp̄ue. Dicitur cū vno mēbro
diuidentū vel pluribz ⁊c. q̄ q̄nq̄ in prima pte copulatiue ponit vnum
mēbrū diuidentis. vt in presenti diuisione nostra. Q̄nq̄ vō ponuntur
plura membra diuidentia. vt patet in ista diuisione. ppositionū cathego
ricaz alia est vniuersalis ⁊ alia est particularis ⁊c. vbi indifferenter p̄i
mū ly et p̄or capi. p copula principali. vel secundum vel tertū vel quar
tum. Et p̄m hoc tūc erit alia ⁊ alia ps prima principalis coplatiue. etiā
tunc ponunt plura vel pauca mēbra diuidentia in prima pte copula
tiue. Sic etiā dicendū est de signis diuisiuis. Ex ista diffinitione tota **Tria** requirunt ad bonā
habetur q̄ ad bonā diuisionē tria requirunt. Prīmū q̄ sit ppō hypote/
tica copulatiua affirmatiua in q̄ diuisiū ponit in grō plurali psonaliter
captum. Secundū est q̄ mēbra diuidentia sint inferiora ad diuisiū. p
pter hoc ibi non est diuisio. hoīm alius est risibilis ⁊ alius est flebilis. q̄
nullus horz terminoz est inferior ad ly hō. Et nō oportet q̄ mēbra di
uidentia sint quiditatiue inferiora ad diuisiū. sed sufficit q̄ sint inferio
ra in supponendo. Tertiū est q̄ disiunctū ex mēbris diuidentibz con
uertat̄ cum diuiso. i. membra diuidentia coniuncta p cōiunctionē diuisi
ui ⁊ ipm diuisum sint termini p̄uēnibiles. ppter hoc ibi nō est diui
sio. aialius aliud est coloratū ⁊ aliud ē rubeū ⁊ aliud est nigrū ⁊c. Cor
relatiū. Diuisio analogi in sua analogata nō est diuisio sicut hic capi
tur. q̄ diffinitio diuisionis sibi nō puenit neq̄ illa tria req̄sita sunt i ta
li. Est tñ bona diuisio capiēdo illuz terminū diuisio large. vt ibi hoīm
alius est pictus ⁊ alius est viuus. Debet ḡ diuisio cū diuiso sic poni.
Propositionū. i. de numero ppositionū alia. i. quedā est ppō categori
ca. ⁊ alia. i. illa que in certo eius sensu nō est categorica est hypoteti
ca. Dicit. notanter que in certo eius sensu. q̄ si ppōes sunt multiplices

tunc eadem ppō est cathégorica et hypotetica. ut patet de illa vel p simi-
li magistro legēte pueri pficiūt. que ē cathégorica. put isti ablatui regū
tura ly pficiūt. Et est hypotetica. put isti ablatui ponunt in designatō
ne pñe. Si aut ppōnes nō sunt multiples tūc nūq eadē ppō ē cathe-
gorica et hypotetica. Correlatiū. Pe. hī. p illā diuisione tantū volu-

Arguit primo de illa. it q ois ppō aut ē cathégorica aut hypotetica. **Arguit Aliq** est ppō q
sit qdqd sit rñdens nec est cathégorica nec hypotetica. igit diuisio mala. **Assumptū.** pba d
male respondet illa orōne. sit qdqd sit rñdens male rñdit. illa est ppō et tñ nec ē cathégori-
Secō de illa. siue pla ca nec hypotetica. **Confirmat.** Illa est ppō et tñ nec ē cathégorica nec
ceat vobis siue displi/ hypotetica. Siue placeat vobis siue displiceat vobis ego arguo vobis
ceat ego arguo vobis qz nō videt qd illoz. **Confirmat.** Illa ē ppō et tñ nec ē cathe. nec hy-
Tercō d illa. Nō ē du po. Nō est dubiū qñ rñdens sit in scholis. qz nō videt qd illoz. **Cōfir-**
biū qñ rñdens sit i scol. mat de illa. **Sortes ē** vel non est asinus. q est ppō. et tñ nō est cathe. nec
Quarto de illa. sortes hypo. qz nō videt qd illoz. **Ad primū argumētū** rñdet. negando q
ē vel nō est asinus. talis orō vel pñlis assumpta in argumēto sit ppō. imo dicēdū est q tal-
R. ad primū argumē orō est simplr incōgrua. et est oratio plures et nō vna. et p pñs nō est. p/
tū q nō ē ppō posito. et p pñs nec cathégorica nec hypotetica. qz vez et falsum p suppo-
nūt cogruū. qz in tali oratōe ponunt tria pba sine pñctione media qñ
vnum qñvis restringat p signū restrictiū includum in ly qdqd tñ alterū
nō restringit neqz tertū. Et sic faciūt orōem plures. **Ibi tñ est ppositi-**
tio. qdquid sit rñdens rñdet. et ly rñdens est subiectū. et ly respōdet copu-
la. pñcatū est hoc totū rñdens est ens qd est ens. **Ad secundū argu-**
R. ad scōm q ē cathe mentū rñdet. q oratio assumpta in argumēto ē vna cathégorica et tñ hy-
gorica potetica. et illa duo verba placeat et displiceat nō sunt indicatiui modi.
et ubi non essent plures orōnes ppōni. pportionabiles. neqz eēt plu-
res ppōnes pñales. Et ille due pñctōes ibi posite pñgiūt siles ca-
sus sē ly vobis et ly vobis. Et primum ly vobis regit a pte postea ly ar-
guo. Sed secundū ly vobis regit a pte postea pbo impersonali. Et sic
ly ego est subiectū. arguo ē copula si pba sunt incōplexa. vel ly sū si pba
sunt pplexa. pñcatū ē hoc totū. arguo vobis siue displiceat siue place-
Ego arguo vobis si/ at. Sed ista ē ppō hypotetica disiunctiua. ego arguo vobis siue placez
ue placet siue displicez siue displiceat vobis. et hz plures cathégoricas ppōnes. nam si primum
vobis ly vel capif p copula principali. tunc prima ps disiunctiue est illa ego ar-
guo vobis. Et secunda ps est illa tota disiunctiua. vobis placet vel vo-
bis displiceat. Si aut scōm ly vel capif p copula principali tñ prima ps
est illa disiunctiua. ego arguo vobis vel vobis placet. Secunda ps ē il-
R. ad tertiz q ē vñs la vobis displiceat. **Ad tertū argumētū** rñdet. negādo pñam q ta-
negatiua. lis orō vel pñlis. nō est dubiū qñ rñdens sit in scholis nō sit ppō cathe-
gorica vel hypotetica. Nā talis est ppō vñs negatiua. et id qd sequitur
ly dubiū stat materialr. eo q ly dubiū in talibz orōibz capif p termino
secunde intentionis. et valet tātū sicut ppō dubia. Et sic ppositio assum-
pta in argumēto valet tātū ppō sortes rñdet non est dubia. Et vltima
te valet illā. nō est dubiū sorte rñdere. Et ibi ly sorte rñdere capif mate-
rialiter p tali oratione indicatiua sortes rñdet. vel sibi simili in mō signi-
ficandi principali et essentiali. Et sic ly quoniam in tali orōne non capif ut in

Dio propōis ī cathe. ⁊ hip

cludit negationē infinitanter tentā. Sed caput pure restrictiue vt valet tantū sicut quidā. Ad quartū rñdet. q̄ ipm tangit duas opiniones **R. ad quartum** multū famosas de ppōibz vtz de disunctis copulatis aut cōditiona/ tis coplis. Una opinio tenet q̄ oēs tales sunt hypotetice sortes ē vel **Prima opinio q̄ ppō** non est asinus. homo est vel fuit aial. sortes si est hō est animal. Et ha/ nes de disunctis ⁊ copu/ bet p seista motiua. Nā in illa ponunt duo verba eq̄ principalia hñz lat⁹ copulis sūt hypo/ q̄libet requirit duo extrema in q̄ terminent act⁹ talia h̄boz. ⁊ sic ibi erūt terice. quattuor extrema implicite. Et p̄ p̄ns due ppōnes categorice vna cū nota p̄ditionali. Secūdu motiū. Exquo ille p̄iuctiōes sunt sincathe/ gozemata. tūc nō p̄nt p̄iungere alia sincathegozemata. co q̄ vnū sincathe/ go. saltē nō aduerbiale nō pōt ferri in aliud sincathegozema immedīate ⁊ p̄ p̄ns tales p̄iuctiōes nō coniungūt solū copulas sed totales. p̄posi/ tiones categoricas. imo etiā nō est incōueniēs fm illā opinionē vnū sincathegozema exercere officiū circa aliud sincathegozema. dūmō tñ ambo terminant in cathegozemata. hoc est in subiectū ⁊ p̄dicatū. Sile est in istis. nō tñ hō est aial. nō oīs hō p̄ter sortē est aial. vbi ly nō fert in ly tñ vlt̄ p̄ter ⁊ in copulā. **Contra istā opinionē** Corā istā opinionē arguit in tali vlt̄ p̄iucti **Arguitur primo.** orōne sunt solū duo extrema totalia. ⁊ p̄ p̄ns vna sola propō categori/ **Secundo.** ca. **Et iter.** Sicut dāt subiectū ⁊ p̄dicatū p̄plexū in cathegouca. sic **Tertio** etiā pōt dari copulā p̄plexā. **Et iterū.** Sequet si tales non essent cathe/ gozice q̄ darent due p̄misses cathegouce bñ disposite ex q̄bz nō possit fie/ ri p̄clusio syllogistice. p̄ns falsus est. sed assumptū pbat de istis p̄missis omnis hō vlt̄ asinus est ego vlt̄ tu ⁊ ego sum hō. ille em̄ p̄misses sunt bene disposite distribuēdo solū p̄tem disuncti. Et tñ nō pōt alit̄ inferri con/ clusio nisi in ea ponant duo h̄ba p̄iucta p̄ cōiunctionē disiectiua vlt̄ sic ergo ego vel asinus sum vlt̄ est ego vel tu. **Ad fm aduersariū** p̄clo esset hypotetica ⁊ p̄misses essent categorice. mō nunq̄ causat syllogismus ta/ li modo. **Propter ista argumta** vlt̄ motiua est alia via ⁊ cōior q̄ tenet **Secūda opinio tenet q̄** q̄ oēs ppōnes de disunctis vel copulatis copulis sint categorice. **Et hz sint categorice** p se motiua supra tacta. Nā in tali sortes ē vel nō est asinus ly sortes est subiectū. asinus p̄dicatū. hoc totū est vel est copula. ⁊ ly nō nō est ps co/ pule saltē ponēdo negatōes in mēte. sed si nō ponuntur in mēte tunc h̄ totū aggregatū ex ly est ⁊ actu diuisiua vna cū ly vlt̄ est copula. Acc ex h̄ sequitur q̄ ipsa sit falsa. q̄ licet extrema nō supponāt p eodem. tñ hoc n̄ requiritur rōne oīm sincathegozemati in tali orōne positoz. licet bene qn tum esset p̄cise ratione copule. hoc requireretur saltem non ponēdo ne/ gationes in mēte. tūc rōne istius totius requiritur q̄ p̄dicatū p̄petat sub/ iecto vel q̄ non p̄petat ⁊ ita est. **Est igitur sciendū** q̄ quelibet illarū **Si alids termin⁹ am** viarū satis cōmunis est ⁊ p̄babilis. **Geneudo** q̄ primā opinionem vtz **pluat in resoluete etiaz** q̄ tales sunt hypotetice **Est sciendum** q̄ si in aliqua tali p̄positione de **debet ampliari** disuncta vel copulata copula aliquis terminus ampliatur tunc in resol/ uendo talē p̄positiōem in hypoteticā tal terminus in vna suaz partiū etiam debet ampliari. Et sic ista ppō **Sortes est vel fuit non album n̄** valet istā disiectiua **Sortes est nō album vlt̄ sortes fuit non album** quia ista disiectiua est vera in casu istius p̄positionis albū fuit sortes.

**Quo rtes ppones de/
bent resolui.**

quia vna pars est vera scz sortes fuit nō albū. Et ratio quare non valet
ea quia ly albū ampliā in illa de disiuncta copula. z in nulla pte disiuncti
ne ampliā. Sed valet illā. sortes est nō albū qd ē vel fuit. vel sortes fu
it nō albū qd est vel fuit. nec sufficit q talis terminus in vna ampliatur
Quia est regula. qn termin⁹ aliqds infinitas vel distribuit in ppositione
de disiuncta copula ad aliquas differentias rēpoz tunc talis terminus
in qualibet pte disiunctiue debet eodem mō accipi ad eandem differen
tias rēpoz. Consequenter est sciendū q quolibet talis ppō de disiū
cta copula cui⁹ primū li est affirmat⁹ z li vel. z scdm verbū negat⁹ z sub
iectū distribuit. z copule important idē tps valet vnā ppōnem disiuncti
uā ppositā ex ptrib⁹ dīcentib⁹ vt illa. ois hō est vel non est asinus. valet
illā disiunctiua. ois homo ē asinus. vel hō nō est asinus. z nō valet illā.
ois homo est asinus vel ois hō nō est asinus. z sic qlibet talis ppositio
erit necessaria. Quolibet aut ppositio cuius subiectū nō distribuit z ē
terminus cōis valet vnam disiunctiua cōpositā ex partib⁹ subcontrariā
tib⁹. vt illa. hō est vel non est albus valet illam hō est albus vel homo nō
est albus. Sed ppositio de copulata copula que hz se sic sicut dictū ē
supra. valet vnam copulatiua cōpositā ex partib⁹ contradiētib⁹. vt il
la. ois hō est z nō est asinus valet illā ois hō est asinus z hō nō ē asin⁹.
z sic quolibet talis est ppō falsa z impossibilis. Si aut subiectū non di
stribuit z est termin⁹ cōis tunc valet vnā copulatiua cōpositā ex ptrib⁹
subcontrariantib⁹. Istō adiecto q in scda pte copulatiue subiecto adda
tur relatiua identitatis. vt homo est z nō est asinus. valet illā hō est asi
nus z idē hō nō est asinus. z hoc puenit ex diuersitate illarū duarū nota
rum et et vel q hnt diuersos modos denoiandi. Tenendo pō scdam
opinionem est dicendū. q nō oportet qdlibet verbū citā principale i p/
positione positum habere duo extrema diuersa. sed sufficiūt eis eadem.
Et si dicatur. nō quodlibet verbum est nota eoz que de altero dicuntur
ergo videt q qdlibet tale requirit duo extrema. Rñdet pcedendo q qd
libet talium pboz est nota eoz zc. nec oportet oēm notā hē sic duo ex
trema. sed hoc est vez de nota que ē copula principalis z totalis. Do
do nullum illorū verbōz est copula totalis sed aggregatum ex ipsis vna
cū punctione est copula totalis. z sc patet solutio ad motua prime opi
onis. **Propositio de disiuncto extremo.** Notandū q ppositio de disiuncto extremo. est ppō cui⁹ par
tes principales extremi sunt coniuncte p coniunctionē disiunctiuam vt
sortes vel plato currit. Sed ppō. nō de copulato extremo est propo/
sitiō cuius partes extreme sunt coniuncte per coniunctionem copulati
uam. vt sortes z plato currit. z de illis non est aliqua difficultas. qd
omnes sunt cathegorie. Sed ppositio de disiuncta copula est ppositi
tio cuius ptes copule principales sunt coniuncte p coniunctionē disiū
ctiuā. vt sortes ē vel nō est albus. Sed ppō de copulata co
pula. est ppositio cuius ptes principales copule sunt coniuncte p punctionē copula
tiuam. vt homo est z fuit aīal. Corollarium. Eadē est ppō de disiū
cto extremo. de copulato extremo. z de disiuncta copula. vt hō vl asin⁹
est vel non ē homo z albus. Notandum ita autem. de equalitib⁹

Propositio cathégorica

Idem est iudiciū intelligit sic. q. idē est iudiciū de ppōnibus equiualen/
tibus quo ad verū & falsū sed non quo ad esse. ppositionē cathégoricaz
vel hypoteticam. Sic solūnt multa argumenta q. pnt in medium duci.

Unde ppositōes exponibiles sunt cathégorice q. ius earum equalen
tes hoc est exponentes sint hypoteticæ. & sic non sequitur. Equiualēs illi
us omnis hō est animal est hypotetica vtz hō est aīal & nihil est hō qn
ipsum sit animal. ergo etiam illa. omnis homo est animal est hypoteti/
ca & qn pbatur pñā qā de equālētibz idē ē iudiciū. Rñr q. h ē vtz q. ad
verū & falsū. s. nō q. ad cē. ppositionē cathégoricā vel hypoteticā

Quomodo intelligat
de equālētibz idē est
iudiciū

Cathégorica est illa que habet subiectum et predica
tum tanquaz partes principales sui vt homo currit

Pro littera est notandū. q. diffinitio pe. his. non est bona. qā non con
uenit omni ppositioni cathégorice. quia nō puenit istis q. non habent
expresse extrema sicut est in illis nihil est nemo est a. in casu in q. valeat tā
tum sicut homo est animal. Debet ergo diffinitio cum diffinito sic po
ni. ppositio cathégorica est illa. i. est ppositio q. vel eius mētalīs ha
bet subiectum & predicatum tanqz partes principales & materiales sui.
vel mentales sibi correspōdentis. In illa diffinitione ille terminus illa

Diffinitio d. rigorenō
valet

Intellect' diffinitōis

neq. capitur demonstratiue nec relatiue. non pūmū. qā sic solum ppositi/
tio demonstrata esset ppositio cathégorica. Neq. scōz q. ly illa est relatiuū
non reciprocū. modo nullum tale potest poni in eadem ppositione ca
thégorica cum suo antecedente. Sed capitur expōitiue vt valet tñ sicut
ppositio & sic est nomen & ponitur loco generis diffinitū. Dicitur in diffi
nitione q. vel eius mentalis. ppter ppositiones q. expresse non habent ex
trema. sed mentales earum habent vt sunt tales vel consimiles nihil est
nemo est ly a in casu posito q. licet non habent expresse extrema tamen ea
rum mentales habent. Dicitur subiectum et predicatum illa enim sunt

essēntialia ppositionis. nam sine subiecto & predicato ppositio pñā/
tui non potest. Dicitur tanqz partes. Pro q. est sciendum. q. partes p
positionis sunt duplices. i. principales & minus principales. Partes
positionis principales sunt totalia extrema vel determinabilia tenē/
tia se ad extremū vel integre ppositiones coniuncte immediate per co
pulam principalem ppositionis hypoteticæ vel principales copule. Et

Partes ppositionis
sunt duplices
Partes ppositionis pñ
cipales

sic patet q. duplices sunt partes principales videlicet materiales & for
males. Materiales sunt totalia extrema vel determinabilia in talibus
posita tenentia se ad extrema non tamen existentia vt sunt determinatio
nes alterius determinabilis vel integre ppositiones coniuncte per co
pulam principalem conjunctionales. Sed ptes formales pñcipales sūt
copule principales. ppositionis. Sed partes minus pñcipales etiā
sunt duplices vtz materiales & formales. Materiales sunt determi
nationes posite in extremis. Sed formales sunt determinationes co
pularum & copule minus principales. Dicitur in diffinitione sui. ly
huius est relatiuū reciprocū & capitur primitiue & est generis omnis

Partes ppositionis
pñcipales materiales

Partes ppositionis
pñcipales formales

Partes ppositiōis mē
tiales et formales

Et sic diffinitio cum diffinito adhuc erit congrua & valet tantum suū. l.

propositionis categorice que est ipsa met. Et sic ly sui semper equiuocat
qn aliud et aliud antecedens refert. Et sic excludunt p ly in prepositio/
nes hypoteticas que ly sunt subiecti et predicati tñ non tanq partes pñci/
pales sui. s. propositionis categorice sed bene propositionis hypoteticas. Dñ
vel mentalis sibi correspondentis ppter ly a in casu posito qa tñc nō ha/
bet subiecti et predicati. necq et? mentalis tanq partes principales suis
huius termini a. sed tanq principales partes sibi correspondētis. Ar

Arguit pmo d illa hō
currit.

Secundo diu ē q tu fui
et asinus

Tercio nihil est hō qñ
ipsum sit animal

Quarto mihi placet
bibere

Ad pñm Si verba
adiectiua sūt incomplexa.

Omne verbum adie/
ctiuū ē ē predicatiū
ps eius

Qñ pñm substantiuū
est predicatiū vñ non

Ad pñm argu. si
verba sunt complexa

guitur si diffinitio stare sequitur q illa nō esset propositio categorica ho/
mo currit. assumptum pbatur quia non videtur quid sit predicatum. Con
firmatur ista est propositio categorica diu est q tu fuisti asinus. et tñ non
firmatur ista est propositio categorica diu est q tu fuisti asinus. et tñ non
mal quia non videtur qd sit subiecti. Et iterum illa mihi placet bi
bere est propositio categorica et tñ nō habet subiecti et predicati. Ad
pñm argumentum rñdetur. fin duas opiniones. tenendo q verba
sunt simplicia apud mētē qd ē cōe et pbabilius tñc ille tñmus hō ē sub/
iecti in dicta propositione et currit copula et tñ ē predicati. et sic idē coniungit
se cū reliq. qa verbum adiectiuum ratione istius q est copula habet con
iungere se ipsum inq̃tum est predicatum cum subiecto. Imo fin ista
opinionē tunc qdlibet vñ adiectiuū positiū in propositione non restrictū
est predicati vñ ps predicati et cum hoc copula. Et dico non restrictum qa
quando verbum adiectiuum restringitur tunc tenet se ad illā ptem extre/
mi ad q̃ tenet se restrictiuum vñ signum restringens. vt homo qui cur/
rit mouetur. Dicitur vñ pars predicati quia quando verbum adiectiuum
regit aliquem casum a p̃post vñ aliud constructibile secum ponit tunc
est ps predicati vt homo currit viam vbi ly currit est ps predicati. Immo
omne aduerbium determinans verbum gratia rei vel temporis est pars
istius extremi cuius est tale verbum vt fortes curret cras. fortes currit hñ
Et talia aduerbia non sunt semp partes predicati sed etiam qñz subiecti. et
tunc sunt partes subiecti qñ tale verbum qd determinat est pars subiecti
vt fortes qui currit cras mouet. h totum subiecti est fortes q currit cras
Sic etiam verbum substantiuū non restrictū nō hñs subiecti et p̃di
cati nec siles casus nec aliqd positiū loco taliū est ps predicati fin ista opi/
monē qa tunc in oibus talibz ofonibz ē categorica. Et dñ notant.
nō hñs siles casus qa qñz pñm substantiuū hz siles casus añ et post. ita
q vn? regit añ alius a p̃post. Et tunc est sincategorica. Et non est
ps alicui? extremi nec subiecti nec predicati. Dñ vñ aliqd positiū loco ta/
liū qa dicendo sic legere est agere ly est ē pur sincategorica. Et sic pz
q in oibz istis ofonibz ly est ē ps predicati fortes ē vienne fortes ē in scol
fortes ē h. capiēdo h aduerbiale qa si caperet. pñiale ly est ē pur sin
ē nñs ad argumētū qa tñc nñs propositio categorica cui? pñm principale
ē adiectiuū vñ substantiuū categoricatum hz exp̃sse predicati s. iplicate
qa tñc qdlibet tale vñ adiectiuū hz resolutū i sui pñcipiū pñm vñ acco
modatū vñ circumlocutum secum eiū dē nūeri. Et in pñm sū siue eius

Propositio cathégorica

condeclinūm secū cūsdē tps numeri modi z psone. Exemplū prīmū
de ppo vly currit resoluit s c. est currens. De accommodato vly inest re
soluit. r sic est inherēs. vr forti inest albedo resoluit sic. albedo est inherēs
forti. Sic etiā illa sortes deest resoluit sic sortes est abiens. De circulo
cutis sic vba passiva q non hnt ppria picipia pntis tps sed circūlocuta
vr illa hō amat resoluit sic hō ē ens qd amat. Nam oīa talia vba passi
ua circūloquūt sua picipia pntis tps p ly ens qd z p tle vbi Et tūc i ta
libi oīonibz illa picipia sē pīcata vly ps pīcati z vbi substantiū ē co
pula. Sic etiā illa hō ē n hz expīse pīcatū s istā opīonē s ly ens īplī
cite ē pīcatū. Ad scdm argumētū rnr. negando assumptū q nō ha
beat subiectū z pīcatū. Et est dicēdū q h totū ē subiectū q tu fuisti asī
n. Est ē copula. ens diu vly ens aī lōga tpa ē pīcatū. Et sic si p ly tu de
mōstrat alia res ab asino tūc subiectū n supponit. Pro q ē aduertēdū
q qlibet tal' oīo q ē aggregata ex signo restrictiuo z ex pīstructiōe si sup
ponit tunc supponit p oī illo. z solū p illo p q tal' oratio cēt pā dempro
tali signo restrictiuo. z ponēdo ibi vbi indicatū modi vr dicēdo sic. q restricti
q homo currit est bonū. Subiectū ē h totū q homo currit z h suppo
nit pro omni illo z solū p illo p quo ista oīo homo currit est vera. Et
cōmuniter tales oratiōes in quibus ponitur ly q conunctionaliter ca
ptum resoluiuntur in orationes infinitiuas vr illa q homo currit resolui
tur sic hominem currere. z sic de singul. Et sic patet q ista propositio est
vera. non diu est q tu fuisti asinus. Etā demonstrādo p ly tu quācūqz
rē mīdet tal' ab asino qā sēmp subiectū nō supponit. nec sequitur ergo nō
uiter fuisti asinus qā antecedens est ppositio negatiua z pīs propositio
affirmatiua. Si autem p ly tu demonstrat asinus tūc ista est falsa. nō diu
est q tu fuisti asinus z eius contradictoria est vera diu est q tu fuisti asī
nus quia extrema supponunt p eodem. Ad terciū argumentū rīde
tur. q subiectū illius ppositionis nihil est hō qn ipsum sit aīal. ē h totū
ens qd non est ipsum animal z ly homo est pīcatū. Nam semper ille
terminus qui pcedit ly quīn tenet se ad pīcatū vly est pars pīcati.
Et aliud totū qd ē cathēgorēma tenet se ad subiectū nisi relatiū aut p
īcatū refert talē terminū pcedentē ly quīn immediate. Sicut est in ista
nihil est homo quīn ipse sit animal. Cuius subiectū est h totum homo
q non est animal. ly est est copula ly ens est pīcatū qz iā ly ipse refert il
lum terminū homo. Dō relatiū z suū antecedens in ppositiōe cathē
gorica sp tenet se ad idē extremū. Et quelibet illaz ppositionū ē pā qā
in prima extrema nō supponit p eodē. s in secūda subiectū p nulla sup
ponit z sunt negatiue. Ad quartū argumentū rīdetur. tenendo q p
ba impersonalia sunt in mente z q sint simplicia tunc ly mibi est subiectū
placet bibere predicatum. z sic in alijs ppositionibus de verbis imper
sonalibus est dicēdum. Si autē verba impersonalia non sunt in men
te tunc tales ppositiones non habent expresse extrema sed implicite. et sīn duas opīones
tunc resoluiuntur tales ppositiōes rōne verborum impersonalium in ver
ba substantiua secū cūsdem tps numeri modi z psone z in talia verba
impersonalia restricta cū signo restrictiuo eiusdem casus quē tūc tale ver

R. ad scdm argumētū.

Regula de suppositio
ne oīonis ex signo re/
strictiuo z ppositione

R. ad terciū argumētū

R. ad qrtū argumētū

Nota de vbi impso
nalibus actiue vocis

Nota de verbis imp/
sonalibus passiue vo/
cis fm duas opiniones

Regula quando ppo/
sitio e pars extremi vel
non

bium impersonale requirit. et sic predicta ppositio sic resoluitur. Ego sui cui placet bibere. Unde obliquus semper debet mutari in suum rectum. Et sic in predicta ly ego est subiectum sum est copula ens cui placet bibere e predicatum. Sic etiam ibi me oportet studere que sic resoluit. ego sui que oportet studere. Sed illa regis interest gubernare populum. sic resoluitur. rex est cui interest gubernare populum. Si diceret. quid de verbis impersonalibus passiue vocis est dicendum ut videlicet quod sit subiectum in talibus ppositionibus. a iohanne legitur matheii. a petro disputatur argumentum. Rursum fm duas opiniones. Nam si verba impersonalia sunt in mente tunc ly iohanne e subiectum et non h totum a iohanne cuius ratio e quia alias quilibet talis ppositio esset falsa. quod sic probatur quia nullus talis ppositiois subiectum supponeret quia nunquam aggregati pascet ppositioe et ludo casuali supponit quia nunquam verificat. Si pascet quia dicendo sic fortes differt ab hoie h totum differt ab hoie supponit. si h non e pascet aggregati ex ppositioe et suo casuali verum tamen est quod ly ab hoie in predicta non supponit. Est tamen regula. quod ois ppositio posita in ppositioe non pgnante quod non desunt casuali quod casuale redit suppositum verbo impersonali passiue vocis existens copula pncipalis est pars extremi siue ponatur in pncipio ppositionis in medio siue in fine. Et dico in ppositione non pgnante quia dicendo sic. Omne animal pter hominem est irrationale ly pter nec est pars subiecti nec predicati saltem put est una exceptiva sed est pars totius ppositionis una cum suo casuali. Dico que non deseruit ad excludendum ly a in predictis ppositionibus et consimilibus. Dico existens copula pncipalis quia si tale casuale redderet suppositum verbo quod verbum impersonale esset copula minus pncipalis tunc ppositio esset pars extremi. ut fortes a quo percutitur est in scolis. Ita ly a est pars extremi quia ly percutitur est copula minus pncipalis quia restringitur. Si autem verba impersonalia non sunt in mente tunc tales ppositiones habent resolui et non habet expressum extrema vtrilla a iohanne legitur matheii. resoluitur sic iohannes legit matheum quia quodlibet tale verbum impersonale passiue vocis habet resolui in suum verbum personale actiue vocis secum eiusdem temporis numeri modi et persone.

Subiectum est de quo aliquid dicitur. Predicatum

Diffinitio subiecti et p est quod de altero dicitur.
dicati non valet

Intellectus diffinitiois
subiecti

Pro illa littera est norandus. quod diffinitio subiecti et predicati sicut ponitur non valet. quia fm pncipalem diffinitionem sequeretur quod real homo esset subiectum quia de eo aliquid dicitur. Sed fm diffinitionem predicati sequeretur quod ly homo in de hoie. eo quod pferat ab hoie. Debet ergo diffinitio subiecti sic poni. Subiectum est illud. i. extremum ppositionis cathegorie de quo vel de conceptu sibi correspondente aliquid. i. predicatum dicitur. i. predicatur. Et erit in forma ista cum diffinito. Subiectum est extremum ppositionis cathegorie de quo vel de conceptu sibi correspondente predicatum predicatur. Et non debet dici in diffinitioe de quo aliter extremum predicatur. quia ly aliter e relatiuum.

Subiectū et Predicatū

diuersitatis et sic sequetur quod ille terminus homo non esset subiectus et predicatum in ista homo est homo. si subiectum esset replicatiue predicatum quod alter extremus non predicaret de eo. et quod ipse per se esset subiectum et predicatum et idem non esset alterus a seipso nisi capiēdo ly alter indefinite tunc etiam posset poni in diffinitione. **Dicitur per diffinitio subiectum.** Et ille terminus subiectum capit per terminum scilicet de intentionis. **De per genere diffinitio extremum propositiois.** quare patet quod per subiecti non meretur dici subiectum. **De vel de preceptu sibi correspondente.** propter tales propositiones homo currit homo est. **Ubi ponunt subiecta et tamen tenendo quod subiecta sunt complexa tunc de ipsis nullum predicatum predicant.** Et quod tales orationes non habent predicatum expressisse sed tamen preceptus correspondentes talibus habent subiecta de quibus predicata predicant. ut resoluendo per. **Sed diffinitio predicati cum diffinitio finito dicitur sic poni.** Predicatum est illud. id est extremum propositiois categorice quod vel preceptus sibi correspondens de altero. id est de subiecto dicitur. id est predicant. **De vel preceptus sibi correspondens.** propter tales propositiones nihil est ens nemo est asinus. in quibus ponuntur predicata que tamen non predicant de subiectis eo quod tales propositiones non habent expresse subiecta sed tamen preceptus talium predicatorum predicant de subiectis ut in mentalibus talium propositionum. **Correlatiui.** id est est subiectum et predicatum eiusdem propositionis respectu diuersarum potentiarum ut patet de extremis istius propositionis homo est animal. Si fortis legeret eam ordine recto et plato ordine verso tunc ille terminus homo esset subiectus quia forti est et predicatum quia platoni. imo possibile est idem esse subiectum et predicatum in una et eadem propositione eiusdem potentie quod per replicationem ut si idem terminus esset replicatiue subiectum et predicatum. sed tamen homo non est naturaliter. **Arguitur contra diffinitiones predictas.** illa est propositio necessaria et iohannem esse animal et tamen non videtur quid sit subiectum et predicatum. **Confirmatur de ista.** oportet quod intelligatur fantasmata speculari. **Confirmatur de illa datur primum instans esse motus.** **Et iterum.** non est verum dare contradictionem quam toti proponere negationem et ea ferre in totum sequens. **Et iterum de illa non gradus est aliquid.** et iterum de illa omnis homo est totum in quantitate. **Confirmatur ultimo de illa apparet omnis homo oportet currere.** **Ad primum est dicendum.** negando quod non videtur quid sit subiectum et predicatum. nam dicendum est quod ille terminus necesse est in talibus vel consimilibus capitur nominaliter et pro termino se cum cunde intentionis valens tantum sicut necessarium prout attribuitur propositioni et sic restringit alterum extremum ad standum materialiter ex diffinitione propositionis modalis compositae et sic ly necesse in predicta est subiectum valens tantum sicut propositio necessaria est et copula. hoc totum iohannem esse animal est predicatum. Similiter est dicendum de illis modis possibile impossibile contingens dum non ponuntur in propositionibus in initio vel in fine. **Ad secundum respondetur.** negando quod non recte. et est dicendum quod ly intelligentem est subiectum ly oportet est copula si verba sunt incompleta oportet speculari fantasmata predicatum. Si autem verba sunt completa tunc talis propositio debet resolui modo resoluendi quo supra ut sic intelligens est ens que oportet speculari fantasmata et sic facile est dicendum de subiecto et predicato. **Ad tertium est dicendum.** quod ly datur

Intellectus diffinitiois predicati

Arguitur primo.

Secundo.

Confirmatur.

Confirmatur.

Quarto.

Quinto.

Sexto.

Septimo.

Ad primum argumentum.

Ad secundum.

Ad tertium.

R. ad quartum

R. ad quintum

R. ad Sextum

Totum in quantitate

Obicit

Soluit

R. ad vltimum

Regula de signo vni-
uersali qñ ē ps extremi

potest capi duobus modis in tali vlt. consimili. ppositione psonaliter vlt. delictet et impersonaliter. capiendo igitur personaliter tunc hoc totum est subiectum. primum instans esse motus et ly datur copula et euz hoc predicatum et sic ipsa est falsa. Sz illa est vera motus primum instans datur esse. Si autem capitur impersonaliter tunc de rigore non est ppositio nec illa matheus legitur eo q non habet expresse subiectu. Sed dicendo sic ab aliquo datur primum instans esse motus. ab aliq legitur matheiu. iaz ly aliquo est subiectum et totum sequens predicatum et ly legitur copula si verba sunt incompleta. Ad quartum est dicendu q ille terminus est etiam pot. capi impersonaliter pro contingit. Et tunc subiectu eius esset ly logicu. Alias autē exponendo ipsaz de rigore non esset ppositio et predicatum est totu sequens qā valet ppositio tantu. nullu logicu contingit verius dare contradictionē qz toti preponere zē. Ad quintum est dicendum. q si negatio capitur negant tunc solu ly gradus est subiectu. Sed capiendo negationē infinitanter tunc h totu est subiectu non gradus valens tantum sicut ens qd nō est gradus. Si autē hoc totum non gradus caperet vt valeret tantu sicut philosophi capiunt vide licet vt valeret illam. infinita modica pars est aliquid tunc ipsa vocalis expse non hz subiectu. sed in eius mentali ly modica pars est subiectu. ly aliquid predicatu. et ly infinita est pur. sincathegorema non est pars subiecti nec predicati. Ad sextum respondetur. q h totum omnis homo est subiectu et capitur materialiter. et restringitur per ly totu in quā titate quod est terminus secunde itentionis. Et p illo est sciendum q totum in quā titate est terminus comunis cōiter tentus et distributus vt ly homo in ista. omnis homo est animal est totu in quantitate. Et si diceret aliquis. Tunc illa esset falsa omnis homo est totum in quantitate quia extrema non supponunt p eodem quia subiectum supponeret pro illo aggregato omnis homo et sibi simili et predicatu non. ex quo h totu omnis homo nullubi distribuitur. Rur. pcedēdo q subiectu supponat pro illo aggregato omnis hō ex quo capitur materialit. et negatur q predicatu non supponat p eodē. imo h totum omnis homo quā doqz distribuit vt in ista orōe. omne omnis hō est totu in quantitate. vbi h totum omnis homo est subiectu et restringitur p predicatum et distribuitur per ly omne. Illa tñ est falsa omne omnis hō est totum in qz titate. quia est vna vniuersalis affirmatiua cuius predicatum. zē. quia subiectum supponit p illo termino omnis homo in ista omnis homo est totum in quantitate et tñ predicatu non supponit p tali salte vt sic quia vt sic non distribuitur. Ad vltimu rñdetur. q subiectu istius orationis apparentem omnis hō oportet currere et est vna indefinita. et ly omnis iaz est pars predicatum oportet currere et est vna indefinita. et ly omnis iaz est pars extremi. Nam ē regula. q quodlibet signu vniuersale affirmatiuu diuisibile ps extremi. Et dicitur vniuersale qz illud non hz veritatē in omnibus signis vt patet de signis pregnantibus. nā ly preter ibi nō est pars extremi. omne animal preter hominem est irrationabile. in sensu exceptiuo si

Subiectū et Predicatū

cut nec ly tantū in illa tantū asin⁹ videt hoīem. **P^{ri}** affirmatiuū q³ signū vniuersale negatiuū captū neganter non est pars extremi vt dicendo asinus nullius hominis currit iam ly nullius non est pars extremi. sed capiēdo infinitanter tunc est pars extremi z resoluitur tūc ppositio sic asinus entis q³ non est hō currit. **E**t non debet dici in regula sic q³libet signū vniuersale affirmatiuū clausū inter partes extremi vbi dicitur miabile zc. q³ instātia est de ly oī in ista sortes differt ab omni homine q³ non est pars extremi lz claudat inter ptes extremi. **U**teruz est potest illa regula etiam saluari addendo illam particulā dūmō tale signū nō ponitur in propositione ppter impedire distributionē alterius signi precise: z sic ly omni facilius excludit in predicta q³ ponitur ppter impedire distributionē illius signi differt ab. **E**t sic patet ratio quare ly quacūq³ in illa est pars extremi. **T**erminus discretus in quacūq³ ppositioe posit⁹ supponit discrete z non ly omni in ista sortes differt ab omni homine quia ly quacūq³ non ponitur ibi propter impedire distributionē sed sic est de ly omni in predicta. **E**t sic bene patet q³ ad hoc quod aliquod signū sit pars extremi non oportet q³ claudatur iter ptes precise cathegorematicas sicut patet de ly quacūq³ in pdicta ppositione quod clauditur inter ly in z inter ly positus z tamen est pars extremi z ly in est sine cathegorema. **E**t ille terminus apparentē in ppositione de qua in argumento est determinabile eo q³ regit illū terminū asinus. **E**t ille terminus asin⁹ ē determinatio q³ igitur a ly a parentē ergo ly omnis est pars extremi q³ distribuit determinationē acceptam vnica acceptione zc. **C**orrelariū dicendo sic animal omnis homo currit. substantia omne animal currit z sic de alijs. in istis signum vniuersale etiam est pars extremi. **N**am quando cūq³ signū vniuersale affirmatiuū ponit in ppositioe z mediat i uersali inter mai⁹ z min⁹ ter magis cōe z minus cōe determinantia se vt sic. z conuenit cum min⁹ nus cōe cōi in accidentibus grāmaticalibus tūc semp est pars extremi. **S**z diceres. Quid sit subiectū in tali vel p^{ri}li. ecce magister currit. **R**ur q³ illa non habet subiectū z p^{ri}dicatū quia nō est ppositio q³ ē oīo suspensiuā; **S**ic etiā hec non ē ppositio dñe petre iohannes statim ecclesia q³ ē oratio plures. **U**teruz est sciendū. q³ ad melius intelligendū quid sit subiectum z p^{ri}dicatū ppositionū sunt nonnullę regule considerāde. **P^{ri}**ma regula adiectiuum positum a pte p^{ri}dicati pure adiectiue tunc nō regula habens substantiuū secum exp^{re}se positum includit substantiuū positum a parte subiecti vt dicendo homo est albus. ly homo est subiectum est est copula hoc totum hō albus est p^{ri}dicatum. **S**i autē ly albus capet impure adiectiue tunc ly albus se solo est p^{ri}dicatū. **E**t tamen vez q³ adiectiuū positū a parte subiecti etiā includit substantiuū positū a pte p^{ri}dicati z hoc solū fit in exclusiuis q³ exponunt grā pluralitātē vt tū octo sunt presoratoris ly octo ptes oratoris ē subiectū capiēdo pure adiectiue ly octo z sit ē copula z ly presoratoris est p^{ri}dicatū. **C**apiēdo autē nō pure adiectiue tunc ly octo se solo est subiectū. **A**lia regula quā ponit albert⁹ de saxonā Negatio infinitans medians inter p^{ri}ncipiū z casū quē regit est pars extremi vt videns nullū equū est homo. **A**lia regula. nullū **T**ercia regula.

Regula de signo vni/
uersali inter mai⁹ z mi

Ad assignandū extre/
ma ppositionum pma

Secunda regula

Tercia regula

Quarta regula

Quinta regula

Sexta regula

signum vniuersale vel particulare positum ab initio extremi est pars extremi secundum communioem viam ut omnis homo currit. Aliud sortis est omnis homo in nulla enim ly omnis est extremi pars. Dicitur notanter secundum communioem viam quia magister marilius dicit oppositum quo ad predicatum sed ipse non tenetur in hac parte. Et ratio illius regule est quia alias sequeretur quod darentur due contradictione que non participant in extremo ut omnis homo est animal homo non est animal. Etiam sequeretur quod daretur una propositio non exponibilis affirmatiua vera cuius subiectum pro nullo supponeret ut pater de ista omnis homo est animal. Alia regula. omnis coniunctio in propositione categorica non coniungens partes copule est pars extremi et illius ad quod se tenent sua coniungibilia ut homo vel asinus currit. Dicitur notanter categorica propter ly et ibi homo est animal et deus est. Dicitur non coniungens partes copule propter ly vel ibi homo est vel non est asinus. Alia regula. signa exponibilia categoricamata sunt partes extremorum sicut comparatiuus et superlatiuus. signa alicuius. Sed signum exponibile pure sincategoricatum latum in tota propositione nem non est pars extremi. Dicitur notanter latum in tota propositione quia si solum fertur in partem extremi tunc est pars extremi ut homo est tantum animal ubi hoc totum tantum animal est predicatum. Alia regula. aduerbia determinantia verba sua gratia diuisionis vel compositionis non sunt partes extremorum sed totius propositionis ut sortis possibiliter currit. ly possibiliter non est pars extremi sed totius propositionis. Sed aduerbia determinantia verba sua gratia modi temporis vel rei sunt partes extremorum. Alia regula. sincategoricamata mixta non sunt partes extremorum neque extremum sed bene includunt extremum aut partem extremi. ut nemo nihil.

Copula est quod coniungit vnum cum altero.

Diffinitio copule non valet

Intellectus diffinitio.

Sortem possibile est currere

Pro ista littera est notandum. quod ipsa ut ponitur non est diffinitio. primo ideo quia non habet genus diffiniti neque aliquid positum loco talis. Secundo ideo quia conuenit alteri a diffinitio ut rei ad extra videlicet dauid. quia clauus est quod coniungit vnum cum altero. Debet ergo diffinitio cum diffinitio sic poni. Copula est pars formalis propositionis que expresse vel implicite coniungit vnum ad est subiectum cum altero. id est cum predicato. Itaque erit diffinitio in forma talis Copula. Est pars formalis propositionis que expresse vel implicite coniungit subiectum cum predicato. Notandum est. quod si verba adiectiua sunt complexa tunc eadem est multarum propositionum copula et precipue affirmatiuarum quia secundum illam opinionem semper verbum substantiuum hoc est actus complexi uis vel diuisiuus est copula. Si autem verba sunt incomplexa tunc copula propositionum de verbis adiectiuis non sunt actus complexi uis vel diuisiui sed quandoque copula est sincategorica in talibus. Sed diceres. quid est copula in talibus vel consimilibus. sortem possibile est currere. platonem necesse est esse hominem. Rursus quod hoc totum est copula est currere et esse et iam tale verbum scilicet est est verbum impersonale et adiuncto et neutrum eorum est copula se solo. Sed principalior pars

Propōnum cathegoricarū

copule est infinitivus. Correlariū. In talibus vel consimilibus. Sortes ē vel nō est asinus. plato nō est vel ē asinus. hoc totū est vel est ē copula. z Sortes est vel non est ly nō nō ē pars copule saltē ponendo negationē in mēte Sed si nō po asinus. nūm in mēte tūc hoc totū aggregatū ex ly est z actu diuisi uo vna cuz ly vel est copula. z hoc est vez fm illam viā que ponit ppositiones de diuisiunctis copulis esse cathegoricas Si autē tales sunt hypoteticæ tūc ly vel ē copula principalis. Unde sequit Correlariū. In qualibet ppositiōe hypotetica solum punctio ē copula principalis z nūqz verbū. Correlarium. Dicendo sic Sortes nescit lectiones. si ly nescit capitur pro vna dictione tunc ly nescit est copula si verba sunt incompleta. Si autē capitur pro duabus dictionibus. et si verba sunt incompleta tunc ly scit ē copula.

Propositionum cathegoricarū alia est vniuersalis alia particularis. alia indefinita. alia singularis

Pro illa littera est notandū q ipsa de rigore nō est bene posita. nec est **Textus de rigore non** diuisio. qz diuisum ex membris diuisentibus nō conuertitur cū diuisio. qz diuisum est hoc totum. ppositionum cathegoricarū. z illud supponit pro qualibet ppositione cathegorica. Zembra autē diuisiōtia nō supponit p qualibet ppōne cathegorica. quia nō supponunt pro ista. cuiuslibet hois asinus currit. neqz p alia mixte quantitatis. Debet g hoc totum poni p diuiso Propositionū cathegoricarū simplicium quantitātū. Et dicit cathegoricarū ppter ppōnes hypoteticas q vt sic non sunt alicuius quantitatis. Sed loco talis signi habent aliud signū quesiuiū vt cuius speciei. Dicit simplicium quantitātū Pro quo est aduertendum q ille terminus quantitas in pposito capitur p termino secūde in **Quantitas accipitur p** tentionis. z licet multis modis capiat. vez p signo quātificante z etia termino secūde intē p quolibet termino qui accipit certa specie suppositionis. Tamen in p rionis pposito quantitas nō est aliud nisi ppositio cathegorica met quanta Et debet in pposito attendi penes totale subiectū. ita q illa dicatur vniuersalis cuius totale subiectum distribuit z accipitur vnica acceptiōe et nō attenditur penes primum terminū cathegorematicū pccale sicut tūc fit in quarto tractatu. Quia ista ē vniuersalis in quarto tractatu. Cuiuslibet hois asinus currit. eo q ē apta maior in darij vel in barbara. Et sic quantitas aliter attendit hic z aliter in quarto tractatu. z aliter in prima parte cōsequētiarū de formalitate. Notandum q signū quātificatiui vel quātificas est signū rōne cuius ppositio nata ē dici quanta. sicut sūt ista signa. omnis nullus aliquis quilibet. Sed quantitas ē ppositio **Quantitas.** cathegorica cuius subiectum totale expresse vel implicite accipitur vnica acceptione vel diuersis Et sic patet q duplex est quātitas videlicet quantitas simplex z quātitas mixta. Quantitas simplex est ppositio **Simplex quantitas.** cathegorica cuius totale subiectum in certo eius modo significandi vt sic accipit vnica acceptione. Dicitur implicite ppter ppōnes que expresse nō habent subiecta. vt sunt ille nūb est nemo est. Sed quantitas mixta est ppositio cathegorica cuius subiectum totale in certo eius

De quātitate

Subiectū accipit vni
ca acceptione.

modo significandi vt sic accipit diuersis acceptionibus z non vnica vt sic. Sicut est ista ppō Cuiuslibet hominis asinus currit. q̄ est mixte quantitas. Ex illo patet q̄ solum ppōnes de subiectis complexis sūt mixte quantitates. Et ois ppōitio cathegorica de subiecto simplici seu in complexo est simplicis quātitatis. Consequenter est dicendū. q̄ tūc subiectū dī accipi vnica acceptione. q̄n est terminus incomplexus vlt terminus complexus determinatus p signū vniuersale. particulare vlt singulare latū in totum sequēs. Vel q̄n est aggregatū et determinatione z de terminabili. z determinabile pcedit z determinatio sequit z toti non pponit signum vniuersale cōueniens cū determinatione in accidentibus grāmaticalibus z nō cū determinabili vt sic. vlt q̄n pcept sibi correspōdens accipit determinate p actū latum in totū sequēs. Exemplū prīmū. Homo est aīal. Secundū. ois hō vel asinus currit. ferendo ly ois in totum sequēs sicut etiam est ibi. aliq̄s hō vel asinus currit. ferendo ly aliq̄s in totū sequēs. Exemplū tertij. asinus hoīs currit. Etiam dī notāter q̄n toti non pponit signū vniuersale zc. nā illa. nō est simplicis quantitatatis. cuiuslibet asin⁹ hoīs currit. sed mixte. et iam ly cuiuslibet respiciat solum ly hoīs vt substantiū z nō hoc totū asinus hoīs. et sic ille due eq̄ ualent. cuiuslibet asinus hoīs currit. z cuiuslibet hominis asinus currit z ambe sunt pgrue. secus esset si ly cuiuslibet respiceret totū. quia tūc esset incongrua. Exemplū quartū. hō vel asinus currit q̄ est simplicis quātitatis z tū subiectum accipit p duos actus. sed pceptus sibi correspōdens accipit p vnum actum determinate. licet in voce vlt in scripto nullus talis ponat cum subiecto. Sicutiā est ibi vnica acceptio vbi subiectū est aggregatū et determinatione z determinabili. z determinatio pcedit et determinabile sequit. z toti pponit signū vniuersale particulare vel singulare pueniens cum determinabili in accidentibus grāmaticalibus. vt qd̄ libet regis aīal currit. quilibet hominis asinus currit. nec oportet q̄ tale signum sit recti casus. sed sufficit q̄ pueniat cum determinabili. qz ibi est vnica acceptio. oēm asinus apparentē oportet currere z ē ppō vniuersalis. z ly omnē respiciat ly apparentē vt determinabile z non ly asinus. Sicutiā est ibi vnica acceptio cuiuslibet asini hoīs iterest. z licet signum vniuersale pueniat cum determinatione. tū etiam puenit cum determinabili. Sed tūc subiectū dī accipi diuersis acceptionibus z non vnica vt sic. q̄n est termin⁹ cōis aggregatus et determinatione z determinabili z de terminatio pcedit z determinabile sequit. z toti nō preponit signū vniuersale particulare vel singulare cōueniens cum determinabili. vel q̄n est terminus complexus cui exp̄sse nō additur signū vniuersale particulare vel singulare. nec implicite sup totum fert aliqd̄ signū latū in totū. z hoc si tale subiectū est terminus cōiter tentus. Exemplū prīmū. hoīs asin⁹ currit. Sed ois hō vel asinus currit ferendo ly ois solū in ly hō. z nō in totū sequēs. Exemplū tertij. hō vel omne aīal currit. ferendo actū determinatum in mēte solū in ly hō. z nō in totū sequēs. Est tū vep q̄n accipit determinatus in mēte. vel etiā ly aliq̄s in ista vocali. aliq̄s hō vel oē aīal currit feret in totū sequēs. tūc subiectum accipit vnica acceptio

Subiectū accipit di
uersis acceptionibus.

Propōnum cathegoricaꝝ

ne. et sic tunc ista est vera. aliquis homo vel omne animal est asinus ferē
do ly aliquis in totum sequens. Et enā est vnica acceptio vt sic. Sz q
cōter negatur. hoc est ideo. qz subiectum cōter accipit diuersis accepti
onibz. nec sequit ex ea illa disiunctiua. aliqz hō est asinus. vel oē animal
est asinus. Hec ē regula. arguendo a disiuncto extremo ad vnam disun
ctiuam saltem vbi vna ps distribuitur et totum vltra hoc accipitur vni
ca acceptione. secus si accipit diuersis acceptionibz. et nulla ps disiuncti
distribueret. qz tunc pna esset bona. Correlariū. Eadē ppositio est Eadē ppō ē mixte qn
mixte quantitatis et simplici in diuersis eius modis significadi. vt pa/ titatis et simplici.
ter de ista vel consimili. omne risibile vel rudibile est asinus q est vniuer
salis qndo totum distribuitur. et est mixte qntitatis quando solum ps
distribuit. Et qn est vniuersalis tūc ipsa est falsa. qndo aut est mixte qn
titatis est vera. Correlariū. qz p dicitur istius accipit vnica acceptōe Tm aīal ē hoīs asin?
tm aīal est hominis asinus. nam hoc totum hoīs asinus distribuit in
mente per vnum actum tenendo qz ppositiones exponibiles sint cathe/
gorice. et ergo debet sic argui ad eius vniuersalem in terminis trāspōitis
ergo quilibet hominis asinus est animal. et non sic. ergo cuiuslibet ho
minis qlibet asinus est animal. qā illa non est vniuersalis. sed mixte qn
titatis. Debet ergo diuisio sic poni ad formā vna cum diuiso. Pro/
positionū cathegoricarum simplicium qntitatum. alia. i. qdam est pro/ Intellectus diuīsiōis
positio cathegorica vniuersalis. et alia. i. et illa que in certo eius modo si
gnificandi non est ppositio cathegorica vniuersalis. est ppositio cathego
rica particularis. et alia. i. et illa et. Et tunc diuisum presentis diuīsiōis
ē hoc totūz Propositionum cathegoricarū simplicium qntitatuū. mēbra
diuidentia sunt ppositio cathegorica vniuersalis. ppositio cathego
rica particularis. ppositio cathegorica indefinita. ppositio cat
hegorica singularis. Et potest ista diuisio sic reduci ad bimenbriem Reducit ad bimenbriem.
Cuiuslibet propositionis cathegoricę simplicis quantitatis subiectuz
aut est terminus cōmuniter tentus. aut discrete tentus. Si secundū. sic
est singularis. Si primum. hoc est dupliciter. quia vel tale subiectuz ac
cipitur cum signo vniuersali vel particulari secum expresse posito aut si
ne tali. Si secundum. sic est ppositio indefinita. Si aut accipitur cum si
gno vniuersali tunc est ppositio vniuersalis. si autem determinatur per
signum particulare tunc est ppositio particularis. Contra diuīsi
onem arguitur. Illa ppositio cathegorica est simplicis qūtitatis. for/ Arguit primo. fortes
tes non vel plato currit. et tamen nec est particularis nec indefinita nec nō vl plato currit
singularis nec etiam vniuersalis. assumptū pbat. quia non videtur
quod illoz. Breuiter q nō sit vniuersalis. qz subiectum eius nō distri/
buit. et q totum disiunctum est subiectum et negatio nō preponitur toti
disiuncto. ergo nō distribuit. nec etiam indefinita. nec particularis. nec Scōo. Nihil et nemo
singularis. qz ipsa equiuale vniuersali. qā equiuale illi. nullus fortes mordet se in sacco.
vel plato currit. Cōfirmatur Non videtur cuius quantitatis sit illa Tercio. Nihil qd ē ne
Nihil et nemo mordet se in sacco. ergo diuisio mala. Et iterū. illa ē mo est aliquid
simplicis quantitatis nihil quod est nemo ē aliquid. et tm nec est vniuer Quarto. Iohānes n
salis nec particularis et. Et iterū de illa Iohānes nō vidēs petz ē hō. vidēs petz ē homo

De quātitate

- R. ad primū argum.** Ad primū dicendū est. q. ipsa sit ppositio vniuersalis z totus eius subiectū distribuit p negationē. licet em negatio in vocenō preponat to- ti disuncto. tñ in mentali eius vnus actus distributiuis preponitur to- ti disuncto. Hāc ex quo termin⁹ pcedens ly vel est terminus singularis. tunc idē est qñ terminus distributiuis postponit tali termino sicut qñ sibi pponeret ex quo nō habet officiū suū exercere circa talē terminū. nā illa valet tantū apud mentē sicut nullus fortis vel plato currit. nam ille due habent easdē dictiones. vt istū fortis vel plato currit. Imo tenē dum est p regula. q. qñcūq; dat aliqd disunctum et prima ps disun- cti est termin⁹ singularis z negatio fert immediate sup ly vel. tunc idem est ac si talis negatio pponeret toti disuncto. Et dicitur notanter. qñ prima pars disuncti est terminus singularis. qz si esset terminus cōis tūc esset magna diuersitas pponēdo toti disuncto negationē immediate ferēdo ipm in ly vel. nam ille due nō equivalent homo nō vel asin⁹ currit. et
- Regula** nullus hō vel asinus currit. Ad secundū dicendū est. q. si ambe nega- tiones capiūtur neganter incluse in ly nihilz in ly nemo tūc talis ppō d rigore est mixte quantitatis. qz vna pars distribuit scz ly ens. z alia nō distribuit scz ly homo. Si vō ambe negatiōes capiuntur infinitatē tunc est ppositio indefinita. z hoc totum est subiectū nihil z nemo. Si vō prima negatio capitur neganter z secunda infinitatē tūc est ppositio vniuersalis. quia tunc hoc totū est subiectum ens z nemo. qz distri- buit p negationem inclusam in ly nihil. Si vō prima capitur infinitatē z secunda neganter. tunc itē est ppositio mixte quantitatis. quia tunc hoc totum est subiectum nihil z homo. z accipitur diuersis accep- tionibz. qz vna pars distributiue scz ly homo z alia determinate scilicet ly nihil. Ad tertium dicendū est q. ipsa ppō de qua in argumento de rigore est vniuersalis. quia negatio inclusa in ly nihil de rigore capif ne- ganter. ex quo pcedit copulam. z negatio inclusa in ly nemo capif in- finitanter. ex quo ponitur cum copula q tenet se restrictiue. z sic hoc totū est subiectum. ens quod est nemo. z hoc distribuit p negationē inclusā in ly nihil. sed capiēdo primā negationem etiam infinitatē tunc est p- positio indefinita. z hoc totū est subiectum nihil quod est nemo. Ad quartum est dicendū q. ipsa est singularis. z hoc totū est subiectū Jo- hannes videns petrū. z negatio capif neganter. quia si capetur infini- tanter oratio esset incongrua. quia tunc valeret tantū Johānes ens qd non est videns petrū est hō. z ibi poneretur duo nomina substantiua si- quem non amas studemus. dicendū est q. est indefinita. z hoc totum ē subiectum ego z homo quē nō amas. z hoc totum ē terminus cōis.
- Ego z hō quem non ne punctione zc.** Sed dices. Cui⁹ quanti- atis est illa. Ego et hō amas studemus. Nullū equū videt oīs Sed ista. Nullū equū videt omnis hō est ppositio indefinita. z ille ter- minus homo ē subiectū z stat confuse tñ. z nō determinatur p hoc to- tū nō omnis tanq; p signū pculare. qz iam accipit confuse tñ. eo q. in eius contradictoriarotum predicatum stat determinate. vt in ista. equū videt. Nullū equum oīs hō videt omnis homo. Sed illa Nullum equum omnis homo videt est ppositio particularis. Et ly homo ibi stat determinate z determinat

Propōnum cathegoricarū

p signū particulare scz non omnis Correlariū. Ibi est vnica acceptio asinus est hominis asin⁹. Et si dicitur. tamē determinatio pcedit r de Asinus ē hoīs asinus terminabile sequit. Dicendū est q hoc tenet veritatē a parte subiecti. nū/ bilominus tñ potest teneri r cōmūis qd a parte subiecti r p̄dicatī cō/ mittat vnica r diuersa acceptio. Sed quo ad p̄dicatū non variat quā titatem p̄positionis. Item Si illa nō esset mixte quātitatis nulli⁹ ho/ Nulli⁹ hoīs asin⁹ cur/ minis asinus currit. sequerē q vna falsa fieret vera. vt patet de illa nul rit. lius hoīs asinus nō est asinus. quia illa est sua cōtradictoria homis asī nus non est asin⁹. que est negatiua. r tñ si esset simplicis quantitatīs fie/ ret vera. quia valeret illa. quilibet asinus homis est asinus. Correlari um. Dat complexū vnica acceptione acceptum in quo tamē obliquus pcedit rectum vt ibi ap parentē asinus oportet currere. Correlariuz Dat cōplexū diuersis acceptiōib⁹ acceptū in quo determinabile p̄ce/ dit r determinatio sequit. vt cuiuslibet aīal hoīs currit.

Vniuersalis est illa in qua subijcitur terminus com mūis signo vniuersali determinatus. vt omnis ho mo currit

Pro illa diffinitione est notandū q ipsa de rigore vt ponit non est bo Diffinitio de rigore n̄ na. qz seq̄ret fm eam q illa non esset vlis nihil est nemo currit. qz subie valet.

ctum eius nō distribuit. qz nō habet subiectū. Sed notandū q diffi nitio vna cū diffinito sic debet poni. Propositio vlis est p̄pō cathegori/ Intellect⁹ diffinitōis.

ca simplicis quātitatis in q vel eius mentali subijcitur. id est subiectum est terminus cōis scz cōiter tentus signo vlī determinatus. i. distribut⁹

Illa diffinitio pcedit fm illam viā que nō ponit suppositionem collecti uam. Si aut suppositio collectiua est ponēda tūc ad diffinitōnez debet addi vel collectiue acceptus. In forma erit talis. Propositio vlis est p/

positio cathegorica simplicis quantitatīs in q vel eius mētalī subiectuz est terminus cōiter tentus distributus vel collectiue acceptus. Dicit vl

in eius mentali ppter p̄pōnes vlēs que expresse non habent subiecta. vt nihil est nemo currit. Sic etiā si ly a imponeret ad significandū sinonī/

me cū illa oīs homo est aīal. Et dī in fine vel collectiue acceptus ppter il lam oēs apostoli dei sunt duodecim que est vlis ponēdo suppositionē

collectiue. qz tūc ly omnes ē vnū puz sincathegorema. r apostoli dei est subiectum. Pro quo est notandū q fm illam viā duplex est p̄pō vni/ Propositio vniuersal

uersalis. scz vlis distributiua r vniuersalis collectiua. Exemplū primi est duplex: omnis hō currit. scdī. oēs aplī dei sunt duodecim. Si aut suppositio col

lectiua non ponit tūc nulla est vlis collectiua. Sed tūc illa vel p̄similis omnes ap oīstoli dei sunt duodecim est indefinita. r hoc totū est subiectū

oēs apostoli dei. r tūc ly omnes ē vnū cathegorema. et si p̄pōnes expo nibiles sunt cathegorice tūc valet tantū sicut maximus nūerus vel ma

xima multitudo. r sic tūc est p̄plexum r in nullo p̄dicamento ponitur. Si aut sunt hypoteticę tūc ly omnes ē incōplexum r est in p̄dicamēto

quantitatīs sub ly numerus vel multitudo. Et sic patet q illa nō oīs hō currit. hō currit non est vniuersalis. quia ly homo non determinatur p ly oīs

De quantitate

Signū vniuersale.

*nihil videt homo
nemo videt homo*
**Nullū signum exclusi-
uum reduplicatiuum
vlt exceptiū est vlt**

**Negatio infinitas nō
est signū vniuersale.**

**Nullibi hō currit et si
miles sunt vlt.**

**Ubiūq; et quicūq;
nō sunt signa vlt. sed
quicūq; ē signū vlt.**

Quodocūq; hō currit

Quicūq; ē signū vlt

Et ponit pater vlt

**Deus essentia diuina
pater.**

sicut in pposito capitur determinari. quia in pposito capitur pro distr
bui. *Quod* ly homo nō distribuitur. et sic aliter accipit determinari. ibi
q; in grāmatica. *Utrius* est notandū q; signum vlt est signū natū
distribuerē subiectū totale alicuius ppositōis cathegorie. sicut sūt ista.
*Omnis nullus nihil nemo neuter singuli quibet quicūq; nūq; neq;
q; et plura talia.* Et nō debet dici in diffinitione signū sincathegoremā
ticum. quia tunc ly nihil nō esset signum vniuersale quia nō est sincathe
gorema. psequēs falsum est. quia est ppositio vniuersalis *nihil videt
homo.* et ibi ly homo est subiectum et distribuit p ly nihil tanq; p signū
Nullū signum exclusi vniuersale. Simile est ibi. *Neminē videt hō.* Correlariū. q; nullum
uum reduplicatiuum signum exclusiū est signū vniuersale. quia nullum tale natum est di
vlt exceptiū est vlt tribuere subiectū totale alicuius ppositōis cathegorie sed bene pdicatū.
Sic idem est de signis reduplicatiuis et exceptiuis q; non sunt signa vni
uersalia ex eadem ratione. quia non distribuit subiectū Correlariū.
Negatio infinitas nō est signum vniuersale vt sic. q; etiam non
est signū vniuersale. distribuit totale subiectum. eo q; semp est pars subiecti saltem quādo dī
tribuit terminū a parte subiecti positum. Et dicit notanter vt sic. quia
bene est signū vniuersale capiēdo neganter vt sic Correlariū. omnes
ille sunt ppositiones vniuersales nullibi homo currit. nūq; homo legit
nūq; homo disputat. nequa; homo studet. capiēdo ista aduerbia vt
determinant copulā et tunc subiectum sc; ly homo distribuitur per ea.
Si autē determinant subiectū vel pceptus inclusus in eis determinat ly
homo. tunc tales ppositiones essent mixte quantitas. quia tunc subie
ctum accipit et diuersis acceptionibus. Correlariū. *Ly vbiūq;
et quicūq;* non est signum vniuersale. quia nūq; distribuit totale subiectum. et sic
ista non est vniuersalis *vbiūq; homo currit hō mouetur* sed est inde
finita. et secundū ly homo est subiectum. ly mouetur copula. et hoc totū
est predicatum in loco in quo homo currit mouet. Et sic differentia est
inter ly quicūq; et vbiūq;. q; pceptus inclusus in ly vbiūq; tenet
se ad predicatū. ita q; est pars pdicatū. licet tale aduerbiū determinet ver
bum principale et etiā qūq; verbum minus principale et vt cōmuniter
quia illud verbum tenet se restrictiue quod ponitur cum ly vbiūq;. et
quo in se includit signum restrictiū. Eodem modo dicendū est de ly
quodocūq; qd nō est signū vniuersale. Et sic illa etiā est indefinita qū
cūq; homo currit aial currit. et valet tantū. omi tpe quo hō currit aut
mal currit si vba sunt simplicia. et sic quicūq; est sincathegorema mur
tum. Sed ly quicūq; est signū vniuersale includens in se signum restri
ctiū. et si nō habet substantiū secum exp: esset tūc includit terminū
cathegorematicū qui tenet se ad partem subiecti. Si autē ponitur secus
substantiū tunc nō includit talem sed semp includit in se signū restri
ctiū. Exemplū primū. quicūq; currit mouet. iam em includit in se cō
ceptū. Exemplū secundū. quicūq; hō currit mouet. iam em nō includit
pceptum sed actū distributiū et cū hoc restrictiū. ita q; valet tantum
ē sicut omnis qui. et quelibet illaz ppositionū est vniuersalis. Correla
riū. Illa est vniuersalis *Deus essentia diuina est pater.* q; ad ppositōem

Propōnum cathegoricarū

vnīuersalem sufficiat q̄ eius subiectū sit terminus cōmunis ⁊ distributur quacūq; distributiōe siue completa siue incōpleta. Etiam illa est vnīuersalis uterq; hō currit. ⁊ valet tantū. quilibet hō de numero illo. *Uterq; homo currit.* rū duoz currit. Correlatiū. Illa non est vnīuersalis Omne ens qd̄ est fortis. *Omne ens qd̄ est fortis.* est fortis currit. ⁊ licet subiectum distribuatū tū hoc non sufficiat sed vl̄ tra hoc requiritur q̄ sit terminus cōiter tentus. Correlatiū. Illa nō currit. *Uterq; homo currit.* est vnīuersalis. omne equū videt fortis. quia subiectū non est terminus oēm equum videt fortis. *Omne equum videt fortis.* cōmunis distributus p̄ signum vl̄. Et ly subiectū in diffinitōe valet tā res. tum. i. subiectū est. ⁊ nō valet tū. i. a parte subiecti ponit. Correlatiū. Illa est mixte quantitatis. nullius hoīs asinus currit. Prīmo ideo. q̄a Nulli hoīs asinus currit. *Nulli hoīs asinus currit.* hīa p̄dictoria sc̄ illa hoīs asinus currit est mixte quantitatis. Etia; rit. *Qualitatis* ipsa. quia aliās nō participant in extremis. Secundo. q̄ sua equiua/ lens est mixte quantitatis sc̄ cuiuslibet hominis quilibet asinus nō currit. ergo etiā illa. Tercio quia si nō esset mixte quantitatis sed simplicis sequeretur q̄ vna negata deberet p̄cedi. Patet de illa. nullus hominis asinus non est asinus. illa negat. quia sua p̄dictoria sc̄ illa hominis asinus nō est asinus. est vera. ḡa falsa. Et si esset simplicis quantitatis fieret vera. q̄ valeret tantū. quilibet hoīs asinus est asinus. ⁊ illa est vera. ⁊ sic patet siue p̄cedat signum affirmatiuum siue nō. q̄ nō cōuenit cum determinabili semper est diuersa acceptio. Correlatiū. Illa est mixte quantitatis ⁊ nō vnīuersalis. omnis homo omnis asinus currit. quia subiectū nō distribuitur p̄ vnum actū. Etia; illa. oīs homo et asinus currunt de rigore est mixte quantitatis. quia de rigore ly omnis nō pōt distribui totū copulatiū. ex quo est singularis nūeri ⁊ totū copulatum pluralis nūeri. Notādū est vltimo q̄ ista diffinitio Propo/ sitio vnīuersalis est que omni aut nulli inest significat. Intellectus sic. est vnīuersalis propositio cathegorica simplicis quantitatis cuius predicatum denota tur cōuenire cuiuslibet supposito subiecti vel nulli. *Dis hō ⁊ oīs asinus* ⁊ mixte

Particularis est illa in qua subiectū terminus cōmunis signo particulari determinatus. ut quidam homo currit. Notādū est pro diffinitione q̄ ipsa de rigore nō est bona. q̄ si in eaz Diffinitio de rigore sequeret q̄ illa nō esset particularis aliq̄s currit. ex quo illa nō habet subiectū capiēdo saltem ly aliq̄s vt est signum particulare. q̄ tunc includit actū ⁊ p̄ceptū. Sed debet sic intelligi Propositio particularis est propositio cathegorica simplicis quantitatis in qua subicitur terminus cōmunis. stans determinate p̄ signū particulare secum expresse positum. Vel est propositio non habens secum expresse subiectum in q̄ tū expresse ponitur signum particulare. ⁊ in mentali eius subiectum stat determinate per signum particulare secum expresse positum. Prīma particula diffinitōis conuenit propositiōibus que expresse habent subiecta in quibus expresse ponuntur signa particularia vt sunt iste. Aliquis homo currit. vltus homo currit. Secunda particula conuenit hunc Aliquis currit. capiēdo ly aliq̄s vt est signum particulare siue cathegorematicum mix

De quātitate

**Signū pticulare de/
bet poni expresse**

**Dantoue pōnes si/
nonimeqz vna est pti/
cularis z nō alia.**

Nō aliq̄s hō currit

Signū pticulare.

**Omnē equū videt ali/
quis homo**

Vnus hō currit.

Duo homīes currūt.

tum videlicet q̄ includat actum z cōceptum. tunc em̄ est ppō pticulā
ris z valet tantum sicut aliqua res currit. St aut caperet sine cathogore
matice pure tūc nō esset propositio quia esset oratio incōgrua. Dicit
notanter in secunda pticula non habens expresse subiectum propter il/
lam homo est animal. quia licet in mentali eius subiectum stet determi
nate expresse per signum particulare. z sic etiam est particularis. tamen
non in voce ponitur illud signum. Et sic patet q̄ si ille terminus a impo
neretur ad significandū sinonime cum illa. aliquis homo currit. non es/
set propositio particularis sed indefinita. quia ibi non ponitur signum
particulare expresse. Nam ad hoc q̄ aliqua propositio sit particularis
oportet q̄ ponatur signū particulare expresse in tali oratiōe. sed nō opor
tet q̄ subiectum ponatur expresse sed sufficit q̄ in mente fiat sic q̄ conce/
ptus sibi correspondens determinetur per signum particulare. Cor/
relarium. Dantur due propositiōes sinonime quarum vna est parti/
cularis z alia indefinita. sicut patet de ista vocali. homo est animal z de
mentali sibi correspondente. Nam omnis propositio mentalis cui⁹ sub
iectum accipit determinate est propositio particularis. quia fm̄ cōmu/
nem opinionem omnis suppositio determinata in mente fit per vnum
actum. sed quelibet propositio cuius subiectum accipitur confuse tñ est
indefinita. eo q̄ suppositio confusa tantū z omnis acceptio confusa tñ
sunt sine actu in mente fm̄ communē opinionem. Vado multe sunt p
positiōes in mente quarum subiecta accipiuntur confuse tñ. sicut sūt
iste. omnem equum videt homo. tñ homo est animal. tenēdo q̄ propo
sitiōes exponibiles sunt cathogorice. Correlarium. Ista non ē par/
ticularis. non aliquis homo currit. licet enim in ea ponatur signū par
ticulare tamen subiectum non determinatur per ipsum vt in proposito
capitur determinari Nam ille terminus dicitur determinari per signū
particulare qui ratione talis signi accipitur pro suo significato vel p su/
is significatis disiunctiue z non copulatiue. nec copulatiue. et sic non est
de illo termino homo in predicta propositiōe. eo q̄ accipitur distribu
tiue. quare ipsa est propositio vniuersalis. Notandum est q̄ signum
particulare est signum sine cathogorematicū. ratione cuius terminus cō
muniter tentus super quem immediate fertur z non impeditur accipit
pro suo significato vel pro suis significatis disiunctiue z non copulatiue
nec copulatiue. Et plura sunt talia signa particularia. vt aliquis qdam
vllus. non omnis non nullus. z similia. Correlarium Ista non est p/
positio particularis. omnem equum videt aliquis homo. quia subie
ctum non accipitur determinate sed confuse tantum. nec ly aliquis ha/
bet impedire ly omnem circa subiectum. Sicut etiam ista non est par/
ticularis. vnus homo currit. sed indefinita est z hoc totum est subiectus
vnus homo z ly vnus non est signum particulare. Correlarium. Vt
determinatus in illa diffinitione z in diffinitione propositiōis vniuer
salis equi vocatur. quia in proposito valet tantū sicut stans determina/
te. Correlarium Ille sunt indefinitae z nō particulares. duo homīes
currunt. mille homines currunt.

propositiōnū cathegoricarū

Indefinita est illa in qua subijcitur terminus communis sine signo, vt homo currit

Notandum, q̄ diffinitio de rigore verborum non est bona, quia finem
eam sequeretur q̄ illa tantum homo est animal non esset indefinita, quia
in ea subijcitur terminus communis cum signo, vt cum ly tantum. Diffinitio d̄ rigore nō
valet

Debet ergo diffinitio cum diffinito sic poni. Propositio indefinita
Est propositio cathegorica simplicis quantitatatis in qua vel eius men-
tali subiectum est terminus communiter tentus stans determinate sine
signo particulari secum expresse posito vel stans confuse tantum. Dicitur
vel in eius mentali. Et aduerte, q̄ illa particula solum respicit secundam
partem diffinitionis videlicet confuse tantum. Vel potest etiam respice
re totum disiunctum. Nam ly a etiam est propositio indefinita si signifi-
cat sinonime cuius ista, homo est animal, sic etiam si significaret sinonime
cum ista, omnem equum videt homo. Ex isto patet, q̄ ad hoc q̄ pro-
positio sit indefinita requiritur q̄ subiectum eius accipitur determina-
te vel confuse tantum. Et si accipitur determinate et expresse ponitur sub-
iectum et signū particulare tunc nō est indefinita s̄ particularis. Si autē
non ponitur expresse subiectum et stat determinate, et signum particula-
re etiam non ponitur expresse, tunc est propositio indefinita, vt ly a si si-
gnificaret sinonime cum ista homo est animal. Quare sequitur corollari-
e, q̄ omnis propositio cuius subiectū accipitur confuse tantum, est pro-
positio indefinita. Exemplum omnem equum videt homo illa est in-
definita quia subiectum eius stat confuse tantum, ergo rē. Correlariū
Illa semper fuit asinus est indefinita, quia subiectum stat confuse tantū
et ly semper est determinatio copule. Idem est de illa vbique studet ho-
mo. Correlarium: Illa est distinguenda vel consimilis. Sortem tra-
sire ad ecclesiam est bonum, quia si infinitiuis capitur concretive ipsa est
singularis. Et valet tantum. Sortes transiens ad ecclesiam est bonum
Sed capiēdo infinitiui abstractiue ipsa est indefinita. Et valet tantū
Transitio Sortis ad ecclesiam est bonum. Correlarie sequitur. Ter fuit Imperator
Illa ē indefinita ter fuit Imperator ruyenne, et subiectum stat confuse tan-
tum, quod est ly Imperator. Et ly ter est signum suppositionis confu-
se tantum. Sic etiam ly bis perpetuo ab eterno precesse immediate post
hoc et plura similia.

Singularis est illa in qua subijcitur terminus discre-
tus vel terminus communis sumptus cuius pronomi-
ne demonstratio vt sortes currit, iste homo currit.

Pro illa littera est notandum, q̄ ipsa non est diffinitio quia finem
sequeretur q̄ illa esset singularis meus asinus currit quia in ea subijcitur
terminus communis sumptus cum pronomine demonstratio scilicet
meus. Etiam sequeretur finem eam q̄ ille essent singulares, sortes est no-
men, sortes est dictio, sequela autem falsa est. Debet ergo sic intelli-
gi. Diffinitio d̄ rigore nō
valet

Intellectus diffinitio-
nis

Quid requiratur ad p/positionē indefinitaz.

Omnis ppositio cuius
subiectū accipitur p/positionē
est indefinita.

Semper fuit asinus
Sortem transire ad ec-
clesiam est bonum

Ter fuit Imperator ruy-
enne

De quantitate

Intellectus diffinitionis si littera, propositio singularis est, propositio categorica simpliciter quantitas in qua vel eius mentali subijcitur, id est subiectus est terminus discretus scilicet discrete tentus, vel terminus communis sumptus cum proinde demonstratio terminus primitiuus. Exemplum ut sortes currit, ille homo mouetur. Pro

Pronomen singulari secunda pericula diffinitionis est notandum, quod dicendo sic, ille homo currit sans est pars extremi sed hoc totum ille homo est subiectum secundum communem viam. Et si ly ille sit secundum uniuersalem opinionem categorica purum et ponatur ab initio propositio tamet ex quo hoc restringere terminum et singularizare cui additur per modum adiectiui tunc quando est pars extremi. Et sic non est si se de ly nullus vel quilibet, licet enim etiam habet restringere terminum tamen si non habet ex modo significandi principali sed minus principali videlicet quod sunt generis masculini, sed ly ille habet hoc ex modo significandi principali. Tenendo tamen quod ly ille non sit pars extremi in predicta sicut aliqui volunt. Diffinitio posita adhuc est bona, quia tunc ille terminus homo est subiectum et est terminus discrete tentus, licet enim sit terminus communis tamen non tenetur communiter sed diuiserete, ex quo singularisatur per ly ille, nam pronomina demonstratiua et primitiua habent singularizare terminos quibus adduntur per modum adiectiui in eodem genere numero et casu. Et dicitur primitiua, nam illa

Deus asinus currit non est singularis, meus asinus currit sed indefinita. Et ly meus non singularisat ly asinus quia non est primitiuus. Sic etiam illa non est singularis mei asinus currit sed mixte quantitatis. Nec ly mei iam singularisat ly asinus sed regitur ab eo eo quod non ponitur secum in eodem casu. Sed illa mei asini interest legere capiendum ly mei primitiuum et ut habet se ad ly asini ut adiectiuum sic quod non regitur ab eo tunc est singularis. Et si demonstratur per ly mei homo, vel etiam quecumque res alia ab asino tunc ipsa est impossibilis, quia valet istam, Ego asinus sum ens cuius interest legere. Si autem ly mei regitur a ly asini tunc est mixte quantitatis quia determinatio precedit. Et valet istam, mei asinus est ens cuius interest legere. Pro ulteriori intellectu diffinitionis est notandum, quod terminus communis est terminus cui ex suo modo significandi substractio non et totali non repugnat supponere per pluribus essentialiter distinctis diuisim et yniuocce. Correlarium, quod nullum sine categorica est terminus communis et sic non quilibet terminus appellatiue qualitatis est terminus communis sicut patet de puris adiectiuis et sine categoricis.

Terminus discretus Sed terminus discretus est terminus cui ex sui modo significandi substractio et totali repugnat supponere per pluribus essentialiter distinctis diuisim et yniuocce. Et nota quod ille finis terminus in illis diffinitionibus per genere diffinitio potius capitur tercio modo, per illo videlicet quod natus est esse subiectum vel predicatum propositio. Ut etiam per illo quod hoc modum significandi substractiuum et categoricatum, et sic aduerbia etiam sunt termini communes. Sed purus adiectiuus nec est terminus communis nec discretus ut sic

Sortes qui est homo quia non est terminus. Et isto patet quod iste propositio sunt singulares sortes quod non est homo currit, forte quod non est in schola oportet currere. Sic etiam ista

Apparens sortes studet apparens sortes studet, per ly apparens determinat ly sortes sicut adiectiuum suum substantiuum et ut sic non regitur a ly apparens quia tunc singularisat

propositiōnū cathegoricarū

ipsum. Nam terminus discretus additus alteri termino in eodem casu *Regula*
congrue et immediate non rectus ab eo singularisat ipsum sicut tunc in
appositione minus comune singulare singularisat magis eōe ut illa est
singularis homo sortes currit. sic etiā illa. aialis sortis interest legere put
ly sortis non regitur a ly aialis sed determinat ipsum in appositione eē sin
gularis. Si aut regitur ab eo est indefinita. Correlariū in illa non est *Sortes si ē sortes cur/*
singularis sortis si est sortes currit. sed indefinita quia subiectū suppo/ rit
nit p qualibet re mundi. quia pditionatū ex terminis sinonimis suppo
nit pro qualibet re mundi. Et illa est singularis sortis qui est sortes cur
rit. Correlariū. Illa cuiuslibet homini dans panē non ven. t est mixte *Cuiuslibet hoi dās pa*
quantitatis. et hoc totū est subiectū homini dans panē et h accipit dūer nem si venit
lis acceptionibz. Correlariū. illa quicqd sorti nō placet mihi nō pla/ *Quicquid sorti nō pla/*
cet ē vniuersalis. et h totū ē subiectū ens qd sorti nō placet et h distribuit cet mihi si placet.
p signū vniuersale indusū in ly quicqd. Sed illa est singularis. quicquid
hoiem nō timet plato. et ly plato est subiectū hominē timēs ē pdicatum
et ly hominem distribuit p ly quicquid qd ē signū vniuersale valens sic
oēm. Sic etiā illa est singularis qd quid sortes vult plato non vult et ly
plato est subiectū. Correlariū. illa omnem hominē quē nō decet hono *Omnem hominē quē*
ris non decet laudis est pppositio vniuersalis. et hoc totum est subiectū nō decet hono/ ris nō decet
hominē quem non decet hono/ ris et distribuit per ly omnem et sic ly de/ laudis
cet habet regere genitiuū a parte post. Sz illa ē indefinita. apparet
nō homo interest legere. Et h totū est subiectū apparentis nō hō capie
do negationem infinitanter. Item illa sortis apparet quod tu non *Sortes apparet qd*
cogitas videt te. est singularis capiēdo ly sortis ut non regitur a ly appa/ tu si cogitas videt te
rens. Sed ista homo omnis currit homo nullus mouetur et similes *Homo ois currit hō*
sūt vniuersales. Et in talibus signū vniuersale distribuit ante se et sic va nullus mouetur
lent istas omnis homo currit nullus homo currit Item illa quasi om/ *Quasi ois homo cur/*
nis homo currit est propositio vniuersalis et valet tantū omnis homo rit
de numero multorum currentium respectu paucorum non currenti/ um currit. Et sic ille terminus homo restringitur per ly quasi et sic non
valet consequentia. quasi omnis homo currit et sortis est homo igitur
quasi sortis currit. si enim sortis quiesceret et quilibet alter homo curre/ ret. antedēs esset verū et cōsequens falsum Et sic ille terminus homo in
minore pro pluribus supponit qd in maiore. Aliqui tamē dicūt q pre/ dicta valeat tantū omnis homo currit paucis demptis. Vel sic. omnis
homo currit vno vel paucis dempto vel demptis et sic esset vna hypote/ tica ratione ablatiuorum in designatione psequentie positorum. *Lo/ Ambo hoies currunt*
relariū. illa ambo homines currunt. capiēdo ly ambq collectiue est ide/ finita. Sed capiēdo distributiue est vniuersalis et tunc ly ambo hz di/ tribuere pro duobus et sic ista ambo homines currūt valet tantū om/ nis homo de numero illoz duorum currit. Sic etiā illa est vniuersalis *Utrūqz aial currit*
vtrūqz animal currit quia ly vtrūqz cum suis condeclinys habet di/ tribuere p duobus demonstratis per pnomē demonstratiuū inclusuz in eo. Et sic valet illa oē aial de numero illoz currit demonstrādo p ly illoz. Nequaqs respondens
duo aialia. Sz illa est vniuersal. nequaqs respōdēs responderet sic ly ne/ responderet

De quantitate

- quaq̃ determinat copulam z ly respondens distribuitur per ly nequa/
quam z est ppositio negatiua. Sed illa est indefinita. cōtinuo est mo/
tus. z ly continuo est sincathegorema mixtū z ly motus supponit p̃fuse
tantum. Sed illa silogisātem habendū est terminos est indefinita
Et per hoc totum habendum est cirloquitur verbum impersonale pas/
sive vocis z ly est capitur impersonaliter ex adiuncto sicut ista sortē pos/
sibile est currere. Sed illa. 2. Dartheum legitur non est propositio nisi
exprimatur subiectum vt sic. ab aliquo legitur matheum et tunc capien/
do ly aliquo sincathegorematice mixtim tūc significat omnem rem mū/
di z sic est ppositio indefinita. Sed illa psalmos erat antelegendum
ab aliquo. sic resoluitur. aliquis erat legens psalmos ante. Sic illa ē
indefinita. In instanti est motus qualitercūq̃ capitur ly in instan/
ti siue cathegorematice siue sincathegorematice. z ly motus est subiectū
In dannubio nō ēaq̃ Sed illa est vniuersalis in dannubio non est aqua. in scholis non est
petrus alb⁹ currit. Correlariū. illa est singularis petrus alb⁹ currit. quia ē regula
Quandocūq̃ est constructio adiectiualis z substantiuum est termin⁹
singularis tunc totum aggregatum est terminus singularis. Corre/
larium. De illa distinguendum est. ille homo vel asinus currit. si enim
solum ly homo singularisatur per ly ille ipsa est indefinita. Si autēz to/
tum disunctum singularisatur tunc est singularis. Sed illa sortes ē in/
diuiduum est indefinita. z licet sortes sit terminus singularis tamen nō
tenetur singulariter sed communiter. quia iam stat materialiter. z ergo
est terminus communis. Unde pro regula nota q̃ omnis terminus
materialiter captus est terminus communis. excepto solo qui capitur
materialiter significando se singulariter. E sic patet differentia inter
terminum singularem z terminum teneri singulariter. Notandūz est
vltērius. q̃ terminus cōmunis tunc dicitur singularisari quādo sibi ad/
ditur pronomen demonstratiuum primitiuum tanq̃ adiectiuum suo
substantiuo. Vel quādo sibi additur minus commune in appositione
q̃ est terminus discretus Vel quando additur sibi determinatio singu/
laris in recto non tamen ab eo recta. Exemplum primi. ille homo cur/
rit. Secundi animal sortes currit. Tercij. homo existens plato currit.
Dicitur primitiuum p̃pter ly asinus ibi. meus asinus currit. Dicitur
tanquam adiectiuum suo substantiuo propter ly asinus. in illa mei asi/
nus currit. Dicitur determinatio singularis in recto propter ly asinus.
ibi sortis asinus currit. Dicitur non recta ab eo propter ly apparens. ibi
apparens sortes currit. Correlarium. ille sunt singulares omne ens
quod est sortes currit. Dagister petrus cras leget. Similiter anima
sortis est in scholis z hoc prout est regimen ex vi idempnitatis. Sed p/
ut est regimen ex vi possessionis tunc est indefinita. Sequuntur nūc
regule aliquę de termino communi z singulari. Prima copulatum ex
terminis singularibus tanquam principalibus partibus coniunctis
est terminus singularis. Exemplum. Sortes et plato currunt. Si/
militer Sortes z ipse currunt. vbi hoc totū est terminus singularis sor/
tes z ipse. Et dicitur notanter tanquā principalibus partibus coniunctis
- Continuo est motus**
- Silogisātem habendum est terminos**
- Dartheū legitur**
- Psalmos erat ante le/
gendum ab aliquo**
- In instanti est motus**
- In dannubio nō ēaq̃**
- petrus alb⁹ currit**
- Ille homo vel asinus
currit**
- Sortes est indiuidū**
- Regula terminus ma/
terialiter captus ē cōis**
- Terminum singulari
sari**
- Omne ens qd ē sortes
currit**
- Regule de termino cō/
muni z singulari P̃m/
ma regulari**

propositōnū cathegoricarū

propter illam vel consimilem. asinus sortis et platonis et equus homi-
nis currunt. ubi subiectum non est terminus singularis licet sit copula-
tum ex terminis singularibus. et per consequens non est singularis sed
indefinita: **Secunda regula.** Copulatum ex terminis communibus
vel termino communi et singulari est terminus communis. Exemplum pri-
mi. homo et equus currunt. Exemplum secundi. sortes et asinus currunt.
Plato et homo currunt. Et hoc habet veritatem dummodo totū copu-
latum non singularisatur. Exemplum nam hec est propositio singula-
ris. hec animalia et scamna sunt in scholis. singularisando per ly hec to-
tum copulatum. **Tercia regula.** disunctum ex terminis singularibus
non sinonimis nec natis supponere. p eodem est terminus communis vt
sortes vel Paulus currit. Similiter disunctum ex termino singulari et
termino communi est terminus communis. vt Sortes vel homo currit. si to-
tale disunctum singularisaretur tūc esset terminus singularis vtille hō
vel equus currit. **Quarta regula.** disunctum ex terminis singulari-
bus sinonimis et natis supponere pro eodem est terminus singularis.
vt sortes vel sortes currit. Dare? vel tullius currit. **Quinta regula.** Con-
ditionatum ex terminis singularibus sinonimis ē terminus communis vt
sortes si est sortes currit tale conditionatū dūmō ponit in propositioe na-
tum est supponere. p qualibet re mundi. sic etiam conditionatū ex ter-
minis communibus. Sed conditionatum ex termino communi et singula-
ri est terminus singularis. Et pro quo supponat talerclnquo ad illud
sophistica Omnis propositio si est impossibilis est falsa. **Sexta regula**
la. Aggregatū ex termino communi et termino singulari et terminus singu-
laris determinat communem est terminus singularis pter regens et re-
ctus vt aīal quod ē iste homo currit. mulier que est katherina currit hec
aggregata sunt termini singulares. Similiter dicendo sic. homo existēs
Iohannes. mulier existēs barbara. animal existēs brunellus. Albus
sortes substantia iohannes homo sortes. hec aggregata sunt termini sin-
gulares. Item quandocunq terminus communis combinatur termino sin-
gulari mediante ly existens vel mediante ly quod est vel qui est vel que est
Et dummodo terminus singularis sequitur tunc tale aggregatum est
terminus singularis. si autem terminus singularis preponitur et comu-
nis sequitur mediante hac dictione existens. vel mediante hoc aggregato
quod est vel qui est vel q est ē terminus singularis. vt dicendo Iohan-
nes existens homo est terminus singularis. **Septima regula.** aggre-
gatum ex termino communi et termino singulari ubi terminus singula-
ris est principalior pars. i. determinabile tunc tale aggregatum est termi-
nus singularis vt iohannes hominis petrus hominis. ista aggregata
sunt termini singulares. Si autem e converso terminus communis est pr-
cipalior pars scilicet determinabile tunc est terminus communis. **Loz.** Omnis petrus ē mira-
relarium. Illa est distinguēda omnis Petrus est mirabilis. quia ly pe bulis
trus vno modo significat omnes vocatos isto nomine petrus commu-
niter et sic est appellatiuum sed non ppe habens pluralē numerum
et sic pdicta est vniuersalis. Sicut habemus in consimili Iacobus pari

De qualitate

les. vbi ly iacobi z ly pariles respiciunt se vt adiectiuū z substantiuū.
 Alio modo significat singulariter hominē cui illud nomē ē impositū
 z tūc est singularis. z vt sic subiectū eius non distribuitur q̄a null⁹ ter/

Contra negatē p̄ncipia minus singularis distribuitur vt sic. **Correlariū.** Illa est vn̄uersalis
 non ē disputandum. **contra negatē p̄ncipia** non est disputandū subintelligendo circa ly dī
 disputandum ab aliquo. Et ly aliquo est subiectū vna cum ly disputandū
 z distribuitur per negationem.

Item propositionum categoricarum alia affirmatiua alia negatiua

Pro littera est notandū. q̄ ip̄a est diuisio totius in suas partes z non
 generis in suas species. Ex quo p̄positio affirmatiua p̄notat extrinsece
 sup ly p̄positio ratioēly affirmatiua vt p̄ter mō p̄notandū. Est autē
 diuisio totius in suas partes quando diuisum constituitur cum quolibet
 membrorum diuidentium predicationem cēntialē. Sed diuisio generis
 in suas species est quando ipsum diuisum potest vere z affirmatiue cēn-
 tialiter z quiditate de quolibet mēbroz diuidentū p̄dicari. Ulterius
 notandum. tenendo p̄positiones de diuinctis copul vt copulat⁹ copul
 ēē categoricas tunc diuisio de rigore nō est bene posita q̄a tūc nō om̄is
 p̄positio categorica est affirmatiua vel negatiua. Sed aliq̄ ē mixte qua-
 litatis sicut p̄ de ista vt p̄ sil. sortes est vt nō ē asinus. q̄re p̄ diuisio po-
 nit⁹ illd totū p̄positionū categoricarū simpliciu q̄lratū per quod ex-
 cluduntur tales p̄positiones mixte qualitat⁹. Pro q̄ est sciendum. q̄
 ille termin⁹ qualitas in p̄posito capitur p̄ termino secunde int̄ctōis. Et
 sic describi in genere habet. **Qualitas** est p̄positio cui⁹ copula p̄ci-
 palis exp̄sse vt implicite z total⁹ affirmat⁹ vt negatur. Vel cuius vna
 pars copule p̄cipal⁹ exp̄sse vt implicite affirmatur. z alia existēs eque
 p̄cipal⁹ negatur. Dicitur exp̄sse propter tales p̄positiones. homo ē
 animal. homo non est asinus. Dicitur implicite propter ly a in casu po-
 sito tantum valēs sicut ista homo est animal. Dī vt cuius copule p̄ci-
 palis vna. zē. p̄pter qualitātē mixtam sicut est ista homo est vt nō ē asi-
 nus. Et illa diffinitio p̄uenit om̄i qualitati tam categorice q̄ hypo-
 teticē. Describēd⁹ aut̄ solū categoricā qualitātē tūc pro genere diffinitū
 p̄ōi d̄z p̄positio categorica. Tenēdo q̄ ille d̄ diuinctis copulis vt co-
 pulatis copul sūt categorice. Tūc duplex est qualitas p̄positōis cathe-
 gorice scilicet mixta z simplex. **Qualitas simplex** p̄positōis cathego-
 rice ē p̄positio categorica cuius copula p̄cipal⁹ z total⁹ exp̄sse vt im-
 plicite affirmatur vt negatur. vt in istis homo ē animal hō nō ē asinus.
 Et dicitur in diffinitōe totalis Nam ista nō ē simplicis qualitāt⁹ homo
 ē vt nō ē asinus tenēdo op̄inōnē p̄fatā q̄a ly p̄mū ē affirmet tū nō est
 copula total⁹ z partialis. **Qualitas mixta** p̄positōis categorice. est p̄-
 positio cuius vna pars copule p̄cipal⁹ affirmat⁹. z alia eque p̄cipalis
 negatur vt hō ē vt non est asinus. **Correlariū.** p̄positio hypotetica nō
 est mixte qualitat⁹ idē p̄ copula p̄cipali capiēdo z loquēdo de sim/

Qualitas

Simplex Qualitas

Dixta Qualitas

p̄positio hypotetica nō
 est mixte qualitat⁹

propositiōnū cathēgoricarū

plia copula z eiusdem speciei. Et ratio est qd plures coniunctiones non possunt sic coniungi in mente per aliam coniunctionem z congrue. z sic solum una coniunctio erit copula principalis. Et si talis affirmatur est affirmatiua. si negatur est negatiua. Sed sic non est de copula verbalibus. quia tales copule verbales bene possunt coniungi per coniunctionem aliquam z vnam earum negari contingit z aliam affirmari. Et sic bene reddunt propositiones mixte qualitatis. Est tamen verum quod una propositio hypothetica bene est vni affirmatiua z alteri negatiua. sicut patet de ista vel pluri. sortes currit homo vel homo est alinus z deus est. quod unus potest recipere vel per copula principalis et tunc est disiunctiua negatiua. Et aliter potest recipere vel per copula principalis z tunc est affirmatiua copulatiua. De his igitur diuisio sic ponitur ad for-
Intellectus diuisionis.
ma una cum diuisio. De numero propositionum categoricarum simplicium qualitatum quodammodo est propositio categorica affirmatiua. z illa quod in certo est modo significandi non est propositio categorica affirmatiua est propositio categorica negatiua. Et dicitur simplicium qualitatum propter tales de disiunctis copula vel copulatis copula vel vbi vna pars copule affirmatur z alia negatur. ut sunt iste homo est vel homo est alinus. homo est vel homo non fuit alinus. tenendo quod tales sunt categorice quod si tenet oppositum non oportet addi istam particulam. Est tamen verum quod isto super Non omnis propositio de diuisione posita quod non omnis propositio de disiunctis copula vel copulatis copula est mixte qualitatis. scilicet aliquod sit affirmatiue z aliquod negatiue. Exemplum primum. homo est vel est qualitatis. alinus. Et diceret quis. vel quod illa non sit propositio cum sit oratio incongrua quod ubique ibi est negatio z talis reducat ad incongruitatem eo quod superflue resumit vel est.

Rursum negando. quod non sit propositio. Alteri dicitur quod sit negatio. nec omnis nullo. Soluitur negatio reducat ad incongruitatem cum vel per congrue coniungit illa duoverba. Secundo exemplum. nam ista est negatiua Sortes non est vel est alinus. ferendo negationem in totum disiunctum sicut de rigore fit. De in diuisione. Et que eadem propositio est affirmatiua affirmatiua z negatiua in certo eius modo significandi quia eadem propositio est affirmatiua affirmatiua z negatiua z negatiua in diuersis tamen sensibus. Sicut patet de ista. non deus est quod est affirmatiua capiēdo negationem infinitanter z est negatiua capiēdo neganter. Arguitur illa est propositio simplicis qualitatis. sortes est sor. Arguitur de illa primo res non vel plato z tamen nec est affirmatiua nec negatiua. Quia potitur sortes est sortes non vel in ea negatio neganter tenet. ergo negatiua Non affirmatiua quia copula principalis non affirmatur. Confirmatur. Illa propositio nec est affirmatiua nec negatiua. sortem contingit non currere. non affirmatiua git non currere. quod hoc verbum currere negatur. nec negatiua quia copula principalis scilicet vel coniungit affirmatur. Confirmatur. de illa. non est aliquis homo qui sit animal. Ad Tercio non est aliquis homo primum responderetur. negando assumptum. z ad probationem dicendum quod sit animal est. quod predicta propositio sit affirmatiua. z ad probationem concedatur quod R. ad primum ibi ponitur negatio neganter recta. Nam quando cumque negatio fertur immediate super copula coniunctionalem tunc tenet neganter. sed ex hoc non sequitur quod ergo predicta propositio sit negatiua. quia copula eius principalis non negatur. ex quo vel est est copula principalis vel aut minus primum principalis ex quo est pars extremi. Et si istud dictum non est vniuersaliter verum quo dicitur quod negatio postposita copule principali capitur infini-

De qualitate

R. ad secundū

nitanter quia instantia est de talibus vel possibilibus, propositiōibus. Ad secundū argumētū. nūc q̄ capiēdo istā orōnem sortes p̄tingit nō currere. in sensu categorico ut ē vna modal' diuisa tūc ipsa ē negatiua. ex q̄ verbuz p̄ncipale negatur scz ly currere. nam in modalibus, p̄positiōibz in quibz ponitur infinitiuus et subiectū ē obliquus semp tal' infinitiuus censetur verbum p̄ncipale. si ergo negatur ē negatiua. si affirmatur est affirmatiua. et sic sortes cōtingit nō currere. valet tantum sortes p̄tingēt nō currit. et capitur ly p̄tingēt pro p̄siter. et sic p̄tingit in tali orōne capit' p̄ suo aduerbio p̄tingenter et infinitiu' p̄ suo verbo finito. sicut p̄ ex re/ solutione. Vel etiā si resolui potest sortem p̄tingēt ē nō currere ita q̄ infinitiuus maneat. et ly est sic verbū impersonale ex adiuncto. Et sic p̄ q̄ magna est differentia inter illas duas sorte possibile ē nō esse animal. et sortes possibile ē ēē non animal p̄ponēdo negationē in vna infinitiuo. et in alia postponendo. q̄a p̄ma est negatiua et vera. et scōa est affirmatiua et impossibilis. q̄a secunda valebit tantū sortem possibile ē esse ens quod nō possibiliter ē animal. ex quo ly aial iam ampliatur ad potest. et negatio capitur infinitanter. Capiendo autem ly contingenter in predicta oratione ut dicit p̄tingentiam ad vtrumlibet. tunc ista ē affirmatiua sortem cōtingit nō currere. et ē vna hypotetica copulatiua. et valet tantū sortes possibiliter currit. et sortes possibiliter nō currit. et illo modo ille due sunt synonyme sortem contingit currere. sortem p̄tingit non currere. capiēdo ly contingit isto mō iambabus. Sic etiā ista est negatiua. sortes potest nō esse. sortes potest non currere. capiendo saltem istas orationes ut sunt modales. et tunc p̄ma valet tantum sicut sortes possibiliter non est. et secunda valet tantum sicut sortes possibiliter nō currit ita q̄ in oibz talibus vel cōsilibz orationibus vbi post ly potest sequitur infinitiuus et negatur tūc ly potest in talibus orationibus capitur p̄ possibile liter. et tunc tales p̄positiones conceduntur quia alias essent impossibiles capiēdo saltem ly potest pro copula quia tunc negatio caperetur infinitanter et infinitaret terminum ad p̄t. et q̄ quādo ista p̄ceditur. sortes potest nō currere. tūc nō valet istam sortes p̄t esse nō currēs. q̄a ista est impossibil'. quia iaz negatio capitur infinitanter ex q̄ nō fertur immediate sup aliquod verbum. et valet istam sortes potest esse ens quod nō p̄t ēē currēs. Ad tertium nūc. q̄ illa oratio non ē aliquis hō q̄n ipm sit animal ē negatiua. q̄a negatio inclusa in ly quin capitur infinitanter. et sic p̄ma negatio fertur super copulam p̄ncipalem. et sic h' ē subiectū ens quod nō est animal et ly homo predicatum. Correlarium. In exponibilibz qualitas non d̄ attendi penes signū exponibile nisi ipsuz fuerit copula p̄ncipal'. Et h' dico p̄pter istam. sortes non differt ab hoīe. Et sic nō sequitur illa ē exclusiua negatiua. ergo est negatiua. ut p̄ de tali vel cōsili. nō tantum homo non est animal.

Affirmatiua est illa in qua predicatum affirmatur de subiecto.

Si negatōes non sūt in mente

Pro illa littera est notandum. tenendo q̄ negationes nō sint in mēte.

Propōnum cathegoricarū

sicut aliq̄ volunt. nam aliqui imaginant̄ q̄ huic aggregato vocali v̄l scri-
pto nō est nō currit nō laborat apud mentē correspōndeat vñ simplex
verbiū opposito modo denominans ad ly est vel ad ly laborat. Et sic p-
positio vocalis et sua mentalis nō habent easdem copulas. quia in ista
vocali hō nō est anial solum ly est ē copula. z tñ in mētalī sibi correspō-
dente actus diuisiūus est copula quem actum circūloquimur per hō co-
tum nō est. Et sic ista opinio ponit duplices actus apud mentē ver-
bales viz actū pplexiūū z diuisiūū. z fm istam opinionē diffinitio ppo Intellect⁹ diffinitōis.
sinonis cathegorice affirmatiue debet sic intelligi. Propositio affirmati-
ua cathegorica est ppositio cathegorica simplicis qualitatis cui⁹ copla Propō affirmatiua.
principalis totali modo significandi vel principalior ps eius significat
complexiue. Vel est ppositio tali subordinata. Et dī notanter in diffinitio-
tione. cui⁹ copula significat pplexiue. z nō dicitur. cuius copula ē actus
cōplexiūus. qz tenendo q̄ verba sint simplicia. tūc mētalīs illius homo
currit etiā est affirmatiua z tñ eius copula nō est actus cōplexiūus licet
bene significat cōplexiue. Et sic significare cōplexiue est supius ad actū
cōplexiūū. nec omne significare pplexiue est significare sine cathegorema-
tice sicut dictum est in diffinitione verbi. Sed ppositio negatiua fm Propō negatiua.
illam opinionem est ppositio cathegorica simplicis qualitatis cui⁹ copu-
la principalis vel principalior pars totali modo significandi significat di-
uisiue. Vel est ppo tali subordinata. Et vltimū dicit ppter vocales et
scriptas negatiuas. Et nō debet dici in diffinitōe. vel est ppo cuius co-
pula subordinat actū diuisiūū. quia in ppositione vocali vel scripta ne-
gatiua solum ly est est copula z nō hoc totum nō est. Nec debet dici sic.
Propositio negatiua est ppositio cuius copula principalis est actus di-
uisiūus. qz tunc diffinitio nō conueniret huic mētalī hō nō currit tenen-
do q̄ verba sint simplicia. quia copula nō est actus diuisiūus sed bñ si-
gnificat diuisiue. Si po verba sint complexa tunc bene dicit quia tūc
omnis copula verbalis in mente est actus diuisiūus vel cōplexiūus sic
ly est z nō est cum eoz concedim⁹. Est tñ alia via cōmuniō z pro Scōa opinio q̄ negat
babilior quatenet q̄ negationes sint in mente Pro quo est aduertē-
dum q̄ negatōes esse in mente nō est aliud nisi actus negationis poni
in mente. An aut talibus actib⁹ pueniat a natura negare vel solum ne-
gatiue significare relinquo ad q̄stionem Hugonis supra Basilio. istā
videlicet. vtr̄ omnis negatio similiter omne signū negatiūū faciunt ter-
minum cōmunē sequentē se stare confuse distributiue. Sed tunc fm illā
lam opinionem nullus est actus diuisiūus apud mentē. Sed bñ actus
cōplexiūus. z sic ppositio vocalis habet copulā sinonimā cum pposi-
tione mētalī sibi correspōdente. Et fm illam viam diffinitio ppositio
nis cathegorice affirmatiue sic exponit. Propositio cathegorica affirma Propō affirmatiua
tiua est ppositio cathegorica simplicis qualitatis cui⁹ copula principalis
vel principalior pars z totalis expresse vel implicite affirmatur Pro
quo nota q̄ fm istam opinionē copula dī affirmari qñ sup ipsam nulla
fertur negatio negatē tenta v̄l plures preter tamē pares. Et sic ly pre-
cise importat habitudinē collectivā ita q̄ sic sensus. q̄ aggregatū ex ne

De qualitate

Negatio dupl'r fertur in copulam.

Propositio negativa.

Copula d'r negari:

Cuiuslibet mixte q'libet

Nihil est nihil.

Homo aial nō est

Legere z n̄ intelligere est negligere

Sortes impossibiliter currit.

Sortes ignorat motum z similes.

Sortes nescit lectioz

gationibus neganter tentis que fuerūt sup copulam principalē sit nūc? rus par sicut tunc ē de illis negatōibus in tali vel cōsimili nō nullus hō nō vel asinus non est aial que est affirmatiua. Et sic negatio negāter tenta dupliciter fertur in copulā principalē. Vno inō cā negādo. vt hō non est aial. Secundo virtutem alteri? impediēdo. sicut est ibi nullus hō non est aial. vbi quelibet illaz negationū impedit virtutē alterius

Et nō debet sic dici copulā affirmari est cā esse actū cōplexiū nō negatū vel actū diuisiū negatū vel aliqd tali subordinatū. qz copula nūc qz est actus diuisiū negatus. qz quicunqz copula est actus diuisiū tunc sup eam nūcqz fertur negatio. eo qz tūc negatōes nō sunt in mente

Sed ppositio negativa fm illā viam debet sic poni. Propositio negatiua est ppositio categorica simplicis qualitatis cuius copula principalis vel principalior pars z totalis expresse vel implicite negat. Et copulā negari est sup ipsam ferri vnicā negationē neganter tentam vlt plures p cāse impares. Exemplū prīmū. homo nō est aial. Secundi. nō nullus asinus nō currit. Et d'r in diffinitionibus. cuius copula principal' vel principalior pars ppter infinitiū in ppositionibz modalibus. Nam ista est negatiua. forte nō possibile est nō currere sicut dictū est supra. Et sic p genus diffiniti videlicet p hoc totum ppositio categorica simplicis qualitatis excludunt ille de disiunctis vel copulatis copulis. vbi vna copula negatur z alia affirmat. que sunt mixte qualitatis

Et isto nunc sequitur. qz cuiuslibet pponis mixte qualitatis omnes aus equalētes op tatis oēs oppositē sunt posite z cōuerrentes etiā sunt mixte qualitatis. Sic etiā est de quātitate mixta. quia quelibet opposita alicuius mixte quātitat' etiā est mixte qn titatis. sed hoc nō est vez de cōuerrentē neqz opozet. Et illo itez patz qz ulla est negatiua nihil est nihil q nō valet tantū sicut quodlibet aliqd est. Correlariū Ista est negatiua. homo aial nō est. z licet p'dicatum illius nō neget. eo qz sup ipm nō fertur negatio tamen p'dicatu negatur de subiecto. Nec valet p'na Predicatum negatur de subiecto. igitur predi catum negat. quia arguitur cum determinatiōe diminūte scz ly de sub iecto. Correlariū. Ista est affirmatiua. legere z nō intelligere est ne gligere. Sic etiā illa. homo z nulla res que non est homo est aial. quia ibi negationes capiunt infinitanter. z prima valet tantū legere existens ens qd non est intelligere est negligere Sed secunda valet tantū. homo etis nulla res que nō est hō est animal. z ly et capit sp'cificatiue in tali bus Correlariū. Ista est negatiua. Sortes impossibiliter currit. Nā qn ly impossibiliter determinat copulā grā diuisiōis vel ppositiōis tūc includit negationē formaliter. Sed ille sunt affirmatiue. sortes ignorat motū. sortes quiescit. sortes caret pecunia. z similes. z licet verba ibi po sita includant negationem. tamē solum infinitanter tentā et nō negāter Sed de illa. sortes nescit lectionē est distinguendū. quia vel ly nescit ca pitur p vna dictione tūc est affirmatiua. Si p duabz est negatiua. Si vna dictione scilicet pro condeclinio huius verbi nolo tunc est affirmatiua. si p duabus est negatiua. Consequenter notandū. ex quo hic fit mēcio

Propōnum cathegoricarū

de negationibus. q̄ negatio est duplex. Quedam negans et q̄dam infirmitas. Negans negatio est negatio que fertur sup copulā principalē ipsarū negando. vel virtutē alteri impediedo. Sed negatio infirmitas est q̄ infirmitas expresse vel implicite fertur sup copulam restrictiue tentam per ly qui q̄ vel quod vel suum condeclinū. vt sortes qui non studet scribit. Similiter animal q̄d nō stat sedet. Et p illa materia ponunt modice regule

Prima regula. Quicunq; aliqua negatio immediate preponitur copulā principalis talis capis neganter semp. si aut sequitur copulā principalē vel principaliorē ptem in cathegoricis tunc capis infirmitanter. vt sortes est nō homo. Similiter sortem possibile est esse nō hoīem. Secunda regula. Quelibet ppositio cathegorica in qua ponit negatio infirmitanter tenta est eiusdem qualitatis cuius esset si talis negatio infirmitas in ea non poneret. Tertia regula. Quodocunq; in aliqua ppositioe ponunt negatōes p̄ se pares negatē tunc talis equaliter ppositio in q̄ nulla ponit negatio ceteris parib; vt ista nullus hō nō est animal equi polle illi. omnis hō est animal. Correlariū. Ista. nec sortes nec plato nec to currit est affirmatiua. sed nō est cathegorica sed hypotetica speciei copulatiue. et valet tantū. sortes nō currit et plato nō currit

Diuisa ppositione tripliciter est sciendum q̄ triplex est questitiuum per que questitiua querimus de ipsa ppositione. scilicet que qualis et quanta. Que querit substantiam ppositionis. Vnde ad interrogationem factam per que debemus respondere cathegorica vel hypotetica.

Pro ista littera est notandū q̄ magister De. his. in ipsa nō voluit ponere oīa signa questitiua q̄ que querimus de ppositione. q̄ sunt multo plura si signa questitiua q̄ illa tria. scz vtrū in qua materia. quomodo conuertit q̄ sunt eius oppositōes et. sed solū ponunt illa tria signa questitiua specie distincta querētia de mēbris diuidentibus p̄dictarū triū diuisionū. Dicitur primo specie distincta. quia possunt bene esse plura nūmeraliter distincta. vt in libro meo et alterius sed illa nō sunt specie distincta. Similiter quolibet ppositio habet sua questitiua s̄m numerū. Dicitur querētia de mēbris diuidentibus et sunt illa tria. que qualis et quanta. Et ly que querit de substantia ppositionis. Vbi est sciendum. q̄ ille terminus substantia in pposito nō capis p termino prime intētionis videlicet p substantia reali quia tunc ppositio vocalis et mentalis nō esset que. eo q̄ nō sunt substantie sed accidentia. Sed capitur in pposito ille terminus substantia pro termino secunde intētionis videlicet pro termino inferiori ad illum terminū ppositio vtrū p ly ppositio cathegorica. vel p ly ppositio hypotetica. et sic est sensus Que querit de substantia ppositionis. id est que querit de termino inferiori ad illum terminū ppositio. Et ly qualis de qualitate. Et ly quanta de quantitate Et illa responsio patet in hoc metro. Queka vel hyp. qualis ne vel aff. y quāta par in lin.

De qualitate

Et ly ka valet tantū id ē categorica. hyp. id est hypotetica. ne. id est negatiua. aff. i. affirmatiua. v. id est vniuersalis. par. id est particularis. in id est indefinita. sin. i. singularis. Sed dices. quō hoc debet intelli gi q̄ De. his. dicit in textu. Que querit de substantia p̄pōnis. R̄ndet q̄

Que q̄rit de substantia que querit de substantia p̄pōnis capiēdo substantiā pro cōpositiōe es sentiali. q̄ p̄positio categorica est cōposita ex subiecto z predicato tan q̄ ex partibus essentialibus. ita q̄ p̄ substantiaz intelligunt partes ma teriales p̄positionis. Sed alia duo quesitiua sunt accidentalia. Et vñ querit de quantitate z aliud de qualitate.

Item p̄positionum categoricarū quedam parti cipant vtroq̄ termino vt homo est animal. hō nō est animal. Quedam participant altero tantum vt ho mo currit. hō disputat. Alie vero nullo. vt homo cur rit. equus mouetur. Item p̄positionum categori carum participantium vtroq̄ termino quedaz par ticipant s̄m eundem ordinem vt homo currit hō nō currit. Quedam vero ordine conuerso. vt homo est a nimal animal est homo.

Participare dicuntur p̄positiones Pro ista littera est notandus z diuisionibus que ponunt in textu q̄ p̄positiōes dicuntur participare in genere que in aliquo cōcant. i. q̄ sic se habent q̄ vnus terminus s̄m se ponitur in vna z s̄m suū sinonum in alia. z illo mō ille p̄cipant homo est asinus. scānū est lignum. q̄ parti cipant in copula. Et ita generaliter non capitur in p̄posito ly participa re. sed capit in p̄posito solum vt extendit se ad participare vtroq̄ termi

Participare vtroq̄ nō altero termino vel nullo. Et p̄pōnes dicunt participare vtroq̄ ter mino q̄ sic se habēt q̄ extremū totale vñus capit in isto sensu in quo ē sinonimū alicui extremo totali alteri. Et reliquū capit in isto sensu in q̄ est sinonimū reliquo. vt hō est animal. hō non est animal. Et termini dicunt sinonimi q̄ significāt idēz adequate z eodem modo. Et sic ibi ly adequate determinat ly idē z eodē mō Et illi termini hō z animal non sunt termini sinonimi q̄ nō significant idē. Sic enā termin⁹ absolutus z connotatiuus nō sunt termini sinonimi vt sic q̄ nō significant eodem mō. Arguit. album z nigrū sunt termini sinonimi. q̄ scant idē et adequate z eodē mō. Significant idē. q̄ significant oēm rē mūdi. Et signif. cant idē z eodē mō q̄ ambo significant p̄notatiue. Et eodē mō cōnotant s̄z accidentaliter. z ponunt in eodē predicamēto. R̄ndetur q̄ nō significant eodē mō. q̄ illi termini dicunt significare eodē mō q̄ con notant eandē rē. Cordarii. Ille nō participat vtroq̄ termino Sor tes est videns me. fortes ē videns te. Similr ille. homis asinus currit z

Termini sinonimi

Arguitur

R̄

Propōnes dicunt p̄t asinus hois currit. Sed ille p̄pōnes dicunt p̄cipare altero termino capare altero termino. que sic se habent. q̄ vñū extremū totale vñus capitur in illo sensu i quo est sinonimū alicui extremo alterius. Sed reliquūz capit in illo sensu in

De oppositione

quo nō est sinonimū reliquo. vt homo est aīal. homo est asinus. **Sz** Propositiones picipāt ille participant nullo termino que sic se habent q̄ quodlibet extremū vni nullo termino uspositiois capitur in isto sensu in quo nō est sinonimū alicui extre/ mo alterius. vt homo est aīal. asinus est capra. **Corollarium.** Non se quitur ille ppositioes participant nullo termino. ergo participant. Sed bñ sequitur ergo nō partic. pant alicui termino. z sic ly nō capitur negā ter. z sensus est ille ppones participāt non termino. id est ille ppositioes non participant vilo termino. Sed ille propositiones participāt vtro Propositiones picipāt qz termino fm eundem ordinē que sic se habent q̄ subiectum vt. us ca/ vtroqz termino fm eun pitur in illo sensu in quo est sinonimū cum subiecto alterius. Et predi/ dem ordinē. z ordine catum vnus capitur in sensu in quo est sinonimū cum predicato alteri conuerso. us. vt homo est aīal. homo nō est aīal. Sed ille participāt vtroqz ter mino ordine conuerso. que sic se habent q̄ subiectum vni⁹ est sinonimū predicato alterius. Et predicatū vnus ē sinonimū subiecto alterius vt homo est aīal. animal est homo. Et isto pater q̄ dantur due ppositio nes categorice que participāt vtroqz termino. altero termino. et nullo termino. z etiam fm eundem ordinem. z etiam ordine conuerso capiēdo ex/ tremā diuersimode in eis. sicut patet de istis duabz pponibus homo ē homo. homo nō est homo. quia participāt vtroqz termino fm eundem ordinem capiēdo omnes terminos absolute. Sed participant ordine conuerso capiēdo primum z quartum terminos absolute. z secundū z ter tium connotatiue. Sed altero termino capiēdo primos tres terminos ab solute. vltimū p̄o connotatiue. Sed nullo termino capiēdo primos duos absolute z alios duos connotatiue. Et Pe. hīl. nō diuidit omnia mē bra illius diuisionis sed solum diuidit ppositioes vtroqz termino partici pātes fm eundem ordinem.

Item propositionum participantium vtroqz termi no fm eundem ordinem alie sunt contrarie. alie suc contrarie. alie contradictorie. alie subalterne

Pro littera est notandū q̄ magister Pe. hīl. in pposito nō ponit vnā diuisionem nec est diuisio. ideo qz disiectū ex mēbris diuidentibz nō co uertit cum diuiso. qz nō oēs ppones participātes vtroqz termino fm eun dem ordinē sunt cōtrarie succōtrarie p̄tradicatorie subalterne. Sicut pa ter de illis vel cōsimilibz hō est aīal. homo ē aīal. seu de cōsimilibz alijs ppositionibus sinonimis. Sed pe. hīl. voluit in pposito q̄ ad hoc q̄ p/ ppositiones sint contrarie succōtrarie p̄tradicatorie seu subalterne requi/ rit q̄ participant vtroqz termino fm eundem ordinē. Sed si deberet ibi esse diuisio tunc pro diuiso poni deberet hoc totū ppositionum cathe/ goricarū vtroqz termino participantū fm eundē ordinem de copulis si nonimis quo ad significare cum tpe vel quo ad absolutiōem temporis omēs cōditiones requisitas ad hoc q̄ ppones sint cōtrarie succōtrarie. p̄tradicatorie vel subalterne ponēdo p diuiso. **Secūdo** notādum quod **Oppositio** capif pro le terminus oppositio in pposito capitur p termino secūde intencionis. Et termino sede intencionis licet isto mō captus multiplex sit oppositio videlicet rerū. vt summa ca

Nō est diuisio.

De oppositione

lūditas. summa frigiditas. Similiter et oppositio terminorum ut calidū et frigidū. tñ in pposito solū fit mentio de oppositione ppositionū cathego-
ricarū vtroq; terminū participantū fm eūdem ordinē. qz de oppositione re-
rū in tertio phisicorū determinat. Et de oppositione terminorū in postpdi
camētis. Et capiēdo oppositionē vt in pposito solū est dupliciter re-
perit. videlicet large et stricte. **Opposito large** est formalis repugnā-
tia duarū ppositionū cathegoricarū vtroq; terminū participantū fm eūdem
ordinē nō earundē qualitātū simpliciter in veritate tñ vel falsitate
tñ. vel in veritate et falsitate simul gratia forme acceptōis terminorū. Ill
est due ppositōes cathegorice vtroq; terminū participantē fm eūdem
ordinem earundē qualitātū quāz vna habet plus d̄ vniuersalitate q̄
alia. rōne cui? infert aliā in bona pñā et formali. Et sic isto mō opposi-
tio subalterna etiam est oppositio. et hoc vltimā diffinitōis particulā
Et in pñā diffinitōis ly duarū pponū cathegoricarū regitur a ly forma-
lis ex vi cause formalis. id ē ex vi identitatis. Et sic sensus est **Oppositō**
est formalis repugnātia duarū ppositionū cathegoricarū. i. due pposito-
nes formaliter repugnātes. Et sic nulla oppositio est ppo sed plures p-
positiones. licet bene opponēs sit ppositio. sic similr et opposita. et sic op-
ponens vel opposita est pars oppositōis. Correlatiū. **Oppositio in**
re est due ppositiones ad inuicem oppositae. Similiter cōtrarietas in re
est due pponēs ad inuicem ptrarie vtriusq; opponens et opposita. Sed cō-
traria est quelibet seorsum. et sic illa abstracta supponunt p duabz ppo-
sitionibz oppositis simul sumptis. Sed pcreta p qualibet seorsuz supra.
Et sic gratia forme acceptōis terminorū in pñā ordine debet determi-
nare hoc totū formalis repugnātia. Secundo mō oppositio capit
stricte vt extendit se soluz ad tales ppositiones que repugnant. i. q̄ non
possunt simul esse vere nec falsae. Et tūc oppositio subalterna nō est op-
positio. et tūc describendo illū terminū oppositio debet omitti particula
diffinitōis vltia ista vtriusq; vel est due pponēs cathegorice zc. Et illo mō
Aristoteles cepit primo pertermenas oppositionē qui nō ponit oppo-
sitionē de subalternis. Sciendū q̄ formalis repugnātia ppositio-
num cathegoricarū nō est aliud nisi pponēs formaliter repugnantes
Repugnare quō acci- Pro quo sciendū. q̄ ille terminus repugnare in pposito nō accipitur
pitur. vt de psequētis. qz in psequētis oēs ille pponēs repugnant. Et q̄b
cū nota hypoteticali cōstituibilis est vna ppo impossibilis. Et sic quelibz
bet impossibilis cuilibet alteri repugnat. Sed in pposito caput ille fmū-
nus repugnare vt extendit se ad ppositōes oppositas ad inuicē Et il-
Propōnes formaliter le dicitur formalr repugnare q̄ sic se habent q̄ nec ipse nec eis similes i for-
repugnant ma pñt simul esse vere. vel que sic se hñt q̄ nec ipse nec eis similes in for-
ma pñt simul esse vere vel falsae. Vel q̄ sic se habent q̄ nec ipse nec eis si-
miles in forma pñt simul esse falsae. Prima particula pponibz cōtrariis cō-
uenit. Secda pdictoriis. Tertia subalternis. Et sic triplex est formalis
repugnātia scz in veritate tñ. in falsitate tñ. in veritate et falsitate similr.
Propositōes forma- Ille pponēs dicitur formaliter repugnare in veritate tñ que sic se
liter repugnant in ve- habet q̄ nec ipse nec eis similes in forma possunt similr esse vere. licz eis si-
ritate tñ ritate tñ

Opposito large.

Oppositio stricte

**Repugnare quō acci-
pitur.**

**Propōnes formaliter
repugnant**

**Propositōes forma-
liter repugnant in ve-
ritate tñ**

Contraria

miles in forma pñt simul esse false fm modos significadi q̄s habent. vt ille due. ois hō currit. ois hō nō currit. Correlariū. Nō oēs p̄pōnes cōtrarie repugnāt formaliter in veritate tm̄. sed aliq̄ repugnāt formalit̄ in veritate z falsitate simul. sicut patet de istis vel p̄similibz. ois hō est hō. ois hō nō est hō. q̄ ille nunq̄ pñt simul esse vere vel false. nā ille due. ois hō est albz. ois hō nō est albz. nō sunt siles in forma. Est tñ ver̄ q̄ oēs p̄pōnes contrarie repugnant formalr in veritate tm̄. gratia forme acceptiois terminoz. z sic aliud est dicere. ille p̄positiones repugnant formaliter in veritate tm̄ z ille p̄positōes repugnant formaliter gratia forme acceptiois terminoz. Nam ille dicunt formalr repugnare i ve Propōnes repugnāt ritate tm̄ gr̄a forme acceptiois terminoz quē sic se habent. q̄ nec ipse in veritate tm̄ formalit̄ nec eis similes in forma vbi termini cōsimilr accipiunt quo ad speciem gr̄a acceptiois terminoz. suppositionis pñt simul esse vere. licet eis p̄siles in forma q̄ad acceptio nē terminoz pñt simul ēē false. Et sic est de istis duabz. ois hō est homo ois hō non est hō. q̄ ille due ois hō est albz. ois homo non est albz sunt eiusdem forme cum ipsis quo ad acceptōem terminoz. licet simplr loqn do sunt eiusdem forme cum ipsis. z iste due sunt simul false. Sed ille p̄positiones dicunt repugnare in falsitate tm̄ quē sic se habent q̄ nec ipse Propositiones repugnāt nec eis siles pñt simul esse false. licet ipse vel eis p̄similes pñt simul ēē ve. gnant in falsitate. Sicut ille due hō est aīal. hō non est aīal. Et dñ in eadē sicut ante claruit de ly gr̄a forme acceptiois terminoz. Sed ille dicunt repugnare Repugnare in veritate in veritate z falsitate simul. q̄ sic se hñt q̄ nec ipse nec eis siles pñt simul ēē z falsitate simul vere vel false. vt omnis hō currit. homo nō currit. Idē dicat de gr̄a forme acceptiois terminoz sicut prius. Et sic patet q̄ aliud est dicere ille p̄positiones repugnant in veritate. vel ille p̄positiones repugnāt formaliter in veritate. Vel ille p̄positiones repugnant formaliter in veritate tm̄. gratia forme acceptiois terminoz. Nam ille p̄positiones dicunt repugnare in veritate tm̄ quē sic se habent q̄ non possunt simul esse verē nō curādo an eis similes possunt simul esse vere vel false. Et sic quelibet impossibilis repugnat alteri in veritate. Et ille p̄positiones dicuntur repugnare in veritate videlicet materialiter z formaliter. z sic multum differt addendo ly tantum vel non addendo. quia omnes p̄positiones contradictorie repugnant formaliter in veritate sed non tantum. Eodē modo dicatur de alys membris.

Contrarie sunt vniuersalis affirmatiua et vniuersalis negatiua eiusdem subiecti et predicati. vt omnis homo currit. nullus homo currit

Pro littera est notandū q̄ Petrus hispanus non voluit ponere vnā Non est diffinitio diffinitionem p̄positionū contrariarū. sed solum vnā manuductōez multis p̄positionibus contrariis conuenientem. eo q̄ non omnes p̄positiones cōtrarie sunt vniuersalis affirmatiua z vniuersalis negatiua Sed aliquē sunt singulares. vt sortēs est ois homo. sortēs non est hō

De oppositione

Oppositio contraria a priori.

Pro quo ulterius est advertendum qd oppositio contraria attenditur duobus modis. a priori videlicet et a posteriori. A priori est formalis repugnancia duarum propositionum categoricarum utroque termino participantium secundum eundem ordinem non earundem qualitatum simplicium in veritate tamen gratia forme

A posteriori oppositio contraria.

acceptionis terminorum. Sed a posteriori oppositio contraria non est diffinitiva. quia non possit dari diffinitio una propositionum contrariarum. quia talis fieret nimis plura nec notificaret diffinitum sed darentur conditiones aliquae penes quas propositiones contrarie dinoscantur. Quarum prima propositionibus contrariis sicut contrariis contradictoriis puenit. quod participat utroque termino secundum eundem ordinem. Quare ille contrarie non sunt. omnis homo est animal. omnis homo non est asinus. Accille. omnis homo est animal. nullum animal est homo. quia non participant utroque termino secundum eundem ordinem. Correlativum. Propositiones hypotheticae non opponuntur capiēdo oppositionem utrumque apposito. sed de talibus fit specialis mentio.

Prima conditio.

Etiam ille non sunt contrarie. omnis homo est species. nullum homo est species. quia non participant utroque termino. idem est ibi. omnem hominem currere est possibile. nullum hominem possibile est currere. Si vero omnis homo est colonie. nullus homo est colonie. si in una est regimine et in alia absolutio Similiter omnis essentia sortis est animal. nulla essentia sortis est animal. si in una est regimine identitatis et in alia regimine ex vi possessionis Si vero omnis homo ab homine differt. omnis homo non differt ab homine. patet hoc totum ex prima pericula.

Secunda conditio.

Secunda conditio quod non sunt earundem qualitatum simplicium ad tale sensum quod quilibet copula principalis in una negata affirmet in alia. Et dicitur notanter principalis. quia de minus principalibus non oportet. quia ille sunt contrarie. Omnis homo qui fuit est animal. omnis homo qui fuit non est animal. et tamen si fuit ex his copula minus principalis in ambabus affirmat. Et dicitur notanter simplicium. quia propositiones contrarie bene possunt esse earundem qualitatum mixtarum Et hoc tenendo quod propositiones de disiunctis copulis vel copulatis copulis sint categorice. Nam ille due sunt priores. omnis homo est vel non est asinus. nullus homo est vel non est asinus. et tamen ambe sunt mixte qualitates. Correlativum. Ille non sunt contrarie. omnis homo per quod libet propter terminum prius est homo. omnis homo per quod libet propter terminum prius est non homo. quia sunt eiusdem qualitatis.

Tertia conditio.

Tertia conditio. quod sunt de copulis sinonimis quo ad significare cum tempore vel quo ad absolutionem temporis. Ad tale sensum quod quilibet extremum accipiat ad eandem copulam que significet prout cum tempore vel que sit absoluta a tempore in ambabus. Nam secundum Buridanum et secundum eam scholam non oportet quod copule principales semper sint eiusdem temporis. vel quod semper sint absolute a tempore. quia ille due sunt contrarie. omnis homo qui fuit est animal quod fuit. omnis homo qui fuit non est animal quod fuit. et tamen copule principales scilicet est et erit non sunt eiusdem temporis. sed ita ex tremis non accipiuntur ad istas copulas. ita quod deberent verificari mediis antibus eis sed accipiuntur ad copulas minus principales. et ille sunt eiusdem temporis. Idem est si ly est absolutum in una et erit non. adhuc predictae sunt contrarie. Et dicitur notanter secundum Buridanum. quia secundum Bartheleum ille non sunt contrarie quia secundum eum differentie temporales sunt partes extremorum. Et ergo secundum eum oportet quod copule etiam principales sint sine tempore quo ad significare cum tempore vel quo ad absolutionem temporis.

Contraria

Et dicitur notanter. quo ad significare cum tempore quod non oportet quod copule sint termini sinonimi. quia tenendo quod verba adiectiua sint simplicia tunc ille due sunt contrarie. ois homo est currens. ois homo non currit et tamen ly currit in vna est copula et in alia ly est. et tamen ly est et ly currit non sunt termini sinonimi sunt tamen sinonimi quo ad significare cum tempore vel quo ad absolutionem temporis. Dicitur etiam quo ad absolutionem temporis. nam ille due non sunt contrarie. omnis homo est animal. omnis homo non est animal. absoluendo copulam in vna earum et non in alia. quia si absoluitur in affirmatiua et non in negatiua tunc in certo casu sunt simul vere. vt si nullus homo esset tunc essent simul vere. vel in casu in quo nullum tempus esset. Si autem absoluitur in negatiua et non in alia. tunc vix est quod in nullo casu sunt simul vere tamen adhuc non sunt contrarie propter conditionem iam datam. Ex isto patet quod ille sunt contrarie. omnis homo fuit animal. omnis homo non est animal. absoluendo copulas in ambabus. Nam quando copule ambe absoluiuntur a tempore non refert an ponatur ly est vel ly fuit. quia tunc omnes propositiones differentes solum penes copulas equivalent. **Quarta conditio.** Quarta conditio quod termini in eis non dissimiliter restringantur amplientur vel appellentur suas formas. vel rationes. Propter primum ille non sunt contrarie. Omnis homo est animal. nullus homo est animal. Quia ly homo in secunda restringitur per ly nullus et non in prima. Propter secundum ille non sunt contrarie. omnis homo est animal. omnis homo qui est vel fuit non est animal. quia ly homo ampliatur in secunda et non in prima quod videtur fore contra conditionem. Propter tertium. ille non sunt contrarie. omnis homo papam qui fuit percussit. omnis homo non percussit papam quia termini in eis dissimiliter appellantur suas formas. Dicitur etiam aut suas rationes propter illas duas. omnis homo venientem cognoscit. omnis homo non cognoscit venientem quia in prima non appellatur suam rationem quia non unitatur verbum sed solum in secunda. Correlatum ille non sunt contrarie. omnis homo album videt. omnis homo non videt album. Similiter ille non sunt contrarie. quilibet homo est masculus. omnis homo non est masculus. quia termini dissimiliter restringuntur idem est ibi. omnis homo currit. nullus homo currit. **Quinta conditio** quod habeant plus de vniuersalitate quam particularitate. Et ibi ly plus capitur improprie non vt supponit suus positium saltem quo ad ambas partes precipue ad ly particularitas. quia aliquid propositiones sunt tria que nullam habent particularitatem vt patet de istis duabus. fortis est omnis homo. fortis non est homo. Debet ergo ly plus in proposito capi vt oratio quod ratio ipsius resoluitur in vnam conditionalem in istam videlicet. Si habent vniuersalitates et particularitates tunc numerus vniuersalitatum dicitur esse maior numero particularitatum propter hoc ille due non sunt tria. cuiuslibet hominis asinus currit. hominis nullus asinus currit sed sunt contradictorie. Sic etiam ille. cuiuslibet hominis asinus currit. cuiuslibet asinus hominis non currit. Et sic sunt simul vere in tali casu in quo quilibet homo haberet duos asinos vnum currentem et alium quiescentem. Arguitur nihil est vniuersalitas. ergo quinta conditio male Arguitur

De oppositione

Uniuersalitas

Regula

Secunda regula

Ad argumentum

Pars plexi vnica acceptione accepti non est uniuersalitas
Primo

Secundo

Particularitas

ponit. assumptū pbatur qd maxime eet termin⁹ distributus cōceditur sed hoc nō. pbatur assumptū qd vel qlibet termin⁹ distribut⁹ est uniuersalitas vñ aliquis z aliqñ nō. nō primū qd terminus distributus existēs pars plexi qd accipit vnica acceptōe nō est uniuersalitas. nec scdm qd non apparet qd z qd nō. Pro quo est sciendū. qd uniuersalitas est terminus cōter tentus distributus nō existēs plexi ps qd accipitur vnica acceptōe nec existens plexi quod accipitur diuersis acceptōib⁹. Et nō oportet qd dicatur nec existens determinatio supponēs p spāle signum suppositōis z restrictōis. qd talis determinatio qñ sic supponit tunc est pars plexi quod accipitur vnica acceptōe. z sic ly vinūz in ista vñ cōfili. omis homo bis fuit vinū bibēs ē particularitas. Sed in ista ē uniuersalitas. omis homo non bis fuit vinū bibēs. sed i istis duabus: ois homo fuit bis bibēs vinū. nullus homo bis fuit bibens vinū. ly vinum nec est uniuersalitas nec particularitas. Et ratio ē quia in istis duabus supponit p speciale signum suppositōis z restrictōis. Et nō est pars cōplexi quod accipitur vnica acceptōe. Correlariū. Uniuersalitas illa vñ p simili. quilibet asinus hois currit est hoc totū asinus hois et nulla pars sesola. Quia est regula. qñ datur plexi qd accipitur diuersis acceptionibus tñ partes seorsū debēt pputari pro uniuersalitate vñ particularitate z nō totū. vt ibi. cuiuslibet hois quilibet asinus currit. ly hominis est uniuersalitas sicutiā ly asinus. Et h totū nō ē uniuersalitas hois asinus. Secunda regula. quādo datur plexi qd totū accipitur vnica acceptōe tunc debet totum computari pro uniuersalitate vñ particularitate z nulla pars seorsū vt ibi. quilibet asinus hominis currit. hoc totū est uniuersalitas asinus hois z nulla pars seorsum. Correlarium dicen do sic. fortes differt ab homine ly homine nō est uniuersalitas ly distribuitur quia est pars cōplexi qd totū accipitur vnica acceptōe illius vñ delict differt ab homine. vnde solū terminus distributus ē uniuersalitas z nullus qd itat determinate vñ cōfute tantū. Per hoc ad argumentum dicendum est. qd aliquis terminus distributus est uniuersalitas et non omnis. Sed quis z quis nō patet ex pdictis. Unde terminus distributus qd nō est pars cōplexi quod accipitur vnica acceptōe. nec est complexum quod accipitur diuersis acceptionibus. talis est uniuersalitas imo qlibet talis. Diceret aliqñ. qd incōueniens sequeretur dicendo qd pars cōplexi quod accipitur vnica acceptōe etiā computaret p uniuersalitate vñ particularitate. Rñr pmo illud qd daretur due pdictorie que haberet plus de uniuersalitate qñ particularitate. vt pz de illis. quilibet asinus cuiuslibet hominis currit. asinus cuiuslibet hois nō currit que habet quatuor uniuersalitates z tantum duas particularitates. Secundo sequitur. qd darent due cōtrarie que haberent eque de particularitate z de uniuersalitate. vt ille due. quilibet asinus hois currit. quilibet asinus hominis nō currit. Eodē modo sequerent incōuenientia cōputādo terminū stantē collectivē. Sed particularitas sic describitur. est terminus cōter tent⁹ nō distributus nec collectivē accept⁹ nō existēs ps plexi qd accipit vnica acceptōe nec existēs plexi qd accipit diuer

Contraria

lis acceptōibus. Dicit cōter tentus q̄a sic dicendo ens q̄d est fortis currit. Subiectū nō est particularitas quia non tenetur cōter. Sed ppter secundam particulā ly hominis in illa. asinus hoīs currit non ē particularitas. Sed ppter terciā particulā hec totū hominis asinus in illa hoīs asinus currit non est particularitas sed quelibet ps seorsū est particularitas. Sexta p̄ditio. q̄ quelibet particularitas in vna sit vniuersalitas in alia z non ecōuerso. ppter hoc ille due nō sūt p̄trarie cuiuslibet hoīs asinus est om̄e currens. cuiuslibet hominis asinus nō est currens q̄a ly asinus in ambabus est particularitas. Septia cōditio q̄ si in affirmatiua alius quis terminus est particularitas tui. cin negatiua nullus terminus q̄ est vnum totale extremū. vlt̄ principalior pars eius d̄z ēē particularitas ppte rea ille due nō sunt cōtrarie. omne tpe risibile est omnis hō nullo tpe risibile est omnis homo q̄a ly risibile in prima est particularitas. Et in secunda ille terminus homo existens p̄dicatū est etiā particularitas z sūt simul vere. Et dicitur notanter. q̄ nullus terminus qui est vnum totale extremū. zc. Nā ille due sunt contrarie. cuiuslibet hoīs asinus est oē currens. hoīs nullus asinus est currens. Et tamē in prima ille terminus asinus ē particularitas. Et in secunda ille terminus hoīs est particularitas. Sed ille terminus hominis est pars minus principalis extremi. Octa cōditio. q̄ si in vna earum ponitur disiuunctū copulatū vel p̄ditionatum. quod illō totum in vna eaz accipitur vnica acceptōe z distribuat vel si solū pars distribuitur tūc in alia illa pars que prius nō distribuebatur si est terminus cōis cōter tentus debet distribui z coniunctio i alia d̄z negari. Et sic ille due non sunt cōtrarie. omne risibile vel rudibile est asinus. omne risibile vel rudibile non est asinus distribuēdo in ambabus solum partem. Nec ille. omne risibile vel rudibile est asinus. omne risibile nō vel omne rudibile est asinus. distribuēdo in ipsa soluz ly risibile. qz tūc ly rudibile in ambabus est particularitas. Debet ergo ly rudibile in secunda distribui. Et sic illa erit contraria prime. omne risibile non vel rudibile est asinus. Nona cōditio. q̄ si cople talū p̄positionum modi fiant p̄ modū cōem q̄ tunc tales p̄positiones ex pte modietiam sint cōtrarie. z sic ille non sūt p̄rie. oīs homo aliqui currit. oīs homo aliqui non currit. Nec ille. oīs homo possibiliter currit. omnis homo possibiliter non currit. Decima p̄ditio z vltima. q̄ si in eis pōit signū exponibile sicut hezorematicū q̄ tale ad minus in vna eaz affirmet potest tū i ambabus affirmari. Sz si in vna negat q̄ tunc q̄libet vniuersalitas i negatiua sit vniuersalitas in affirmatiua. ppter hoc ille non sunt p̄trarie tantum animal est homo non tantum animal est omnis homo. q̄a ly hō in negatiua est vniuersalitas z non in affirmatiua. z sūt simul vere. Sz contraria negatiue ē illa tantū oēial ē hō. Cōtra p̄ditōes arguit sequet Arguitur primo q̄ ille cōt p̄rie oīs hō q̄ ē oīs hō currit. oīs hō q̄ ē hō nō currit. Et p̄batur per oēs p̄ditiones. Confirmat. sequet q̄ ille non essent contrarie omne risibile vel rudibile est asinus. omne risibile non vel rudibile ē asinus. Et pono q̄ negationes non sūt in mēte q̄a non participāt in extremis q̄a scda subiectū sit h totū risibile nō vel rudibile Confirmat. Se

Sexta p̄ditio

Septia cōditio

Octa cōditio

Nona cōditio

Decima cōditio

Arguitur primo

Secundo

Tercio

De oppositione

- queretur quille due essent contrarie. omnis homo heri fuit animal omnis homo hodie non fuit animal. probat sequenda per omnes propositiones. Ad primam respondet negando assumptum. Et ad probationem dicendum est. quod ideo non sunt contrarie quia non precipant in extremis quia ly omnis in vna est pars extremi scilicet in prima. in secunda vero non quia non ponitur ibi. Ad secundum argumentum respondet negando assumptum. Ad probationes admissas superposito negandum est quod non precipant in extremis. Et consequenter dicendum est quod adhuc hoc solum est subiectum risibile vel rudibile et non hoc totum risibile non vel rudibile. Et si dicitur. tamen huic quod est non vel apud mentes correspondet vnus simplex actus. Et ille erit pars extremi Respondetur concedendo quod correspondeat sibi vnus simplex actus et consequenter quod ille sit pars extremi in mente sed non in voce. Posset etiam dici quod ille actus in mente etiam sit pars totius propositionis et non subiecti. Et propter illud motuum posset bene dici quod adhuc quod propositiones sunt contrarie non requirunt precise precipant in extremis presertim in istis de diuincis vel copulatis copulis. Sed in alijs semper requiritur vbi non ponitur talia diuincta vel copulata presertim tenendo quod negationes non sunt in mente. Ad ultimum argumentum respondetur negando assumptum. Et ad probationem dicendum est. quod termini dissimuliter restringuntur quia in vna per animal quod heri fuit. In alia vero per animal quod hodie fuit. eo quod semper debet verificari mediante copula sic determinata Correlarium. Ille due non sunt contrarie omnis homo vel asinus currit omnis homo vel omnis asinus non currit distribuendo solum partem in prima. Et in secunda quilibet premissum etiam quia sunt simul vere. Si tamen vnus asinus curreret et nullus homo.
- Correlarium. Ille non sunt contrarie. omnes apostoli dei sunt isti. non omnes apostoli dei sunt isti quia in prima nulla ponitur vniuersalitas. Et sic non habent rationem. Sed bene sunt contradictione. et ly apostoli dei in ambabus nec est vniuersalitas nec particularitas quia supponit per speciale signum suppositiois et restrictionis. Correlarium. Ille sunt contrarie. omnes homines sunt centum. nulli homines sunt centum. capiendos ly nulli distributiuos. Siue ly omnis capiatur distributiuos siue collectivos. Et habet plus de vniuersalitate quia duas vniuersalitates et solum vnam particularitatem. scilicet centum in prima. Et
- Nulla propositio non habens vniuersaliter acceptioem collectivam habet contrariam que nullam habet vniuersaliter acceptioem collectivam. Sic patet de tali vel de simili. omnes apostoli dei sunt duodecim. Nulla tamen propositio categorica in qua non ponitur vniuersalitas. nec terminus status collectivus habet contrariam. Correlarium. Aliqua propositio habet plures contrarias non sinonimas sicut per de ista. nullus homo in tempore est risibilis que habet sex contrarias. Prima omnis homo omni tempore est omne risibile. Secunda omnis homo omni tempore est risibile. Tercia homo omni tempore est omne risibile. Quarta omnis homo in tempore est risibile. Quinta homo omni tempore est risibile. Sexta omne homo in tempore est omne risibile. Correlarium. Aliqua propositio habet contrariam cuius ambo extrema sunt termini singulares. patet nam ille due sunt contrarie. fortes semper est fortes fortes nunquam est fortes. Et istis per primo. quod non quilibet propositio categorica habet contrariam per de istis in quibus omnes termini accipiuntur discrete vel omnes determinate. vel fortes est fortes. homo est homo.

Subcontraria

Secundo p[ro]p[os]itio q[ui]libet p[ro]positio categorica i qua ponitur vniuersalitas h[ab]et p[ri]m[am]. Tercio p[ro]p[os]itio q[ui]libet p[ro]positio categorica vniuersal[is] h[ab]et p[ri]m[am] siue col-
lectiua siue distributiua. Quarto p[ro]p[os]itio q[ui]libet genere quantitat[is] da-
tur p[ro]positio h[ab]et p[ri]m[am]. de vniuersali p[ro]p[os]itio q[ui]libet talis h[ab]et p[ri]m[am]. de par-
ticulari aliquis homo est omne a[ni]mal. De indefinita. homo e[st] o[mn]e a[ni]mal.
De singulari vt sortes est o[mn]is h[om]o. De mixta quantitate vt cuiuslibet ho-
minis quilibet asinus est animal. Quinto p[ro]p[os]itio q[ui] dantur due p[ro]p[os]itio[n]es ca-
thegoricar[um] vtroq[ue] termino p[ar]ticipates diuersar[um] qualitat[um] in q[ui]bus omnes
termini categorematici distribuuntur q[ui] n[on] sunt p[ri]m[ar]ie. vt n[on] tantu[m] a[ni]mal
non est animal. n[on] tantu[m] animal e[st] o[mn]e a[ni]mal. q[uia] in p[ri]m[is] signu[m] exponibi-
le sine categorematicu[m] n[on] debet in ambabus negari sic dicit vltima p[ro]positio
Ultimo p[ro]p[os]itio q[ui]libet p[ro]positio categorica habens plures vniuersa-
litates habet plures contrarias. vt illa omnis homo est omne animal q[ui]
habet ad minus tres

**Sucontrarie sunt particularis aff[irmati]ua et parti-
cularis negatiua eiusdem subiecti et predicati vt qui-
dam homo currit. quidam homo n[on] currit.**

Notand[um] est pro littera. q[uod] ipsa vt ponit non est diffinitio quia s[ecundu]m e[am] Textus n[on] est diffinitio
sequeretur q[uod] ille non essent succ[on]trarie. Sortes e[st] h[om]o. sortes n[on] e[st] omnis
homo. q[uia] n[on] sunt particularis affirmatiua et negatiua sed singularis.

Alt[er]ius est notandum. q[uod] oppositio succ[on]traria est duplex. a p[ri]ori/
ri videlicet et a posteriori. [Oppositio succ[on]traria a p[ri]ori est due p[ro]p[os]itio[n]es subc[on]tra-
positiones categorice vtroq[ue] termino p[ar]ticipantes s[ecundu]m eundem ordi-
nem non eorundem qualitat[um] simpliciu[m] repugnantes formalit[er] in fal-
sitate tantu[m] gratia forme acceptionis terminorum et illa diffinitio decla-
ratur sic de p[ri]m[is] Oppositio succ[on]traria a posteriori. est due p[ro]p[os]itio[n]es a posteriori.

Sec[un]do habentes se sicut conditio[n]es de succ[on]trariis exprimunt. Quaz
p[ri]me quatuor sonant sicut in ordine ponuntur de contrariis. Et q[ui]n-
ta conditio. est q[uod] habeant plus de particularitate q[uam] de vniuersalitate ad
sensum conditionale p[ri]us positu[m] vt hominis asinus currit. hominis asi-
nus non currit. Sed ille non sunt succ[on]trarie homo e[st] omne animal ho-
mo non est animal. imo nulla oppositione opponuntur. Correlariuz
dantur bene due succ[on]trarie que nullam vniuersalitate[m] habet sicut pa-
ter de istis duabus. homo est animal h[om]o n[on] e[st] o[mn]e a[ni]mal. Sexta conditio

q[uod] quilibet vniuersalitas in vna sic particularitas in alia. et sic ille n[on] sunt
succ[on]trarie. cuiuslibet hominis asinus est omne currens. cuiuslibet ho-
minis asinus non est omne currens. q[uia] ly hominis est vniuersalitas in
ambabus. Septima conditio. q[uod] si in affirmatiua ponitur aliquis ter-
min[us] qui est vniuersalitas tunc in negatiua nullus terminus qui e[st] vni-
totale extremu[m] vel p[ri]ncipalior pars debet esse vniuersalitas. Et sic ille
due non sunt succ[on]trarie aliquo tempore risibile est omnis homo. aliq[ui]
t[em]p[or]e nullu[m] risibile est omnis homo. quia sunt simul false. Si[mi]l[ite]r ille n[on]
sunt succ[on]trarie. Aliq[ui] h[om]o est omne a[ni]mal. in t[em]p[or]e nullus h[om]o e[st] o[mn]e a[ni]mal. Et
dicitur notant[ur] qui est totale extremum vel p[ri]ncipalior pars quia ille due

Subcontraria

Octava cōditio

Nona p̄ditio

Correlatiū

Correlatiū

De quolibet genere quā non habet subcontrariā. Et sic patet q̄ de quolibet genere quantitativū datur propositio datur propositio habens subcontrariā. Exemplum de propositione habens subcontrariāz vniuersali. Omnis homo est animal quē habet illam homo nō ē omne animal. De particulari z indefinita datur i superiori. De singulari for-

Eadem p̄positio habet plures subcontrarias. Et sic patet q̄ de quolibet genere quantitativū datur propositio habens subcontrariā. Exemplum de propositione habens subcontrariāz vniuersali. Omnis homo est animal quē habet illam homo nō ē omne animal. De particulari z indefinita datur i superiori. De singulari for-

De disiuncto z nō pos- natur cōditio

Arguitur primo

Secundo

sunt subcontrarie hominis quilibet asinus currit. cuiuslibet hominis asinus nō est omne currēs. l. ly hominis in negatiua sit vniuersalitas tamen est minus principalis p̄ extremi. Octava cōditio q̄ si sup̄ copulas talium p̄positionū feruntur modi cōmunes q̄ etiam ex pte modorū tales p̄positiones subcontrariant. Et sic iste non sunt subcontrarie. homo semp̄ est aīal. hō nūq̄ est animal. q̄a sic sit false. Si soluz vnicus hō q̄ vueret p̄ prima medietate hui⁹ oriet̄ Sz ille est subcontrarie hō possibilis currit hō possibilis nō currit Sz ille nō est subcontrarie hō necesse currit. hō ipos- sibilis currit q̄a modi nō subcontrariāt. Nona p̄ditio. q̄ si in eis ponit̄ signum exponibile sicut hegozenaticū q̄ ipsum ad minus in vna earū negetur. potest tamen in ambabus negari sed si in vna affirmatur tunc quilibet particularitas in affirmatiua etiam d̄ esse particularitas in negatiua. Et sic ille due non sunt subcontrarie tantus homo est omne ani- mal non tantū homo est animal q̄a si solū essent homines inter anima- lia tunc essent simul false. quia ly homo iā ē particularitas in affirmati- ua. z sic etiam deberet esse particularitas in negatiua et illd̄ nō fit. Et sic subcontraria affirmatiue est illa nō tantū omnis homo ē animal. Cor- relatiū. Ille due nō sunt subcontrarie homo qui est fortis est aīal. hō- mo q̄ est fortis non est animal sed sunt contradictorie. eo q̄ subiectum in eis est terminus singularis. Sed ille sunt subcontrarie. homo q̄ nō ē for- tes est animal. homo qui nō est fortis non est animal. z subiectum iam in ambabus est particularitas. Sic etiam ille due sunt subcontrarie. apparens fortis est animal. apparens fortis nō ē animal. put ly fortis regitur a ly apparens tunc subiectū in ambabus est particularitas. Si autem est adiectiū cum substantiuo tunc sunt contradictorie z subiectū est terminus singularis. Correlatiū. Ille due sūt subcontrarie. omnes apostoli dei sunt isti. aliqui apostoli dei non sunt isti z habent vnāz par- ticularitatem scilicet subiectum in secunda. z sic aliqua propositio habet subcontrariā que nullam particularitatē habet vt patet sup̄a. Sed p̄ posito non habens particularitatem neq̄ terminū stantem collectivē

De oppositione

succontrarie mihi et tibi placet bibere. mihi et tibi non placet bibere p **Tercio**
 omnes conditiones. Confirmatur. Sequeretur quod ille due essent suc
 contrarie differens ab ente est differens ab ente non est. consequens au/
 tem falsum quia sunt simul false. Ad primum respondetur. quod si totum
 singularisatur. negetur assumptum nam tunc tales ppositiones sunt co
 tradictonie et hoc singularisando p eodem in ambabus quia tunc subie
 ctum in ambabus est terminus singularis. Si autem solus pars singu/
 larisatur ut puta ly homo. tunc concedatur quod sint subcontrarie. Ad **R. ad secundum**
 secundum respondetur negando quod sint succontrarie. immo sunt contradictonie
 et sic habent eque. Sic etiam de istis duabus patebit solutio. hic est
 homo. hic non est homo. siue ly hic capiatur pronomialiter siue adverbialiter **R. ad tertium**
 ter semper sunt contradictonie et hoc idem demonstrando. Ad tertium
 concedendo quod sint succontrarie et negetur quod negativa sit falsa. eo quod subie
 ctum pro nullo supponit. nec ipsa debet exponi copulatiue sed debet ex
 poni disiunctiue. licet enim signum exponibile non negetur tamen hoc
 non oportet ex quo illud signum non est sine cathegorema sed cathegore/
 ma. Nam est tenendum pro regula. omnis propositio exponibilis in **Regula de signo ex**
 qua ponitur signum pregnas cathegorematicum ratione cuius talis p ponibili
 positio exponitur si ipsa est negativa tunc semper habet exponi disiun/
 ctive. siue tale signum affirmetur siue negetur. Si autem est propositio
 affirmatiua tunc habet exponi copulatiue. siue tale signum affirmetur si
 ue negetur. Et dicitur notanter. quando tale signum est cathegorema.
 quia si tale signum exponibile est sine cathegorema regula non habebit
 veritatem quia quando ipsum affirmatur propositio ratione ipsi? que
 debet exponi. exponi debet copulatiue siue propositio sit affirmatiua si/
 ue negatiua. Si vero tale signum negatur tunc propositio exponi oportet disiun/
 ctive siue sit affirmatiua siue negatiua. Et sic ista propositio tantum ho
 mo non est animal debet exponi copulatiue licet sit negatiua. Sed illa
 non tantum homo non est animal debet exponi disiunctiue. licet sit affirmatiua. **Homis est asinus.**
 matiuia quia signum negatur. Ex isto patet. quod ille due sunt succontra **Hominis non est asinus.**
 rie. hominis est asinus. hominis non est asinus. et ly hominis est parum subcontrarie
 particularitas in ambabus. et ly est includit ly ens in negatiua distributa
 et sic predicatum est h totum hois ens vel dicitur ly ens ita quod ly hois regat a
 ly. asinus? Sed ille due non sunt succontrarie. **Sortes est asinus. Sortes** Que propositio habet
 non est asinus quia sunt contradictonie. siue habent eque. **Correlari** autem h subcontrarias.
 um. Nulla propositio cathegorica in qua omnes termini capiuntur di/
 screte. aut omnes distributiue habet succontrariam. et hoc est ponendum
 pro regula. Exemplum primi. Sortes est Plato. Exemplum secundi
 Omnis homo est omne animal. Correlarium. Quelibet propositio
 cathegorica in qua ponitur particularitas aut terminus stans colle
 ctive habet succontrariam. Exemplum primi. homo currit. Exemplum
 secundi. Omnes homines sunt isti homines. que habet istam succontra
 riam. Aliqui homines non sunt isti homines que repugnant formaliter
 in falsitate tantum. Ex quo nunquam possunt simul esse falses vel
 re. p3 h quod sunt tantum centum boies et isti demonstrarentur tunc sint sic vere.

De oppositione

Contradictorie sunt vniuersalis affirmatiua et particularis negatiua vel vniuersal negatiua et particularis affirmatiua eiusdem subiecti et predicati. vt omnis homo currit quidam homo non currit. nullus homo currit. quidam homo currit.

Textus vniuersaliter non est verus

Oppositio contradictoria a priori

Oppositio contradictoria a posteriori

Quinta conditio

Sexta conditio

Septima conditio

Pro littera est notandum. qd dictu pe. his. vniuersaliter non est verum qd sequeretur quilla non essent contradictorie. sortes currit. sortes non currit. quia non sunt vniuersales sed singulares. Alterius est notandum. qd oppositio contradictoria etiam dupliciter attenditur. a priori videlicet et a posteriori. Et a priori describitur sicut oppositioes predictae sunt describitur pte ponendo solum loco ly veritate tantu. vel loco ly falsitate tantum illa particulam in veritate et falsitate simul quia contradictorie repugnant formaliter in veritate et falsitate simul. Unde ille propositioes dicunt formaliter repugnare in veritate et falsitate simul. que sic se habent qd nec ipse nec eis similes in forma possunt simul esse vere vel false. Sed a posteriori tunc attenditur penes conditioes ex qbus noscitur qd propositioes sunt contradictorie et sunt in ordine duodeci. Quarum prime quatuor sunt coes et supra sunt tacte de contrariis et sucontrariis. Est ergo quinta conditio. qd habeant eque de vniuersalitate et de particularitate. Item ad sensum conditionalem exponendo. ppter tales propositioes vel con similes sortes est sortes. sortes non est sortes que non habet vniuersalitate et particularitate. Sexta conditio qd quilibet vniuersalitas in vna sit particularitas in alia et conuerso. Et sic ille non sunt contradictorie. cuiuslibet hominis asinus currit cuiuslibet hominis asinus non currit. licet habeant eque tamen ly hois in ambabus est vniuersalitas et ly asinus in ambabus est particularitas. Et in casu sunt simul vere in quo videlicet quilibet homo haberet duos asinos vnum currentem et alium quiescentem ex quo ly asinus in ambabus stat confuse tantum. Septima conditio. si in eis ponitur vnum disiunctum copulatum vel conditionatum tunc debet illud totum in vna illarum accipi vna acceptioe. Et si est terminus communis tunc debet totum in vna earum distribui. vel si solum pars vna distribuitur tunc illa in alia non debet destrui sed coniunctio debet negari. et negatio debet fieri in totum sequens. ita qd ista pars que in alio non distribuitur si est terminus cois in scda distribuitur. Et ille due non sunt contradictorie. omne risibile vel rudibile est asinus risibile vel rudibile non est asinus. distribuendo soluz partem in prima et sunt vere de facto. Si autem totum distribuitur in prima tunc sunt contradictorie. Nec ille sunt contradictorie. omne risibile vel rudibile est asinus. risibile non vel omne rudibile est asinus. quia non habent eque. quia ly rudibile est particularitas in ambabus. et hoc non distribuendo totum in prima. Et licet ille due nunquam sunt simul vere vel false. sufficit tamen qd eis similes. Nec iste sunt vne contradictorie. omne risibile vel rudibile currit. risibile non vel omne rudibile currit. que sunt eiusdem forme cum primis duabus et sunt sit

De oppositione

simul vere in casu in quo aliqui asini currant et alii quiescant. et etiam alii qui boies quiescant. **Octava conditio** quod terminus supponens per se / **Octava conditio** gnū collectivū seu stans collectivē in vna etiam stet in alia collectivē. Et sic ille due non sunt contradictorie. oēs apostoli dei sunt duodecim. aliqui apostoli dei non sunt duodecim. capiēdo ly oēs in prima collectivē et sūt simul vere. **Nonā conditio**. quod si copule talium propositionum determinantur per / **Nonā conditio** aliquos modos communes quod oēs tales propositiones ex parte modorum etiam sint contradictorie. Et sic ille non sunt contradictorie. omnis homo aliquando vivit. homo aliquando non vivit. Sed contradictoria affirmativē est illa. homo nunquā vivit. Nec ille sunt contradictorie omnis homo semper currit. homo semper non currit. Nec ille homo possibiliter amat. oīs homo possibiliter non amat. Nec ille. oīs homo necesse currit. homo impossibiliter currit. quia modi non sunt contradictorii. **Decima conditio**. quod si in eis ponitur signū exponibile sine cathegorematicū quod illud in vna neget et in alia **Decima conditio** affirmet. et nunquā obbet in ambabus negari neque affirmari. Et sic ille due non sunt contradictorie. tūc homo non est animal. tūc non omnis homo non est aīal. quia sunt simul vere ut patet practicanti. Et dicit notanter sine cathegorematicū. quod signum exponibile cathegorematicū potest in ambabus affirmari vel etiam in ambabus negari. quia ille due sunt contradictorie. omne differens ab ente est differens ab ente non est. Sic etiam ille due. nullū differens ab homine est homo. non omne differens ab homine non est homo. **Undecima conditio**. Quando cum vniuersalitate a parte **Undecima conditio** alterius extremi ponitur particularitas stans confuse tūc tunc vniuersalitas in alia debet esse particularitas stans determinate. Et particularitas que stetit confuse tūc debet distribui. Si vero cum vniuersalitate a parte alterius extremi ponitur particularitas stans determinate seu terminus stans determinate tunc in alia ille terminus qui sine vniuersalitate debet stare confuse tūc. Et ille qui steterat determinate debet distribui. Propter primam particulā. Ille non sunt contradictorie. hominis quilibet asinus currit cuiuslibet hominis asinus non currit. Et sunt simul vere in casu in quo vnus homo haberet duos asinos currētes et nullus alter hominū haberet asinus. quod in contradictoria prime ille terminus asinus debet stare determinate. et sic illa est contradictoria prime. cuiuslibet hominis a asinus non currit ita quod ly a sit signum suppositōis determinate. et non sit pars extremi. Vel etiam ista. nullus hominis quilibet asinus currit et iam ly asinus stat determinate. Propter secundam particulā. ille non sunt contradictorie. a forte differt omnis asinus. asinus a forte non differt. et sunt simul falsae. eo quod ly differt in prima stat determinate. Et sic ad veritatem eius requiritur quod a forte aliquod certum differens esset omnis asinus. et hoc est falsum. Secunda etiam est falsa. quia eius contradictoria est vera. ista videlicet. omnis asinus a forte differt. Et sic prime due non sunt contradictorie. quia ly differt in prima stat determinate et secum distribuit ly asinus. et ergo ly asinus in secunda debet stare confuse tūc. Et sic contradictoria prime est ista. a forte non differt omnis asinus. et ibi ly asinus supponit confuse tūc.

Et dicitur notāter a parte alterius extremi. quia dicēdo sic hominis

De oppositione

Duodecima p̄ditio

quelibet pars est in scholis. ly homis stat determinate et secum distribuitur ly ps. et in sua p̄dictoria in illa videlicet. nullius hois quibet ps ē in scholis. non oportet q̄ ly pars stet confuse tm̄ sed stat determinate. q̄a ly hominis ponitur secum a parte eiusdem extremi. Ultima conditio est q̄ ad hoc q̄ aliquę p̄positiones sint p̄dictorie requirit q̄ quelibet ipsarum cōtradictoria sit sinonima alteri. ita q̄ si recipit contradictoria prime q̄ sit sinonima secunde. et si recipitur contradictoria secunde q̄ ipsa sit sinonima prime. Propter hoc ille due nō sunt contradictione. equum videt omnis hō. nullum equū omnis homo videt. quia si recipitur cōtradictoria secunde. illa videlicet. equū omnis homo videt. illa nō est sinonima prime. huic videlicet. equum videt omnis hō. eo q̄ ly videt in vna supponit confuse tm̄. et in alia determinate. Et p̄dictę due p̄positiones sunt simul falsę. in tali casu in quo esset vnus equus quem quilibet homo videret. tunc ista est falsa. equum videt omnis homo. q̄a requireret q̄ daret certum videns qd̄ esset ois homo. Sic etiam secunda est falsa illa videlicet. nullū equum omnis hō videt. quia eius contradictoria est vera illa videlicet. equum omnis homo videt. Et sic patet q̄ ille due non sunt contradictione. ego bis vinum bibi. ego non bis bibi vinum. quia non habent eque. eo q̄ ly vinum in prima est p̄cicularitas. et in secunda nō est vniuersalitas. Arguit contra conditiones. Si vicia starent sequeretur q̄ ille due essent contradictione. ego bis bibi omne vinum. ego nō bis bibi vinum. patet p̄ omnes cōditiones. Confirmatur. Sequeretur q̄ ille essent contradictione. Sortes habens animā ē hō. Sortes animā habens nō est hō. Assumptum p̄batur p̄ omnes conditiones. Confirmat. Sequeretur q̄ ille due essent contradictione. Iste vel iste est homo. iste vel iste non est homo. cōsequens falsum est. q̄ subiectum in ambabus est p̄cicularitas. Ad primū argumētū respōdetur negando assumptū. et est dicendum q̄ nō sunt cōtradictione. ideo quia non p̄cipiant in extremis. quia ly omne in prima est ps p̄dictati. in secunda p̄o non eo q̄ non ponitur ibi. Ad secundum respondetur negando assumptū. q̄ iste p̄pōnes plus habent de p̄cicularitate q̄ de vniuersalitate. q̄ ille terminus animā in negatiua est p̄cicularitas. eo q̄ accipit diuersis acceptionibz cum ly habens. Ad tertium respōdetur demonstrando idem p̄ omnia p̄nomina cōcedendo q̄ ambe sint contradictione. nec tunc subiectū est p̄cicularitas. eo q̄ est terminus singularis. Et licet sit disunctum ex terminis singularibz. tamē nō est terminus cōis. q̄ dicit regula sic. disunctū ex terminis singularibz nō adeq̄ te pro eodem acceptis est terminus cōis. Vnde ibi accipiuntur adeq̄ te pro eodem. Si vero per ambo p̄nomina demonstrant diuersa tunc non sunt contradictione sed succētarie. quia tunc subiectum est p̄cicularitas et est terminus cōmūis. et ergo in vna earum debet distribui. Et sic cōtradictoria prime est illa. omnis iste vel iste nō est homo. ferendo ly omnis in totum disunctum. Ex illo patet q̄ ille sunt p̄dictoria

Si t̄p̄eribile est ois rie. sortes vel plato est sortes. sortes non vel plato est sortes. Patet cō hō aliquo t̄p̄e nulluz sequenter. q̄ ille sunt contradictione. omni t̄p̄eribile est omnis hō. aliq̄ r̄ibile ē ois hō.

Subalterna

tempore nullum risibile est ois homo. Et negatiua est falsa. et etiam q/
libet eius singularis est falsa. vt ista illo tempore nullum risibile est ois
homo. et ly homo ibi supponit determinate. et sic valet illam. illo tēpore
homo non est risibilis. nec illa est contradictoria eius. illo tempore risi/
bile est omnis homo. quia illa etiā est falsa. et quo ly risibile stat detmi/
nate. Sed ille terminus risibile deberet iā stare p̄sue tē. Et sic illa erit
sua cōtradictoria. illo tpe omnis homo est risibilis. Vel etiā illa. illo
tpe a risibile est ois homo. et sit ly a signuz suppositiōis cōfusetm. Et sic
patet q̄ ista semp de rigore est falsa. illo tpe nullum risibile est omnis hō

Correlariū. Dantur due cōtradictorie de ambobz extremis cōibz in
neutra distributis. vt oēs hoies sunt oia aialia. oēs hoies nō sunt oīa
animalia. capiendoly omnes et ly oia collective. **Correlariū.** Quēlibet p̄pō hz p̄di
bet p̄pō siue cathēgorica siue hypotetica hz p̄dictoriā. sed solū de cathē/
gorias p̄fate cōditiōes posite sunt. Sed de oppositiōe p̄pōnū hypote/
ticaz posterioris dicet. **Correlariū.** Nulla p̄pō cathēgorica habet plu/
res p̄radictorias non sinonimas. licet aliqua p̄positio habet plures
contrarias vel succōtrarias nō sinonimas vt antecedenter dictum est.

Subalterne sunt vnīuersalis affirmatiua et particu/
laris affirmatiua. vel vnīuersalis negatiua et parti/
cularis negatiua eiusdem subiecti et predicati vt om/
nis homo currit. Homo currit. nullus homo cur/
rit. homo non currit.

Pro littera est norandum q̄ oppositio subalterna nō consideratur a **Subalterne nō repu/
priori** sicut p̄cedentes oppositiōes. eo q̄ p̄pōnes subalterne non repu/
gnant ad inuicem. sed si subalternās est vera tunc etiam subalternata ē
vera. Et p̄pter hoc oppositio subalterna non est oppositio capiendō op/
positiōem stricte sed solum large. sicut patet supra de diuisione opposi/
tioniū. **Oppositio subalterna** a posteriori est due p̄positiōes ha/
bentes se sicut p̄dictōes de subalternis exprimunt quarū p̄ime quattu/
or sunt cōmunes. et p̄ius dicte de contrariis. Inter istas tamen est vna
specialis et secunda in ordine. q̄ sint earundem qualitatum mixtarū vel **Secunda conditio**
simplicium. Et sic iste nō sunt subalterne. nullus hō non est aīal. qui/
dam hō nō est aīal. Nec ille. nullum creans incipit esse deus. creans in/
cipit nō esse deus. quia nō sunt eiusdem qualitatis. Idem est ibi. null/
homo desinit currere. homo desinit non currere. Similiter Nullus hō
est currens. hō est nō currens. **Quinta conditio.** q̄ vna habeat plus **Quinta conditio.**
de vnīuersalitate q̄ alia. rōne cuius infert aliā in bona p̄sequētia. et tūc il/
la que habet plus de vnīuersalitate q̄ alia dicitur subalternans. sed il/
la que habet minus de vnīuersalitate dicitur subalternata. vt subalter/
nans est illa omnis hō est aīal. subalternata est illa homo est animal.
Et sic patet q̄ ille non sunt subalterne. fortes differt ab homine. fortes
differt ab omni homie. Licet etiā p̄ima inferat secūda. utamē hoc non

Contradictoria

est ex isto q̄ habeat plus de vniuersalitate. eo q̄ nullā vniuersalitatē habet. q̄ ly homie est ps cōplexi qd accipit vnicā acceptiōe. Idem est d̄ il lis duabz. asinus cuiuslibet hois currit. asinus homis currit. que etiam nō sunt subalterne. Primo. quia non p̄cipat in extremis. quia ly cuiuslibet in prima est pars extremi. Secūdo quia prima nullā vniuersalitatē habet. Et sic tūc elicitur ista regula generalis p̄sequētiay. Arguēdo a subalternāte ad subalternatam est p̄sequētia formalis. Et vbi/

Arguēdo a subalternāte ad subalternatam est p̄sequētia formalis. Et vbi/ te ad subalternatam est cūqz sic arguitur tunc arguitur ab vna p̄positiōe que habet pauciores. Et sic non semper formalis p̄na

vbi arguitur a subalternāte ad subalternatam arguitur respectu totaliū ex/ tremoz distributoz. sed respectu vniuersalitatū z particularitatum.

Et sic nō vbiqz arguitur a toto in quātitate ad partē. ibi arguitur a subalternante ad subalternatam. Nam ibi arguitur a toto in quātitate ad partē. sortes differt ab homie ergo sortes ab homie differt. z tamē nō arguitur a subalternāte ad subalternatam. Nā argui a toto in quātitate ad partē est argui a termino cōter tento z distributo ad eundē ter/ mīnum cōmuniter tentū nō distributū vel sibi sinonimū. Et sic totum in quātitate dicitur terminus cōmuniter tentus z distributus vt ly hō in ista. ois homo est aīal. Arguitur. Sequeret q̄ ille due essent sub/

Arguitur primo

alterne. quilibet asinus cuiuslibet homis currit. quilibet asinus homi/ nis currit. Et p̄batur p̄ omēs cōditōes. Confirmat Sequeretur q̄

Secūdo

ille due essent subalterne. sortes qui est ois homo currit. sortes qui ē ho mo currit. p̄batur p̄ omēs p̄ditiones. Item iste due. omnis hō al/

Tertio

quādo currit. homo semp currit. et p̄batur p̄ omēs cōditōes. Ad p/

R. ad p̄mū argum.

in prima est pars extremi. Sic etiam prima non habet plus de vniuer salitate q̄ secunda. Nec etiam prima infert secundam in bona consequē

na. Nam illa consequētia non valet quilibet asinus cuiuslibet homis currit. ergo quilibet asinus hois currit. et in tali casu. si essent solum sor/ tes z plato inter homies z haberet asinū. z sortes haberet p̄ prima me dietate hore z plato haberet eum. p̄ secunda z ille curreret. z quilibet ip sozum vltra hoc haberet vnum alium quiescentē. tūc antecēdes est vel/ rum z p̄sequens falsum. z subiectum in prima in tali casu soluz suppo/ nit p̄ asino currēte. z sic ly cuiuslibet capitur de rigore distributiue. z er/ go si sortes z plato haberent simul z semel vnum asinum in cōmuni il/ le nō esset cuiuslibet hois nisi ly cuiuslibet caperetur collectivē. z sic esset asinus quozumlibet hominū z esset asinus sortis z platonis z nō asin⁹ sortis nec asinus platonis. Ad secundū respondetur. negando q̄ sint subalterne. Et iterum q̄ nō p̄cipant in extremis. q̄ ly ois in prima est pars subiecti z non in secunda. sic etiam prima nullā vniuersalitatē habet eo q̄ est pars p̄plexi qd accipit vnicā acceptiōe. Ad tertū res/

Ad scōm.

spondet. negādo assumptū q̄ sint subalterne. Nam ad hoc q̄ p̄positiō nes sint subalterne oportet q̄ si vna debet esse subalternās respectu al/

Ad tertium.

terius. tūc si in ea ponitur aliquis modus q̄ etiam ex parte modi dicat/

subalternās ad secundam p̄positionem. Vnde in prima ponitur ly

De op. Subalterna

aliquando et aliqui se habet ut modus particularis ad ly semper quod ponit in secunda. sic prima non infert secundam. Nam illa consequentia non valet omnis homo aliqui currit ergo homo semper currit. quia si quilibet homo pro certa pretempore presentis curreret et nullus per totum tempus presens tunc antecedens est verum et consequens falsum. Et isto patet. quod ille non quod in subalternis non debet sunt subalterne. omni tempore risibile est omnis homo. aliquo tempore risibile est omnis bet argui a supposito homo. quia prima non infert secundam in bona consequentia. cum arguitur a ne posita tamen ad definiti suppositione confusa tamen ad determinatam rationem ly risibile. Sic etiam natam. ille due non sunt subalterne non tamen homo est omne animal. tamen homo non est Signum exponibile animal. quia prima non infert secundam quia prima defacto est vera et secunda quod se habet debet. da falsa. Et ergo in exclusius si tales deberent dici subalterne oportet quod si signum exponibile sine cathegorematici in subalternante negetur et etiam in subalternata negetur. Et sic patet quod quilibet propositio cathegorica que propositio habeat sub habens unam universalitatem habet subalternatam. Et si habet plures alternam universalitates tunc et plures habet subalternatas. ut omnis homo est omne animal. Et sic eadem propositio est subalternans et subalternata respectu diversorum propositionum. ut omnis homo est animal. que est subalternans illi homo est animal. et est subalternata illius omnis homo est omne animal. Et sic patet consequenter quod aliqua propositio habet subalternatam cuius ambobus termini sunt singulares. Nam ille due sunt subalterne. sortes semper est sortes. sortes aliquando est sortes. Nulla tamen propositio cathegorica in qua nulla ponitur universalitas habet subalternatam. et sic non omnis propositio subalternata est subalternans. nec e converso. ut patet de tali vel consummi in qua solum ponuntur universalitates et nulla particularitas. ut omnis homo est omne animal. Similiter homo est animal que non habet subalternatas.

Correlarium. Ille non sunt subalterne. nulla consequentia dividit **Corra prima propositio.**

in formalem et materialem. igitur consequentia non dividitur in materiale et formalem. quia non participat quod est per primam conditionem. Idem est ibi. Nulla constructio est subiectum secunde partis. igitur constructio non est subiectum secunde partis. Similiter nullus homo est species. igitur homo non est species. Similiter nullus magister est generis masculini. igitur magister non est generis masculini. **Correlarium.** Non quilibet propositio cathegorica nata est habere subalternatam. patet de tali in qua omnes termini stant determinate. vel omnes discrete vel omnes collectivae. Exemplum primi. homo est animal. Secundi. sortes est plato. Tertij. omnes homines sunt omnia animalia. **Correlarium.** Datur aliqua propositio cathegorica que nata est habere omnes oppositas scilicet Aliqua propositio cathegorica licet contrariam. sucontrariam. contradictoriam. subalternantem et subalternatam. Patet hoc de qualibet propositioe in qua ponitur una universalitas et cum hoc una particularitas. Et de sola tali ut omnis homo est animal. contraria est ista. omnis homo non est animal. Subcontraria. homo non est omne animal. Contradictoria homo non est animal. Subalternans. omnis homo est omne animal. Subalternata. homo est animal.

Correlarij. De quolibet genere quantitatum dables sunt propositiones ad invicem subalterne. ut claret intuenti.

De Materia

Propositionum categoricarum triplex est materia. scilicet naturalis contingens et remota.

Textus fm Biridanum est falsus.

Pro illa littera est notandum. tenendo q pars propositionis nō sit propositio sicut ponit magister Biridanus tunc littera de rigore verborū est falsa. quia tunc nulla materia propositionū est triplex. Est tamē pos-
sibile fm Biridanum. vt si illa duo extrema essent replicatiue in istis p-
positionibus tribus. homo est animal. homo erit aial. homo fuit animal.
Et etiam illa duo extrema homo et species. si essent replicatiue in istis
tribus propositionibus homo est spēs. homo fuit species. homo erit spe-
cies. Nam illa extrema sunt materia naturalis. capiendō ly homo sicut
capitur in isto sophismate. homo est species. etiam sunt materia cōtin-
gens capiendō ly homo vt significet omnes terminos qui sunt sibi simi-
les in litterādo. sillabicādo. vel in significādo. Etiam sunt materia remo-
ta vt quando ly homo p̄ter rigorem capetur personaliter. Sic etiam
ista est falsa. triplex est materia propositionū categoricarū. licet ly mate-
ria iam stet cōfusa tñ. Et sic quātum esset ratione suppositōis cōfusa
non requiritur certum suppositum pro quo propositio est vera. Sz ex
quo ly materia est principalior pars subiecti tūc adhuc requiritur q ex-
trema supponāt p eodem. Et ita non est vera fm Biridanum. Et
sic ille due differunt. Materia propositionum categoricarum est tri-
plex. et propositionum categoricarū triplex est materia. et hoc in supposi-

**Si pars p̄pōis ē p̄posi-
tio textus est verus.**

tione. quia ly materia in vna stat cōfusa tñ. et in alia determinate. licet
non differunt in veritate et falsitate. Sed tenendo q pars propositio-
nis sit propositio sicut cōmuniter tenetur. tunc littera de rigore verborū
est vera. quia tunc ambo extrema supponūt pro eodem vt pro subiecto
et predicato istius propositionis. Omnis homo est animal. Illa enim
sunt materia propositionum quia illarum. omnis homo est animal et
homo est animal. et sunt etiam triplex materia fm q tripliciter p̄t capi
Nam capiendō ambos terminos absolute et tunc sunt materia natura-
lis. Alio modo vnum absolute et alterum connotatiue. et tunc sunt ma-
teria contingens. Tertio vnum absolute et alterum materialiter et tunc
sunt materia remota. Et illud p̄cedit tenendo q propositiones sint mul-
tiplices q si teneatur oppositum littera adhuc est falsa. Ulterius est
sciendum. q ille terminus materia in proposito capitur pro termino se-
cundē intentionis. et describitur in genere sic. Est extrema propositionis
ad inuicem desperata vel non desperata. Et diuiditur in materiam na-
turalem. contingentem. et remotam. sicut totum in modo in suas ptes.

**Materia capit p̄ter
minus scōde intētionis.**

**Propositio est in ma-
teria.**

Correlarium. Materia propositionis in re nō est aliud nisi extrema
propositionis. hoc est subiectum et predicatum. Et sic propositio dicit
esse in materia capiendō ly in pro ex. id est cōstituitur ex materia. Etiam
materia dicitur esse in proposito quādoq; sicut pars in suo toto. id est.
est pars propositionis. sicut ibi. homo est animal. Quādoq; ly in dī-
cit sensum intransitivum. vt valet tātum. id est est materia per se est propo-

Propōnis cathegorice.

sitio. Et hoc tenēdo q̄ verba sint simplicia. quia tūc materia quādoq̄ ē tota propositio. vt homo currit. materia est ly homo z ly currit. **Ho/** Diuissio reducit ad bē
tandum est q̄ diuissio ista sic reduci debet ad binēdrem. Dis ppō cathe membrēm.

gorica aut est materia despata. aut nō desperata. Si primū. sic ē mate/ ria remota. Si scdm. hoc ē duplr. aut est pdicatio essentialis aut acci/ dentalis. Si primū sic ē materia naturalis. si scdm. hoc ē duplr. aut est predicatio accidentalis z quertibilis. aut accidentalis z nō quertibil. Si primū tunc est materia naturalis. si secundū sic ē materia ptingens.

Materia naturalis est illa in qua predicatum est de esse subiecti vel proprium eius. vt homo est animal. homo est risibilis.

Pro ista littera est notandum. q̄ ipsa de rigore nō est bene posita. qz **Textus non valet zc.** fm eam sequeretur q̄ nulla materia esset naturalis. qz in nulla tali pdi/ catum est de esse subiecti. vel predicatum nō est de essentia subiecti.

Est ergo sciendum q̄ mgr **De. hū.** per ly de esse subiecti intellexit pre dicationem essentialē. sed p ly propriū intellexit predicationē accidentā lem z cōuertibilem. Hoc vltō diffinitio debet sic poni cum diffinito. **Diffinitio materie na**
turalis intelligit.

Materia naturalis est illa id est. est extrema propositionis cathegorice ad inuicem in certis suis modis significandi non despata predicabilia de se inuicem in predicatione essentiali vel accidentali z conuertibili. Et ibi ly conuertibili solum debet respicere ly accidentali z nō ly essentiali.

Dicitur in diffinitione in certis suis modis significandi. quia eadem extrema in aliquo modo significandi sunt desperata z in alio modo si/ gnificandi sunt non desperata. sicut pater de istz homo z species. in ista homo est species. Ex isto pater. q̄ ly propriū in pposito nō capit ita **Proprium capit pro**
stricte sicut in veteri arte. Sed capitur pro quolibet termino conuertibi termino quertibili
li cum alio siue sit complexum siue incomplexum. Pro quo est sciēdū

Termini cōuertibiles sunt duo termini nō sinonimi nati semutuo ifer/ **Termini quertibiles**
re in bona consequētia subssistendi. sic se habentes q̄ pro quocūq̄ vn^o eorum est suppositiuus in modo significandi quez actu habet respectu cuiuscūq̄ copule. pro eodem etiam alter sit suppositiuus in eodez mo/ do significandi respectu eiusdem copule. Per primam particulaz exclu duntur omnes termini sinonimi. qui nō sunt cōuertibiles. vt homo est

homo. homo est antropos. Pro quo est notandum q̄ termini sino/ **Termini sinonimi**
nimi sunt duo termini significantes idem adequate z eodem mō. Et ly adequate ibi debet determinare ly eodem z ly idem. Unde illi termi/ ni dicunt significare adequate idem q̄ significant idem z vnus nō plus q̄ alter. Sed illi termini dicuntur significare adequate eodem mō. qui significant eodem mō. ita q̄ si vnus absolute. etiam alter. si vnus conno tatiue etia alter Et sub quacūq̄ habitudine vnus feat sub eadem alter dz feat. Et sic illa diuissio tēioz sinonimoz alij sūt simplr sinonimi alij sunt formatr sinonimi. alij sunt sinonimi in mō scādi min^o pncipali ly terminoz sinonimoz diuidit diuisione analogi in sua analogata. Et p pū^o feat terminos simpliciter sinonimos de quibus ad ppositūz.

De Materia

Et p[ost]eriorius terminos formaliter sinonimos z terminos in mō signi-
Termini sinonimi in ficādi sinonimos minus principali. Et isti termini dicunt[ur] sinonimi in
 mō scādī mī⁹ p[ri]ncipa- modo significandi minus principali qui modo significādi accidentali et
 li. grāmaticali significāt idem adequate idem z eodem mō. Et sic termini
 qui sunt eiusdem generis casus vel numeri dicunt[ur] sinonimi in mō signi-
 ficādi minus principali vt asinus z lapis. Qui autē termini dicunt[ur] for-
 maliter sinonimi vide in veteri arte. Dicit[ur] in diffinitōe terminoz cō-
 uertibilium nata se mutuo inferre in bona p[re]sequētia. p[ro]pter hoc isti duo
 termini homo z aīal nō sunt termini p[re]uertibiles. q[ui]a iste termin[us] aīal
 nō infert illū terminum hō in bona p[re]s[ent]ia. saltē subistendi. q[ui]a nō sequit[ur]
 animal est. igitur homo est. Dicit[ur] sic se habentes ad innuendum q[ui] isti
 duo termini deus z ens nō sunt termini p[re]uertibiles. licet e[ss]e. inferāt se
 mutuo in bona p[re]s[ent]ia. vt bñ sequit[ur]. deus est igit[ur] ens est. z cōuer[si]o. ens ē
 igit[ur] deus ē. tñ ly ens supponit p[er] aliquo p[er] quo ly deus nō supponit. Et
 de mō dicat[ur] de illis duob[us]. pater z fili[us] absoluēdo eos a cōnotatōe sex-
 tūc licet vnus inferat aliū in bona p[re]s[ent]ia. tñ vn[us] supponit p[er] aliquo p[er] quo
Cōsequētia subistē- alter nō supponit. igit[ur] nō sunt termini p[re]uertibiles. Notandū ē q[ui] cō-
di sequētia subistendi ē p[re]s[ent]ia in qua aīcedens z p[re]s[ent]is sunt p[ro]p[ri]etates de est se-
Propō de est secundo cundo adiacente. Est autē p[ro]p[ri]et[as] de est secundo adiacente p[ro]p[ri]et[as] categorica
adiacēte vbi vltra ly est vel ens nō est aliud predicatū. vt homo ē. hō est ens.

Materia contingens est illa in qua predicatum po-
 test adesse vel abesse suo subiecto. vt homo est albus.

Diffinitio nō valet

Notandū est q[ui] diffinitio de rigore verborum non est bona. quia fin-
 eam sequeretur q[ui] omnis p[ro]positio esset in materia contingenti. quia
 in qualibet predicatum potest adesse vel abesse suo subiecto. Debet

Intellect[us] diffinitōis.

ergo sic intelligi **Materia contingens** est extrema p[ro]positionis cathe-
 gorice in certis suis modis significandi ad inuicem non desperata p[re]-
 dicabilia de se inuicem in predicatione accidentali z non conuertibili vt
 homo est albus. Ex quo patet q[ui] p[er] ly adesse z abesse in littera De. h[ab]et.
 intellexit predicationem accidentalem z nō conuertibilem. Dicitur in
 diffinitione p[ro]positionis categorice. ad excludendum p[ro]positiones
 hypoteticas. quarum nulla est in materia. quia non habet extrema vt
 sic. Dicitur ad inuicem non desperata p[ro]pter illas Deus est albus. an-
 gelus est niger. anima intellectiua est magna que nō sunt in materia cō-
 tingenti sed remota. quia extrema sunt desperata. Dicitur nō conuertibi-
 bili p[ro]pter illas homo est risibilis. asinus est rudibilis. que licet sunt
 predicationes accidentales tamen sunt conuertibiles. Sed quid sit p[re]-

Quando termini p[re]-
dicantur in accidenta-
li predicatione.

dicatio accidentalis z essentialis patet in veteri arte. Ex quo patet q[ui]
 quando termini predicantur de se inuicem in predicatione accidentali.
 tūc oportet q[ui]d minus vnus terminus cōnotet accidentaliter z taliter
 q[ui] non sit superius ad alium terminū nec sibi nec sibi sinonimus

Iohannes est homo
albus

Correlarium Illa est i materia cōtingenti Iohannes est hō albus. similiter
 Plato est animal coloratum. quia iam totum predicatum cōnotat ex-
 trinsece sup[er] subiectū. Unde si quis vult iudicare in qua materia sit ista

Propositionis cathegorice

vel ista propositio. nō debet hoc iudicare penes partem subiecti vel predicati. sed penes totale subiectum et predictum. Et pro illo est sciendum Homo albus et simili/ q̄ quādoquē terminus cōnotatiu⁹ additur in propositione termino miles termini cōplexi absoluto per modum determinationis sue in recto siue in obliquo tunc sunt 2 notatiui totum aggregatū dicitur esse cōnotatiuū. ratione termini 2 notatiui vt albus petrus scribit. docet plato disputat. Asinus molitoris currit.

Correlariū. Ille sunt in materia contingēti. ego video asinū scamnū est lignū. plato habet rubeos calceos. lignū ē curuū. et volgāgus ē naq̄. fortes libenter studet. Et pro talib⁹ dant aliqueregule. **Prima regula de prola.** omnis propositio in q̄ verbū adiectiuum vel suū participium predicti/ positionibus in materia catur de subiecto secum non desperato est in materia contingenti nisi ta ria cōtingenti le predicatum esset quiditaneue superius vel inferius ad ipsum subiectū Dicitur norantur. secū nō desperato propter illas vel consimiles: asin⁹ ridet. leo cantat. bos ratiocinatur que nō sunt in materia contingenti s; remota. Dicitur nisi tale predicatū fuerit zc. ppter tales vel cōsimiles. le gens agit. disputans agit. pcussus pantiur. passio infertur. q̄ nō sunt in materia ptingenti sed naturali. **Secunda regula.** omnis pdicatio ac cidentis de eo cuius est accidens est in materia contingenti. vt petrus est magister. leonhardus est scholaris iohānes est tardus. terra est grauis ignis est calidus. paulus est acut⁹ logicus. **Tercia regula.** omnis propositio in quaynum extremorū cōnotat accidentaliter et aliud essentialiter quorum neutrum est alteri desperatum aut cōuertibile aut superius aut inferius quiditaneue est in materia cōtingenti vt rationale est albi Dicitur noranter non desperatum propter illam vel consimilem. ratio/ le est rudibile. Dicitur nō conuertibile propter istam rationale est risibile. **Correlariū.** illa asinus est risibilis est in materia contingenti. capiēdo ly risibilis in genitiuo. Sed capiēdo in nominatiuo est in materia remota. **Correlariū.** Illa mixtum est coloratum est in materia contingenti quia est predicatio accidentalis et nō conuertibilis. Unde ille terminus coloratum supponit pro materia prima. et non ly mixt in quia mixtum est compositum ex materia et forma determinans sibi in sua naturali dispositione quatuor qualitates primas. et sic non est de materia prima

Materia remota est illa in qua predicatū non potest cōuenire cum suo subiecto vt homo est asinus

Notandum est. q̄ diffinitio de rigore verborum non valet. quia fm Diffinitio nō valet eam sequeretur q̄ ille non esset in materia remota homo est asinus leo est capra quia predicatur iam puenit cū subiecto. Debet ergo diffinitio sic intelligi. **Materia remota est extrema propositionis cathegorice** Sic intelligitur capta in illis sensibus in quibus sunt termini ad inuicem desperati. vt extrema illius homo est asinus. Pro quo est sciendū. q̄ termini desperati sunt duo termini non potentes naturaliter verificari fm se vel sibi **Termini desperati** sinonima in modo significandi totali et conuertibili copulatiue respectu copule de presenti de eodem termino singulari singulariter et vniuoce

De Materia

tento circūscripta ampla acceptioe et cū hoc addito pro quolibet preteriti
 poris presentis esto quod significata eorum adequatē eēnt. Dicitur in diffinitio
 ne naturaliter. propter istos terminos deus et homo qui sunt desperati licet veri/
 ficentur de eodem tamen hoc non est naturaliter sed miraculose. Correlatiū.
 ly potentes in ista diffinitioe capitur large ut importat omnem potētiā siue na/
 turalē siue diuinā quādam præsens präteritū et futurū. Et sic illi duo termini
 adam et homo non sunt desperati quia potuerūt verificari de eodem in tpe pre/
 terito. Et in modo significandi peritibili. Et sic illi duo termini sortes et
 differt ab hominibus capiendo ly hominibus notatiue tamen hoc totū differt ab hominibus
 non est sinonimū in modo significandi peritibili cū ly differt ab hominibus. eo
 quod non sunt termini peritibiles. Et de eodem termino singulari quod de eodem
 termino cōi bene possunt verificari termini desperati ut animal et asinus
 animal est homo. Dicitur singulariter et vniuocē tento quod de eodem ter/
 mino equiuocē tento. Etiam bene verificantur termini desperati quia ille am/
 be sunt vere Sortes fuit albus. sortes fuit niger. Dicitur circūscripta
 ampla acceptioe quia isti termini homo et mortuus sunt desperati et ta/
 men verificantur de eodem sed hoc cum ampliatione. Dicitur cum ad/
 dito. et. Ubi hoc totum pro qualibet parte presentis temporis capitur
 materialiter. Et sic ibi est appositio. addito pro qualibet parte tempo/
 ris presentis et ly addito est magis cōe. Et illud notanter additur in dif/
 finitione quia illi duo termini album et nigrum sunt termini desperati. Et
 tamen verificantur pro eodem singulari addito. ut si sortes pro prima medie/
 rate huius hore esset albus. et pro secunda niger tunc ambe sunt simul ve/
 re. sortes est albus sortes est niger. Dicitur esto quod significata. et. Et sic
 illi duo termini chimera et chimera non sunt desperati quia licet nunquā
 possunt verificari pro eodem. tamen si significata eorum adequate essent
 verificarentur pro eodem. Dicitur etiam in diffinitioe copulatiue quā
 termini desperati possunt copulatiue verificari pro eodem vel disuncti/
 ue. ut si clipeus pro vna medietate eēt albus et pro secunda niger. Tunc illa euerā
 ille clipeus est albus et niger et tamē nec est albus nec niger. Contra
 ea arguitur. Dabilis est propositio categorica que tamen in nulla ma/
 teria est. ergo littera est minus bene posita. assumptum probatur de illa
 homo rudibilis est homo rudibilis. Confirmatur de ista sortes est
 risibilis. Confirmatur de ista sortes est non homo vel asinus. Ad
 primum argumentū respondetur. negando assumptum. Et ad proba/
 tionem dicendum est quod est in materia naturali. Nam omnis propositio
 in qua predicatur sinonimū de eo cuius est sinonimū vel species de eo cuius
 est species. vel genus de eo cuius est genus. vel eōuerso est in materia naturali.
 Et illi termini homo rudibilis et homo rudibilis sunt sinonimi et ly non verificantur
 pro eodem tamen si significata eorum adequate essent verificarentur pro eodem. Ad
 secundum argumentū respondetur quod capiendū ly risibilis pure adiectiue ut in/
 cludit subiectum tunc est in materia naturali quia tunc extrema eius sunt
 termini peritibiles. Si vero ly risibilis capitur se solo est predicatum tunc

Arguitur primo

Secundo

Tercio

R. ad primum argumentū

Regula

R. ad secundum argumentū

Propositionis cathegorice

est in materia ptingenti quia tunc extrema non sunt termini pueritiles quia unus non inferat alium in bona psequetia subsistendi. quia non sequitur risibilis est. igitur fortis est. Ad tertium respondetur quod ista propositio fortis. **Ad tertium** res est non homo vel asinus est in materia remota siue pars siue totum infinitetur. Sed illa fortis est non asinus. vel homo infinitudo solius ly asinus est in materia naturali et est predicatio essentialis. Et extrema eius non sunt termini desperati ut sic Si vero totum distinctum infinitatur tunc est in materia remota. Et isto patet quod ad sciendum que propositio sit ista vel alia **Ad quid debeat habere** materia non debet haberi respectus ad veritatem vel falsitatem possibilitatem nisi respectus in positio vel impossibilitatem necessitatem vel ptingentiam ppositiois sed tantummodo ne ppositiois in materia do ad extrema videlicet ad subiectum et predicatum non curando sine cathegoremata nisi ea que sunt partes extremorum. Nam in qualibet materia reperiuntur ppositioes ptingentes necessarie vere. false possibiles impossibiles. Nam illa chimera est chimera est impossibilis et est in materia naturali. Et illa nulla chimera est chimera est necessaria et est in materia naturali. Et ad **De materia ppositio** melius intellegendus sunt considerande aliquae regule. Prima regula est quod omnis non prima regula. ppositio cuius extrema sunt termini absoluti non desperati est in materia naturali siue sint pplexa. siue incomplexa ut homo est ens capra est substantia. Secunda regula. omnis predicatio cuius ambo extrema pnotant essentialiter et non sunt desperata est in materia naturali. Sicut humanus est rationale. sensitivus est corporeus. Et dicitur notanter non desperata propter illam vel similem animatus est inanimatus que non est in materia naturali. quia extrema sunt termini desperati. Tercia regula. omnis ppositio in qua predicatur differencia de eo cuius est differentia. Et primum de eo cuius est. primum est in Tercia regula materia naturali et conuerso ut homo est rationalis. homo est risibilis. risibile est homo. Quarta regula. omnis ppositio cuius extrema sunt ad invicem termini pueritiles siue sint complexa siue non est in materia naturali. ut fortis vel homo risibilis est risibilis asinum est rudibile. humanus est risibilis. Correlarij. Quamvis ista homo est sit in materia naturali. tamen non sequitur quod etiam ista Johannes est risibilis sit in eadem materia quia ly risibile est accidens illius termini Johannes et sic ipsa est accidentaliter et non pueritilis. Quia est regula. quod quoadocumque terminus est primum ad aliquem terminum tunc quilibet talis est accidentis respectu omnium terminorum superiorum et inferiorum ad tale. Quinta regula. omnis predicatio cuius unum extremum est absolutum et alterum connotat essentialiter et non est sibi desperatum est in materia naturali ut homo est substantia homo est sensitivus homo est corporeus. Correlarij illa non est in materia naturali homo est accidentale nec illa Asinus est inanimatus quia extrema sunt desperata. Sexta regula omnis ppositio in qua predicatur terminus connotativus accidentaliter de termino absoluto et non est desperatus ad eum nec pueritilis ad eum est in materia ptingenti. Et frequenter ita est quando verbis adiectivum est copula et extrema non sunt termini desperati tunc talis ppositio est in materia ptingenti. Et dicitur notanter frequenter quia ista amas agit est in materia naturali. quia ibi predicatur genus de specie. nam Quoadocumque verbum adiectivum predicatur de suo participio vel eius nomine verbali tunc semper est predicatio essentialis. et sic est in materia naturali **Regula**

De Materia

Dedarat multa exem-
pla

turali. Et hoc est verū dū modo talia nomina verbalia capiuntur in modo significandi in quo sunt sinonima cum suis verbis qz si talia im- portarent habitū tunc talis pp ositio fieret in materia contingenti. quia tunc nomen verbale pnotat extrinsece super suum verbū. Ex isto patet. qz ista est in materia naturali. homo est chimera vel nō chimera. Et illud disiunctum significat omnem rem mundi. Unde est regula. qz disiunctum ex terminis contradictorijs significat omnem rem mundi.

Correlarium. Omnes ille sunt in materia remota deus est creabilis diues est pauper. claud^{us} ambulat. deus mouetur. deus est mobilis qui escens mouet. homo est animalia. capiēdo terminos pnotatiue. sed capiēdo eos absolute ē in materia naturali. homo est mortuus. Sz illa homo moritur est in materia contingenti. Et licet extrema non verificetur p eodem fm biridanum qui tenet qz res pro eo tempore p quo corrum- pitur non est tamen si significato eorū adequate essent. tunc verificatur pro eodem. Sic etiam fm marsilium tunc verificantur de facto p eodez

Correlarium. illa homo est apparens asinus prout est adiectiuū et substantiuū est in materia remota. Sed put est regens et rectū ē in materia contingenti. **Correlariū.** illa cecus nō videt ē in materia remota. Si militer sedens est nō sedens. Sz illa ethiops est albus est in materia cōtingenti. Sic etiam illa besterna dies est dies. Et licet extrema nō verificentur de eodem tñ si significata eorū adequate eēt verificantur de eod/ dem. Sed illa besterna dies est hodierna dies est in materia remota.

Correlarium. illa sortes est imaginarius asinus est materia remota. Sic etiam illa. sortes imaginarie est asinus. Sed ista sortes imaginatur asinus est i materia cōtingenti. Similiter illa pater est filius est in materia cōtingenti. Sed illa. sortes est ad aliquid albū. capiēdo ly ad ali/ quid stricte est in materia ptingenti. Sz capiēdo large ē in materia natura li. Sz illa. sensitiuū est homo vñ brutū est in materia naturali. siue ly sensitiuū capiat differentialiter siue nō differentialiter siue vt est propriū. nō si capiatur ampliatiue tñc est in materia cōtingenti. qz tñc ly sensitiuū supponit pro antichristo respectu copule de presenti. Et hoc totū homo vñ brutū nō. Eodem modo dicatur de ista. animal est sensitiuum. Sed illa homo est sensitiuus est in materia contingenti. capiēdo ly sensitiuū vt est propriū vel etiam ampliatiue sed est in materia naturali capiēdo differentialiter

Lex et natura cōtrariarum talis est qz si vna est vera reliqua est falsa et nō ecōuerso. possunt enīz ambe eē false in materia cōtingenti. vt omnis homo est albus nullus homo est albus.

Et i tertio capite copu-
latiue vñ specificatiue.

Pro ista littera est notandū. qz ly z capitur copulatiue z nō copulatis. Et sic sensus est. lex cōtrariarū talis est. qz si vna est vera reliqua est falsa. Et natura contrariarum talis est. qz si vna est vera reliqua est falsa. Et debet oratio resolui in vnam copulatiuaz. Potest etiā ly z capi spec

Contrariarum

ficatiue. et sic sensus est. Lex et natura contrariarum id est lex existens natura contrarium talis est. quod si una est vera reliqua est falsa. Secundo non tamen. quod magister Petrus de hispania per legem innuit oppositionem a posteriori intelligatur et per naturam innuit oppositionem a priori. Et per hoc voluit petrus de hispania tamen quod opposita tria non sufficienter attendere a priori vel a posteriori. sed a priori. et a posteriori simul. propter hoc ipse ponit illa duo tanquam diuersa vires legem et naturam. Et hoc ideo quia coniunctio est coniungere diuersa. Et in littera huiusmodi si una est vera reliqua est falsa stat materialiter per tali oratione personaliter capta si una priorum est vera reliqua est falsa. Et sic littera de rigore est vera quia per dictum Si textus de rigore sic verus

line altera esse et tunc idem est dicere. ille sunt prior et ille sunt sibi inuicem prior. ex quo illi termini contrarie sucontrarie predictorie sunt relatiua comparantur. et ponuntur in plurali numero. Et tunc nihil petit subintelligi iuxta regulas alexandri. Tunc fit relatio recte. Si autem quis vellet quod predicti termini importarent relationem extrinsecam tunc illa est falsa. si una contrariarum est vera reliqua est falsa quia tunc est mala consequentia. Glo. hinc ergo per petrum de hispania in littera tantum. quod omnes propositiones contrarie repugnant formaliter in veritate tantum gratia forme acceptiois terminorum. Et sic in omni materia prior sunt simul false. Sed nulle contrarie in omni materia sunt simul false. Et ille due differunt in hoc quod ly omni in secunda est pars extremi. et sic subiectum pro nullo supponit. et sic predictoria secunde est falsa. sed in prima ly contradictorie stat confuse tantum. et ergo est vera

Uterius notandum. quod ista littera de rigore verborum non est vltiter Quod prior in naturali materia repugnent

vera in materia autem naturali recte. quia dantur bene due contrarie in materia naturali que sunt simul false. quod patet in istis duabus. omne animal est homo. nullum animal est homo. Sed ista littera debet sic limitari. quod omnes due propositiones sibi inuicem contrarie non exponibiles de in esse et de presenti. in quibus in affirmatiua predicatum supponit confuse tantum. et in quibus ad copulas principales non additur determinatio de tributa. vel determinatio includens terminum distributum vel differentia temporalem. et in quibus omnes termini cathegorematici precise accipiuntur ad presens tempus. et in quibus subiecta accipiuntur unica acceptioe Et predicata sunt eque contra vel communiora subiectis in supponendo. et in quibus in affirmatiua predicato non additur speciale signum repugnant in veritate et falsitate simul. Exemplum ut omnis homo est animal omnis homo non est animal. Dicitur in materia naturali quia in materia contingenti bini sunt simul false. sicut omnis homo est currens. omnis homo non est currens Dicitur non exponibiles propter istas duas. tantum omnis homo est animal tantum omnis homo non est animal que sunt prior et sunt in materia naturali et sunt simul false. Dicitur in quibus omnes termini propter istas duas omne quod erit est nihil quod erit est quod sunt simul false secundum eam viam que tenet quod preceptum temporalis non sunt partes extremorum. Dicitur in quibus subiecta propter illas cuiuslibet hominis asinus est animal. nullius hominis asinus est animal que sunt simul false. Dicitur et predicata sunt eque propter illas. omne animal est homo. nullum animal est homo. Dicitur ubi predicato pro

Lege et natura

pter illas. omnis homo est omne animal. omnis homo nō ē animal. Sic etiam propter illas. omnis homo est aliquod animal. omnis homo nō est animal. l. posito q̄ ly homo in affirmatiua ex certificacōe stet determi- nate tūc sūt siml̄ false. Dicitur de presenti. ppter illas duas. omnis hō fuit animal. omnis hō fuit animal que sunt sūt false in casu. si ēēt primum instans eē sortis. Dicitur de iesel. ppter illas duas. omnis homo necessa- rio est aial. omnis homo impossibiliter ē animal. Eodem modo de h̄z

In materia ptingenti repugnāt hoc intelligi de materia ptingenti sicut de materia naturali. cū conditio- nibus priu. a. positis Si est accidens inseparabile ita q̄ tale accidens pre- dicetur de eo cuius est accidēs q̄a tūc omnes tales propositiones etiam repugnant in veritate z falsitate simul. Pro quo est sciendum. q̄ acci- dens inseparabile est accidens qd̄ fm consuetum cursum nature nō pōt vere negari de suo subiecto ipso subiecto p aliquo supponēte. sicut ly co- loratū respectu ly animal. z ly nigrū respectu ly corui pēnati. z ly album respectu cigni. Et in tali omnis coruius est niger. coruius denoiat a pen- nis z non a sua materia. z capitur ibi accidens z ly subiectum pro termi- no secunde intentionis z non pro accidente reali vt pro reali nigredine vl̄ albedine sed pro termino accidentaliter connotatiuo. Et subiectum pro termino absoluto S; si ibi ē accidens separabile siue tale predicetur siue non tūc adhuc contrarie in materia naturali possunt simul esse fal- se. Et eodem modo describitur accidens separabile sicut accidens inse- parabile ipsa sola negatione deposita. Sed in materia remota ppo- sitiones contrarie etiam repugnant in veritate z falsitate simul quando sunt de iesel et de presenti. z sunt de talibus terminis distributis q̄ nec naturaliter nec supernaturaliter possunt verificari de eodem. Sicut pa- tet de istis duabus. omnis homo est asinus. omnis homo non est ali- nus. Dicitur notanter de presenti z de iesel. ppter tales vel consimiles omnis homo est mortuus. omnis homo non est mortuus que nō sunt mere de presenti. Dicitur de talibus terminis distributis propter illas duas. Omne album est nigrum. nullum album est nigrum que sunt si- mul false. Est tamen verum. q̄ etiam omnes tales propositiones contra- riē in materia remota in quibus non est ampliatio vel ampla acceptio que sunt mere de presenti. vbi ponuntur termini desperati qui superna- turaliter possunt verificari pro eodem. Vbi tamen additur hoc aggre- gatum pro qualibet parte temporis presentis ille etia; repugnant in ve- ritate z falsitate simul. vtille due. omne album. p qualibet parte presen- tis temporis est nigrum. nullum album pro qualibet parte temporis presentis est nigrum. Et loquendo naturaliter z supernaturaliter predi- ctenō possunt simul esse false. Vltterius est scienduz. q̄ tales ppositio- nes contrarie in materia naturali. vel etiam in materia remota que re- rialiter repugnāt in ve- ritate z falsitate

Contrarie in materia naturali solum mate- rialiter repugnāt in ve- ritate z falsitate pugnāt in veritate z falsitate simul soluz repugnant materialiter z nō formaliter quia ille in materia ptingenti sunt eiusdem forme cum eis z tamen sunt simul false. Notandum est. q̄ ratio quare due cōtrarie nō possunt simul esse vere est illa. quia si sic tunc etia; due propositiones cō- tradictorie fierent simul vere quod patet quia duo contradictoria lequū

Cur contrarie nō pnt simul esse vere

Succontrariarum

tur ad duas contrarias. Unde una sequitur ad unam arguendo a sinomimo ad sinonimū. Et alia ad aliam arguendo a subalternante ad subalternatam. Nam in omni bona consequentia quando antecedens ē verum. consequens etiā ē verus. Similiter consequens non erit verus nisi ipso antecedente existente vero et consequens non erit falsus nisi antecedente existente falso

Lex et natura succōtrariarum talis est qd si una est falsa reliqua erit vera et nō econuerso. vt quidam homo est animal. quidam homo non est animal. possunt tamen ambe simul esse vere in contingenti materia vt quidam homo est albus quidam homo non est albus
Vnde lex et natura succōtrariarum contrario modo se habet legi contrariarum.

Pro littera est notandum qd littera debet intelligi eodem modo sicut **Textus de subcōtra-**
de contrarijs. Nā p. h. f. voluit qd omnes ppositiones succontrarie dñt rñs intelligitur sic de
repugnare formaliter in falsitate tantū gratia forme acceptiōis termino contrarijs
rum. Et hoc debet intelligi a priori et a posteriori. Ad hoc autem qd re
pugnant in materia naturali vel in materia remota requiruntur eedez
conditiones sicut de contrarijs. et hoc in veritate et falsitate simul. **Arguitur primo**
guitur ille due propositiones sunt in materia naturali et habent se iuxta
conditiones. omnia animalia sunt rationabilia vel irrationabilia. nulla
animalia sunt rationabilia vel irrationabilia. et tamen sunt simul false.

Confirmatur. ille due propositiones sunt in materia naturali et sunt
simul false. omne non homo est nō animal. nullū nō homo ē nō animal **Secundo**

Ad ista argumenta respondetur. qd predictę propositiones sūt in ma/
teria naturali. Et etiā qd sint simul false s; non habet se iuxta pdirōes qd **R. ad pmū argument**
pdicta in eis nō sunt ita eōia sicut subiecta qd ly aialia supponit p aliq cum
pro quo tñ hoc totū rōnabilia vlt irrationabilia nō supponit s; pro for/
te et pro asino. nam fortes et asinus sūt animalia et nec sūt ratiōabilia nec
irratōabilia s; rōnabile et irratōabile. nec valet consequētia. qd omne ani/
mal est rōabile vel irratōabile. ergo oia aialia sunt ratiōabilia vlt irra/
tōabilia. Sic ē in scdo argumto subiectū in prima ppositiōe suppo/
nit p aliq p qd pdictatū nō supponit. s. p asino et pdictatū nō. Nā ē eōis re **Regula**
gula. de qto terminus finitus ē specialior de tāto terminus infinitus ē ge/
neralior et econuerso. de quāto terminus infinitus ē generalior de tanto ter/
minus finitus ē specialior. Sicut tñc est de illis duobus terminis hō et
aial et nō hō et nō aial **Uterū notādū.** qd lex succōtrariarum ē hec ppositiō **Quid sit lex et natura**
tio vlt pñtis oēs ppositiones ad inuicē succontrarie repugnāt formaliter subcontrariarum
in falsitate. S; natura nō ē aliud nisi modus significādi succōtrariarū
aut pñes tales vt modus significādi illarū hō ē aial. hō nō est aial. **Cor-**
relariū. Dulce sunt nature succontrariarum etiā nō sinonime. sed solus est
vna lex sic qd non plures sibi inuicem non sinonime

De lege et natura

¶ *Lex et natura cōtradictoriarum talis est q̄ si vna est vera reliqua est falsa et econuerso vt omnis homo est albus. quidam homo non est albus. in nulla enīz materia possunt ambe esse vere vel ambe esse false.*

Intellectus textus

Pro illa littera est notandū q magister p. h. tantū voluit q omnes
proposiōes adinuicem cōtradictorie repugnant formalit̄ in veritate z fal
sitate siml̄ gratia forme acceptiōis terminorū. ita q in nulla materia ḡd
ctorie possunt simul esse vere vel false in sensibus in qbus sibi inuicē cō/
tradiciūt. Alterius notandū q illa est vera. cōtradictorie sūt simul
vere. vt ille deus est z homo est animal q sunt vere z sūt p̄dictorie. qz
illarum duarū. nullus deus ē et nullus hō ē animal. Sic etiā illa est ve
ra. due cōtradictorie sibi inuicem cōtradictentes sūt sūt vere vt p̄ de istis
duabus deus est. nō deus est. Sic etiam illa est vera. due cōtradictorie
sibi inuicē ḡdicētes in sensib⁹ i qb⁹ sibi inuicē ḡdicūt sūt vere purly in
sensibus determinat ly ḡdicētes. Ut patet de istis duabus nō de⁹ est
z deus est. q sūt sūt vere in aliquo sensu. z etiā sūt p̄dictorie in sensib⁹
quibus sibi inuicē p̄dicantur Et illa omnia p̄cedūt tenēdo q propositiō
nes sint multiplices quia si tenetur oppositiū tūc ille sūt false. Et ex/
go conclusio responsalis ad rectum. q nulle due cōtradictorie sibi inuicē cō/
tradictentes sūt sūt vere vlt̄ false in sensibus in qbus sibi inuicē ḡdicūt. z il
la differt a p̄cedentib⁹ q ibi ly in sensibus determinat p̄dicatū vlt̄ partē
p̄dicant. Arguitur. ille due sūt ḡdictorie z sunt simul vere. fortes in tpe
p̄senti est homo. fortes in tempore p̄senti non est homo. assumptum
probat̄ in casu. si fortes solum fuerit pro p̄ma medietate huius hore
tūc negatiua est vera. fortes in tempore p̄senti non est homo. nam seq̄
tur bene. fortes illo tempore p̄senti non est homo. z illud rēpus ē tem/
pus p̄sens. ergo fortes in tempore p̄senti nō est homo demonstran/
do secundam medietatem huius hore. Cōfirmatur de illis duabus
Aliquo modo fortes est om̄is homo. nullo modo fortes est om̄is homo
q sunt simul false. Ad primū argumētū r̄nd. s. ly in tempore p̄sen
ti determinat subiectum concedendo. q sūt p̄dictorie z admissio casu
dicendum est. q negatiua sit falsa. nec valet p̄na assumpti in argumēto
eo q arguitur ab inferiori ad superius ratione ly illo tempore ad ly tē
pore. Et non bene assumitur p̄stantia dz ergo assumi constantia deter/
minabilis cum eadem determinatione. vt sic. et fortes illo tempore ē que
tunc erit falsa. Ad secundū respondet. concedendo q sūt ḡdictorie z ne/
gando q sūt simul false. Et quando sic probat̄ p̄ma falsa est quia in en
unciatur vniuersale vniuersaliter sumptū Respondet q ibi sit vna ex/
ceptio qz tā subiecto additur determinatio stans determinate. modo tā
subiecto additur illa determinatio aliquo mō q stat determinate z secū
da est falsa quia aliquo modo fortes est ois homo vt hoc modo quo so/
lus fortes sit. Adhuc arguitur cōtra respōsiōne factam p̄dictorie
possūt simul esse vere vel false in sensibus quibus sibi inuicem cōtradiciūt
ergo nulla est lex z natura ḡdictoriarū. assumptū probatur de ill. vo

Prima propositio

Scda ppositio

Tercia ppositio

Conduſiōnisat

Arguitur primo

Segundo

Re ad p̄mũ argumētũ

Read scöm

Arguteur pmo

Contradictoriarum

respondetis et vos non respondetis idem demonstrando quod ambo, propositio
et sunt ambe vere. Assumptum probatur. prima est vera ut pono. Secunda etiam
est vera. probatur quod eius resolutio est vera. illa videlicet vos non estis respondentes
quod eius contradictoria est falsa. illa vos estis respondentes. quod autem illa sit resolutio
ueniens probatur. quod verbum adiectiuum debet resolui in hoc verbum sum vel
eius declinatio secum eiusdem temporis numeri modi et persone et in suum principium
tum secum eiusdem numeri. Alias ista homo currit deberet sic resolui homo est cur-
rentes. et sic fieret falsa quod falsum est. Confirmatur. Ille sunt contradictio **Secundo**
rie et sunt ambe false. aial omnis homo est. homo non est aial. posito quod pri-
ma sit de modo loquendi inconstituto. ergo contra legem et naturam contra-
dictoriarum. Assumptum probatur. quod habent se iuxta omnes conditiones. Si
quod sint simul false. probatur. negatiua est falsa. ut patet. affirmatiua etiam
est falsa. quod est vniuersalis affirmatiua cuius predicatum supponit deter-
minate. ergo est falsa. Confirmatur de illis duabus. omnis homo estis mulier **Tertio**
lier est homo. aliquid homo estis mulier non est homo quod sunt simul vere. quod
prima est vera ut patet. Secunda etiam est vera. quod probatur. quia petrus ex-
stans mulier non est homo et petrus est homo. igitur aliquid homo estis
mulier non est homo. tenet propria expositio. Ad primum respondetur. concedo **Ad primum argumentum**
dando quod sint contradictorie. Et negando quod affirmatiua sit vera saltem de
rigore logice loquendo et demonstrando solum vnum per te vos causa di-
gnitatis. Et concedatur quod verbum adiectiuum debet resolui in suum prin-
cipium secum eiusdem numeri ut deducatur argumentum. Sed prima pro-
positio conceditur ad talem sensum. vos estis respondentes. quod causa digni-
tatis iam numerus pluralis attribuit vni soli rei. Et sic contradictoria eius est
illa. vos non estis respondens. sed hoc est preter rigorem logice. Ad secundum **Ad secundum**
dum respondetur. negando quod sint contradictorie. et deficit vna conditio.
illa videlicet. quia cum vniuersalitate a parte alterius extremi in negati-
ua ponitur terminus stans determinate. Et ergo ille terminus qui iste-
rit determinate debet distribui quod sit. et veritas in alia debet stare confu-
se tamen quod non sit. Unde est generalis doctrina quod nunquam in contradictoriis
debent stare due particularitates quod sunt totalia extrema determinate vel
confuse tamen. Ad tertium respondetur. concedo quod sint contradictorie et nega-
do quod sint simul vere. Et quod probatur. negatiua est vera expositio. respondet **Ad tertium**
quod non sit syllogismus expositio. quia determinatio addita medio in
maiori debet et etiam addi in minore et omitti in conclusione. modo sic
non fit cum illa determinatione existens mulier. Ulterius notandum **Quid sit lex et natura**
quod lex contradictoriarum non est aliud nisi illa regula secundum quam omnes contra-
dictorie repugnant formaliter in veritate et falsitate simul gratia forme ac-
ceptionis terminorum. Sed natura contradictoriarum est modus significa-
di earum ut propositiones mentales ad inuicem contradictorie.

**Lex et natura subalternarum talis est quod si vniuersa-
lis est vera eius particularis etiam est vera et non e con-
uerso. Exemplum omnis homo currit. quidam homo**

currit. Potest enim vniuersalis esse falsa eius particulari existente vera, vt Omnis homo est albus, quidam homo est albus. Et si particularis est falsa eius vniuersalis etiam est falsa et non econuerso, vt Quidam coruus non est niger, nullus coruus est niger.

Intellectus textus

Pro littera est notandū q̄ omnes p̄positiones subalterne sic se hñt q̄ si subalternans est vera, subalternata etiam est vera, z non econuerso. Stat enim subalternantes esse impossibile z subalternatā esse necessariam, vt patet de ista subalternante oē currens potest esse asinus que ē impossibile. Et illa, currens potest esse asinus est subalternata z est necessaria.

In materia naturali.

In materia tñ naturali qñ subalternata est vera tñc etiam subalternās est vera, z hoc quādo sunt ibi iste conditiones que requiruntur ad hoc q̄ p̄pōes p̄trarie repugnant in veritate z falsitate simul, vt dictū est de lege z natura p̄trariarum. Et sic quicūq; ista est vera homo est animal, tñc etiam ista est vera ois homo est animal. Et fm hoc pōt intelligi ista regula. Arguendo ab indefinita ad suam vlem in materia naturali, vt homo est risibilis, ergo ois hō est risibilis. Et est notandū q̄ ista regula arguendo a subalternatē ad subalternatam est generalior p̄dicta regula. Et habet intelligi sicut supra est dictum de oppositōe subalterna.

Regula

Subalterne in omni materia sunt vere

Ex quo patet q̄ in oī materia subalterne sunt sñl vere. Exemplum de naturali, ois hō est risibilis, hō est risibilis, exemplū de contingenti, ois hō currit, hō currit, de remota, ois hō nō est asinus, hō nō est asinus. Secūdo notandū, q̄ in qualibz materia subalterne sunt sñl false, de naturali, ois hō est ois homo, hō ē omnis homo, de cōtingenti omnis hō est oē currēs, homo est oē currēs, de remota oīnis homo est asinus, homo ē asinus.

Propositionum participantium vtroq; termino triplex est conuersio, Simplex, per accidens, et per contrapositionem.

Cōuersio capif, p termino scde intentionis

Pro ista littera est notādum q̄ licz ille terminus cōuersio capif multo scde intentionis modis, videlicet p termino prime intentionis, z p termino secunde intentionis. Et p termino secunde intentionis adhuc multis modis, capif tñ in p̄posito solum p p̄uersione p̄pōnum cathegoricarū z nō p conuersiōne in oppositam qualitātē, de qua dī Aristō, primo priorū.

Conuersio in oppositam qualitatem

Pro quo tñ est sciendum q̄ p̄uersio in oppositam qualitātē est p̄na formalis duarum p̄positionum vocaliter z apparenter cathegoricarū apparēter vtroq; termino participantū, z apparēter diuersarū qualitātū q̄ in mēte sunt hypoteticę, z eiusdem qualitatis vt fortē p̄tingit currere, ergo sortem cōtingit nō currere. Et dicit apparēter cathegoricę, qz nulla illarū in re est cathegorica, saltem put est cōuersio in oppositam qualitātē, s; qñlibet in mēte est hypotetica, z qñlibet talis p̄pō in qua l; p̄tingit affirmat

De Conersione

z suppositū est terminus cōmunis siue infinitiūus neget siue affirmet
 valet vnam copulam cōpositā ex pñibus succōtrariātibz ex parte modi.
 z hoc put ly contingit dicit cōingentiam ad vtrūlibet. vt ista homines
 contingit currere valet tantū hō possibiliter currit z hō possibiliter nō
 currit. Correlatiū. Dēs tales pñones sunt sinonime que differūt so
 lum penes affirmationem z negationem infinitiū in qbz ly cōingit di
 cit pñgentiam ad vtrūlibet. z sic iste due sunt sinonime. sortem pñ
 git currere. sortem contingit non currere. Et sic patet qz ibi non est con
 uersio in oppositam qualitatem. Sortem pñgit currere. ergo sortem
 contingit currere. quia non sunt apparenter diuersarum qualitātū. Et
 de tali conuersione nihil ad ppositum. sed de ea determinatur pñio pñio
 rū. Alio modo ly contingit capitur vt conuertitur cum ly possibiliter z
 tunc ppositio ratione ipsius nō habet conuerti in oppositam qualitatem
 Ulterius est sciendum qz ille terminus pñersio capitur adhuc dupli
 citer. Vno mō large. Alio mō stricte. Large tūc cōuersio p cōtrapositō
 nem etiam est pñersio. Et tunc describitur sic. Conuersio large est diu
 arum pñonum cathegoricarū vtroqz terminō participantium ordine cō
 uersio earundem qualitātū vnius ex alia formalis pñsequētia. Vel ē dua
 rum pñpositi onum cathegoricarum earūdem qualitātū z qñtitatū qua
 rum extrema solum differūt penes finitū z infinitū ordine cōuersio vni
 us ex alia bona pñā. **Conuersio**
 Ultima pñcula additur ppter pñersionē p con
 trapositōem q nō est formal pñā. lz sic bona. nā lz ista sit bona pñā. ois
 hō est aīal. ergo oē nō aīal ē nō hō. tñ non est formal. qz in sili non seq
 tur ois homo est ens. ergo oē nō ens ē nō homo. qz subiectū pñtis pro
 nullo supponit. Secōdo Ille terminus cōuersio capit stricte. ita qz per
 prius z pñcipaliter fecit cōuersionē simplicem z per actiōis. Et p poste
 rius z minus pñcipaliter significat pñersionē p pñtrapolitionem. Et
 tunc ille terminus cōuersio describit sicut prius omittēdo vltimā parti
 culam diffinitōis vtz Vel est duarū pñonum cathegoricarū zc. z sic cō
 uersio p pñtrapolitionē nō est pñersio. qz in oi pñersione pñue dicta con
 uertens z pñersa debent participare in extremis. z vtroqz terminō pñ
 cipare. Et hoc nō fit in pñersione p pñpositionē. eo qz pñ plus erit subiectus
 pñtis qz fuit predicatum aīcedētis z cōuersio. Nec valet pñā Hoc ē
 conuersio p pñtrapolitionē ergo est cōuersio. qz arguitur cum dictōe di
 strahēte. qz ly p pñpositionē est dictio distrahens respectu ly cōuersio
 Dicit in diffinitione cōuersionis est pñā formalis. qz sic dicēdo. ois hō
 ē risibil. qz oē risibile est hō. nō ē cōuersio. lz sit bon a cōsequētia tñ nō est
 formal. qz in sili nō sequit. ois hō ē aīal. qz oē aīal ē hō Dicit earūde q
 litatū. nā ibi non est cōuersio. de pñ possibiliter nō est de pñ. ergo de pñ possibi
 liter ē deus. licet sit formal pñā. z hoc tenēdo qz impossibile nō sit signi
 ficabile simplici pceptu. nec illa tūc est secum eiusde forme chimera pos
 sibiliter non ē chimera. ergo chimera possibiliter est chimera. quia chī
 mera est terminus complexus. Et illo patet qz ille terminus pñersio **Conuersio capit pñā**
 nec capitur actiue neqz passiue. neqz actiue z passiue siml. Quia actiue cedēte z pñā cum nō
 tunc esset pñpositio conuertens. Sed passiue esset pñpositio conuersa. ita zc.

large

stricte

De Conuersione

Sed actiue et passiue simul tunc esset ppositio cōuertens et cōuersa sunt. modo nullum illorū est p̄ia. nec cōuertens et conuersa sunt p̄sequentia. quia non sunt ppositio. sed p̄p̄ plures. Sed cōuertens et cōuersa simul cum nota hypoteticali sunt conuersio. Et p̄ istis tribus simul p̄ conuer-
tente et pro conuersa et pro nota hypoteticali capit in pposito ille termi⁹

Cū noticia p̄ditiona/
li causali et rationali fit
conuersio.

Eadem p̄uersa habet
plures p̄uertētes et e/
cōuerso.

Arguitur:

R. ad primū argum̄.

Ad secundum

Ad tertium.

conuersio. Correlarium. Nō ois cōuersio est ppositio rōnalis. sed ali-
li causali et rationali fit qua conditionalis. vt illa. si homo est aīal animal est hō. et aliq̄ causalis
vt quia hō est animal. aīal est homo. Alterius est notandū. q̄ cōuer-
sa est ppositio q̄ conuertitur. i. est ppositio que est antecedens in cōuersio-
ne. Sed cōuertens est ppositio que cōuertit aliam. i. est p̄p̄ que est p̄is
in conuersione. Sed conuersio est illa duo simul vna cum nota. et sicut
cōuertens est pars cōuersionis. sic etiam conuersa Correlariū. Eadē
ppositio cōuersa habet plures p̄uertētes nō sinonimas vt quelibet ta-
lis in quibus ponuntur plures vniuersalitates. vt ista nullus hō ē ani-
mal habet illam nullum animal est homo. et hoc absoluendo nullus a
genere. vel illam nullum animal est ois homo. Sic etiam eadem conuer-
tens pōt habere plures cōuersas nō sinonimas. vt ista hō est animal pōt
habere primo illam p̄uersam oē aīal est hō. secundo illā. omne aīal est
ois hō. tertio illam. aīal est omnis hō. Arguit Si diffinitio cōuersi-
onis staret seq̄ret q̄ ibi esset p̄uersio hō est nō aīal. ergo aīal nō est hō

Confirmat. Illa nō est p̄uertibilis non est verisimile q̄ sortes sit p̄/
bus. ergo. Confirmat de illa non est vis. Ad primū respondet ne/
gando sequelā. et ad p̄bationem dicendum q̄ nō est p̄uersio. q̄ nō sunt
eiusdem qualitatis. etiam nō est consequentia formalis. q̄ in simili nō se-
quit substantia est nō aīal. q̄ animal nō est substantia. q̄ in talib⁹ arguit
a nō distributo ad distributum. Ad secundum dicendum est q̄ ipsa
est singularis. Et subiectum est hoc totū q̄ sortes sit p̄bus. et ly verisimile
ē predicatum. et p̄uertitur sic. igit̄ nullū verisimile est q̄ sortes sit p̄bus Et
ly verisimile ē nomē ppositū ex recto et obliquo. et est termin⁹ secūde in-
tentionis. Et sic patet q̄ in mente etiam est cōuersio. licet et̄ in mēte nō
sit ordo finalis. ita q̄ subiectum poneret in vno situ et p̄dicatum in alio
eo q̄ ponunt in subiecto indiuisibili sc̄z in anima. est et̄ in mēte ordo cō-
ceptionis. ita q̄ intellectus prius concipit vnum terminum q̄ alius.

Ad tertium respondetur Negando sequelam. quia ista p̄positio.
non est vis est vniuersalis negatiua. ly vis est subiectum. ly ens est p̄e-
dicatum inclusum in ly est Debet ergo sic conuerti. ergo nullum ens est
vis.

Conuersio simplex est facere de subiecto predicatum
manente eadem qualitate et quātitate. et hoc modo
conuertitur vniuersalis negatiua in se et particula-
ris affirmatiua in se. vt nullus homo est lapis. ergo
nullus lapis est homo. quidam homo est animal. er-
go quoddam animal est homo.

De Conuersione

Pro ista littera est notandum q̄ ista diffinitio sic debet intelligi. **Con Diffinitio intelligitur**
 uersio simplex est duarum p̄positionū categoricarū. utroq; termino par sic.
 participantium earundē qualitātū z quantitātū ordine conuerso vnius ex
 alia formalis p̄na. vt Nullus hō est animal. ergo nullum aīal est homo
 absoluendo ly nullus a genere. Sed diffinitio conuersionis p̄ accidens
 sic debet poni cum diffinito. **Conuersio p̄ accidens** est duarū p̄positio/
 num categoricarū utroq; termino participantium earundē qualita/
 tum z diuersarū quantitatum ordine cōuerso vnius ex alia formalis cō
 sequentia. vt oīs homo est aīal. ergo aīal est homo. Ex isto patz q̄ cō
 uersio simplex z uersio p̄ accidens solum differunt penes quantitates
 quia in cōuersione simplici manet eadem quātitas. Sed in uersioe p̄
 accīs mutatur quātitas. **Correlariū**. q̄ omnis p̄pō v̄lis affirmatiua **Omnis p̄pō q̄ hz cōn**
 siue negatiua habet conuerti p̄ accidens. **Correlarium secundū**. q̄ oīs uerti simp̄l̄r hz etiā cō
 p̄positio q̄ habet cōuerti simp̄l̄r habet etiam conuerti p̄ accidens. dem/
 uerti p̄ accīs zc. p̄tis p̄pōibz in exceptionibz sequentibz. Prima. in quibz extrema sunt
 termini sinonimi vt fortes est fortes. fortes est plato que solū habent cō
 uerti simp̄l̄r z non p̄ accidens. Secunda exceptio. Quando ambo ex
 trema accipiuntur determinate z vnica acceptione p̄pter tales. aliq̄s hō
 est animal. aliq̄s hō est risibilis. que solum habet cōuerti simp̄l̄r. eo q̄
 nulla mētalis est indefinita cuius subiectum accipit determinate. ex quo
 exceptio determinata in mente sit p̄ actum Et sonat exceptio secūda so/
 lum de p̄pōibz mentalibz. Pro illo textu est notandum z hoc mō **Uniuersalis negatiua**
 v̄lis p̄uertit zc. quia ipse vt ponit nō est verus. qz nō oīs v̄lis negatiua **p̄uertit simp̄l̄r**.
 habet simp̄l̄r p̄uertit in se. vt patet de ista vel p̄simili. nullus hō ē fortes
 sic etiā de ista nullus hō est oē animal. Sed sic intelligit. **Omnis v̄lis**
 negatiua cui? p̄dicatum est terminus cōiter tentus z distributus z vni
 ca acceptione acceptus est cōuertibilis simp̄l̄r z cum hoc etiam p̄ accīs
Dicitur terminus cōiter tentus p̄pter tales. nullus hō est fortes. null' hō est
 iste homo. **Dicitur distributus p̄pter tales**. nullus hō est oē aīal. null' hō
 est oē risibile q̄ nō hz cōuerti simp̄l̄citer. sed solum p̄ accidens. eo q̄ p̄
 dicatū in eis nō distribuit. Eodem modo habet intelligi secūda ps **Particularis affirmatiua**
 Et sic **Omnis p̄positio particularis vel indefinita cui? p̄dicatum ē ter**
 minus cōiter tentus vnica acceptione acceptus habet cōuerti simp̄l̄citer.
Dicitur cōiter tentus p̄pter tales aliquis hō est fortes. hō est plato. **Dī**
vnica acceptione acceptus p̄pter tales. aliq̄s asinus ē hoīs asinus. q̄ non
 hz cōuerti simp̄l̄r. sic ergo. alicui? hoīs asinus ē asinus. qz hecē p̄uersio
 p̄ accīs. neq; sic. ergo aliq̄s asin' hoīs est asinus. qz licet sic bona p̄na tū
 nō est formalis. qz in simili nō sequit. aliq̄s hō est regis cantor. ergo ali
 quis cantor regz ē hō. qz in tali casu in quo aliq̄s dux essz q̄ p̄ prima me
 dietate huius hōie nō esset rex sed dux. z aliq̄s hō esset ei? cantor. Sed
 p̄o secūda medietate esset rex z tunc nullum cantorem haberet. antece
 dens esset verum z consequens falsum. Et importaret ly est totam ho
 ram. quia in consequente isti duo termini regis z cantor accipiuntur vni
 ca acceptione. z ponunt a p̄te eiusdē extremi. Et sic appellant sua signi/
 ficata formalia adiacere p̄ eodem tpe verbi. Et sic ad veritatē p̄ntis re/

Regula de diuersa acceptione.

Uniuersalis affirmatiua puerit p accis.

quirit q aliquis homo esset cantor regis. eo tempore quo ipse esset rex. z hoc nō requiritur ad veritatē antecedentis. qz in antecedente accipiunt diuersis acceptionibus. Est ergo cōis regula. Quicunq; aliqd predicatū in aliqua ppositione q debet puerit accipit diuersis acceptionibus. tūc si talis ppositio debet formaliter puerit subiectum in cōsequente etiā debet accipi diuersis acceptionibus. ergo illa. aliquis asinus est. hōis asinus. sic cōuertitur z p accidens. ergo hominis asinus est asinus. Sic etiā q libet ppositio singularis cuius ambo extrema accipiunt discrete vnica acceptione habet conuerti simpliciter z solum simpliciter. Alterius notandum est circa persionē p accidēs ubi dicitur. z hoc mō vltis affirmatiua cōuertitur in particularem affirmatiuā. qz vltis affirmatiua nō solum hz cōuertit p accidens. sed etiā simpliciter z in duobus casibus. Primo. quādo pdicat de sinonimo in sinonimū. vt ois homo est hō que formaliter sic pueritur. ergo ois homo est hō. Nec obstat q arguit a nō distributo ad distributum. qz talis pñā adhuc manet formalis. qz arguit in terminis sinonimis. Secundus casus. qñ predicatū distribuitur z accipitur vnica acceptione. vt omnis homo est omne aial que bñ sic puerit. ergo omne animal est hō. vel sic. ergo omne animal est ois homo. Nulla tñ pñā vniversalis affirmatiua in qua pdicatum nō distribuit nec ibi pdicat sinonimū de sinonimo hz puerit simpliciter. sed solum p accidens.

Conuersio per contrapositionem est facere de subiecto predicatum z e conuerso manente eadem qualitate et quantitate. sed mutatis terminis finitis in terminos infinitos.

Conuersio p ppositōes pñe nō est puerio ne qz pñā formalis.

q pñā puerit p ppositōne requirit pñā.

Notandū est q cōuersio p ptrapositionem pñe nō est cōuersio. qā conuertes z cōuersa nō picipant. Etiam nō est pñā formalis. Et de pñe nō est puerio ne scribitur sic recipiendo vltimā particulam diffinitōis cōuersionis in genere vix vel est duarū ppositionū zc. Et quilibet vltis affirmatiua habet cōuertit p ptrapositionem. Sic etiā picularis negatiua. Et talis cōuersio p ptrapositionem nō est pñā formalis nisi assumat constantia terminorū. Nam ista cōsequētia est bona. ois homo est animal. ergo oē nō animal est nō homo. tñ nō formalis. qz in simili nō sequit. ois hō ē ens. ergo omne non ens est non homo. quia pñā est impossibile. quia subiectum eius p nullo supponit. Et p illo est sciendum. q ad hoc q conuersio p contrapositionē sit consequētia formalis requirit q si affirmatiua de terminis finitis debet puerit p contrapositionem q assumat cōstantia terminorū in consequente positorū videlicet infinitorū. vt ista. ois homo est aial debet sic conuerti formaliter p ptrapositionem ois hō est aial. z nō animal est z non homo est. ergo oē non aial est non homo. vt sic non animal est nō homo. quia nō oportet q semp puerit sit eiusdem quantitatis cum conuersa. quia quicunq; pñā infert vniversalem. etiā infert eius particularem vel indefinitā. Et sic bene potest omitti in diffinitione conuersionis p contrapositionem illa particula earundē qñti

De Conuersione

tatum. Si vero propositio negatiua de terminis finitis debet conuerti **Secundo.** formaliter per contrapositionem in terminos infinitos. tunc debet recipi instantia terminorum in antecedente positum et finitum. ut homo non est animal. et homo est animal est. ergo non animal non est non homo. Et sic propter uniuersalibus negatiua non habet conuerti per contrapositionem in unam uelam negatiuam sed bene in particularem negatiuam. quia ista propositio non est formalis. nullus homo est animal et homo est animal est. ergo nullum non animal est non homo. licet sit contra. quia antecedens est impossibile. et hoc absoluendo ly nullus a genere. tamen non est formalis quia in se non sequitur nullus homo est currens. et homo est et currens est. ergo nullum non currens est non homo. quia si nullus homo curreret et nullum brutum curreret. antecedens esset verum et propositio falsum. **Ultimè est Propositio de terminis** sciendum quod non solum propositio de terminis finitis habet conuerti per contrapositionem in terminos infinitos. sed et conuersio propositio de terminis infinitis habet contrapositionem in terminos finitos. ut ibi est conuersio per contrapositionem de terminis finitis. nempe. omne non animal est non homo. et homo est et animal est. ergo homo est animal. Sic etiam ibi. non homo non est non animal. et non homo est et non animal est. ergo animal non est homo. **Correlatum.** Non solum uniuersalis affirmatiua habet conuerti per contrapositionem. sed etiam particularis affirmatiua et singularis. Sic etiam non solum particularis negatiua sed etiam indefinita negatiua vel etiam singularis negatiua. **Contra ista omnia iam dicta de conuersione arguitur.** Arguitur primo **Sequeretur** quod illa non est conuertibilis homo currens. et pono quod uerba Homo currens. sint simplicia. quia non uidetur quomodo non sic. ergo quod currens est homo. quia non est formalis consequentia. Arguitur de ista. **Contra opor** **Secundo.** ter non est remedium. **Confirmatur** de ista. non oportet quod omnes homines sint bacularij. quia non uidetur quomodo. **Ad primum argu-** **mentum** respondetur. Admissio supposito quod uerba adiectiua sint simplicia. **Re ad primum argum.** Est dicendum quod tales propositiones in quibus uerba adiectiua sunt. Si uerba adiectiua sunt. sunt copule principales non sunt conuertibiles formaliter sed solum re incomplexa. Nam ista consequentia non est formalis homo currens. ergo quod currens est homo. quia iam ly quod capitur relatiue. et refert ly ens subin-
tellectum. Et non capitur coniuunctionaliter. quia quando capitur coniuunctionaliter tunc uerbum minus principale primum habet secum suppositum expressum in tali oratione in qua ponitur ly quod coniuunctionaliter. ut in tali uel consimili oratione quod fortis est probus est bonum. quod georgius studeat est bonum. Sed sic non est in talibus conuertentibus. ubi uerba minus principalia non habent aliquod suppositum expressum nisi ly quod uel suum condeclinatum. Et ergo predicta consequentia non est formalis. quia in simili non sequitur homo currens. ergo scanimus quod currens est homo. Et ergo ibi solum est conuersio reductiua. Pro quo est sciendum quod Conuersio reductiua est bona consequentia duarum propositionum categoricarum que differunt in transpositione extremorum. sicut tamen quod plus aut minus est subiectum consequentis quam fuit predicatum antecedentis. **Exemplum** ubi plus. ut ibi. homo currens. ergo quod currens est homo. Ibi enim ly quod est pars subiecti in consequente. et tamen non fuit pars predicatorum in antecedente. **Exemplum** ubi minus

nus. nam ista est cōuersio reductiua hō est oē animal. ergo aial est hō. Nam fm Warfilii q̄ tener q̄ signū vniuersale affirmatiuū positiū a pre-
 dicati sit ps predicati. z tūc minus erit subiectum p̄ntis q̄ sit p̄dica-
 tum aīcedentis. Sed verum est q̄ Warfilii in hac pte cōter nō tene-
 tur. z ergo tūc nō oportet q̄ addatur ista particula vel minus. nam ista
 tunc est p̄pue cōuersio homo est aial. ergo aial est hō. Et sic non valet
 p̄na Hec est cōuersio reductiua ergo est cōuersio. q̄ ly reductiua ē de/
 terminatio distrabens respectu ly cōuersio. quia p̄uersio reductiua nō
 est formalis cōsequētia. nam ista nō est formalis. homo currit. ergo q̄
 currit est homo. Ex quo ly quod capis relatiue tunc refert ly ens Et sic
 in simili non sequitur. homo currit ergo lignum q̄ currit est homo

**Si p̄ba adiectiua sūt
complexa.**

**De p̄bis impersonalibz
actiue vocis**

**De verbis impersonali-
bz passiue vocis.**

**Si p̄ba impersonalia
nō sunt in mente.**

R. ad scdm argumē.

R. ad tertium.

Si aut verba sunt complexa tunc talis oratio homo currit vel confi-
 milis in qua ponitur p̄bum adiectiuum nō restrictum anteq̄ cōuertat
 debet prius resolui. vt sic. homo est currens. z tunc debet conuerti sic. er-
 go currens est homo. Similiter est dicendum de alijs p̄positionibz in
 quibus ponunt verba impersonalia. Nam si talia sunt incōplexa z sunt
 in mente. tūc tales p̄pōnes etiam solum habēt cōuerti reductiue. vt ista
 me teder vicij. p̄uertitur sic. ergo quem teder vicij sum ego. z iam ly quē
 refert ly ens vel ly homo. z sic valet tantum homo quē teder vicij ē ego.
 vel ens quem teder vicij est ego. Et secunda est cōgrua. eo q̄ ly ens ē ge-
 neris omnis. Sic etiā illa mihi placet bibere z similis. nā p̄uertēdo ta-
 les p̄pōnes p̄bo impersonali debet adiungi signum restrictiuum eiusdē
 calis quē tūc tale verbum habet regere a pte ante. z obliquū q̄ p̄ red-
 debat suppositū debet mutari in ntm. z nō est incōueniēs p̄bū p̄ime p
 sone p̄t p̄gruitatē mutare in p̄bū secūde vel tertie p̄sone. Silr dicēdū
 est de p̄pōnibz in quibz ponunt verba impersonalia passiue vocis. vt ista.
 a iohanne legit lectionem. cōuertit sic reductiue ergo ens a quo legit le-
 ctionem est iohānes. hoc totum est suppositum ens a quo legitur lectio
 nem. Si aut verba impersonalia non sunt in mente. tunc tales p̄positio-
 nes anteq̄ cōuertant debent resolui ratiōe verborum impersonalium ita
 q̄ verba impersonalia passiue vocis resoluiuntur in verba actiua vnde
 descendunt. secum eiusdē t̄pis numeri z modi. Et obliquus mutet i
 ntm. vt ista a iohanne legitur lectionem resoluitur sic. iohānes legit le-
 ctionē. a petro disputat grāmaticam. petrus disputat grāmaticam. Et
 tūc tales p̄pōnes debent cōuerti sicut alie de verbis personalibz. Ad
 secundum argumentū rīdetur q̄ ista p̄pō. contra oportet nō est remedi-
 um debet sic conuerti. ergo cōtra oportet ens non est remedium. Et ca/
 pitur ibi ly oportet nominaliter. z valet tantum sicut necesse Et nō capi-
 tur verbaliter. q̄ alias oratio esset incōgrua. z hoc totum est p̄dicatum
 ens p̄ oportet. z ly remedium est subiectū. Et sic est vna de modo loq̄
 di inconfueto. Ad tertium rīdetur q̄ illa p̄positio vel confimilis non
 oportet q̄ omnes homies sint bacularij habet conuerti reductiue. Et
 si suppositio collectiua nō est ponenda. tunc hoc totum est subiectum q̄
 oēs hoies sint bacularij Et ly oportet est predicatum. z cum hoc copu-
 la. z tūc p̄uertit sic ergo q̄ oportet nō est q̄ oēs homies sint bacularij.

De cōuersione

Arguitur principaliter. sequeretur quod hic non esset cōuersionis homo est animal. ergo animal al est homo. quia non est formalis consequentia. quia in simili non sequitur homo est mortuus. ergo mortuum est hō. **Co Secundo** firmatur. sequeretur quod hec non esset cōuersionis nullus homo est asinus ergo nullus asinus est homo. quia in simili non sequitur. nullū mortuū est homo. ergo nullus homo est mortuus. **Ista argumenta tangunt R. Ad argumenta** ambo vnam difficultatem. Pro qua difficultate et eorum responsione est **Obp̄uersiones et silo/** notandum. quod magister marsilius et magister hugo tenent quod silogismi et cōgismi non formales cōuersiones sicut cōiter formantur non sunt cōsequētie formales. quia finem eos sequentie tē. tunc semper datur instātia i terminis ampliatiuis si. ut argumēta p̄bant. quia finem eos ad h̄ quod sint formales cōsequētie oportet quod subiectis in antecedere et consequente addatur illud quod est ut sic hō qui est ē animal. ergo animal quod est est homo. Si tamē quis interrogatur de cōuersione ne aliquarum propositionum tunc debet eas conuerrere sicut cōmunit̄. conuertuntur. Sed si interrogat an sit formalis cōsequētia debet dicere quod non igitur addatur illud quod est. Et p̄ illo est sciendū. quod si verba imposita tunc tempus seipso et non per p̄ceptus t̄pales sibi aut extremis sup̄additos Et ad idēp̄tate forme non requiritur p̄sitis ampla acceptio sub cōditiōe tūc verum est. quod silogismi et p̄uersiones sic cōiter formantur non sunt p̄ne formales. Si autē verba significāt cū tpe p̄ceptus t̄pales sibi aut extremis superadditos vlt̄ si requiritur ad idēp̄tate forme p̄sitis ampla acceptio sub cōditiōe tūc dictū illoz non est verum. nam tūc p̄uersiones et silogismi sicut cōiter formantur sunt p̄ne formales. quia tūc non est idē situs terminoz in p̄positionibz ampliatiuis et non ampliatiuis. q̄a tūc in mētali istius p̄ne vbi est ampla acceptio ponūt mlt̄a termini. Et loco illoz nullus terminus ponitur in alia p̄na vbi non est ampla acceptio. Sic etiā si p̄bū significat cū tpe seipso. et tū ad formalitatem requiritur consil̄is ampla acceptio sub cōditiōe tūc adhuc tale argumētū de terminis ampliatiuis non est eiusdē forme cū alio vbi non ponunt termini ampliatiui. et p̄ h̄ p̄ solutio amboz argumētōz. Et ē notādū. quod in tali cōuersione vlt̄ p̄siti homo si Differentie t̄pales non it̄ aial. ergo aial quod fuit fuit hō qui est vlt̄ fuit. illud quod fuit non est p̄s ext̄m̄ sūt p̄s ext̄m̄ mi sicut cōiter tenet. nec etiā illud quod ē. si autē poneret oppositū vitz quod d̄re t̄pales eēnt p̄s ext̄m̄ tūc tales p̄p̄ositiones de terminis ampliatiuis eēnt p̄uertibiles p̄uersione reductiua q̄a tūc n̄ eēt formalis p̄na. nā illa non est formalis p̄na. homo fuit aial. q̄ animal quod fuit fuit hō qui est vlt̄ fuit. Nam in istis non sequit̄ hō fuit aial. q̄ aial quod currit fuit homo q̄ currit vlt̄ q̄ cucurrit. Ex istis omnibus patet. quāto plures p̄positiones possunt conuerti. **Declarat. 38. prop̄o/** ti. nam ista non est ita quod homo est asinus habet sic conuerti. ergo nullū nec quod ob̄eāt p̄uerti ita est quod homo est asinus. Et iam illud ita capitur pro termino secunde intentionis. et valet tantum sicut verū. Et sic h̄ totū quod hō est asinus restringitur p̄ illud ita. Et sic illud ita est p̄dicatū et hoc totum quod hō est asinus est subiectum. **Correlarium.** Illa p̄positio omnes capitur collectivē. cōuertitur sic. ergo hoc quod capitur collectivē ē illud oēs. Sed ista. fontes videt suum asinum sic conuertitur. igitur videns fontes qui est ip̄ semet asin est fontes. Et pro ista p̄siderande sunt due regulē. **Pr̄a**

Quādo cumq; relatiuum reciprocum ponitur in propositione expresse tunc in conuersione relatiuum semper debet mutari in genitiuum suū antecedentis. Secunda regula. quando relatiuum reciprocum ponitur se solo sine suo substantiuo expresse tunc oportet q; relatiuum mutetur in genitiuum suū antecedentis et in terminum transcendentem. vt sortes videt suum. sic conuertitur. ergo videns ens sortis qui est ipsemer est sortes.

- 4 Correlarium. illa plures sunt beati q; studentes. habet sic conuerti ergo plures beati q; studentes sunt beati. et ly beati in predicta propositione est subiectum. et hoc totum est predicatum. plures beati q; studentes.
- 5 Sic etiam dicatur de ista. plures fuerūt dies q; anni. ibi em ly dies est subiectum. plures dies q; anni predicatum. Et conuertitur sic. plures dies q; sunt vel fuerunt q; anni q; fuerunt fuerūt dies.
- 6 Correlarium. Illa nullus homo inest sic puenitur. ergo nullum q; inest ē homo. vel sic. nullum inherēs ē homo. recipiēdo participiū accommodatum. Sic etiam illa. nullus homo adest. ergo nullū presens ē hō iterū recipiēdo participiū accommodatū huius verbi presens. Correlariū.
- 7 Illa substantia quolibet pars non ē. sic conuertitur igitur ens nō ē cuiuslibet substantie quolibet pars. Vel sic. igitur ens substantie pars non est
- 9 Correlarium. Illa nullus homo ē omne animal sic conuertitur. ergo animal non ē omnis homo. et non sic ergo animal non est homo. qā nō est bona consequentia. quia si solum hoies essent iter aialia aīis esset fīm et pīs falsum. quia ibi arguitur a suū ppositōe cōfusa tū ad determinatā respectu eiusdem multitudinis. Correlariū. Illa Del' ē pmo ueri q; reijci. sic conuertitur melius q; reijci ē pmo ueri. Et capit ibi com patius improprie. Correlariū. Illa sortes vel plato nō est ego vl' tu sic conuertitur. ergo ego vel tu nō sum vel es omnis sortes vl' plato. nam quando cumq; suppositū est disiunctum ex dictionibus diuersarū personarū vel numerorū vel casuum tunc verbum etiam debet esse disiunctum
- 12 Et sic ista est incongrua. ego vel tu sum sortes vl' plato. Correlarium ista ego hodie nullotiens comedi. sic conuertit. ego nullis viabus q; sunt vl' fuerunt comedens quod fuit fuit ego qui sum vel fui. et ly nullotiens valet tantum sicut nullis viabus. Si ly aliquotiens. id est aliquid viabus. Correlarium. Illa sortes habet tantū de vino q; tantū de oleo sic conuertitur. ergo habens tantū de vino q; tantū de oleo est sortes. vl' sic ergo habens aliquam q;ntitatem vini et tantam olei est sortes. Correlarium. Illa nulli homines loquebantur. sic conuertitur. ergo nulli loquentes qui erant erāt homines qui sunt vel erant. et hoc si verba sunt cōpleta. Si aut. sūt incōpleta tūc sic. ergo nulli q; loq; bātur q; erant erāt homines qui sunt vel erant. Correlarium. omni magnitudine data contingit dare maiorem. prius q; conuertatur. resoluitur sic. omnis magnitudo est ens quo dato contingit dare maius. Et tūc conuertitur sic. ergo ens quo dato contingit dare maius est magnitudo que est vl' fuit. Et capit ibi ly contingit impersonaliter. Posset etiam sic conuerti. si verba impersonalia sunt in mente. ergo quod contingit magnitudie dare dare maius magnitudine est aliquis qui est vel erit vl' potest esse.

De cōuersione

Correlarium Illa silogisantem habendum est terminos. ergo a quo
habendum est terminos est silogisans. vñ sic. ergo habens terminos est
silogisans. si verba impersonalia non sunt in mente. Correlariū Ista
neceſſe eſt ſcandala euenire ſic conuertitur. ergo ſcandala euenire eſt ne-
ceſſe Et ly ſcandala euenire capitur materialiter. et hoc capiēdo ly neceſ-
ſarium prout eſt ſecunde intentionis prout vali tantum ſicut propoſitio
neceſſaria. ſecus ſi caperetur pro termino prime intentionis ſicut in iſta.
ſcandala neceſſe eſt euenire que ſic conuertitur. ergo euenientia poſſibi-
liter ſunt ſcandala. Correlarium. Iſta perpetuus eſt homo capien-
do ly perpetuus cathegoremace ſic conuertitur. ergo homo eſt perpe-
tuus. Sed ſi cathegoremace ſic cōuertitur. ergo homo eſt ens in tem-
pore preſenti preterito futuro vel poſſibili Correlariuz. iſta ſonus au-
ditur. Sic. ergo quod auditur eſt ſonus qui eſt vel immediate ante hoc
fuit. Sic etiam illa. Nix videtur igitur quod videtur eſt nix que eſt vñ
immediate ante hoc fuit. Sed illa domus edificatur. ſic ergo qđ edi-
ficatur eſt domus qđ eſt vel immediate poſt hoc erit. Correlarium. Illa
tunica fuit a ſartore. ſic ergo quod fit a ſartore eſt tunica qđ eſt vñ im-
mediate poſt h erit. Sed illa a ſartore fit tunica ſic ergo qđ a ſartore fit eſt tunica
qđ eſt vñ immediate poſt hoc erit. Et non ſic. ergo quod a ſartore fit tuni-
ca qđ eſt immediate poſt hoc erit. quia ibi ly fit importat factionē ſimplr
ſed in iſta a ſartore fit tunica iporiat factionē ſm qđ quia ly fit ſequitur
terminus connotatiuus. Correlarium. Iſta ego fui tu vel ille vñ ego
ſic pueritur. ergo. Tu qui fuiſti vel ille qui fuit vñ ego qui fui fuiſti fuit
vel fui ego qui fui vel fui. Sed me vel te oportebit comedere ſic igitur
quem oportebit comedere erit ego vel tu qui ſum vel es ero vel eris.
Correlarium. Illa huic laeti in fuit albedo. Sic ergo huic laeti quod
eſt vel fuit iherēs qđ fuit fuit albedo. Sed illa. Tu rebare ſic ergo rens
quod erat erat tu quis es vel eras. Correlarium. Illa Senex centuz
annorum erit puer vñius diei. Sic conuertitur. Puer vñius diei qui erit
erit ſenex centum annorum qui eſt vel erit. Et illa eſt vera pro pucro
qui iam eſſet vñius diei Et viucret centum annos. Correlarium. r
Quidquid tu comediſti tu bibiſti. ſic conuertitur ergo ens quod come-
diſti bibens quod fuit. fuit tu quis es vel fuiſti. Correlarium. Aliqd
eſt ſumma calefactio ſic ergo ſumma calefactio eſt aliquid quod eſt vñ im-
mediate poſt hoc erit. Sed illa aliquid fuit ſumma calefactio. Sic er-
go ſumma calefactio fuit aliquid quod eſt vel fuit vel immediate poſt hoc
erit. Correlarium. Iſta aſinus mutatur ſic ergo quod mutatur eſt aſi-
nus qui eſt vel immediate ante hoc fuit vel immediate poſt hoc erit. nam
ly mutatur habet ampliare ad tres differentias temporū. Correlariū
Iſta homo eſt pictus ſic ergo homo pictus eſt homo pictus. Et in con-
ſequentē ſolum ly homo debet eſſe predicatum. Et additur ſibi ly pict⁹
vt reſtringat ipſū ad ſtandū pro illo pro quo ſtett prius Correlarium
Eras hora ſexta diſputabitur queſtio ſubſcripta ſic ergo crastina die
que eſt vel erit hora ſexta que eſt vel erit quod diſputabitur erit queſtio
ſubſcripta. Sed illa hec tibi ſignabis. ſic ergo hec que ſunt vel erunt

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

De Propo. Hipotetica

- 36 ubi q es vel eris signatis qd erit erit tu quis es vel es. Correlatiū illa
 hodie spaciabar sic ergo hodierna die que est vel fuerat spaciars quod
 37 fuerat fuerat ego qui sum vl' fuero. Correlarium: Illa proxima do
 minica die quidam nouus sacerdos celebrabit primam suam missam.
 38 ergo proxima die dominica que est vl' erit celebrans suam primam mis
 sam q erit. erit nouus sacerdos q est vl' erit. Sed illa in festo martini
 bibet omnis homo. sic ergo. in festo martini quod est vl' erit bibens qd
 erit erit homo. Ultimo notandum. q omnes ille propositiōes cōce/
 duntur meretrice erit virgo actū erit vinum. sanctus in celo erit peccator
 in terra. senex centum annorū erit puer vnus dici. Et patet earum veri
 tas ex conuersione. Item extrema prima supponunt p puella que hodie
 est genita vt sic hoc est vel erit meretrice quia post triginta annos t h erit
 virgo quia cras. Et conuertitur sic. ergo virgo q erit erit meretrice q ē vl'
 erit. Secunda sic conuertitur. ergo vinū quod erit erit acetum. quod
 est vl' erit. Tercia sic. ergo peccator in terra q erit erit sanctus in celo q
 est vl' erit. Quarta prius est conuersa

**Propositio hipotetica ē illa que habet plures
 propositiones cathegoricas tanquaz partes
 principales et materiales sui**

**Ex^o de rigore nō va
 let**

Intelligitur sic

**Probat q tal' Si for/
 tes curreret fortes mo
 ueretur nō sit propo**

Prima ratio

Pro ista littera est notandum. q diffinitio propositionis hypoteticæ
 data a Petro Hispano. non est bona. qā nō conuenit omni pteno sub dif
 finito. qā non conuenit omni propositioni hypoteticæ qā tali vl' consimili
 non conuenit magistro legente pueri proficiunt. Neq; huic termino a in
 casu in quo tantum valeret sicut illa copulatiua homo currit et animal
 currit. Debet ergo diffinitio cum diffinito sic poni. Propositio hy/
 potetica est illa. i. est propositio q vl' ei⁹ metalis habet plures ppositiōes
 tanq; partes principales et materiales sui coniunctas per notam cōiun
 ctionalem tanq; per copulam principalem. vl' mentalis sibi correspon/
 dentis. Pro genere diffiniti ponitur ly propositio per quod excluditur
 omnes tales orationes homo currit deus est. petre fac ignem. ergo pe/
 tre fac ignem que non sunt propositiones hypoteticæ eo q in toto non
 sunt propositiones. Etiam excluditur iste vl' similes si fortes curre/
 ret fortes moueretur. si fortes studiusq; fortes promotus fuisset qā nulla
 illarū ē ppositio hypotetica eo q sola oratio indicatiua significat vere vl' falsæ. Et hoc p
 batur sic. qā ad hoc q aliq oratio significet vere vel falsæ. requiritur q ipa
 designet rem esse vl' non esse iuxta exigentiam copule. Sed hoc solum
 facit oratio indicatiua ex modo significandi ei⁹ quo significat p modū in
 dicij. nam ait priscianus octauo maioris. indicatiuus siue diffinitiu⁹ mo/
 dus dicitur quo indicamus vl' diffinimus quid agit a nobis vl' ab alijs
 Dicitur ergo indicatiu⁹ ex eo quia ex ei⁹ modo significandi cōsurgit tāq;
 et forma orōis perfecte qd oratio significat quid agat. Et ex h^o vt ait
 priscianus ibidem. indicatiuus differt ab alijs modis ppoz. Et iterum

Hypotetica

pbatur. ille due orationes sortes curreret sortes moueretur in copulati/ Prima ratio
ua posita vna cū copula non significat vere vñ false igitur nec in conditio
nali cum nota conditionalis nō det ei significare perfecte. z sic tunc non
oportet addi in diffinitione illam particulam. vel orationes ppositioni
pportionales. Et si dicatur tamen tales conceduntur vt bone consequē
tie ergo ppositiones. Respondetur q concedunt loco talium orationum in
quibus ponunt verba indicatiui modi. Multi tamen tenent contrariū Aliqui cōcedunt pre/
z dicūt tales orationes esse ppositiones. Et addūt istam particulam in dictam eē ppōnem
diffinitione. vel orationes ppositōi pportionales. Et dicunt consequen
ter concedendo q tales orationes ppositioni pportionales posite in co/
pulatiua causali vel rationali cum talibus notis non faciunt ppositionē
sed solum in conditionali illatiua vna cū nota Et adiungunt rationem
talem quia ly si nihil asserit. sed simpliciter denotat consequentiā eē bo/
nam. Sed ly ergo vel quia vñ ly z asserit aliquid nam ly ergo z ly quia
denotant pnam esse bonam z antecedens esse verum. modo talis oratio
ppositioni pportionalis nō est vera eo q nō est ppositio. Et consequē
ter sciendum fm istum modum q talis oratio ppositioni pportiona
lis non facit ppositionem cum nota et alia ppositione sed solum cum
alia oratione ppositioni pportionali. Et sic ibi etiam non est ppositio fm
istum modum. si sortes curreret sortes mouet nuncq enim oratio que nō
est ppositio cum ppositione vt sic. z cū nota facit ppositionem hypo
teticam. pterq in conditionali coniunctiua z expletiua. vt ibi est propo/
sitiō fm istum modum. Si veneris ad me dabo tibi equum. sic etiā ista
sortes est malus q quis sit christianus. Et sic patet q nulla oratio impa/
ratiua vt sic est ppositōi pportionalis. Pro quo est sciendum. q oratio Oratio ppōni pportō
ppositioni pportionalis. Est oratio que in nullo eius sensu vt sic non est nalis
ppositio. Et que in eodem nata eē pars principalis z materialis alicu
ius ppositionis hypotetice. vel sic est oratio que in certu eius sensu. vt sic
non est ppositio sed que cum alia oratione z cum nota scum qua prin/
cipaliter est coniuncta facit ppositionem. Dicitur in diffinitōe que tione diffinitōis ppo/
vel eius mentalis propter ly a in casu posito. Et etiam propter tales ma sitionis hypotetice.
gistro legenti pueri proficiunt. Dicitur plures ppositiones et non
duas quia vna ppositio hypotetica quandoq habet duas ppositio/
nes pro partibus principalibus z materialibus z categoricas. quan/
doq duas hypoteticas. quandoq tres. quandoq quatuor. fm quod
ppositiones plures possunt coniungi per notam hypoteticalem. Et
ergo quando ponuntur plures note hypoteticales in aliqua ppositio
ne hypotetica tunc talis ppositio est distinguenda que illarum nota/
rum accipiatur pro nota principali quia fm hoc variatur veritas et fal/
sitas talis ppositionis quia ista ppositio. si homo est asinus homo est
capra et homo est asinus. capiēdo ly si pro copula principali est propo/
sitiō necessaria. qā cōditionalis bona cōsequētia z omis talis est necessa
ria. sed capiēdo ly et p copula pncipali tūc est ppositio impossibilis. Et
patet. q vna ppositio hypotetica p habere duas cōditionales causales
vel etiam rationales. Dicitur in diffinitōe tāq partes pncipales p hoc

De Propositione

Partes principales materiales

Partes principales formales
Partes minus principales materiales

Partes minus principales formales

Arguitur primo

Secundo

Tercio

R. ad primum argumentum
Propo plures dicitur dupliciter

R. ad secundum

excluditur propositio categorica: Pro q est sciendū. q duplices sūt partes propositionis hypoteticæ videlicet principales et minus principales. Partes principales sūt duplices. materiales videlicet et formales. Materiales sūt propositiones immediate coniuncte per notā hypoteticā expresse vel implicite tanquam per copulā principalē. et sic ista oratio hō currit in ista. si hō currit aīa currit et deus est. est pars minus principalis. capiendū ly et pro copulā principali. qz nō coniungitur immediate p ly et tanqz p copulam principalē. Sed ps formalis propositio hypoteticæ dicitur copula principalis eiusdem. Sed partes minus principales propositionis hypoteticæ etiam sūt duplices scilicet materiales et formales. Materiales sūt orationes sūncategorizemata et alie dictiones que non sūt copule que nō coniunguntur immediate per notā hypoteticā tanqz per copulam principalē. Sed partes minus principales et formales sūt copule minus principales. Dicitur in diffinitione vel mentalis sibi correspondentes propter mentalem illius terminū aīa in casu in quo significaret sinonime cum vna hypotetica. Item ly sūt in diffinitione refert ly propositionis hypoteticæ. Contra diffinitionē arguitur. si diffinitio esset bona. sequitur q hic nō esset propositio hypotetica. sortes currit et deus est. probatur quia est propositio plures ergo non est propositio. tenet consequentia quia propositio plures non est propositio. Confirmatur. sequeretur q ista esset propositio hypotetica. qualiscūqz est sortes talis est plato. probatur ex tota diffinitione. Confirmatur. sequitur q hic non esset propositio hypotetica homo currit et animal currit. quia non habet plures propositiones quia nulla illarum partium vt sic est propositio quia pars propositio nis nō est propositio. Ad primum responderetur. negando seq̄lam et ad probationem cum arguitur est propositio plures. Vbi est sciendū. q dupliciter alīq propositio dicitur esse propositio plures. Vno modo alīq propositio dicitur esse plures Et cum hoc etiam vna. ita videlicet q habet plures sensus propositionales Sed isti coniunguntur mediāte alīq vel communicant in alīq. Et sic predicta propositio est plures propositio de q in argumento sed cum hoc etiam est vna Alio modo dicitur esse plures qā vt sic nō est vna. Et q habet plures sensus propositionales rō communicātes iconuictum sumptos. vt est illa vel p̄similis. homo currit et deus est. Et sic predicta oratio homo currit et deus est. nō est propositio plures. quā licet habeat plures sensus propositionales tamen isti coniunguntur per aliquod significum coniunctum. Ad secundum argumentum respondetur q ista q̄lis cūqz est sortes talis est plato de rigore et similes sūt categorice. Et valet ratio omni q̄litate q̄litate est q̄litas plato est qual. vbi ly plato est subiectū q̄litate q̄litate est q̄litas plato est qual. Quantūcūqz est sortes tātus est plato valet tātum omni q̄litate q̄litate est q̄litas vt q̄ntificatus plato est q̄ntus. Vbi iterum ly plato est subiectum q̄ntus q̄ntitate q̄litate est q̄ntus est q̄ntus est predicatum. Sed ille sūt hypoteticæ. qualis est sortes talis est plato. q̄ntus est sortes tātus est plato. Et magna est diuersitas inter ly qualiscūqz et ly qual q̄ntus cūqz et q̄ntus qā ly q̄ntus cūqz et ly q̄ntus cūqz idūdit in se signū restrictiū vna cū signo vbi. et cū hoc p̄ceptū. Et ergo

Hipotetica

verbum qđ ponit cum tali tenet se restrictiue. z sicerit verbū minus pñ/
cipale. Sed sic nō est de ly qual z qñtus. illa em̄ nō icludūt in se signa re/
strictiua. z sic ista qual est sortes tal est plato. valet tātum. sortes est ali/
qualis z ei similis in qualitate est plato. Sic etiam ista est cathegorica
siue sit nor siue dies sol lucret. Et ly sol est subiectū pñcatū ē hoc totum *R. ad tercium*
lucens vl dies siue sit nor. Protercio argumento est scienduz. qđ ip̄suz *Utz ps. ppōnis sit pp*
tangit dubium illud. Utrum pars ppositiōis sit ppositio. Pro illo ppositio
dubio est sciendum. qđ de hoc sunt due opiniones. Una est magistri *Prima opinio dicit qđ*
Biridani qui dicit. qđ nulla pars ppositiōis in quantum ps sit ppositio non

Et motiūm ipsius est autoritas Aristotelis in primo pericrimentis
vbi dicit. qđ nullus ppositiōis ps significat vt affirmatio vl negatio. *Prima ratio*
sz solū vt dictio. Secūduz motiūz eius est quia nlla ps habet signi *Secunda*
ficationē totalem vt est pars quia significatio totalis fm̄ cum dicitur si/
gnificatio que non est pars alterius. vt sic. Et tercio sequeretur. qđ da *Tercia*
retur vna ppositio necessaria cuius qlibet pars esset impossibil. vt parz
de ista conditionali. si sortes est asinus homo est capra. Et sic fm̄ Birid/
danum nulla ppositio componitur ex ppositionibus. Etiam fm̄ istā
opiniones aliquid est ppositio postea ipso manente nō est ppositio vt
p additionē alteri⁹ oionis et note vl depositionē. Et sic fm̄ eum ad ve/
ritatem copulatiue nō requiritur ambas partes esse veras sed bene req/
ritur qđ si partes seorsum sumerētur qđ tales essent vere. Et fm̄ cū pposi/
tio hypotetica sic describitur. Est ppositio que vl eius mental habz plu
res partes pñciales et materiales que si seorsum sumerentur essent p/
positiones. Sed tamē ista cōmuniter nō tenet. Est ergo alia opinio *Secunda opinio dicit*
et cōmunior que dicit opositum Biridano videlicet qđ ps ppositiōis qđ ps ppōnis sit ppō
sit ppositio in quantum ps Et est ratio. quia pars in hypotetica eodem
modo significat sicut si solitarie poneretur. Et ergo tūc significat vere vl
falsē sicut si solitarie ponitur eo qđ additio copule z alterius orationis nō
facit illam orationem aliter significare Et ideo cōmuniter negatur ante
cedens z consequens alicuius bone cōsequentie. qđ nō fieret si nō esset p/
positio. Sed ad motiua Biridani sic respondetur Et ad autoritatem *R. ad motiua alterius*
primo Arist. qđ ip̄etātū voluit qđ ps ppōnis nō significat vt affirmatio opiniois
vl negatio sicut tota ppositio cui⁹ est pars. Cōsequēter pcedit qđ aliq. p/
positio ē necessaria cui⁹ quelibet ps est impossibil vt patet de pñtio/
nali assumpta in argumēto. Utrius est sciendū. qđ nō quelibet ps
ppositōis est ppositio. etiam fm̄ istam opinione vt pz de simplicibus *Nō qlibet ps. ppōnis*
terminis. Sed tamē quelibet pars pñcipal z material ppositiōis hy/
poteticę est ppositio. z h tenendo qđ ibi nō sit ppō si sortes curreret. sortes
moueretur. Sic etiā ps ppositiōis cathegorice est ppō. vt pz de ista.
sortes est asinus vl hō. vbi ista ps sortes est asinus. sic etiā in ista. om̄is
hō est animal. vbi ista pars hō est animal ē propō.

Propositioinum hipoteticarū alia conditionalis alia
copulatiua alia disiunctiua.

Diuisio Propo. hipotetice

**Præ opinio pōit tres
species zc
Ratio**

**Rational' reducit' ad
copulatiuam**

**Causal' reducit' ad
copulatiuam**

**Rational' et causal' si
valēt p ditionalem**

**Cōuentiua pphendit
sub disi. nctiua**

**Arguit' q illā opinio
nō**

Pro littera est notandum. q de numero specierum hypotetice plures
sūt opinioēs: Præ opinio pōit tres spēs pponis hy
potetice affirmatiuas z tot negatiuas videlicet copulatiuam disiuncti
uam z pditionalem illatiuam. Et motiū illius est illud q species pro
positōis hypotetice debēt distingui penes notas simplices hypoteticales
mentales sp. i. distinctas z nō penes vocales. Sed qā dātur solum tres
huiusmodi note in mēte specie distincte affirmatiue igitur erūt tres spe
cies solum. Et dicitur notāter simplices in mēte. qā l3 ly ergo sit vna sim
plex nota i voce etiam ly qā. Etiam ly si puentiue captum tamē habent
diuerfos modos denotādi q immediate p vnam simplicem notam nō
possunt significari. ergo in mēte loco ly ergo ponitur due note videlicet
ly si z ly et. Et loco ly qā ponit' tres videlicet ly si z duplex et quia ly quia
denotat cōsequentiam esse bonam. z antecedens esse verum z antecedens
esse causam psequētis ad cōmunem sensum. et illaz denotationum quā
la est cōuenientia. igitur p vnā simplices notā non possunt significari in
mente. Eodez modo debet dicere de ly ergo z de ly si conuentiue captū.
Nam ly si sic captum etiam denotat duos videlicet q si impletur cōuen
tio q etiam adimpleatur pmissio. et ergo nō ponitur in mente ly si pue
tiue captum. Et fm illos rōnalis z causalis sunt mentales copulatiue.
Et rationalis valet vnam talem copulatiuam cuius prima pars ē vna
conditionalis In qua idem est ante. edens z cōsequens sicut fuit in rō
nali vel propolitiōes sinonime. Sed secūda pars copulatiue ē ppositio
sinonima antecedenti talis rationalis vt ista homo currit. ergo al' currit
fm illos valet tantū. si homo currit al' currit z homo currit. Sic etiam
causalis valet vnam copulatiuam cuius prima pars est vna cōditionalis
in qua idem est antecedens z cōsequens sicut in causali vel propolitiōes
sinonime. et secūda ps talis copulatiue est vna copulatiua cuius prā
pars est ppositio sinonima antecedenti tal' causal'. Et secūda pars copu
latiue exprimit causam vt ista quia sol oritur dies fit. valet tantum. si sol
oritur dies fit. z sol oritur z solem oriri est causa illius q dies fit. Eodez
modo dicunt de sinonimis causalibus z rationalibus. Et tales propo
sitiones causales z rōnales nō valet vnam cōditionalem quia alias p
positio impossibilis deberet cōcedi. quia ista est impossibil' homo ē asī
nus igitur homo est capra. Et tñ si valeret vnā cōditionalē istam vide
licet si homo est asinus homo est capra et homo est asinus. capiendo si
pro copula principali ipsa esset necessaria. quia conditionalis bona cō
sequentiā. eo q antecedēs est impossibile. et ad tale sequitur quodlibet.
Et ergo tales ppositiones valent copulatiuas. Sed cōditional' cōuenti
ua comprehenditur sub disiunctiua. vt ista vlt' p illis Si ueneris ad me
dabo tibi equum valet illam disiunctiuam. tu nō uenies ad me vel ego
dabo tibi equū. Sed contra illam opinionē arguitur. si ipsa staret se
queretur q nullum argumentum factum ab autoribus in modo et fi
gura sicut communiter sunt esset silogismus. quia i omni silogismo co
pula principali debet esse nota illatiua q nō esset de ly q. vlt' ly quia. qz
eēt note copulatiue mentaliter. Et sic nulla cōsequentiā eēt pna vt sic. et

nullum argumētū factū p ly quia vel per ly ergo esset filogismus. pñs
 autē est cōtra Aristo. pmo pñs z oēs logicos. z p pñs nō potest be/
 ne stare illa opinio. Nec pñt ipsi dicere q tales includunt filogismos.
 qz nō includunt notam pditionalem tanqz copulam princ.alem. Ele/
 rum est fm istam opinionē adhuc habent filogismi saltem hypotetici.
 vta tota conditionalī cum positione antecedentis. Sic etiam de con
 ditionali conuentiua nō videt bene dictum q ipsa sit disīctiua. qz non
 videt quō quis pceptat p ipsam disīctiue. Sic etiam non videt quō
 concipiat negatiue p eam z cui corresponsdeat negatio. Sic etiā ille due
 note vel z si cōuentiue capte differūt. quia aliud requirit ad veritatē p/
 positionis rōne vnius qd nō requirit ratio ē alterius. Et sic fm istaz **Opalis z localis va/**
 opinionem ly vbi vel ly quando equiualent cōiunctiōi copulatiue. Et lent copulatiuam
 cum hoc relatiuum. Et sic tales ppositiōes fm cōmūnē opinionē valent
 copulatiuas. Sed in temporalī quādo vna ps est negatiua z alia af/
 firmatiua tūc resoluendo talem ppositiōem in copulatiuā. ppositio affir/
 matiua dber poni p prima pte copulatiue. z ppositio negat. uā debet eē
 pars secūda ipsius copulatiue. z relatiuum debet se tenere ad secūdam
 partem ipsius copulatiue. vt ista Adam nō fuit qñ Aristoteles fuit. re/
 soluitur sic. Aristoteles fuit in aliquo tpe z in eodem tpe in quo aristo.
 fuit adam nō fuit. Sed qñ ambe partes sunt affirmatiue vel negatiue
 tūc ista ppositio que seqtur immediate ly quando tenet se ad primā par/
 tem copulatiue. Eodem modo dicendū est de pponelocali. Imo si **Arguit tertio**
 ista opinio staret sequeretur q nō esset dabile argumētū a tota condi iōa
 li cum positione antecedentis. quia tale semp esset ppositio copulatiua.
 Secunda opinis est magistri Buridani in summa qui ponit solum **Secda opinio bīrida/**
 quinqz species videlicet conditionalem illatiuam causalem rationālē co ni ponit quinqz spēs.
 pulatiuam z disīctiuam. Et dicit conditionalem cōuentiuaz nō esse di/
 stinctam ab illatiua Et imaginatur ipse sic q huc qd est ly si in illis du/
 abus. si veneris ad me dabo tibi equum. Et in ista. si fortes currit anial
 currit. penitus pñse idem z simplex actus eodem mō denotās correspō/
 deat. Sed q in vna illarum orationū importatur cōuentio z nō in alia
 hoc est ex parte materialū partium q important puentiōem in vna z
 nō in alia. qz nullus in illa. vel in alia sibi simili cōcipit cōuēctionē qd tñ
 deberet fieri si esset ratione ly si Sed tñ ista opinio cōmūniter nō tene **Reprobatur**
 tur. qz multe tales pponēs cōcedunt que alias essent falsē z impossibi/
 les. quia male consequentiē. Et igitur tertia opinio z cōmūnis nūc. **Tertia opinio ponit**
 que ponit sex species pponis hypotetice affirmatiue z totidem negatiue sex species.
 videlicet cōditionalem illatiuam. cōditionalē cōuentiuam. copulatiuaz
 disīctiuam causalem z rōnalem. Sed localem z temporales z exple/
 tiuam pphendit sub copulatiua. Et motiuū est illud. quia sex sunt **Ratio opinionis.**
 note hypoteticales specie distincte tam mētales qz vocales in esse notaz.
 z non plures saltem affirmatiue Et penes earum denotationē sumitur
 diuersitas specifica speciez. igitur tot erunt species z nō plures. Et per
 hoc qd dicit in esse notaz. excluditur ly vbi z ly quando. que nō faciunt
 pponēs specie distinctas a copulatiua quia eodem modo cōiungūt ppo

Nota rōnalis z causa
lis habet simpliciē mo
dum significandi

sitiones. Et dicit ista opinio cōmuniter q̄ sit dabile vnum simplex si/
gnum in mente quod denotat ista duo. psequētiā esse bonā z ante/
cedens esse verum. Et etiā sit dabile vnum simplex signum q̄s deno/
tat tria videlicet duo iam tacta z cum hoc antecedens esse causā cōsequē/
tis. Consequenter est sciendum. q̄ tale signum mentale habet simpli/
cem modum significādi sicut hegozematicū. siue vnum simplicem mo/
dum denotādi. Ratiōe cuius ad veritatem propositiōis cuius est copu/
la principalis dūmodo affirmatur requiratur duo vel tria sūm exigenti/
am. Et sic nō oportet imaginari q̄ inducant in illa denotatione plures
modi denotandi formaliter saltes. sed virtualiter solum. z sic ly ergo so/
lum virtualiter habet duo sicut hegozematica z nō formaliter. Nec h̄
est incōueniēs. Nam simile est de ly nullus quod virtualiter valet actus
distributiuum z cum hoc negationem tenendo q̄ negatio nō distribu/
at in mēte. Et nec oportet q̄ inter illos duos modos denotandi sit vna
cōuenientia. quia solum importatur virtualiter per talia signa. sed si im/
portaretur formaliter. Simile est de verbis si sunt incompleta q̄ im/
portant subtratiue aliquid. z cum hoc virtualiter actum cōplexiuum z
etiā actum verbalem. qui tamē sunt modi denotādi maxime despera/
ri z diuersi. quoz nulla est cōuenientia Nec ex hoc sequitur q̄ sit aliquis
actus q̄ eundem terminū simul z semel facit stare determinate z cū hoc
distributiuē. quia hoc implicat contradictionem. quia sub termino stāte
determinate debet valere descensus disiunctiuus z nō copulatiu⁹ vt sic.
Sed sub termino stante distributiuē debet valere descensus copulatiu⁹
vt sic. Et sic impossibile est q̄ descensus copulatiuus valeat z nō valeat
simul z semel sub eodem termino. Consequenter est dicendum q̄ be/
ne p̄t esse plures species p̄pōis hypotēce affirmatiue q̄ sc̄. licet d̄ fa/
cto nō sint plures. quia sicut d̄ nota rōne cuius ad veritatē p̄pōis re/
quirit cōsequentiā esse bonā. z antecedens esse verum. Ita dabilis ē no/
ta denotans p̄nam esse bonā z antecedens esse possibile vel dubium
Sic etiā dabilis est rōne cuius requireretur falsitas cōsequētis vel etiā
Distinctio notarū non antecedētis. Consequenter est dicendum q̄ distinctio notarū hypote/
sumit penes distinctio ticaliū nō sufficēter sumitur penes distinctionem potestatiū cōiunctiōis
nem potestatum con/
iunctionis.
Tot sunt spēs negati
ue sic affirmatiue.

Uterius est
dicendum q̄ sūm cōm viam tot sunt species p̄positionis hypotēce ne/
gatiue quot sunt affirmatiue. Et dicit notanter sūm cōmuncem viā. q̄a
Barilius tenet oppositum. Tenet em̄ q̄ copulatiua negatiua z disi/
ctiua affirmatiua de p̄ribus p̄radicētib⁹ equiualeant. Et sic copulati/
ua negatiua in re est disiunctiua affirmatiua. q̄ ipse tenet q̄ copulatiua af/
firmatiua z disiunctiua affirmatiua de partibus p̄radicētib⁹ contra/
dicent. Et sic non ponit in mente talem copulatiuam negatiuam. Sed
ista opinio cōmuniter non tenet. q̄ sequeretur q̄ eadem p̄pō esset affir⁹

Diuisio propo. hipotetice

matiaua z negatiua in eodem sensu Ultimo est dicendum q̄ tales p Anteq̄ sortes incipit
positiones sunt copulatiue. Anteq̄ sortes incipit esse plato incipit jesse. esse plato incipit esse.
Sortes est malus q̄uis sit christianus. Sicut forces currit ita plato cur
rit. Et puma valet tantū. In aliquo tpe priori sortes incipit esse. z in tē
pore pcedenti z magis priori plato incipit esse. Sed scda valet tantum
Sortes est malus z ipse est xpianus. Sed tertia valet tantū. Sortes ali
quo modo currit z simili mō plato currit. Sed ille sunt cōuentiue. ego
nō veniam nisi ppinabis mihi vinum. ego nō mittam tibi denarios ni/
si prius mittas mihi librum. Sed ille sunt causales ppter qd deus est pri
ma causa. est. iō q̄ sol nō oritur dies non est. Et tantum de illo.

Conditionalis est illa in qua cōiunguntur due cathe
gorice propositiones per hanc cōiunctionem si vel si
bi similem. vt si sortes currit sortes mouetur.

Pro littera est notandū. q̄ ista diffinitio de rigore nō est bona. qz nō Diffinitio de rigore h
conuenit di cōd. tionalis. qz huic nō. mō legentē pueri. pficiunt. sic etiā valet.
huic nō puenit videlicet a si valet tantū sicut ista. si hō currit aial currit.

Debet ergo diffinitio vna cum diffinitio sic poni. P: opositio cōditio Intelligitur sic
nalis illatiua est ppo hipotetica in qua vel eius mentali pūngunt due
pres principales z materiales p illam notā si illatiuetentam. vel p notā
sibi sinonimā. vel p notā opposito mō denotantē. vt si sortes currit sor
tes mouetur. Dicit vel in eius mentali ppter illas q̄ expresse nō habent
pres principales. Dicit vel p notam sibi sinonimā ppter ly a si imponi
tur ad significandū sinonimē cū ly si tunc illa esset cōditionalis. a hō cur
rit aial mouetur. Dicit vel opposito mō denotantē. qz tenēdo q̄ negatio/
nes nō sunt in mēte tunc mentalis illius vocalis nō si hō currit aial cur/
rit est cōditionalis. z tū copula eius nō est ly si. nec etiā nota sibi sinonim/
ma. sed nota opposito mō denotās ad ly si qui actu est copula principal
Sed in voce vel in scr. pro solum ly si est copula. z nō hoc totū nō si.

Tenēdo autē q̄ negatōes sunt in mēte tūc nō debet addi vltima pūcula
vel opposito mō denotantē. qz tūc sp in pditionali copula principal est
ly si vel nota sibi sinonima. Dicitur due pres principales z nō dr due p
positōes qz quāq̄ pūngunt plures pōnes p ly si q̄ due. vel etiā quāq̄
hypotetice. tū iste soluz sunt pres principales due z materiales. Et isto
mō diffinit diffinitio illatiua in genere. Sed pditionalis illatiua af/
firmatiua describit sicut dictū est omittēdo illā pūculā vel opposito mō
denotantē. z addēdo affirmatā. Sz negatiue addēdo negatā. Dr etiā tan
q̄ p copulā principalē. qz illa si ē pditional. si hō currit aial currit z deus
ē capiēdo ly z p copula principalē. lz ibi ponat copula cōditional. tū nō
est copula principalis. Quā sp ppo hipotetica denotat a copula princi/
palē vīz q̄ sit illi vel illius spēi Sed pditional cōuetiua ē ppo hypo Conditionalis cōuen
tetica in q̄ vel ei mentali pūngunt due pres principales p ly si cōuetiue tūa
captū vel p notā sibi sinonima. vt p notā opposito mō denotātez tanq̄ Diffinitōes aliaz spe
p copulā principalē. z ista diffinitio intelligit sic pcedēs. Eodē mō pnt etz eodē mō intelli
deklarari alie spēs pōnis hypotetice videlicet copulatiua diffinitiuā cau
guntur.

salis et rationalis. Iste tamen considerato quod note hypotheticales seruent eundem modum significandi quem nunc habent. Et hoc dicitur propterea quia si quis vellet auferre modum significandi illius note et quem nunc habet et postea imponere ad significandum sinonime cum ly si. tunc illa non esset copulativa homo currit et animal currit. sed esset conditionalis.

Ad veritatem conditionalis exigitur quod sit bona consequentia.

Tertius de rigore non
valet.

Pro littera est notandum quod ipsa de rigore non est bene posita. et ponitur sic secundum textum. Ad veritatem conditionalis exigitur quod antecedens non possit esse verum sine consequente. quia secundum eam sequeretur quod nulla conditionalis esset vera quod cuiuslibet conditionalis antecedens potest esse verum sine praeterito tamen antecedens non potest esse antecedens sine consequente. Et ille due differunt. quod autem potest esse in esse entis sine praeterito. Sed non potest esse in esse antecedentis sine consequente qualitercumque capiantur isti termini antecedens et praeteritum siue large siue stricte. quia si capiuntur large omnis propositio mundi est antecedens sicut etiam praeteritum. Si autem capiuntur stricte tunc nulla propositio est antecedens nisi actu inferat consequens. Si autem non inferat praeteritum ergo non erat antecedens. Et tunc antecedens manet ens vel propositio quando non manet antecedens. Sicut etiam pater manet quando non manet pater. Et in tali propositione antecedens potest esse antecedens siue consequente distribuitur per quolibet praeteritum possibile per ly siue. Debet ergo littera sic poni. Ad veritatem conditionalis illatiue affirmatiue sufficit et requiritur quod sit bona consequentia. Ad falsitatem eius sufficit et requiritur quod sit mala praeteritum. Ad possibilitatem et necessitatem idem requiritur sicut ad veritatem. Et sic ad contingentiam eius nihil requiritur. puta ly contingens dicit contingentiam ad vtrilibet. quia nulla conditionalis est contingens. quod omnis conditionalis vera est necessaria propositio. Et omnis falsa conditionalis est impossibilis. Ad impossibilitatem eius requiritur sicut ad falsitatem. Ad dubietatem eius requiritur quod dubitet quod sit praeteritum bona vel mala ut illa est dubia. si substantia est magna. magnitudo est ab ea distincta.

Intelligitur sic.

Ad veritatem conditionalis conuentiue sufficit et requiritur quod seruata conuentione adimpleatur promissio. Ad falsitatem eius sufficit et requiritur quod seruata conuentione non seruetur promissio. Ad possibilitatem eius sufficit et requiritur quod seruata conuentione possit adimpleri promissio. Ad impossibilitatem eius sufficit et requiritur quod seruata conuentione impossibile sit adimpleri eius promissionem. ut si veneris ad me dabo tibi chi meram. Ad contingentiam eius sufficit et requiritur quod seruata conuentione possit adimpleri et possit non adimpleri promissio. Ad necessitatem eius sufficit et requiritur quod seruata conuentione necessarium sit adimplere promissionem. ut si venies ad me ego possum tibi dare denarium. Et isto modo fitur quando importatur conuentione. Quando enim aliquid alicui promittitur vel spondetur propter aliquam operationem prius factam. aut postea faciendam tunc importatur promissio vel conuentione per orationem. et sic ibi non est conuentione. si dabis mihi denarium homo est animal. quia nihil promittitur

De veritate hipoteticarum

Et ista iam dicta procedunt secundum istam opinionem que ponit conditionalem punctionem distinctam ab illativa. quia alias idem requireret ad veritatem conuenientie sicut illative.

Sed ad veritatem copulatiue sufficit et requiritur quod quilibet pars principalis et materialis sit vera. Ut homo est animal et deus est. Ad falsitatem eius sufficit et requiritur quod una eius pars principalis et materialis sit falsa. ut homo est asinus et deus est.

Ad possibilitatem eius sufficit et requiritur quod partes principales et materiales sint sibi inuicem possibilis. Ad impossibilitatem sufficit quod partes principales sint sibi inuicem impossibilis. Et ille due dicuntur sibi inuicem impossibilis quod se habent quod sicut per eas significatur. ita impossibile est simul esse. loquendo de impossibilitate veritatis. **Correlarium Regula** Quelibet copulatiua affirmatiua composita ex partibus contradicentibus est impossibilis formaliter. Sic etiam quilibet copulatiua affirmatiua composita ex antecedente alicuius bone consequentie et contradictorio pntis bone consequentie est impossibilis. ut album currit et nullum coloratum currit. et talis est materialiter impossibilis. Ad necessitatem eius sufficit et requiritur quod quilibet pars principalis et materialis sit necessaria. ut nullus homo est asinus et fortes possunt esse animalia. Ad dubietatem copulatiue sufficit et requiritur quod una eius pars principalis et materialis sit dubia. Et quod alia sciatur esse vera vel quod ambesint dubie et quod tota copulatiua aliunde non sciatur esse falsa. Prima pars dicitur propter illas Sortes loquitur et ipse dormit que est dubia. et tamen quilibet eius pars est dubia quia una est vera. Dicitur notanter quod alia sciatur esse vera. quia illa non est dubia. papa dormit et homo est asinus. quia licet una pars sit dubia. tamen alia non sciatur esse vera. imo tota copulatiua scit esse falsa. quia una eius pars est falsa. sic etiam illa non est dubia. ista propositio non significat vere et ista propositio non significat false demonstrando illas rex sedet. licet quilibet eius pars sit dubia tamen tota copulatiua aliunde sciatur esse falsa quia sciatur bene quod illa oratio rex sedet significat vere vel false eo quod est propositio. Ad contingentiam eius sufficit et requiritur quod una eius pars principalis et materialis sit contingens. Et quod nulla pars repugnet alteri in veritate. ut homo currit et animal est asinus.

Ad veritatem disiunctiue sufficit et requiritur quod una eius pars principalis et materialis sit vera. ut homo est animal vel homo est albus. Ad falsitatem sufficit et requiritur quod quilibet pars principalis et materialis sit falsa. Ad possibilitatem sufficit quod una pars principalis et materialis sit possibilis. Ad impossibilitatem quod quilibet pars principalis et materialis sit impossibilis. ut homo est asinus vel leo est capra. Ad necessitatem eius sufficit quod partes sibi mutuo repugnent in falsitate. id est quod nunquam possunt simul esse false secundum significationem quam actu habent. **Correlarium Regula.** Quelibet disiunctiua affirmatiua composita ex partibus contradicentibus vel succedentibus est necessaria. Et non dico contrariantibus. quia talis bene est falsa. ut omnis homo est al-

bus. vel omnis homo non est albus. Sicutiam quilibet disiunctiva composita ex contradictorio antecedentis alicuius bone psequente. et ex consequente eiusdem bone consequentie est necessaria. vt nullum albus currit vel coloratum currit. Similiter nullus hō currit vel animal currit. Et sic datur aliqua disiunctiva necessaria cuius quilibet pars principalis et materialis est contingens vt patet in propositionibus ista dictis.

Sortem non cōtingit
currere.

Ad dubietatem sufficiat et requiritur q vna eius pars principalis et materialis sit dubia. Et q alia sciat esse falsa. vel q ambe partes sint dubie et q aliunde tota disiunctiva non sciatur esse vera. Prima pars dicitur ppter illam vel consimile. rex sedet vel homo est asinus. que est dubia. et tñ non quilibet eius ps est dubia sed vna est impossibilis. Secunda dicitur q tota disiunctiva sciat esse vera. Et sic illa nō est dubia. illa ppositio significat vere. vel illa ppositio significat false demonstrando illam. Rex sedet. licet quilibet pars sit dubia. tñ aliunde tota disiunctiva scatur esse vera. quia scitur bene q illa oratio rex sedet est propositio. ergo scatur bñ q significat vere vel false. Ex istis patet q ista ppositio sortem nō contingit currere et consimilis. vbi ly contingit dicit contingentiam ad vtrūlibet est ppositio disiunctiva falsa et affirmativa. nā talis ppositio in qua ly principalis dicit contingentiam ad vtrūlibet et negat valet vnā disiunctiva ppositam. ex categoricis de modis pparatiōis. vt ista. sortem nō contingit currere valet illā. sortes necessario currit. vel sortes impossibiliter currit.

Ad propositionis rationalis veritatem sufficiat et requiritur q sit bona consequentia et q antecedens sit

verum. et sic requiritur q ambe partes sint vere videlicet antecedens et consequens. vt hō currit igitur aīal currit. Ad falsitatem eius sufficiat q requiritur q sit mala pñā vel q antecedens sit falsum. exemplū. Iohannes currit. igitur paulus currit. Exemplū secundi. hō est asinus igitur Petrus currit. Ad possibilitatem sufficiat et requiritur q sit bona pñā et q antecedens sit possibile. vt adam currit. igitur homo currit. Ad impossibilitatem sufficiat et requiritur q sit mala consequentia vel q antecedens sit impossibile. Ad necessitatem sufficiat et requiritur q sit bona pñā et q antecedens sit necessarium. vt homo pōt esse aīal. ergo nullus hō ē alin⁹.

Ad contingentiam sufficiat et requiritur q sit bona pñā et q antecedens sit contingens. Ad dubietatem sufficiat et requiritur q dubitet an pñā sit bona vel mala. vel q sit bona consequentia et antecedens sit dubiū. Exemplū primi. Sortes mouetur localiter. ergo motus localis est ab eo distinctus. Exemplū secundi. Rex sedet ergo homo sedet. Et sic ad dubietatem rationalis nō sufficiat. q antecedens sit dubium. saltem simpliciter loquendo. q alias illa esset dubia. rex sedet. ergo rex currit. pñā falsum est. quia est impossibilis. requiritur igitur vltra q sit bona pñā. Et ex istis patet q quilibet rationalis affirmativa infert vnā copulatiuā Nam sequitur bene. homo currit ergo animal currit. igitur hō currit et animal currit. et hoc diuimodo cōponuntur ex eisdem partibus principa

De veritate hīpoteticarū

libus z materialibus.

Ad veritatem causalis affirmatiue sufficit et requiritur qd sit bona consequentia et qd antecedens sit verū et qd antecedens sit causa consequentis. et ad illū sensum z ad improprium. Sic esse sicut per antecedens significatur esse sit causa sic essendi. sicut per cōsequens significatur esse vt quia sol oritur dies fit. Ad falsitatem sufficit qd sit mala consequentia. vel qd antecedens sit falsum. vel qd antecedens non sit causa consequentis. Exemplū prīmū. quia animal currit. homo currit. Secundi. quia adāz est homo. homo est. Tertiū. quia dies est sol est. Ad possibilitatem sufficit z requiritur qd sit bona consequentia. z qd antecedens possit esse causa consequentis ad sensum prius expressum. Ad impossibilitatem sufficit z requiritur qd sit mala consequentia. vel qd antecedens sit impossibile vel qd nō possit esse causa consequentis. Exemplū vt quia iohānes est omne aīal. deus non est. Ad necessitatem sufficit z requiritur qd sit bona consequentia z qd antecedens sit necessarium. z qd antecedens necessarium sit causa consequentis. Exemplū. vt quia deus est omnīpotens deus pōt omnia. Ad contingentiam sufficit z requiritur qd sit bona cōsequentia z qd antecedens sit contingens. z qd antecedens contingenter sit causa cōsequentis. Ad dubietatem sufficit z requiritur qd dubitet de cōsequentia an sit bona vel non. vel qd consequentia sit bona. z dubitetur de antecedente. vel qd pīa sit bona z dubitetur an antecedens sit causa consequentis. Exemplum prīmū. qd ista cōsequentia est bona homo est asin? demonstrando ipsammet cuius ly ista est pars. Exemplū secūdi. quia rex sedet homo sedet. quia aliquis mouetur localiter motus localis est ab eo distinctus.

Ista omnia iam dicta intelliguntur de affirmatiuis. Nam de negatiuis aliud est dicendum. Et tales dantur regule.

Prima est. Quicquid sufficit et requiritur ad veritatem propositionis De hīpoteticis negatiue affirmatiue non conditionalis sufficit z requiritur ad falsitatem negatiue sue contradictorie. Dicitur non conditionalis. quia de propositionibus conditionalibus non est hoc verum. quia ad veritatem conditionalis affirmatiue sufficit qd sit bona consequentia. Et tamen illud non requiritur ad falsitatem sue contradictorie eo qd sua contradictoria non est consequentia. z per consequens non est bona consequentia. Secunda regula. Quicquid sufficit ad falsitatem hīpoteticę affirmatiue non conditionalis sufficit ad veritatem sue contradictorie. Sic etiam illud quod sufficit ad impossibilitatem affirmatiue hoc sufficit ad necessitatem negatiue. Sic etiam Quicquid sufficit ad contingentiam vel dubietatem affirmatiue. hoc etiam sufficit z requiritur ad contingentiam et dubietatem negatiue. quia quando vna contradictoria est contingens vel dubia. tunc erit alia contingens vel dubia.

Tertia regula.

Tertia regula. q. propositio hypotetica negatiua ideo est vera. quia sua contradictoria affirmatiua si formaretur vel si esset formata esset falsa. Eodem modo dicendum est de falsitate et possibilitate et de alijs. Et sic qui vnus vult iudicare de falsitate et veritate propositionis hypotetice negatiue tunc videat prius ad suam contradictoriam affirmatiua an sit vera vel

Utrum oēs proprietates falsae. Dubitatur ulterius. an oēs proprietates conuenientes categoricis categoricarum conueniant etiam hypoteticis. Et respondetur q. nō. Et primo conuenientibus hypoteticis. sicut nō conuenit hypoteticis nec etiam materia quia nō conuertuntur neque sunt in aliqua materia. Secundo quantitas eis non conuenit quia ista omnia attenduntur penes extrema. Vnde propositio hypotetica ut sic nō habet extrema. Sic etiam mixta qualitas nō reperitur in hypoteticis eo quod copula semper est vna simplex nota que si affirmatur est affirmatiua. si autem negatur est negatiua. Et iudicando de qualitate propositionum hypoteticarum nō debent curari partes materiales. sed solum debet haberi respectus ad copulam principalem conjunctionalem. Tercio nulla hypotetica habet aliquā equipollentem secundum regulas de equipollentibus a Deo.

Oia genera oppositiōis

huiusmodi datus. Ulterius est dicendum quod oia genera oppositionum que nūc conueniunt hypoteticis reperuntur in categoricis etiam reperiuntur in hypoteticis. Et ad hoc sciendum oportet presupponere denotationes notarum. nam ly quia est nota maxima inter omnes notas hypoteticas. Et ipsa et quilibet nota si bi sinonima denotat tria. Vnde ly ergo denotat duo. Si inter notas consequentiales ly si est infima. i. minus denotans. Sed ly vel est minus denotans quod ly et. Consequenter est dicendum quod datus duabus notis quarum vna denotat oia que alia et cum hoc aliquid ultra. tunc ista quod plus denotat est subalternans. et ista quod minus denotat est subalternata.

Consequenter est dicendum quod data aliqua nota vniuersali. i. que plus denotat tunc si talis negatur totum aggregatum est nota particularis. i. minus denotans. reuertitur est denota particulari. i. minus denotante quod si negetur tunc totum aggregatum erit vltima nota. i. plus denotans ut ly quod. quod habet se ut nota vltima ad ly si. vel ad ly ergo. et tunc si negetur ly quia erit nota particularis. i. minus denotans ad ly nō si vel ad ly non ergo. Et sicut dicitur de notis vel de signis sic etiam dicatur de propositionibus coniunctis per tales notas. Ultimo est dicendum quod si communem opinionem in omni oppositione propositionum hypoteticarum partes principales et materiales debent manere in varietate. et tamen modo debet variari pars formalis hoc est copula principalis hypotetice. ut si vis dare contradictionem alicuius hypotetice tunc nega simpliciter copulam. Sed in alijs oppositionibus variatur etiam copula. Et dicitur notanter secundum communem opinionem. quod secundum Aristoteli copulatiua affirmatiua et disiunctiua affirmatiua de partibus dicentibus contradicunt. et sic secundum cum variantur partes principales et materiales. Et etiam secundum cum requiritur quod quilibet particularitas in vna sit vniuersalitas in alia. et reuertitur. Et consequenter alie conditiones contradictionum categoricarum. illa tamen cōter non tenetur. Et istis iam patet quod conditionalis affirmatiua et causalis affirmatiua habent se sic subalterne. vltima rationalis affirmatiua. sed causalis affir-

De proprietatibus hipote.

matina et rationalis negatiua sunt contrarie. nam ad hoc q habcantur ppositiones contrarie in hypoteticis debet recipi due note quarum una est superior et alia inferior. et negando ne tñ inferiorē tales ppositōes coniuncte per huiusmodi notas sunt contrarie dñmodo manent eadem partes principales et materiales. Si autem quis vult habere succōtrariam tunc recipiat duas notas inferiorē et superiorē et neget notam superiorē tales ppositiones sunt succōtrarie. Si autem quis vult habere subalternantē iterum recipiat duas notas vnam plus denotantē et aliam minus denotantē ita q ambe affirmantur. vñ ambe negentur et post hoc tales ppositiones coniuncte per eas sunt subalterne. Et ista ppositio in qua ponit nota plus denotans dñ subalternā. Et illa in q ponitur nota minus denotans dñ subalternata. Et dictis pz. q qlibet ppositio hypotetica habet contradicōriaz qz nil debz plus fieri nisi qd negetur copula principalis et ferendo negationē solū in copulam et non pñā vñ subcōtrariam de disiunctiua affirmatiua etiā de conditionali affirmatiua. nā soluz ista habet pñā cuius nota hz plūā notam infra se. Sic etiā nō qlibet hypotetica hz succōtrariā vt pz de cālī affirmatiua. nā solū ista hz succōtrariā cui nota hz aliā notam supra se. hñ dñtur in his duobz metris Contra vult infra vult succōtrariā quoq supra. Subal vult infra subalternans quoq supra. Et istis pz. q quilibet ppositio hypotetica q hz plures subalternatas nō sinonimas. ista hz tot contrarias nō sinonimas. et sic causal affirmatiua hz quatuor contrarias videlz disiunctiua negatiua. copulatiua negatiua. pditionalē negatiua. et rationalē negatiua. Sic etiā copulatiua affirmatiua et rōnalis negatiua de cālis pñibus pñcipalibus et materialibus succōtrariant. Sic disiunctiua negatiua et rationalis affirmatiua cōtrariantur. Sed rōnalis affirmatiua hz tres pñarias viz copulatiua negatiua. pditionalē negatiua. et disiunctiua negatiua. Pz consequēter q qlibet ppositio hypotetica que habet subalternantem habet omnes oppositas. sicut copulatiua affirmatiua et rōnal affirmatiua Sed in negatiuis ita pñderat. datis duabz ppñibus subalternis negatiuis tñc affirmādo subalternantē habet pñaria subalternā. Sed affirmādo subalternatam tñc hñ pñaria subalternā. Sed conditional pñetiua affirmatiua et disiunctiua negatiua pñariantur. Sed conditionalis conuentiua affirmatiua et pditionalis conuentiua negatiua contradicunt

Oñis hypotetica hz pñā vñ subcōtrariam

Ordo notar

Quia
Ergo
Si

Quia
Ergo igit
Et
Vel

De negatiuis.

Quia	Nō ergo	Quia	Non si.
Ergo	Non qñ	Si	Non qz
Quia	Non et	Quia	Nō vel
Et	Nō quia	Vel	Non qñ
Ergo	Non si	Ergo	Non et
Si	Nō ergo	Et	Nō q
Ergo	Non vel	Et	Non vñ
Vel	Non ergo	Vel	Non et

Sequitur de equipollentijs. de quibus tales dantur regule.

Equivalencia

Pro littera est notandū. q̄ Petrus hispa. in propositio soluz locutus est de equipollentia propositionum categoricaruz & non de equipollentia terminorum. Et differentia est inter equipollentiam & equivalenciam. Nam equivalencia est idem valor duarum propositionum quo ad verum vel falsum. siue hoc sit ratione negationis vel negationum vlt̄ aliter. Et isto modo omnes sinonime inter se equivalent siue sint categorice siue hypotetice. Sic etiam quelibet propositiones que sic se habent q̄ non stat vnam esse veram vlt̄ falsam. sine alia equivalent siue sint categorice siue hypotetice. Et isto modo vna hypotetica equivalet vni categorice pater de ista homo est animal. & nihil est homo quin ipsum sit animal. equivalet huic propositioni categorice. omnis homo est animal. Et quilibet alia resoluens illo modo equivalet resolute. Sic etiam ex

Equivalencia Stricte

ponens equivalet exposite. & e converso. Alio modo capitur ille terminus equivalencia stricte p̄ propositionibus q̄ constituuntur ex eisdem actibus conceptibus. actibus eodem modo terminatis & conceptibus eodem modo formatis. Et sic solum propositiones sinonime equivalent. Sed equi-

Material' equipollencia

pollentia de q̄ ad propositum ē duplex. videlicet materialis & formalis. Equipollentia materialis est idem valor duarum propositionum categoricaruz vtroq; termino participantium. non tamen gratia forme. s̄ gratia materie tantum. Et isto modo subalternas & subalternata dicuntur equipollere in materia naturali. id est equaliter large capiendo. vt omnis homo est animal. & homo est animal ille equivalent materialiter q̄a ille due omnis homo currit & homo currit sunt eiusdem forme cū predictis.

Formalis equipollencia

& tamen nō equivalent. Sed equipollentia vlt̄ equivalencia formalis est pluriū propositionum categoricarum vtroq; termino participantium gratia forme idem valor. vlt̄ sic. ē idē valor pluriū propositionum categoricarum vtroq; termino participantium eodem ordine in veritate vlt̄ falsitate gratia forme. Et isto modo quilibet propositiones sinonime equivalent & formaliter. In proposito tamen ille terminus equipollentia ca-

Equipollentia adpropositum.

pitur adhuc strictius. & describitur sic. Equipollentia est idē valor duarum propositionum categoricarum vtroq; termino participantium finem eundem ordinem ratione negationis vel negationum que antea tales ad conditionem erant opposite. vt ille due propositiones. homo nō est animal. & non omnis homo est animal sunt equipollentia in proposito. Et sic equipollentia in re non est aliud nisi due propositiones categorice equipollentes. & sic equipollentia non est propositio. s̄ ē propositio plures. S̄ equipollens ē propositio. et ē ps equipollentia. quilibet enim illarū q̄ dicunt equipollere d̄ equipollēs. Et sic dantur due propositioes q̄ sunt equipollentia & sinonime ipar. nō sunt equipollentia vt pz de istis duobus vocalib⁹. ois hō nō ē al. null⁹ hō est al. q̄ equipollēt salte absoluedo ly null⁹ a genere. & tñ metales earū non equipollent q̄a in metatib⁹ eius nulla ponit negatio modo. propositioes in proposito solū equipollent rōe additōis negatiōis vlt̄ negatiōis.

De equipollentiis

Prima regula si alicui signo vniuersali vel particulari preponitur negatio equipollet suo contradictorio.

Pro littera est notandū. q̄ ip̄a dupliciter intelligit̄ viz de signis z p/positiōibus. De signis sic intelligitur datis duobus signis adinuicem contradictorijs tunc preponendo vni eorum negationem neganter tentam tunc totū aggregatū ex tali negatione. et ex tali signo equipollet alteri quod ante talem additionē erat suū contradictorium vt nō quidam z nullus. Sed de propositionibus sic intelligitur. datis duabus p/positionibus adinuicem contradictorijs tunc preponēdo vni earū negationem neganter tentam totū aggregatū ex illa negatione z p/positiōne in qua talis negatio ponitur equipollet alteri p/positioni que ante talem additionem negationis erat sua contradictoria vt iste due eq̄pollent non omnis homo currit homo non currit. Et si deponeretur negatio in prima erunt contradictorie. Et negatio debet sic preponi in p/positionibus que debent equipollere. q̄ quilibet particularitas in vna cui debet equipollere sit etiam particularitas in alia. Sic etiam est dicendū de vniuersalitate. Sic etiam si in vna ponitur signum expōibile sine cathegorematicum z si negetur q̄ etiam in alia negetur. si affirmatur q̄ etiam in alia affirmetur. s; de signo expōibili cathegorematico nō oportet. nam ille due equipollēt. differens ab ente nō est ens non omne differens ab ente est ens. Correlariū. etiam in illa regula negatio potest poni. sed solum tunc quando prim⁹ terminus est discretus vt sortes currit sortes non currit. nam illa negatio postponitur ratione termini discreti. Et causa regule quare videlicet negatio preposita facit equipollere contradictorijs est ista quia talis negatio vt sic mutat qualitates z quantitatem.

Regula dupliciter intelligitur
De signis

De p/positionibus

Negatio aliquā p̄r post
poni

Causa regule

Secunda regula datis duobus signis adinuicem contrariis postponendo vni eorum negationem equipollet alteri

Et nota q̄ ista r̄la etiā duob⁹ modis exponit̄ viz de signis z de p/positionibus. De signis sic datis duobus signis ad inuicē p̄rjs tūc postponēdo vni eorū negationem neganter tentam tunc totū aggregatū ex isto signo z negatione equipollet alteri signo vt nullus z omnis non. similiter omnis z nullus nō. Sed de propositionibus sic exponitur. datis duabus p/positionibus adinuicem contrarijs tunc debite postponendo vni earū negationem neganter tentam latam in totū sequēs talis p/positiō in qua ponitur talis negatio equipollet alteri p/positiōni que antea erat sua contraria vt ille due equipollēt. quilibet homo nō currit. nullus homo currit. Dicitur notanter in regula. debite vnde tunc negatio debite postponitur quando ponitur post subiectū z ante copulā. nam ille due non equipollent. quilibet non homo currit. nullus homo currit. licet negatio postponitur alicui termino in p/positiōe tamen non ponitur post subiectum

Regula intelligit̄ de signis

R̄la intelligit̄ de p/positiōibus

Tercia regula Si alicui signo vli vel particulari preponat et postponat negatio equipollet suo subalterno

De Signis

Et intelligitur ista regula etiam dupliciter De signis sic. Datis duobus signis adinuicem subalternis tunc preponendo et postponendo vni eorum negationem neganter tentam totum aggregatum ex illo signo et negatioibus equipollet alteri qd ante erat sibi signum subalternum. vt omnis et non quidam non equipollent. Sic etiam non omnis no et quidam equipollent. Sed de propositionibus sic intelligitur. Datis duabus propositionibus adinuicem subalternis tunc preponendo et postponendo vni earum negationem vt negationes neganter tentam vt tentas talis propositio in qua ponuntur tales negationes. equipollet alteri que antea erat sua subalterna. vt omnis homo currit. non quidam homo non currit equipollent. Et hoc voluit Pet. hispa. in his metris. Non omnis. quidam no. omnis no. quasi nullus. Non nullus qdam. sed nullus non valet omnis. Non alter neuter. neuter non prestat uterq.

Arguitur pmo contra scdm regulam.

Non aliquis nullus. non quidam non valet omnis. Contra regulas arguitur. Et primo contra secundam. ille sunt contrarie. omnis homo est omne animal. homo non est animal. Et tamen postponendo vni earum negationem tunc non equipollet alteri. assumptum probatur qa no videtur quomodo debeat postponi. Confirmatur. ille sunt contrarie. in tempore risibile est ois homo nullo tpe risibile est homo. et tamen non videtur quomodo debeat postponi negatio in vna earum q equipollent. Ad

Secundo

R. ad pmu argumentu

primum respondetur q in ista. ois homo e omne animal que e contraria illius homo no est animal. sic debet fieri postpositio. omne animal aliqd homo non est. ita q ly aliqd faciat suppositionem determinatam circa ly homo. vel potest negatio preponi vt sic. non omnis homo est animal omittendo ly omne circa ly animal. sed in illa homo no est animal. sic debet fieri

De quibz ppobz De nullus homo no est o animal.

Et aduertendum circa illud argumentu. q De. his. no posuit regulas de omnibus contrariis et subalternis vicz preponendo et postponendo negationem q equipollent. Sed ipse solus locutus de equipollentia propositionum que sunt contrarie vt subalterne ratione subiecti. Et in quibus totu subiectum distribuit et in quibus predicatu in affirmatiua no distribuit. Ad scdm. concedendo q

R. ad secundum

ille due sunt contrarie de quibus in argumento. Et in pria sic debet postponi negatio. in nullo tpe risibile est homo omittendo ly omnis. Vel sic omnis homo in nullo tempore risibile est. Sed diceret. Quare Pet. hispa. nihil dicit de subcontrariis Rur q ideo quia habitus alius. facit etiam potest haberi modus aequipollentiaz de subcontrariis.

De Subcontrariis

Et potest dari talis regula. Datis duabus subcontrariis tunc addendo in vna earum negationem neganter tentam equipollet alteri. sicut q ista in q additur negatio sic se habeat q quilibet vniuersalitas in ea sit vniuersalitas in alia et conuerso. Et non datur hic doctrina de prepositione et postpositione negationis. qa qnq preponitur quandoq postponitur finem erigentiam.

Equipollentiis

**Quarta regula sic intelligitur. si in eadem propositio-
ne ponuntur duo signa vniuersalia negatiua**

Unum a parte subiecti et aliud includens predicatum. vel existens adie-
ctiuum predicati. Sic tamen quod ista signa ambo ponunt ante copulam
siue sint signa noialia siue aduerbia tunc talis propositio ratione primi
signi equipollent suo contradictorio. id est deposito primo signo tales propositio-
nes essent contradictorie. Sed ratione secundi signum equipollent suo con-
trario. id est si secundi signum non esset tales propositiones essent contrarie ut
ille due equipollent. nihil nihil est et quodlibet aliquid est. Et tamen si prima
negatio non esset ibi tunc essent contradictorie. Sed si secundum signum non esset
tunc essent contrarie. Et si dicitur per exemplo nihil est nihil. quia ipsa est negatiua. et se-
cunda negatio iam de rigore capitur infinitanter. Et istis omnibus **Non omnes equipollentes sunt**
patet quod non quilibet propositiones due equipollentes sunt sinonime. Nam iste **sinonime**
due equipollent. quilibet asinus hois non currit. nullus asinus hois currit.
Et tamen non sunt sinonime. quia ly hominis in vna distribuitur videlicet
in secunda et in prima non. nec per hispa. locutus est de equipollentiis sino-
nime itatis. sed est locutus de equipollentiis que ad verum et falsum. Est tam-
verum quod quilibet due propositiones que sunt de extremis incomplexis et que equipol-
lent inter se sunt sinonime *per se intelligitur*

Modus est adiacens rei determinatio

Pro littera est notandum. quod ipsa sic hinc intelligi modus est adiacens id est **Diffinitio modi sic in**
est. adiectiuum determinatio rei. id est determinabile. id est modus est adiectiuum intelligitur
natum determinare suum substantiuum vel suum determinabile. et sic capitur
ibi ly adiectiuum large ut extendit se ad adiectiuum noiale. pnoiale. pncipal-
le. vel aduerbiale. Et sic aduerbium negandi etiam est modus in propositio-
ne. et breuiter ois determinatio adiectiuus est modus siue sit categorizemati-
ca siue sine cathe. id est aliquid dicitur quod adiectiuum solum capitur per adiectiuum cathe-
gorizemati. Et sic nullum aduerbium negandi esset modus quia quodlibet tale
est sine categorizema. Correlatiuum. non valet propositio in ista propositio ponit-
tur modus. ergo ipsa est modalis. patet hoc de illa vel positi. albus ho-
mo currit. Correlatiuum. Omne adiectiuum est modus siue ponatur in **Oportet adiectiuum est modus**
oratione siue extra orationem siue determinet substantiuum siue non quia sufficit quod
natum sit determinare secundum modum significandi quem nunc habet. Et caput ibi sub-
stantiuum pro determinabili. et sic verbum adiectiuum etiam est substantiuum
ut in propositio quia est determinabile respectu aduerbii. nam aduerbius est
vis sibi adiectiuum ut dicitur pristanus. Correlatiuum ly hois illa. Albinus
hois currit. non est modus. sed sic determinatio tamen non est determinatio
adiectiuus ut sic. et sic ois modus est determinatio et non e converso. Et per quod
quodlibet est modus videlicet noial. pnoial. participial. et adverbial. **Quodlibet verbum ad**
modum significandi substratum habet quattuor modus significandi dos significandi et
formales virtualiter non sic quod isti modi significandi essent distincti. Sed in
resunt unus simplex modus significandi vna cum substratio. sed habet seque-
ntior modus virtualiter. Et duo tales modi significandi sunt minus principaliter

**Aduerbiū determina
re verbū gratia rei**

**Determinare grā tem
pous**

**Determinare grā mo
di**

**Determinare grā po
sitiōis v^l diuisionis**

les et generales. q̄a pueniunt ratione accidētis grāmatalis scz ratione
tpis v^l modi. Alij pōt p̄cipales vicz q̄ p̄bū significat actionē v^l passio
nē v^l aliā habitudinē accidentālē. Et cū h ille modus significādi q̄ signi
ficat cōplexiue et diuīsiue. Et isti modi significādi expūmūt istz quatuor
modis. s. significare cū tpe et significare cū mō. et significare actionē v^l pas
sionē v^l aliā hitudinē accidentālē. Et scire cōplexiue v^l diuīsiue. Et
ista oia intelligūt de p̄bo adiectiuo cōit v̄sitato. qd dī p̄pter p̄ba absoluta
a tpe v^l mō. Et sic pz q̄ p̄bū substantiū solū hz tres modos tales signi
ficādi q̄a nō significat actionē nec passionē nec aliā hitudinē. Et s̄m illos
q̄tuor modos significādi aduerbiū determinat p̄bū q̄tuor modis. s. gra
tia rei. grā modi. grā tpis. et grā cōpositiōis v^l diuisionis. Pro quo
ē sciēdū. q̄ aduerbiū determinare p̄bū grā rei. Et ipsū aduerbiū d̄ter
minare verbū rōe illi⁹ modi significādi q̄ significat actionē passionē v^l
aliā hitudinē positiue v^l puatiue qd si sic nō significaret ip̄m inepte de/
terminaret vt faciūt aduerbia q̄liratis. Et generalit^r oia aduerbia que
descēdūt a noibus adiectiuis q̄ noia cōgrue regunt a p̄tēpost a p̄bis s̄/
mūle v̄im habētibz in n̄ō casu. Et noscāt h illo modo q̄a si tale p̄būz
iectiū mutatur in p̄būz substantiū in suū p̄ticipiū tūc si tale aduer/
biū determinat tale p̄ticipiū apte tūc signū fuit qd determinauit ipsū grā
rei vt fontes currit velociter sic resolut. fontes est currēs velociter. Sed
aduerbiū determinare p̄bū grā tpis est ipsū determinare rōe isti⁹
modi significādi quo ipsum est alicuius certi tpis qd si ēē alterius tpis
et nō illius ip̄m inepte determinaret vt illa aduerbia Cras et heri. nā h
cras solū apte determinat p̄bū futuri tpis S3 h heri solū verbū p̄teriti
temporis. Aliq̄ tū sunt aduerbia tpis q̄ apte determinant p̄ba oim tem
porū sicut sunt ista. hodie nūc tū iam mō sero semp oliz. Sed aduer/
biū determinare grā modi est ipsū determinare verbū rōne illius mo
di significādi quo est alicui⁹ certi modi qd si ēē alterius et nō illi⁹ modi
ipsū inepte determinaret. vt faciūt aduerbia optādi. S3 aduerbiū
determinare verbū grā cōpositiōis v^l diuisionis est ipsū determina
re verbū ratione illius modi significādi q̄ significat cōplexiue v^l diuīsi
ue formaliter vel virtualiter sicut faciūt talia aduerbia. possibile. impos
sibile. cōtingenter necessariū. vere false dubie dubitanter. etiā aduerbia
negandi. Et sic pz q̄ idē verbū potest determinare illis quatuor modis
simul et semel. Sed extra p̄positionem vt in ista oratione v̄tinam fontes
cras possibiliter curreret velociter v^l cucurrisset. Sed verba substanti
ua solum tribus modis determinantur quia non determinantur grā
rei. Et non solum modi affirmatiui determinant verbū h̄gratia cōpositio
nis v^l diuisionis. sed etiam modi negatiui. Et ad hoc sciēdū soluz de/
bet inspicī verbum an significet complexiue vel diuīsiue quia si negatio
nes sunt in mente sicut cōiter tenetur tūc nullus modus determinat ver/
bū grā diuisionis sed solū cōpositiōis quia tūc nullū verbū signi
ficat diuīsiue sed solum complexiue

Propositio modalis est illa que modificatur per ali

De propoibz modalibus

quem istoz sex modoz possibile, impossibile cōtingēs
necesse, vere, false.

Pro ista lra ē notādū. q̄ ista diffinitio de rigore nō ē bona. q̄a sequere
tur q̄ nulla ppō eēt modalis q̄a nulla determinat p̄ modū salte inquantū
pposito. Alterius notādū. q̄ ppō modalis capis duplicat. Uno mō
large. z tūc sic describit. Est ppō cui copla pncipal' vlt pncipalioz pars
determinat mō categorematico expresse vlt implicite grā cōpositōis vel
diuisiōis. Et sic isto mō illa nō ē modalis. hō non ē al. l3 copula ei' deter/
minetur p̄ modū. tñ tal' modus nō ē categorematicus. Dī vlt pncipal/
lio: eius ps. q̄a fm Bīrdanū tūc tota copla non determinat p̄ modū q̄a
mod' est de integritate copule fm cū. vt hō possibiliter ē aial. h' totū ē co/
pula possibilis ē. Sz tñ adhuc pncipalioz ps determinat p̄ modū fm
eum videlz ly ē. Cōiter tñ iā non tenet q̄ modus de integritate copule sit
l3 totius ppōis. Et isto mō iste oēs sūt modales. hō vere ē aial hō fal/
se ē asin'. regē dubitatū ē sedere. deū creditū ē eē trīnū et ynū. sortes ima/
ginarie ē asinus. magnitudinē dubitatū ē eē substantiā magnā. ita bre/
uiter. oīs ppō quā cōiter vocamus de sensu diuiso vt qñ tales modi po/
nuntur in medio ppōis z circa copulā. illo mō est modal' diuisa. Sic ē
illa homo essentialiter est animal. z ly essentialiter vna cū copula deno/
tat quod predicatūz non possit non conuenire subiecto pro re significata
per subiectūz. Et sic omne necessariū rei est essentialē rei. sed non econuer/
so. opposito modo requiritur ratione ly accidentaliter z copule. Alio
modo ille terminus propositio modalis capitur stricte. Sicut cepit Pe.
Dispa. solus p̄ tali propositiōe cuius copula determinatur per aliquēz
modum de illis quatuor modis possibile, impossibile. p̄tingenter neces/
sario. Vel per modū sibi sinonimū grā cōpositionis vlt diuisiōis. Et
sic tales p̄positiones homo vere est animal. homo false ē asinus nō sūt
modales. l3 sūt de sensu diuiso. sed nō sūt modales diuise. Et ille termi/
nus vez p̄ termino p̄me itentōis significat rem vt est et p̄notat talē rem
vt habet se correspondēter ad intellectū vt dicit Arist. Veritas ē corre/
spondentia rei ad intellectū Et sic ponit i' predicamēto ad aliqd. Lō
tra diffinitionem arguitur. si diffinitio staret sequit q̄ illa non eēt moda/
lis possibilis sortes currit. z volo q̄ ly possibilis dērmiet h' totum sortes
currit. Lō firmat. seqret q̄ ista nō eēt ppō modal' hominē currere est
possibile. p̄ns falsū ē q̄a ē modal' cōposita. gē modal'. Ad p̄mū respō
detur cōcedendo q̄ p̄dicta ppō non sit modalis iuxta diffinitionē tactāz
put possibiliter determinat totū sensū propoitiōalē z nullam p̄t. imo
fm multos nō est possibile q̄ aliquis modus sic determinet totū sensum
ppositionalem z nullam eius p̄t ē fm illos nulla p̄posito hypotetica est
modalis. Potest tñ pbabiliter teneri oppositū z dici q̄ tal' mod' pōt
determinare totū sensum p̄positionalem. z sic p̄dicta propositio esset
modalis. z tunc debet addi ad diffinitionē vel est p̄positio cuius totus
sensus p̄positionalis determinatur per aliquēz modū captum p̄ termino
p̄ime intentionis. Primum tamē est cōius z de intentione autorum.

Propō modalis large

Propō modal' stricte

Arguitur p̄mo

Secundo

R. ad p̄mum

R. ad scdm

Modalis composita

Propositio de inesse

Ad scdm argumentū. rñdetur concedendo q̄ predicta non sit modalis nec valet consequētia. hoc est modalis composita ergo est modalis. q̄a ar/guitur cū determinatione distrabente scz ly composita. nam ille terminus propositio modalis diuidit in propositionē modale compositam et in propositionem modale diuisam. sicut analogū i sua analogata. et p̄ p̄ signi ficat modalem diuisam et per posterius modalem compositam. Pro quo est sciēdum. q̄ propositio modalis composita sic describitur. ē propositio cuius vnū extremorū stat materialiter p̄ propositionē vlt orationē sūt p̄posi/ tionē in modo significandi p̄cipali et alterū extremorū est terminus se/ cūde intētiōis sūt in voce vlt in scripto mō determinati copulam gratia compositōis vlt diuisiōis. vt sortem currere est possibile. petrum studere est necessarium. Ex illa diffinitōe patet q̄ nulla habetur propositio moda lis composita i mente vt sic quia in nulla tali aliquod extremū stat ma/ terialiter vt sic quia extrema significant naturaliter p̄pue. Et sic dantur due sinonime quorū vna ē modalis composita et alia nō sicut p̄ de illa vo cali. Sortem studere ē possibile. Et de eius mētali. Patet sequēter q̄ eadem propositio est modalis composita et diuisa vt illa. sortem currere con tingeret est possibile. Secūdo patet q̄ etiam illa est modalis composita hunc sortem currere ē possibile. Et licet iam subiectum nō supponat p̄ p̄ positōe tamē supponit p̄ oratōe que est sūtis propositio in mō significandi p̄cipali et hoc sufficit. Dicit cōsequēter q̄ propositiones modales cō posite sunt vere de inesse et ergo propositio de inesse que est de simplici inherētia predicatoris ad subiectū. i. propositio cui⁹ copula p̄cipal⁹ vt sic nec expresse nec implicite determinatur per ly possibile vt impossibile. con/ tingēs vt necesse gratia cōpositōis vlt diuisiōis. vt hō est animal. hō cur rit deus est. et quelibet modalis composita. Et sic patet q̄ nunc eadem propositio est modalis et de inesse in eodem sensu saltē. Et sic illa propositio. sortes est vt possibile nō fuit animal nō est modalis. nec etiam de inesse p̄ p̄rie loquēdo Et sic solum propositio que est de simplici copula. i. i qua to ta copula aut p̄cipalior pars vlt omnino nihil determinatur gratia cō/ positōis vlt diuisiōis diuiditur in propositionē modale et de inesse. Et sic non est p̄cise idē dicere propositio de inesse et propositio de presenti. immo quelibet propositio siue sit de presenti siue de preterito siue de futuro cuius co pula non determinat p̄ ly possibile necesse ē. Dicit d̄ inesse. et sic illa etiā est de in esse. homo nō ē animal. homo fuit animal. Et sic datur vna de p̄terito que nō est de in esse vt homo possibiliter fuit animal. Sic etiam de futuro. sic etiā econuerso datur vna de inesse que nō est de p̄terito vel futuro vt homo est animal. Correlatiū illa est de inesse. sortes ē possi biliter currere est al. put ly possibiliter determinat verbū minus p̄cipale Sed qū determinat verbū p̄cipale tūc est modalis. Dicitur in diffinitō ne propositio modalis composita. et alterum extremū est termin⁹ scde intentionis. Pro quo est sciēdū. q̄ isti modi possibile impossibile capiū

Possibile capitur pro tur dupliciter. Vno modo pro termino p̄ime intentionis. et adhuc du termino p̄ime intentionis p̄liciter videlicet nominaliter et adverbialiter. Nominaliter et aduerbially vt partes extremorū. vt in ista antichristus est possibilis. et sic ly bialiter

De Propōni. modalibus

possibile valet tantū sicut res potens esse. z hoc virtualiter. nā formaliter est terminus incōplexus. z sic capiēdo illos terminos nec faciūt modalem cōpositā nec diuisā. Alio mō capiunt aduerbialiter vt determinant copulā gratia cōpositōis vel diuisionis. z tūc faciūt modales diuisas. z sunt pres totius ppōnis ita q nec subiecti nec p̄dicati. Secūdo Possibile capit p̄ter mō capiunt p̄ terminio sede intencōis. z tunc ly possibile valet tantū sicut mīno secunde intencōis / ppō possibilis. z hoc solū virtualiter. Sed formaliter etiā est incōplexū nis z sicut tunc qñ ponunt a p̄t vniū extremi vel subiecti vel p̄dicati restringunt aliter extremū ad standum materialiter z faciunt ppōnes modales cōpositas. Et sic illa est modalis p̄posita. album possibile est fortē currere. fortē currere in scholis ē possibile. Nec oportet q totū extremū sit simile in voce vel in scripto modo determinatiuo copule zc. sed sufficit q principalior eius ps vel eq principalis. nā illa etiā est modalis cōposita fortē currere ē possibile vel oratio. Sed qñ tales modi ponunt in medio faciūt de rigore modales diuisas. Sed dubitat quid subiectum sit in tali vel cōsumi ppōne modalis fortē possibile est esse aial. Ad Quō in modalibus al hoc respondet sicut cōiter d̄r. q ille terminus fortē sit subiectū. aial p̄di signant extrema carū est esse est copula. Et ly esse est principalior ps copule. z ly est capit impersonaliter ex adiuncto. Et hoc etiā voluit Jo. ia. in catholicon. q po/nit circa verba impersonalia ly est impersonale ex adiuncto. z etiā alia p̄ba z illa p̄ba sequunt p̄structionē infinitiuoz qñ adiungunt. Et hoc etiā tenet Buridanus nisi q fin ipm modus est ps copule. z sic tūc accusatiuis bñ est p̄ se p̄dicatū in ppōnibz modalibz. alias p̄o nō. Alij tñ dicūt q talis oratio vel cōsiliis nō habeat exp̄sse extrema sed implicite. z resoluiunt eā sic. fortē possibiliter est aial. Et ly ille modus sit facilis tñ nō ē pbabilis. z hoc ideo q vnusquisqz grāmatic⁹ diceret q ibi p̄structibilia essent exp̄sse posita. z nihil curaret grāmaticus de metali faciēdo cōstructiones p̄tales. vel etiā iudicādo de cōgruitate vel incōgruitate.

Et sciendum q vnusquisqz istorum quattuor modorum facit quattuor propositiones.

Notandū p̄ ista lra q p̄c. hui. voluit tantū q quilibet modus capit Intellectus textus vt est termin⁹ p̄ime intencōis de illis quattuor modis possibile imposibile cōtingens z necesse. z p̄t determināt copulā gratia p̄positōis vt diuisionis nat⁹ ē facere qñuo: ppōnes differentes penes negationē vel affirmationē modi aut dicti vt exēplificando de ly possibile. Primo habet ppō in q ponit ly possibile z vbi nulla negatio ponit. nec ad modum nec ad dictum vt fortē possibile est currere. Secūdo habet vbi negatio ponit ad modum z nō ad dictum. vt fortē nō possibile est currere. id est vbi nulla specialis negatio ponit ad dictū. Tertio vbi negatio ponitur ad dictum z nulla negatio ponitur ad modum. vt fortē possibile est non currere. Quarto habetur p̄positio vbi ponitur negatio specialis ad modum z etiā specialis negatio ad dictum. vt fortē non possibile est non currere. Similiter dicatur de alijs modis in fabricandis propositionibus.

De equipollentijs propositionum modalium tales dantur regule.

- Equipollentia modalium.** Pro ista lra est notandū q̄ equipollentia propositionum modalium sic des-
cribitur. Est duarū propositionum categoricarū utroq; termino particu-
pantium fm̄ eundē ordinem idem valor gratia forme in veritate z fal-
sitate. vt forte possibile est currere. forte contingenter est currere. **Ulte-**
rius est sciendū q̄ dictū in pposito est aggregatū ex accusatiuo z infiniti-
uo. vel ex supposito z appposito. **Exemplū** primi. qñ ponit ibi verbū in
psonale ex adiuncto vt boiem possibile est currere. **Secundi.** qñ ibi po-
nitur verbum psonale. vt fortes possibiliter currit. Et sic patet q̄ dictūz
qñq; est ppositio qñq; nō. **Uterius** est notandum q̄ dictū affirmari
est nullā negationē speciale neganter tentā immediate addi infinitiuo
aut indicatiuo qui est verbum principale. **Exemplū** primi. vt forte pos-
sibile est esse aial. **Secundi.** fortes possibiliter currit. Sed dictum negari
est ipsi infinitiuo vel indicatiuo addi specialem negationē negāter ten-
tam. **Exemplū** primi. forte possibile est nō currere. **Secundi.** Fortes pos-
sibiliter non currit. **Correlatiū.** Qñq; dictū affirmat in negatiua. vt
forte impossibile est esse aial. est negatiua et tā ly impossibile determi-
nat copulam z caput p termino prime intentionis. z sic includit negationē
negāter tentā formaliter. z ly esse affirmat. qz sup ipm nō fert special ne-
gatio neganter tēta. affirmat eī vt dictū. z negat vt infinitiuus. Et sic
nō valet p̄na. hoc affirmat vt dictū ḡ affirmat. nā ly esse negat qz super
ipm fertur negatio negāter tēta inclusa in ly impossibile. Sed tñ nō ne-
gat vt dictū. Sic etiā qñq; dictū negat in affirmatiua. vt forte nō possi-
bile est nō currere. est affirmatiua. qz due negatiōes cadūt sup partē co-
pule principaliorē scz sup ly currere. sed tñ ly currere adhuc negat vt di-
ctū. licet simplr nō negat. imo affirmat. Et sic itēz nō sequit. hoc nega-
tur vt dictū. ergo hoc negat. Et sic nō est idēz dicere dictū affirmat et di-
ctū poni in affirmatiua z copulā affirmari. Sic etiā nō est idēz dicere di-
ctū negat z dictū poni in negatiua z copulā negat. **Uterius** est sciendū
q̄ modi determinātes copulā sunt duplices viz vniuersales z particu-
lares. Due eī sunt p̄ticulares scz possibile z p̄tingēs. z due vles vt im-
possibile z necesse. z qñ modus p̄ticularis negat tūc totū aggregatūz ex
ipso z negatiōe valet modū vlem. Sed qñ modus vles negat tūc totū
aggregatū ex ipso z negatiōe valet modū p̄ticulārē. Et sic est imaginan-
dū de illis modis sicut de signis vlibz z particularibz. Et modū negari
est sup ipm ferri vnicā negationē vel p̄cise impares plures. **Uterius** ē
sciendū q̄ modū attribui dicto. est modū poni inter partes dicti z mo-
dū affirmari z p̄t modū attribui dicto affirmato vel negato. Et modū
attribui dicto affirmato qñ ipse ponit inf̄ ptes dicti. z ipse z dictū affir-
mato vel negato manēt. vt forte possibile ē currere. Et modus attribui dicto negato qñ
ipse ponit inf̄ ptes dicti z ipse affirmat sed dictū negat vt forte possibile
est nō currere. Sed modū remoueri a dicto est ipm poni inter ptes di-
cti z modū negari. vt forte nō possibile ē currere. Et p̄t etiā in differeū

De Propōni. modalibus

ter remoueri a dicto negato vel affirmato. et sic nō est idē dicere modum attribui dicto et modū esse affirmatū qz etiā modus negat^r attribuitur dicto. vt fortes impossibilit^r currūt. Et sic nō est idē dicere. mod^r affirmat^r et modus ē affirmatiu^r. Debet q^o prima regula sic intelligi q^o d^r. **Prima regula**
cūqz dicto affirmato attribuit^r possibile zc. datis q^otuor ppōnibz modalibz diuisis. qz prima est de illo mō possibile affirmato et dicto affirmato. Et secūda est de illo mō possibile negato et dicto affirmato. Et tertia ē de illo mō impossibili negato et dicto affirmato. Et q^ota est de illo mō necesse negato et dicto negato. tales ppōnes eqpollēt int se vt in figura subsequēti patebit. **Secūda regula**
Et ista regula et q^ota et oēs sequētes hnt veritatē q^otuz est ex ptemodi. nā ille due nō eqpollēt oēm hoiez possibile ē currere. hoiez cōtingēs est currere. sicut ille due. oē creans nō necessario nō est de^r. creans nō necessario nō est de^r. qz vna ē vltis ex pte signi vltis in ea positi. alia autē ē particularis. **Tercia regula**
Secūda regula sic intelligit^r. Cūcūqz dicto zc. datis q^otuor ppōnibz modalibz diuisis. qz prima ē de mō possibili affirmato et dicto negato. Et secūda ē de mō ptingēti affirmato et dicto negato. Et tertia ē de mō impossibili negato et dicto negato. Et q^ota ē de mō necesse negato et dicto affirmato. Tales ppōnes q^otū est ex ptemodi eqpollēt inter se. exēpla videbunt in figura. **Quarta regula**
Tercia regula sic intelligitur. A quo cūqz dicto zc. datis q^otuor ppōnibz modalibz diuisis. qz prima ē de mō possibili negato et dicto affirmato. Et secūda ē de mō ptingēti negato et dicto affirmato. Et tertia ē de mō impossibili et mō et dicto affirmato. Et q^ota ē de mō necessario affirmato et dicto negato. Tales ppōnes eqpollēt inter se q^otū est ex ptemodi. **Quinta regula**
Quarta regula sic intelligit^r. A quo cūqz dicto zc. datis q^otuor ppōnibz modalibz diuisis. qz prima ē de mō possibili et dicto negatis. Et secūda est de mō ptingēti et dicto negatis. Et tertia ē de mō impossibili affirmato et dicto negato. Et q^ota ē de mō necessario et dicto affirmato. Tales ppōnes q^otuz est ex ptemodi eqpollēt int se. Correlatiū. In oibz regulis iā dictis notat^r d^r. datis q^otuor ppōnibz modalibz diuisis. nā ille due nō eqpollēt hoiem currere ē possibile et hoiem currere ē necesse. qz nō sunt modales diuise sed pposite. et in facili casu vna ē vera et alia fallā. Et oim talū ppōnū eqpollētā noscere poteris ex figura sequēti. Et nō solū eqpollētā sed etiā oppositōes earum puta p^otrariā et succōtrariā. zc. Pro q^o figura est notandū q^o in ea ponunt^r quattuor dictōes qz quilibet angulus vocat^r. Et sunt he Amabi quētis notandum.
Pro intellectu figure se
mus prima. et edentuli scōda. aliace tertia. purpurea quarta. in qbus dictōnibz ponunt^r q^otuor vocales qz prima d^rseruit primo mō. scōda scōdo tertia tertiō zc. Est autē talis ordo modoz. possibile. cōtingēs. impossibile. necesse. Vñ a denotat q^o talis ppō de mō p ipsam intellectu nō d^rbet negari. Sed I denotat q^o mod^r debet negari. Vñ o denotat q^o tū mod^r d^rus q^o dictū o^r negari. Et hoc habetur in isto cōi metro. Et dictum negat. I q^o modū. nihil A. sed U totū. Correlatiū Licet Pe. bus. etiā ponit aliis regulas. ppōnum modalū iuxta q^os eqpollent ipse tū intellectu vt sup^oia sane sunt et faciles ad intelligendum.

Universales affirmatiue
q̄tum est ex pte modi

Quarta

Purpurea

- 1 Hoies nō possi
bile est nō currere
- 2 Hominē nō p̄i
gēs ē nō currere
- 3 Hoiem imposs
bile ē nō currere
- 4 Hoies necesse ē
currere

Contrarie

Contra

Subalterne

Contra

Illes negatiue etiam
q̄tum est ex pte modi

Tertia

Iliace

- 1 Hoies nō possi
bile est currere.
- 2 Hoies nō p̄in
gens est currere
- 3 Hoies imposs
le est currere
- 4 Hominē neces
se est nō currere

dictorie

Subalterne

dictorie

- 1 Hominē possi
bile est currere.
- 2 Hoies p̄ingēs
est currere
- 3 Hoies nō impossibile ē currere
- 4 Hoiem nō necesse ē nō currere.

- 1 Hoies possibile
est non currere.
- 2 Hoiem p̄ingēs
est nō currere.
- 3 Hoiem nō impossibile ē nō currere.
- 4 Hoiem nō necesse est currere.

Prima

Amabimus

Particulares affirmatiue
q̄tū est ex pte modi.

Sucontrarie

Secunda.

Edentuli

Particulares negatiue
etiā q̄tū ē ex pte modi.

**Propositionū modalū alie sunt cōtrarie, alie succō
trarie, alie contradictorie, alie subalterne.**

Pro illa lra est notādū q̄ mgr Pe. hīl. vult tm̄ q̄ spēs exītes ī primo
angulo p̄tradicāt p̄pōnibz ī tertio angulo z cōuērsō. Et p̄pōnes que
sunt ī scdo angulo p̄tradicāt p̄pōnibz q̄ sunt ī q̄rto angulo z cōuērsō
Sed p̄pōnes exītes ī primo angulo succōtrariānt p̄pōnibz ī scdo an
gulo exītibz. Sed p̄pōnes ī primo z q̄rto angulo subalternānt ad iū
cē sicut etiā ī scdo z tertio. Sz p̄pōnes ī q̄rto z tertio angulo p̄riāt
ad iūcē. Et hāc intētiōē etiā figura manifestissime dēmonst̄rat. Cō
tra illa arguit Ille due hoiem possibile ē currere. hoiem nō possibile ē
currere sic se hnt q̄ vna ē ī amabimus z alia ī iliace. z tñ nō sunt con
tradictorie. Assumptū p̄bat. qz nō hnt eque. q̄ nō sunt p̄dictorie. tenet
p̄ia p̄ cōdinōes. Cōfirmat Ille due sūt ī purpurea z edentuli. ois
hō necesse ē currīt. hō possibiliter nō currīt. z tñ nō sunt p̄tradicorie. p̄
bat p̄ secunda pte qz nō repugnāt formalit̄ ī falsitate. p̄bat. qz ille due
sunt eusdē forme cū eis. Dis hō necesse ē currīt. hō fortiter nō currīt
z tñ ille p̄t̄ sūnt esse false. uno ī casu q̄ quilibet hō fortiter curreret am
be sūt false. Cōfirmat de illis duabz. Dis hō possibiliter currīt. hō
nō possibiliter disputat q̄ sunt ī amabim⁹ z iliace. z tñ nō p̄tradicunt.

Arguitur primo

Secundo.

Tertio.

R. ad Primum
Modales tripliciter ter dicendū q̄ p̄pōnes modales tripliciter opponunt. Uno mō ex pte dicti
opponuntur.

De Propōni. modalibus

tm. Scđo mō ex pte modi tm. Tercio mō ex pte modi z dicti simul. et illa ē p̄p̄issima eaz oppositio. Et ḡ ad formā argumēti dicendū ē. q̄ p̄p̄ones in amabimus z illace d̄dicunt q̄tū est ex pte modi. Si aut̄ debent esse p̄p̄issime z vere p̄radictorie oportet q̄ sint etiā ibi oēs d̄d̄tōnes de p̄p̄onibz de inesse date vicz q̄ habeāt eq̄. zc. Et simili mō hoc est verz de p̄trarijs. succōtrarijs. subalternis. Et sic p̄dicte due nō sūt p̄d̄ictorie. Ad scđm r̄ndet negādo q̄ nō sint p̄radictorie p̄p̄issime. z ad p̄bationē dicendū est q̄ alie due q̄ sunt oblate nō sunt eiusdē forme cum eis. qz ibi nō est eadē quātitas. qz deberet etiā ibi ēē eadē q̄ntitas ex pte modi. qz prima de ly possibiliter est p̄icularis. z determinat p̄bū ḡra cōpositōis vel diuisiōis. Sed ly fortiter determinat verbū solū ḡra rei. sed fin̄ Buridanū ibi nō ēēt idēitas copulaz. Ad tertū sicut ad primū r̄ndet q̄ nō sunt p̄radictorie. qz nō sunt ibi alie p̄d̄tōnes cū nō participēt in extremis. vt pater. Correlariū. Sicut p̄p̄ones de inesse cū eis ponit aliq̄s modus debent etiā ex pte modoz esse p̄radictorie. sic etiā p̄positiones modales non dicunt sp̄ p̄radictorie q̄n̄ simplr fabricant in purpurea z edentuli. sed vltra hoc requirit q̄ oēs cōditiōes de p̄p̄onibz de inesse possint ibi.

R. ad secundum.

Ad tertium.

Dubitat̄ vtrum omnes proprietates conueniētes alijs de inesse etiam conueniant modalibus.

Pro dubio est aduertēdū q̄ aliud est p̄p̄o de inesse z inesse. nā p̄p̄o de inesse supra est descripta. Sed p̄p̄o inesse est p̄p̄o cui copula exp̄esse vel implicite est p̄ntis t̄pis. Et de illis dicit̄ in tractatu de appellatiōibz.

Est ḡ primo dicēdū q̄ p̄p̄ones modales sunt que z sūt oēs cathego-
rice. Vñ nulla p̄p̄o modalis ē hypotetica vt sic. Scđo ē dicēdū q̄ p̄p̄ositiones modales sunt q̄les z sunt affirmatiue z negatiue etiā mixte q̄li
tatis. Exēpluz primi. fortes possibiliter currit. Scđi. hō nō p̄rigēter cur-
rit. plato impossibiliter legit. Exēplū tertij. fortes possibiliter currit vel
nō currit. vñ q̄litas in modalibz q̄ sunt de infinitiuis attēdit̄ penes infi-
nitiuū. nā infinitiū ē p̄ncipal̄ copula q̄ si negat̄ erit negatiua. sed si af-
firmat̄ erit affirmatiua. Correlariū. Ly ipossibile q̄n̄ definit̄ copu-
lā ḡra diuisiōis includit negatōem formalr z negat̄er tentā. z illa h̄z ne-
gare copulā. z sic illa ē negatiua fortē impossibile ē currere. z valz tātū for-
tē nō possibile ē currere. Correlariū. Oēs p̄p̄ones i amabim̄ z pur-
purea sunt affirmatiue. z oēs in edentuli z illace sūt negatiue. z facile patz
practicāti. Tercio ē dicēdū ad dubiū q̄ p̄p̄ones modales sūt q̄nte. et Tercio modales sunt
triplr̄ attēdit̄ q̄ntitas in modalibz diuisis. P̄mo penes modū. vt si in ea quante z triplicit̄ attē-
ponit̄ mod⁹ v̄lis ipa ē v̄lis. si in ea ponit̄ mod⁹ p̄icularz ipa ē p̄icularis d̄t̄ in eis q̄ntitas.
Et sic nulla modalis ē indefinita vel singularz. Ex q̄ patz q̄ vicz oēs
in purpurea sunt v̄les affirmatiue. Sed in illace sunt v̄les negatiue. sz
in amabimus vt sic oēs sunt p̄iculares affirmatiue. Sz oēs in edentuli
sūt p̄iculares negatiue Scđo attēdit̄ penes dictū solū. vñ illa ē v̄lis c⁹
subiectū distribuit̄. z illa singularz cui⁹ subiectū sup̄ponit̄ discrete. vñ est
termin⁹ discret⁹ si curādo q̄s mod⁹ ponat̄ in ea. z sic attēdit̄ in primo tra-

Tertio

**R. quarto
Quinto.**

**R. sexto modales hñt
conuerti
Primo**

Secundo.

Tertio.

Quarto.

**Modales eqpollent
inter se.**

R. ad questionem

ctatu. Tertio attenditur penes dictum et modum simul. et sic illa est vltis
cur? modus est vltis. et cum? subiectum distribuitur. nam ly possibile et contingens
qui affirmant sunt modi particulares. si vero negant sunt modi vltis. sed im/
possibile et necesse si affirmant sunt modi vltis. si autem negant sunt modi
particulares. Quarto dicendum quod propositiones modales habent omnes oppositas sic
alie de inesse. et quod debeat attendi pater supra circa figuram. Quinto est
dicendum quod propositiones modales etiam sunt in materia sicut alie de inesse. Et at
tendit materia in eis sicut in alijs propositionibus. ita quod modus? nihil facit quod ad esse
habet puerit. et attendit conuersio in modalibus isto modo. Nam quilibet propositio mo/
dalis diuisa de modo vlti affirmatio ut quilibet in purpurea habet puerit per
accus quod est ex parte modi sic quod modus vltis affirmatio? mutet in mo/
dum particularem affirmatiuum ut ista sortes necessario currit sic puerit. et cur
rens possibilis est fortes. Si forte necesse est esse animal sic puerit. et animal
possibile est esse forte. et non debet manere idem modus dummodo est vltis. Unde
non sequitur. creans necessario est deus. igitur deus? necessario est creans. quia de facto
ans est verum et prius falsum. sed modus vniuersalis debet mutari in mo/
dum particularem. Et debet seruari alie cautele que supra sunt posite de puer
sione. Secundo dicendum quod propositiones modales de modo vlti negatio habent co
uerti simpliciter. Sicut quod precauat ne arguat a non distributo ad distributum
ut forte impossibile est currere. igitur currente impossibile est esse forte. Et ita
omnes in liace habent puerit. Correlatiui. Illa puerit non valet animal ipos/
sibile est esse hominem. igitur hominem impossibile est esse animal. quia arguit a non distri/
buto ad distributum. quod debet precauari in quibus puerit hoc. Tertio est dicendum
Quodlibet modalis de modo particulari affirmatio quod est ex parte modi habet co
uerti simpliciter ut hominem possibile est esse album. et album possibile est esse hominem
De quibus est ex parte modi. quia alias deberet seruari ceteris conditiones ad con
uersionem requisite. Correlatiui. Non sequitur. ovis animal possibile est currere.
et currere possibile est esse ovis animal. Sed debet omitti ly ovis sicut in alijs de
inesse. Quarto est dicendum quod propositiones modales de modo particulari negati/
uo ut ille in edentuli non habent puerit saltem formaliter. nisi tales fuerint de
extremis sinonimis. Unde non sequitur tenedo saltem quod puerit sit prius for
malis. homo possibiliter non est asinus. et asinus possibiliter non est ovis homo. licet
talis sit bona prius in non est formalis. quia in simili non sequitur. deus? possibiliter
non est creans. et creans possibiliter non est ovis deus. quia ans est verum et prius
falsum. De nisi tales fuerint de extremis sinonimis. quia hec est bona co
uersio etiam bona prius et formalis. homo possibiliter non est homo. igitur homo possi/
biliter non est ovis homo. Correlatiui. Dantur due propositiones ad inuicem contradi/
ctorie quia vna habet puerit et alia non. ut propositiones in purpurea et edentuli.
Septimo est dicendum quod propositiones modales etiam equipollent. licet alius sit
modus quod equipollent quod propositiones de inesse. Ille autem modus patet supra
in figura. nam omnes propositiones existentes simul in eodem angulo omnes equi/
pollent inter se. Est et conclusio ad dubium supra motum. quod omnes propositiones
puerientes ipsis de inesse pueniunt etiam modalibus diuisis. uno habent subie/
ctum et predicatum sicut alie de inesse. Ultimo est notandum quod de appueta

De subiecto quarti tracta.

ibus ppositionū modalium cōpositarū videndum est et iudicandū sicut in alijs de inesse. qz omnes pponēs modales cōposite sunt vere d in esse. Et ergo qualitas. quantitas. oppositio et conuersio attendēde sunt in eis sicut in alijs de inesse.

Ira initium quar

ti tractat⁹ Petri hispani Queritur Prius qd sit subiectum in quarto tractatu Pe. his. Et an sit vnus tractat⁹ ab alijs tractatib⁹ logice distinctus. Pro illa qstione est notandum q subiectū pnt⁹ tractat⁹ est hoc totū. sillogism⁹ cap⁹ p pmissis et conclusiōe simul siue pple⁹ rel siue incōplexe capiat. ex q nō requirit subie-

Sillogismus est subiectum.

ctum alicui⁹ sic esse incōplexū. Et eius p⁹ia passio est hoc totum illatiuum psequens ex suo antecedente sillogistice. Et demonstrat p⁹ia passio d suo subiecto sic. Vis oratio in q qbusdā positis et pcessis necesse est aliqd euenire p ea q posita sunt et pcessa c illatiuū pnt⁹ ex ante sillogistice. et ois sillogismus cap⁹ p pmissis et conclusiōe simul est oratio in q qbusdā positis et. q ois sillogismus cap⁹ p pmissis et conclusiōe simul est illatiuū cōsequens ex suo antecedente sillogistice. qd pbat in barbara. Et sit talis de monstratio iuxta illud cōe dictum. Diffi. p medio pas. maior. sub quocq minor. Scdo est notandū p secundā pte qstionis q vna scia distinguatur p aliā penes hoc qz i vna scia practica⁹ de aliq materia. et in reliqua scia practica⁹ de alia materia. Sic silr tractatus sciaz distinguunt. Et sic pnt⁹ tractatus Pe. his. qrtus distinguunt p⁹ia p⁹ia scdm et tertiuū tractat⁹ eiusdē. etiaz p suppositiōes. ampliatiōes et restrictiōes. Darfiliij. qz in pnti tractatu ptractat⁹ de sillogismus. in alijs aut nō. etia penes subiectū et p⁹ia passionē distinguunt scie a se inuicē. et etiā tractatus sciaz

hic demonstratur q passio de p⁹ia p⁹ia

Scientia vna distinguitur ab alia

Per hoc ad qstionē respōdet q questio vt pponit nec est vera nec falsa ex q nō est ppositio. qz solū est oratio copulatiua pstituta ex p⁹ib⁹ qru nulla ē ppositio. qz qlibet earū ē oratio qstiuā et suspensiuā. Sed formādo qstionē sic. Ulex in qrtō tractatu Pe. his. sit assignabile subiectū. et qrtus tractatus sit vn⁹ tractatus ab alijs tractatib⁹ logice distinctus. tūc qstio de rigore ē falsa. qz est vna copulatiua cuius p⁹ia ps ē falsa. ppe alienationē subiecti in p⁹ia p⁹ia determinatiōem nō supponētē vitz Pe. his. Cōcedit tū qstio ad illū sensum. in qrtō tractatu pe. his. q fuit est assignabile aliqd subiectū. Et hoc p p⁹ia pte. Illa cōclusiō pbat sic. In oi tractatu q est de aliq materia distincta a materijs aliarū sciaz et aliorū tractatū est assignabile aliqd subiectū. Sed qrt⁹ tractatus pe. his. q fuit est bmoī. g. 2. Minor patz supra ex notabili. sed maior pbat⁹ inductive. Sed secunda ps qstionis cōceditur ad talē sensum. Quartus tractatus Petri his. qui fuit est distinctus ab alijs tractatib⁹ logice. Hoc pbat⁹ sic. Ille tractatus est ab alijs distinctus q habet p⁹ia

R. ad questionem

**Quid de scō 2 ter-
tio tractatu**

**Quid tractet in quar-
to tractatu.**

subiectū 2 ppiā passionē que demonstrat de subiecto in eodem. Sed ar-
tus tractat Pe. hū. q̄ fuit est hūmōi. Dator pbat. qz ex diuersitate sub-
iecti arguit diuersitas scie. 2 etiā tractatū scie. sed minor nota ē ex nota
bili supra posito. Dubitat scdo. ex quo noticia pñtis tractat? dī qre?
tractatus Pe. hū. vbi tñ sunt secūd? 2 tert? tractat? eiusdē. Rñdet q̄ se-
cund? 2 tert? tractat? n̄ pñuerant in scia puor logicaliū. qz cap. matia
ē vetus logica 2 nō noua. qz in secūdo tractatu Petri hū. tractat d̄ qnqz
vlib. 2 in tertio eiusdem de pdicamentis que sunt in re vet? ars. quare d̄
eis determinare nō esset ad pñs. Sed primus 2 quartus tractatus pe.
hū. sunt logica noua. qz sunt de pte p̄pina argumētatiōis vici de sub/
iecto 2 predicato. de p̄pōne 2 p̄sequētijs. Dubitatur tertio. qd ptra/
ctat in hoc pñti tractatu. Ad hoc rñdetur. qz in quarto tractatu p̄tracta-
tur d̄ sillogismis 2 de p̄pōne cathēgorica in q̄m valet ad formā sillogisti-
cam. 2 in q̄m ex ea p̄stituit sillogismus.

**Propositio est oratio affirmatiua vel negatiua
alicuius de aliquo vel alicuius ab aliquo**

Diffinitio nō valet

**Diffinitio p̄pōnis sic p̄posito capīt ille termin? p̄pō. tñc ipsa nō est p̄pō sicut patebit
intelligitur.**

Pro isto textu ē notandū qz ipse nō est diffinitio. neqz bona neqz mala ex
quo in ea ponit diffinitū 2 diffinitio. mō illd totū nūqz ē diffinitio sed
solū illud qd sequit immediate ly est ē diffinitio. Scdo notandū qz ne-
qz illd ē bona diffinitio qd sequit ly ē. Prio iō. qz bñ eā seqret qz ille vel
p̄pōnes in p̄posito n̄ essent p̄pōnes nihil ē. nemo ē. Silr nec illa hō ē. qz i
eis n̄ affirmat vel negat aliqd de subiecto qz n̄ hñt talia. Etñ capiendo
p̄pōdas diffinitōis sicut debet capi vt p̄ terminis secūdar intētionū. qz si
capent p̄ terminis p̄mar intētionū nulli? intelligēt eēt diffinitio. Se/
cūdo mō nō valet. qz p̄uenit huic p̄pōni hō est vel n̄ est asin? . Et tñ vt i
Diffinitio p̄pōnis sic p̄posito capīt ille termin? p̄pō. tñc ipsa nō est p̄pō sicut patebit
Diffinitio vna cū diffinito sic poni. Propositio cathēgorica simplicis
qualitat? est orō affirmatiua alic? de aliquo. i. ē p̄pō cathēgorica in qua
exp̄sse vel ip̄licite p̄dicatū p̄dicat de suo subiecto mediāte qualibet ei? co-
pula p̄ncipali affirmata vel negatiua alic? de aliq. i. est p̄pō cathēgori-
ca in q̄ exp̄sse vel ip̄licite p̄dicatū p̄dicat de subiecto mediāte q̄libet eius
copula negata. vt hō ē aial. hō nō est aial. In forma. Propō cathē/
gorica simplicis q̄litar? ē p̄pō in q̄ exp̄sse vt ip̄licite p̄dicatū p̄dicat d̄ suo
subiecto mediāte q̄libet ei? copula p̄ncipali affirmata vel negata. Dr
prio p̄ diffinito simplicis q̄litaris ad excludēdū p̄pōnes mixte q̄litaris.
qz tales nō sunt p̄pōnes vt in p̄posito. 2 debet ista p̄ticula notāter addi
si p̄pōnes de disiuncta vel copulata copula sūt cathēgorice. Si aut eēt
hypoteticę tñc posset omitti. qz tñc sufficient excludunt p̄ ly cathēgorica
qd notat fuit additū. pp̄t hypoteticas. qz nulla hypotetica vt sic ē p̄pō
q̄tū in p̄posito. Dr oratio. 2 exponēdo debet exponi p̄ ly p̄posito ad
inuendū qz nulla res ad extra est p̄positio. Etñ qz nulla oratio q̄ non
est propositio est p̄pō in p̄posito. vt hoc totum non est propositio. hō/
mo est animal de? est. Similiter canis est substantia. capiēdo ly canis

Diffinitio propōnis

ad tres conceptus. quāvis sit propositio plures. Et sic nō sequitur h̄ est
propositio plures. ergo hoc ē propositio. nec tenet p̄na a parte in modo
ad totum. qz hoc totū ppositio plures nō est ps in mō qā ē vnū nomen
compositum ex recto z obliquo. **¶** Sed oportet oē qd est pars in mō esse
aggregatū ex determinatione z determinabili. Pro quo est notandū: **Propō plures**
qz ppō plures ē oīo h̄ns exp̄sse v̄l implicite plures sensus. ppōnales in/
coniunctam sumptos sibi inuicem non sinonimus. vt hō currit deus est
Similiter canis est cns. capiēdo ly canis ad tres conceptus. **¶** In dif/
finitione exp̄sse. pp̄t illam hō ē aīal. Dicitur implicite. pp̄t illas nihil
est nemo ē. **¶** D̄r mediante qualibet copula negatiua vel affirmatiua. ad
excludendū ppōnes mixte qualitatis. vt hō est. v̄l nō est sedēs. **¶** D̄r p̄n/
cipali. pp̄t illam. hō qui nō currit est in scholis que etiā est propositio
vt in proposito quia predicatum predicatur de subiecto mediante qua/
libet copula principali affirmatiua. licet minus principalis copula negat.
Similiter est ibi. sortes qui studet non est in scholis. vbi p̄dicatū p̄dica/
tur de subiecto mediāte qualibet copula p̄ncipali negatiua. licz copula mi/
nus p̄ncipalis affirmetur. Ex quo sequitur. qz talis possit fieri descrip/
tio illius termini. ppō z quantū est ad propositū. ppositio categorica
simplicis qualitatis est propositio affirmatiua vel negatiua. **Corre/ Null? v̄l nulla homo**
larium. illa ē ppō in proposito. nullus vel nulla hō currit parisiē ista. currit
aliquis vel aliq hō currit. z hoc si ppōnes de disiuncto extremo sic tene/
tur cōiter sunt categorice. **Corrdarium.** ibi est propō vt in propo/
to homo est aīal deus est. quia hoc est ibi. z h̄ ē propositio. ergo ibi ē p/
positio demonstrando hoc totū. hō ē aīal. z tener p̄na exp̄sitiue. Sed
totū p̄nominatū non ē ppō sz est ppositio plures. Sed dices. **Si Propō mixte q̄ntitat̄**
propositio mixte quantitat̄ sit propositio vt in proposito. **Respon/ est propō**
detur qz sic z attenditur quantitas in quarto tractatu sicut posteri⁹ di/
cetur aliter q̄ i primo tractatu viz penes primū terminū categoricema/
ticū qui si distribuitur erit vniuersalis. si non erit particularis sic qd m/
hil curabit de mixta q̄ntitate neqz de indefinita neqz de singulari. Sed
in proposito oīus propositio categorica aut erit vniuersalis aut par/
ticularis. Vniuersalis cuius primus terminus categoricemat⁹. distri/
buitur. Particularis cuius prim⁹ termin⁹ nō distribuitur vt patebit.
¶ Dices scōo. quare p̄. h̄f. nō diffinit. pponē p q̄ntitatē sicut p qualita/
tem. Respondetur qz fecit hoc ppter breuitatē z potuisset bñ facere. **Sz ratem.**
ipse est securus Aristotelem in suis prioribus qui etiam diffinit p q̄l/
tatē z nō p quantitatē. **¶** Dices tertio. qre nō diffinit. ppositiōne p ver/
z falsū cū tñ verz z falsū etiā diuersificāt formā silogisticā. **R̄r negan/ z falsum**
do qz verz et falsū p̄sse diuersificant formā silogisticā. qā ex propositiō/
bus falsis imo impossibilibus ita bene potest fabricari silogismus sicut ex
veris z falsis. licet per tales nihil p̄obetur nec demonstretur. Quare
demonstratio est ex veris necessarijs perpetuis i corruptibilibus. z im/
possibilibus aliter se habentibus. vt dicitur primo posteriorum. **¶** D̄r
ceres quarto vniū diffinibilis solum debet esse vna diffinitio. vt dicit **Cur ppō diffinit per**
plures diffinitiones

ergo ibi frustra diffinitur. Rñr q vnus diffinibil' diuersimode se hñt
bñ pñt eē plures diffinitōes tñs diuersas bitudines p bñmōi diffinibile
iptatas expmētes. Sic ēt ēi pposito qā alio respectu diffinit' i pposito
z alio respectu fuit diffinita i pño tractatu. Sz ad pñm dicēdū ē. q vñ?
diffinibil' oꝝ solū ēē vna diffinitio qduratiua z nō ples ñ sinonime. sz bñ
alicui' diffinibil' pñt eē plures diffinitōes descriptiue sic in pposito fit.

**Terminus est in quez resoluitur propositio vt in sub
iectum et predicatum:**

**Diffinitio termini nō
valet**

**Termini nus tripl'r ac/
cipitur**

Pro littera ē notandū. q diffinitio de qua in littera nō est bona quia
diffinitum ponit irrestricte. p quolibet signo nato ingredi oratione. Et
tamē in talia non resoluitur ppositio. Secūdo nō valet qā nō hz genus
diffinitū. Tercio nō valet. qā diffinit' ignotū p eque notū qā cū ignotuz
est resoluerē ppōnē imo ignotius sicut qd est termin'. Secūdo notādū
q ly termin' cōter apud logicos tripl'r accipi solitus est. Primo large. p
quolibet signo qd natū est ingredi orationē siue sit cathegorema siue sin
cathegorema. vt hō asin'. oīs nullus z vl' ad cū. Et sic capiūt eū grāma
tici qñ dicūt. qlibet termin' ē cathegorematicus vel sincathegorematic'.

Secundo capitur stricte pro cathegoremate in predicando. vnde ca/
thegorema in predicando est terminus qui fm se vel fm simpliciter suū
sinonimum natum est esse extremū totale alicuius propositionis cathe/
gorice. Et sic capitur p omni signo qd natum est esse subiectū vel p'dica/
tum ppōnis cathegorice. z sic nullum sincathegorema est terminus si/
militer neqz purz adiectiū vt sic. Et isto modo accipiunt logici dum di/
cunt. quilibet terminus aut est cōis aut discret'. Tercio mō capitur
strictissime. vt p illo quod de facto est pars pñcipalis z materialis ppō
nis cathegorice. Et ita accipitur in pposito. Correlariū. obliqui vt
sic etiam sunt termini. vt patet in illis vel consimilibus hominis interest
currere. platonī placet studere. sortem possibile est esse probum. Simi/
liter verba dummodo sunt incōplexa. si autē sunt cōplexa tunc nō sunt
termini vt in pposito. Debet ergo diffinitio cum diffinito sic poni.

**Diffinitio termini sic
intelligitur**

Terminus scilicet strictissime capr' ē scilicet pars pñcipal' z materia
lis ppositionis cathegorice in quē. i. in quam. i. partē resoluit' ppositio.
.i. nata est resolui ppositio tanqz in subiectum z predicatū eiusdem. i. p/
positionis cathegorice. Dicitur pñmo terminus strictissime captus ad
excludēdū terminū large vl' stricte captū. qā de illis nō ē ad ppositū. Dē
in quā nata ē resolui ppositio. Pro illo est notandū q ppōnem resol/
uere vt in pposito est a propositione remouere omnes terminos siue ca/
thegorematicos siue sincathegorematicos q nō sunt partes extremorū
vl' ps extremi. vt ista hō est aial. sic resoluit'. hō al'. nullū animal est oīs
hō. sic resoluit' aial hō. ex quo alia signa ibi posita nō sūt partes extremi

Propōnē resoluerē.

Correlarium. ppōnē resoluerē vt in pposito nihil aliud est nisi assi/
gnare subiectū z predicatū in ppositione. Correlarium. ista quilibet
asinus cuiuslibet hoīs exñs oīe animal est in schol's. sic resoluitur asi/
nus cuiuslibet hoīs exñs oīe aial ens in scholis. Et iam non deponi/

De Termino

tur ly cuiuslibet neg ly omne cū sint partes extremorū. Sed illa nō nūl-
lus hō nō ē omne aīal. capiēdo oēs negationes negant. sic resoluit. hō al.
Sed capiēdo vnā negationē infinitanter vt vnā quē nō pponitur ime-
diate copule tunc sic resoluit. ens qd nō ē hō al. Sz illa vidēs oēm equū
currit si pba sūt cōplexa. tūc sic resoluit. vidēs oēm equū currēs. Si autē
verba sunt incōplexa tunc ē actu resoluta sic q resolūēs z resoluta sūt ea
des pba. Correlatiū. sic capiēdo resolutionē ppōis tūc nō valet pna
a resolūēte ad resolutā nec ecōuerso qā resoluta nō est propō s; solū ē ex-
trema. Spālius nota. q qūis sit multiplex termin⁹ tū qntū ad ppo-
situm sufficit. triplex est terminus viz resolubilis. exponibilis et officialis
Termin⁹ resolubilis. vt in aliā ppōnem equivalentē ei quo ad ver⁹ z falsū. Exēplum vt oīs
qlibet neuter cuiuslibet et similes. nam illa omnis hō currit rōe termini
resolubilis in ea positi s; oīs resoluitur sic. pmo mō. hō currit z nihil
est hō quī ipsum currit. Scdo sic z in singulares ille hō currit z ille hō
currit. z sic de singulis. Ut sic. sortes currit vel plato currit z cicero cur-
rit z sic de singulis. Sz illa cuiuslibet hoīs asinus qēscit sic habet resolui
hoīs asinus quiescit. z non est aliqis hō quī ipse asinus qēscit. Vel
posset secunda sic formari. z nō est aliqis hō cuius asinus nō quiescit.
Et de isto mō resolūendi videbit⁹ circa vnā regulā arguēdo a resolūen-
te ad resolutā q ē hōa pna z ecōuerso z i pposito non capit sic resolūio
sicut supra patuit. Sed terminus exponibilis est terminus ratiōe cu-
ius ppōitio h; exponi vt tantum preter in quantum aliud ab differt et
silia. Et quis sit talis modus exponēdi videbitur in secunda pre conse-
quentiarū de quibus duodecim ponuntur articuli. Sed terminus
Terminus officialis. officialis est terminus qui habet exercere certum et speciale officiū in p-
positiōe sicut cupio volo cognosco his ter. s; ly. a quādo est signū alicu-
ius suppositiōis ex certificatione. Correlatiū. capiēdo ly termin⁹ lar-
ge tunc omnia ista sunt sinonīma videlicet dictio ps orationis termin⁹
signū vocabulum quia omnia talia significant ens quod natū ē ingre-
di orationem. Et distinguuntur contra rem ad extra solū in hoc qz res
adextra non potest naturaliter ingredi orationem imo terminus vel si-
gnum vel dictiones etiam sunt res vel ens.

**De omni ē qndo nihil est sumere sub subiecto de
quo nō dicat⁹ predicatū. vt omnis homo currit**

Pro ista littera est notandū q ille textus non est diffinitio quia nō h; **Textus pns nō ē diffi-**
genus diffinit⁹ sed est quedam notificatio z probatio omniū silogismo **nitio**
rum affirmatiuorum ad sensum posterius dicendum. Et est vnum pn-
cipium regulatiuum z probatiuum silogismorum affirmatiuorum.

Secundo notandum q hoc totum dicit⁹ de omī est vnus terminus
personaliter captus z vnum nomen neutri generis z sede intētiōis sup-
ponēs p principio regulatiu⁹ et probatiu⁹ silogismoz affirmatiuorum. **Dicit⁹ de oī ita exprimit⁹**
Et quia textus vt ponitur non est planus. Ipse sic h; intelligi **Dicit⁹**
de omni est quādo cūq; aliquod predicatū affirmat⁹ de subiecto ali

**Aliqd duplr dicitur
dici de omni**

quo complete distributo vel de parte eius tunc de quocumq; tale subiectum
natum est affirmari de eodem etiam tale predicatum natum est affir/
mari. vt omnis homo est substantia et omne risibile est homo. ergo om/
ne risibile est substantia. Correlariū. dici de omni in remib; aliud ē nisi
principium probatiū silogismorum affirmatiuorum et vna regula iu/
sta quam se habent silogismi affirmatiui. Et in re est illa ppositio iam
ad sensum posita. Dicitur de subiecto complete distributo per hoc innuit
q; si subiectū in aliqua non distribuitur complete tunc talis silogismus
nō regulatur per dic de omni vt in tali vel p simili silogismo. omnis essen/
tia diuina est pater. et filius est essentia diuina. ergo filius est p. Si au/
tem subiectum distribuitur in ea complete tunc optime regulatur p di/
ci de omni. Pro quo est aduertendum. q; subiectū dupliciter dicitur
distribui scilicet complete et incomplete. Terminum distribui comple/
te est ipsum distribui pro omnibus suis suppositis tam personaliter q̃
essentialiter distinctis. Sed terminū distribui incomplete est ipsum di/
stribui p suis suppositis personaliter distinctis solum vel essentialiter
distinctis solum. Dicitur vel de parte eius per hoc innuitur q; tales silo/
gismi etiam regulantur per dici de omni vt omnem equum videt sortes
et brunellus est equus. ergo brunellus videt sortes. Similiter cuiuslibet
hominis alinus quicūq; et plato est homo ergo platonis alinus qui
escit. et licet iam subiectū non sit complete distributum sufficit tamen q;
pars eius. Possit tamen dici q; per subiectum in proposito intelligatur
primum terminus cathegorematicus in propositione. Et sic bene dimittit
tercetia ista particula. vel de parte eius. primum tamen sanius admitto:
Correlariū. datur argumentum quod non est silogismus quod tam
regulatur p dici de omni vt omnis homo est aial. et omnis homo ē ho/
mo igitur omnis homo est animal. nec hoc est inconueniens

**Dici de nullo est quando nihil ē sumere sub subiecto
a quo non remouetur predicatum vt nullus homo
currit. hic cursus remouetur a quolibet homine et ni
hil est sumere sub subiecto a quo nō remouetur pre
dicatum scilicet cursus**

**Dici de nullo ita expri/
mitur**

Pro littera ē notandum. q; ille terminus dici de nullo capitur eodem
modo sicut dictum est de illo termino dici de omni et est vnum principi/
um regulatiuum silogismorum negatiuorum. Et est vna regula fm
quam se habent omnes silogismi negatiui. Et intelligitur sic. Dici de
nullo est quodcumq; aliquod predicatum negatur de aliquo subie/
cto complete distributo. vel de parte eius tunc de quocumq; tale subie/
ctum natum est affirmari de eodem tale predicatum etiam natum est
negari vt nullum animal est lapis et omnis homo est animal. ergo nul/
lus homo est lapis. Correlariū. Dici de nullo non est aliud nisi
si hec propositio iam posita regulatiua silogismorum negatiuorum et
per quam. nata sunt probari omnia argumenta silogistica negatiua

Dici de omni et de nullo

z habet iste textus declarationem sicut precedens. Ulterius est sciendum q silogismus dupliciter dicitur regulari vel pbari per aliquod istoz principiorum scilicet mediate z immediate. Silogismus dicitur regulari immediate p dici de omni vel de nullo q sic se habet sicut aliqd illorum principiorum exprimit. Sed silogism⁹ dicitur mediate regulari per dici de omni vel de nullo qui non habet se sicut aliquod principium immediate exprimit. sed est reducibilis ad alium silogismum qui immediate sic se habet sicut tale principium exprimit. vt sunt omnes silogismi existentes in modis imperfectis videlicet Baraliptron celsites sapelino dabitur frilemorum. Similiter omnes silogismi in secunda z tertia figuris. Correlarium. omnes silogismi in Barbara z darij existentes regulantur immediate per dici de omni z solum tales z omnes silogismi existentes in celarent z ferion regulantur immediate per dici de nullo alij autem omnes quia sunt modi imperfecti priusq regulantur p dici de omni vel per dici de nullo debent reduci ad modos perfectos. Talis autem modus reducendi videbit in fine huius tractatus. Sed dubitatur an quilibet silogismus regulatur per dici de omni vel p dici de nullo. Pro isto dubio est videndum q multiplex est silogismus. videlicet expositivus z no expositivus. cathe. z hypo. reducibilis ad expositivum z non reducibilis ad expositivum. silogismus captus p premissis tantum. z silogismus captus pro premissis z pclusionem siml. truncatus z no truncatus. affirmativus z negativus. perfectus z imperfectus. Silogismus expositivus est silogismus cuius mediu est terminus singularis. ris singulariter z vni voce tentus sic se habens q a qualibet premissaz ad vnam de omni valeat pna. vt sortes est homo z sortes e risibil. ergo risibile est homo. z qre addantur singule pnciale videbitur infra. Si silogismus non expositivus diffinitur pcatse p oppositum vt sic e silogismus cuius mediu non est terminus cois coiter et vni voce tentus. zc. Silogismus categoricus est silogismus cuius quelibet premissarum est propositio categorica vt sic capta vt omnis homo currit z sortes est ricus homo. ergo sortes currit. Sed silogismus hypoteticus e silogismus cuius adminus vna premissaz est propositio hypotetica vt sic capta. et talis est triplex. Primo qn arguitur a tota disunctiva cum destructione vnius partis ad aliam pte no destructa vt ho currit vel asinus currit. z nullus ho currit. ergo asinus currit. Secundo qn arguitur a tota condicionali cum destructione pntis ad destructione antecedentis. vt si ho currit al currit z ho currit. ergo al currit. Tercio qn arguitur a tota condicionali cum destructione pntis ad destructione antecedentis. vt si ho currit animal currit. z nullum animal currit. ergo nullus homo currit. Et de illis tractabit in prima parte pnarum. Silogismus reducibilis ad expositivum est silogismus cuius medio additur relatiuum idempri ad expositivum. tatis vt ho est al z sortes e ide ho. ergo sortes est al. Sed silogismus no reducibilis ad expositivum est silogismus cui medio no additur relatiabilis ad expositivum idempri tatis vt tales sunt silosimi sicut coiter formatur. Silogismus captus p premissis tantum est ppositio copulativa affirmativa coposita ex pmissis tantum

Silogismus dupl'r regulatur p aliqd istoz principiorum

Si qlibet silogismus regulatur zc.

Silogismus exposito

Silogism⁹ no expositivus

Silogismus categori

Silogism⁹ hypotetic⁹

Silogism⁹ reducibil⁹

Silogismus no reducibilis

Silogismus capt⁹ p pmissis tantum

duabus pmissis actuali et silogistice conclusionem inferentibus ut ois hō ē
 al' et fortes est hō. illa copulativa in re est silogismus captus p pmissis
 tantū inq̄tū inferit actu illa fortes est al'. Et talis pprie et vere nō est filo-
 gismus sicut patebit in diffinitione silogismi. Sz silogism' cap' p p/
 pmissis et conclusione missis et cōclusionē sūt ipse pmissē vna cū cōclusiōe. Et de isto per. his.
 ponit diffinitionē. Silogismus truncat' ē p̄na cui deficit vna pmissa.
 Silogismus truncat' q' si adesset totū ēēt silogism' ut ois hō currit ergo fortes currit cui defi-
 cit minor illa vix fortes ē hō q' si addiderit bonus silogism'. ut ois hō cur-
 rit et fortes ē hō ergo fortes currit. Sz silogism' nō truncat' p opposi-
 tum diffinit' sic vix ē p̄na cui nō deficit rē. Silogism' affirmati-
 uus. ē silogism' cui' cōclusio ē ppō affirmatiua. Sz silogism' negatiuus est
 silogism' cui' cōclusio ē ppō negatiua: exēpla sunt facilia. Silogism'
 perfectus. pfect' est silogism' q' est in aliq' mō pfecto ut in barbara celarent darii et
 ferion. Silogism' imperfect' ē silogism' q' nō ē in modo pfecto ut sunt
 omnes silogismi in alijs oib' modis cāstētes. Correlariū h' ista ge-
 nera silogismoz diueras recipiant descriptiōes tñ id ē argumētum silogi-
 sticiū est silogism' nō expositiōi' categoricus et nō reducibilis ad expo-
 sitoriū et captus pro pmissis et cōclusiōe sūt et perfect' et affirmatiuus et
 non truncat'. ut iste ois hō est al' et oē rāonabile ē hō. qōē rōabile ē al'.
 Sz alio respectu dicatur nō expositiōi' et alio categoriciū rē. Istis no-
 tatis dicendū est ad dubiū supra motū quod non quilibet silogism' re-
 gularatur per dīa de omni vel per dīa de nullo ut p3 de silogismo hypote-
 tico et expositiōi' et truncato. rē. Sz sic est intelligendū dubiū. Qd q'li-
 bet silogismus categoric' non expositiōi'. nec ad talē reducibilis cap' p
 pmissis et cōclusiōe sūt et non truncatus siue affirmatiuus siue nega-
 tiuus siue perfectus siue imperfectus regularatur mediate vel immediate
 p dīa de oī vel p dīa de nullo. Quare autē singule addantur p̄ciale ex su-
 perioribus satis liquet quas practicanti cōmitto et tñ de isto textu.
 Silogismus ē oratio in qua quibusdā positis et cōces-
 sis necesse ē aliud cūenire per ea que posita sūt et cōces-
 sa. ut omne animal ē substantia et omnis hō ē animal
 ergo omnis hō est substantia

Hec diffinitio sūt ab
 aristotele pmo p̄ioz.

Diffinitio de rigore nō
 valet

Pro illa diffinitione est notādū. q' pe. his. ponens p̄ncē diffinitionem
 concordat cū Aristotele in suo pmo libro p̄oz. vbi pariter describit filo-
 gismū nisi q' loco vltimē p̄ciale vix per ea que posita sunt et cōcessa ipse
 Ari. ponit illā particulam eo q' hec sūt. vnde sic describit silogismū est
 oratio in qua quibusdā positis aliud ab his que posita sunt ex necessi-
 tate accidit eo q' hec sunt. Secundo notandū. q' diffinitio ut ponitur
 de rigore verborum non est bona. Primo ideo. quia diffinitūz ponitur
 irrestrictē pro quolibet silogismo categorico vel hypotetico. etiam p filo-
 gismo capto pro pmissis tantum. Et tñ pe. hi. solum voluit describere
 silogismum categoricum captum p pmissis et cōclusiōe simul Secū-
 do ideo q' male ponitur pro genere diffinitiū ly oratio ex quo sequeretur

Diffinitio sillogismi

q' hoc esset sillogismus. omnis homo currit et fortes est homo vel fortes currit. Si' omnis homo est animal nō et fortes est homo. q' fortes est animal. Similiter argumentū a tota copulatiua ad alterā eius partem. Tercio mō valet rōe ly concessis q' h nō eet sillogismus. omnis homo est asinus et capra est homo ergo capra est asinus. q' necq' pmissis necq' conclusio concedunt. Quarto nō valet ratione ly necesse. quia nunq' consequens necessārio sequitur ex antecedente. ex quo consequens potest penitus omitti. Quinto sequeretur q' hoc esset sillogismus. omnis homo est homo et omnis homo est homo. ergo omnis homo ē homo. 3
4
5 **Diffinitio sillogismi sic**
 igit' diffinitio vna cū diffinitio sic poni. Sillogismus categoricus captus intelligitur p' pmissis et conclusione simul est oratio. i. est. ppositio hypothetica p'ialis affirmatiua in qua quibusdam positis et concessis. i. in qua expresse vel implicite ponuntur due pmissae categorice et affirmatiue cōiuncte. necesse ē aliō euenire. i. ex quibus in consequentia bona et formali sequitur conclusio non sinonima alicui pmissarum nec ambabus simul per ea que posita sunt et cōcessa. i. gratia formalis dispositionis extremitatum cum medio in pmissis rōe cui' p'dicantur de se inuicem in conclusione. vt omnis homo est animal. et omne risibile est homo. ergo omne risibile est animal. In forma talis est diffinitio. Sillogismus categoricus captus pro pmissis et conclusione simul est. ppositio hypothetica p'ialis affirmatiua in qua expresse vel implicite ponuntur due pmissae categorice copulatiue et affirmatiue cōiuncte ex quibus in consequentia bona et formali sequitur conclusio non sinonima alicui pmissarum nec ambabus simul gratia formalis dispositionis extremitatum cū medio in pmissis ratione cuius predicantur de se inuicem in conclusione. Pro deca **Præfens diffinitio con**
 ratione huius diffinitiois nota q' p'is diffinitio cōuenit omni sillogismo uenit omni sillogismo nō categorico capto pro pmissis et conclusione simul siue expositio siue si truncato nō puenit. non expositio siue reduabili ad expositio siue nō reduabili ad expositio affirmatiua et negatiua perfecto et imperfecto. s. truncato nō conuenit quia talis nō est verus sillogismus. quia nō habet duas pmissas. Dicitur ergo p'mo in diffinitioe categoricus captus p' pmissis et conclusione simul ad excludendum sillogismū hypotheticū et sillogismū captū pro pmissis tantum quia talibus nō conuenit præfens diffinitio et ponitur hoc pro diffinitioe p'p'quo. Dicitur ppositio hypothetica hoc ponitur pro genere diffinitiois. et p hoc innuitur q' nulla ppositio categorica ē sillogismus. D' p'ialis p hoc innuitur q' nulla ppositio hypothetica copulatiua vel disiunctiua vel cōditionalis cōueniunt est sillogismus. **De tribus sp'ibus p'**
Corollarium. de tribus speciebus p'p'is hypothetice dant sillogismi positiois hypothetice d' scilicet conditionali. causali et rationali. exemplum primi. vt si omnis homo currit et risibile est homo. risibile currit. capiēdo ly si pro copula p'ncipali. Scōi. q' oē aīal est substantia et omnis homo ē animal oīs hō est substantia. Tercij. omnis homo currit et fortes est homo. ergo fortes currit. Dicitur affirmatiua quia nulla hypothetica negatiua vt sic est sillogismus vt omnis homo est animal nō et fortes est homo. ergo fortes est aīal Posset tñ ista p'cula bñ omitti. exā quicquid p' eas excludit etā

excludit p illā pteculam psequēntialis. Dicit in q̄ expresse vlt̄ implicite ponunt due rē. ad innuēdū q̄ ly a in casu in q̄ significaret sinonime cum aliquo silogismo. Et tūc ly a etiā ē silogismus z lz exp̄sse nō habeat duas premillas sufficit tñ q̄ implicite. D̄r ponunt due p̄mis̄se cathegoreice p̄ h̄ excludit silogismus hypoteticus q̄a qñ aliq̄ p̄mis̄sa est hypotetica tūc totus silogism⁹ d̄r hypoteticus. D̄r copulatiue ad inuicē coniuncte ad innuēdū q̄ h̄ nō ē silogism⁹. ois hō currit vlt̄ aial est hō. q̄ aial currit. Similit̄. p̄iungendo p̄mis̄sas p̄ aliā p̄iunctionē disiunctiuā vlt̄ experientia causalem vlt̄ rōnalem. D̄r et affirmatiue q̄ si tales p̄mis̄se p̄iunguntur negatiue non erit silogismus. vt fortes currit nō z fortes legit. ergo legēs currit. Dicit ex quibus in p̄na bona per h̄ innuitur q̄ nulla mala p̄na est si logismus vt tal̄ vlt̄ p̄s̄ilis. ois hō est aial. z om̄e risibile est hō. q̄ oē risibile est oē aial q̄ nō est bona p̄na ex quo de facto aīas est vcz z p̄ns falsum. Silt̄ homo currit z fortes est homo q̄ fortes currit. in casu in quo fortes eēt z quiesceret antecedens esset vcz z cōsequens falsum. Dicitur et formali. p̄ hoc innuitur q̄ nulla p̄na materialis est silogism⁹. Unde ad hoc q̄ aliquod argumentum sit silogismus nō sufficit q̄ sit bona p̄na sed requiritur vlt̄ra q̄ sit formalis. z ergo p̄pter illaz particulā hoc non est silogismus. om̄is homo est asinus z fortes est hō igitur fortes est om̄is asinus. z lz sit bona p̄na. ex quo antecedens est impossibile tamen non est formalis q̄a in sili non sequitur ponendo ly currens loco ly asin⁹ om̄is homo est currens z fortes est homo. ergo fortes est om̄e currens. Similiter nullū viuū est mortuū z om̄is homo est viuus. ergo nullus homo est mortuus. Et lz sit bona p̄na tñ non est formalis q̄a in sili non non sequitur. nullū albū est mortuum. z om̄is homo est albus. q̄ nullus homo est mortuus. Et lz sit bona p̄na tñ nō est formalis. z in casu quo om̄es homines qui fuerunt fuissent nigrī z nullum album prius fuisset z om̄es homines iaz ex̄istentes sint albi. antecedens est verum et consequens falsum. Et breuiter nulla consequentia materialis vt sic ē si logismus. Dicitur p̄sequēter ex quibus sequitur conclusio nō sinonima ad innuendum q̄ hoc non est silogismus. om̄is homo est aial z homo est animal. ergo om̄is homo ē al. Silt̄ arguendo a tota copulatiua ad alteram eius partē. Silt̄ ois homo est hō z om̄is hō ē hō. ergo om̄is homo ē hō q̄ licet sint oēs bone p̄ne et formales tñ p̄clusio est sinonima alicui p̄mis̄sa. D̄r vel ambabus sit ad excludendum argumentū prius dictum de terminis sinonimis. Similiter ad excludendum argumentū ab exponētib⁹ ad expositū vbi p̄clusio est sinonima ambabus p̄mis̄sis. D̄r gratia formal̄ dispositōis extremitatū cū medio in p̄mis̄sis. Pro

Ois silogism⁹ d̄r esse
p̄na formalis

Quā in silogismo ē for
malis connexio extre/
mitatum cū medio

illa particula est aduertendū. q̄ plures logici eam diuersimode exponūt z intelligunt. Cōter enī sic intelligit q̄ tūc ē formalis dispositio extremitatū cū medio in p̄mis̄sis. qñ obseruant om̄es regule z conditiones de silogismis dare quarum regularū z conditionum plures sunt de quibus specialiter videbitur vcz q̄ nō arguat a non distributo ad distributū et q̄ mediū ad minus in vna p̄mis̄sarum complete distribuatur. z de alijs ita intelligendo particulam tunc ad hoc q̄ aliquod sit silogism⁹.

Diffinitio Sillogismi

non sufficit qd sit bona consequentia et formalis, sed ultra requiritur qd sint ibi omnes regule de connectione extremitatum cum medio z medij cum extremitatibz date. Ergo ppter illam particulam tales orationes vel consimiles nō sunt sillogismi. Omnis homo est nō hō. z omne risibile est homo. igitur omne risibile ē omne nō homo. Et licet sit bona cōsequentia z formalis. tñ ibi nō est formalis dispositio extremitatū cum medio. qz ibi arguit a non distributo ad distributū. Similiter homo est animal. z aial est hō. igitur aial ē aial que licet sit bona consequentia z formalis. tñ ibi nō est formalis dispositio. qz deficit vna regula. vtz qd medium in neutra pmissaz distribuit. z eodē modo excludunt alia argumenta in quibz deficiunt regule de sillogismis date. Sed qd difficile est hoc iudicare qñ videlicet deficiat aliqua regulaz cum nō sint in cer/ Reprobatur pdictū mo
to aliquo nūcro. z quilibz et eas iuxta suū ingenū ponit z fabricat. Ido dū z dat aliū modum
particula predicta secundo modo sic habet intelligi z vt videt melius meliorem

Tunc est formalis dispositio extremitatum cum medio in pmissis qñ extremitates sic pnectunt cum medio qd buscuntqz alijs duabus extremitatibus datis que sic annectunt eodem mō cum tali medio sicut fuerunt annexæ in argumento pposito qd tunc talis pñā etiam esset bona et formalis. Exemplū vt hoc est bonus sillogismus. ois hō est risibilis et fortis est homo. ergo fortis est risibilis. z quēcūqz alie extremitates dātur z annectuntur eodem mō sicut fuerunt ille due annexæ tales etiam faciunt bonum argumentū sillogisticum Correlariū. Ista expositio pdictæ pñicule videtur esse de intentione Pe. hī. etiam Aristo. in primo li bzo pñoz. et pcedens expositio nō est autentica. neqz Pe. hī. nec Aristo tel. ponit regulas de sillogismis. neqz alius logicus saltem authenticus. sed qlibet fingit eas sūm sui beneplacitū Correlarium. Nullam ponēdo regulā de sillogismis nihilominus pñt excusari singula argumenta palogistica exponendo particulam diffinitōis sicut iam pmissa est. Vt est ergo illa pñicula ppter hī mōi vel cōsimilia argumenta. ois hō est nō hō et risibile est homo. igit risibile est omne non hō qd licet sit bona pñā et formalis. tñ nō qlibet due extremitates pñt cōverti cū tali medio eodē mō sic qd pñā adhuc maneret bona z formalis. quia ponēdo loco extremitatū alias duas extremitates vtz nō lapsi z aial. tūc pñā nō erit formalis. Sic ponendo illas duas flebile z risibile nō erit formalis et bona. vt patet. qz sic nō valebit. omnis hō est risibile. z flebile est hō. igitur flebile est omne risibile. Sī hōc nō est sillogismus. homo est currens z currens ē hō. igit currens est currens. z licz sit bona pñā z formalis tñ ibi nō est formalis dispositio extremitatū cum medio. qz nō quēcūqz alie due extremitates pñt sic coniungi cum tali medio. vt recipiēdo illas duas extremitates vtz album z nigrum pñā nihil valebit. vt sic fabricando hō est album z nigrū est homo. ergo album est nigrum. Sequitur ergo. qñ cūqz apparet aliquod argumentū esse sillogismū z deficit aliqua regula de sillogismis qd vel pñā nō valet vel nō est formalis pñā vel non est formalis dispositio extremitatum cum medio Correlarium
2 Dylta sunt argumenta que apparent sillogistica z tñ non sunt in quibz

bus videlicet non observant regule. ut si aliquis impetrens additur vel p-
tinens omittitur. hoc est qd aliqui logici dicunt in talibus argumentis palo-
gisticis causari fallacias et p- eas excludunt palogismos. et illi dicunt q
hoc sit de intentione Aristoteli. in libris elencor. de quibus fallacijs circa re-
gulas videbis Corollarium. secunda expositio predictae regule trahi-
tur ex vna pticula prius posita de oppositioe ppositionum q- tales ppo-
nes opponant gra forme acceptionis terminor. sic q- no sufficiat p- nes
oppositas repugnare in veritate et falsitate materialiter. imo no sufficiat
eas repugnare formaliter. sed ultra requiritur q- repugnet gra forme acce-
ptionis terminor. Et quid hoc sit dicere vide supra de contradictonijs et
concordat p- se cu expositioe secunde pticulae. Dicit in fine diffinitiois
ratioe cuius dispositionis vel conepdois p- dicatur de seinuicem in conclusio-
ne. p- hoc innuit q- sillogismus no tenet rone illius q- antecedes est impossi-
bile materialiter v- formaliter. sed sillogismus pbat pponem. illa ratio
ne q- maior et minor extremitates p- necuntur in p- missis cu medio ali-
qua dispositione q- eadem extremitates p- dicatur de seinuicem in conclusio-
ne. Et quo patet q- statim in sillogismo si p- ceduntur p- misse oportet etia
c- cedi conclusionem. Dicit notater. si c- ceduntur. q- si no concedunt ne-
q- oportet conclusionem c- cedi. ut sit quando a- nis est impossibile vel falsum
Est ergo sillogismus vna sp- es argumentationis pbatua pponum vera/
rum. falsar. c- tingentium. necessarior. possibilium et impossibilium. affir/
matuar. et negatiuar. mediate vel immediate. hoc vult Aristoteli. in suis
prioribus libris. vbi ponit quattuor sp- es argumentationis sc- sillogismu indu-
ctione enthymema et exemplum. quor. descriptioes videalibi. Arguitur

Arguit primo 3 diffi-
nitione sillogismi.

Secundo.

Tertio.

Quarto.

Quinto
Sexto

Septimo.
Octavo.

Nono.

Si diffinitio sic glossata est bona sequeretur q- hoc
esset sillogismus. omne animal est substantia. et ois ho e aial. ergo ois ho
est substantia vel deus est. seq- la pbat. q- est ppo hypotetica p- sequitio-
nalis in qua ponuntur due p- misse categorice et p- totam diffinitioem.
Confirmatur secundo. Si diffinitio esset bona sequeretur q- hoc eet sillo-
gismus. nullus ho est asinus et nullu risibile e ho. ergo nullu risibile est
asinus. pbat. q- e sillogismus negatiuus. pbat. q- eius conclusio est ne-
gatiua. g- est sillogismus negatiuus p- diffinitioem. Confirmatur tertio.
Sequeretur q- hoc argumentu esset sillogismus ho currit. ergo aial currit.
Probat. q- est enthymema ergo e sillogismus truca. tenet p- na ex diffi-
nitione enthymematis. vltra e sillogismus truca. ergo e sillogism. tenet
p- na a parte in modo ad totu. Confirmatur quarto. Sequeretur q- h eet
sillogismus. hic est homo et hic e asinus g- ho est asin. p- totam diffinitio-
nem. Et si fr de illo. in hoc loco est ho et in hoc loco est asinus. ergo ho e
asinus. Confirmatur quinto de illo argumento ho est aial et ho e curres
g- curres est aial. Confirmatur sexto. De illo argumento ho est aial et aial
est ho. ergo ho e ho p- tota diffinitioem sillogismi Confirmatur septimo
De illo. nullus ho e de aial et sortes est ho. ergo sortes no est aial p- tota
diffinitioem. Confirmatur octavo. de illo. ois ho est aial. et risibile e ant
mal ergo risibile est ho. pbat. q- nulla p- dicta diffinitiois adest. Co-
firmatur nono. de illo. ois hoies sunt centu. et petrus et paulus sut ho.

Diffinitio Sillogismi

mines. ergo petrus et paulus sunt centum. Confirmat decimo. De Decimo. illo oēs homines sunt albi. et sortes et plato sunt hoies ergo sortes et plato sunt albi. Confirmat undecimo. de illo. sortes si ē sortes ē hō. et for Undecimo tes si est sortes est asinus. ergo hō est asinus. qz est sillogismus expostori?

Confirmatur duodecimo. de illo. oīs hō ē risibil. et hō est tñ aial. et Duodecimo. go tñ aial ē risibile. Ad primū argumentū rñ det qz n̄ est sillogismus R. ad. j. argumētū fal Et ad pbationē dicendū est pcedendo qz sit ppō hipotetica cōsequētio cum p diffinitionem nalis in q ponitur zc. Enā pcedēdo qz sit bona pñā et formalis. Etiaz sillogism.

qz ibi sit formalis dispositio extremitatū cum medio zc. Sed vltia par ticula abest videlicet rōne cuius pdicant de seinuicem in pdone. mō ex tremitates nō pdicant de seinuicē in cōclusiōe rōne talis dispositiōis. Sz iam aliqd impetines addit. Un sola maior et minor extremitates in con clusiōe debēt de seinuicē pdicari. ita qz aliunde nihil debet poni nisi for Regula.

te aliqd ibi ponet ppter cōgruitatē vel aliā cām vt vix oratio maneat pgrua. Sic similr hoc nō ē sillogism. oīs hō est aial. et sortes est hō. er go sortes est omne aial. vel de? ē. n̄ vix est qz hoc etiā nō est pñā formal et neqz extremitates predicant de seinuicem in cōclusiōe ratione tal cō neponis.

Ad secundū rñ det negando sequelam. ad pbationē nege R. ad secundum.

tur assumptū qz sit sillogismus negatiuus. et ad pbationē dicendū est qz si aliquid debet ēē sillogism. negatiu. oportet pñā qz sit sillogism. et sic ge nus diffinitū sibi n̄ puenit. licet in ipso argumēto cōclusiō sit ppō negati ua. tñ oportet qz gen. diffinitū etiā sibi pueniat. mō non ē sillogism. quia nō est pñā formalis. Quia in simili non sequitur ponēdo loco ly risibil. le ly rudibile. et fabricando sic. nullus homo est asinus et nulluz rudibi le est hō. ergo nullum rudibile est asinus. añcedens ē verum et pñs fal sum. iuxta regulas aut excludit. quia ex puris negatiuus nihil sequit

Ad tertium.

Ad tertium est dicendū qz ille termin. enthimema capit duplr Uno Enthimema capitur modo large p omni psequētia bona que nō est sillogismus nec iductiō dupliciter

nec exemplum. et sic cōceditur qz argumentū oblatum sit enthimema. et negatur qz sit sillogismus. Alio modo capitur stricte p omi bono argu mento nō sillogistico nec inductione nec exemplo sic se habente qz per ad ditiōem vnius pmissē fiat sillogismus. et sic itez pcedit qz sit enthimema et consequēter qz sit sillogismus truncatus et negatur vltima pñā. qz ergo sit sillogismus quia arguitur cum dictione distrabente Et isto scdo mō cepit Aristo. q. pñoz. quando dicit. Enthimema est sillogismus trūca tus ex hypotēsi et signis.

R. Ad quartum

Ad quartum rñ detur distinguendo. vel ly hic capitur aduerbialiter vel pnominalit. capiendo ergo pnominalit et de monstrando idem in maiore et minore pceditur qz sit sillogismus et bona psequētia. Si aut capitur aduerbialiter tunc non est sillogismus. ex qz de facto antecedens est verum et psequens falsus. et iuxta regulas exclu ditur. quia nō totum intrat conclusionem. vt ly ens in pmissis. vl si to tū accipitur p medio tūc mediū in neutra pmissarū distribuit et nō est terminus differētis. Eodē mō dicatur ad secundū ibi oblatum. Ad quintū dicendū est qz nō est sillogismus qz nō est cōsequētia formalis. qz in simili nō sequit ponendo loco ly aial ly album. et loco ly currens

R. ad sextum

Nota

Ad septimum

Ad octauum

Ad nonum

Ad decimum

Ad yndecimum

Ad duodecimum

ly nigrum vt sic homo est albus z hō est niger. et go album est nigrum q̄
nihil valet. Ad sextum dicendum est q̄ nō sit sillogismus. z licz sit bo
na p̄na z formalis. tñ non est formalis dispositio extremitatum cū me
dio in premissis. quia non quēcūq̄ alie due extremitates possunt sic cō
uerri cum eodem medio eodem modo tento q̄ talis etiam maneret bo
nus sillogismus vel consequentia bona z formalis. quia recipiendo il
las duas extremitates risibile z rudibile z cōnectantur eodem mō cum
tali medio consequētia nihil valebit. vt sic fabricando risibile est animal
et animal est rudibile. ergo rudibile est risibile. q̄ de facto antecedens ē
verum z consequens falsum. Sed iuxta regulas sic. quia mediū in neu
tra premissarū distribuitur. Et est ibi aduertendum q̄ ad formale di
spōsitionem extremitatum cū medio in premissis non requirunt illa q̄
tuor videlicet eadem qualitas. eadem quantitas. identitas copularum
z idem situs terminorū. sicut ad formalitatem cōsequētie presertim non
requirit idem situs terminorū. sicut etiam supra patuit circa declaratōes
eiusdem particule. Ad septimū respondetur q̄ non sit sillogismus. q̄
non est bona consequentia. quia de facto antecedens est verum z conse
quens falsum. z arguit a non distributo ad distributum ratione ly ani
mal. Ad octauū respondet negādo q̄ sit sillogismus. z licz sit bona cō
sequentia tñ nō est formalis. q̄ in simili nō sequit ponendo loco ly risi
bile ly alinus. vt sic. ois homo est animal et alin⁹ est animal. ergo alin⁹
est homo. que est eiusdem forme cum argumento z tñ nihil valet z ne
q̄ mediū iam distribuitur in aliqua premissarū. sicut in precedenti.
Ad nonum dicendū est distinguendo. vt ly oēs capitur collectivē vt
distributivē. si capitur collectivē tunc negādo q̄ sit sillogismus siue sup
positio collectiva sit ponenda siue nō. quia non est bona consequentia.
Et de facto antecedens est verum z consequens falsum ad minus posi
ta veritate maioris. z iuxta regulas mediū vt sic nō distribuitur in ali
qua premissarū. Si aut ly omnes capitur distributivē. respondet cō
cedendo q̄ sit sillogismus per totam diffinitionē. z tunc sicut conclusio
est falsa sic etiam antecedens. Ad decimum dicatur eodem mō sicut
ad nonum vt si ly omnes capitur distributivē tñ est bonus sillogismus
Si autem capitur collectivē tñ nō est sillogismus. z licet sit bona conse
quentia vt sic non tamen est formalis. quia ponendo loco ly albi ly q̄tu
or vel quinq̄ vt sic. omnes homines sunt quinq̄. z petrus z paul⁹ sunt
homines. ergo petrus z paulus sunt quinq̄. p̄na nihil valet. Ad ynd
ecimum dicendū est. q̄ nō sit sillogismus. quia non est bona consequē
tia. z antecedens est verum z p̄ns falsum de facto. et nō est sillogismus
expōsitivus. q̄ mediū non est terminus singularis sed cōmunis. q̄a
supponit pro qualibet re mundi ex regula. Cōditionatum ex terminis
sinonimis adequate p̄ eodem supponētib⁹ supponit. x qualibet re mū
di z mediū in neutra earum distribuit. Ad duodecim rñdetur negā
do q̄ diffinitio sibi cōueniat. quia nō est consequentia formalis. quia in
simili nō sequitur ois hō est albus z homo est tñ aial. ergo tñ animal est
albū. q̄ est eiusdem forme cū ipso. z tñ nihil valet vt patet inspicienti

Ex quibus constet Billo.

Sed iuxta regulas excludit. quia est una regula q̄ tota significatio consequens dependeat ex significato antecedentis. hoc est tantum dicere q̄ nullum signū in p̄nte positum aliqua denotatione denotet que denotatio neq̄ formaliter neq̄ p̄tialiter ē expressa in antecedente. mō tā ly tñ in p̄sequēte aliter denotat q̄ in antecedente. q̄ in antecedente facit vnaz de excluso extremo sed in p̄nte facit vnā exclusiuam. z ad veritatē vnus plus requiritur q̄ ad veritatem alterius. *Correlariū.* Hoc nō ē illo aliqua correlaria.

gismus. ois homo cōuertibiliter est risibilis z fortis est hō. ergo fortis p̄mum. p̄uertibiliter est risibilis. q̄ non est bona p̄na. z de facto antecēdes est verum z p̄ns falsum. z iam itē ly cōuertibiliter aliqua denotatiōe denotat que in antecedente nō est exp̄ssa. q̄ in antecedēte denotat q̄ ly hō z ly risibile sint termini cōuertibiles z ita est. Sed in p̄nte denotat q̄ ly fortis z risibilis. ut termini p̄uertibiles quod est falsum. *Correlariū* Descensus non est sillogismus quia in eo nō ponunt due p̄missae catho-

gorice zc. ut qñ descendit sub termino q̄ non indiget constantia vel anti quo medio. Sed qñ hoc fit tunc nō est formalis dispositio extremitatū cum medio. Sed qñ hoc fit tūc nō est formalis dispositio extremitatū cum medio. *Correlariū.* Neq̄ ascensus est sillogismus ex eadem cā. *Tertium* *Correlariū.* Inductio nō est sillogismus. q̄ aliqui non est p̄na formalis. ut qñ f. t. p. singularia determinata vel etiam circūlocuta. Si autē sit per singularia vaga tunc ibi nō est formalis dispositio zc. *Quartum* *Correlariū.* Enthimema nō est sillogismus siue capiat largel. ue stricte. quia i eo nō ponunt due p̄missae. zc. *Correlarium.* Exemplū nō est sillogismus ut tale argumentū vel p̄simile. rviennēses bene abūdant ppter alium gymnasium. ergo cracouientes bene abūdant ppter alium gymnasium. q̄ nō est bona p̄na. *Correlariū.* Argumentū a diuisis ad con iuncta vel ecōuerso ut h̄mōi. ille hō est aial. z ille hō est albu. ergo ille hō est album animal nō est sillogismus. q̄ nō est p̄na formalis. q̄ in simili nō sequit ille hō est monachus z ille homo est albu. ergo ille hō est albus monachus. Et hoc fm cōiter loquentes vitz q̄ h̄mōi argumentū nō sit formale. Si autē teneretur oppositum tūc in tali vel consimili nō est formalis dispositio extremitatum. zc. *Correlariū.* Argumentum ab exponente ad expositam nō est sillogismus. quia conclusio est sinonima ambabus p̄missis. *Correlarium.* P̄ns nostra diffinitio intellecta ut supra puenit cuiuslibet sillogismo categorico capto p̄ p̄missis z cōclusio ne simul. siue sit in modo z figura siue nō. Alie autē regule z cautele videbunt circa regulas z modos. z tantum de diffinitione

Omnis autem sillogismus constat ex tribus terminis et duabus propositionibus quarū vna vocatur maior et alia minor. ex tribus autē terminis non possunt fieri due propositiones nisi alter eorum sumatur bis.

Pro littera est notandū q̄ ipsa nō est diffinitio sed est q̄dam habitu

Textus sic intelligit.

do et noticia. quod sicut supra est dictum quid sit syllogismus. nunc prius textus notificat ex quibus constituitur syllogismus. Et ut ponit prius textus uniuersaliter non est verus. quod patet instantia in syllogismo hypothetico. etiam in syllogismo capto. pro primis et conclusionem simul. Debet ergo textus sic intelligi. **Dis syllogismus categoricus** captus pro premissis tamen constituitur ex tribus terminis habentibus tria distincta officia. quod unus habet officium medium. alter maioris extremitatis. alter minoris extremitatis. et ex duobus propositis. scilicet maiore et minore. Dicitur categoricus. quod syllogismus hypotheticus constat ex pluribus terminis et ex pluribus propositis quod tribus et duobus. **Dis captus** pro premissis tamen ad excludendum syllogismum captum pro premissis et conclusionem simul. Dicitur ex tribus terminis habentibus tria et. Per hoc innuitur quod quilibet syllogismus debet habere medium et maiorem et minorem extremitatem. **Correlariu.** hoc est syllogismus. omnis homo est homo. et nullus homo est homo. homo non est homo. absoluendo saltem per nullum a genere. et licet non constituat ex tribus terminis quod constituit solum ex uno termino. scilicet homo. tamen adhuc constat ex tribus terminis habentibus exercere tria distincta officia.

Quoniam syllogismus capit ut supra in diffinitione textus sic intelligitur.

Correlariu. Ille syllogismus. **Dis** disciplina est bona et nulla disciplina est bona. ergo bonum non est bonum. etiam constat ex tribus terminis ad sensum suppositum. quod illi termini disciplina et bona replicantur et habent tria officia distincta. **Uterius** notandum quod ille terminus syllogismus potest capi utriusque uocem in textu poni et in precedenti immediate uicem capiendum pro syllogismo capto pro premissis et conclusionem simul. Et tunc ista potest sic intelligi. **Dis syllogismus categoricus** constituitur ex tribus terminis et. et duobus propositionibus tanquam ex premissis. id est quod premissae solum sint due que inferunt conclusionem. et hoc patet quod Pe. hic. distinguit syllogismum in Barbara pro syllogismus in baralipon. et tamen quo ad premissas non distinguuntur. **Correlariu.** Licet quilibet syllogismus categoricus constat ex tribus propositionibus et quilibet propositionis ex duobus terminis ad minus. et sic fieret sex termini. tamen quilibet syllogismus categoricus solum constat ex duobus propositionibus tanquam ex premissis et tribus terminis duntaxat habentibus exercere tria distincta officia. **Correlariu.** Quibuscumque tribus terminis datis saltem categoricis et extremitatibus totale propositionis categorice esse potentibus potest fabricari syllogismus ad iunctis signis sine categoricis iuxta intentionem diffinitionis propositae. **Exemplum.** ut ex illis tribus terminis studiosus. virtuosus et studens hic fabricatur syllogismus. **Dis** studiosus est virtuosus. et quilibet studens est studiosus. ergo quilibet studens est virtuosus. et tenet prima in Barbara.

Medium est terminus bis sumptus ante conclusionem

Declarat officium trium terminorum

Pro littera est notandum quod Pe. hic. in superiori textu dicens ex tribus aut terminis non potest fieri due propositiones nisi alter illo sumat bis voluit declarare officia illo trium terminorum uicem medium maioris et minoris extremitatis. unum officium medium est bis ponit ante conclusionem. et describit secundum ordinem illos tres terminos ex quibus syllogismus constituitur dicens. **Medius** est terminus bis sumptus ante conclusionem. Secundo notandum. quod ille textus. ut ponitur non est diffinitio. quod secundum eum sequeretur quod signa ultra et etiam actus complexus et alia sine categoricis essent medium. quod sunt termini qui bis sumuntur.

Maiores extremitas

an conclusionē. Debet g̃ textus sic intelligi. Medium est terminus. i. est ea **Diffinitio** medij sic in
 theorema complexū vel incomplexū super. i. sumptū bis scilicet finem se vel suū intelligitur
 sinonimū in modo significandi principali an conclusionē. i. in pmissis et nō in
 conclusionē. In forma. Medium est cathegorema complexū vel in-
 complexū sumptū bis finem se vel finem suū sinonimū in modo sciendi principali
 licet in pmissis et nō in conclusionē. Dicitur cathegorema per hoc innuitur quod nullum
 sine cathegorema ut sic est mediū. licet bene possit esse per se mediū ut si esset per se alie-
 quod extremi ut dicendo sic. quilibet asinus cuiuslibet hominis currit. et brunellus est asinus
 cuiuslibet hominis. g̃ brunellus currit. hoc totū est mediū asinus cuiuslibet
 hominis. Dicitur complexū per hoc innuitur quod mediū nō solū est terminus sum-
 pti sed et quicquid complexū ut supra. Dicitur sumptū bis per hoc differt mediū a
 maiore et minore extremitatibus. Dicitur vel finem suū sinonimū ad inuendū quod
 ly hominis in illo sillogismo cuiuslibet hominis asinus defuit. et sortes est homo. g̃ sortes
 asinus defuit. etiam est mediū. et licet nō ponat bis an conclusionē finem se. tamen finem
 suū sinonimū in modo sciendi principali. Dicitur in pmissis et nō in conclusionē
 per hoc innuitur quod in tali vel cōsili argumēto. ois homo est rationalis et ois ratio-
 nale est homo. g̃ ois rationale est rationale. ly rationale nō est mediū. et licet ponat bis an
 conclusionē tamen ponit etiam in conclusionē. vñ ut postea videbitur nuncq̃ me-
 diū oportet poni in conclusionē ea ratione quod est mediū. Correlariū. Hoc signum
 terminus in textu debet capi strictissime videlicet per cathegoremate quod finem se
 vel finem sinonimū in modo sciendi principali naturā esse extremū totale pponis
 cathegore. Correlariū. Medium nō est extremū pponis cathegore
 Sed quicquid solū per se imo magis principalis ut in superiori argumēto. quicquid autem
 principalis per se ut patet. Correlariū. Verbum etiam naturā esse mediū. ut in
 tali vel simili argumēto. nullus homo currit et ois rudibile currit. et
 ergo nullum rudibile est homo.

**Maiores extremitas est terminus sumptus in maiori
 propositione cum medio**

Pro ista est notandū quod textus prius ut ponit nō est diffinitio. et ipsi ipso
 batio habet per se superius textus ipso batio. Sed sic habet intelligi. Maiores ex-
 tremitas est terminus et c. i. est cathegorema totale complexū vel incomplexū ex **Diffinitio vel textus** sic
 ois finis tamen cathegorematis quod sine cathegorematis i maiore pponē po-
 tuitelligi.
 finis quod sunt partes extremi vel extremorum per mediū. Dicitur vel complexū quod ma-
 ior extremitas si sit incomplexū. sed quicquid complexū. ut in tali vel simili sillo-
 gismo. ois homo videt oēs alium molitoris et sortes est homo g̃ sortes videt oēs
 alium molitoris. h̃ totū videt oēm alium molitoris est maior extremitas.
 Dicitur tamen cathegorematis quod sine cathegorematis. ad inuendū quod ly oēs
 in p̃dicto argumēto etiam est per se maioris extremitatis. Et addit notat. quod
 sunt partes extremi ut est ly omnem. et ad excludendū signū vñ ab initio
 maioris positū quod nō est per se maioris extremitatis. quod nō est per se extremi
 Dicitur vel extremorum. quod nō semper maior extremitas est per se vñ extremi sed
 quicquid extremorum ut subiecti et p̃dicati. ut in tali vel simili argumēto sillogi-
 stico. ois homo vel asinus est rudibilis et sortes est homo. g̃ sortes vel asinus est ru-
 dibilis. distribuendo solū per se in maiore. hoc totū est maior extremitas

Minor extremitas

asinus et rudibilis et non sunt pres extremis sed extremorum. Dicitur preter medium per hoc differt maior extremitas a medio. quia medium aliud officium habet. Correlariū. Stat quod una tota propositio est maior extremitas tenendo quod per propositionis sit propositio. ut cuiuslibet hominis asinus currit et fortis est homo. ergo fortis asinus currit. hoc totum est maior extremitas asinus currit

Minor extremitas est terminus sumptus in minori propositione cum medio:

Textus sic intelligitur.

Et intelligitur sic. Minor extremitas est categorica incomplexum vel complexum ex omnibus terminis tam categoricis quam syncategoricis in minori propositione positum quod sunt pres extremis vel extremorum preter medium. Et hoc diffinitio declarari sicut procedens immediate. Correlariū. Porro omni syllogismo ut supra premissum est in textu fabricari ex tribus terminis de quibus iam descriptiones posite sunt vix ex maiore et minore extremitatibus et medio. sic quod quilibet syllogismus habet medium maiorem extremitatem et minorem. Correlariū. Aliud est dicere maiorem extremitatem et maiorem propositio. et aliud minorem extremitatem et minorem propositio. quia maior extremitas solus est una pars vel subiecti vel predicati vel utriusque ipsius maioris propositionis. et minor extremitas est pars minoris propositionis. Que autem propositio dicat maiorem propositio et quod minor. hoc patet quod syllogismus fabricatur in aliquo modo tunc cōiter prima est maior. secunda minor et tertia conclusio. Dicitur cōiter. quia quicquid enim minor est prima propositio. ut hoc est bonum syllogismus in dario. fortis est homo et omnis homo est animal ergo fortis est animal. et tunc illa fortis est homo est minor. et secunda vix omnis homo est animal est maior. et ergo maior et minor extremitates non sunt propositiones. sed maior et minor propositio sunt propositiones

Differunt maior extremitas et maior propositio. et sunt minor extremitas et minor propositio

Ad syllogismum autem requiritur modus et figura

Textus est una propositio syllogismi

Pro illo textu est notandum quod ipse non est diffinitio sed ostendit unam proprietatem ipsius syllogismi. quia syllogismus sicut cōiter format sic se habet quod ipse est magis probativus in modo et figura quam si non esset in modo et figura licet sit eque bonum. Ponit ergo prius textus ut scias quod syllogismus sit in modo et figura et quis non. et licet et in textu debet capi copulativum. et non copulativum. quia alias textus fieret incongruus ut patet ex grammatica. Et licet propositiones de copulatis vel disiunctis extremis iuxta probabiliores vias sint categorice. tamen ipse textus preter rigorem est propositio hypothetica. et valet tantum modus exigit ad syllogismum. et figura exigit ad syllogismum. Est ergo conclusio. quod non omnis syllogismus est in modo et figura. nec ad hoc quod aliquid sit syllogismus hoc requiritur tantum necessarium vel opportunum. Sed quia ut scias quod syllogismi in modo et figura existentes sunt magis vnitati quam alij. Dicendum est. Quilibet syllogismus categoricus non expositivus nec ad talem reducibilis ex propositionibus simplicibus qualitatibus constitutus communiter vnitati et cuius medium in una premissa distribuitur est in modo et figura simpliciter vel reductivum. Et quare addantur singule particule ex superioribus tracta. Dicitur tamen cuius medium in una premissa distribuitur propter syllogismum in quo medium accipitur collectivum vel ubi medium non distribuitur.

Intellectus textus

Correlariū. Syllogismus expositivus enim est in figura. nec hoc est dicta. imo potest fabricari syllogismus expositivus in quolibet figura sed non

Figura Bilogismi

est in modo quia medium non distribuitur. Correlariū. silogism⁹ qui non est in modo et figura est ita bon⁹ silogism⁹ sic q̄ est in modo et figura

Correlariū. Silogism⁹ ē in mō et figura non q̄ ly in dicat intransitiu⁹ ne q̄a silogismus nō ē modus et figura s; ly in valet tm̄ sic ex. Correlariū. non oē argumētū qd̄ est in mō et figura est silogismus vt pz i omnibus argumentis pagolisticis. vt tale vel cōsile argumētū. omnis homo est aial et sortes est homo. s; sortes est oē al. ē in p̄ia figura et i dary iuxta dñoratiōes vocaliū qd̄ nō iufficit. Et tamē nō ē silogism⁹ qz n̄ ē bōa p̄ia Figura est ordinatio trium terminorū s; m̄ subiectō nem et predicationem in premissis.

Pro illo textu est notandū. q̄ figura in re nō ē aliud nisi tres termini certo modo adinuicem ordinati fm̄ subiectionē et predicationē i p̄missis **Diffinitio figure scilicet** Et iuxta h̄ diffinitio sic intelligit. Figura est ordinatio triū terminorū colligitur .i. tres termini certo mō ordinati ad inuicē fm̄ debitam subiectionē et p̄dicationē in premissis vt sunt mediū et maior extremitas et minor extremitas. Dñi notant in p̄missis q̄a si variatur subiecto vlt p̄dicatio in cōclusione nō oportet q̄ ppter h̄ ponunt alie figure et modi. Alias tm̄ clarent et celantes essent in diuersis figuris. patz q̄ ordinatio in littera d; capi passim p̄ terminis ordinatis.

Correlariū. dicēdo sic. oē al est substantia et omnis homo est aial. ergo omnis homo ē substantia ille silogismus nō est figura sed bene isti tres termini animal substantia hō sic ad inuicē ordinati q̄ vnus teneat officiū mediū. et alius maioris extremitatis. et tertius officium minoris extremitatis. Sed totus silogismus bene est in figura. i. constituitur ex figura hoc est ex tribus terminis certo modo ordinatis fm̄ debitam subiectionē et predicationē. Post hoc dicit Pe. hisp. in textu. hec aut ordinatio potest fieri tripl̄r. Pro quo est notandum q̄ p̄ia figura capitur duobus modis. vno modo large et tunc sic describitur. P̄ia figura est qn̄ mediū subijatur in vna et predicat in alia et sic Prima figura lar ge cepit pe. hisp. Et ita diffiniēdo tūc q̄rta figura cōprehēditur sub prima sic q̄ q̄rta figura nō est distincta a prima. ex isto modo solū tres sūt figure specie distincte sc; prima secunda et tertia. Alio modo capif stricte

Stricte tūc describitur sc. Prima figura est qn̄ mediū subiat in maiore et predicatur in minore. vt ois hō est animal et oē risibile est hō. ergo oē risibile est al. ita capiēdo tūc sūt quatuor figure et quarta vt sic est distincta a prima. Sed secūda figura est qn̄ mediū predicatur in ābab⁹ p̄missis vt null⁹ hō est aial et ois asinus est animal. ergo nullus asinus est hō. Sed

Secunda figura tertia figura est qn̄ mediū subijatur in ābab⁹ p̄missis vt ois hō ē

Substantia et ois hō est risibile. ergo risibile est substantia. Sed quarta fi-

gura distinguēdo eaz a p̄ma est qn̄ mediū predicat in maiore et subijat

Quarta figura in minore. vt ois homo est animal et oē al ē substantia. ergo substantia est hō. Correlariū. in talibus diffinitōib; ly subijatur et ly predicat equo-

canf in p̄posito et in primo tractatu q̄a in p̄posito ly subijatur valet tm̄ .i. a p̄ subiecti ponitur. Et ly predicatur. i. a p̄ p̄dicati ponit. sed in p̄mo tractatu ly subijatur valet tm̄ sicut subiectū ē et ly predicatur sicut p̄dicatum est.

Modus Bilogismi

Modus est ordinatio duarum propositionum in debita qualitate et quantitate

**Diffinitio modi nova
let.**

**Modus capit duplici
Primo**

Secundo

Debita quantitas

**Due sunt species quantita-
tis vniuersalis**

**Due sunt species qua-
ntitatis particularis**

Debita qualitas

Notandū p ista littera q vt ponitur de rigore verborū ipa nō ē diffi-
nitio qā diffinitū stat ut restricte p quolibet modo siue capiat p pmissis
tantū vel p pmissis z cōclusiōe sit. Secūdo iō nō valet. Quia diffinitur
ignotū p eqz notū cū nesciat quando sit debita q̄litas v̄l q̄ntitas z q̄n n̄
Secundo notādū. q̄ ille termin⁹ mod⁹ q̄ntū ad ppositū capit duplici.
Vno mō p pmissis tantū z tūc ter. sic diffinit. **Modus. s. cap⁹** p p/
missis tūc est ordinatio duarū ppositionū. i. ē due pmissae cathegorice be/
ne dispositae ad inferēdū aliqz cōclusiōe certo mō adinuicē ordinate i de-
bita q̄litate z q̄ntitate z debito situ terminorū. Et sic in re s̄ ipse pmissae mo-
dus bñ adinuicē ordinate p̄clusiōe decepta. **Correlarium.** **Clarent** z
zelantes nō sūt modi distincti qā hñt eadē pmissas. similiter dary z
dabitis nō sūt distincti modi ex eadē causa. **Correlariū.** **Clarent** z ce-
lare vt sic sunt modi distincti z h̄ pmissae sūt eadē in eis quo ad q̄litates et
quantitates tū differūt in situ terminorū ex q̄ mediū in vno aliē subiicit et
p̄dicat q̄ in alius vt pz. Alio mō capit modus p pmissis z p̄clusiōe siml
z tūc ter. sic intelligit. **Modus. s. captus** p pmissis z p̄clusiōe simul
est ordinatio duarū ppositū pmissarū z p̄clusiōe bñ dispositarū i debita
qualitate z q̄ntitate z situ terminorū vt sic ipsa ordinatio totius argumē-
ti silogistici pmissarū cū cōclusiōe est modus. z sic capiēdo modū ce-
larent z zelantes sunt distincti modi quia differūt in cōclusiōe. sic etiam
dabitis z dary differunt penes h̄ qz vnus p̄cludit directe ali⁹ indirecte
vt patebit posterius. **Correlariū.** silogismus nūq̄ est modus sed ē in
modo. capiēdo ly in pro ex idest cōstituitur ex modo. Alij tamen dicūt
q̄ silogismus sit modus z q̄ silogismus sit in mō. put ly in dicit sensum
intransitivum primum tamen cōmuni⁹ est. Dicitur in debita qualitate
z q̄ntitate. Unde debita quantitas est due pmissae cathegorice infe-
rentes cōclusiōem silogisticā quarum ad minus vna est vniuersalis. z
vocatur ppositio vniuersalis in proposito cui⁹ primus termin⁹ cathe-
gorematic⁹ distribuitur siue sit subiectum siue p̄dicatum siue ps talū
Unde in proposito illa vel cōsimilis est vniuersalis. cuiuslibet hois as/
nus currit. Et tamen ly hominis non ē subiectū sed solū pars imo mi-
nus principalis. Siml illa est vniuersalis. omnē equū videt hō z tam
ly equū est pars p̄dicati z in pmo tractatu est indefinita. qā ly hō ē sub-
iectum. Est ergo in proposito ita sentiendū de q̄ntitate ppositionū
q̄ solū due sunt in pposito q̄ntitates videlicet particularis z vniuersalis
Indefinita enī z singularis sub particulari significantur. Et illa ē parti-
cularis cuius primus terminus cathegorematicus nō distribuitur. Et
p oppositū diffinitur vniuersalis z nulla ē ibi difficultas de mixta q̄a-
titate. Sed debita qualitas est due pmissae inferētes aliquā p̄clusiō-
nē quāz ad minus vna ē affirmatiua. vñ q̄n ambe sūt negativae nūquā
est ibi debita qualitas. neqz tunc pmissae sūt bene dispositae. Et atē
dicitur qualitas in pposito eodē modo sicut in pmo tractatu videlicet

Regule pe. hí. silogismoꝝ

penes copulā pꝛicipalē affirmatā vꝛ negatā. ita qꝫ nō diuērsificat qꝫitas
sicut quantitas. Dñ in fine. z eodē situ terminoꝝ p hoc innuitur qꝫ capiē
d o modū. p pmissis z cōclusionē simul tunc celaret z celare sunt modi dñ
sti nati. Silt dary z dabitis qꝫa differūt in situ terminoꝝ ex quo mediū
in celare in ambabus predicatur. Sed in celarent in vna subyatur z in
a ia predicatur. Correlatiū. In toto sunt decimnouē modi oīm fl// **Modi oīm figuraz.**
gu rarum cōmunitē vñtati. Nā pꝛime figure sunt modi nouem scilicet sunt decenouem
Barbara. celarent. dary. ferion. baralipron. celantes. dabit. sapelino.
friselmoꝝ. Sed secunde figure sunt quatuor modi. scilicet. celare. came/
stres. festino. baroco. Sed tercie figure sunt sex modi scilicet. darapri. fe/
lapron. dñamis. datifi. bocardo. ferison. Et hoc intelligit de modis cō/
munitē vñtatis z penes quos alij facilliter haberi possunt z nō dñstñ/
guendo quartā a pꝛima. z quomodo describarur quilibet modus ha
betur in denotatione vocalium in eis positazuz

**Vnde tales dantꝛ regule ad quālibet figurā ex puris
particularibus nihil sequitꝛ. vnde oportet alterā pꝛe** Prima regula
missarum esse vniuersales aut vtranqꝫ.

Pro illo textu est notandū. qꝫ petrus hispan? postqꝫ posuit ea ex quibꝫ
bus silogismus constat et que requiruntur ad silogismum vt modus z
figura. nūc ponit aliqꝫs regulas cōcs omnibus silogismis i qualibet fi/
gura puenientes. Et vt ponitur regula vniuersaliter non ē vera. qꝫ bñ
sequitꝛ hō currit z alius currit. ergo hō currit imo formalit. Et tamen **Textus nō valet**
iā arguit ex puris pꝛicularibus. z est bona pꝛia a tota copulatiua ad al/
teram a? pꝛem. Secundo notandū qꝫ vno mō illa pꝛopositio dicatꝛ pu// **Pure particularis stre**
re particularis que est particularis ex parte omniū terminoꝝ in ea po te
storum. Et sic illa homo est fortes non est pure particularis. Similitꝛ
nec illa homo est omne animal. neqꝫ illa homo omnem equum videt. ex
quo in eis ponunt termini distributi. Et sic capiēdo pꝛopositio nē pure
particularē nō oportet ponere mltas exceptōes vel casus exceptos a re/
gula. Et dñ breuiter sic intelligi. Ex puris particularibus nihil sequitur **Regula intelligit sic.**
silogistice nisi medio addatur relatiū idē pꝛtatis. Dicitur silogistice
pꝛopꝛ argumentū supra assumptū z multa similia vbi arguitur a di/
uisis ad coniuncta. vel ab inferiori ad superius in quibus bñ sequitꝛ ex
puris particularibus sed nō silogistice. Dicitur nisi medio addatꝛ rela/
tiuum idē pꝛtatis pꝛopꝛ silogismū reducibile ad expositiōnū. in quo
omnes pꝛemisse ponuntur particulares pure. z bene sequitur etiā silo/
gistice vt sic arguēdo. animal currit. z homo est idēz animal ergo homo
currit. Alio mō pure particularis. dicitur illa cui? subiectuz accipitur
determinare. Et sic illa est pure particularis homo est fortes homo est **Pure pꝛicularis large.**
omne animal. z tunc regula sic habet intelligi. Nūqꝫ ex puris pꝛiculari
bus sequitur aliquid silogistice dē pꝛtis qꝫc casibus Dum? qñ argui **A regula excipitꝛ qñ**
tur expositiōne vt patet. Secundus. quando medio addatur relatiuum qꝫ casus
idē pꝛtatis qꝫ utꝛ patet. Tertius qñ ad mñ? i vna pmissaz medium

distribuitur et in cōclusionē precauetur ne arguatur a non distributo ad distributū. vt sic homo est omne animal et animal est omne risibile. ergo omne risibile est homo. Quartus casus quando concluditur negatiue de mō loquēdi icōsuetō et precauetur iterū ne arguatur a nō distributo ad distributum. vt bene sequitur. homo non est asinus. et rudibile est asinus igitur homo rudibile non est. Quintus quando medium in ambabus accipitur collectivē vt homo est oīa aīalia. et asinus est oīa aīalia. igitur hō est asinus. Sed iuxta primum modū solus secundus casus expicitur vt patuit. quia in alijs non arguitur ex puris particularibz.

Correlatiū. licet in hoc argumēto bñ sequatur aliqd ex puris particularibz homo est animal et risibile est animal. igitur risibile est homo tamē nō ē silogismus qā nō consequentia formalis. ex quo illa ē eiusdē forme homo ē animal et asinus est aīal igitur homo est asinus. et tñ nihil valet

Sed diceret. que est causa regule. Rñ dicitur q illa. quia i quolibz silogismo mediū adminus in vna premissaz v3 distribui cōpleta distributione. modo si erunt pure p̄cūlares medium in neutra premissarum distribuetur

Secūda reglā ex puris negatiuis nihil sequit̄ vnde oportet alterā premissaz eē affirmatiuā v̄l vtranq3.

Causa regule

Regula vniuersaliter est falsa

Intellectus regule

Non necesse addit̄ dū modo medium nō variatur penēs finitū et infinitum

Pro littera est notandū. q ipsa vt ponitur nō ē regula vniuersalis s̄a l3 p̄cūlariter. prīmū p3. qā bñ sequit̄. nullus hō pōt currere. igitur hō est asinus. et tñ arguit̄ ex puris negatiuis. Qd̄ sit̄ eē si p̄missē due essent categorice. vt sic nullus deus est deus et nullus homo potest esse albus ergo null? hō pōt currere. vbi arguit̄ itē ex puris negatiuis. et tñ est p̄nā bona. ex quo aīcedēs est impossibile. et ad tale sequitur quodlibet. S3 secūda pars patet vīz qd̄ valet p̄cūlariter qā silogistice nihil valet arguere ex puris negatiuis vt p3 facile. Debet ergo regula sic intelligi. Ex puris negatiuis nihil sequit̄ silogistice et formalit̄. ē tñ v̄z q forma liter posset omitti qā queqd̄ sequitur silogistice hoc etiā sequit̄ formalit̄. s3 nō econuerso. prīmū patet ex diffinitione silogismi vbi dicitur. et qua in consequētia bona et formalit̄ zc. Sed secūdū patet qā hoc ē p̄nā formalis homo ē animal. igit̄ aīal est homo. et tamen nō est argumētū silogisticum. Correlatiū nō oportet addi ad regulā dūmō mediū non variatur penēs finitū et infinitum. ppter tale v̄l p̄sile argumentum nullum non rationale est risibile et nullus asinus est rationalis. igitur nullus asinus est risibilis. quia nō est ibi formalis connexio extremitatū cū medio quia si hoc totū non rōnabile esset medium tunc oportet bis pōni ante cōclusionē. Si aut̄ solū ly rationale est medium tunc nō totum intraret cōclusionē quia ly nō nō intraret. Etiam non est consequentia formalis si ly non rationale valet formalit̄ tantum sicut ens quod nō est rationale sicut de rigore fit. quia pōnēdo loco ly ens ly capta et loco ly risibile ly rudibile. tunc in silo non sequitur. nulla capta que non est rationalis est rudibilis. et nullus asinus est rationalis. igitur nullus asinus est rudibilis. Dicitur silogistice quia ex puris negatiuis bene se

Regule silogismoꝝ pe. bi.

quitur aliquid non silogistice. vt bene sequitur nullus homo est animal
z nullus homo est homo. igitur homo non est animal sed non silogisti-

ce quia non est formalis connectio medij ad extremitates vt pat et zc
Tercia regla si vna premissarum fuerit particularis
cōclusio etiā dz eē particularis. et nō cōuerso.

Est ergo aduertendum q illa regula similiter sicut z precedentes non
valet vltiter vt ponitur sz cā intelligēdo piculariter valebit. Et habet sic
intelligi vniuersaliter. Quandoquēq; arguitur silogistice z aliq̄ premissa
rū est particularis conclusio ē dz esse particularis. nisi precauatq; nō ar- **Intellectus regule**
guatur z nō distributo ad distributum. Dicitur quando arguitur silo-
gistice quia arguendo enbimematice tūc regla nō sp hz veritates. Dī
nisi precauat zc. quia tūc bene sequitur. aliquis planeta est ois sol z ois
planeta est luna. igitur ois sol est luna. Et tamen cōclusio tā nō ē parti-
cularis. Similit̄ hoc est silogismus al nō est hō. z omne al est substantia
ergo ois hō substantia nō est. qā tā itez precauet ne arguatur a nō distri-
buto ad distributū. Est ergo rō hui⁹ regule z nō alia qā si sic vitz q cō-
clusio eē vltis z nō aliq̄ pmissaz tūc argueret a nō distributo ad distributū **Rō regule**
Quarta rla si vna premissaz fuerit negatiua cōclusio
etiā debet esse negatiua.

Et itelligitur sic. In quolibet silogismo cathogorico si aliqua pmissa
rū ē negatiua conclusio etiā dz eē negatiua. Et rō regule est. qā tunc **Intellect⁹ regule**
fieret cōtra diffinitionē silogismi quia nō fieret cōnexio extremitatū cum
medio in premissis z cōclusiōe. Dī cathogorico qz in silogismo hypote-
tico bene fieri p̄t. Correlariū. lz illa sit p̄na bona. aīal nō ē equi⁹ z oē
rudibile est animal. igitur oē rudibile ē asin⁹ tū nō est silogism⁹ qā nō ē
formal⁹ p̄na. qā in silo mō seq̄tur. al nō ē hō z oē rudibile est animal. igit̄
omne rudibile ē hō. Correlariū. lz illa cōsequētia sit bona. omis hō
est nō hō. z nullus homo ē nō hō. ergo hō est hō. tū nō ē silogismus qā
nō est formalis p̄nexio extremitatū cū medio i premissis qā dābiles sūt
due extremitates q eodē modo p̄nere cū medio nō faciunt bonā p̄nam
vt ponēdo loco ly homo ly albū z ly currens. vt sic. omne albū ē nō hō z
nullū currens est nō hō. ergo album est currens que nūbil valet. qā i fa-
ali casu aīis ē vitz z p̄ns falsū. vt sic vnus hō niger tū z creta alba.

Quinta regla medium nō dz intrare cōclusionem

Hec regula inter ceteras generalissima z vniuersaliter vera sic intelli-
gendo. Medium nūq; debet intrare conclusionem qū arguitur silogisti **Intellect⁹ regule.**
ce ea rōe qra ē medium. Dicitur ea ratione q ē mediū qz sub ratione ma-
ioris vl minoris extremitatis bene potest intrare conclusionem vl etiā
ratione vtrozūq; Et dicitur vltimate propter illū vel p̄similem silo-
gismū. nullus homo est homo. et omnis homo est homo. igitur homo
non est homo. vt mediū intrat conclusionem sub ratione maioris vel
minoris extremitatis sed nō sub ratione medij. Correlariū. lz plures
sūt regule iuxta q uas dz se habere silogismus tamē Pe. bisp. posuit so/

lum illas quinque p generalioribus z magis communibus que etiam z alie in diffinitione silogismi inuenerunt. Que autem sunt alie regule videatur alibi.

Prima figura nouem habet modos, quatuor directe concludentes, et quinque indirecte, scilicet Barbara celarent darij ferio baralipon

Celantes dabitur fapesmo frisesmorum

Prima figura large.

Pro illa littera est aduertendum, q prima figura vt etiam supra patuit capitur dupliciter scz large z stricte. Large tunc sic describitur, est quando medium in vna subijatur z predicatur in alia, z ita quarta figura non est distincta a prima nec e conuerso, sed comprehenditur sub ea ita capiendo primam figuram z modum pro premissis tantum tunc sunt, xij. modi prime figure scilicet isti sex, barbara clarent darij ferio fapesmo frisesmorum, z alij sex transponendo solum premissas in illis (sz dictis et baralipon z dabitur z celantes, vt sic non sunt modi saltem distincti a barbara darij z celarent quia habent easdem premissas. Sed capiendo modum p premissis z conclusionem simul z primam figuram iterum modo supra tunc sunt viginti quatuor modi prime figure scz nouem quos ponit Pet. Hispa, z alij tres scilicet barbari celarent z celantes et sic sunt duodecim z cum hoc alij duodecim transponendo solum premissas in eis vt barbara didari lacerent rifero z sic de alijs. Alio modo prima figura capitur stricte, z tunc describitur sic, est quando medium subijatur in maiore z predicatur in minore. Et ita distinguitur a quarta figura z e conuerso, z quarta figura sic erit specialis figura z describitur sic, e quando medium predicatur in maiore z subijatur in minore. Ita capiendo primam figuram z modum pro premissis tantum, tunc textus iterum vt ponit est falsus, quia vt sic solum sunt sex modi prime figure scz barbara darij celarent ferio fapesmo frisesmorum, z sic celantes dabitur z baralipon iterum non distinguitur a darij, Celarent z barbara quia sunt de eisdem premissis. Sed capiendo modum pro premissis z conclusionem simul et primam figuram secundo modo tunc sunt duodecim modi prime figure, nouem quos ponit petrus hispanus z tres alij scilicet barbari celarent z celantes quia quecumque premissas nate sunt concludere vniuersalem tales etiam nate sunt concludere particularem, z tenet consequentia a subalternante ad subalternatam. Sed dices, quare Pet. hisp. solum nouem posuit modos cum tamen qualitercumque modus accipitur semper sunt plures vel pauciores. Respondetur q petrus hispanus solum curauit ponere modos communiter z magis visitatos, z quibus habitis alij faciliter haberi possunt quia ex illis nouem modis prime figure faciliter habentur z alij, ideo petrus hispanus de eis non curauit. Sed dices, Posita quarta figura quot sunt tamen quarte figure modi. Respondetur q de modis quarte figure equaliter est dicendum sicut de modis prime figure prout distinguuntur, ab invicem z fm q modus capitur.

Prima figura stricte.

Cur Pet. hisp. solū posuit nouem

Prima Figura

Directe cōcludere ē maiorē extremitatē predicari de minore in cōclufiōe. Sed indirecte cōcludere ē minorem extremitatē predicari de maiore in cōclufiōe.

Pro illis textibus est notandū. q̄ quilibet eorum vt ponitur non valet. sed sic habet intelligi. Directe cōcludere est totum maiorem extremitatem predicari de minore vel parte eius in cōclufiōe. vel partem maioris extremitatis que tenet se ad extremum medio oppositum predicari de minore vel de parte eius in cōclufiōe. Exordiarium. Ille silogismus concludit directe. cuiuslibet hominis asinus currit. et sortis est homo. igitur sortis asinus currit. Sed ille non concludit directe cuiuslibet hominis asinus currit et sortis est homo. ergo sortis currens est asinus. quia licet pars maioris extremitatis predicetur de minore vt de parte eius in cōclufiōe tamen non illa pars q̄ tenet se ad extremū medio oppositum. Et eodem modo haberet intelligi secūda diffinitio. Et sic indirecte cōcludere est minorem extremitatem vel partem eius predicari de maiore. vel de parte eius que tenet se ad extremum oppositum medio in cōclufiōe. vt cuiuslibet hominis asinus currit. et sortis ē homo. ergo currens est sortis asinus. Vel etiam sic cōcludendo. ergo sortis currens est asinus. Et sunt primi quatuor modi prime figure directe cōcludentes. sed non solum tales sed etiam omnes modi aliarū figurarum. Et vltimi quinqz modi prime figure sunt indirecte cōcludentes et solum tales.

Directe cōcludere

Indirecte cōcludere

Sequitur de prima figura cuius tales dantur regle
Prima Maiore existente particulari nihil sequitur in prima figura directe cōcludendo.

Notandū pro textu q̄ habet sic intelligi. Quando maior est particularis et medium in nulla premissarum distribuitur nec sumitur cum relativo idē imptatis in minore tunc non valet silogismus in prima figura. Et fundatur hec regula super hoc. quia alias medium in nulla premissarum distribueretur. Vel possit esse talis intentio regule q̄ maiore existente particulari in prima figura in modis a petro hispano positis nihil sequitur directe cōcludendo.

Intellectus regule

Rō regule

Secunda regula minore existente negatiua nihil sequitur directe cōcludendo.

Et intelligitur illa regula sic. Quando minor est negatiua tunc in prima figura nihil sequitur silogistice in aliquo modo a Petro Hispano posito directe cōcludendo. vt non sequitur. omnis homo est animal et nullus asinus est hō. igitur asinus non est animal. Et causa huius regule est quia arguitur a non distributo ad distributum qd̄ tamen si preceperetur statet silogismus ē bonū. s̄ nō i mō a pe. his. posito. Vt directe qz indirecte cōcludendo bene valet vt patet arguendo in sapelino vbi minor est negatiua.

Intellectus regule

Ratio regule

Barbara primus modus prime figure constat ex vniuersali affirmatiua maiori et vniuersali affirmatiua minore vniuersalem affirmatiuam directe concludentibus vt omne animal est substantia et omnis homo est al. ergo omnis homo est substantia.

Barbara est terminus
secunde intentionis

Denotatio
nes vocalium

a
l
o

Arguitur dicta primo.

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Ad primum argumentum

Notandum. q. ille terminus barbara in proposito capitur vt est terminus secunde intentionis significans substratiue maiorem minorem atq. conclusionem connotando eas p. nullas et conclusionem sic se habere sicut vocales in eo posite denotant. Unde a denotat q. propositio per eam designata sit vniuersalis affirmatiua. Sed e denotat q. propositio per eam designata sit vniuersalis negatiua. Sed i denotat q. propositio per eam designata sit particularis affirmatiua. Sed o denotat q. propositio per eam designata sit particularis negatiua. Correlarium. si in aliquo modo ponunt plures vocales q. tres tunc aliis nihil significant. Sed solum prime tres sunt attendende p. tres propositiones ex quibus syllogismus constituitur. scilicet maiorem minorem et conclusionem. Et prima vocalis designat maiorem. secunda minorem. tertia conclusionem. Correlarium. Idem esset ac si p. primo modo ille terminus agatha poneret. v. etiam barbaras. vel etiam aratra q. in primis quatuor modis q. sunt perfecti nulla est difficultas de alijs litteris. p. propter vocales. licet b. n. fieri difficultas in alijs modis et propter reductionem ad syllogismos perfectos. Correlarium. non omne argumentum sic se habet sicut vocales in barbara posite denotant est in barbara. sed vltra requiritur q. sit syllogismus. Sequitur ergo q. omnis syllogismus in barbara. et ex barbara est prima bona et formalis. Contra hoc arguitur hoc est argumentum in barbara et tamen prima non est bona. ois homo est animal. et omne risibile est homo. ergo omne animal est risibile. Confirmatur hoc est argumentum in barbara et nihil videtur. omnis homo est substantia. et omne risibile est homo. ergo omne risibile est omnis substantia cum antecedens sit verum et consequens falsum. Confirmatur de illo argumento. ois homo habet caput et omne risibile est homo. igitur omne risibile est caput. Confirmatur de illo argumento. omnis homo venientem cognoscit et omne risibile est homo. igitur omne risibile cognoscit venientem. Confirmatur de illo. omnem equum videt homo et omne inuisibile est equus. ergo omne inuisibile est videns homo. tamen antecedens est verum et prima falsum. Confirmatur de illo. omne currens est asinus et omnis homo est currens. ergo omnis homo est asinus. Confirmatur de illo. ois homo est omne animal et omne animal est homo. igitur omnis homo est omnis homo. quod licet sit bona prima tamen non est formalis. Confirmatur de illo. omne vendens oleum vendit liquorem. et quilibet adulator vendit oleum. ergo quilibet adulator vendit liquorem. Confirmatur de illo. omne indiuiduum alicuius speciei est asinus. et omnis homo est indiuiduum alicuius speciei. ergo omnis homo est asinus. Confirmatur de illo. quilibet flebilis est homo et omne risibile est flebile. igitur omne risibile est homines. Ad primum respondetur negando q. sit in barba

Barbara

ra. z ad pbationem p denotationē vocaliū dicendū est q non sufficit
sed vltra requirit q sit sillogismus. mō argumentū non est sillogismus
qz arguit a nō distributo ad distributū rōne ly aial. etiāz nō excludit
directe qd nō oportet si deberet esse in barbara. qd si fieret certe nō ar
gueret a nō distributo ad distributū. Ad secundū rñdet eodē mō **R. ad secundum.**
qz iterum arguit a nō distributo ad distributū rōne ly substantia in ma
iore vbi nō distribuit z in pñte distribuitur. z sic non est sillogismus in
barbara. licet sit argumentū in barbara capiēdo ly argumētūz large p
ut extendit se ad bonum vel ad malū argumētum indifferenter. Ad
tertiū dicēdum est negando q sit in barbara. Et qñ pbat p denotatio/ **Ad tertium.**
nem vocaliū. rñdetur hoc nō sufficit. qz vltra hoc opzteret q esset sillo/
gismus. mō nō est sillogismus. qz nō totū intrat pclusionē. qz hoc totū
habet caput est maior extremitas. Et tamē neqz fm se neqz fm suū si
nonimū ponit in pclusionē. deberet q sic cōcludi. ergo omne risibile ha
bet caput. vel sic. ergo oē risibile est habens caput. Silr est ibi. omnis
homo videt asinū. z oē risibile est hō. q omne risibile est asin? **Ad qñ Ad quartum**
tum rñdetur q nō est in barbara. qz arguit a nō appellato ad appella/
tum rōne ly venientē in maiore z in cōclusionē. mō est regula q nullus
terminus in pñte debet aliter appellare suā formā vel rānōez qz in añ
cedente. Ad quintū dicendū est concedendo q sit mala pñā. z sic nō **Ad quintum.**
erit sillogismus in barbara. z puenit defectus ex vna regula viz q non
est eadem habitudo. qz nō qualitercūqz habet se mediū ad maiorem ex
tremitatem in maiore taliter se habet minor: extremitas ad maiorem in
cōclusionē. qz mediū in maiore habet se ad maiore extremitatem in accu
satiuo casu. z ergo minor extremitas in pclusionē etiā debet se habere i
eodem casu ad maiore extremitatē. debet ergo sic pcludi. ergo oē bini/
bile videt homo. ita q ly biniibile stet in accusatiuo z non in ntō. **Ad Ad sextum.**
sextū rñdetur pcedēdo q sit in barbara z psequēter q sit bonus sillo/
gismus. Et qñ improbat sic Ancedens est cōtingens vel possibile z cō
sequens est impossibile. Dicit negādo q añs sit ptingens vel possibile
Et licet qlibet ps sit contingens z possibilis tamē tota copulatiua est
impossibilis. qz pres eius sunt sibi inuicem incōpossibiles. Et sic ex im
possibili bene seqtur impossibile. mō nunqz pres pñt simul esse vere vi/
delicet ancedentis. **Ad septimū dicēdum est pcedendo q sit bona pñā** **Ad septimum**
sequentia. z negādo q nō sit pñā formalis. imo quecūqz secum eiu dez
forme est etiā bona pñā. Sed negando q sit in barbara qz nō est sillo/
gismus. eo q arguitur a non distributo ad distributū rōne ly hō in añ
cedente z psequēte. Sed iuxta diffinitionē deficit. qz nō est formalis cō
nexio extremitatū cum medio in pmissis. qz dables sunt alie due extre
mitates que si annectunt eodē modo cum tali medio vel etiam alio. tal
pñā nihil valebit. vrille due extremitates scilicet homo z album cū isto
medio currens eodē mō acceptū. vr sic arguendo. omnis hō est oīe
currens. z omne currens est album. q omne album est oīs homo. ance
dens est verum z pñs falsum in casu q solum homo sit z currat z alias
nihil currat nisi homo. z sint multa alia alba nō currentia. **Ad octa/**

R. ad octauum.

Ad nonum

Ad decimum.

**Arguit adhuc 2da.
Primo.**

Secundo.

Tertio:

Quarto.

Quinto

Sexto

Septimo

num dicendum est q^d p^{ri}ma nō valet neq^{ue} est in barbara. quia mediū est uocatur. q^{uod} in maiore ly vendens oleum significat videreliquorē. Sed in minore significat dare verba blāda seu deceptorā. tñ si hoc p^{ro}aueret^{ur} z mediū caperet eodem mō in maiori z minore. p^{ri}ma esset bona z etiam esset sillogismus in barbara. Ad nonū respondet negando q^{uod} non sit bona p^{ri}ma. z p^{ro}sequēter dicēdum est q^{uod} sit bonus sillogismus in barbara. z sicut p^{ri}us est falsum ita z aⁿis. quia maior est falsa. illa videlicet. o^mnē indiuiduum alicuius speciei est asinus. quia fortes est suppositū subiecti z p^{ro}dicatum sibi nō p^{ro}uenit. Si autē maior p^{ro}baret sic. alicuius speciei omne indiuiduū est asinus. q^{uod} omne indiuiduū alicui^{us} speciei est asinus neget illa p^{ri}ma. q^{uod} ly speciei in vna supponit determinare vt in aⁿtecedēte. sed in alia supponit cōfute tñ. Et sic arguit a suppositōe cōfusa tñ ad determinatā respectu eiusdem multitudinis. Ad vltimū argumētū dicēdū. negādo q^{uod} sit in barbara z qñ p^{ro}batur p^{er} denotationē vocalium dicat distinguendo. vel ly hoies in consequēte caput absolute val connotatiue. Si absolute. p^{ro}cedit q^{uod} tūc sit bona cōsequentia. z p^{ri}us vt sic etia^m verū est Sed capiendo connotatiue. p^{ri}ma nō valet. q^{uod} de facto antecedit est verum z p^{ri}us falsum. z sic non est sillogismus. Et potest iam ostendi in illo vel consimili argumento q^{uod} nō est sufficientia regular^{is} q^{uod} palo gismo^{rum} defectus soluimus. ex quo vt videtur nulla deficiat. sed o^mnēs saltem vt cōmuniter dant sunt ibi. placet mihi tñ q^{uod} dicatur q^{uod} iam aliq^{ui}s terminus ponat in p^{ro}sequēte h^{ab}et officium alicuius extremitatis q^{uod} nec ipse nec suus sinonimus positus est in aⁿtecedente. nō ly hō in maiori. q^{uod} talis caput absolute. nunq^{uam} autē terminus absolut^{us} est sinonim^{us} cū cōnotatiue. nec cōuerso. Quicq^{uid} ergo fiat pl^{urimum} erit remittēdum in argumētis palogisticis ad diffinitionē q^{uod} ad regulas. Et iterum arguitur cōtra dicta Hoc est argumentū in barbara. omne risibile vel rudibile currit. z omnis asinus est risibile vel rudibile. q^{uod} omnis asinus currit. et tñ in casu quo solū hoies currerent z nullus asinus. aⁿis est verum z p^{ri}us falsum. z volo q^{uod} solum q^{uod} distribuat in maiore. Cōfirmat. Hoc est argumentū in barbara. omne aⁿimal fuit in arca. Hoc z o^mnīs hō fuit aⁿimal. ergo omnis homo fuit in arca. Hoc. z tñ totū aⁿis est ver^{um} z p^{ri}us falsum de respondente qui nō fuit in arca. Cōfirmat tertio de illo quilibet asinus hōis currit. z quilibet asinus q^{uod}escens est asinus. q^{uod} quilibet asinus quiescens currit. vbi in facili casu antecedens est verum z p^{ri}us falsus. Cōfirmatur quarto de illo. Q^{uia} animalia sunt rationabilia vel irrationabilia z o^mnīs homo z asinus sunt animalia. ergo omnis hō z asinus sunt rationabilia vel irrationabilia. Cōfirmat de illo. Quicunq^{ue} dicit te esse aⁿimal dicit verum. z q^{uod}cuq^{ue} dicit te esse asinū dicit te esse animal. q^{uod} quicunq^{ue} dicit te esse asinum dicit ver^{um}. z demonstrando q^{uod} ly te hominē. totum antecedēs est verū z p^{ri}us falsum. z tamē est in barbara. Cōfirmatur de illo. o^mnīs homo vel o^mnīs asinus est asinus. z omne risibile est hō vel asinus. q^{uod} omne risibile est asinus. Cōfirmat de illo. Quilibet hominis asinus currit z omne risibile est hō. ergo omne risibile ē asinus currens. Nisi diceret q^{uod} nō sit eadē habitudo. q^{uod} partes maioris extre

Barbara

mitatis in maiore nō determinante. sed in cōclusionē ut patet. **Cōtra**
Tūc cōcludat sic. ergo oē risibile est currēs vel asinus. vel etia3 sic. ergo
 omne risibile vel asinus currit. **Confirmat** de illo. Omne hoīem p/ **Octavo**
 cutit sortes 2 oē rōnale pcutit hoīem. ergo omne rōnale est sortes. Nisi di
 ceres q nō totum intraret p dusionē. quia ly pcutit non intrat. Sed cō
 tra. tunc cōcludat sic. ergo omne rōnabile percutit sortes. **Ad** sic. ergo
 omne rōnabile pcutiens pcutit sortem. ex quo ly pcutit ponit bis in pre
 missis 2 nunq3 pna est bona. 2 tū est in barbara. **Confirmat** de illo. **Hono.**
 omne videns album est sortes 2 omne risibile est album videns. q omne
 risibile est sortes qd similiter est in barbara. 2 tū aī est verum 2 pseqns
 falsum. **Ad** primū respondetur breuiter distinguendo. qz vel totum **R. ad primū argum.**
 disiunctū distribuit in maiore vel solum pars. Si totū distribuit cōce/
 ditur q sit in barbara. 2 neget q non sit bona cōsequentia. qz vñc ma/
 ior etiam esset falsa. 2 quicunq3 aīcedens erit falsum pns erit falsus. Si
 aut solum pars distribuitur disiuncti rīdetur negādo q sit in barbara.
 2 pcedendo q non sit bona pna. qz defacto antecedens est verū 2 pns
 falsum. vel in casu pōsito supra vñc q solum hoīes currant 2 valet tātū
 maior ut sic **De** quociq3 vez est dicere q sit risibile de eodem vel de ru
 dibili verum est dicere q currat. 2 hoc est verum in casu pōsito. 2 tamē
 pns est falsum. 2 deficit hec regula. qz plus est predicatū minoris q3 fu
 it distributū a pre subiecti in maiore. **Ad** secundū etiam dicendū est **Ad secundum**
 distinguendo. qz vel ly omne distribuit ly animal in maiore. p singul' in
 diuiduis. vel p speciebus singulorum. Si primū. tunc conceditur q sit in
 barbara. 2 negetur q nō sit bona pna. qz maior ut sic etia3 est falsa. Si
 aut distribuit ipm p speciebus singulor. tūc neget q sit in barbara. qā
 non totū distributum a pre subiecti in maiore p dicitur in minore. quia
 ut sic maior valet tantum **De** qualibet specie animalis aīal fuit in arca
 Noe. 2 sic non est bona consequentia. etiā nō totum intrat cōclusionē ut
 patet. **Quid** aut sit distribuere p singulis indiuiduis. 2 qd p spēb/ sin/
 gulor vide in seqntib/ circa hoc sophisima. quotlibet partes sunt in cō/
 tinuo. **Ad** tertium dicendū est negādo q sit in barbara. qz nō est bo **Ad tertium**
 na pna. ut patet. 2 deficit hec regula. qz nō totale distributum in maio
 rep dicitur in minore. vel minus est predicatum minoris q3 fuit distri/
 butū a parte subiecti in maiore. Sed contra dīceres tamen ly homis
 in maiore nō distribuit sed supponit p fūse tm. Rīdetur pcedendo. sed
 hoc totū asinus hoīs distribuit. Et qz est subiectum pponis vñs affir/
 matue. ergo distribuitur ex sexta regula **Barbily** suppositionū. 2 illō
 non p dicitur in minore. Et nō est incōueniēs q aliquod totū distribu
 atur 2 nō quilibet sua pars. sic etia3 ecōuerso bñ stat oēs pres disiuncti
 distribui. 2 tamē totū non distribui. saltem vltra distributionem parti
 um. ut in tali vel consimili pponē. omne animal vel omnis asin' currit.
 ferendo ly omne solum in ly animal. **Ad** quartum respondetur. vñ **Ad quartum**
 stinguendo. Quia vel ly omnia capitur collectivē vel distributivē. Si
 collectivē. tunc negetur q sit in barbara. quia maior non est vniuersa/
 lis sed indefinita. 2 hoc non ponendo suppositionem collectivā. Si

Ad quintum

Ad sextum.

Ad septimum

Ad octauum

Ad nonum

autem suppositio collectiua est ponenda tunc dicendum est qd oportet ma-
iorem esse vlem distributiua z no collectiua. Si aut ly oia capit distri-
butiue tunc neget qd no sit in barbara. imo etiam est bona pna. qz maior
vt sic etiam est falsa. qz sortes z bundlus sunt alba. z tn nec sunt rona-
lia nec irrationalia. sed vnum est ronale z alter irrationale. Ad quintu
dicendum est sub distinctione. quia ps medij scz te esse animal vt capit
vbicqz eodem mo vel diuersimode. Si diuersimode tunc no est in barbara
qz mediu vel ps eius equiuocat. z sic quicqz pna valet quicqz no nunqz tn
e sillogismus in barbara vt sic. Si aut ly te esse aial capit vbicqz eodem
mo. hoc e duplr. vel psonaliter vel materialr. Si h vbicqz capitur pso-
naliter tunc est bona pna z est in barbara z maior est falsa z impossibil.
quia valet tantu quicqz dicit hoiem reale esse aial. dicit vez. qz nullus
pot dicere aliquem hoiem reale cu solu termini dicant z voces. Si aut ca-
peret vbicqz materialr tunc minor est falsa ex eadem ca. ita q ly te esse asinu
in minore etiam capiat psonalr. qz subiectu eius p nullo supponit. Si
aut ly te esse aial capetur materialiter in minore sicut d rigore fit adhuc
illa minor est falsa. qz valet tantu. quicqz dicit illam tu es asinus dicit
illam tu es aial. mo hoc est falsum. posita tn illius veritate pns etiam e
verum. qz quicumqz dicit te esse asinu dicit vez. mo sic est quia dicit illa
etiam tu es aial qd habet ex positione veritatis minoris. Ad sextum
rndetur iterum distinguendo. qz si in maiore totu disunctum distribu-
itur vltra ptes tunc est bonus sillogismus in barbara. Si aut totus dis-
iunctum no distribuit vltra distributione partium tunc est mala pna et
piter no est in barbara. z no sufficit in maiore qualibet ptem disuncti
distribubile distribui. Sz oportet q vltra ptes totum disunctu distri-
buat. Ad septimu dicendum est cedendo qd no sit eadem habitu-
do sicut supra patet in argumento. Sed ad improbationem dicenduz
est. q adhuc no sit sillogismus neqz e in barbara. qz adhuc no est eadez
bitudo. qz ps maioris extremitatis in antecedente pcedebat copulam sed
in psequente sequit qd no debet fieri. Debet ergo sic concludi. ergo cui-
libet risibilis asinus currit. capiendo ly risibilis in gto casu. Ad octa-
uum breuiter rndetur qd no sit sillogismus vt patet supra. Sed ad im-
probatione dicendu q qualitercuzqz fiat no est sillogisin? qz pmissa non
sunt disposite. Est ergo regula q Quicumqz defectus in aliquo palogis-
mo tenet se vel causatur in premis. tunc nunqz valet coududi saltem silo-
gistica nisi prius idem defectus extirpet in pmissis. Vodo in argumen-
to assumpto obliquus distributus in maiore captus p medio in mino-
re deberet mutari in rectu. z hoc non fit. qd si extirparet tunc bene posset
concludi saltem ceteris paribz. Ad vltimu respondetur negando q
sit in barbara quia mediu variatur qstum ad acceptiones vnicam z di-
uersam quod tn nunqz debet fieri ex vna regula. etia mediu variatur
qstum ad appellatione forme. qd iterum non debet fieri ex vna regula.
quia ly albu in maiore appellat p eode rpe verbi. sed in minore no. vt pr-
et vna regula. vtz de appellatione forme subsequenter dicenda suo loco ne-
qz valet psequencia.

Celarent

Celarent secundus modus prime figure constat ex
vniuersali negatiua maiore .et minore vniuersali af
firmatiua. vniuersalem negatiuam concludentibus
directe vt nullū animal est lapis. et omnis homo est
animal ergo nullus homo est lapis.

Notandū q̄ ille terminus celarent in pposito debet eodem mō capi
sicut antedenter dictum est de ly barbara Sic etiā de omnibz alijs mo
dis sequentijs erit dicendū. sic vitz q̄ omnes modi capiunt. p̄ terminis se
cundarum intentionū significantes substrate sillogismos. p̄notant. p̄
tales sic se habere sicut vocales in eis posite denotant Relinquitur ergo
q̄ ois sillogismus in celarent est p̄na formalis. Contra hoc arguitur **Arguitur primo.**
Hoc est argumentū in celarent Nullus hō est oē aīal. z omne animal ē
substantia. ergo nulla substantia est hō. z tñ p̄na nihil valet vt patet.

Cōfirmatur de illo argumento. nullus asin⁹ est tunica. z cuiuslibet **Secundo**
hoīs est asinus. ergo null⁹ hoīs est tunica. q̄d est in celarent. z iterū cō
sequētia nō valet. Cōfirmat de illo. nullus hō est omne aīal. z omne **Tertio.**
risibile est hō. igitur nullū risibile est aīal. Cōfirmat de illo. Nullus **Quarto**
obulus valet denariū. z ois florenus valet obulum. q̄ nullus florenus
valet denarium. Cōfirmat de illo. Nullus asinus cuiuslibet animalis **Quinto**
currit. z omne risibile est aīal. igitur nullus asinus cuiuslibet risibil⁹ cur
rit. Cōfirmat sexto de illo. nullus hō est substantia. z oē risibile videt **Sexto**
hoīem. ergo nullum risibile est oē videns substantiā q̄d est in celarent.
z tñ p̄na nō est formalis. vt patet Cōfirmat de illo. nullū viuū est **Septimo**
mortuū. z ois hō est viuus. q̄ nullus hō est mortuus. Cōfirmat. **Octauo**
Nullus hō est mulier z quilibet mulier est hō. igit nulla mulier est mu
lier. Cōfirmat nono de illo. nullus hoīs asinus currit. z omne risi
bile est hō. ergo nullum risibile currit. Unde diceret q̄ nō totum intra
ret p̄dusione p̄ter mediū. q̄ ly asinus nō intrat. Sed cōtra tñ cōclu
datur sic. ergo nullū risibile vel asinus currit. Cōfirmat de illo **Sp̄ Decimo.**
hō nō est aīal z ois motus celi est tps. ergo in nullo motu celi hō ē aīal
vbi aīs de facto est verū z p̄ns falsum. z tñ est in celarent vt videtur

Cōfirmat de illo. nullū nō hō est ois homo. et ois homo est nō hō **Undecimo**
ergo nullus hō est hō q̄d est bona p̄na etiā formalis. q̄ aīs est formali
ter impossibile. z sic esset in celarent. z tñ nō est sillogismus Cōfirma **Duodecimo.**
tur de illo Nihil q̄d est hō est asinus z omne q̄d ē risibile est hō. q̄ nullū
q̄d est risibile est ens quod est. z totum aīs est verum z p̄ns falsum. **Tredécimo**

Cōfirmat de illo. nullū independens necessario est creans. z omīs
deus possibiliter est independens. q̄ nullus deus possibiliter est creans
Ad primū argumentū r̄ndetur breuiter negādo q̄ sit in celarent sal
tem distinguēdo primā figurā a quarta. q̄ mediū nō subijcit in maio
re z p̄dicatur in minore. si autē prima figura nō distinguit a quarta tñ
dicendum est negando iterum q̄ sit in celarent. quia iuxta diffinitiones
nō ē bona p̄na. et de facto antecedens est verum z cōsequens falsum

R. ad secundum.

et arguit a non distributo ad distributū rōnelū substantia. Ad secundum respondet cōcedendo q̄ cōsequentia nihil valeat z negetur q̄ sit in celarent. z q̄n probaret q̄z denotatio vocaliū est ibi. Rīdetur q̄ hoc nō sufficit sed vltra requirit q̄ sit sillogisimus. mō nō est sillogisimus. z a priore deficit. q̄z nō est bona p̄na. sed a posteriori quia est regula q̄ in nullo sillogismo debet argui a nō distributo ad distributū. qd̄ nō sit. q̄z ly ens qd̄ est pars minoris extremitatis inclusum in minore nō distribuit sed in cōsequente distribuit.

Ad tertium.

Ad tertium dicendum est eodem mō q̄a itez arguit a nō distributo ad distributū rōnelū aīal in maiore z in cō-

Ad quartum

clusionē z neq̄ p̄na valet. Ad quartū dicendū est q̄ nō sit in celaret. q̄z nō est bona p̄na. q̄z nō totū intrat cōclusionem p̄ter medium. q̄z ly valet ponit bis in antecedente z solū semel in cōclusionē. Sed q̄n hoc p̄caueret z cōcluderet sic q̄ totū intraret. q̄ nullus florenus valēs est valēs denariū. Rīdetur q̄ ita arguit a nō distributo ad distributū rōnelū valet. Et si hoc etiam p̄caueret adhuc nō esset in celarent. Et finaliter est dicēdū q̄ nō valet concludi. q̄z ibi ē ali⁹ defectus q̄ tenet se ex p̄te mediū in p̄missis vīz q̄ in quolibet sillogismo negatiuo mediū in p̄missa affirmatiua debet eē totale extremū qd̄ nō sit.

Ad quintum.

Ad quintū rīdetur breuiter q̄ nō est sillogisimus neq̄ est in celarent. q̄ est regula q̄ nunq̄ sub determinatione distributa accepta vnica acceptiōe cū suo determinabili distributo oportet valere sillogisationē. imo neq̄ sub tali valet descensus vel indut-

Ad sextum.

ctio. Ad sextum rīdetur p̄cedendo q̄ sit bona p̄na. Et cōsequēter dicēdum est q̄ nō sit formalis. q̄z in simili nō sequit̄ ponēdo loco ly substantia ly alin⁹ totiens z eodem mō sicut positū fuit ly substantia. vt sic. null⁹ hō est asinus. z oē risibile videt hōiem. q̄ nullū risibile est oē videns asinum. qd̄ simplr nō ē sillogisimus in celarent. q̄ est regula. q̄ in quolibet sillogismo negatiuo mediū in p̄missa affirmatiua debet eē totale ex-

Ad septimum

tremū qd̄ in neutro istoz argumentoz sit. Ad septimū negādo q̄ sit in celarent. q̄z licet sit bona p̄na. tñ nō est formalis. q̄z in simili nō sequitur nullū nigrū est mortuū z oīs hō est niger. q̄ nullū hō est mortuū. que nihil valet vt patet. z tñ est eiusdez forme cū p̄ma. Etiam itez neutriū argumentoz est sillogisimus. q̄ est reglā q̄ nō debet argui a nō amplo ad ampliū cū distributē. mō in primo argumēto arguitur cū distributione ampli. sic etiam in secundo rōne illius termini hō in minore z i cō-

Ad octauum

clusionē. Ad octauum rīdetur p̄cedēdo q̄ sit mala p̄na. z negādo q̄ sit in celarent. q̄z mediū dissimiliter restringitur in maiore z minore. vt in maiore restringitur ad standum solū p̄ viris p̄ ly nullus z in minore nō restringitur. Et nā mediū in illa in qua non distribuitur vīz in minore supponit p̄ pluribz q̄s in illa in qua distribuitur vt patet. qd̄ etiā nō debet fieri.

Ad nonum

Ad nonum dicendū ē q̄ in argumēto assumpto nō totū intrat conclusionē. Et ad improbationē dicendū est negādo adhuc q̄ sit in celarent. q̄z nō est eadē habitudo. q̄z mediū habet se ad maiore extremū tātē in ḡto casu. Et minor extremitas non habet se in eodez casu ad maiorem extremitatem in conclusionē. deberet ergo sic concludi. igitur nullus risibilis asinus currit. z tūc esset bonus sillogisimus in celarent.

Darii

Ad decimū respondetur **cedendo** qd nō sit in celarent et **sequenter** **Ad decimū** dicendū est qd nō sit bona p̄na. qz de facto añs est vey et p̄ns fallum. Et maior est vera illa videlicet semper hō non ē aial. qz eius p̄dictoria ē falsa illa viz in tpe omnis hō est aial. ita qd ly a sit signum suppositiōis determinate circa ly aial et nō p̄tely aial in sua p̄radictoria stare confuse tñ ex vndecima p̄ditione sup̄ap̄osita de cōtra dictor̄is. Et iuxta regulas deficit. quia arguitur a nō distributo ad distributū rōne ly hō i maiore et in conclusione. Nisi diceret. volo sic p̄cludere. q̄ in nullo motu celi ois hō est aial. Respondetur qd nūc arguitur a suppositiōne p̄fusa tñ ad determinatā respectu eiusdem multitudinis rōne ly hō et rōne ly aial distributum in p̄clusionē et in maiore. **Ad vndecimū** respondetur cō **Ad vndecimū** cedēdo qd sit bona p̄na etiā formalis. sed negādo qd sit in celaret. et qñ p̄batur per denotationem vocaliū et p̄ diffinitionē silogismi r̄ndet qd non sit formalis cōnectio extremitatū cum medio in premillis. quia nō quibet alie due extremitates p̄nt cōnecti cū eodē medio eodē modo rēto vt recipiant ille due extremitates sex albū et mēsa. et fiat s.c. nullū non hō ē oē albū. et ois mēsa est nō hō. q̄ nulla mēsa est albū. p̄na nihil valet. sed iuxta regl̄as deficit. qz arguit a nō distributo ad distributū rōne ly hō in maiore et cōclusionē. **Ad duodecimū** r̄ndet qd q̄qd capiat p̄ medio **Ad duodecimū** siue hoc totū ens qd ē hō siue solū ly hō qd nō sit in celarent. qz nō totū p̄ter mediū intrat cōclusionē qz ly alinus nō intrat. Similiter hoc nō ē argumentū in celaret nihil qd est hō est alinus et omne qd ē rudibile est ens. igit nullū qd ē rudibile est alinus. qz nō totū distributū a p̄te subiecti in maiore predicatur in minore. Et nō totū intrat cōclusionē vt patet inspiciti. **Ad tredecimū** et vltimū r̄ndet qd nō sit in celaret. qz nō **Ad tredecimū** est bona p̄na. et deficit illa regula. Nū aliq̄ p̄missa vel etiā conclusio debet esse v̄ls. et si in ea ponit̄ modus tūc etiam ex p̄te modi debet eē v̄n̄uersalis. modo hoc non fit in argumento assumpto neqz in minore. qd ly possibile est modus particularis.

Darii tertius modus prime figure cōstat ex vniuersali affirmatiua et particulari affirmatiua particularem affirmatiuam directe concludente. vt omnis homo est substantia et quoddam animal est hō ergo quoddam animal est substantia

Notandum. sicut ille terminus celarent et barbara significauerūt et sicut in superioribus accepti sunt. ita pariter ille terminus darij et omnes modi sequentes accipiuntur. conceditur ergo qd omne argumentū in darij est bona consequentia et formalis. **Contra** hoc arguitur. hoc **Arguitur 5 modum** est argumentum in darij et non est bona consequentia. ergo dicta falsa. darij **Primo** arguendo sic. omnis homo est animal. et animal est leo. ergo leo est homo. **Confirmatur.** Hoc est argumentum in darij et non est bona cō **Secundo** sequentia. omni tempore r̄sibile ē ois homo. et mor̄ celi est tēpus. ergo

Tertio.
Quarto.

Quinto.

Sexto.
Septimo.
Octavo.
Nono.
Decimo.
Undecimo.

Duodecimo.
Tredécimo.
Decimoquarto.
Decimoquinto.
Decimosexto.

Decimoseptimo.

Decimooctavo.
Decimonono.

R. ad primū argum.

Ad secundum

Ad tertium.

Ad quartum

in motu celi risibile est ois hō. Cōfirmatur. De illo. Omnerisibile ē homo. z antichrist⁹ ē risibilis q̄ antichristus est hō. Et iterū d illo oēm equū videt hō. z brunellus ē equus. igit brunell⁹ ē homo. Nisi diceret q̄ nō totū intraret z clusionē. tūc cōcludat sic ergo brunellus videns est hō z eq̄ nō valebit p̄na. Cōfirmat de illo. Vē ens cū quo comedit⁹ sit est hō. z codear ē ens cum quo comedit⁹. igit codear est hō. Cōfir/ mat de illo. in oi ciuitate est hō z saltzburga est ciuitas. q̄ saltzburga est hō. Cōfirmat de illo. Quicqd̄ finisti es z beanus finisti. igit beanus es. Et iterū. oē aial est generis neutri. z fortes ē aial q̄ fortes ē gener⁹ neutri. Cōfirmat de illo. oē aial hō est appositio. z rīdens ē aial hō ergo respondens ē appositio. Cōfirmat de illo. ois hō papā vidit et respondens ē hō. igit respōdens vidit papā qui fuit Cōfirmatur de illo. ois hō pueruiliiter est risibilis. z fortes ē hō. igit fortes cōuertibili ter ē risibilis. Cōfirmat de illo. oē possibile ē z antichristus ē possibili lis. q̄ antichristus ē. Et iterū de illo. oē mortuū ē nō hō z hō ē mor/ tuum q̄ hō est nō hō. Cōfirmat de illo. ois hō est aial. z tñ risibile ē hō. igit tñ risibile ē aial. Cōfirmat. vtrūq̄ aial currit. z fortes ē aial igit fortes currit. Cōfirmatur de illo. cuiuslibet hois asinus currit. z fortes est hō ergo fortes currit Cōfirmat de isto. oē aial vidēs est homo et asinus est animal videns ergo asinus est homo. Cōfir/ matur. Ois homo et aliud animal sunt homo z asinus. z fortes z pla/ to sunt homo z aliud animal. ergo fortes et plato sunt hō z asin⁹ Cō/ firmatur de illo. oē rudibile est nō hō vel asinus z brunell⁹ ē rudibile. q̄ brunellus ē nō homo vel asinus. Ad primū argumētū rīdetur. q̄ siue prima figura sit distincta a quarta siue non tunc nunq̄ est in da/ rij. quia medium in nulla pmissa p̄ distribuit⁹ sed ly animal quod nunq̄ debet fieri in aliquo silogismo. Sed a priori dicendum est q̄ p̄na nō va/ let q̄ asin⁹ est verum z p̄ns falsum Ad secundum dicendū ē. negando q̄ sit in darij. z p̄cedendo q̄ non sit bona consequentia. quia arguitur a suppositione confusa tñ ad determinatā respectu eiusdem multitudis vīz illius termini hō qui in maiore z in conclusionē distribuitur. et ly risibile in maiore supponit confuse tñ. et in conclusionē determinate. et de facto antecedens est verum z consequens falsum. Ad tertiu re/ spondetur distinguendo. quia vel ly risibile capitur ampliatue vel non ampliatue. Si caperet ampliatue tunc maior est falsa. z hoc si in am/ babus et est in darij. Si autē in ambabus capitur nō ampliatue. tunc iterum est in darij. z minor ē falsa. Si autē in vna caperetur ampliatue et in alia non ampliatue. tunc dicendum est q̄ nō sit in darij. quia tunc medium equiuocaret. Ad quartum rīdetur q̄ nō totum intret con/ clusionem. quia ly videns non. z tñ est maior extremitas. Sed ad ipso/ bationem dicendū est q̄ adhuc nō sit in darij. quia nō est eadem habi/ tudo. quia medium habet se in actō casu ad maiore extremitatē in ma/ iore. z ergo minor extremitas etiā deberet se habere in eodē casu ad ma/ iorem extremitatem in z clusione. Et deberet sic cōcludi. ergo brunellus videt homo. Ad quintum rīdetur. distinguendo. q̄ vel ly cum im/

Darii

portat ubique eandem associationem vel nō. Si primum tunc cōcedit q
 sit silogismus in darij et bona p̄na. Si autem in vna oportaret associa-
 tionem instrumentalem z in alia nō tunc negetur q sit in darij. q̄a tūc me-
 dium equiuocat z p̄na nihil valet vt pz. **Ad sextum**
 mō sicut ad quartū q nō sit eadē habitudo etiā nō totū intrat cōclusio-
 nē. quia ly ens ponitur in maiore z nō in cōclusiōe et nō est medium nec
 pars. s; ē ps maioris extremitatis. Debet ergo sic cōcludi. ergo in salz
 burga est hō et tūc pceditur q eēt in darij. **Ad septimū** dicendū ē pz
 mō z de rigore logice q nō sit silogismus q̄a nec maior nec minor ē ppō.
 ex quo nec expresse nec implicite habent subiectū. sed si sic formarent q̄/
 quid tu fuisti tu es et beatus tu fuisti. Respondetur q̄ adhuc nō valet
 neq; est in darij q̄a totale distributū a pre subiecti in maiore non ponit
 in minore s; ens quod fuisti. **Ad octauū** respondetur q nō sit in da
 rij z a p̄ori deficiat q̄a nō est bona p̄na. Sed a posteriori q̄a mediū equi-
 catur vix ly animal q̄a in maiore capitur materialit̄ z in minore psonali-
 ter. **Ad nonū** r̄ur eodē mō q̄a mediū equiuocatur. q̄a in maiore capit̄
 materialit̄ z in minore psonaliter. **Ad decimū** respondet negando q
 sit in darij. q̄a nō est bona p̄na z in casu quo eo tpe quo papa fuisset tunc
 solū plato fuisset z vidisset eū tunc nō fuit scholaris z iohes p tunc non
 vidisset tūc antecedēs est vix z p̄ns falsus. S; a posteriori deficiat q; ma-
 ior extremitas i maiore alit̄ appellat suā formā q̄ in p̄clusiōe vt pz ex vna
 regula de appellatiōe forme quā vide in tractatu de appellatiōib; **Ad vndecimū**
 vnde camū r̄idetur negando q sit in darij q̄a nō est bona p̄na z p̄ns est
 falsum. z l; eius extrema supponat p eodē tū ibi ponit aliq̄d signū rōne
 cuius aliq̄d sp̄cialiter ad v̄ritatē ppositi onis requiritur. vix q ly fortes et
 z ly risibile sint termini p̄uertibiles. z deficiat hec regula. q̄a d̄terminatō
 addita copule in maiore etiam debet ei addi in minore z in cōclusiōe. vt
 patuit ex regula vna z hoc nō ē ibi. **Ad duodecimū** respondetur fm
 marfilij qui tenet q terminus ampliatiuus a parte subiecti positus sup-
 ponat solum p̄ore que est z non p̄ re que nō est. negando q sit in darij
 q̄a defacto antecedēs est vix z p̄ns falsum. q; ipse pcedit oēs illas. om̄e
 possibile est. om̄e futurū est. om̄e imaginabile est. Et deficiat hec regula
 fm eū q nō totū distributū a parte subiecti in maiore predicatur in mi-
 noze. q; maior valet tantū. om̄e possibile q̄d pōt esse est mō in minore so-
 lum ly possibile predicatur. q̄a marfilij concordat cū Biridano de ter-
 mino ampliatiuo a parte predicatori posito videlicet q talis supponat p̄
 re que est z que nō est. Sed fm Biridanum dicendū est q sit in darij. z
 bonus silogismus z maior est ita falsa sicut conclusio. **Ad tredecimū**
 dicendum est negando q sit in darij. q; non est bona p̄na. z iā arguitur
 ab amplo ad nō ampliū sine d̄tributiōe ampli vix rōe ly hō in minore
 vbi ampliatur p̄ predicatori p̄teriti temporis vix p̄ per ly mortuū z non
 distribuitur et in conclusiōe nō ampliā. **Ad quartūdecimū** dicendū
 negando q sit in darij. z q̄i probat p̄ denotatiōē vocaliū dicendū ē q
 nō sit silogismus q̄a nō est bōa p̄na. z deficiat hec regula q̄a nō tota signi-
 ficatio p̄ntis dependet a significato antecedētis q̄a i minore ponit ly tan

R. Ad decimū qntū.

tum et etiā in cōclusiōe faciens vnam excludiū. z tamē in maiore nō fa-
cit excludiū qd nō ponitur ibi. Est ergo vltiate dicendū q in pregnant
bus nō oportet silogismū valere. Ad decimū quintū respondet disti-
uēdo de pñā: qd vlt p ly illoz idusū in ly vtrūqz demonstrat sortes vlt nō.
si demonstrat sortes pcedit pñā. sz nō ē silogism' in darij vt patebit. Si
aut nō demonstrat sortes tūc negetur pñā. z itez nō est silogism' in da-
rij. z qd qd d demonstraret p illō pñomē illoz idusū in ly vtrūqz numqz
erit silogismus nec in darij qd nō totū distributi a pte subiecti in maiore
pdicat i minore. qd h totū ē subiectū i maiore z distribuit al' d nūcro illoz
duoz z nō pdicat i minore. Si at h fieret z sic argueret vtrūqz aial currit z
sortes ē al' de nūcro illoz duoz. qz sortes currit. ita q idē dmonstraret p ly
illoz i maiore z minore tūc ēē silogism' bon' z i darij. Ad sedecimū mē
breuiter q nō ē in darij qz nō ē eadē hūdo qz ly sortes in pclusiōe dbe-
ret stare in genituo casu sic stetit mediū in maiore sic septimū patuit supra

R. ad sedecimū

Ad decimū septimū

z neqz valer pñā. Sz deberet sic concludi. qz fortis asin' currit. Ad de-
cimū septimū dicendū est distinguēdo qd vlt ly aial vidēs vbiqz determi-
nant se eodē modo vlt diuersimode. si pñū h est dupl'r vel vbiqz sic ad-
iectiū z substantiū vel sic regēs z rectū. si pñū pceditur qz sit i darij
z negetur q nō sit bona pñā. qz qñcunqz cōsequēs erit falsū tūc etiā an-
tecedens. z licet ambe ptes sint possibiles in antecedētē nō adbuictum
antecedens ē impossibile. vt sic. qd partes sunt sibi inuicē impossibi-
les z maior vt sic valet tūc omīe animal qd videt hō. Qui' veritate po-
sita minor erit falsa q valet tantū. asin' ē aial qd videt. Si aut determini-
nant se sicut regēs z rectū vbiqz itez erit bona pñā z boni: silogismus
in darij rōe supra iā dicta z maior tūc valebit tantū. omīe ens qd aial vi-
det est homo. vlt omīe ens qd videt aial est homo. Et minor valet tantū
vt sic. z asinus ē ens qd aial videt q partes sunt sibi inuicē etiam icōpos-
sibiles. Si aut scdm vtrūqz q diuersimode se determinant negandū ē q sit
in darij qd tūc mediū equiuocatur vt patet. z in facili casu antecedēs est
verum z consequens falsum. Ad decimū octauū respondetur q
si maior sit vniuersalis et non mixte quantitatis sic q totum copulatum
distribuitur. z q ppositiōes de copulatis extremis sint cathogorice con-
cedendo q sit in darij z negetur q consequentia non valeat q uia antece-
dens est ita falsū sicut consequens. Ad vltimum respondet distingue-
do quia vel vbiqz tota maior extremitas infinitatur vel solum pars vlt
in vna ifinitat totū z in alia solū pars. si pñū vel etiā secundū concedit
q sit in darij z negetur q nō sit bona pñā. Si aut tertiū tūc negetur qd
sit in darij qz tūc maior extremitas equiuocatur.

Ad decimū octauū

Ad decimū nonū

**Ferio qart' mod' prime figure cōstat ex vlti negatiua
z particulari affirmatiua particularē negatiua z con-
cludētibus directe vt nullū animal ē lapis z quida m
hō est animal igit' quida hō non est lapis**

Arguitur primo

Contra hoc arguitur. hoc est argumentū in ferion et nō est bona con

Ferion

sequentia: arguendo sic nullus hoīs quilibet asinus currit et risibile est
hō igit risibil nullus asinus currit. Confirmat de illo. semp hō non
est animal et pñs tempus ē tpus. igitur in pñti tpe hō nō est aīal. Lō
firmatur de illo. nullus homo est omne animal. et aīal ē hō. g homo
non est homo. Confirmat de illo. nullū equū videt hō et faucllus est
equus. ergo faucllus vidēs non ē hō q lz sit bona cōsequētia. et tñ nō ē for
mat vt parebit et tñ ē in ferion vt vī. Confirmat de illo. nullus equ⁹
est asin⁹. et faucll⁹ videt equū. g faucllus nō videt asinū. Cōfirmatur
null⁹ lapis ē aq et in dānubio ē lapis. g in dānubio non ē aq. Con
firmat de illo nullū mortuū vivit. et aliqs hō ē mortu⁹. igit aliqs hō nō
vivit. Confirmat de illo. nullā missaz hodie et heri audies ē hō. et ri/
sibile est hodie et heri missam audies g risibile nō est hō. Confirmat
de illo. nullus fortis vt plato est plato. et plato est fortis vel plato g pla
to nō est plato. nisi dīceres q nō cēt bona psequētia quia maior ē falsa
Sed contra Maior est vera Quia eius contradictoria est falsa illa vi/
delicet. fortis vt plato ē plato pbatur qā est indefinita affirmatiua cui⁹
extrema nō supponūt. p eodē. assumptū pbatur qz subiectū supponit p
forte et predictū p platone. ergo nō supponūt pro eodē. tenet pñā. qz sic
arguendo expositioie extrema supponunt. p illis et illa nō sūt idēz ergo
extrema nō supponūt. p eodem demonstrando sortem et platonem.

Confirmat de illo. nullus asinus cuiuslibet hominis currit. et brunel
lus est asinus hominis. ergo brunellus nō currit. quod est in ferion. et ta
men in facili casu antecedens est ver⁹ et consequēs falsum. Cōfirmat
de illo. nullum pictum est hō et hō est pict⁹. g pictū nō est pictū. Ad p/
mū rñr negādo q sit in ferion et cōceditur q nō sit bona pñā. Un⁹ dīfacto
ante. edēs est ver⁹ et pñs falsum. et deficit iuxta regulas. quia arguitur
a nō distributo ad distributū rōnel⁹ asinus in maiore et in conclusione.
Sed sic concludendo ergo risibilis asinus non currit bene valebit et hoc
capiendo ly risibilis in grō. Ad secundū rñdetur negando q sit in fe/
rion quia non est bona pñā et deficit quia arguit a suppositione cōfusa
tantum ad determinatam respectu eiusdē multitudinis rōe ly homo in
maiore et in conclusione et respectu eiusdem termini distributi videlicet
ly animal quod in maiore distribuitur et in conclusione. Ad terciū di/
cendum est concedendo q pñā nō valet et neqz est ferion quia medium
scilicet ly animal i nulla pmissaz distribuitur vt pz qd tamen oporteret
fieri. Ad quartum respōdet pcedēdo q pñā bñ valet qā pñs est neces
sariū. et quo eius contradictoria est impossibilis scz omnis faucllus vi/
dens est hō. Sed negando q sit in ferion. quia nō est pñā formalis. qā
in simili nō sequitur. nullū equū videt substantia. et faucllus est equus.
ergo faucllus videns non est substantia que nihil valet vt patet. Sed a
posteriori deficit. quia nō est eadem habitudo qā medium in maiore te
net se ad maiorem extremitatem in accusatiuo casu et eodē modo se ba/
bere deberet minor extremitas ad maiore extremitatem in conclusio/
ne. Deberet ergo sic concludi. ergo faucllum non videt homo. et sic
bene valet et est in ferion. Ad quintum dīcendum est q non sit

2

3

5

6

7

8

9

10

11

R. ad pñm argumētū:

R. ad scōm

R. ad terciū

R. ad qrtum

R. ad qrtū

Baraliphton

Ad sextum

Ad septimum

Ad octauum

Ad nonum

Ad decimum

Ad vndecimum

Arguitur primo

Secundo
Tercio

in ferion q̄a in casu facili añs est vez z pñs falsum. z a posteriori deficit quia est regula. q̄ in quolibet siligismo negatio mediū i premissa affir/ matiuā dz ee totale extremū q̄ nō sit vt pz. Ad sextū rñdetur. cōcedē do q̄ non sit bona pñā z neq̄ est in ferion. q̄ defacto añcedens est verū z pñs falsū et arguitur a nō distributo ad distributū rōnel y ens in dū/ sum in minore vbi nō distribuit. z tñ in pñte distribuit ex eo q̄ sup ipm fertur negatio quod precauet dūm sic concluditur. ergo in dānubio ens non est aqua. pñā bene valebit z erit in ferion. z pñs vt sic etiā est veruz

Ad septimū respondet q̄ nō est in ferion q̄ nō est bona pñā. Sed a posteriori deficit q̄ arguit ab amplo ad nō ampli sine distributōe am/ pli vtz illius termini hō q̄ i minore āplatur z i conclusiōe nō z nullibi distribuitur. Ad octauū dicendū est q̄ nō est in ferion z negādo q̄ sit bona pñā formalis q̄a de facto antecedens est vez z pñs falsum. ex quo ly missam in pmissis exñs ps medij in maiore precedit hoc copulatū hodie z heri. z sic in contradictoria maior extremitas supponit determina te. Sed in minore sequitur illud copulatum hodie z heri. z sic supponit confuse tantū Sed a posteriori deficit q̄a mediū in illa in qua nō distri/ buitur supponit p pluribus quā in illa in qua nō distribuitur. Ad nonū rñdetur concedendo q̄ sit in ferion z negādo q̄ nō sit bona conse/ quētia. z ad probationē dicendū est q̄ maior sit vera z ad probationē cō cedendū est q̄ extrema supponūt p diuersis in sua cōtradictoria. s. p sor te z p platone. Sz tñ adhuc etiā supponūt p eodē scz p platone. Sz ad aliā im probationē qñ pbatur q̄ extrema nō supponant p eodem dicen dum est negando q̄ sit silogismus expōitiōis q̄a arguitur a nō distri/ buto ad distributū rōnel y supponit in maiore z in conclusiōe. z sic ma/ ior est ita falsa sicut cōsequens. Ad decimū respondet breuiter q̄ nō sit in ferion quia mediū in illa in qua non distribuitur supponit p pluribz q̄ in illa in qua distribuit. z sic consequētia nihil valet. Etiā hoc totum est mediū in maiore aīnus cuiuslibet hominis. z tñ nō totum predicat in minore. Ad vndecimū dicendum est negando q̄ sit i ferion quia non est consequentia z mediū equiuocatur quia in minore supponit pro homine picto ex qua rta parte regule topicalis. Sed in miore sup/ ponit pro homine vero

Baraliphton quintus modus prime figure cōstat ex vniuersali affirmatiua maiore. et vniuersali affirma tiua minore particlarem affirmatiuam indirecte con cludentibus.

Correlarium. vltima vocalis scilicet o in hac dictiōe baralipthō nihil facit ad fabricandum conclusiōē. sed solum p̄ietres vocales Argu trur. hoc est argumētum in baraliphton. z nō est bona consequentia. om nis homo est animal. z cuiuslibet aīni domin⁹ est homo. ergo domini aīnus est animal. Confirmatur de illo omnis homo est risibilis. et omne ftebile est homo. ergo risibile est omne ftebile. Confirmatur de illo. omnis homo vel aīnus est aīnus. z omne risibile est homo ergo

Baraliphton

asinus vel asinus est risibile. Confirmat de illo. oem deū necesse est esse
omnipotentē et oem creatantē necesse est esse deū. ergo omnipotentē necesse est
esse creatantē. Confirmat. ome currēs est homo et omnis asinus ē currens
ergo hō ē asin⁹. vbi antecedēs est possibile et pns impossibile. primum
p3. qā antecedens est vna copulatiua cuius ambe partes sūt posibles g
tota. Ad prīmū rñdetur negando q sit in baraliphton. et a priori defi
cit. qā nō est bona pna formalis qā i fili nō sequitur ponēdo loco ly aīal
ly currit vt sic arguendo omnis homo currit. et cuiuslibet asini dñs ē hō
ergo domini asin⁹ currit q secū eiusdē forme est et tamē nihil valet vt in
casu q nullus asinus curreret sed omnis homo curreret. Sz a postērio
ri deficit qā minor extremitas scz ly asini dñs equiuocat. qā in psequer
te ly dñi regit a ly asin⁹ sz in antē ly asini regitur a ly dominus. Ad se
cundū respondetur negando q sit in baraliphton. quia antecedens est ve
rum et consequens falsum defacto. Sed a postērio ri deficit hec regula
quando maior extremitas in maiore stat confuse tantū et mediū in mi
nore etiā stat confuse tantum tunc in conclusiōe maior extremitas etiam
debet stare confuse tantū. vel ambe extremitates debēt stare determina
te. Debet sic ergo concludi. ergo risibile ē flebile. vel sic. ergo a risibile est
omne flebile. Et sic ly a est signum suppositionis confuse tantū circa ly
risibile. et non potest dici q ibi arguatur a suppositione confusa tantum
ad determinatam respectu eiusdē multitudinis qā ille termin⁹ distri
butus nō ponitur secum in eadē propositione. Ad terciū rñdetur
iterum negando q sit in baraliphton quia si totū distribuitur tunc non
totum distributū a parte subiecti in maiori predicatur in minore. si aut
solum pars distribuitur tunc nō est eadem habitudo quia ly asinus de
bet se semel tenere ad partem subiecti et semel ad partem predicatori sicut
in premissis factum est. Debet ergo sic concludi. ergo asinus est asinus
vel risibile. Ad quartū dicendum est q nō valet consequentia et a po
stērio ri deficit illa regula q conclusio non est particularis ex parte modi
et dicta sed est vniuersalis ex parte modi vt patet. Ad quintū dicen
dum est q sit in baraliphton. Sed ad improbatōē negandum est q nō
sit bona consequentia. et quando probatur sic consequēs est impossibile
concedatur. et antecedens est possibile. respondetur negando. immo an
tecedens etiā est impossibile licet sit vna copulatiua affirmatiua cuius
ambe partes sint posibles. tamen hoc nō sufficit ad eius possibilitatez
sed vltra requiritur q partes non sint sibi inuicem impossibiles mō
ille due partes copulatiue nunq̄ stant siml in veritate

Celātes sextus modus prime figure cōstat et vniuer
sali negatiua maiore. et vniuersali affirmatiua mino
re vniuersalem negatiuam indirecte cōcludentibus.
vt nullum animal est lapis et omnis hō est animal.
ergo nullus lapis est homo

Arguit h̄ est argumētū in celantes et nō ē bona cōsequentia. nullius Arguitur primo

Celantes Dabit

Secundo

Tercio

R. ad p^mū argum^{tu}

R. ad sc^m

R. ad terciū

Arguitur primo

Secundo

Tercio

Quarto

R. ad p^mū argum^{tu}

R. ad secundū

R. ad terciū

R. ad q^{rtu}m

hominis quibet pars est in scholis. et quodlibet caput ē hominis pars ergo nullum ens in scholis est caput hominis. Confirmatur de illo. nullum currens quiescit et cuiuslibet hominis asinus est currens ergo nullum quiescens est hominis asinus. Confirmatur de illo. nullum nigrū fuit albū. et omne non albū fuit nigrū ergo nullū albū fuit nō al-
bum. Ad p^mū rōdetur negando q^d sit in celantes et pcedēdo q^d sit mala consequentia et deficit hec regula quia mediū in nulla premiāriū complete distribuitur q^d ly ips in maiore nō supponit distributue ex q^d super ipsum feruntur duo signa distributua. Ad secūduū respondet. q^d nō valet p^{na} q^d arguit a nō distributo ad distributū rōc ly asinus in minore et in conclusione. Ad terciū dicendū q^d nō sit in celantes quia non est bona p^{na}. Et iam arguitur a nō amplo ad amplum rōne maio-
ris extremitatis scilicet albus cū distributōe apli. q^d in p^{nt}e distribuit. Dabit septimus modus prime figure cōstat ex vni-
uersali affirmatiua maiore et particulari affirmatiua minore et particularem affirmatiuam indirecte conclu-
dentibus. vt omne animal est substantia et hō est ani-
mal ergo substantia est homo.

Arguitur hoc est argumētum in dabit et tamē nō est bona psequē-
tia omne q^d erit est et antichristus erit. ergo ens est antichristus. Cō-
firmatur de illo omnem equum videt homo et fauell⁹ est equus ergo vi-
dens hō est fauellus. Confirmat. in omni ciuitate est asinus et respō-
dens est in ciuitate. ergo respondens est asinus. Cōfirmatur omne ra-
tionale est homo et angelus est rationalis. ergo homo est angelus. Ad p^m-
mū respondetur negando q^d sit in dabit. q^d antecedens est verū et p^{se}-
sequens falsū in casu. et hoc p^m mariliū quia p^m eum maior valet tantū
omne quod erit et est que est vera. et minor etiam est vera sed conse-
quens est falsum vt patet. Et tūc a posteriori dicit q^d nō totū q^d distri-
buitur a p^{te} subiecti in maiore predicatur in minore. Sed p^m Birida-
num cōcedit p^{na} et maior est ita falsa sicut cōsequēs. Ad sc^m dicē-
dum est q^d non sit in dabit quia non est bona p^{na}. Et a posteriori de-
ficit hec regula videlicet q^d nō est eadē habitudo. s^d d^{et} sic cōcludi ergo
hō est fauellū videns. Ad terciū r^{ur} negando itē q^d sit in dabit q^d
p^{na} nō valet et iuxta regulas deficit. q^d obliquus distributus in maio-
re captus p^{medio} in minore debet mutari in suū rectū secum eiu^sdem
numeri. Ad quartū dicendū est de distinguēdo de ly rōale quia si ca-
pitur vbic^q differentialiter put videlicet solus significat hominē tūc bⁿ
valet et minor est falsa sicut p^{ns} et est bonus silogismus. Si autē capitur
vbic^q nō differentialiter v^{ic} p^omi eo^q natū est v^{ti} rōne tunc maior est
falsa sicut p^{ns}. Et itē est bonus silogismus. Si autē capitur vario mo-
do tunc nō est silogismus neq^{ue} bōa cōsequentia. q^d tunc medium equi-
uocatur.

Septimo octauus modus prime figure cōstat ex vni-

Fapesmo Frisefmoz

universalis affirmatiua maiore et vniuersali negatiua minore particularē negatiuā indirecte cōcludētibz. vt omnis hō est substantia. et nullus lapis est hō ergo quedā substantia nō est lapis.

Arguitur hoc est argumētum in fapesmo et tamē non est bona p̄na. Arguitur primo omnis hō est risibile. et nullū rōnale est ois hō. ergo qdā risibile nō est rōnale. Et iterū de illo. cuiuslibet hois asinus currit et nullū rudibile est homo. ergo currens nō ē asinus rudibilis. Et iterū de illo. ois hō vel asinus ē asinus et nullū rudibile est hō. ergo asinus vel asinus nō ē rudibile. Ad primū rōndetur negando qd sit in fapesmo qā nō est bona p̄na et deficit hec regula qm maior extremitas stat p̄fusetim et mediū i minore etiam stat cōfusetantū tūc in p̄nte nullus s̄minos d̄z distribui. Deberet ergo sic concludi. ergo qdā risibile nō est oē rōnale. Ad scdm respondetur qd non sit in fapesmo qā arguitur a nō distributo ad distributū rōne ly asinus in maiore et in p̄clusiōe. Et in quolibet silogismo negatiuo oportet mediū in p̄missa affirmatiua esse totale extremū qd nō sit in argumēto assumpto. Ad terciū dicēdū est qd silr nō sit i fapesmo quia vel totū distribuitur vel pars solū. si primū tūc nō totū distributū a parte subiecti in maiore p̄dicatur in minore. si autem solū pars distribuitur tunc deficit hec regula. qā medium in p̄missa affirmatiua non est totale extremum.

Frisefmoz nonus modus prime figure cōstat ex particulari affirmatiua maiore et vniuersali negatiua minore particularē negatiuam indirecte concludenti bz vt quidam hō ē substantia et nullus lapis ē hō. ergo quedā substantia nō est lapis.

Correlariū. Vltie due vocales. s. o et u. in hac dictiōe frisefmoz q est pentasillaba. i. quinqz sillabarum nullā p̄positionē designant. sed ponuntur ad cōplementū metri in q p̄tinentur noia modoz prime figure videlicet barbara celarent darij ferion baralipton. Celantes dabitis fapesmo. frisefmozum. Arguitur hoc est argumentum in frisefmozum et non est bona consequentia. arguendo homo est mortuus et nullū mortuum est homo. ergo mortuum nō est mortuū. Cōfirmatur de illo. album fuit fortis et nullum nigrū fuit album. ergo fortis nō fuit niger. Confirmatur de illo. homo vel asinus est currens. et nullū asinus ē hō. ergo currens nō est asinus. Ad primū respondet. qd nō sit in frisefmozū qā de facto antecedens est verū et consequēs falsum. et deficit hec regula. qm s̄libet silogismo negatiuo oīz mediū in negatiua ita late negari sicut fuit affirmatum in affirmatiua quod non sit in argumento p̄assumpto quia mediū in affirmatiuo affirmatur ad duas differentias temporum scilicet ad est et ad fuit. Sed in negatiua solum ad vnam negatur. scilicet ad est. Ad secundū dicendum est qd non sit bona

Secundo

Tercio

R. ad s̄nū

Ad scdm

Ad terciū

Arguitur primo.

Secundo

Tercio

R. ad primū

Ad secundū

consequentia. nam in casu q̄ fortes tam primo sic albus z pri⁹ nunq̄ sit
erit albus sed niger z q̄ nullū nigrū fuerit albū antecedens est vez et cō
sequens falsum. Sed a posteriori deficiat quia mediū in illa in qua nō di
stribuitur accipitur p pluribus q̄ in illa in qua distribuitur q̄a in ma
iore vbi nō distribuitur accipitur ad est et ad fuit. Sed in minore vbi di
stribuitur solum accipitur ad fuit. Ad terciū r̄r nō ē argumētū in fri
selmoz quia non est bona p̄na. q̄a in casu antecedens est vez z p̄ns fal
sum videlicet q̄ solum asini currant z alias nihil currat. Sed a postero
ri deficiat q̄a mediū in silogismo negatiuo in premissa affirmatiua ōz esse
totale extremum quod nō sit. Etiam non totū intrat cōclusionem q̄a ly
asinus ponitur bis in premissis z solū semel in conclusionem tamen si hoc
precauetur adhuc nō erit silogismus. ex quo est alius defectus iaz dicit⁹
qui causatur in premissis. Et tantum de prima figura.

**Sequitur de secūda figura cuius tales dant
regule Ex puris affirmatiuis nihil sequitur
in secūda figura.**

Secunda figura

Notandū q̄ secūda figura ē q̄n mediū p̄dicat in ambab⁹ p̄missis. vt
nullus homo est asinus. z om̄e rudibile est asinus. q̄ nullū rudibile est
hō. Correlariū. Hoc argumentū etiam est in secūda figura. nullus cur
rēs est asinus hoīs. et om̄e risibile ē homo. igit̄ nullus asinus risibilis
est currens. Silr asinus ē in hoc loco z saltzburga est ille locus. ergo in
saltzburga est asinus. Et licet mediū non sit p̄dicatū i ambabus p̄e
missis t̄n ly p̄dicatur in proposito valet tantum. i. a parte p̄dicati po
nitur.

Regula. Utter ē falsa.

Notandum p̄ regula q̄ ipsa vt ponit non est vniuersaliter vera
q̄a plura sunt argumenta in secunda figura arguēdo ex puris affirma
tiuis q̄ t̄n sunt bonē p̄sequētie etiam boni silogismi. vt homo ē risibile
z animal est om̄e risibile. igitur homo est animal. Similiter homo est
fortes et risibile est fortes. igitur risibile est homo. Debet ergo sic itel
ligi. In secunda figura ex puris affirmatiuis nihil sequitur silogistice
in modo a petro hispano posito. Hoc probatur per denotationem vo
calium in talibus modis. Causa autem excusans regule est quia tūc
mediū in nulla premissaz distribueretur. ex quo p̄dicatur in amba
bus p̄dicatur quod si precauetur certe bene valet argui sicut p̄z in ar
gumentis sup̄ap̄positis z silibus. Vt potest r̄a sic intelligi. In sc̄ba fi
gura ex puris affirmatiuis nihil sequitur silogistice nisi arguat exp̄posito
rie. v̄l reductiue ad exp̄positiū vel mediū in ambabus accipiat pol
le. t̄iue. vel mediū in vna premissaz distribuatur. z quare addantur sin
gule particule cōmitto studiosis

Intelligitur

**Secūda r̄a maiore existenti particulari in secūda fi
gura nihil sequitur**

Intellectus regule

Notandum q̄ ista regula non est vniuersaliter vera z patet hoc sicut
prius. Sed debet sic intelligi. Maiore existente particulari in secūda fi
gura nihil sequitur silogistice in modo a pe. bil. posito. v̄l sic nūq̄ sequit̄

Secunda Figura

est aliquis syllogistice in secunda figura maiore existente particulari nisi arguat explicatione vel reductiue ad syllogismum expositionis. Vel mediū in ambabus accipiat collectivē vel cōcludat indirecte. vlt mediū in vna distribuatur arguēdo affirmatiue. vlt p̄caueat q̄ nō arguat a nō distribu- to ad distributum. Exemplū primum. q̄ sequit bene homo ē sortēs. et oē aīal est sortēs. ḡ animal est homo. Exemplū secundū. quia bene sequit sortēs est animal et plato est idem animal. ḡ plato est sortēs. Alia exem- pla sunt facili fabrice. Notandū q̄ capiēdo modū p̄ p̄missis tñ s̄. *Quot sunt modi secū- cut cepit Pe. Dis. tunc solum sunt quattuor modi secunde figure q̄s ponit de figure.* Pe. hī. in littera. Sed capiēdo modū p̄ p̄missis et cōclusionē s̄m̄ tūc sunt duodecim modi secunde figure viz quattuor q̄s ponit Pe. Dis. et alij duo sc̄z cesaron et camestron omnes directe cōcludentes. et alij sex in directe cōcludentes. et sunt in re illi sex iam dicti cōsiderati in q̄ntum cō- ducunt indirecte. et sic sunt duodecim.

Cesare primus modus secunde figure constat ex vni- uersali negatiua maiore et vniuersali affirmatiua mi- noze vniuersalem negatiua in cōcludentibus directe vt nullus homo est lapis. et omnis lapis est lapis. er- go nullus lapis est homo.

Arguitur Hoc est argumentum in cesare. et tamen nō est bona p̄na Arguitur primo ergo dicta falsa. Assumptū. p̄banit sic arguēdo. nullus hō est vinū bis bibens. et omne risibile est bis bibens vinum. ḡ nullū risibile est homo

Cōfirmat de illo Nullus homo est oē aīal. et omne risibile est aīal. Secundo. ergo nullum risibile est homo. Confirmat de illo. Nullum mortuū Tertio viuū et omnis hō viuū. ergo nullus hō est mortuus. Ad primū re/ R. ad Primum spondet. negando q̄ sit in cesare. et a priore defiat. q̄ nō est bona p̄seqn- tia. Sed a posteriori. q̄ medium in vna accipitur vnica acceptione et in alia diuersa. vt patet. Ad secundum respondet breuiter q̄ nō sit i ce/ Ad secundum. sare. q̄ de facto totū aīcedens est verum et p̄ns falsum et mediū in neu- tra p̄missarū distribuit. Ad tertium dicendum est q̄ nō sit in cesare. Ad tertium. quia arguit a nō amplo ad ampliū cum distributiōe ampli. vt ratione illius termini homo in minore et in cōclusionē. Sed deberet sic cōcludi. ergo nullus homo qui est mortuus. et tunc bene valeret.

Camestres secundus modus secunde figure constat ex vniuersali affirmatiua maiore. et vniuersali nega- tiua minore. vniuersalem negatiuam directe conclu- dentibus. vt Omnis homo est animal. et nullum li- gnum est animal ergo nullum lignum est homo.

Arguit Hoc est argumentum in camestres et tamen non est bona cō Arguitur primo. sequentia. ergo Assumptum. p̄batur sic arguendo. Omnis homo ē vt tunc albus. et nullum risibile est album. ergo nullum risibile est homo q̄

Secundo

Tertio.

R. ad primū.

R. ad secundum.

Ad tertium

est vel fuit Confirmatur de illo. Omnem oculum habens tu potes videre. z nullum oculum habens tu potes videre. ergo nullū oculū habens est oculum habens. Confirmatur de illo. Omnis homo z aliud animal sunt homo z asinus. z omnis hō z aliud animal nō sunt homo et asinus. ergo omnis homo z aliud animal nō sunt homo z aliud animal. Ad primū respondet q non est in camestres. quia nō est bona consequētia. Et a posteriori deficit hec regula. quia medium in premis/ sa negatiua non ita late negatur sicut fuit affirmatiua in affirmatiua

Ad secundū dicendū q non est in camestres si aliqua negationū ca/ peretur infinitanter. vt patet ex denotatiōe vocalium. Si autē ly nullūz vbicq; capitur neganter tunc concedēdum est q sit in camestres. z nege/ tur q non sit bona psequētia. z quando minor sic pbatur. illum oculū habens tu non potes videre. z illum oculum habens tu non potes vi/ dere. ergo nullum oculum habens tu potes videre. cōceditur consequē/ tia. quia etiam quelibet singularium vel ad minus vna est falsa. et sic ex falso bene sequitur falsum. Ad tertium respondetur Si ly omnis di/ distribuit totum copulatum ex certificatione tunc valet bñ. z est in came/ stres. Si autem ly omnis distribuit solum ly homo tunc non est in ca/ mestres. qz añs est verum z pñs falsum. Et tūc arguitur a nō distribu/ to ad distributum ratione ly aliud animal

Festino tertius modus secunde figure constat ex vni/ uersali negatiua maiore et particulari affirmatiua minore particularem negatiuam concludentibus di/ recte. vt nullus homo est asinus z rudibile est asinus ergo rudibile non est homo

Arguitur primo

Secundo.

Tertio

R. ad primum.

Ad secundum

Arguitur Hoc est argumentum in festino. z tamen nō est bona cō sequentia sic arguendo. non tm̄ homo est animal. z risibile est animal. ergo nō tm̄ risibile est hō. Confirmat de illo. oīs hō nescit lectionez et plato scit lectionem. ergo plato nō est homo. Confirmat de illo. nul/ lus homo puerbilibiter est animal. z risibile est animal ergo risibile non cōuertibiliter est homo. Ad primum respondet negando q sit in fe/ stino. quia non est bona consequentia. Sed a posteriori deficit. qz medi/ um in neutra premis/ sa distribuit. scz ly animal. ex quo sup ipm ferunt/ duo signa lata in ipm. scz ly non z ly tm̄. etiam pclusio non est picular/ negatiua sed vniuersalis. Si autē maior sic formaretur. non tm̄ homo est omne animal cum eadem minore inferēdo illud psequens. ergo tm̄ risib. le non est homo. adhuc non est in festino. quia nō tota significatio consequentis dependet a significatione antecedentis. ex quo ly tm̄ in con/ sequente fertur in alios terminos q in antecedente. Ad secundū di/ cendum est distinguēdo quia vel ly nescit capitur p vna dictione vt du/ abus. Si pro vna dictione respondetur negādo q sit in festino. quia tūc maior non est vniuersalis negatiua. quia ly nescit est copula z super eaz non fertur negatio si verba sunt incompleta. Si autem sunt completa

Becunda Figura

timely est ē copula. et sic ex consequente etiam non habet medium. quia in maiore hoc totum est predicatum nesciens lectionem ut sic. Si autem sunt due dictiones conceditur quod sit in festino etiam bona consequentia et formalis. Ad tertium respondetur negando quod sit in festino. quia de facto ans est verum et consequens falsum. Sed a posteriori deficit. quia non tota significatio consequentis dependet a significatione antecedentis. Unde ly conuertibiliter existens determinatio aliqua speciali denotatione denotans videlicet in propositione affirmatiua quod subiectum et predicatum sint termini conuertibiles. et in consequente fertur ad illos duos terminos scilicet risibile et homo. Illa autem denotatio in antecedente nec formaliter nec virtualiter est expressa. etiam determinatio addita medio in maiore debet et etiam addi in minore et omitti in conclusione.

Ad tertium

Baroco quartus modus secunde figure constat ex vniuersali affirmatiua maiore. et particulari negatiua minore particularem negatiuam concludentibus directe. ut omnis homo est animal et quidam lapis non est animal ergo quidam lapis non est homo

Arguitur. Hoc est argumentum in baroco et non est bona consequentia. Arguit primo Omnis substantia est et substantie pars non est. ergo pars substantie non est substantia. Confirmatur de illo. Omnis homo est animal. ergo adam non est animal. ergo adam non est homo possibilis.

Confirmatur de illo. Omnis prima causa possibiliter est creans et deus necessario non est creans. ergo deus possibiliter non est prima causa. Ad primum respondetur breuiter quod non sit in baroco. quia de facto antecedens est verum et consequens falsum. Et minor probatur primo sic. Angeli pars non est. et angelus est. ergo substantie pars non est ab inferiori ad superius negatiue. Secundo sic probatur Anime intellectue pars non est ens et anima intellectua est substantia. ergo substantie pars non est ens. Tenet consequentia expositione. Sed a posteriori deficit in argumento assumpto. quia minor extremitas in minori capitur diuersis acceptionibus. Sed in consequente vnica. quod est contra vniam regulam que patet. Ad secundum dicendum est quod non sit in baroco. quia est mala consequentia. Sed a posteriori deficit. quia determinatio addita medio in maiore debet etiam et addi in minore. et omitti in conclusione. Nam possibile additur medio in maiore ut determinatio quia vradiectionum et in minore non et in conclusione non omittitur. Ad tertium dicendum est quod non sit in baroco. quia non est bona consequentia. Sed a posteriori deficit hec regula. quia minor non est particularis ex parte dicti et modi simil. Sed solum ex parte dicti.

Ad secundum.

Ad tertium.

Sequitur de tertia figura.

**Equiſ de tertia figura. Cuius tales dant re-
gule. Prima. Minore exiſtente negatiua ni-
hil ſequitur in tertia figura**

Regula vltter eſt falſa. Et ly ſubijciatur valet tantu ſicut a parte ſubiecti ponit. Secundo no-
tandū q̄ iſta regula vt ponit nō eſt vniuerſaliter vera. qz bene ſequitur
in tertia figura. ois hō eſt aīal. z nullus hō eſt aſinus. ergo aſinus aīal
non eſt. Similiter bene ſeqtur Omnis homo eſt aīal. z nullus homo ē
aſinus. ergo animal nō eſt aſinus. Debet ergo regula ſic intelligi. Vi-
Intellectus regule noze exiſtente negatiua in tertia figura nihil ſequit ſillogiſtice in modo a
pe. hiſ. poſito. vel ſic V. noze exiſtente negatiua nihil ſequit in tertia ſillo-
giſtice diuimodo ꝓcludit directe z de mō loquendi cōſueto. z diuimō ma-
ior extremitas fuerit terminus cōmunis nō diſtributus ꝓ ſignum vni-
uerſale affirmatiuū. z diuimodo maior extremitati in cōclutione nō ad-
ditur relatiuū identitatis. Dicitur primo ſillogiſtice. qz bñ ſequit. oīs
hō eſt riſibilis. z nullus hō eſt aſinus. ꝓ nullus aſinus eſt riſibilis. ſed
nō ſillogiſtice. quia nō eſt ꝓia formalis vt patet. Dicit diuimodo cōclu-
ditur directe. qz bñ ſequit etiam in tertia figura omnis hō eſt aīal z nul-
lus hō eſt aſinus. ꝓ aīal nō eſt aſinus. Dicit de mō loquendi cōſueto. qd
bene ſequit in tertia figura ois hō currit. z nullus hō eſt aſin⁹. ꝓ aſinus
currēs nō eſt. Dicit diuimodo maior extremitas fuerit termin⁹ cōis zc.
qz bñ ſequit. ois homo eſt ſortes. z nullus hō eſt aſinus. ꝓ nullus aſin⁹
eſt ſortes. Dicit diuimodo maior extr emitati in cōclutione zc. qz bñ ſeq-
tur. ois hō eſt aīal. z nullus homo eſt rudibilis. ergo nullū rudibile eſt
idem animal. Et tantum de illo textu.

**Secunda regula. In tertia figura ſemper concludi-
tur particulariter.**

Intellectus regule Notandū q̄ p̄ns regula ſicut prima nō ē vltter vera. ſed ſic intelligit.
In tertia figura ſp̄ ꝓcludit ꝓticulariter arguendo ſillogiſtice in mō a pe
tro hiſ. poſito. Et hec ꝓclufio eſt vera circūſcripta alienatiōe illius ſmī/
ni hiſpanus. Et ꝓpter iſtā regulā hmoi argumentū nō eſt ſillogiſmus
ois hō eſt aīal. z ois hō eſt riſibilis. ergo oē riſibile eſt aīal. Et lz ſit bo/
Cauſa. na ꝓia tñ nō eſt formalis vt patet. Et cā regule eſt. qz tñc arguit a non
diſtributo ad diſtributū. Et ſi hoc ꝓcaueret tñc certe bene pōt argui in
tertia figura. etiā ſi ꝓclufio fiat vltis ſaltē ceteris parib⁹. Dicit ceter⁹ pa/
rib⁹. qz ſi eſſet ibi alius defect⁹ nō eſſet ꝓ dicta. Dicit ſillogiſtice. qz argu-
endo nō ſillogiſtice tñc bñ ſequit in tertia figura ꝓcludendo vltter vt ſic.
ois hō ē aſinus z ois hō eſt riſibilis. ergo omde riſibile eſt aſinus. Sz
hoc nō eſt ſillogiſmus qz nō eſt ꝓia formalis vt patz. Dicit in modo a
pe. hiſ. poſito. qz bñ ſequit ois hō eſt aīal. z ois hō eſt oē riſibile. ꝓ oē r/
iſibile eſt aīal. etiā ſillogiſtice ſed hoc argumentum nō eſt in mō a pe. hiſ.
Modi tertię figure ſunt ſex. poſito. Vltter⁹ notandū q̄ capiēdo modū ꝓ ꝓmiſſis tñ tñc ſolū ſunt
ſex modi tertię figure q̄s ponit Pe. hiſ. Sed capiēdo modū ꝓ ꝓmiſſis z

Tertia Figura

conclusionem simul tunc sunt duodecim modi tertie figure. sex directe cō-
cludentes. et sex concludentes indirecte.

Darapti primus modus tertie figure constat ex vni-
uersali affirmatiua maiore et vniuersali affirmatiua
minore particularem affirmatiuam concludētibz
directe vt omnis homo est substantia. et omnis hō ē
animal. ergo quoddam animal est substantia.

Correlatiū. Omne argumentū in darapti similiter in alijs modis ter-
tie figure et in tertia figura extra modos est bona consequentia et forma
lis. **Arguit.** Hoc est argumentū in darapti et tamē p̄na nō valet sic
arguendo. ois hō currit. et ois hō vel asinus quiescit. Gasinus quiescit cur-
rit. **Confirmat** de illo. ois homo vel ois asinus est asinus. et ois hō
vel ois asinus ē hō. ergo hō est asinus. **Cōfirmat** de illo. ois hō cur-
rit et ois homo vel asinus quiescit. ergo asinus vel quiescens currit.

Arguit primo

Secundo.

Tertio

Ad primū respondet q̄ nō sit in darapti. et deficit vna regula vīz q̄
non est eadem habitudo q̄ male concluditur sed deberet sic concludi. q̄
quiescens est asinus vel currens. et sic maneret eadē hitudo. Ad secū-
dū rīdetur distinguendo q̄ sit totum distinctū distribuit in maiore
et minore tunc bene valet p̄na et est sillogismus. Si autē solū p̄s distincti
distribuit tūc nō valet. q̄ totale mediū in nulla p̄missaz distribuitur.

R. ad primum.

Ad secundum

Ad tertium dicendū est sicut ad primū q̄ non sit eadē habitudo. sed
deberet sic concludi. ergo quiescens est asinus vel currens. et similiter con-
sequentia non valet vt patet inspicienti.

Ad tertium

Felapton secundus modus tertie figure constat ex
vniuersali negatiua maiore et vniuersali affirmati-
ua minore particularem negatiuā concludētibz di-
recte. vt nullus homo est lapis et omnis homo ē ani-
mal ergo animal non est lapis.

Notandum q̄ omne argumentū in felapton est consequentia bona et
formalis. **Arguit.** Hoc est argumentū in felapton et tūc non est bona
p̄na. q̄ dicta falsa. arguendo sic. Nullius hoīs quilibet asinus currit. et
omnis homo videt equum. q̄ videns equum non est asinus vel currens

Arguit primo

Secundo.

Tertio.

Confirmat. Nullum asinum videt homo et omnis asinus est rudi-
bile. ergo rudibile nō videt hominem. **Confirmat** de illo. Null⁹ hoī
mo est asinus et omnis homo est sensitiuus. ergo asinus non est sensiti-
uus **Ad primū** respondet negando q̄ sit in felapto. quia non ē boī
na p̄na vt patet. Sed a posteriori dīcti q̄ arguitur a nō distributo ad
distributum rōnel⁹ asinus in maiore et in cōclusionē. Etiam nō est ea-
dem habitudo. q̄ mediū habet se in grō casu ad maiore extremitates
vel p̄m ei⁹. Et tamē minor extremitas non habet se sic ad maiore ex-
tremitatē in cōclusionē. deberet ergo sic concludi. ergo vidētis equus
asinus non est currens. **Ad secundum** rīdet q̄ non sit in felapton q̄

R. ad primum

Ad secundum.

Ad tertium.

non est bona cōsequentia. Sed a posteriori deficit qz non est eadem habitudo sed deberet sic pcludi. qz rudibile nō videt hō. capiēdo ly rudibile in actō casu. Ad tertiu rñdet q nō sit silogismus. qz arguit a non distributo ad distributum ratione ly sensitiuus. etiam pcluditur indirecte quod non deberet fieri.

Disamis tertius modus tertie figure constat ex particulari affirmatiua maiore et vniuersali affirmatiua minore particularem affirmatiuam directe concludētibz. vt homo est animal. et omnis homo est risibilis ergo risibile est animal.

Arguitur primo.

Arguit. Hoc est argumentū in disamis et tñ non est bona pñā. qz dicitur falsa. sic arguendo. Silogismus in celarent est negatiu⁹. et ois silogismus in celarent est ppo affirmatiua. qz ppo affirmatiua est negatiua.

Secundo.

Tertio

R. ad primum

Cōfirmat de illo. hōis est asinus et ois hō est sedes. qz sedes currit. Ad primū rñdetur q nō sit in disamis. qz ē regula qz tota maior et minor extremitates debēt intrare pclusionē. qd nō fit in argumēto assumpto. qz hoc totū silogismus negatiu⁹ est maior extremitas. et qz adiectiuum vocis et significati simul a pte pdicati positū includit substantiuū a pte subiecti positū. et nullibi ponit in pclusionē. Debet et sic pcludi. ergo ppo affirmatiua est silogismus negatiuus. et tñ bñ valet pñā et est silogismus. Ad secundū rñdet q nō est argumentū in disamis. qz nō est eadem habitudo. qz ly risibilis deberet stare in grō casu. sicut staret medium in maiore. Silt nō totū intrat pclusionē. qz ly ens est pars maioris extremitatis et nō ponit in cōclusionē. vt qz tollant ambo defectus pte sic pcludi. ergo risibilis ē asinus. capiēdo ly risibilis in grō. et tñ bñ valet. Ad tertiu rñdet pcedendo q sit mala pñā. et nec ē in disamis. qz est regula. In qlibet sillogismo vbi mediū vel ps ei⁹ accipit solū ad vnā differentiā tps sic q nō ad plures. tñ in alia debet accipi ad eandē differentiā tps adeqz. qd nō fit in argumēto assumpto vt patz. etiā mediū in illa in qua nō distribuitur supponit p pluribz qz in illa in qua distribuitur. vt patet.

Ad tertium.

Datisi quartus modus tertie figure constat ex vniuersali affirmatiua maiore et particulari affirmatiua minore particularem affirmatiuam directe cōcludentibus. vt omnis homo est substantia et homo est animal ergo animal est substantia.

Arguitur primo

Secundo

R. ad primum

Arguit. Hoc est argumentū in datisi et nō est bona consequentia. qz dicitur falsa. Ois hō conuertibiliter est risibilis. et hō est fortis. ergo fortes conuertibiliter est risibilis. Cōfirmat de illo. Ois asinus ē animal. et tñ asinus est risibile. qz tñ risibile est omne aial. Ad primū rñdetur

Tertia Figura

q non est in datisi. quia est regula. Determinatio addita medio in maiore debet ei etia addi in minore. et omitti in conclusione Debet q minor sic formari. et ho couertibiliter est sortes que e falsa. et sic pcludi. q sortes est risibile. Ad secundu rñdetur sit q nō sit in datisi. qz est regula q tota significatio pñtis debet dependere a significatione antecedēis qd n sit qz ly tñ est signum exponibile vel pgnās et ponit in vna pmissariū et nō in altera. et sic nō fert semp sup idem extremū.

Ad secundum

Bocardo quintus modus tertie figure cōstat ex particulari negatiua maiore et vniuersali affirmatiua minore particularem negatiuam concludentibus directe. vt substantia non est asinus et omnis substantia est ens. ergo ens non est asinus

Arguitur de illo argumento. Hominis asinus non est asinus. et qui libet hominis asinus est asinus. ergo asinus non est asinus. Confirmatur de illo. Homo non est rudibile. et omnis homo vel asinus est rudibile. ergo rudibile vel asinus non est rudibile. Ad primum rñdet negando q sit in bocardo. quia est regula q nunq in aliquo sillogismo medium in vna debet accipi vnica acceptione et in alia diuersa. modo in maiore medium accipitur diuersis acceptionibus. Sed in minore vnica acceptione vt patet. Ad secundum respondetur q non sit sillogismus. qz est regla. In quolibet sillogismo negatiuo medium in pmissa affirmatiua debet esse totale extremum. quod nō fit ibi

Arguitur Primo. Secundo.

R. ad primum

Ad secundum

Ferison Sextus modus tertie figure constat ex vniuersali negatiua maiore. et particulari affirmatiua minore particularem negatiuam concludentibus directe vt nullus homo est lapis et homo est animal ergo animal non est lapis.

Arguit Hoc est argumentum in ferison et non est bona consequētia sic arguendo. Nullus homo qui est est mortuus et homo est mortuus. ergo mortuus nō est mortuus. Confirmatur de illo. Nullus homo est species. et homo est species. ergo species non est species. Confirmatur de illo. Nullum creans est deus. et creans necessario est deus. ergo deus non est creans. Ad primum respondetur negando q sit in ferison. qz medium in pmissa negatiua non ita late negatur sicut fuit affirmatus in affirmatiua vt patet. Ad secundum respondetur q non sit sillogismus. quia medius equiuocatur. in vna enim accipitur personaliter. vt in maiore. et in alia materialiter vt in minore. Ad tertium et vltimum respondetur eodem modo sicut ad primum. vtz q medium in pmissa negatiua non eq late negatur sicut fuit affirmatum in affirmatiua: etiam minor non est particularis ex parte modi et dicti simul. sed solum ex parte dicti.

Arguitur primo.

Secundo.

Tertio

R. ad primum

Ad secundum

Ad tertium

**Equitur de Sillogismis expositorijs Circa
quam materiam queritur. Vtrum sillogis-
mus expositorius teneat in omni figura.**

Sillogismus expositorius

Est notandū q sillogism' expositori' est sillogismus cui' mediū est ter' /
min' singularis singulariter z vniuoce ter' sic se hñs q a qlibet pmissaz
ad vnā de oi valeat pñā. vt fortes currit z fortes ē hō g hō currit. Dñ
primo est sillogism'. hoc ponit p genere diffinit. p qd innuit q nihil est
sillogismus expositori' nisi sit sillogismus. z sic ptz q ly sillogismus est ge-

**Tres conditiones sil-
logismi expositoriij**

nus ad sillogismū expositoriū z nō expositoriū. Secdo notandū vt ha-
beat declaratō diffinitōis q tres pñtōes reqrunt ad hoc q aliqd sit sil-
logismus expositorius. Prima q mediū sit termin' singularis. qz nō se-
quit hō currit z hō q̄scit. ḡ quiescens currit. Secunda pñtio q medi-
um teneat singulariter z vniuoce ppter qd nō seqtur hoc ē asin' z hoc
est hō. ḡ homo est asinus diuersa demōstrādo p ly hoc. Sitr fortes cur-
rit z fortes est indiuidū. ḡ indiuidū currit. Sitr fortes est albu' z for-
tes est niger. ḡ nigr' est album. Tertia pñtio q a qualibet pmissarum

Ad vnā de oi vz pñā.

ad vnā de omni valeat pñā. Unde tunc ad vnā de oi valet pñā qñ p
anecedente ponit ipsa pmissa. z inferitur eadem pmissa cū pñte cum hoc
addito ad mediū omne qd est in bona pñā. vt bñ sequit. fortes currit. ḡ
omne qd est fortes currit. Et ppter illam pñculā non sequit expositorie
hec essentia diuina est pater. z hec essentia diuina ē filius. ḡ filius est pa-
ter. qz a nulla pmissaz ad vnā de omni valet pñā. qz nō seqtur hec
essentia diuina est pater. ḡ omne qd est hec essentia est pater. qz filius ē
ens quod est hec essentia. z tamen nō est pater. z sic pñs est falsum z an-
tecedens est verum. Et pariter a minore nō valet consequentia ad vnā
de omni vt pater. Et illis tribus requisitis pater declaratio diffinitōis

**Tres pñtōes pñcte
nō sufficiunt.**

Tertio est notandū q ille tres conditōes iam posite requirunt sed nō
sufficiunt ad hoc q aliquod argumētus sit sillogismus expositorius. sed
vltra requirit q ob'eruent omnes alie regule z cautele de bonitate alio-
rum sillogismoz date saltem q nō sunt ptra pñtatem z habitudinē si-
logismi expositoriij v: qz q nō arguat a nō distributo ad distributū. z oēs
alie regule obseruentur. Et dñ notāter saltem q non sunt ptra pñtatem
z habitudinē sillogismi expositoriij. qz nō oportet q mediū in vna pñ-
missaz distribuatur. ex quo terminus singularis nō ē capax distributōis

**Sillogismi exposito-
rij nō sunt pñe forma-
les zc.**

Quarto notandū q fin' Barilū sillogismi expositoriij sicut cōit for-
mant nō sunt argumēta formalia. qz in terminis diuinis dat instantia
nisi medio addat illa determinatio. oē ens qd est. vt si hoc argumētus
debet esse formale ille homo currit. z ille hō ē animal. ḡ animal currit. opoz-
tet q pmissa sic disponant. oē ens qd ē ille hō currit. z oē ens qd est ille
hō est animal. ḡ animal currit. alias em in simili nō sequit. ille deus ē pater.
z ille de' est filius. igit filius est pñ. Per hoc ad dubiū rñdet q ipsuz
de rigore falsum ē. qz nullus sillogismus expositorius tenet in oi figu-
ra. ex q hoc totum est predicatus. tenēs in oi figura. qz ly oi distribuit de
terminationē vnica acceptione acceptā cum suo determinabili. et sic est

R. ad qñtionem

Billogismus expositorius

pars extremi. Est tñ illa p̄a in oi figura silogismus expositorius tenet. sicut ista. silogism⁹ expositorius in omni figura tenet. Et differunt de due a titulo dubij solū i h̄ q̄a ly oi i titulo ē ps extremi z alijs nō. z ē exēplū de p̄ma figura sortes ē hō z al ē sortes. q̄ al ē hō. De scda hō est sortes z substantia ē sortes. q̄ substantia ē hō. De tertia sortes currit z sortes ē hō. q̄ hō currit. Correlariū. silogism⁹ dicitur tenere i illa vltia figura qñ tal silogism⁹ ē bon⁹ z mediū a⁹ disponit iuxta h̄itudinē illi vltieri⁹ figure

Correlariū. silogism⁹ expositori⁹ in oi figura tenet tā affirmatiue q̄ negatiue

Correlariū. silogism⁹ expositori⁹ p̄cludit tā indirecte q̄ directe

Arguitur h̄ dicta. h̄ ē argumētū expositoriū. z tñ nō ē bona p̄sequen tia. igit̄ deā falsa. a sūp̄rū probat sic arguēdo sortes alb⁹ nō currit z sor tes ē hō. igit̄ hō alb⁹ nō currit q̄a ē silogism⁹ expositori⁹. z tñ in casu añ cedens ē v̄p̄ z p̄ns falsū. Cōfirmat aliq̄s ē silogism⁹ expositori⁹ q̄ nō est bona p̄na assumptū p̄bat de illo. sortes asinus currit z sortes asinus quiescat. ergo asin⁹ q̄scens est asinus currēs. Cōfirmat tercio de illo. r̄yenne est panis z r̄yenne est homo. ergo homo est panis. Confir matur quarto de illo sortes currit z sortes ē tunica. ergo tunica currit.

Cōfirmatur quinto de illo r̄yenne est panis z r̄yenna est ciuitas q̄ ciuitatis est panis. Cōfirmat sexto de illo. tu vides sine hoc z h̄ ē ocul⁹ lus. ergo tu vides sine oculo. Cōfirmat septio de illo sortes vlt asin⁹. ē asinus z sortes est homo. ergo homo est asinus vlt asin⁹. Cōfirmat octauo de illo. sortes videt brunellū z brunellus nō ē homo. q̄ sortes nō ē oc⁹ videns hominē. Cōfirmatur nono de illo. ego video aīal q̄d est silogism⁹ expositorius: z tamē non est p̄na formalis. probatur quia in sibi non sequitur. ego vi deo illum hominē z ille homo est rex. ergo ego video regē. Confirma tur decimo de illo. sortes habens illam animā non est homo et illa ani ma est anima. ergo sortes habens animam non est homo. Confirma tur yndecimo de illo sortes heri fuit sortes. z sortes fuit in scholis. q̄ sor tes heri fuit in scholis. Cōfirmat duodecimo. tu es in isto loco z iste locus non est saltzburga. ergo tu nō es saltzburge. Cōfirmat. xij. de illo illius substantia pars nō ē z illa substantia ē substantia: q̄ pars sub stantie non est. Cōfirmatur. xij. de illo. hoc supponit pro homine. et hoc non ē homo. ergo non homo supponit p̄ homine demonstrando illū terminum homo in ista homo currit. Cōfirmatur. xij. de illo tu es in hoc. z hoc est in stuba. ergo tu es in stuba. Cōfirmat. xvj. de illo. hec sunt perpetua z hec sunt homo. ergo homo est perpetu⁹ demonstran do materiam z formā hominis. Cōfirmat. xvj. de illo. asinus est sor tis z sortes est homo. ergo asinus est homo. Cōfirmat. xvij. de illo illius hominis asinus currit. z ille homo videt asinū. ergo videns asinū est asinus vel currēs. Cōfirmatur. xix. de illo Adam nō est homo z adam vel rudibile est homo. ergo rudibile vel homo non est homo.

Ad primum respondetur concedendo q̄ sit bona consequentia. sed R. ad primum argu negando q̄ sit silogismus expositorius z quādo probatur per diffinitio mentum nem dicendum ē q̄ genus diffiniti sibi non conuenit quia non est silogis

Arguitur cōtra dicta

primo

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

Ad secundum

Ad tertium

Ad quartum

Ad quintum

Ad sextum

Ad septimum

Ad octauum

Ad nonum

Ad decimum

Ad undecimum

Ad duodecimum

Ad tredecimum

Ad decimumquartum

mus. quia est regula. Determinatio addita medio in maiore debet et etiam addi in minore et omitti in conclusione. Ad secundum respondetur breuiter quod non sit syllogismus expositio quia est regula quod medium ad nunquam in una eorum est totale extremum. Etiam obliquus singulariter tentus captus per medium in minore debet mutari in suum rectum ut patet. Ad tertium dicendum est eodem modo sicut ad secundum. quia sunt ibi duo defectus quod non totum intrat conclusionem quia ly ens bis ponitur in premissis et nunquam in conclusione. Ad quartum respondetur quod non totum intrat conclusionem quia ly ens est pars minoris extremitatis. et non intrat conclusionem. Etiam non est eadem habitudo. deberet enim sic concludi. ergo tunica est currentis. Ad quintum respondetur negando quod sit syllogismus expositio. est tamen distinguendum quod ly etienne constituitur absolute cum ly est vel per modum regiminis. si primum dicendum est quod non sit syllogismus expositio quia oportet etiam ly ciuitatis quod est pars minoris extremitatis in conclusione sic constituitur absolute quod non potest fieri. et sic premissa fieret incongruum. Sed tunc deberet sic concludi ergo in ciuitate est panis. Si autem secundum videlicet quod constituitur secundum modum regiminis preceat quod sit syllogismus et bona premissa. Ad sextum rursus quod non est bona premissa neque syllogismus quod arguitur si distributo ad distributum de ly oculo quod premissa distribuitur per illam propositionem sine et in antecedente non. Ad septimum dicendum est quod non sit eadem habitudo quia non bene concluditur. sed deberet sic concludi. si homo vel asinus est asinus. Ad octauum rursus quod non sit syllogismus expositio quia est regula. in quolibet syllogismo negatio medium in premissa affirmatiua debet esse totale extremum quod non fit ibi. Ad nonum dicendum est negando quod sit syllogismus expositio quia non est premissa formalis ut probat hoc argumentum et consequenter conceditur quod alia sit secunda eiusdem forme et non valet nam in casu quo ego viderem iohannem eo tempore per quod non est rex. et postea eligeret in regem et tunc non viderem eum. alius est verus et premissa falsus. Sed quod nullum argumentum est syllogismus hoc est id quia est regula quicunque medium est de terminatio alicuius quod totum accipitur unica acceptio tunc sub tali medio non valet syllogizari nec affirmatiue nec negatiue. exemplum ubi negatiue non valet ut in tali vel simili. ego non video hoc album. et hoc album est sorus ergo non video sorum. Ad decimum respondetur eodem modo dicendo sicut ad immediate precedens quod iam medium iterum est pars alicuius quod totum accipitur unica acceptione ergo non oportet syllogismum valere. Ad undecimum dicendum quod non sit syllogismus quia est regula determinatio addita copule in maiore debet etiam et addi in minore et omitti in conclusione. Ad duodecimum dicendum quod medium in premissa affirmatiua non est totale extremum. Ad tredecimum dicendum est quod non sit syllogismus expositio quia est regula. quod neque medium neque aliqua extremitas debet variari penes unicam acceptionem et diuersam. modo medium in maiore accipit diuersis acceptionibus. et tamen minor extremitas cum maiore extremitate vel preceat in premissa non accipitur diuersis acceptionibus. Ad quartumdecimum respondetur quod non sit syllogismus expositio quia minor extremitas equiuocatur. nam in minore capitur personaliter et in conclusione materialiter. Et sic arguitur a suppositione personali ad materiale. Si autem ly non homo in premissa est certificatio

Reductio Sillogismorum

etiam staret personaliter esset bonus sillogismus et prima bona. Ad quantum Ad decimum quintum
decimum rursus quod non totum intrat conclusionem et neque est eadem habitudo Sed
deberet siccludi. Et tu es in ente in suba. Ad sextum decimum rursus predece Ad decimum sextum
do quod non sit bonus sillogismus neque prima quod est ita quod tota maior et minor
extremities debent poni in conclusionem et solus tales quod non fit in argumen
to assumptio quod in conclusionem ponitur huius totum perpetuus huius. quod ly perpetuus exis
adiectum voce et significatio sit includit substantium sed huius ex regula ge
nerali. et tamen nullibi ponitur in premissis sic conclusum. Ad decimum septimum
septimum rursus quod non totum intrat conclusionem quod ly ens est per maiorem extremi
tatis et non ponitur in conclusionem Ad decimum octavum dicendum est quod si sit eadem Ad decimum octavum
habitudo quod deberet siccludi. Et videtur alium alius currit ut patet.
Ad ultimum dicendum est quod in sillogismo negatio medium in premissa affir
matio ut est totale extremum quod non fit in argumento assumptio.

Ira materia presentem potest oriri huius
modi dubium, utrum quilibet sillogismus
in modo imperfecto existens ad aliquem
modum perfectum sit reducibilis.

Pro illo dubio est notandum, quod sillogismus dicitur imperfectus qui est in mo
do imperfecto. Sunt autem in toto decem novem modi a pe. his. positi qui pa
tuerunt secundum ordinem, inter quos primi quatuor sunt perfecti, scilicet Barba
ra celaret darij. ferio. Qui ideo dicitur perfecti quia sillogismi existentes
in eis immediate regulantur per dicit de omni vel per dicit de nullo. Alii autem
omnes modi preter illos sunt imperfecti, quia non immediate regulantur per dicit
de omni vel per dicit de nullo, sed prius habent reducenda ad sillogismos perfe
ctos et magis evidentes. Secundo notandum, quod sillogismum reduci non
est aliud nisi ex sillogismo qui est in modo imperfecto fieri sillogismum ma
gis evidentem qui est in modo perfecto. Per hoc respondetur ad dubium, quod
omnes sillogismi imperfecti sunt reducibiles ad modos perfectos vel con
versive vel per impossibile. Pro huius intellectu est notandum, quod mo
di imperfecti quatuor modis possunt reduci ad modos perfectos. Uno
modo per solam conversionem unius premissae vel conclusionis ut argumentum
in datij. Secundo per solam transpositionem premissarum sicut modi perfectos
quarte figure. Tercio per conversionem et transpositionem simul ut argu
menta in disamis et camestres. Quarto per impossibile de quo inferri
patebit. Consequenter nota, quod quilibet modorum imperfectorum aut
incipit ab B E D aut F. si a b tunc huius reducitur convertive ad barbara si B. E. D. F. quid de
a c ad celarent. si a d ad darij. si ab fac darij. Et iterum nota, quod in quolibet notant
bet modorum imperfectorum ponitur aliquis istarum litterarum S P D L aut una
earum aut plures. S denotat quod propositio immediate designata per vo
calem immediate precedentem convertatur simpliciter sicut in datij mi denotant,
not debet converti simpliciter. P denotat quod propositio designata per vo
calem immediate precedentem convertatur per accidens sicut in darapn. D
denotat quod premissae debent transponi, unde transponere premissas non

Qui modi sunt perfe
cti aut imperfecti

Sillogismorum reduci

R. ad questionem

Modi imperfecti quatuor
modis reducuntur ad
perfectos

S. P. D. L. Quid

**Cōuersio d3 pcedere
transpositionem**

Cōuersio capit large

**Modi quarte figure
quo reducuntur**

**Reducere silogismū p
ipossibile**

**In scda figura fuatur
maior inuariata**

**In tertia figura fuat
minor inuariata**

**Ad quos modos re/
ducuntur**

est nisi ex maiore facere minorem et conuerso. Sed **L** denotat q argumētum in modo in quo ponit **ly** **L** in medio vel in fine solum debet reduci p impossibile et nō pueriue. Et dñ notanter qñ ponit i medio vñ in fine ppter cesare et camestres q reducunt cōuersiue et per ipossibile. vñ **S** vult simplr verti **P** pō p acci. **S** vult trāspōni **L** p ipossibile duci. Ampli⁹ notādū q si in aliq mō ipfecto d3 fieri transpositio et conuersio sic in dīlāmīs et camestres. sapelmo et friselmo tunc pūs d3 fieri pueriue et p⁹ **L** transpositio. Ulteri⁹ est notandū. q pueriue in pposito d3 capi lar/ geuiz p oī pñā siue bona siue mala cui⁹ añs et pñs sunt due cathegorice vtroq termino pñcipātes ordine cōuerso. Et sic particularis etiā p cō uertit p accidens. vt hec ē cōuersio in pposito. hō est al. q oīe aīal est hō lz non sit bona pñā. Cōsequēter notādū. q ponēdo qrtā figuram di stinctā a pñā tñc reducēdo aliquē modū de pñis modis qrtē figure ad modos pñimos pfectos solū debet pñisse transponi. qā pcludit indire cte. sic qtuor modi pñe figure concludit directe. Secundo notādū q reducendo silogismū de quinq vñāmīs modis qrtē figure ad aliquē modū pfectū pñe figure. tñc ante oīa d3 fieri transpositio pñullarum et post h sicut littere designant. Correlariū. qñz in aliquo mō quarte figure anteq reducatur ad modū pfectū pñe figure pñemisse debent bis transponi. vt in friselmozum. et omnia iam dicta de reductione con/ uersiua debent intelligi de modis secunde et tercie figure directe conclu dentibus. Amplius notandum. q silogismum reduci per impossibi le est ex opposito conclusionis pñimi silogismi cum vna sua pñemissaz in uariata inferre oppositū alterius pñemisse. vñ de omēs mōi secūde et ter/ tie figuraz possunt reduci p impossibile ad aliquē de qtuor pñimis mo/ dis pfectis pñe figure. Pro quo notādū reducēdo aliquē modū se/ cunde figure p ipossibile maior debet manere in propria forma. Sed contradictoriū conclusiōis pñimi silogismi d3 fieri minor in secūdo silogis/ mo. et contradictorum minoris pñimi silogismi debet fieri conclusio in se cundo silogismo. exempla patent practicantri. versus. Seruat maiorem variatq secūda minorē. Sed reducendo modū tercie figure p ipossi/ bile minor d3 manere inuariata. et pdictorum maio. is pñimi silogismi d3 fieri conclusio secundi silogismi pñeter qñ in pñimis duob⁹ modis ter cie figure. s. darapti et felapton. vbi contrariū maioris silogismi d3 fieri pclusio scdi silogismi. Et cā est. qā si inferret cōtradictoriū maioris. ta les modi reducerent ad modos perfectos inusitatos vt ad celaront et ad barbari. versus. Tercia maiorem variat seruatq minorē. Et est no/ tandum si quis vult scire ad quem modū pfectū pñimus modus secun de figure reducatur per impossibile. videat quis modus prime figure concludat particularem negatiuā. qd ostendit illa dictio **Q** diebam. In qua ponuntur vocales quatuor quatuor modis secunde figure definiē tes. et prima primo. et secunda secundo. et sic de alijs. sic q pñimus mo/ dus secunde figure reducitur per impossibile ad vnum modum pfectū prime figure cuius conclusio est o vt ferion. et sic de alijs. Sed modi tercie figure reducuntur pñi denotationem vocalium in hac dictio/

Reductio Billogismoz

ne leuare. In qua ponuntur sex vocales tercie figure modis correspon-
dentes. sic q̄ primus modus tercie figure reducitur p̄ impossibile ad vnuz
modum perfectum prime figure cuius conclusio est *E* vt celarent. z sic
de alijs. Correlarium. silogismus negatiuus conuersiue solum re/
ducitur ad negatiuum z nō affirmatiuum. Sed p̄ impossibile silogismus
negatiuus potest reduci ad affirmatiuum vt baroco z bocardo ad bar/
bara. Secundo patet q̄ idem silogismus diuersis modis potest reduci
scz conuersiue z per impossibile. imo quilibet exceptis duobus scz baro
co z bocardo qui solū reducuntur per impossibile. Dubitatur. an mo/
di imperfecti p̄me figure etnā possunt reduci p̄ impossibile. Rñr q̄ sic. vñ figure quomodo redu
in baralipon oppositū contradictoriū conuertentis conclusiois dz fieri cūtur per impossibile
maior. et conuertens minoris minor. Sed contradictoriū maioris p̄du
sio. Sed in celantes minor dz fieri maior. z p̄dictoriū conclusiois debet
fieri minor. z contradictoriū p̄uertentis maioris debet fieri conclusio
Sed in dabitis cōtradictoriū conuertentis conclusionis debet fieri ma
ior. z p̄uertens minoris debet fieri minor. z contradictoriū maioris con
clusio. Sed in sapismo contrarium conuertentis minoris dz fieri cōclu
sio eodem modo sicut in frisesimorum. z hoc ostendit illa dictio nescieba/
tis. Ultimo nota de coniugationibus premissarum. q̄ duplex ē con
iugatio scz vtilis z inutilis. Coniugatio vtilis silogistica est quando p̄/
misse adinuicem combinantur taliter q̄ ex eis sequitur conclusio silogi/
stice s̄m regulas de silogismis datas. Per oppositum autem diffinitur Inutilis.
coniugatio inutilis. z Aristoteles p̄mo prior. ponit. xvj. cōiugationes
nouē vtilis. s̄ septem inutilis. z qñq̄ aliqua est vtilis in certa figura. z
in alia inutilis. Tamen adhuc debet computari tanq̄ vtilis. Ex illis
patet quo modo silogismi imperfecti debeant reduci ad perfectos tam
conuersiue q̄ per impossibile. Et tantum de huius quarti tractat. Pe
tri bispani materia

aa ii ai ia

ee oo eo oe

ae io ao ie

ea ot et oa

Via non equale in

genium est omnibus sed plerique propter ingenij ob
scuritatem et difficultatem que vigere solent sepius
in maximis erroribus se capi sinunt. Utrigitur mo-
dice facilius habeatur diffinitionis silogismi notitia
atque argumentorum paralogisticorum et silogismorum

apparentium eorum quoque defectuum maior est specialior advertentia.
Amodo tenende sunt nonnullae regule iuxta quas argumentum silogisticum
cum praesertim illud de quo diffinitio silogismi ab Aristotele primo priorum
vel etiam Petri hispani in suo quarto tractatu tradita sonat fabricari et
indicari solent. Dimissis quinque regulis generalibus videlicet quae pu-
ris particularibus nihil sequitur Si aliqua praemissarum fuerit particula-
ris conclusio etiam debet esse particularis. Si aliqua praemissarum fue-
rit negativa conclusio etiam debet esse negativa. Ex puris negativis ni-
hil sequitur. Medius non debet intrare conclusionem. Quas Petrus his-
panus ponit et ibi videantur. Restat videndum de alijs. et primo ponē-
tur regule convenientes generaliter ambobus silogismis de quibus diffi-
nitione silogismi sonuit non curando de ordine.

Sit igitur prima regula talis. In quolibet silogismo
catholico capto pro praemissis et conclusione simul tota maior et mi-
nor extremitates debent poni in conclusione. et solum tales. nisi aliquid
poneretur in conclusione propter saluare congruitatem. vel ideo ut ceteri
termini starent eodem modo in conclusione sicut fuerunt accepti in pre-
missis. Propter istam regulam non sequitur silogistice. quilibet asinus
est hominis. et omne rudibile est asinus. ergo omne rudibile est homo.
quia non tota maior extremitas ponitur in conclusione ex quo ly ens di-
mittitur. Similiter non sequitur omnis homo videt asinum et omne vi-
dens equum est homo. ergo omne videns equum est asinus. quia iterum
tota maior extremitas non intrat conclusionem. Similiter non sequi-
tur. in isto loco est asinus et iste locus est in scholis. ergo asinus est in scho-
lis. quia iterum dimittitur ly ens. Dicitur in regula. et solum tales. propter
hoc non sequitur omnis homo currit. et risibile est homo. ergo risibile cur-
rit et chimera. quia non solum maior et minor extremitates ponuntur in
conclusionem. sed etiam aliquid additur quod non fuit positum in praemissis.
Similiter arguendo sic ista sunt perpetua et ista sunt homines. ergo homo
est perpetuus quia iam ly homo ponitur a parte predicati in conclusio-
ne inclusus in adiectiuo voce et significatione simul scilicet perpetuus. et
tamen ly perpetuus in antecedente non includebat ly homo. Dicitur
nisi aliquid poneretur ibi propter saluare congruitatem. quia bene se-
quitur silogistice. ego fui vvenne. et vvenna est ciuitas. ergo ego fui in ciui-
tate. ubi ly in ponitur in conclusione et non in praemissis. Sed iam ponit-
ur propter saluare congruitatem. deberet enim sic concludi. igitur ego
fui ciuitatis que esset incongrua. saltem prout ly ciuitatis construeretur

Regule Billogismoꝝ

cum ly sui absolute qđ oportet fieri. qđ mediū sit pstruit. Dicūt m̄ alii qui assumptū argumentū nō valere. qđ nō sit p̄ia formalis. z dant i fili forma instantiā sic. ego fui r̄yenne. z r̄yenne ē ciuitas. igit̄ ego suz sub ciuitate. ponendo loco ly in sub vel ex. Dicitur vt ceteri termini stent eodem modo. zc. Per hoc innuntur q in conclusionē bene possunt poni sin cathegoremata vel etiam alia signa vt termini eodem modo stent in conclusionē. z in p̄missis que tamen non sunt posita in antecedente. vt bene sequitur. nullus homo currit. z omnis homo est aial. ḡ currens non est oē aial. circūscripta saltē restrictiōe illius signi null? in maiore.

Secunda regula est tal. In nullo silogismo mediū neq; maior extremitas. neq; minor extremitas. neq; pars talium debet equiuocari. ppter h nō sequitur silogistice. sortes ē albus. z sortes ē niger. ergo albi ē nigri. verificādo maiore de sorte albo. z minore de sorte ethi ope qđ ille termin? sortes ē mediū equiuocat significādo duos sortes. Sicut nō sequit̄. omnis hō est pictus. z sortes est hō. ergo picti ē sortes quia iterum mediū scilicet ly homo equiuocatur. Similiter non sequit̄ omne apparens asinus est rudibile. z sortes est apparens asinus. ergo sortes est rudibile. pur in maiore ly apparens asinus determinat se sicut adiectiuum z substantiuum. z in minore sicut regens z rectum. Similiter non sequitur. homo est species z nullus homo est species. ergo homo non est homo. quia iam maior extremitas scilicet ly homo equiuocatur. Similiter non sequitur. nullum pictum est homo z omnis homo est animal. ergo nullum animal est pictum. quia iam minor extremitas scilicet ly animal equiuocatur. ex quo in minore capitur p suo significato principaliori. z in conclusionē pro suo significato minus principali. videlicet pro animali picto. Dicitur neq; pars talium. quia non sequitur quando aliqua pars medij vel maioris extremitatis vel minoris extremitatis equiuocatur saltem silogistice.

Tercia regula. In quolibet silogismo cathegorico oportet mediū ad minus in vna p̄missa z eē totale extremū. propter hoc nō sequitur. nullus hois asinus est risibilis. z hominis asinus ē currens. ergo asinus vel risibile est asinus vel currens. qđ ly hois est mediū. z in nulla p̄missarum est totale extremū: z qualitercunq; pcludat nihil sequitur silogistice. ex quo p̄missa non sunt disposita ad inferendū conclusionem. Similiter non sequitur. illius hominis oculus est dexter z illius hominis oculus est sinister. ergo oculus dexter ē oculus sinister immo neq; ex talibus neq; ex similibus p̄missis potest aliquid cōcludi silogistice. qđ p̄missa non sunt disposita. Et licet ista regula coincidat in parte cū aliq sequentiū. tñ nō oīno sicut patebit posterius.

Quarta regula. In quolibet silogismo cathegorico non expositio neq; reducibili ad talem oportet mediū totale qđ minus in vna p̄missarum completa distributione distribui videlicet pro omnibus suis suppositis tam essentialiter quam personaliter distinctis. nisi mediū sit aggregatum ex obliquo non distributo z recto

distributo quod aggregatum non accipit vnica acceptione. Propter istam regulam nō sequitur silogistice. omnis homo est animal. et quilibet asinus est animal. ergo quilibet asinus est hō. Similiter nullus homo est omne animal. et risibile est animal. ergo risibile non est hō. Similiter quilibet asinus hz aures. et quilibet hō hz aures. ergo quilibet asinus est homo. et in pluribus alijs simul ē. Vnde notanter nisi mediū sit aggregatū et c. quia bene sequitur. hominis quilibet asinus currit. et brunellus est eiusdem hominis asinus. ergo brunellus currit. Et in regula dicta fuit in quolibet silogismo nō expositio nec ad talem reducibili. qā in silogismo expositio. vlt in silogismo reducibili ad expositio nō oportet medium completa distributione distribui. quia hoc esset contra naturā silogismi expositio. iher quo oportet mediū in eo esse terminum singularem singulariter et vniuercentum. nam talis non est capax distributio nis. Similiter hoc idē nō requiritur in silogismo reducibili ad expositio. qz talis preter h q mediū cōpleta distributio distribuat bñ valet vt sic arguendo. homo est animal. et sortes est idēz homo. ergo sortes est animal. et tñ mediū nō distribuitur. Dicitur completa distributio. ppter hoc nō sequitur. omnis essentia diuina ē pater. et filius est eēntia diuina. ergo filius est pater. quia licet mediū distribuat. tamen non cōplete. quia non pro omnibus suis suppositis tam essentialiter q̄ personaliter distinctis quia quando complete distribuitur tūc bene sequitur silogistice. et maior erit falsa. qā tunc filius est eēntia diuina et tñ nō est pater

Quinta regula. In nullo silogismo arguendum est a non distributo ad distributum. vbi distributū computatur p vniuersalitate. et non distributum p particularitate. Propter quod non sequitur silogistice. omnis homo est animal. et sortes est homo. ergo sortes est omne animal. vbi arguitur a non distributo ad distributum rationale animal. Similiter omnis homo est risibilis. et nullus homo est omne animal. ergo nullū animal est risibile. vbi ly aīal in antecedente nō distribuitur sed in consequente. Similiter nullū albus est nigrus. et cuiuslibet hominis est nigrum. ergo nullius hominis est album. vbi arguitur a non distributo ad distributum rationale ens inclusū in minore quod existit pars predicari. vbi non distribuitur et tñ in consequente distribuitur. Dicitur notanter in regula. vbi distributum computatur p vniuersalitate. et non distributum pro particularitate qā bene sequitur. nullum rudibile ē risibile. et quilibet asinus hominis est rudibile. ergo nullus asinus hominis est risibile. et tamen arguitur a non distributo ad distributum rationale hominis in minore et in conclusioe. Similiter bene sequitur. nullus homo est albus. et quodlibet videns asinum est homo. ergo nullum videns asinum est album. vbi ly asinus in minore nō distribuit. s; in pte. et tamen est bonus silogismus. et in pluribus similiter

Sexta regula. In nullo silogismo arguendum est a suppositione confusa tantum ad determinatam respectu eiusdem multitudinis. i. respectu eūdem termini distributi secum in eadem pōne

Regule Sillogismoꝝ

positi. Propter qđ non sequitur. Omni tempore risibile est omnis hō et presens tempus est tēpus. qđ in presenti tempore risibile est omnis hō. quia non est bona psequētia. et arguitur a suppositione confusa tñ vi dicitur a ly risibile in maiore ad determinatā vicz ad ly risibile in pñte re spectu eiusdem multitudinis. i. respectu eiusdem termini distributi scilicet cum. scz ly homo in maiore et in conclusiōe. Similiter ppter istam regulam nō sequit. omnis homo est animal. et omne risibile ē hō. qđ oē risibi le est a animal. et sic ly a signum suppositiōis determinare circa ly anial. et de facto añs est verum et pñs falsum vt pater. Et dicitur notanter in regula respectu eiusdem termini distributi secum in eadem propositio ne positi propter vnā regulam sequentem que differt ab illa presenti. de qua etiam patebit videlicet quādo maior extremitas in maiore stat confusa tñ. et medium in minore. tunc maior extremitas etiā debet sta re confuse tñ in conclusiōe. et c.

Septima regula. In quolibet sillogismo cauendum est ne arguat a non amplo ad amplum cum distributiōe ampli. vel ali as contra regulam siue affirmatiue siue negatiue. Et ne arguat ab am plo ad non amplū sine distributione ampli. vel alias ptra intentionem eiusdem regule affirmatiue vel negatiue. Propter primā particulāz nō sequit. sortes nō est mortuus et sortes est ois hō ergo nullus hō est mor tuus. quia ly homo in minore nō ampliatur et in conclusiōe ampliatur. et cum hoc distribuit. et sic etiam intelligit regula nō solū de ampliatiōe sed etiam de ampla acceptiōe. Similiter nō sequit. Nullū mortuū est viuū. et omnis hō est viuus. qđ nullus hō est mortuus. vbi iterum ar guit a nō amplo videlicet a ly homo in minore ad amplū. scz ly homo in conclusiōe distributum. Propter secundā particulā nō sequit nullum possibile est homo et hō est possibilis. qđ homo non est hō. quia iā arguit ab amplo ad nō amplū sine distributiōe ampli rōne ly homo in minore et in conclusiōe. Similiter ad idem nō sequit. nullū generā dum est asinus. et rudibile est generandū. ergo rudibile nō est asin⁹ vbi arguit ab amplo ad nō amplū rōne ly rudibile in minore et in conclusiōe et sine distributione. qđ tñ oporteret fieri si deberet argui iuxta regulas et qualiter debet argui iuxta istam regulam et qui sint eiusdem regule de fectus. vide circa primā partem psequētiā in fine.

Octaua regula. In quolibet sillogismo cathegorico cauendum est ne aliqua extremitatū vel pars eius neqz mediū vel pars eius aliter appellet suā formā vel rōnem in pmissis qđ in cōclusiōe. Propter diuersitatē appellatiōis forme non sequitur. omne pcutiens scholarem est magister. et beatus est scholārē pcutiens. ergo beatus ē magister. qz medium vlt pars eius aliter appellat suā formā in maio re qđ in minore. Similiter nō sequit. omne videns nigrū est currens. et sortes est nigrū videns. qđ sortes est currens. qz iterū mediū aliter appel lat suā formā in maiore qđ in minore. Sic nō sequit. oē qđ pcutit scho larem est magister et mtr scholāris scholarem pcutit. qđ mater scholāris.

fuit magister. iam iterū medium diuersimode appellat suam formam.
Similit̃ nō sequitur. Sortes videt hoc z hoc est album. ergo sortes vi-
det album. qz iā minor extremitas aliter appellat suam formā in mino-
re q̃ in conclusione. Similiter nō sequitur. Sortes papam percussit z sor-
tes est hō ergo homo percussit papam qui est vel fuit. qz iam maior extre-
mitas diuersimode appellat suam formā in maiore z in conclusione
Sed ppter diuersitatem appellatiōis rōnis nō sequit̃. omne cognosces
venientem est sortes. z plato est venientē cognosces. q̃ plato est sortes
quia mediū vlt̃ ps eius diuersimode appellat suā rōnem. Similit̃ nō se-
quitur. Sortes cognoscat petrū. z petrus est venies. q̃ sortes cognoscat
venientē. qz iam in minore minor extremitas nō appellat suā rōnem. s̃z
in conclusione appellat z in pluribus alijs exemplis pariter

Nonā regula. Obliquus distributus aut singulari-
ter tentus captus p medio in aliqua pmissa positus in alia debet mu-
tari in suum rectum secū non disconuenientem in numero. Propter qd
non sequitur. Quilibet hois asinus currit. z calceus est hominis. et
go calcei asinus currit. Est tñ vez q in hoc argumēto etiam plures re-
gule deficiunt videlicet q nō totum intrat cōclusionem. Etā mediū in
neutra pmissa est totale extremū. Ponitur tñ ista regula ppter maiore
declaratiōem. z vt sciat q obliquus est mediū q tūc talis in alia debet
mutari in suū rectum secū nō disconuenientem in nūero. Quod d̃z notāter
in regula. qz nō sequit̃. in omni ciuitate vendit̃ panis. z Parisius z Ro-
ma sunt ciuitates q̃ parisius z rome venditur panis. Vlt̃. ergo in pa-
risius z in roma vendit̃ panis. quia iam obliquus non est mutatus in
suum rectum secum eiusdem numeri.

Decima regula. In prima figura nō debet esse plus
nec minus p̃dicatum minoris q̃ fuit distributū a pte subiecti in maio-
re nisi esset determinatio obliquis nō distributa termini distributi nō ex-
tendens. qz tūc deberet medio addi in minore z n̄ deberet poni in p̃clu-
sione. Propter istam regulā nō sequit̃. oē rudibile vel risibile currit. et
sortes est risibile vel rudibile. q̃ sortes currit distribuendo solū partē in
maiore. qz iam plus est p̃dicatum minoris q̃ fuit distributum a par-
te subiecti in maiore. Silt̃ non sequit̃. Nullus hō est asinus. z oē risibi-
le videt hoīem. q̃ nullum risibile est videns asinum. Silt̃ non sequitur
quolibet asinus cuiuslibet hois currit. z asinus siluestris est asinus. q̃ a-
sinus siluestris currit. qz iā minus ē p̃dicatū minoris q̃ fuit distribu-
tū a pte subiecti in maiore vt pater. D̃z nisi fuerit determinatio obli-
quis zc. qz bñ sequit̃ quilibet asinus hois currit. z brunellus est asinus ho-
minis. q̃ brunellus currit. ibi plus est p̃dicatum minoris q̃ fuit distri-
butū a pte subiecti in maiore. ex quo ly hois i maiore nō distribuit̃. S̃z
talis determinatio etiā debet addi in minore. z omitti in conclusione.
Propter qd etiā nō sequit̃. quilibet asinus hois currit. z asinus siluestris
est asinus. q̃ asinus siluestris currit. neq̃ p̃misit vt sic sunt dispositae ad
inferendū aliquā p̃clusionē. Dicit̃ nō extendens. qz si determinatio extē-

Regule Billogismoꝝ

dens addit medio distributo ita qd nō totū aggregatū ex medio & determinatio distribuit. tūc talis determinatio extendens nō debet addi medio in minore. sed debet poni i p̄clusionē. iō nō sequit. ois p̄pō si est ip̄osibibilis est falsa. & hec p̄pō deus est est p̄pō si est ip̄osibibilis. ḡ hec p̄pō deus est est falsa. Sed illa determinatio deberet addi maiori extremitati in p̄clusionē & deberet sic concludi. ergo hec p̄positio deus est est falsa. si est ip̄osibibilis.

Undecima regula. Si medio distributo in maiore addit determinatio obliqualis cōiter tenra non distributa q̄ nō accipitur vnica acceptione cū medio. siue capiat p̄fule tū siue determinate tūc eidem determinatōi in minore d̄z addi relatiū idēitatē. Idō nō sequit hoīs q̄libet p̄s ē in scholis & pes platonis ē hoīs p̄s. ḡ pes platonis ē in scholis. S̄z in minore d̄z huic t̄mō hoīs addi relatiū idēitatē. sc̄z ly eiusdē. & d̄z minor sic formari & pes platonis ē eiusdē hoīs p̄s. S̄itr nō sequit. semp hoīs q̄libet asinus currit & brunellus ē hoīs asinus. ergo brunellus semp currit.

Duodecima regula. Determinatio addita copule in aliq̄ p̄missaz & nō in p̄clusionē nō p̄cise rōne copule rōne cuius aliqd requiritur specialit̄ ad h̄itatē vel falsitatē p̄pōnis. Debet etiā ei addi in aliq̄ p̄missaz. Propter qd nō sequit. ois hō adeq̄te est risibil̄ & fortes ē hō. ḡ fortes adeq̄te est risibilis. S̄itr nō sequit. ois asinus p̄uertibil̄ ē rudibilis. & brunellus est asinus. ḡ brunellus p̄uertibil̄ ē rudibilis. S̄itr nō sequit. Dis hō essentialiter est substantia. & hō est albus. ḡ substantia essentialiter est alba. & de facto aīus est v̄x & p̄ns falsum. Sed talis determinatio debet etiā addi medio in minore. D̄ic̄t notat̄ in regula addita nō p̄cise rōne copule p̄pter determinatōes q̄ solū determinant copulā & nō p̄es extremoz vt negatōes vel etiā alie q̄ bñ p̄t̄ dī mītti q̄nq̄ in aliqua p̄missaz quandoq̄ in conclusionē.

Tredecima regula. In quolibet sillogismo cauendū est ne medium accipiat in vna p̄missaz vnica acceptione & nō in alia. neq̄ aliqua extremitatū in p̄nte accipiat vnica acceptione & nō in ante. p̄sertim qñ arguit negatiue. Propter p̄mū nō sequit. hoīs asinus nō est asinus & q̄libet asinus ē asinus hoīs. ḡ asin⁹ nō est asin⁹. qz mediū in minore accipit vnica acceptione & in maiore diuersa. S̄iliter nō sequit. Nullum vinū bis bibens est iohānes. & iohānes bis est bibēs vinum. ergo iohānes nō est iohānes & in plurib⁹ exemplis similiter. Sed p̄pter sc̄dm nō sequit. Illius hoīs asinus nō currit. & ille homo est hō. ergo asinus hoīs nō currit. qz mediū nō accipit vnica acceptione cū parte maioris extremitatis. & in conclusionē minor extremitas accipit vnicā acceptione cum eadem sc̄z parte. & hoc non debet fieri. Est tamē verum qd hec reglā possit comprehendī sub aliqua p̄missaz. qz quando sit p̄tra p̄ntem regulam tunc posset vnus dicere qd medium vel aliq̄ extremitatū nō acciperent eodem modo. & sic quodammodo mediū vel aliqua extremitatū equiuocaretur.

Quartadecima regula. q in quolibet sillogismo sit eadem habitudo terminor. hoc est tantū dicere. q qualitercūq; habet se medium in maiore ad minorem extremitatem vel partes eius taliter debet se habere minor extremitas ad maiore extremitatem vel ptes ei⁹ in conclusionē. Hoc intelligit quo ad casum z oia alia accidentalia. vt si medium in maiore ponit in aliquo casu recto vel obliquo tūc etiā minor extremitas in cōclusionē debet se habere in tali casu ad maiorem extremitatem. Similiter hoc est verum quo ad determinationes vt regētis z sui recti. magis cōis z minus cōis. vt etiā adiectiuū z suū substantiuū. Similiter hoc est vey qcum ad situationē terminor. vt si pars maioris extremitatis vel minoris in pmissis pcedit copulā. vel cōiungit cum medio tunc etiā in pclusionē debet sic pūgi z ad eandem partes extremi poni. Dicit pūmo quo ad casum. z hoc inter cetera est diligētius aduertendū ppter quod nō sequit oēm hoīem pcutit asinus. z sortest est homo. ergo sortes est asinus pcutiens. qz minor extremitas salicet ly sortes in conclusionē deberet stare in actō casu sicut stetit mediū in maiore. Similiter ly pcutit z asinus in maiore nō determinabant se sic adiectiuū z substantiuū. z q neq; deberet hoc fieri in conclusionē. sed sic pcludi deberet. qz sortem pcutit asinus. Similiter nō sequit. omnes equū videt hō. z brunellus est equus. qz brunellus est hō vidēs. Similiter nō sequit. In illo loco est asinus. z iste locus ē saltzburga. qz saltzburga est asinus. qz iam itez medium ponit in obliq casu z minor extremitas in cōclusionē nō ponit in eodem. Deberet qz sic pcludi. qz in saltzburga est asinus. Dicit hoc est vey q ad determinatōes zc. qz nō sequitur quilibet asinus hoīs currit. z brunellus est asinus. qz brunell⁹ et hōi currunt. Similiter non sequitur. oīs hō est aīal. z omne rōnale vel asinus est hō. qz oīs asinus rōnalis est animal. qz in minore ly rōnale z asinus nō determinabant se sicut adiectiuū z substantiuū. Sed in conclusionē sic se determināt. Dicit etiam q ad situationem terminor. qz nō sequitur. omne risibile vel rudibile est asinus. z oīs homo est risibilis. ergo oīs homo est rudibilis vel asinus. qz pars maioris extremitatis in maiore pcedit copulam. z q in pte etiā debet pcedere z nō sequi. recipiendo easdem pmissas. z inferēdo sic. qz oīs hō est asinus rudibilis ex eadem cā vel ex causa secunde particule pntis regule nō valet. Sed sic debet cōcludi. qz omnis hō vel rudibile est asinus. distribuendo in cōclusionē etiā solū partē sicut in maiore. Est q generale documētū v p sens regula obseruet q volens cōcludere bñ ponat maiorem extremitatem z partes eius si quas habet ad eandem pte extremi sicut ponebat in maiore. z hoc etiam est vey de pnbz minoris extremitatis. Et q bene ponat minorem extremitatē in pclusionē in eodem casu in quo ponatur mediū in maiore. nō aut hoc est vey de maiore extremitate totali quia fm qd cōcludit vel directe vel indirecte fm hoc ponit ad illud vel illud extremum.

Quintadecima regula. In nullo sillogismo mediū

Regule Billogismoꝝ

in illa in qua nō distribuit debet supponere pro pluribus q̄ in illa in q̄ distribuit. neq; etiam debet accipi p pluribus. Ideo non sequit. oē currens est asinus z oīs hō est currens qd est vel pōt esse. q̄ oīs hō ē asinus. qz ly currens in maiore vbi distribuit nō supponit p pluribus q̄ in minore vbi nō distribuit. Silt nō sequit. Nullus hō est mulier z mulier ē hō. q̄ mulier nō est mulier. Silt nō sequit. Quilibet hō est vir. z mulier est hō. ergo mulier est vir. Similiter nō sequit. nullus differēs ab hoīe est sortēs. z sortēs ē ab hoīe differēs. q̄ sortēs nō est sortēs. qz mediū in minore supponit p qualibet re mūdi. z nō distribuit. Sed i maiore non supponit p qualibet re mūdi. z distribuit qz p nullo hoīe supponit. Vex est tñ q̄ hoc argumētū aliter possit solui cū mediū in vna pmissa accipit vnica acceptione z in reliqua diuersa. vel q̄ mediū equi uocet vt patet supra. Vt etiā notāter in reglā neq; accipi p pluribus. qz nō sequit adā nō ē hō. z hō est adā q̄ est vel pōt esse. q̄ hō nō est hō. et q̄uis mediū tā nō supponat accipit tñ in vna p aliquo z in alia nō

Sedecima regula. Non oportet argumentum vale re de forma sillogistica qñ aliq; terminus in antecedente stat p̄fusa tñ q̄ in p̄ntē stat determinate respectu termini secum distributi in cōdusione Ideo nō sequit. Dis homo est risibilis z oē flebile est hō. q̄ risibile est omne flebile. Silt nō sequit. Nullus hō est omne animal. z omne risibile est homo ergo animal non est risibile. sed in consequente talis terminus etiam deberet stare confuse tñ. vel omnes termini deberēt stare determinate. z q̄ deberet sic concludi in p̄mo. q̄ a risibile est oē flebile. sic qz ly a sit signum suppositōis cōfuse. in circa ly risibile. Et alij eandem regulam ponūt sub alijs verbis. z sic qñ mai or extremitas stat confuse tñ z mediū in minore etiā stat cōfusa tñ. tūc maior extremitas in cōdusione etiam debet stare cōfusa tñ. vel oēs termini debēt stare determinate. Et redit ista regula in idē cū prior vt patet practicatū. Et differūt ille due regule ab illa vīz qz nō debet argui a suppositōne p̄fusa tñ ad determinatā in hoc qz in p̄nti tūc terminus distributus nō ponit in eadem p̄pōne in p̄missis cū termino supponēte p̄fusa tñ. Sed in p̄cedēti regula tūc talis terminus distribuit in p̄missis ponit cū termino stāte cōfusa tñ in eadem p̄pōne sicut ibi dictum est.

Decima septima regula. In quolibet sillogismo quādo mediū vel pars ei accipit solū ad vnā differētiā t̄pis sic qz nō ad plures tūc in alia debet accipi ad eandē differētiā t̄pis adeq̄te. Propter qd nō sequit. sortēs est album z sortēs qui est vel fuit ē nō albū. q̄ nō albū est albū. Est tñ vīz qz bñ pōt argui a nō amplo ad ampliū iuxta intētiōne regule affirmatiue z negatiue. Silt ab amplo ad nō ampliū cū distributōe ampli z obseruat alijs p̄dictōib; eiusdem regule.

Decima octaua regula. In quolibet sillogismo canendum est ne aliq; terminus distribuatur vel accipiatur p pluribus i cōsequente q̄ in antecedente. Ideo nō sequit. Quilibet asinus illi hominis currit z ille homo est hō. ergo quilibet asinus hominis currit. qz ly asinus

ius in antecedente distribuitur solum p asino hominis demonstrati p
ly illius. Sed in pte. p quolibet asino hominis. Similiter non seq/
tur non bis bibi hoc vinum z hoc vinum fuit vinum. ergo nō bis bibi
vinum. Similiter nō sequitur. sortes nō differt ab hoie. z plato est hō
ergo sortes non differt a platone. Est ergo generaliter tenendū q nō de
bet subsumi sub determinatione singulariter tenta vel distributa vl etiā
non distributa vnica acceptione accepta cum suo determinabili distribu
to. Hoc est qd alij dicunt non oportere valere sillogismum neq descē
sum neq inductionē sub determinatione accepta vnica acceptione cum
suo determinabili. et pferim quando arguitur negatiue. Propter qd
non sequitur. asinus illius hominis nō currit. z ille hō est homo. ergo
asinus hominis non currit.

Decimanona regula. In quolibet sillogismo copule
principales z verbales debent importare idem tempus. id ponendo q
ly est in maiore importaret primā medietatem illius hore. p qua solum
asini currant. z in secunda importaret scđam medietatem illius hore p
qua solum homines currerent. tunc nō sequeretur. omne currens est asin/
nus. z omnis homo est currens. ergo omnis hō est asin⁹. et de facto añs
est verum z pñs alium. Sed iā deficiat ista pñs regula. qz copule nō im
portant adequate idem tēpus.

Vicesima regula. In quolibet sillogismo cathegori/
co negatiuo oportet mediū in premissa affirmatiua esse totale extremuz
Ideo non sequitur. Omnem equum videt homo. z nullus asinus est
equus. ergo asinum videns homo nō est. quia in casu in quo solus vn⁹
homo esset qui videret omnem equum z oēm asinum. añs esset verum.
z consequēs falsum. Similiter nō sequit^r. Omne risibile vel rudibile
est asinus. z nullus asinus est risibilis. ergo rudibile vel asinus non est
asinus. capiendo ly risibile p medio. quod in pmissa affirmatiua nō est
totale extremum. Similiter non sequitur. Nullus obulus valet dñas/
rium z quilibet florenus valet obulum. ergo nullus florenus valet de/
narium. Similiter nō sequitur. Cuiuslibet hominis asinus currit.
et nullum rudibile est homo. ergo currens non est quilibet asinus vel
rudibile. Similiter non sequitur. Dis hō vel asinus est asinus. z nul
lum rudibile ē homo. q asinus vel asinus nō est rudibilis. z in pluribz
pariformiter.

Vicesima prima regula. In quolibet sillogismo ca/
thegorico negatiuo oportet mediū in premissa negatiua eque late nega
ri de vna extremitatum sicut fuit affirmatum de altera extremitatum
Ideo non sequit^r. Omne album fuit sortes. z nullum nigrum fuit alb/
bum. ergo sortes non fuit nigrum. quia medium scilicet album nō ita la
te negatur in minore sicut fuit affirmatum in maiore. eo q in maiore af
firmatur et supponit ad duas differentias temporū Sed in minore so
lum ad vnā vt patet. Est tamen verum q in premissa negatiua bene
potest latius negari qz fuit affirmatum in affirmatiua. quia bene sequi

Regule Syllogismorum

Sur Omnis homo est animal. et sortes non est homo qui est vel fuit. ergo sortes non est omne animal. Similiter propter istam regulam non sequitur. Homo est mortuus et nullum mortuum est homo. ergo mortuum non est mortuum. Similiter Nullum creans est deus. et omne creans necessario est deus. ergo deus non est deus. Similiter non sequitur. omnis homo est vel fuit aial. et nullum risibile est animal. ergo nullum risibile est homo qui est vel fuit. et sic de alijs.

Dicesima secunda regula. Si aliqua premissarum vel etiam conclusio debet esse modalis diuisa vniuersalis vel particularis tunc oportet quod ipsa sit vniuersalis vel particularis ex parte modi et dicti simul. Ideo non sequitur Omne creans necessario est deus. et deus contingenter est creans. igitur deus contingenter est deus. putly contingenter dicit contingentiam ad vtrūlibet. Similiter non sequitur. Nulla prima causa necessario est creans. et prima causa necessario est deus. ergo deus non necessario est omnis deus. impediendo distributionem illius termini deus. nec tenet in ferison. quia deficit ista regula. Vult ergo presens regula tantum quod si maior est vniuersalis diuisa non sufficit quod primus terminus eius categorizatus distribuatur. sed vltima requiritur quod etiam sit vniuersalis ex parte modi. Et eodem modo dicitur de particulari.

Dicesima tertia regula. In quolibet syllogismo cauendum est ne medium minus affirmet vel neget de vna extremitate quod de alia. nec aliqua extremitatum minus late neget aut affirmet de altera in conclusione quod fuit affirmata vel negata in premissis de medio. Propter quod non sequitur Adam non fuit Aristoteles. et aristoteles fuit homo. ergo adam non fuit omnis homo. posita saltem veritate illius adam fuit omnis homo. Similiter non sequitur Adam fuit omnis homo. et aristoteles non fuit adam ergo aristoteles non fuit homo. quia extremitates magis late negant in conclusione de se inuicem quod sunt affirmate vel negare de medio in premissis.

Dicesima quarta regula. Non oportet syllogismum valere quod medium in maiore stat sub fine tunc et in minore addit relatiuum identitatis. neque ex hoc probabitur quod sit syllogismus reducibilis ad expositiorem quod si medium addit relatiuum identitatis. Propter hoc non sequitur. omnis homo est aial. et sortes est idem aial. ergo sortes est omnis homo. Sed si medium supponeret determinate secus est. Et dicitur notate in regula. non oportet syllogismum valere. quia quod etiam valet quando medium supponit confulum. ut sic arguendo. omnis homo est aial. et sortes est idem aial. ergo sortes est homo. Similiter non sequitur. nullus homo est omne animal. et risibile est idem aial. ergo risibile non est homo. et deficit hec regula.

Dicesima quinta regula. Quandoque aliquis defectus ex causa precedentibus causat in premissis. hoc est in maiore vel minore. tunc nunquam ex eisdem premissis valet concludi aliquid syllogistice. Propter hoc oportet quod quilibet premissas in quolibet syllogismo esse bene dispositas ad inferendum conclusionem

Propter hoc etiam alij dicunt et bñ. q. pponēs de disiunctis copulatis vel conditionatis extremis nunq. possint esse hypoteticæ sed categorice. ut tenet probabilius opinio. et possunt hmoi cautele plures assignari q. potius manuductiones dicunt q. regule viz. q. omne argumentum in modo et figura a Pe. hñ. positus debet esse reducibile ad vnum argumentum qd est in mō pfecto. vel qd est magis evidens.

Vicesimasexta regula. In quolibet sillogismo tota significatio pñtis debet dependere a significato antecedentis. Hoc ē tātum dicere q. in consequente non ponatur aliquod signum speciali dno tatione denotans. ratione cuius aliquid specialius ad veritatem ppositionis requireret. que denotatio nec formaliter nec virtualiter est expressa in antecedente. quare cōmuniter dicit q. in pregnantibz non oportet valere sillogismum. Et ppter hanc regulam nō sequit. Omnis homo est animal. et tñ homo est homo. ergo tñ homo est omne animal. Similiter non sequitur. Hoc est ens et hoc est tñ vnum. ergo tñ vnum est oē ens. Similiter nō sequitur. He sunt partes orationis et he sunt tñ due ergo tñ due sunt partes orationis. demonstrando nomē et pñomen. q. ly tñ in consequente facit vnam exclusivam. et sic denotat alietatem et rōne istius denotatiōis requiritur aliquid specialius ad veritatem ppositionis que denotatio nec formaliter nec virtualiter est expressa in antecedente. licet ponat in antecedente tñ non facit vnam exclusivam. sed vnaz de exclusio extremo. ad cuius veritatem minus requiritur q. exclusiue.

De sunt limitationes et regule quibus defectus argumentoz palistiz eorum facilius sunt cōsiderandi. quarum si plures essent ex alijs recipe poteritis ex quo nullius sunt autoritatis. dūtaxat aut ex supabundāna et ad auxiliū incipientiū adiuuente.

Equūtur regule suppositionum Marsilij quorum decēonem sunt in ordine

Prima regula. Terminus discretus in quacunq. pponēpositus stans p suo significato vltimato si supponit supponit discretē et psonaliter. ut ly sortes in illa sortes currit. Et aduertendum est q. regla sic intelligit. Quilibet terminus discretus discretē tētus supponēs p suo significato vltimato fm pceptum secundū quē vltimate significat supponit discretē et psonaliter. Dicit tē discretē ppter ly sortes in illa sortes est individū. Dicitur fm illū pceptū rē. q. dicēdo sic. hoc ens est ens et demonstrando subiectū p se. tunc subiectus supponit p suo significato nō vltimato. sed nō fm pceptum secundū quē non vltimate significat. sed scdm quē vltimate significat.

Regule suppositionū

Secunda regula. Terminus acceptus materialiter restrictus p pronome demonstratiuū ad standū p vno solo supposito supponit discrete. vt ly sortes in illa hoc sortes ē indiuiduū. Et intelligit sic. Quilibet terminus supponens p suo significato nō ultimate fm illū pceptum fm quē nō ultimate significat z singularisatus p pronomen demonstratiuū primitiuū supponit discrete z materialiter. Dicit supponens qz si non supponeret tunc non supponeret discrete.

Tercia regula. Subiectum propositionis particularis vel indefinite supponit determinate qñ non precedit aliquod signū psum. Et sic habet intelligi. Quodlibet subiectū propositionis particularis vel indefinite supponens sup quod non fertur signū psum ipsum pfundens supponit determinate. Dicitur supponens ppter subiectum illius chimera currit. Similiter asinus cuiuslibet hoīs currit.

Quarta regula. Predicatum propositionis particularis vel indefinite affirmatiue supponit determinate. Et sic habet intelligi quodlibet predicatum pponis particularis vel indefinite affirmatiue supponens super quod non fertur signum confusiuū ipsum confundens supponit determinate. Dicitur affirmatiue propter predicatū illius. homo non est animal. Dicitur supponens propter predicatum illius. homo est chimera. Dicitur super quod non fertur signum. zc. ppter predicatū illius. tñ homo est animal.

Quinta regula. Quilibet terminus supponens materialiter captus cū signo particulari vel sine signo supponit determinate. Et intelligitur sic. Quilibet terminus supponens cap^o materialit^r sup quē nō fert signū psum z cōter tentus supponit determinate z materialiter. Dicitur sup quem zc. ppter ly homo in illa. tantum hoc est ly hō. z sic hoc signum ly est signū materialisationis.

Sexta regula. Subiectū propositionis vniuersalis supponit confuse distributiue. z sic intelligitur. Quodlibet subiectum propositionis vniuersalis siue affirmatiue siue negatiue supponit confuse distributiue. Et nota q ista regula sic posita est vera non ponendo suppositionem collectiua. si autem supposito collectiua est ponenda tñ ad regulam debet addi supponit confuse distributiue vel collectiue. Et posset ista regula generalius sic poni. Quilibet terminus supponens communiter sequens immediate signum vniuersale non impeditum circa ipsum supponit confuse distributiue vt partes subiecti in illa vt p simili. cuiuslibet hominis quilibet alius currit.

Septima regula. Terminus communis sequens negationem cadentem super copulam principalem nisi aliud signum distributiuum impediatur supponit confuse distributiue. Et intelligit sic. quilibet terminus supponens communiter super quem fertur negatio neganter tenta non impedita supponit confuse distributiue. Dicitur nō impedita propter ly hō ibi. non oīs homo est animal.

Octava regula. Terminus infinitatus per hanc negationem non. supponit confuse distributive. Et debet sic intelligi. qui liber terminus communiter tentus supponens infinitatus per negationem non. non impeditam supponit confuse distributive. Dicitur supponens communiter propter ly sortes in illa. homo est non sortes. Et non impeditur propter ly homo in ista. sortes qui non est omnis homo currit.

Nona regula. Nomina recta a comparatiuis et superlatiuis gradibus sequentia eos supponunt confuse distributive. Et intelligitur sic. Quilibet terminus supponens contra sequens comparatiuum comparatiue tentus rectus ab eo ex vi comparationis. aut sequens superlatiuium rectus ab eo ex vi partitionis non impeditur per aliud si. gnum supponit confuse distributive. Dicitur sequens propter ly homine in ista. plato est homine fortior. ubi ly homine non distribuitur quia non sequitur. Dicitur rectus ab eo ex vi comparationis propter ly vino in illa. sortes est plenior vino platone ubi ly vino non regitur ex vi comparationis sed ex vi plenitudinis. ergo non distribuitur. Dicitur aut sequens superlatiuium propter ly hominū in ista. sortes est hominū doctissimus ubi non distribuitur sed supponit determinate. Dicitur rectus ex vi partitionis propter ly albedine in ista. sortes est albusissimus albedine. Dicitur non impeditus. nam dicendo sic. sortes est albus omni homine. ly homine non distribuitur quia impeditur per ly omni nec ly hominū in illa distribuitur. sortes est fortissimus omni homine.

Decima regula isti termini aliud et diuersum et eius similes faciunt terminos sequentes se mediante propositione a vel ab supponere confuse distributive. Et intelligitur sic. Quilibet terminus supponens communiter rectus a dictione aliteratis importante aliteratem seu diuersitatem mediante prepositione a vel ab. et sequens eam non impeditur tam supponit confuse distributive. Dicitur mediante prepositione per hoc innuitur quod ibi nullus terminus distribuitur differens est homo vel homo differt. Et sequens ad excludendum ly homine in ista. sortes ab homine differt. plato est ab homine aliud. Et non impeditur propter ly homine in ista. sortes est aliud ab omni homine.

Undecima regula. Aduerbia similitudinis ita et sicut faciunt terminos sequentes se stare confuse distributive. Et sic intelligitur. Quilibet terminus supponens communiter sequens ista aduerbia similitudinis ita et sicut mediante positio rectus a talibus ratione comparationis. et in similitudine non impeditur supponit confuse distributive. Dicitur sequens propter ly homo in ista. homo sicut alinus est albus. Dicitur mediante positio. nam dicendo sic. sortes loquitur ita sicut homo. ita homo non distribuitur. Dicitur rectus ab eis propter ly lupum in ista. sortes est ita albus sicut equus fugiens lupum.

Duodecima regula. Terminus communis super

Regule suppositionū

quem cadit dictio exceptiua vel exceptio supponit distributiue dummodo non impeditur. Et intelligitur sic. Quilibet terminus supponens communiter super quem cadit dictio exceptiua. vel exceptio non impeditur supponit confuse distributiue. Dicitur non impeditur propter ly dōmine in illa. omne animal preter omne hoīem est irrationabile.

Tredesima regula Predicatum propositionis vniuersalis affirmatiue supponit confuse tantum. Et intelligitur sic. Quodlibet predicatum propositionis vniuersalis affirmatiue de modo loquendi consueto supponens communiter non distributum supponit confuse tantum. Dicitur affirmatiue propter predicatum illius. nullus homo est animal. Dicitur non distributum propter predicatum in illa. omnis homo est omne animal. Dicitur de modo loquendi consueto propter predicatum illius. Caput habet omnis homo.

Quartadecima regula. Subiectum propositionis exclusiue supponit confuse tantum. Et debet sic intelligi. Quodlibet terminus supponens communiter existens subiectum propositionis exclusiue affirmatiue exponibilis gratia alietatis non distributus supponit confuse tantum. Dicitur affirmatiue propter subiectum illius. non tantum homo est animal. Dicitur exponibilis gratia alietatis. quia si exponitur gratia pluralitatis tunc subiectum supponeret determinate. ut tantum duodecim sunt apostoli dei. Dicitur non distributus propter subiectum illius. tantum omnis homo currit. Item in exclusiua pluralitatis supponit subiectum determinate Et predicatum collectivum.

Quintadecima regula Terminus sequens mediate signū vniuersale affirmatiuum cadens super copulaz principale supponit confuse tantum. Et sic debet intelligi. Quilibet terminus supponens communiter sequens mediate signū vniuersale affirmatiuum latum super copulam non distributus aliunde supponit confuse tantum. Dicitur sequens mediate quia si immediate sequeretur tunc non supponeret confuse tantum sed distributiue. Dicitur affirmatiuum quia si sequeretur signū vel negatiuum tunc iterū distribueretur. Dicitur latum super copulā. Pro quo **Signū fert sup copulā** aduerte. quod illud signū dicitur ferri super copulam quod distribuit terminum qui est vltimas. id est qui non est determinatio accepta vnica acceptio ne cum suo determinabili.

Sedecima regula. Quando duo signa distributiua cadunt super eundem terminū comunem in propositione particulari vel inde finita aut singulari talis terminus supponit determinate. Sed in propositione vniuersali supponit confuse tantum. Et intelligitur sic. quilibet terminus supponens cōter sequens pāse paria signa distributiua lata in ipsum quorum quodlibet altero de pto haberet ipsum distribuere in tali loco manens supponit confuse tantum vel determinate. Exēplū pmi nullus homo est oēs animal. Secūdu. homo non est oēs animal. Dicitur sequens pāse paria signa. quia si sequitur signa imparia. ut vniū tria vel quāqz tunc distribuit Et duo impediūt se mutuo

Tunc supponit confuse tantum

Tunc supponit determinate

tercium vero distribuit. Dicitur lata in ipsum propter ly equum in illa
sortes non videt omnem equum. Dicitur quorum quolibet altero etc. propter ly
al in illa. omnis homo est omne animal. Et supponit confuse tantum vel determinate. Et
tunc terminus supponit confuse tantum quando sequitur paria signa distribui
tiva secundum intentionem conclusionis in propositio de primo termino categoriamati
co distributo. ut nullus homo est omne animal. nisi in eius contradictoria cum ter
mino stante distributive a parte alterius extremi poneret unum totale ex
tremum vel principalior pars stans confuse tantum. quia terminus non supponit
confuse tantum qui sequitur duo signa iuxta intentionem conclusionis sed determi
nate. ut ly pars in illa. nulli hominis quolibet pars est in scholis. Sed tunc supponit
determinate quando sequitur duo signa iuxta intentionem conclusionis in
propositione de primo termino categoriamatico non distributo. ut homo non est omne
animal. nisi in eius contradictoria cum termino stante distributive a par
te alterius extremi ponatur unum totale extremum. vel principalior pars
stans determinate quia tunc talis terminus non supponeret determinate
sed confuse tantum ut ly asinus in illa. a sorte non differt omnis asinus.
Decima septima regula. Terminus cuius sequens ver
bum significans actum anime interioris in quem transit actus illi verbi suppo
nit confuse tantum. Et intelligitur sic. terminus cuius supponens ceterum sequens
dictionem significantem formaliter et adequate actum anime interioris cognitivum
vel appetitivum. ut sic. ut actum intellectus in cuius significatum actus
per totalem dictionem imparatus denotatur transire vel sequens dictio
nem importantem formaliter actum proportionalem illius actus. ut idem
dente. non unam talem dictionem. vel sequens verbum passivum rectus tamen
in ratione suppositi supponit confuse tantum. Declaratio huius regu
le videatur de particula ad particulam circa diffinitionem appellationis
rationis.

Decima octava regula. Terminus cuius sequens ad
verbia numeralia mediante verbo in eadem propositione supponit confuse
tantum. Et intelligitur sic. Quilibet terminus supponens ceterum sequens ad
verbum numerale mediante verbo vel participio supponit confuse tantum
nisi aliunde impediatur. Dicitur sequens quia terminus precedens huiusmodi ad
verbum non supponit confuse tantum. Dicitur mediante verbo et de
bet addi vel participio quia sine tali non supponit confuse tantum.
Decima nona regula et ultima terminus communis
sequens copulatum de predicamento ubi vel quando supponit confuse tan
tum. Et intelligitur sic. Quilibet terminus supponens ceterum sequens
copulatum de predicamento ubi vel quando mediante verbo supponit
confuse tantum. nisi aliunde impediatur ut parisius et rome venditur
panis. Si tamen hodie et heri audiui missam. Et sequens propter ly panis in illa
panis venditur parisius et rome. Dicitur nisi aliunde impediatur propter
ly missam in illa. hodie et heri audiui omnem missam. Dicitur copulatum
propter terminum qui sequitur distinctum de predicamento ubi vel quan
do ut in saltzburga vel rvyenna patavie vel rome.

De suppositibus Prima qd

Arca tractatū marsi

lij de suppositionib' mouetur dubiū istud. Vtrum tractatus marsili de suppositiōibus sit ab alijs tractatibus logice distinctus. Dimissis presentis tituli declaratio

bus est notandus. q' pñs tractatus qui intitulat tractat' de suppositionibus habet multas partes fm diuersas species suppositionis. videlicet de suppositione cōmuni z discreta. psonali z materiali distributua determinata z fusa tantū. z collectiua si ponitur quā marsilius non ponit. Etā de suppositione termini pro paucioribus suppositis in vna suppositōe q' in alia sicut est restrictio. Etā de suppositōe termini pro pluribus vel ad plures differentias temporū sicut est ampliatio. Sz appellatio nō est immediate species suppositiōis. qā bene aliquis terminus appellat suā formā qui tñ nō ē suppositio. Vnde in casu q' nullū albū esset ad bucl' albū appellat suā formā in ista. album est. Sic nec alienatio est species suppositiōis. sz magis terminus oppositus z despatus ad ly suppositio. Secundo notandū. q' de. in presenti tractatu vult tractare de p'prietatibus logicalibus variantibus veritates z falsitates p'positionū cōter concessaz z negataz. Sūt autē he p'prietates logicalēs: suppositio. appellatio. restrictio. ampliatio. et alienatio. Et illā de. nō ponit. sed bene innuit eā in duabus regulis vt patebit loco suo. iste p'prietates logicalēs valent ad argumētandū z cū aliqua illaz p'prietatū variat in aliquo argumento. tunc in tali nō oportet valere pñam q'cumq' argumētatiōe argumētē. Dī non oportet valere pñam q'z sepius valet vt sic arguēdo. hō est asinus. q' oīs hō est asinus q' est bona pñā z tñ variat suppositio. Si illa valet. hō est asinus. q' aliq's hō ē asinus z tñ iā variatur restrictio. Corollarū. Descensus non est p'prietas logicalis. nec ē species suppositiōis. sz oportet quēlibet terminū sub quo debet valere descensus supponere. vt patebit. Tñ descensus nō ē suppositio. nec species eius sz est species argumētatiōis. quarum quatuor sunt scz. silogismus. inductio. enchiroma. z exemplū. z sub inductōe potest comprehendī descensus. quare autē descensus ponatur i tractatu de suppositionibus. patebit suo loco. Amplius notandum. q' distinctio tractatum alicuius scientie inter se z ab alijs scientijs potest haberi ex subiecto attributionis. z potest sic argui. Iste tractatus habet vnū subiectum attributionis sibi proprie adequatū distinctū a subiectis aliorū tractatū. q' est tractatus distinctus ab alijs. Per hoc ad dubiū rñdetur q' ip' sūz vt ponit est verū. quia pñs tractatus habet propriū subiectū attributionis z p'p'iam passiōē distinctam a subiectis aliorū tractatū. Vnde ille termin' suppositio personaliter capitur. z pro termino secun' de intentionis substratiue significans terminum z cōnotans eum sic se habere sicut distinctio de qua inferius patebit exprimit est subiectum attributionis presentis tractatus. Et hoc totū suppositio cōmunis vel discreta est eius p'p'ia passio. z quō demonstratur de suo subiecto vide alibi. Consequenter notandum. q' suppositio est adinuenta ppter sal

Tractatus suppositiō
nū habet mltas ptes.

Trac. pñs est de p'p'ietatibus logicalibus zc.

Descensus non ē spēs
suppositiōis

Uñ sumitur distinctio
tractatū

R. ad questionē

Suppositio ē inuenta

nare veritates et falsitates propositionum cōiter concessarum et negatarum nam illa cōiter conceditur. oīs homo h̄z caput. ex quo ly caput stat cōfusse rā/ tum. et nō oportet q̄ detur certū caput qd oīs hō habeat. S; illa cōiter negatur caput h̄z oīs hō. pp̄t suppositionē determinatā. qz ly caput supponit determinate. quia nullū caput h̄z oīs homo. vt pz inducendo sub illo termino caput. S; illa ē vera. musca ē fortior omī aiali. ex quo ly aiali in ea supponit determinate. et valet tantū. musca aliq̄ certo aiali est fortior. et h̄ est verum. q̄a culice. S; illa ē falsa. musca est fortior aiali. ex quo ly aiali in ea supponit distributive et regula marsilij. Quilibet cō paratiuus distribuit terminū sequentem se qui regitur ab eo virtute cō parationis iuxta regulam sequentem et valet tantum musca quolibet animali est fortior qd ē falsum. q̄a nō est fortior equo nec se ipsa.

**Questiōis pprietates
dedarant iuxta modū
p̄mi tractatus**

Utrū terminū supponere sit possibile. Notandum hec questiō quā magister hugo mouet super tractatū Marsilij de sup/ positionibus. est categorica indefinita affirmatiua. Subiectū eius ē hoc cōtum terminū supponere et supponit determinate et psonaliter. Et h̄ si ly possibile capitur pro termino prime intentionis et supponit p̄libet terminū supponere. et verificatur sic. h̄ est terminū supponere demonstrādo ly homo in ista. homo est animal. Si autem ly possibile capitur p̄termi no secunde intentionis tūc subiectū supponit materialit̄ ex diffinitione. p/ positionis modalis compositae et supponit p se et sibi similibus in voce v̄l in scripto. fm̄ quod capitur materialit̄. et verificatur sic. hoc est ly ter/ minum supponere demonstrādo illā terminus supponit v̄l supposiue runt vel illam terminū supposuerūt vel terminū supposuere. et sub eo va/ let descensus disunctiū. Sed predicatū ē ly possibile quod etiā suppo/ nit determinate pro qualibet remundi. Et hoc si capitur p̄ termino pri me intentionis. Sed capiēdo pro termino secunde intentionis tūc sup/ ponit solū pro propositione possibili. et d; sic verificari. hoc ē possibile de monstrādo illam. hō currit. Et sub predicato etiā valet descensus dis iunctiuus. et ly est est copula. Opposite eius sunt faciles iuxta modum accipiendi illius termini possibile. vel in p̄ma v̄l in scda impositione. Et est in triplici materia fm̄ diuersam eius acceptionē. Unde si possibile ca pitur pro termino prime intentionis. et qualitercūq; capiat̄ subiectū siue personaliter siue materialiter tunc est in materia contingenti. Sic etiam quando ly possibile capitur pro termino secunde intentionis. et sub iectū materialiter pro qualibet oratione sibi sinouina in litterando sil/ labicando v̄l significando congrua vel incongrua tunc est iterum in ma teria contingenti. Et est in materia naturali tunc quando predicatū ca/ pitur p̄ termino secunde intentionis. et subiectum materialiter solum p oratione indicatiua. Sed in materia remota tunc est quando ambo ex/ tremā preter rigorem logice capiuntur materialiter. Sic etiam quando subiectum significat singulariter se tunc iterum est in materia remota. Et conuertit sic. ergo possibile est terminum supponere qui est vel po/ test esse. Et hoc capiēdo ly possibile pro termino prime intentionis. Sed capiēdo pro termino secunde intentionis tunc sic p̄uertitur. ergo

De suppoibz Prima qd

possibile est ly terminum supponere Eius equipollentes patent. Et est vna deinde si ly possibile capitur pro termino secunde intentionis. vlt etiam prime et nominaliter. licet quando capitur pro termino secunde intentionis quod tunc fit modalis coposita. tñ talis est vera de inesse sicut supra patuit. Posset tamen questio etiam esse modalis diuisa si sic formaretur. vtz terminum possibile sit supponere. sed tunc ly possibile non capitur nominaliter sed adverbialiter. Et nullus terminus ampliatur in questione si ly possibile capitur pro termino secunde intentionis. Si aut capitur pro termino prime intentionis tunc subiectum ampliatur ad quatuor differentias tempore ex octaua regula marfilij de apliationibus. et nullus terminus restringitur in questione salte restrictione logicali vt in paruis. Sz ambo extrema appellantur sua significata Et nullus terminus alienatur in ea. **Ull Supponere capitur duobus modis** notandū. qd ille terminus supponere capitur duobus modis. vno modo p termino prime intentionis. et tñ valet tñ. i. subtus ponere Alio modo p termino secunde intentionis et hoc dupliciter. grammatice videlicet et logicaliter. Grammaticaliter supponere est suppositum reddere. Sz logicaliter est terminus supponens vt videbitur circa definitionem eius. Sic etiam hoc totum terminum supponere capitur dupliciter. vno modo psonaliter. et sic valet tantum sicut terminus supponens. Alio modo materialiter. et sic capitur p qualibet tali oratione terminum supponere terminum supponit terminum suppositum fuerunt tam pro congrua qz pro incongrua. Est tamen bñ notandū. qd ly terminum in questione supponit p quolibet termino siue supponente siue non supponente. et verificatur sic. hoc est terminus et non restringitur per ly supponere. Ex regula. nunq appositum restringit suppositum nec appositum non restringit suppositum. nisi tale appositum fuerit copula minus principalis. Et causa illius regule est. quia alias ppositio cōter negata deberet concedi illa videlicet. ois homo currit que est falsa et tamen fieret vera si appositum restringeret suppositum. quia tantum valeret. ois homo currens est currens quod est verum. Dicitur notanter nisi tale appositum fuerit copula minus principalis. quia ibi appositum restringit suppositum hō qd currit mouet. Sed tñ vtz est qd adhuc nō restringit suū suppositum **Quilibet terminus materialiter captus potest accipi multis modis** Amplius notandum. qd ly terminum supponere et quilibet alter terminus materialiter captus potest accipi multis modis quasi viginti quatuor modis qui modi facile patent. Primo p se solum communiter vt solum pro orationibus infinitiuis. Et sic nullum terminum supponere est prepositio possibilis. Secundo pro se et quolibet sibi sinonimo. Et ita capiuntur termini communiter materialiter Tercio pro se et quolibet sibi sinonimo in litterando et syllabicando. Quarto pro se et sibi quolibet sinonimo in modo significandi totali et principali. Et dicitur notanter totali quia ly terminum supponere non supponit pro illa. terminus non supponit. quia non est secum sinonima in modo significandi totali. quia ratione ly non confurgit alter modus significandi quare illa est falsa. terminum supponere est impossibile. Et extrema non supponunt pro predicta etiam absoluendo copulam. Quinto pro quolibet sibi simili in figurando. vel quacumq limitatione. Sexto solum pro indicatiuis. Septimo solum pro impatiuis

Possibile accipitur du-
pliciter.

Cur questio ista mo-
dicatur

R. ad q̄stōne quadru-
plex
Prima

Secunda

z sic consequenter. Alio modo put solum significat singulariter se vlti-
lum singulariter indicatiuam vel imperatiuam. Alijs modis put signi-
ficant cōiter indicatiuas vel imperatiuas vocales scriptas vlt mentales
Et fin hoc possunt concedi vlt negari tales propositiones oēm terminū
supponere est possibile. Similiter omnem terminū supponere est possi-
bile scriptum. Similiter omnem terminū supponere est possibile voca-
le vel mentale. Ulterius notandum q̄ ille terminus possibile capitur
duobus modis. Uno modo pro termino secunde intentionis. z tūc va-
let tantū sicut propositio possibilis. Et sic ipsum positū a parte alicuius
extremi in principio vel fine facit propositionem modalem compositam
z restringit alterum extremorum ad standum materialiter. Et idē eēt
si questio (vt alioz modus est) sic formaretur. Utrum possibile sit termi-
nū supponere communiter tamen format modo q̄ supra. Secūdo ille
terminus possibile capitur pro termino prime intentionis z dupliciter.
Uno modo nominaliter sicut de rigore in titulo fit. Et sic possibile est
res que potest esse. Et sic supponit pro qualibet remundi. Et h̄z āplita-
re sicut alia nomina verbalia in bilis terminata. Secundo vt sic capitur
ad uerbaliiter z tūc facit modalem diuisam. Et hoc fit cōiter quando
ponitur in medio orationis. Et ad istum sensum posset q̄stio sic forma-
ri. Utrum terminū possibile sit supponere. Et vt sic determinat copu-
lam gratia compositionis. Ultra notandum q̄ presens questio fin
aliquos mouetur super opinione videturam ponentūz cōplexū signi-
ficabile distinctum a propositione. Dicūt enī vidēte q̄ quilibet ppo-
sitiō habeat significatum sibi adequatūz. z correspondens sibi distinctū
a significatis extremorum. Et illud dicunt eē orationem infinitiuam. vt
hominem currere. terminū supponere z consimiles. His premis-
sibus re-
spondetur ad questionem q̄ questio sicut cōiter formatur habet princī-
pales quatuor sensus. Primus est rigoristicus. capiēdo ly possibile p
termino secunde intentionis. z subiectū materialiter ex diffinitione ppo-
sitionis modalis compositę. Vel etiam ex secunde parte regulę topicalis
In illo sensu. questio est vera. qz est indefinita affirmatiua. nō pregnās
cuius extrema supponūt pro eodē scz p ista propositione terminus sup-
ponit capiēdo saltē subiectum materialiter pro omni ppo-
sitiōe vlt ofone
sibi simili in voce vel in scripto sicut cōiter termini accipiuntur materia-
liter. Et in tali sensu questio valet tantum aliquē terminum supponere
est possibile. z hoc est verum. Secūdus sensus est pter rigorē vitz
q̄ ly possibile capiat p termino secunde intentionis. z ly terminum sup-
ponere personaliter. z tūc questio iteruz est vera. qz indefinita affirma-
tiua. z cuius extrema supponūt p eodē videlicet p subiecto illi ppositi-
onis homo currit est propositio indefinita. Et illa responsio est vera si
ppositiones sunt multiplices z pars propositionis est ppositio. Si hō
hoc non teneretur questio in isto sensu esset falsa. Et i isto sensu questio
valet tū terminus supponens ē propositio possibilis. Et hoc ē verum
tenendo positiones supradictas. nam si fortes acciperet subiectū illi
homo currit est propositio indefinita personaliter. z plato materialiter

De suppoibz Prima qd

ambo extrema supponunt p subiecto illius. Tertius sensus est capie Tertia.
do ly possibile p termino prime intentionis. z subiectuz psonaliter sicut
de rigore fieret. vt sic in illo sensu questio etiam est vera. qz eius extrema
supponunt p eodem. viz. p quol bet termino supponente vt p illo tet/
mino homo in illa ho currit Et sic questio valet tantu. terminus suppo/
nens est res que potest esse. Quartus sensus est capiendoy ly possibile Quarta.
p termino prim intentionis. z subiectum ex certificatione materialiter. et
sic questio iteru est vera z extrema eius supponunt p eodem. viz. p illa
positione terminus supponit. Et sic questio valet tantu. Aliqd ly ter/
minu supponere est res que potest esse. z hoc est vez. Ibi quattuor sunt
sensus communes quos questio habet. Potest tn esse quintus sensus R. Quinta
put ly possibile capif p termino prime intentionis z aduerbialit viz. p
ut determinat copulam gratia compositionis vel diuisionis. Et sic qstio
valet tantuz terminu poss. b. le est supponere Et in tali sensu questio ite
rum est vera. qz ambo extrema supponunt p eodem viz pro quolibet
termino supponente. Sed dices an questio etia habeat sensum fal Questio pter rigorez
sum. Rndetur q de rigore nullum sensum falsum habet. Sed pter r/ bz duos sensus falsos
gorem habet duos sensus falsos. Primus est quado ambo extrema ex Primus.
certificatione capiunt materialiter In tali sensu quelibet qstio mudi est
falsa. nisi forte idem pdicaretur de seipso. Secundus sensus est quado Secundus
ly terminu supponere capif materialiter solum vt significet se singularit
z ly possibile p termino secunde intentionis. tunc questio est falsa. licet
p. sibilis. Unde in casu. Si ly terminum supponere imponderetur ad
significandū sinonime cum illa. homo currit. tunc fieret vera. Tamē vt
sic nō significaret solum singulariter se. Correlariū responsū. Que/
stio vt ponit est vera. uno in oibz quinqz sensibus supradictis est vera. Infert aliquas ppō/
Correlariū. Illa est vera. Terminu supponere est ptingēs. z potest nes veras
habere tot sensus sicut illa terminu supponere est possibile. Un contin
gens p termino secunde intentionis est ppō ptingens. Sed p termino pri
me intentionis est res que potest esse vel que pot nō esse Correlariū
Ex eadez causa ista est vera Terminu supponere est vez. z pot pariter
habere quattuor sensus sicut questio. Correlariū Illa est vera. Ter
minu supponere est necessariū. z hoc est verum capiendoy ly necessariuz
p termino secunde intentionis. z ambo extrema supponūt p illa terminu
supponit absoluendo copulam Si aut ly necessariū capif p termino pri
me intentionis. tūc ipsa est falsa. quia vt sic nihil est necessarium nisi so/
lus deus. Correlariū. Ille due sunt false Terminu supponere ē fal Terminu supponere
sum. z terminu supponere est impossibile. le. capiendoy ly terminu suppo/ est falsum. Terminu
nere materialiter. Sed capiendoy ly terminu supponere psonaliter. z ly supponere ē impossibile
fal um z impossibile p terminis secundaz intentionum. Et si ppositiones
sunt multiplices z pars ppōnis est ppō tunc ambe sunt vere. z ambaz
extrema supponūt p eodem viz. p subiecto illius. nullus homo potest
currere est ppō negatiua. vñ tantu valēt vt sic. terminus supponēs ē p
positio falsa. z terminu supponēs est ppō impossibilis qd vez ē vt parz
Contra questionem in se z corra primū sensum arguit. Questio i co Arguit 3 questionez.
o Primo.

Secundo.

Tertio

Quarto

Quinto

Sexto

R. ad primū argum.

Ad secundum

Ad tertium

Ad quartum

dem sensu est falsa. ergo male cōcessa. Assumptū pbatur. quia contradic-
torium eius est vez. viz. nullum terminū supponere est possibile. Assu-
mptū pbatur. qz sequit ex vero in bona p̄na. qz sequit bene. hoc non
est possibile. z hoc est nullum terminum supponere. ergo nullū termi-
num supponere est possibile. tenet p̄na expositorie z demonstrādo illaz.
homo est alinus. Confirmat. Ex questōe sequit falsum. ergo ipa ē
falsa. Assumptū probatur. quia sequit bene terminū supponere ē pos-
sibile. nomen materiale est possibile. tenet consequentia ab inferiori ad
superius. Et iterū. Adhuc ex questōe sequit falsum. ergo ipa ē fal-
sa. quia sequitur bene. terminum supponere est possibile. ergo oratio in-
finitiva est possibile. tenet p̄na itez ab inferiori ad superius. Et iterū.
Contradictoriū questōis sequit ex vero vel equalens ipsius contradi-
ctorij. ergo. Assumptū pbatur. quia sequitur bene. nulla oratio infiniti-
ua est possibile. z semp terminū supponere est oratio infinitiva. n̄ nūq̄
terminum supponere est possibile. tenet p̄sequentia in celarent. Et ite-
rum. Ex questōe sequitur falsum in eodem sensu. Assumptū pbatur
quia sequit bñ. terminum supponere est possibile. ergo omnem termi-
num supponere est possibile. tenet cōsequētia ab indefinita ad suaz vni-
uersalem. Cōfirmatur. Questio in tertio sensu est falsa. ergo dicta fal-
sa. Assumptum pbatur. quia ex ea sequitur falsum in bona consequen-
tia. Assumptum pbatur. quia sequitur bene. terminū supponere ē pos-
sibile. ergo possibile est terminum supponere. tenet p̄sequentia per con-
sensionem. Ad primum r̄ndetur concedendo q̄ predicta propositio
assumpta sit contradictoriū questōis. sed negetur q̄ sequatur ex vero.
Ad pbatiōem negetur q̄ sit argumentū expositorium. quia pars mio-
ris extremitatis equiuocatur. quia ly nullum in minore capitur infini-
tanter. ex quo postponit copule. Sed in cōsequēte capitur negāter. Si
autē ex certificatione in p̄sequente etiam caperetur infinitāter adhuc ne-
getur q̄ sit argumentū expositorium. quia vna premissarum est nega-
tiua z cōclusio nō. Ad secundum dicendum est. concedēdo q̄ ex ea se-
quat falsum. sed non in bona p̄sequentia. Sed ad pbationem dicendū
est q̄ non arguit iuxta regulam. quia ly terminum supponere non ē in-
terius ad ly nomen materiale. quia ly terminum supponere accipitur
p aliquo videlicet p propositione illa. terminus supponit. z non ly no-
men materiale. quia nunq̄ accipitur pro ea. Ad tertū respondetur.
negando q̄ ex ea sequatur falsum. Unde illa est vera oratio infinitiva
est possibile. quia extrema eius supponit p p̄positione modali que ē ora-
tio infinitiva. z etiam p̄positio possibilis vt illa vel consimilis. forte pos-
sibile est currere. que est oratio infinitiva. z cum hoc p̄positio possibilis
z plures alie. Sed vez. est q̄ p̄sequentia non valet. nec arguitur iuxta
regulam ab inferiori ad superius. quia non capiuntur in illis sensibus
in quibus sunt inferius z superius ad inuicem. ex quo vna earum acci-
pitur materialiter. z altera p̄sonaliter. z in casu in quo cras nulla moda-
lis fieret. sed fieret illa propositio terminus supponit. antecēdes est vez.
z p̄sequens falsum. Ad quartum respondetur de rigore negando q̄

De suppoībus Prima qō

sic in celarent. quia arguitur a non distributo ad distributum ratione ly terminum supponere in minore et in consequente. verus est quod maior etiam est falsa. quia multe orationes infinitive sunt propositiones possibiles. sic supra probatum est de eius contradictoria. Ad quintum respondet **Ad quintum** concedendo quod consequens sit falsum. sed negetur consequentia. Et ad probationem dicendum est quod solum oportet valere consequentiam in materia naturali. Si autem argueretur in sensu in quo ly terminum supponere accipitur materialiter solum per orationem indicativam et non pro se tunc conceditur quod sit bona consequentia. et sicut questio est vera sic etiam consequens. et tunc bene arguitur iuxta regulam. Ita solutum etiam est argumentum quo posset argui. vel omnem terminum supponere sit possibile vel aliquod et aliquod non. et habetur quod non omne sed solum illud terminum supponere est possibile quod est propositio indicativa. **Ad sextum respondetur** negando quod ex questione sequatur falsum. unde consequens etiam est verum. vix vix possibile est terminum supponere. capiēdo ly possibile pro termino prime intentionis. Sed consequentia non valet. Unde in casu quo cras nullus terminus supponens fieret tunc cras sic fieret sicut per antecedens hodie significat. et tunc non fieret sic sicut per consequens significatur. quia in antecedente subiectum ampliatur ad quattuor differentias temporum per ly possibile. Sed in consequente in toto non ampliatur. ut patet. Et propter hoc etiam non est conversio. quia arguitur ab amplo ad non amplum sine distributione. Correlarium. Illa prima terminum supponere declarat aliquos primas. re est possibile. ergo terminus supponit est bona. si ly terminum supponere recipitur materialiter solum. per se et sibi simili in modo significandi principali totali et essentiali. quia quicunque ans est verum. primas etiam est verus. quia tunc extrema supponunt solum pro talibus orationibus terminus supponit. terminus supposuit. in quibus ponitur ly terminus met quod supponit. Correlarium. Illa prima terminus supponit. ergo terminus supponit si pars conceptus non est conceptus. vel si conceptus non sunt intensibiles et remissibiles. vel si conceptus non sunt divisibiles in conceptus supponentes tunc prima non valet. quia in casu in quo cras solus illa mentalis fieret. homo est chimera. antecedens esset verum et consequens falsum. Si autem pars conceptus est conceptus. vel si conceptus sunt intensibiles et remissibiles. Vel si conceptus sunt divisibiles in conceptus supponentes quod idem est tunc consequentia bene valet. quia tunc quilibet conceptus est divisibilis in alium conceptum supponentem. et tenendo illam opinionem quandoque terminus supponit tunc etiam terminus supponit. Correlarium. Illa consequentia non valet. Terminus supponit. nentes sunt ergo propositio vera est. quia si cras solum illa fieret homo est alinus. tunc sic esse sicut per ans significatur esse ita cras erit et non erit sic. sicut per consequens significatur esse. Similiter ista non est bona consequentia. Propositio vera est. ergo terminus supponens est. Quia in casu quo cras solum ista esset chimera non chimera. antecedens esset verum et consequens falsum.

Sophisma.

Sortes differt ab homine. Notandum sophisma est

**Declarat proprietates
logicales sophismati.**

propositio categorica singularis affirmativa. subiectus eius est sortes. Predicatum est hoc totum. differt ab homine. si verba sunt incomplexa. et ly differt cum hoc copula. Si autem verba sunt complexa tunc ly differet ab homine est predicatum. et ly est est copula. Et non habet contrariam. quia nullam universalitatem habet. Correlativum. Ly homine non est universalitas in sophismate. licet sit terminus communis distributus. tamen iam est pars complexi. quod totum accipit unica acceptione. viz illius complexi. differt ab homine quod accipit unica acceptione. quia determinabile precedit et determinatio sequitur. et ex eadem causa non habet subalternatam. Successoria eius est. sortes non est omne differens ab homine. Contradictoria. sortes non differt ab homine. Subalternas. sortes est omne differens ab homine. Correlativum. In omnibus oppositis ipsius sophismatis ly homine supponit distributive. quia supponit per speciale signum suppositionis et restrictionis. Est ergo regula. Terminum supponens per speciale signum suppositionis vel restrictionis aliquo specie suppositionis. non potest impediri per signum preedens. sed solum interveniens. ut si sic diceret sortes differt ab homine. in quo ly homine supponit determinate. Unde speciale signum suppositionis et restrictionis est signum categoricatum vel syncategorematicum

**Regula de speciali signo
suppositionis.**

**Speciale signum sup
positionis et restrictionis.**

existens per extremum. ratione cuius terminus sequens ipsum supponit aliqua certa specie suppositionis. Exemplum. ut cuiuslibet in illa. asinus cuiuslibet hominis currit. Sic etiam ly hodie et huius in ista. Hodie et huius audiuntur misissam. Similiter ly differt in sophismate. et sic de alijs. Et est in materia remota. Et convertitur per accedens sic. igitur differens ab homine est sortes. Et subiectum sophismatis supponit discrete et personaliter. et sub eo non valet aliquis defectus. quia non habet actu plura supposita. Sed predicatum supponit determinate cōiter et personaliter et verificatur sic. hoc est differens ab homine. demonstrando lapidē. et sub eo valet defectus disiectivus. Sed ly differt ab homine non supponit. quia non verificatur. Similiter ly ab homine non supponit. Quia est regula. Nunc per se aggregatum ex prepositione et suo casuali supponit. Dicitur per se. quia cum addito bene supponit tale aggregatum. ut ens in scholis differt ab homine. Sed ly homine supponit cōiter et personaliter et distributive ex decima regula. Barthelemy. et verificatur sic. hoc est homo. Et nullus terminus amplius in sophismate. Et ly differt appellatur suam formam. Et ly differt restringitur per ly ab homine restrictione materiali. Et nullus terminus alienatur in sophismate. Secundo notandum. Si verba adiectiva sunt incomplexa. tunc illa non est succedentia sophismatis. sortes non est omne quod differt ab homine. nec illa est eius subalternas. sortes est omne quod differt ab homine. quia non participant in extremis. Et quod relatum etiam est pars extremi in eis et non in sophismate. Sed si verba adiectiva sunt incomplexa tunc illa est eius succedentia. sortes non differt ab homine ita quod ly a non sit per extremum. sed solum sit signum suppositionis de

**Regula de suppositione
positionis.**

**De subcontraria si ver
ba sunt incomplexa**

adiectiva sunt incomplexa. tunc illa non est succedentia sophismatis. sortes non est omne quod differt ab homine. nec illa est eius subalternas. sortes est omne quod differt ab homine. quia non participant in extremis. Et quod relatum etiam est pars extremi in eis et non in sophismate. Sed si verba adiectiva sunt incomplexa tunc illa est eius succedentia. sortes non differt ab homine ita quod ly a non sit per extremum. sed solum sit signum suppositionis de

Nulla res de differre ab terminare circa ly differt. Amplius notandum quod ista res dicitur differre homine.

De sup. primū Sophisma

ab homine que res est z que nō est homo. Et sic nihil dī differre ab homine qd est homo. sed nō omne qd nō est hō differt ab homine. qz dī mera similiter antichristus vel adam est ens qd nō est homo. z tamen nō differt int ab hoīe. quia non sunt. Cōsequenter notandū qz illeter minus homo capit dupliciter. Uno modo absolute sicut cōmuniter capit. Et sic significat oēm substantiam compositam ex materia z forma. que forma est anima sensitiva z intellectiva. Istō mō quelibet pars qn aratiū a hominis est homo. vt manus pes caput. Sed nō quelibet ps hominis. quia materia etiam est pars hoīs z tamē non est homo. similiter forma. Propter quod notanter dicit pars quātitatiua. Materia autē z forma hoīs nō sunt partes quantitatiue hominis. Secūdo. ille terminus homo capit cōnotatiue. put substantiue significat substantiam etiam compositam ex materia z forma que forma est anima intellectiva z cōnotat totalitatem. Istō modo manus vel pes hominis nō est hō. quia nō est homo totalis sed partialis. Per hoc rēderetur ab sophis. R. qz sophisma ē falsū. qz sophisma de rigore verborum est falsum Quia est vna singularis affirmatiua cuius extrema nō supponūt p eodem. Unde subiectū supponit p homine. predicatū autem p nullo homie supponit. quia d nullo homine vez est dicere. hoc differt ab homine vlt hoc est differens ab homine. Et alia causa. Sophisma est falsum. quia eius equiualens est falsa. equiualeat em huic. sortes a quolibet hoīe differt. qz sortes etiam est homo. z tamē a seipsō nō differt. Tertia causa falsitatis sophismatis. quia eius totalis exponēs est falsa. vnde sic exponit. sortes est z similis quilibet homo est. z simul sortes non est homo. que est vna copulatiua cuius vna pars est falsa. videlicet tertia. igitur tota. Sed querit. vtz si sophisma sit falsū sophisma sit falsum possibile vel impossibile. Respondetur distinguē possibile vel impossibile. Si em ly homine capitur absolute sophisma est falsum z impossibile. qz in nullo casu potest esse vez. Si aut ly homine capitur cōnotatiue tunc sophisma est falsum possibile. quia in casu in quo illud qd iam est sortes maneat z ab eo nihil depdatur z ille termin⁹ sortes significet illud z cras adgeneret isti qz iam est sortes vna portio in dorso vlt alio loco. sic tñ qz ille terminus sortes nō significet illud totum sed solum illud quod prius fuit ibi pter partem adgenitāz vel acq̄sitam. tūc sophisma erit verum z extrema eius supponunt p eodem vtz p isto p̄t p̄t adgenitam. Etiam tertia exponēs sophismatis erit vera ista videlicet. et simul sortes nō est homo. quia tantū valet sortes nō est homo totalis. Correlariū In tali casu totum cum parte adgenita. nec est sortes neqz plato nisi de nouo imponeret sibi nomē. Sed totum est hō. imo hō totalis. Et illud quod est sortes in tali casu est solum partialis hō z nō totalis. Cōtra responsionem arguitur Sophisma est verum. g male negatum. Assumptū pbat̄r. quia sequitur ex vero in bona p̄na. Aliū pbat̄r. qz sedtur bñ. sortes differt a platone. g sortes differt ab hoīe tenet p̄na ab inferiori ad sup̄ius. Cōfirmat Adhuc sophisma sequi tur ex vero. g ipm est verum. Assumptū pbat̄r. qz sedtur bñ. sortes differt a differenti ab hoīe ergo sortes differt ab hoīe. tenet consequentia a

Tertio

Quarto

Quinto

Sexto

Septimo.

Octavo.

Nono.

R. ad primū argum.

Ad secundum

Ad tertium

Ad quartum

Ad quintum.

Ad sextum

Ad septimum

parte in modo ad totū. Si r̄ sortes differt ab homine albo. ergo sortes differt ab hoīe. tenet p̄na ex eadem regula. Cōfirmat. Adhuc sophisma sequitur ex vero. ergo. quia sequitur bene. sortes ab homine differt. ergo sortes differt ab homine. tenet p̄na a sinonimo ad sinonimū. quia nomina et verba transposita idem significant. Et iterum sophisma sequitur ex vero. ergo. sic arguendo. sortes differt ab hominibus. ergo sortes differt ab hoīe. tenet p̄sequentia a sinonimo ad sinonimū. Et iterum. Sortes est homo et sortes est differēs. ḡ sortes est differens ab homine. tenet p̄na a diuisis ad coniuncta. Et iterum. Sortes differt a platone et plato est homo ḡ sortes differt ab homine. tenet p̄na expositiōe. Et iterum. Sortes differt ab hoīe vel ab asino. ḡ sortes differt ab hoīe. tenet p̄na a toto disiuncto ad ptem. Et iterum. Sortes possibiliter differt ab homine. ḡ sortes differt ab homine. tenet p̄sequentia. quia in nullo casu antecedens est verum et p̄ns falsum. sed q̄ antecedēs sit verum. pbatur quia eius totalis exponens est vera ista vice sortes est et simul quilibet hō est et simul sortes possibiliter nō est homo ergo etiam asinus. tenet p̄na ab exposita ad exponētes. Cōfirmat. Sophisma sequitur ex vero. ḡ. quia sequitur bene. semper homo differt ab hoīe ergo semper sortes differt ab homine. tenet p̄na a superiori ad inferius. Et ultra semper sortes differt ab homine. ergo in tempore sortes differt ab homine. tenet p̄na a subalternante ad subalternatā. Et ultra. In tempore sortes differt ab hoīe. ergo sortes differt ab homine. tenet p̄sequentia ab equiualente ad eā ualens. Ad primū respondetur negando consequentiam. Ad pbationem dicendum est. q̄ nō arguitur iuxta regulam. quia arguitur diuisiōe distributione superioris. Modo talem p̄nam nō oportet valere. Ad secundum dicendum est. negando q̄ arguitur iuxta regulam. quia arguitur cum distributione totius in modo uidelicet cum ly homine. Pariter diuisiōe de isto argumento assumpto. sortes differt ab homine albo. ergo sortes differt ab hoīe. Ad tertium respondetur. negando. et neq̄ arguitur iuxta regulam. quia cetera nō sunt paria. q̄ arguitur a nō distributo ad distributum rōne ly hoīe. Ad quartum r̄ndetur distinguendo. Si cum ly hoībus capitur absolute et nō ponendo puncta. p̄na bene ualeat. et negetur q̄ sophisma sequatur ex vero. quia tunc illa etiam ē falsa. sortes differt ab hominibus. Si autē puncta ponunt. siue ly hominibus capiatur absolute siue connotatiue tunc p̄na nihil ualeat. quia in casu quo solum sortes punctualis esset. antecedens esset verum et p̄sequens falsum et negetur q̄ arguitur a sinonimo ad sinonimū. q̄ licet ly hominibus et ly homine sint termini simpliciter sinonimi. tamen hoc totum differt ab hominibus et differt ab homine non sunt termini sinonimi. Ad quintum r̄ndetur. negando q̄ arguatur a diuisis ad coniuncta. q̄ non bene concluditur. sed deberet sic concludi. ergo sortes est differens homo. et tūc bene ualeret sed nō esset p̄tra respōsionem. Ad sextum respondet. negando q̄ sit argumentū expositiuium. quia arguitur a nō distributo ad distributum ratione ly homo in minore et in conclusione. Ad septimū respondetur. distinguendo. quia vel totum disiunctum distribuitur p̄ ly

De sup. primū Sophisma

differt ab vel solum pars. Si totum distribuit conceditur pñā z negel
tur añs. Si autem solum ly homine distribuit tunc nō valet cōsequen
tia. neq; arguit iuxta regulam. quia deberet argui cum distributio to
tius distincti. Ad octauum dicendū est cōcedendo psequentiā. quia **Ad octauum**
antecedens est falsum. Sed ad pbationem veritatis antecedētis dicen
dum est q nō bene exponit. quia est regula. q exponendo pponem de si
gno alicuius cuius copula modificatur aliq modoz. tūc in tertia expo
nente talis modus etiam debet negari. Debet ergo tertia exponēs et ta
lis. z simul sortis nō possibiliter est homo. **Ad vltimū respondetur. Ad nonum**
pcedendo primam pñam. quia antecedens est falsus. illa videlicet. sem
per homo differt ab homine. z nō debet sic exponi. semp hō est. z simul
quilibet homo est z simul sp hō nō est. qz tertiæ exponētis p traditio
ria est falsa. illa viz. aliquo tēpore oīs hō est a hō. z supponat ly hō de
terminatē ppter ly a. Sed debet prius resolui in singulares. z tūc omēs
singulares erūt falsæ. ergo etiā ipsa. Sed tñ negandū est q in prima cō
sequentiā arguat a supiori ad inferius. qz deberet argui cum distribui
tione supioris z cum pstantia inferioris. Sed alie pñe omnes valent.
viz a subalternante ad subalternatā. z ab equiualete ad equiuales sic
sunt assumptæ supra. sed nō sequitur veritas sophismat. ex quo prima
propositio que assumit est falsa. Sunt nonnullæ regule de signis alie **Regule de suppon. sit**
tatum considerande. Prima. Aggregatū ex signo alicuius z termino nō gni alicuius z termino
supponente. tale aggregatū p nullo supponit. vt differt a chimera. dis ab eo recto. **Prima.**
fert ab adam alter ab antichristo. Alia regula. Aggregatum ex signo **Secunda.**
alicuius z termino transcendente distributo per tale signū p nullo sup
ponit. vt differt ab ente. differt a qualitate. Alia regula. Aggregatū **Tertia.**
ex signo alicuius z termino singulari supponente supponit p qualibet
re mundi que non est suppositum termini singularis. vt differt a iohā
ne. Alia regula. Aggregatū ex signo alicuius z termino cōmuni sup **Quarta.**
ponente. non tamen actu plura supposita habente supponit pro omni
re qd non est suppositum talis termini cōmunis. vt sortis differt a deo
luna differt a sole. Alia regula. Aggregatum ex signo alicuius z ter **Quinta**
mino cōmuni habente actu plura supposita. non tamen transenden
te z distributo tale signum supponit pro omni re mūdi que non est sup
positum eiusdem termini. Et pro nullo supposito eiusdem termini. vt
ly differt ab homine in sophismate supponit pro qualibet re mundi q
non est homo. z pro nullo homine supponit. Alia regula. Aggrega **Sexta**
tum ex signo alicuius z termino cōmuni non distributo habente actu
plura supposita. z si supponit. supponit pro qualibet re mundi. vt ab
homine differt.

Utrum diffinitio suppositionis sit bona. Pro que
stione est notandum q ipsa est categorica indefinita affirmatiua. Sub **Declarat proprietates q**
iectum est hoc totum. diffinitio suppositionis. Predicatum est ly bona **stionis**
si capitur impure adiectiue. Capiendo autē pure adiectiue tunc hoc to
tum est predicatum. bona diffinitio suppositionis. Et non hz priam.

Succontraria eius est. diffinitio suppositionis non est bona. Contradictoria est. nulla diffinitio suppositionis est bona. Subalternans est. Diffinitio suppositionis est bona. Subalternatam non habet. Et est in materia contingenti. Et puerit simpliciter sic. Bona diffinitio suppositionis est diffinitio suppositionis. Et ly diffinitio in titulo restringit per ly suppositionis. et verificat sic. hoc est diffinitio suppositionis. Sed ly suppositionis supponit materialiter ex regula alexandri. Fieri dicitur voce primo. vel etiam ex eadem cautela logicorum videtur. Quilibet terminus rectus a termino secunde intentionis stat materialiter. Exemplum ut diffinitio appositionis. et suppositio diuiditur in materiale et formale etc. Sed predicatum scilicet bona supponit determinate. et verificat sic. hoc est bonum. Et predicatum appositionis pellat suam formam. Secundo notandum quod diffinitio de qua querit questio est ista. Suppositio est acceptio termini in propositione per aliquem vel per aliquem de quo vel de quibus talis terminus verificat mediante copula talis propositionis.

Diffinitio suppositionis de qua querit questio.

Dicta diffinitio de re non valet
Primo.
Secundo.
Tertio.

Quarto.
R. ad questionem

Diffinitio suppositionis sic intelligitur

Diffinitio suppositionis in est aial. forma.

Pro quo notandum quod ista diffinitio ut ponitur in verbis non est bona. ex causis iam immediate supra dictis. intellecta autem ad sensum huiusmodi postea dicendum est valde bona. Debet ergo diffinitio suppositionis sic intelligi. Suppositio est acceptio termini in propositione id est terminus met. acceptus in propositione per aliquem. i. natus accipi per suo significato vel per aliquem. i. natus accipi per suis significatis. de quo. i. de cuius significato. proinde demonstrare vel nominare suum significatum adquire fecante. vel de quibus. i. de quibus. proinde sua significata demonstrantibus. vel nominibus sua significata adquire significantibus talis terminus verificat. i. verificabilis est in potentia propinqua secundum se vel secundum suum sinonimum in totali modo significandi substratum principali et conuertibili. vel penes suum rectum secum non alterius numeri et taliter tenetur mediante copula talis propositionis. i. mediante copula eiusdem propositionis. vel mediante copula sibi sinonima quod significare cum tempore. vel quod ad absolute nem a tempore. vel mediante copula habente consimile modum ampliationis quod habuit dictio quod talem terminum ampliauit. ut ly homo in ista. homo in forma. Suppositio est terminus met. acceptus in propositione per suo significato. de cuius significato. proinde suum significatum demonstrantibus. vel nomine sui significato adquire significante vel per suis significatis. de quorum pronominibus sua significata demonstrantibus. vel nominibus sua significata adequate significantibus talis terminus verificabilis est in potentia propinqua secundum se vel secundum sibi sinonimum in modo significandi substratum principali et conuertibili. vel penes suum rectum secum non alterius numeri et taliter tenetur mediante copula talis propositionis vel mediante copula

De suppo. secūda qō

Declaratio eiusdem.

Correlarium. ly acceptio capitur in diffinitione pro termino sede intē. Et acceptio capit pro
tionis. alias em non posset esse genus diffiniti. ex quo nūq terminus termino sede intē
prime intentionis potest esse genus ad terminum secunde intentionis.
Est tamē verum q i diffinitionibus descriptiuis sicut presens est. non ē
iconueniens. capit ergo ly acceptio iproprie passine p termino q accipitur
z nō pre q accipit Correlariū. Acceptio termini est regimē idēptitaz
vel cause formalis. Correlarium. terminum accipi est ipsum a poten/
tia cognitiua apprehendi actualiter vel aptitudinaliter. per quod sequit
q canes z bruta etiā accipiunt terminos qā formāt ppositiones. Et
sunt ibi due opinionones. Prima est q ly acceptio debeat capi vt imponat Si termini in libris
actū. z sic termini in libris clausi nō supponūt. qā actualiter a nullo hōi clausis supponant
mine accipiuntur. Unde terminus dicitur pōi in libro clauso circa quē
actualiter nemo aduertit. z cuius significatum nullus apphendit. Se
cunda opinio. q ly acceptio capitur aptitudinaliter. z fm illam viāz ter
mini in libris clausis supponunt. z licet actualiter non accipiantur pro
suo significato. sufficit tamen q nati sunt accipi. Correlarium. Ista p
positio est vera omnesupponēs est significans. si ambo termini impo/
tant actum vel ambo aptitudinē. Si autem vario modo ipsa erit falsa
vt patet. Dicitur secundo. in propositione per hoc innuitur q null' ter' Nullus termin' sup/
minus extra ppōnē supponit. z valet illa pncula extra propositionē tm. ponit extra ppōnem.
id est termin' quinō ponit in propositionē. z per psequēs illa propositio
terminus extra ppositionē supponit est falsa z impossibilis. quicquid
determinat ly extra siue determinat ly terminus siue ly falsa. Sed ille ter
minus extra ppōnē pōr supponere. si ly extra determinat ly terminus est
vera. Si autē determinat ly supponere tunc est falsa. Et ratio falsitatis
illius propositionis est. qā suppositio est adiuncta ppē saluare veritates
z falsitatem propositionū. modo veritas z falsitas solum est in ppositione et
non extra ppositionē. Dicitur natus accipi ppter terminos in libris clau/
sis qui supponunt fm. cōmuniōē opinionē. Et licet non accipiuntur p
suis significatis sufficit tamen q nati sint accipi z iuxta opinionones duas
prius positas pōt videri veritas vel falsitas illius ppōnis. omnis suppo
sitiō est significatiua. Dicit pro suo significato ppter terminos singula/
res qui supponūt p vno solo significato saltem vniuoce. Dicit de cuius
pnomie suū significatū demonstrante. p h innuitur q nō oportet terminū
q supponit verificari de suo significato. sed sufficit q verificat de pnomi
ne demonstrante suū significatū vt sic. hoc est homo demonstrādo p ly
hoc hoīem. Dicit vlt' de nomine suū significatū. zc. qā terminus q sup/
ponit etiā pōt verificari mediāte noīe significante suū significatū. vt ly hō
positū in ppōne vt sic. socrates est hō plato est hō. Sicut subiectū illius sup/

**Esse verificabile i po-
tencia ppinqua**

**Qu terminus pificat
taliter tentus**

Verificari

**Quando termin⁹ verifi-
catur mediate copula
talis pponis et**

ponit res que nō demonstrat est. Et licet nō verificet de pronōie suū si
gnificatū demonstrante. sufficit tñ q̄ de noie suū significatū signifi-
cante. vt sic. lapis est res que nō demonstrat vñ homo vñ asin⁹ et. Dñ
adeq̄te p h̄ innuit q̄ ly asinus non supponit p hoie. l̄ pificet de noie. s. ly
ens suū significatū significāte vt sic. ens ē asin⁹ tñ ly ens nō significat ade-
q̄te illō qd ly hō significat. Dñ p suis significat⁹. ppter cūmos cōes
q̄ supponūt p significat⁹. Dñ de q̄z pronōib⁹ et. ppter ly hoies in illa
hoies currūt qd sic verificat h̄ sunt hoies. Dñ vñ noib⁹ sua significata.
pp̄t subiectū illius entia q̄ nō demonstrant sūt. Sñ ppter subiectū illius.
subiectū nō supponēs ē. Dñ tal termin⁹ pificabil est pp̄t subiectū obli-
q̄s aduerbia pba qñ sūt pplexa. Dñ in potētia ppinq̄ pp̄t subiectū illi⁹
anthichristus ē qd nō supponit. l̄ possibile sit illud subiectū verificari.
tñ nō i potētia ppinq̄. Tñ ille termin⁹ dñ ē pificabil in potētia ppinq̄ q̄
sice l̄z q̄ si tal termin⁹ defacto ēē p̄dicatū vñ p̄ncipalior p̄s in. pp̄t ne af-
firmatiua nō pgnāte in q̄ a pte subiecti poneret p̄nomen suū significatū
demonstrant. vñ nomē suū significatū adeq̄te significans respectu eiusdē
copule. q̄ tūc tal⁹ pp̄t ēē vera defacto de re significata vñ demonstrata p
talem terminum nulla facta mutatiōe in re adextra d̄ nō esse ad eē. et hoc
in terminis absolutis pnotatiuis qd fiat sine mutatiōe fm qd. Dicitur
fm se vel fm. et. ppter obliq̄s et aduerbia qui nō verificant fm se l̄ fm
sua sinonima. vnde obliquis sp̄ dz verificari fm suū rectum secū nō dñ
conueniētem in numero. Si autem caret recto tūc debz sumi vnus alter
rectus sibi sinonimus. exēplum primi. hois inter est. ly hominis sic veri-
ficatur. hoc est homo. exēplum secūdi. sortes veniet cum nece ly nece sic
dz verificari. hoc est mors. Dñ et p̄uertibili. p hoc innuitur q̄ p̄dicatū
illius. sortes differt ab homine nō supponit pro homine. licet verificat
de homine fm ly differt ab hominibus tamen non suū sinonimū in
modo significandi conuertibili. Dicitur tal⁹ tentus ppter illum ter-
minum homo in illa. hō rudibilis currit q̄ nō supponit. licet verificent
vt sic. hoc est hō tamē nō taliter tentus. Unde est Regula. determina-
bile debet verificari cum sua determinatiōe cathegorematica et nō exten-
dente. Dñ cathegorematica. q̄a determinabile nō oportet p̄ficari cū deter-
minatiōe sincathegorematica. vt ois hō currit. ly hō verificatur sic. h̄ est
hō. Dñ nō extēdente ppter subiectū illius. omis ppositio si ē impossibili-
lis est falsa. cuius subiectū sic pificat. hoc ē ppositio et non sic. hoc est p
positio si est possibilis. Alia regula. non oportet determinationem
verificari cū suo determinabili. sed quilibet de terminatio supponēs de-
bet verificari se solo vt quilibet obliquis fm suū rectum secū non dñ
conuenientem. Verificari est vere et affirmatiue p̄dicari vt ly homo
ibi sortes est homo. Dicitur vere quia in nulla ppositione falsa terminus
verificatur. Dicitur affirmatiue quia in ppositione negatiua terminus
etiam non verificat. Correlarium. aliud est dicere terminum verificari
catur mediate copula talis ppositionis ppter p̄dicatū illius. homo est
animal qd sic verificatur hoc est animal. Dicitur vel mediante copula

De suppo. secūda qō

Inonima. tē. ppter terminos illius ppositionis homo currit qui sic vel
 rificatur. hoc est homo et hoc est currens. Dicitur vel mediante copu-
 la habente p simile modū ampliandi ppter ly adam i illa. adā ē mortu-
 qō suppoit. et o3 sic fificari h fuit adā q ē vl fuit. Correlariū. extrema il-
 li pponis hō fuit aial dnt sic fificari. h fuit hō q est vl fuit. vl sic hoc est
 vel fuit homo. ponendo q ppositiones de disiunctis copulis sint cathe-
 gorie. Sed predicatū sic debet verificari. hoc q fuit fuit aial. Unde est **Regula**
 regula. omnis terminus qui verificatur et pronome suum significatum
 demonstrans debent accipi ad easdem differentias temporū. Cor-
 relariū. subiectū illius dnumera et homo fuerunt non supponit. Quia **Regula**
 est rla. q copulatū ex tmo supponente et non supponete nō supponit.
 Sz disiunctū ex termino supponete et nō supponete supponit pro eo pro
 quo terminus supponēs se solo supponit. Correlariū. subiectum illi-
 us non supponit tunica ade est in scholis. quia est **Regula**. determinatō
 nō supponēs addita suo determinabili facit ipm nō supponere. Correla-
 De o ito pth? orōis
 rium. de oibus partibus orationis dantur termini supponētes coniun-
 ctione et prepositione dempta. et causa est. quia sunt sine cathegoremata. nentes tē
 Unde de noie talis est manu ductio. Omne nomen non existens sine
 De noie regula
 thegorema purum vel mixtum. neq adiectiū purū q̄tum est. ratione
 suppositus in pponē positum supponit. Dicitur vel mixtum. quia sine
 thegoremata mixta etiam non supponunt. vt nemo nihil quia non veri-
 ficatur nō sic. hoc est nemo q̄a non verificat taliter tentus. q̄a iam nega-
 tio capitur infinitanter. ex quo postponitur copule. Si autē negatio inclu-
 sa in eis capitur infinitanter tunc supponunt et verificantur sic. hoc ē nemo
 demonstrando lignum Sed adhuc ly nihil non supponit quia non est
 verificabile. saltem capiēdo ly ens inclusum semper eodem modo vel
 transcendenter vl nō transcendenter. Dicitur q̄tum est ex parte sui quia
 ly hō ibi nō suppoit homo rudibilis currit. Silt ly tunica. ibi. tunica ade
 est in scholis sed hoc nō ē ratione sui sed ratione alienationis. De pro De pnoib? pma opi-
 nomine sunt due opinionones. Una est q̄ dicit q̄ sint i mēte et tūc pnomia nio cōioz
 pmitiua. q̄ cum eis nō sunt demonstrabilia vl antecedentia supponunt.
 si salte alie particule eis conueniunt. et licet sint sine cathegoremata mixta
 tamen adhuc supponunt et non est simile sicut de alijs. quia actus quem
 includunt est pars extremi. hoc autē nō ē de alijs. et sic sunt signa suppo-
 sitionis et restrictōis. et hoc habent ex modo significandi pncipali. Si
 autem ponitur cum eis tale substantiū exp̄se tunc non supponunt. q̄a
 sunt sine cathegoremata pura. Sed pronomina deriuatiua quando non
 habent exp̄se substantiua significantia rem possessam tūc supponunt
 solum pro re possessa. vt meū currit. i. aliquid mei currit. Si habent cū
 eis exp̄sa substantiua significantia rem possessam tunc supponunt p
 possessore vt meus alius currit. ly meus supponit pro me vel sorte. Et
 hec est opinio communior quia alias sequeretur q̄ nulla esset propo-
 Secūda opinio min?
 tio mentalis de verbo prime vel secunde persone. Secunda opinio pbabilis.
 dicit q̄ pronomina non sint in mente. hoc est tantum dicere. q̄ nullus
 actus nec demonstratiuus nec relatiuus ponatur in mente. Et ista est

via minus probabilis quia fm eam sequeretur q vna propositio falsa fieret vera. vnde illa est falsa. omnis homo videt se in casu q quilibet homo videat alterum hominem. z nullus videat seipsum. z tamen eius me talis est vera. quia valeret tantum. omnis homo videt homines. ex quo non ponitur talis actus in mente. Etiam sequeretur q vna tota constructio adiectiualis esset nomen apud logicum. vt hoc totum ego homo qd hoc tunc non est complexum. De verbis sunt due opinionones. Vna dicit q sint incompleta z simplicia. tunc omnia verba quibus definitio conuenit supponunt. Secunda opinio dicit q sunt complexa. z fm illa opinione nullum verbum supponit. De aduerbijs. omnia aduerbia cathegorematica supponunt z verificantur fm nomina a quibus descendunt si habent huiusmodi vt fortes currit bene. sic verificat ly bene hoc est bonum. z sic de alijs. Sed aduerbia sint cathegorematica non supponunt vt negandi. Dicit tamen aliqui etia q aduerbia cathegorematica etiam non supponant. quia sunt pura adiectiua sed hoc no est tenendum. De participijs. Omne participium non existens purum adiectiuum z cui definitio conuenit supponit. De interiectionibus Interiectiones verificantur fm suas significaciones vt ve z heu sic verificant hoc est dolor. sed pape sic verificatur hoc est ammiratio z ita de alijs.

De verbis

De aduerbijs

Sophisma

Declarat proprietates

Homo est species. Quod sophisma est propositio cathegorica indefinita z affirmatiua. subiectum eius est ly homo. predicatum ly species. z est est copula nullam habens contrariam. Sz contradictoria eius est de rigore logice. nullu homo est species. Succotraria eius e. ho non est species. Subalternans est. omne homo est species. Subalternata no hz. Et e in materia naturali de rigore logice. Sed de rigore verborum esset in materia remota. Et couertitur simpliciter sic. ergo species est ly homo. ita q signu ly non sit pars extremi sed solu signu materialisationis circa ly ho. Et subiectum eius supponit z verificat sic. hoc est ly ho. Sz predicatu sic verificat hoc est species. Et subiectu supponit coter z materialiter ex regula topicali. Talia sunt subiecta quia pmittuntur ab eorum predicatis. Sed predicatum supponit coter z psonaliter. Et ambo extrema appellantur sua significata formalia. Sz nullus terminus ampliatur nec restringit in sophismate saltem restrictione logicali. lz topicali restringatur subiectu. Consequenter notandum. q sophisma pns mouet sup regula topicali videlicet talia sunt subiecta qualia pmittuntur ab eorum predicatis q regula non ponitur in topica. lz e inuenta in topica Boetij. Un ipsa propositio tantu valet. subiecta sunt aliqualia z eis filia pmittuntur ab eorum predicatis. ita videt q ipsa est hypothetica copulatiua. Unde ista regula quatuor habet partes z tantum de duabus erit ad propositu videlicet pma secunda. De alijs aut duabus ptribus habiti. est i veteri arte. Circa illa questione. verum tales sint pcedere. ho est species. animal est genus. Pma ps. predicatu vel pncipalior ps predcati vel e

Regula topicalis Boetij

Prima ps regule

De suppo. secundū Sophis.

principalis pars predicati etiam terminus secunde intentionis significans ad placitum ultimatē terminos ut sic restringit subiectū vel partē ei⁹ qd predicato depropto est terminus? pme intentionis ad standū materialiter nisi alias ex cōi mō loquēdi capiat psonalit. vñ nisi aliunde restringat ad standum psonaliter. vel nisi esset pronomen demonstratiuū vel relatiuū ut sic cap tum. Exēplū homo est species al' est genus. Dicitur primo predicatū qz nuncqz subiectū restringit predicatū ad standū materialiter. s; bñ cōuerso nisi forte in modalib⁹ compositis s; bñ nō fit p pñtes regulam. Sed per diffinitionē pponis modalis cōposite. Dñ vñ pñcipalior pars. ppter ly homo in illa. hō est alba species. similiter hō ē species iohis. Dñ vñ eoz pñcipalis. ppter ly hō in illa. hō ē spēs vñ al. in qbus oibus restringit. Dñ etiam terminus scde intentionis qz terminus? pme intentionis nō restringit subiectū ad standū materialit. Dñ significans ad placitū vltimate. ppter ly hō in illa. hō ē bu. lapis est ba. qd nō restringit. Dicitur terminos ppter subie/ ctum illius. pñus ē panneriū. pñus est vexillum. Dñ ut sic. p hñnnui tur qz tale predicatū dñ accipi in eo mō significandi quo ē terminus scde in/ tentionis z nō pme. Dñ quo predicato depropto est terminus pme intentionis ad excludendū subiectū illius. silogismus ē oratio. s; mulier. ppositio est oratio. qd pposito predicato subiectū adhuc ē terminus? scde intentionis. Dñ ad standū materialit. Hñ ille terminus? dñ stare materialit qui stat pro suo Terminus stat mate/ significato nō vltimato fm pceptū fm quē nō vltimate significat. Dñ rñaliter nisi alias ex cōi modo loquēdi. zc. quia subiectū ibi nō restringitur aliō a vero ē verū. silr ens in scholis est dictio. silr equ⁹ in vngaria est nomen Dñ vel nisi aliunde restringat ppter ly homo in ista. aliquis hō ē species Silr nulla substantia ē genus capiēdo ista signa distributiva psona liter. Dicitur vel nisi ē pronomen. zc. ad excludendū subiectū illi⁹. hoc ē genus demonstrādo illū terminū ens. Silr ad excludendū subiectū secunde partis illius copulatiue hō ē nomē z illud est dictio bisyllaba.

Correlatiū. subiectū in illa nō restringit hō videt speciē. qz neqz pñe/ Hō videt spēm dicatū neqz pñcipalior ps neqz eoz pñcipalis ps predicatū ē scde inten/ tionis. Correlatiū. subiectū ibi nō restringitur. hō ē al' vel species. Et Hō ē aīal vñ species lz eoz pñcipalis pars predicati sit terminus scde intentionis tamen s; ali/ quos talis terminus? scde intentionis deberet pponi. z dicunt qz ibi restri gatur homo est species vñ animal. tñ hoc stat in beneplacito z in certifi/ catione. potest ergo in vtracqz subiectū restringi. Correlatiū. subiectū Sortes z plato sñ noīa ibi restringitur sortes z plato sunt noīa z ipsa ē vera capiēdo ly z perso naliter. sed capiēdo ly z etiā materialiter tunc adhuc subiectū restringi tur z non erit incōgrua. quia subiectū etiā potest stare in plurali nume/ ro sed tunc erit falsa. Correlatiū. subiectū etiā ibi restringitur hō ē int Hō ē interiectio iectio. Et est pronome. legēs est aduerbiū. qd nō oportet qz predicatū con ueniat subiecto p suo significato. licet ipse hugo addat ad regulam tamē nō oportet z fm tñ adhuc stant materialiter ex regula Alexandri. Fiat de voce zc. Correlatiū. subiecta ibi nō restringuntur p pñtem regulāz Lapis est gener⁹ ma/ lapis est generis masculini. homo est generis cōmunis mulier est gene/ sculini ris femini. qd solum minus pñcipalior ps predicatū est terminus? scde in

Ois hō ē totū i. q̄nta
te.

Scōda ps regule

Duplex est sensus so/
phismatis

Prim^{us} :

Secund^{us} :

R. ad sophisma de ri/
gore verborum

R. ad sophisma de ri/
gore logice

Primus sensus

Secundus

Tercius

tentōis tamen adhuc subiecta talia stant materialiter ex regula. Fiat de voce. Correlariū. subiectū ibi restringitur. ois homo ē totū in quā/
tate z est vera z ambo extrema eius supponūt pro subiecto illius. omne
omnis homo ē totū in quāntate capiēdo ly omne psonaliter. Scōda
ps regule. quando subiectū z predicatum sunt termini secundaz intēo
num z predicatū puenit subiecto p suo significato nō vltimato. ita q nō
pro vltimato tunc predicatū restringit subiectū ad standūz materialiter
nisi aliunde caperet psonalitē zc. Silogismus est dictio. p̄nomen est nō/
men. oratio est nomen. Correlariū. ista secunda pars regule habet eo
dem modo intelligi sicut puma. Dicitur puenit subiecto p suo significa
to non vltimato ppter subiectum illius. silogismus est ppositio. pposi/
tio est oratio. Similiter oratio est cōplexū in quibus nō stat materialit.
quia predicatū non conuenit subiecto pro suo significato non vltimato
sed vltimato. Dicitur ita q non p vltiato. qz dicēdo sic. sil ḡlin^{us} ē nomē
ly nomē conuenit subiecto. etiā p suo significato nō vltimato quia totus
silogismus potest capi materialiter tamen hoc non est suū significatum
vltimatum. Alię autem particule adduntur ibi ex eiusdem causis sicut

in puma. Pro sophismate notandūz. q duplex est sensus s̄phismat^{is}

Primus est de rigore verborū. Unde rigor verborū est sensus quē
habent terminia primo imposito: sicut sunt impositi ad significandum

Secundus sensus s̄phismat^{is} est de rigore logice. Et rigor logice est
sensus quē habent termini ex regulis logicalibus. Per hoc responde
tur ad s̄phisma. q ipsum de rigore verborū est falsum. quia valet tan
tum. animal quod est homo est species. modo hoc est falsum qualiter/
cumqz capiat ly species siue in prima ipositione. put significat dispositio/
nem rei siue in secunda ipositione put videlicet significat omnes termi
nos habentes sub se terminos inferiores solum qui sunt individua.

Secundus sensus s̄phismatis est de rigore logice. z in isto sensu po/
test s̄phisma habere multos alios. ex quo in eo ponitur terminus mate
terialiter captus videlicet subiectum qd stat materialiter ex regula topi/
cali z prima eius parte. Primus sensus quem habet s̄phisma ex ri/
gore logice est q ly hō significet omnes tales terminos hō hō hō. zc. et
cōnotet omnes tales significare ad placitū et absolute omnes homines.
z sic s̄phisma valet tantū aliquis termin^{us} hō significās homines est spe
cies. in tali sensu s̄phisma est verum. quia est indefinita affirmatiua cu
ius ambo extrema supponunt pro isto termino homo personalit. capto
z sic s̄phisma est in materia naturali. z bene valet cōsequētia hō est spe/
cies. ergo omne homo est sp. cies. z sic non significat singularitē Scōds
sensus est. in quo subiectum caput v significet omnes tales terminos
hō hō hō scissos sculptos scriptos et rectos z sibi similes. siue capiantur
personaliter siue materialit ita q significet quemlibet terminū hō z oēm
sibi similem in figurando p̄rahendo scribendo sillabicando. zc. z sic iterū
s̄phisma est verū sicut prius et est in materia contingent. Tercius
sensus. in quo subiectū significat omnes tales terminos hō hō z omnes
sibi similes in mō significandi principali z essentiali z cōnotat omnes ta

De suppo. secundū Sophis.

les per modū signi. in tali sensu sophisma iterū est verū. z ille terminus hō significans ē species p̄dicamenti signi sed nō sub stātie sicut q̄libet aliter terminus materialit̄ captus est species p̄dicamēti signi. z sic iterū est in materia naturali q̄a tūc p̄dicatū ē q̄d ita tūc lupinus ad subiectum.

Quartus homo qui significant naturalit̄ cōter z cōnotat eos p̄ modū signi. z sic sophisma iterū est in materia contingentī. **Quintus** sensus est pro/ **Quintus** ut subiectum significat se singularit̄ rōne sue idēp̄tatis essentialis siue naturalit̄ cōter siue singularit̄ quod idē est. ī tali sensu sophis/ ma est falsū z impossibile q̄a vt sic ille terminus homo est indiuidū z nō spēs. **Correlarium**. in sensu rigōis iustico primo videlicet put subie **Si in primo sensu so** ctum ē terminus p̄ncipalit̄. z tenēdo q̄ figura nō sit distincta a re si p̄bisma sit possibile. **Si in primo sensu so** gurata sophisma est falsū possibile. Et in casu quo alicui homini m/ **Si in primo sensu so** p̄meretur ille terminus hō. vel si realis homo disponderetur ad modū figure illius termini homo tunc sophisma est verū. in tali sensu. quia tunc realis homo est species. z sic est in materia contingentī. Si autem figura est distincta a figurata tunc sophisma in eadem sensu est falsū z impossibile z tunc est in materia remota. **Correlarium** responsiuū. **Correlarium** sophisma de rigore verborū ē falsū. sed de rigore logice est verū. **Ar** Arguitur p̄mo **Con** guitur contradicta sophisma in sensu concessio est falsū. ergo male con tra sensum p̄m cessum. assumptum probatur quia ex eo sequitur falsū. quia sequitur bene homo est species. ergo animal rationale ē species. tenet consequē tia a diffinito ad diffinitionem. vel a conuertibili ad conuertibile **Lo** **Secundo.** firmatur. adhuc ex sophismate sequitur falsū. ergo. quia sequitur be/ ne homo est species. ergo species est homo. tenet consequētia per con/ uersionem. **Confirmatur.** Ex sophismate vero coassumpto sequitur **Tertio** falsū. ergo. quia sequitur bene. homo est species. z omnis species ē q̄n te declinationis. ergo homo est quinte declinationis. tenet consequētia in dārij per transpositionem p̄missarum. **Confirmatur.** Adhuc **Quarto** ex sophismate vero coassumpto sequitur falsū. ergo. quia sequitur bene homo est species. z nullus homo est non homo q̄ hō nō est hō. **Confirmatur.** Contradictoriū sophismatis est verū. ergo ipsū **Quinto** falsū. quia sequitur ex vero in bona consequētia. Quia sequitur be/ ne. nullū animal est species z omnis homo est animal. ergo nullus ho mo est species. **Confirmatur.** adhuc ex sophismate vero coassumpto **Sexto** seq̄tur falsū. quia sequitur bene. hoc est species z hoc est nullū homo igitur nullus homo est species. tenet consequētia per diffinitionem silo/ gismi. Et iterū. ex sophismate seq̄tur falsū. ergo. quia sequitur bene. **Septimo** hō est species. ergo omne homo est species. tenet consequētia ab idēfinit/ ta ad suā vlem **Ad p̄mū r̄r̄r** negando consequētiā. ad probatio/ **R.** ad p̄mū argūtu/ nem dicendum est q̄ nō arguā in illis sensibus in q̄bus sunt diffinitū z diffinito ad inuicem. nec in quib⁹ sunt termini p̄uertibiles. q̄ caput materialit̄. Est tamen verū q̄ consequens etiam est verū. z eius extrema supponunt pro eodē vīz pro subiecto eiusdem p̄positionis met. quia subiectum iam capitur materialit̄. z sic est incomplexum et

erit species predicamenti signi. Sed adhuc consequentia nō valet qz in casu quo cras nullū tale pplexus fieret al' rōnale tunc sicut per antecedē significatur ec' ita erit z nō erit sic sicut p consequēs significatur esse.

R. ad secundum

R. ad tertium

Ad quartum

Ad quintum.

Ad sextum.

Ad septimum

Ad scōm rñ detur negando pñam. ad probationē dicēdū ē negādo qz sic puerat qā arguitur a suppositione materiali ad psonalē rōe l' hō. sed debet sic pueri. ergo spēs ē l' hō vt prius. Ad tertū dicendum est breuiter qz non sit silogismus quia mediū equiuocat. Ad quartum respondetur qz non totum intrat conclusionē etiam equiuocantur termini. Ad quintum respondetur distinguendo quia vel l' animal in maiore capitur personaliter z materialiter. Si personaliter tunc maior est vera. si autem materialiter tūc ē falsa z tunc non est in edarent. quia mediū equiuocatur imo q' l' iterūqz capis l' al' argumētū tamē nō ē silogismus qā semper minor extremitas equiuocatur. Ad sextū dicendū est qz nihil probat qā cōclusio est negatiua z nulla pmissa. Ad vltimum respondet. distinguēdo qā vel sophisma capitur in sensu quo est in materia naturali. z tunc conceditur consequentia. Si autem capitur in sensu in quo est in materia contingenti. tunc negetur consequentia. qz solum in materia naturali valet argui iuxta regulas. Correlatiū illa pñā homo ē species. ergo homo sunt species est bona si pñā pceptus est conceptus. vel si conceptus sunt itensibiles vel remissibiles qd idē ē. Si autē ponit oppositū tunc non valet quia si cras fieret tantum vnus conceptus mentalis illius termini homo antecedens eēt vtz z pñā fallit.

Utrum prima diuisio suppositionis in qua dicitur suppositionum alia cōis alia discreta sit bona. Notandū q' ista est propositio categorica indefinita affirmatiua. subiectum eius est hoc totū. pñā diuisio suppositōis in qua dñ suppositionū rē. predicatum l' bona diuisio suppositionis. Et eius oppositū patet ex supradictis. Et l' suppositionis in questione supponit materialiter p l' diuisio. Et l' diuisio restringitur p suū relatiū. Et nullus terminus ampliatur in questione. Secundo notandum qz questio nūqz ē hypothetica qui enūqz correspondet nota hypothetice. sed bene quandoqz resoluitur in hypotheticam. vt quando l' qua capitur relatiue tantum. z hoc est ex bonitate intellectus valentē se conformare regulis grāmaticis. alias illa etiam esset hypothetica. homo est animal qā fm diligam sic resoluitur. hoc est homo z hoc est al' z nihil ē hō qn ip' l' sit animal. Similiter illa eēt hypothetica. omnis homo est animal. qā sic resoluitur. homo ē animal z nihil est homo quin ipsum sit animal. Et ergo resolueret z correspondere maxime differunt. Ulterius notandū. qz pñā diuisio suppositōis dicitur prima in respectu ad secundam sequentem. Et illa verba suppositionum alia cōis alia discreta non sunt diuisio. quia nō ē ppositio hypothetica. Secundo quia membra diuidentia idē significant in diuersis modis significandi. Sed o' sic intelligi. Suppositionū alia est communis z alia. id est z illa que in certo eius modo significandi non est cōmunis est discreta. In hac diuisione similiter sicut in qualibet primū

Questio nūquā ē p' hypothetica

Pñā diuisio de rigore non valet

Intellectus

De suppo. Tertia qđ

signum diuissum capit in definite. sic similiter omnia que ibi poneren-
tur pter ultimū qđ capitur relatiue. **Consequenter notandū qđ suppo.** **Suppositio cōis**
sino cōmunis fm **Bariliū** est suppositio termini stantis cōmuniter.
Et ille terminus dicitur stare cōmuniter cui ex suo modo significandi substra-
tuo z totali nō repugnat supponere p pluribus essentialiter distinctis
diuissim z vniuoce. Quare addant singule particule videatur alibi.

Correlarium. Non sequit ille terminus est cōmunis. ergo stat com-
muniter. qz vicendo sic. ille hō currit. ly homo ē termin⁹ cōis z tñ n stat
cōmuniter. sed discrete. ex quo singularisat p ly ille. Et sic patet qđ termi-
nus cōis est suppositio discreta. Si r terminus discretus supponit cō-
muniter. vt ibi. sortes est indiuiduum. sortes est nomē. **Termin⁹ cōis**
munis est terminus cui ex suo modo significandi substratiuo z totali n
repugnat significare plura zc. Dicitur terminus. z hoc debet capi tertio
modo viz p cathegorem. Re in pdicando. Dicitur substratiuo ppter illuz
terminū album pure adiectiue acceptū. Dicitur totali ppter illum termi-
num homo sortes qđ est terminus discretus. z licet ex suo mō significan-
di partiali scz illius termini homo sibi non repugnat significare plura.

tñ ex totali mō significandi sibi repugnat. Sed terminus discretus **Terminus discretus**
est termin⁹ cui ex suo mō significandi substratiuo z totali repugnat signi-
ficare zc. Sed suppositio discreta est suppositio termini stantis discre-
te. Et ille terminus dicitur stare discrete cui ex suo mō significandi repugnat

supponere p plurib⁹ zc. **Notandum duplex est diuissio. scz realis z lo** **Duplex est diuissio**
gicalis Diuissio realis est qđ partes alicuius cōtinui sepantur ab inuicē

z de ista non est ad ppositum. Sed diuissio logicalis est pō hyporetica

in cuius prima pte zc. **Correlariū.** Ly dicitur in qđstōe pōt capi pso-

naliter vel impersonaliter. Si capit impersonaliter tunc restringit p illud

qđ sequit ipm. z verificat sic. ab illo dicitur suppositionum zc. si autē capi-

tur personaliter tūc verificat sic. hoc dicitur z illud quod sequitur ipm

est suppositū suū **Correlariū.** Terminū esse cōmunē attēdit penes si-

gnificare. Sed suppositio cōis attenditur penes supponere. z gl⁹ chi-

mera in ista chimera currit est termin⁹ cōis sed non est suppositio cōis.

Sequitur qđ quilibet terminus aut est cōmunis aut discretus. **Re**

sponsio ad questionē **Questio est vera.** qz indefinita affirmatiua cuius

extrema supponunt p eodem viz p isto aggregato psonaliter accepto. **R. ad questionem**

Suppositionū alia est cōmunis. z alia discreta. z verificant sic extrema

Hoc est prima diuissio suppositionis in qđ dicitur **Suppositionū alia cōmu-**

nis. alia discreta. quia qñcūqz dicitur totū tunc etiā ps dicitur. licet nō solum il-

lud dicat in ea. z pdicatum etiā supponit p eodem. quia hoc est bona

diuissio suppositionis **Correlarium responsiū.** questio vt ponitur est

vera. **Consequenter notandū qđ nō nulle regule sunt quib⁹ notat qđ** **Regule qñ terminus**

terminus sit cōmunis. z quis discretus. **Prima Omne disiunctuz ex ē cōis vel discretus**

terminis singularibus nō adequate p eodem supponentib⁹ nec singu-

larisatum est terminus cōmunis vt sortes vel plato. **Secunda. Diuissio** **Secunda.**

cum ex termino cōmuni z singulari est terminus cōmunis. z hoc dum

modo talis terminus cōmunis non singularisatur vt animal vel sortes

Tertia
Quarta.
Quinta.

Sexta
Septima.

Octava.

Nona

Decima

Undecima.

Duodecima.

Tredecima.

Questio sub alio titu/
lo quē etiā declarat.

Regula

Tertia. Disiunctum ex terminis cōibus non singularisatū est termi-
nus cōis. vt aīal vel hō. Quarta. Copulatum ex terminis singulari/
bus est termin' singularis. vt sortes z plato. Quinta. Copulati ex ter-
mino singulari z termino cōmuni non singularisato est termin' cōis. vt
sortes z aīal. Sexta. Quibet terminus cōis in certo mō scandi est sin-
gularis vt in q̄tum significat se singularit'. Septima. Dia noia ciuita-
tū villarū oppidorū castroz aquarū b'utorū regionū hominū. sunt ter-
mini discreti. Octaua. Aggregati ex termino cōi et termino discreto de/
terminati eīpm sicut adiectiuū z suū substantiuū est termin' discret'. exē/
plum. vt albi sortes. acur' plato. Nona Aggregati ex termino cōi z ter-
mino discreto determinati b' se vt magis cōe z min' cōe est terminus di-
cretus. vt hō sortes. substantia petrus. Decima regula. Lōditiona/
tū ex termino cōi siue cōib' siue discretis est terminus cōis. vt homo si ē
homo. Undecima regula. Aggregati ex termino regēte z recto. i quo
dictio regens est terminus discretus z dictio recta est terminus cōis vl'
discretus. nūc totum aggregatum est terminus discretus. vt iohannes
platonis. petrus aīalis. Duodecima regula. Aggregatus ex regimie
ex vi identitatis vbi dictio recta est termin' discretus. tūc totū aggrega-
tum est terminus discretus. Exemplū vt paternitas foris. scia platōis
Si aut' p̄sideret alio modo. hoc est ex alia vi tūc erūt termini commu-
nes. Tredecima. Termini actu nō supponentes p pluribus vel pro
vno supposito respectu copule de p̄nti habentes se in iuxta diffinitionē
termini discreti sunt termini discreti. vt adam. antichristus. aristoteles.
z licet nō supponant p pluribus. tū hoc nō est ex eoz modis significan-
di. sed ex defectu rez. Ultimo notandum. q̄ questio posset alio mō sic
formari. Vtz suppositio bene diuidatur in cōmunem z discretā. Et in
tali vel consimili p̄pone. subiectum est ly suppositio z stat materialiter.
sic et ly cōmunē z discretam ex regula. Quando ly diuidit importat di-
uisionem logicā tunc restringit terminum qui reddit sibi suppositum
z terminos significantes mēbra diuidentia ad standum materialiter.
Sed ly et capitur psonaliter. Correlarium illa etiam est vera. aliq̄
suppositio bene diuidit in cōmunem z discretam. Et licet ly suppositio
stet psonaliter tū adhuc eius extrema supponunt p eodem vt p illo ter-
mino suppositionū in illa. suppositionum alia est cōmunis z alia est di-
cretā. Correlarium. Illa etiam est vera. Aliq̄ suppositio cōis bene
diuidit in cōem z discretam. z eius extrema supponūt p ly suppositionū
in p̄dicta. Correlarium. Illa etiam est vera. aliqua suppositio discreta
bū diuidit in cōem z discretā. q̄ itez extrema verificant' b' ly suppositio
nū in p̄dicta ad min' in aliq̄ modo scādi vl' ad min' potēte fugiori.

Sophisma

Declarat p̄prietates

Parisius et Rome venditur panis. Notandum q̄
sophisma est p̄p̄o categorica indefinita affirmatiua de modo loquēdi
in cōsuetu. Subiectum eius est ly panis. Predicatiū. parisi' z rome ven-

De sup. tertiū Sophisma

dit. si verba adiectiua sunt simplicia. si autē pplexat tunc hoc totum est p
dicatū. parisi? z rome ens qd vendit. z tūc ly est ē copula. Contrariā non
habet. Succōtraria eius est. parisi? z rome nō vēdit ois panis. Con/
tradictoria. nō parisius z rome vēdit panis. Subalternatā non habet
Subalternās eius ē. parisi? z rome vendit ois panis. Et est in mate/
ria ptingenti. qz extrema naturalr pnt verificari d eodē. vt in casu si eēt
vnus panis cōtractus a parisius vsqz ad romā z venderet in parisius
z roma. ppter quod sophisma etiā est falsum possibile vt patebit i re/
sponione. Et cōuertit sic. ergo qd parisius z rome vēdit est panis. Et
subiectum ei? scz ly panis supponit p fuscitū ex regula Bariliij. Ter/
min? sequens copulatū de pdicamēto vbi vel quādo zc. supponit cōsu/
se tū. Sed pdicatū nō supponit. qz nō est verificabile qz de nullo vez ē
dicere. hoc est ens qd parisius z rome vendit. Si etiā ly vendit nō sup
ponit qz alienat p ly parisius z rome. Sz ly parisius z rome supponit
ambo discrete z significāt fin suos rectos. Notandū. subiectū in cō/
tradictoria sophismatis supponit distributivē. z licz sit termin? suppo/
ponēs p speciale signū suppositōis z restrictōis tū hoc intelligitur solū
de determinatiōe. qz solum determinatio q supponit p speciale signum
suppositōis z restrictōis in pdictoria debet eodem mō supponere. mō
ly panis nō est determinatio sed determinabile. Pro sophismate no
tandum qd ipsum habet tres sensus. Primus. put ly et capitur copula/
tiū. z sic sophisma est ppō hypotetica valens tantū. parisius vendit pa
nis z rome venditur panis. Secundus sensus. put sophisma est ppō
cathegorica. valens tantū. in vtroqz illoz duoz locoz venditur panis
demonstrādo p ly illoz parisius z romā. Et isti duo sensus sunt sensus
improprij z pter rigore. Primus iō. qz ly et nō pōt capi copulatiue d ri
gore. ex quo solū coniungit ptes minus principales pdicati. Imo si etiā
p iungeret ptes principales pdicati adhuc nō caperetur copulatiue. qā
ē cōmuniōr via q ppōnes de coplato extremo sint cathegorice z nō hy/
poteticē. Secundus sensus iō est improprij. qz nō videtur cui dberet
correspondere hoc signum vlc distributivū scz vtroqz. Est qz tertius
sensus. z de rigore. put ly et capitur copulatiū. ita qz sophisma est vna ca
thegorica nō includens signū vlc. Responsio ad sophisma. qz sophis
ma de rigore pboz vt pponitur est falsum. qz ē vna indefinita affirmati mo
na cuius extrema nō supponūt p eodem. licet pdicatū supponat p duo
bus panibz vel p duabz rebz q vel que venduntur parisius z rome. ex q
ly ens capitur de rigore trāscēdenter. tū subiectū nō supponit p talibus
ex quo nō est vnus panis. licet sint ens vel entia qd vel que pilius z ro/
me venditur vel vēduntur. Secundo est dicendū. qz sophisma in pri
mis duobz sensibz improprij est vez. In primo ideo. qz ē vna copula/
tiua affirmatiua cuius ambe ptes sunt vere. vt patet. In secūdo sensu
improprio iō est vez. qz sic est sicut oia sincathegoremata in ea posita vt
sumpta denotant. vt patet. Tertio est dicendū qz ipsum in sensu rigo
ristico est falsum possibile. vnde si essent duo fratres q haberent vnum
panē z vnus vēderet illū in pilius z alter rome sophisma eēt vez. Uel

Arguitur primo contra sophisma.

Secundo.

Tertio.

Quarto.

Quinto.

Sexto.

Septimo.

Octavo.

Nono.

Respondeo ad primum argumentum.

etiam si vnus panis esset tractus a parisiis vsq; ad romam z ab alijs venderet parisiis. z ab alio rome. Sed si esset vnus panis replicatiue in parisiis z in roma. z idem panis in vtroq; venderet. sop. huius est verum. Sop. huius arguit. Sop. huius est incongruum. ergo necq; verum necq; falsum. tenet pna qz verum z falsum supponit contrarium. sed assumptum probatur qz coniunctio coniungit dissimiles casus. Assumptum probatur. quia cum quid sit cum gto. Confirmatur. Sop. huius est verum ergo male negatum. Assumptum probatur. qz est vna indefinita affirmatiua non pregnant. ad cuius veritatem non requiritur qd certum suppositum subiecti cui predicatum conueniat. z hoc est verum. Assumptum probatur. qz subiectum supponit confusum. qd non oportet qd certum suppositum subiecti cui predicatum conueniat. Confirmatur. Sop. huius sequitur ex vero. qd ipse verum. qz sequitur bene Parisius vendit panis. z rome vendit panis. qd parisiis z rome venditur panis. tenet pna a copulatiua ad vnam de copulato extremo. Confirmatur. Sop. huius sequitur ex vero. qd ipse verum. quia sequitur tur bene. in vtroq; illoz duoz locoz venditur panis ergo parisiis z rome vendit panis. tenet pna ab equiualete ad equalens. Confirmatur. Sop. huius adhuc sequitur ex vero. qd est verum. quia sequitur bene. in hoc aggregato venditur panis. z hoc aggregatum est parisiis z roma. ergo parisiis z rome vendit panis. tenet psequentia expositio. Et maius probatur. qz sequitur bene. in roma vendit panis. z roma est in hoc aggregato. ergo in hoc aggregato venditur panis. Confirmatur. Sop. huius adhuc sequitur ex vero. qz sequitur bene. in omni ciuitate venditur panis. z parisiis z roma sunt ciuitates. qd parisiis z rome venditur panis. tenet consequentia in ditijs. Confirmatur. Adhuc sop. huius sequitur ex vero. ergo est verum. qz sequitur bene. parisiis z rome venditur panis. qd parisiis z rome venditur panis. tenet pna a sinonimo ad sinonimum. qd aut antecedit sit verum. probatur. qz valet tantum. parisiis z rome alijs vendit panem. hoc est verum in casu qd aliquis p prima parte illius hore venderet panem parisiis z pro secunda venderet alij panem rome. tunc antecedit est verum. qz non oportet qd detur certus panis qui vendatur parisiis z rome. Confirmatur. Sop. huius in sensu hypothetico est falsum. qd male concessum. assumptum probatur. qz prima pars est falsa. illa vix. parisiis venditur panis. Assumptum probatur. quia ex ea sequitur falsum. assumptum probatur. quia sequitur bene. parisiis vendit panis z parisiis venditur vinum. ergo vinum est panis. tenet consequentia expositio. Confirmatur. In eodem sensu ad primam prem. copulatiue vel pro coassumpto sequitur contradictoria secunde partis copulatiue. qd vna partium copulatiue est falsa. assumptum probatur. quia sequitur bene. parisiis venditur panis. z parisiis non est roma. ergo roma non venditur panis. Ad primum respondetur. concedatur assumptum. Ad probationes negetur qd coniunctio coniungat dissimiles casus. Et ad probationem dicendum est qd parisiis stet in gto sicut ly rome. z ponuntur ambo isti termini absolute respectu verbi venditur quod nullum motum importat ex

De sup. tertiū Sophisma

regula Alexandri. Et rectore caret caret qñs sepe localis rē. Ad se R. ad secundum,
 cundum rñdē negādo assumptū. Ad pbatōnē pcedat q ly panis sup
 ponat cōfute tñ. Etñ pcedat q nō oportet q defectum suppositū cui
 p̄dicatū pueniat. Nihilominus tñ ad eius veritatē req̄ritur q extrema
 supponit p eodē. Et q def hoc vel hoc. rē. suppositū subiecti cui p̄di
 catum cōueniat. sed nullū illorū datur. g. Ad tertiū dicēdū. negando Ad tertiū
 pñam. ad pbatōnē dicendū est q nō oportet valere pñam ex quo non
 est regula. Etñ pñs nō est vna d copulato extremo. qz solum ptes mi
 nus principales p̄dicatī z nō principales copulant ad inuicēz Ad Ad quartum
 quartū respondet negādo pñam. neqz arguit ab eāualente ad eāualen
 lens. Primo ideo. qz in antecedente ponit signū vlc affirmatiuū. z in con
 sequēte nō. imo tale signū in psequēte nulli termino cor̄spōdet. Sec
 cundo ideo nō eāualent. quia nō sunt de eisdē extremi. aliud em̄ est p
 dicatum in antecedēte q̄ psequēte. vt pater. Ad quintū respōdetur Ad quintum.
 pcedēdo pñam z negādo maiorē. qz illa est falsa. in hoc aggregato ven
 ditur panis demonstrādo parisiū z rome. qz nullus panis vedit i hoc
 aggregato. Nec sequit. In pte illius aggregati vendit panis. g. in toto
 venditur panis. qz nō quicqd venditur in parte hoc etiā vendit in toto
 sed bene hoc est vep de parte p̄tigua toto. Sed ad pbatōnē in argu
 mento assumpto dicendū est q nō totū intrat p̄clusionem. qz ly ens est
 pars minoris extremitatis. z sub ratione talis nō ponit in conclusionē
 Ad sextum respondet negādo q sit in darij. qz est regula. Obliquus Ad sextum
 distributus in maiore. in minore debet mutari in suū rectū secū non dis
 cōueniētem in numero. Si autē minor sic formaret. z parisiū z Roma
 sunt ciuitas bene valeret. sed minor esset falsa. Ad septimū dicendū Ad septimum
 est. negando pñam. neqz arguitur a sinonimo ad sinonimū qz aliud est
 subiectum in antecedēte q̄ in psequēte. qz in antecedente ly aliqd ē sub
 iectum. sed in psequēte ly panis. etiam ly vendit in antecedēte est verbū
 impersonale. sed in p̄te est psonale z passiū. Ad octauū dicendū ē Ad octauum
 negādo pñam. qz nō est argumentū expositiuium. Primo ideo. qz non
 totum intrat conclusionē. quia ly vendit ponitur bis in premissis z nun
 q̄ in conclusionē. Secundo ideo. quia mediū in nulla premissarū ē
 totale extremum. Ad vltimū dicēdum est negando pñam. neqz ē sil Ad nonum
 logisimus expositiuius. qz est regula. In quolibet sillogismo cathegori
 co mediū in pmissa affirmatiua debet ēē totale extremū. Correlariūz
 Illa pñā bñ valet. Parisiū z rome vedit panis. g. parisiū z rome vē
 dit nō panis. qz qñcūqz añs est vep tunc etiā pñs. qz qñcūqz vedit pa
 nis tūc etiā vendit non panis quia materia vl forma panis cum pane
 venditur que non est panis. Correlariū. Illa pñā nō valet. parisi
 us vendit panis. g. parisiū emit panis. qz in casu q̄ iste qui vedit esset
 intra muros ciuitat. z ille qui emit extra muros. z alias nullus panis
 venderet. antecedens esset vep z pñs falsum. Correlariū. Si ly pari
 sius z rome starent in datiuo z haberent se in rōne regiminis a p̄tēpost
 p̄ modum acquisitionis a ly venditur. in facili casu sophisma esset verūz
 quia si rygenēses darent hominibus de illis vna ciuitatibz parisi

et romē emere panem. Sed sic non fuit intentio Hugonis. sed vt caperetur in grō. vt supra dictū est. Et tantum de illo sophismate.

**Declarat proprietates
cuius q̄stiois.**

Utrum terminus discretus in quacūq; propositione positus supponat discrete. Notandū questio ē categorica indefinita et affirmatiua. Hoc totū est subiectū. terminus discretus in quacūq; propositione positus. Predicatum est ly supponēs discrete. si sunt p̄ba complexa. Et ly quicūq; est pars extremi. Et oppositiōes eius sunt faciles. Et est in materia p̄tingenti. et cōuertit sic. g supponēs discrete est terminus discretus in quacūq; p̄pōne positus. Et subiectū eius nō supponit. q̄ ly quicūq; est vnū sine categorema purū valens tantum sicut omni. Et sic de nullo vey est dicere. hoc est terminus discretus in quacūq; p̄positione positus. Sicut ly terminus p nullo supponit. Nec hoc totū. terminus discretus positus. q̄ aliter enatur p ly quicūq; p̄pōne. Sed ly p̄pōne supponit distributiue p qualibet p̄pōne. Predicatum aut supponit determinate p quolibet termino supponēte discrete.

Questio mouetur.

Quacūq; caput dupliciter

Notandum. Presens questio mouet super prima regula. Darilij suppositiois vtz terminus discretus in quacūq; p̄pōne positus stans p suo significato ultimato si supponit. supponit discrete et psonaliter. Consequenter notandū q̄ ly quacūq; in titulo. similiter suus rectus et alij obliqui eius capiunt dupliciter. Vno mō sine categorematice pure. et sic valet tantū sicut omni. et ita caput in titulo. Secundo capiunt distributiue et restrictiue simul. Et sic valet tantū sicut omni q̄. et sic capiuntur q̄n pponunt plurib; verbis i oratione. vt in tali vel cōsimili quicūq; currit mouet. i. ois qui currit mouetur. Similr in quacūq; p̄pōne terminus discretus ponit talis supponit discrete. i. in omni p̄pōne in qua terminus discretus ponit talis supponit discrete.

Questio nō habet contrariam.

Questio est in materia contingenti

Notandū questio nō habet contrariam licet in ea ponat terminus cōmunis distributus. tamē talis nō est vniuersalitas. quia ē p̄s complexi quod accipit vnica acceptiōe. Notandū. Questio est in materia contingenti et nō remota. et licet extrema nō supponant p̄o eodem cū subiectū p nullo supponat. tñ possunt verificari de eodem naturaliter vt capiendū subiectum vt significet se singulariter tūc si solum q̄stio esset et nulla alia p̄positio ambo extrema questiois supponunt p̄o subiecto tituli questionis. Quid aut sit supponere discrete. quid terminus discretus habitum est supra circa questionem de prima diuisione suppositiois.

Ad questionē R. p̄mo.

Secundo.

Tertio

Responsio ad questionē q̄ questio vt pponitur ē falsa. quia est vna indefinita affirmatiua cui subiectum p nullo supponit quia nullus terminus discretus ponit in omni p̄pōne. g nullus supponit discrete in omni p̄pōne. Secundo dicendū q̄ ipsa est falsa possibilis. vt si subiectū significaret se singulariter. et solum questio esset et nulla p̄positio. tunc questio est vera. Tertio dicendū q̄ illa est falsa. terminus discretus in quacūq; p̄pōne ponitur supponit discrete. sed oportet huius verbo ponit addi suppositum. et sic tantū valebit. terminus discretus in omni p̄pōne in qua terminus discretus ponit supponit discrete. modo hoc est falsum. Et illa differt adhuc a questione. q̄ in ista ly quicūq; capi

De suppo. quarta qō

tur distributue et restrictue simul. alias em ipa fieret incōgrua. ex quo
ibi ponunt duo vba zc. Sed in qstioe capis distributue tm. **Est g** **Conclusio respōsalis.**
conclusio responsalis ad qstione ista. In quacūq; ppōne in q ponitur
terminus discrete tētus supponēs stans. p suo significato vltimato fm
illū pceptū fm quē vltimate significat. talis supponit discrete et psonali
ter Et h in re est pma regula Darilij suppositionū Df discrete tētus
ppter ly sortes in illa. sortes est indiuiduum. Dicit l supponēs. ppter sub
iecta illarum Adam est. antichristus est. Arguit tra cōclusionē. se **Arguitur primo con**
qret q ille terminus sortes. in illa. sortes est pictus supponeret discrete. tra pclusionem.
Probat p pclusionē respōsalē **Cōfirmat.** Sequet q subiectū illius
supponeret discrete. iohānez currere ē bonū. pns falsum est. falsitas cō **Secundo.**
sequētis pbat. qz subiectū supponit cōiter p qlibet cursioe iohānis. Sz
assumptū pbat p pclusionem respōsalē. **Cōfirmat.** Sequitur q subie **Tertio**
ctū illius. iste sortes vel plato currit singularisando disiunctū. p sorte so/
lū supponeret discrete. pns falsum est. falsitas pbat. qz subiectū ei
est disiunctum ex terminis singularibz nō p eodem adēre supponent. bz. g
supponit cōiter et regula. Sz assumptū pbat p pclusionē. **Confir** **Quarto**
mat. Sequit q subiectū illi supponeret discrete. sortes imagiat asinū?
Assumptū pbat ex pclusionē. Sed q nō supponat discrete. pbat. qz sup
ponit p pluribz essentialiter distinctis. zc. pbat. qz supponit p hoie et p
asino. pbat. qz subiectū verificat p asino vt sic. hoc imaginat sortes de/
monstrando asinū. Aliter pbat. qz ipsa ppō est vera. et extrema ei sup/
ponit p eodē. et nō p alio nisi p asino. g subiectū supponit p asino **Ad R. ad primū argum.**
primū respondet negādo pnam. qz dī in cōclusionē terminus discretus di
cretus tenet. et licet ly sortes in pdicta sit terminus discretus sed tū nō te/
netur discrete. sed cōiter. quia iā restringit p ly pictus ad standū p plu/
ribz sortibz pictis. Et g ly sortes in pdicta supponit cōiter. **Ad secū** **Ad secundum**
dum respondet breuiter distinguēdo. qz vel infinitiū capitur abstra/
ctiue vel cōcretiue. Si capis abstractiue tūc negetur q cōclusio sibi con/
ueniet. quia nō est terminus discretus discrete tentus. qz vt sic hoc totū
iohānem currere supponit p qlibet cursioe iohānis. Et tunc idē est di/
crete iohānem currere est bonū. et cursio iohānis est bona. Sed si capis
concretiue tūc negetur falsitas. **Ad** pbatōnem dicēduz est q hoc sit ve
rum qn infinitiū capitur abstractiue. Sed vt sic hoc totū supponit di
cretus p iohāne corrente. qz tunc iohānem currere valet tātum. sicut io/
hannes currēs. **Ad tertium** dicēduz est negādo pnam. et qn pba/
ta fuit p regulā. Respondetur q regula intelligitur dūmodo tale disiū
ctum nō est singularisatū. Sed si totūz disiunctum non singularisaretur
tunc supponeret cōiter. **Ad quartū** rīdetur negādo q subiectū sup **Ad quartum**
ponat pro asino. **Ad** pbatōne dicēduz est q nō bñ verificatur sic. hoc
imaginatur sortes demonstrando asinum. qz sortes non predicatur. sed
hoc totū imaginatur sortes. et debet verificari mediante copula talis p
positōis qd etiam nō fit. Sed ad aliam iprobatiōes qn dī. extrema sup
ponunt p eodem et nō p alio nisi p asino. dicendū ē negando qz sub/
iectum supponit p sorte. et predicatum qd est ly imaginatur asinus. et

non ly asinus se solo etiā supponit p forte. q̄ ipsa est vera Correlariū
 Siue impossibile sit significabile siue nō. semp illi termini. de^o mūdus
 sol fenix in ppōne positi supponūt cōiter. z sunt termini cōmunes. quia
 si impossibile est significabile. tūc ille termin^o deus in illa deus imagiā
 nō solum supponit p rein depēdente. Sed si impossibile nō est signifi-
 cabile. tūc licet tales termini nō supponāt p plurib^o essentialiter distin-
 ctis zc. tū hoc nō est ex eoz modis scādi. sed ex defectu rerum.

Sophisma

Declarat pprietates. Aliud a vero est verum. Notandum sophisma ē pro
 posito cathegorica indefinita affirmatiua. Subiectū est hoc totū. aliū
 a vero. Predicatū est ly vez. Nullā p̄tariam habēs. licet habeat termi-
 num cōm distributū scz ly vero. tamē enā est pars p̄plexi qd accipitur
 vnica acceptiōe. Cōtradictoria eius est nullū aliud a vero est vez. i qua
 ly vero enā supponit distributiue sicut in sophismate. qz ē determinatio
 distributa p speciale signū suppositiōis z restrictiōis accepta vnica acce-
 ptiōe cū suo determinabili. q̄ in p̄tadictoria debet eodē modo suppo-
 nere. Succōtraria eius ē. aliud a vero nō est vez. Subalternās est. oē
 aliud a vero ē vez. Subalternatā nō hz. Et est i materia remota. z con-
 uertitur simplr sic. q̄ vez ē aliud a vero. Notandū q̄ subiectū sophis-
 matz p nullo vero supponit ppter distributionē illi^o termini vero per si-
 gnū alienatis ex decima reglā Bariliū. Et tenēdo q̄ ppōnes non sint
 multiplices. i. q̄ eadem ppō nō sit vera z falsa simul in suis diuersis sen-
 sibus tūc subiectū supponit p quolibet falso qd est. Si aut sunt multi-
 plices. i. q̄ eadem ppō vocalis vel scripta est vera z falsa simul in diuer-
 sis suis sensibus vt illa. nō de^o est. tūc subiectū nō supponit p quolibet
 falso qd est. qz tūc nō qdlibet falsum est aliud a vero. imo vtrūque
 falsum est vez. vt illa est falsa. nō de^o est. capiēdo negationē negāt r. z ē
 vera capiēdo negationē infinitāter. z sic nō est idem dicere hoc ē falsū.
 z hoc est aliud a vero Correlariū. Ly a vero p nullo supponit. quia
 nunq̄ p̄tise aggregatū ex p̄positiōe z suo casuū supponit. qz nō ē natūz
 esse p̄dicatū. Necz seq̄tur q̄ ly a vero alienat ly aliud. licet sit determina-
 tiō si supponēs que addita suo determinabili alienat ipm ex reglā. qz re-
 gula intelligit de determinatiōe q̄ nō icludit sincathegorema. mō ly a ve-
 ro icludit sincathegorema qz p̄positiōe Pro sophismate norandū
 p̄liciter. Primo. q̄ ille terminus vez capit duob^o modis. Vno modo pro termino p̄-
 me intentionis. z sic supponit pro qualibet re mundi. qz quodlibet ens
 est verum. qz quodlibet ens participat tantum de veritate quātū de en-
 titate. z sic ly vez est terminus trāscendēs. z p̄uertitur inter se isti quin-
 qz termini verū ens bonum res aliqd. z ita nō capitur in titulo q̄stiois
 Secundo. mō accipit p termino secunde intēctionis. z sic supponit p
 qualibet p̄positiōe vera que est. z ita capitur in proposito. Et licet p̄e-
 dicatum sit terminus secunde intentionis. tamen non restringit subie-
 ctum in sophismate ad standum materialiter quia alias ex cōmuniū

De sup. quartū Sophisma

doloquendi capitur personalit. Cōsequenter notandum. q̄ hugo cōcedit q̄duor
ca presens sophisma concedit quatuor propositiones. Quarum prima p̄pōnes
est hec. ab omni vero aliud est vey. z illa est vera. z illa propositio non de Ab oī p̄o aliud ē verus
bet exponi sicut sophisma. Sed debet prius p̄bari ratione signi vniuer
salis. ab illo p̄o aliud ē vey. z tunc singulares dñt exponi. Et oēs expo
nentes singularium erūt vere. Et differt illa p̄pō a sophismate. q̄ in so
phismate subiectū p̄ nullo vero supponit. S̄z in illa subiectus supponit
p̄ q̄libet remundi. Secōdo differt ab ea q̄a ly aliud in sophismate suppo
nit determinate. s̄z in illa supponit cōfuteim. Tercio differūt q̄a in vna
est vnica acceptio z in alia diuersa acceptio. Secda p̄pō est hec aliud Aliud ab oī p̄o ē p̄m
ab oī vero ē vey. z ista ē et est p̄a z ambo extrema supponūt p̄ illa homo
ē al. q̄a in ea ly p̄o stat determinate. z sic subiectū supponit p̄ q̄libet remū
di. Et ly oī i tali v̄t p̄sili nō ē ps extrema. s̄z ponit ibi p̄p̄ impedire di
stributionē illius signi aliud a circa illū terminū p̄o. Et sic ille due equa
lent. aliud ab oī p̄o ē vey z a p̄o aliud ē p̄m. Tercia p̄pō est hec aliud Ab oī p̄o aliud non est
aliud nō ē vey. Et ista nō ē p̄dictoria p̄me qm cōcedit. Et ista tertia p̄pō verum
ē ē vera z ista nō ē ei? p̄dictoria. a p̄o q̄libet aliud ē vey. s̄z sit falsa. q̄a ly
vey in secunda deberet stare determinate est ergo ista sua p̄dictoria. a p̄o
q̄libet aliud ē a vey. ita q̄ ly a sit signū suppois determinate circa ly vey. Nihil aliud a vero est
Quarta p̄pō est illa. nihil aliud a vero ē vey. z illa etiā est vera. q̄a est verum
p̄dictoria sophismatis. Et ly nihil non capitur sincathegoremance mix
tim sed pure sincathegoremance. Responso ad sophisma q̄ ipsius ba R. ad sophisma q̄ bz.
bet q̄duor sensus. Primus capiendō ly p̄o a parte subiecti positi. p̄ termi quatuor sensus
no secunde intentionis. Et ly vey a p̄te predicati pro termino p̄me intē. Prim^o
tionis. In tali sensu sophisma ē vey. q̄a valet tantū aliud a propositiōe
vera est ens. Secundus sensus est capiendō ly vero a parte subiecti pro Secundus
termino p̄me intentionis z p̄dicatū p̄ termino secunde intentionis. et
sic sophisma ē falsū q̄a ē indefinita affirmatiua cuius subiectum p̄ nul
lo supponit. quia tantū valet aliud ab ente est propositio vera. Tercius
sensus est capiendō ly p̄o a parte subiecti. z predicatum pro termino p̄m
marū intentionū. z sic sophisma est falsum ex eadez causa. quia valet tan
tum aliud ab ente est ens. Isti tamen tres sensus sunt p̄ter rigore quia
non sunt intentione hugonis. Est p̄terea quartus sensus capiendō Quartus
ly vero a parte subiecti z predicatū pro terminis secundarū intentionū
in tali sensu sophisma est falsum quia est vna indefinita affirmatiua cu
ius extrema non supponunt p̄ eodē q̄a subiectū p̄ nullo vero supponit
Predicatū aut p̄ q̄libet p̄o. Etia totalis ei? exponēs ē falsa. expōit enī
sic vey ē et simul omne vey ē. z simul verum non ē vey. Immo sophisma
est falsum impossibile. Cōrelarium responsum. sophisma de ri
gore verborū est falsum z impossibile. Cōtra hoc arguitur. sophisma Arguitur p̄mo p̄ so
et verum. ergo male negatum quia sequitur ex p̄o in bona consequen
tia. q̄a sequitur bene. aliud a veris ē verum. ergo aliud a vero ē verum
tenet consequētia a sinonimo ad sinonimū. Confirmat adhuc sophis Secundo
ma sequitur ex vero. ergo est vey. quia sequitur ex vero. p̄bat q̄a seq̄r
bū. aliud ab illo vero est verū. z aliud ab illo vero est verum. z ista sūt

Tercio

Quarto

Quinto

R. ad primū argumētū

Ad secundum

Ad tertium

Ad quartum

Ad quintum

Semp vez nō ē verū

Aliud a pō scitur

Verum ē falsū esse

Verū ē qd falsū est.

omnia vera. ergo aliud a vero est verum. Confirmatur. adhuc sophis-
ma sequitur ex pō. ergo. qz sequitur bñ. a pō aliud ē vez ergo aliud a pō ē
pō tenet consequentia qz noia et verba transposita idem significant. zc.
Confirmat. sequitur aliud a pō erit vez. ergo aliud a vero est verū. qz au-
tem antecedens sit vez. pbat qd sequitur bene hoc erit vez. z hoc ē aliud
a vero. ergo aliud a vero erit vez. demonstrando illā. antichristus ē. z te-
net pñā expositioe Confirmat. sequitur bñ. ab omni vero aliud ē vez
ergo aliud a vero est vez. tenet consequentia ab equivalente ad equalēs
Ad primū respondetur negando consequentia neqz arguitur a sinonī
mo ad sinonimū qd lz ist i termini veris z vero sūt sinonimi z conuertibi-
les. ad minus tamē aliud a veris z aliud a vero non sunt termini sinonī
mi nec conuertibiles. qd vnus illorum supponit pro propositione vera.
alius vero non. Ad secundum dicēdū est q non valeat induci sub de-
terminatione distributa vnica acceptione accepta cum suo determinabē
li. immo descendendo sub ly vero in sophismate prius debet descendi
sub termino stante determinate. vt sic. hoc aliud a vero ē verum. vel hoc
aliud a vero est verum. z sic de singulis. z quelibet singularium ē falsa.
Potest tamen etiam descendi sub ly vero primo. ita q in qualibet sin-
gularium preterqz in prima termino stante determinate addatur relati-
uum idempnitatis. vt sic. aliud a vero est verum. z ista sunt omnia vera
ergo aliud ab illo vero est verum. z idem aliud ab illo vero est verum. z
sic de singulis. Ad tertium negetur consequentia Quia arguitur a
nō distributo ad distributum ratione ly vero qd in consequente distri-
buitur z in antecedente non. Ad quartū respondetur. concedendo cō-
sequentia z negando antecedens. sed ad probationem dicendum est q
arguitur expositioe. quia arguitur a non amplo ad amplum cum di-
stributione ampli ratione ly vero in minore z in conclusione. Ad vl-
timum dicendum est q non equivalent quia variatur suppositio in eis:
nam ly aliud in vna supponit confuse tantum. z in alia determinate vt
supra patuit circa primam ppositionem hugonis. Correlarium. ista
est vera semper verum nō est verum. z ista non est in sua contradictoria
aliquo tempore omne verum est verum quia predicatur in affirmatiua
deberet stare determinate. Est ergo eius contradictoria talis: aliquo tē-
pore verum omne verum ē. vt ista. aliquo tempore omne verū est a ve-
rum z sit ly a signum suppositionis determinate. Correlarium. Illa
aliud a vero scitur. si ly scitur capitur solum pro scibili propinquo tunc
ipsa est falsa. Si autem capitur pro scibili remoto vel remotissimo tunc
est vera. quia falsum bene scitur vt scibile remotum vel remotissimū non
autem vt scibile propinquum. Correlarium. Illa vez est falsū ē ca-
piendo ly falsum ē personaliter tunc ipsa est falsa saltem circumscriben-
do multipliciter propositonum quia valet tantum propositio vera
est falsum existens. Si autem capitur materialiter tunc est vera. quia va-
let tantum propositio vera est illa falsum est. falsum esse. falsum erit.
falsum fuit. falsum fuisset. zc. Correlarium. illa verum est qd falsum
est si ly qd capitur pronaliter tunc ipsa est hypothetica. z si propositio

De sup. quinta qō

nes non sunt multiplices ipsa est falsa. quia valet tantum. illō quod est falsum est verum. Si autē ly qd capitur coniunctionaliter. ita qd hoc totū falsum est restringitur ad standum materialiter tunc est vera. quia valet tantum propositio vera est talis oratio falsum est vel sibi similis. Et tantum de illo sophismate

Utrum secūda diuīsiō suppositionis sit bona in qua dicitur. suppositionum alia personalis. alia materialis. Notandū qd titulus pñtis questōis hz dclari quo ad accidentalia eodē mō sic que stio supposita de pñma diuīsiōne suppositōis: Scdo notandum. Intellectus diuīsiōis qd diuīsiō de qua querit qstio fm mariliū z Hugonē sic ponitur ad for mam suppositōis. f. simpliciu alia. id est quedā est personal. z alia. id ē z illa que in certo eius sensu nō est personalis est materialis. Vt notant suppositionū simplicium. ad excludendū suppositōne mixtas. Pro quo est notandum. qd suppositio simplex in proposito ē suppositio termi ni incomplexi vl complexi non aggregati ex pluribus partibus pñcipali bus et materialibus. Quarum vna pars pñcipalis z materialis si gnificat vltimate. z alia pars existens eqz pñcipalis significat non vl timate. Exemplum pñmi. homo currit. Exemplum secūdi alumbu currit. magnum bu est asinus. asinus bu currit. capiendū ly bu in geni tivo casu. Correlarium. Quicunqz aliquod est aggregatū ex determini natōe z determinabili tunc si determinabile supponit pñonaliter z est in complexum. qd quid sit determinatio semper est suppositio simplex. vel materialis vel pñnalis. Consequenter notandum. qd duplex ē sup positio simplex. videlicet personalis z materialis. Suppositio personalis est suppo simplex termini p suo significato vel suis significatis vltiatio vl nalis vltimat fm illum conceptum fm quē illud vl illa vltiatio significat vt hō est animal. Dicitur notanter fm illum conceptum. zc. quia ille termin⁹ ens in illa. ens est. supponit p suo significato nō vltimato videlicet pro se ipso tamen non fm illum conceptum fm quē non vltimate significat sed vltimate. Sz suppositio materialis ē suppositio simplex termini pro suo significato vel suis significatis non vltimato vl nō vltimatis fm illū cō ceptum fm quē illud vel illa non vltimate significat. Dicit fm illū pce ptum. zc. quia licet subiectū ens est dictio supponat pro suo significato vl timato qd quālibet rem mūdi significat. tamen hoc nō ē fm pceptū fm quē vltimate significat sz nō vltimate. Pro intellectu illaz diffinitionū est sciendū. qd duplex ē significatū termini. f. vltimatū z nō vltiatū. Si significatū vltimatū termini est res quā termin⁹ significat ad placitū vlti mate vl naturalit. pprie Sz significatū nō vltimatū termini ē res quaz terminus significat ad placitū nō vltiatio vl naturalit eōit. Quis autem termin⁹ significet ad placitū vltiatio vl nō vltimate naturalit. pprie vl na turalit eōit patebit infra. Sed suppositio mixta est suppositio termi complexi cui⁹ vna ps pñcipal significat vltiatio z alia eqz pñcipal ps signi ficatū vltiatio. vt fortes vl bu currit. pz ergo. qd suppositio mixta habetur solū in complexis in quibus ponitur aliqd signū zungens siue zūic

Suppō simplex

Suppō simplex pñs

Suppō simplex mate

Significatū vltimatū

Significatū nō vlti

Suppō mixta

R. ad qñem

Significare

Representare

Immutare instrale

Actus

Conceptus
Formal cognitio

tio. Sicut ibi ē suppositio mixta albus sortes et bu currit. Correlati-
onē. In talibus etiā ē suppositio mixta bu vel chimera currit. bu vel an-
nichistus sedet qā in diffinitione non dicitur supponit s; significat. Et
sic; vna pars non supponit vltimate et alia nō vltimate tñ sufficit q vna
pars significat vltimate et alia nō vltimate. Immo subiectum illius est
suppositio mixta bu vel ba currit. quia iam vna pars subiecti videlicet
ly vel significat vltimate. et sic oportet dimitti in diffinitione de partibus
pnalibus et e; principalibus. His visis rñdetur ad questiones. q
qstio vt p pōit ē vera q a est indefinita affirmatiua cuius extrema sup-
ponunt pro eodem. vnde abo ei? extrema supponit p illa copulatiua.
Suppositionum simplicium alia est personalis et alia est materialis vel
etiā p illa suppositionū alia est psonalis alia materialis et alia ē mixta
ad sensum supra exp̄sum. qā q; quid dicitur in toto dicit etiam in par-
te. Ulterius notandum. q Significare est potentie cognitive aliqd
vel aliq vel aliquo aliter eam instrumentaliter immutando. representare.
In illa diffinitione ille terminus representare est genus diffiniti. Et
licet omne representare sit significare et e conuerso qā qd representat ali-
quā rē etiā significat eandē rē. qā ad min? oīo deo. ppter qd ly rep̄nta-
re non est superius in supponēdo ad ly significare tñ adhuc significat ge-
neraliter. qā non omne representans aliquā rem alicui significat eandē
rem eidē vt aia formans in se pceptus lapidis rep̄ntat lapidē eidē tamē
rem eidem vt aia formans in se conceptū lapidis rep̄ntat lapidē eidē. tñ
non significat lapidē eidē. Unde representare est actus cōcurrere p n-
cipaliter vt instrumentalit ad formationē actus vt pcept? vel ē met talis
act? vt pceptus vt pncipalit ppter deum. Dicitur instrumentaliter p-
pter accidentia vt colorē magnitudinē albedinem nigredinē. S; im-
mutare instrumentaliter est ipsum particulare immutans immutare
per proprias species vel per species sensibiles exteriores de seipso ime-
diatē vel mediante qdam cognitione diffusas. primuz dicitur ppter acci-
dentia q multiplicat species de se vta pariete multiplicatur species al-
bedinis vsq; ad humorē glaciāle oculi piramidaltē. sic etiā alie species
ipsius visus. Sed species soni multiplicantur a sensibili ad sensus orbi-
culariter. et ita de alijs. Scdm dicitur ppter magnitudinē que sentitur
et que immutat non per proprias species. sed per species accidentis sibi
consistens quia ista materia est magis phisicalis q; logicalis ideo de ea
vide profundiora in primo phisicorum. Est tamen notanduz q act?
est sincathegorema mentale. Sincathegoremata enim etiā significant
quia aliquo aliter. Et quando dicitur sincathegoremata nihil significant
sed consignant. sic intelligitur. sincathegoremata nullum rem signi-
ficant sed cum alijs consignant quia aliquo aliter. Sed conceptus est
cathegorema mentale vel sic est formalis cognitio rei vel rerum. Un-
de tunc est formalis cognitio quando res taliter cognoscitur quod non
oportet eam alteri cognitioni subordinari. Per hoc patet q nullus ter-
minus vocalis vel scriptus vt sic ē formalis cognitio vel mod? cogno-
scendi. quia quilibet talis subordinatur alteri cōceptui vt actui. Du

De suppo. quinta qō

plex est significare scilicet ad placitū z naturalit. **Significare ad placitū** est significare ex ipositione actu facta vel voluntario vsu aut p̄suetudine vt sic vl se z sibi filia rōe p̄ueniētie in significādo s̄rando sillabicādo p̄trahendo vl figurando. **Exēplū** p̄mū vt ille terminus hō significat ad placitū oēs hoies. q̄a ex ipositione actu facta. **Exēplū** scdū. vt ter mini materialit capti q̄ significāt se z sibi filia rōe p̄ueniētie i significādo litterādo

Duplex est significare ad placitū. s. vltimate z nō vltimate. **Significare ad placitū vltimate** est significare ex ipositione actu facta vl voluntario vsu aut p̄suetudine. **Exēplū** ex ipositione actu facta p̄pter istos terminos homo alius capra. zc. q̄ s̄ ipositi ad significandū hoies alios. zc. **Exēplū** vel voluntario vsu q̄a stramē aī tabernam significat ceruisiaz. **Exēplū** aut p̄suetudine p̄pter circulum ante tabernā q̄ significat vinum dulce. Sic etiā pannus rubeus significat rubeum vinum ad placitū vltimate. **Sed** significare ad placitū nō vltimate est significare ad placitū se z sibi similia rōne conueniētie in significādo s̄rando sillabicādo p̄trahendo vl figurando **U**t sunt termini materialiter capti. **Correlarium**. nō oīs terminus materialit captus significat ad placitū nō vltimate q̄a termini mentales etiā capiuntur materialiter prout significant se z sibi similia rōne idēp̄tatis essentialis q̄a in eis est naturalis silitudo z tamē non significant ad placitū nō vltimate s̄ naturalit cōiter. nullus tamē terminus naturaliter p̄prie significans vt sic capitur materialit. **P**ropter quod aliqui ad diffinitionez significare ad placitū dicūt debere ad illā particulam. circūscripta naturali similitudine signatū ad signatū z hoc p̄pter terminos mētales put capiuntur put significant se z sibi similia in essendo. **E**tiam p̄pter effectum qui significat suam causā naturaliter q̄a in istis est naturalis silitudo signi ad signatū. **Correlarium** ista propositio vel p̄s̄is homo ē species potest habere duplicē mentalē vnam vltimatā z aliā non vltimatā. **Significare naturalit** est significare ex p̄dictōe sue nature vel naturali habitudine signi ad signatū p̄ma particula conuenit terminis naturalit p̄prie significantibus. **Sed** tunc autem terminis naturalit cōiter significantibus. z sic ille terminus homo in mentali illius hō est species significat naturalit cōiter illos terminos homo hō hō. **E**t est duplex. scilicet significare naturaliter p̄prie z naturaliter cōiter. **Significare naturaliter p̄prie** est significare naturaliter z sic in significādo significare seipso formaliter. hoc est tantū dī p̄prie cere q̄ talis sic in significādo nulli alteri conceptui subordinetur. vt cōceptus specificus oīm hoīm. **Significare naturalit cōiter** est significare naturalit z in sic significādo nō significare seipso formaliter. id est q̄ talis terminus in sic significādo subordinet alteri conceptui **Duplex** **Communiter** est significare naturalit p̄prie videlicet singularit z cōiter **Significare naturaliter p̄prie** singularit est significare naturaliter p̄prie. z in sic significādo esse terminum singularem. vt cōceptus. correspondens his p̄prie singulariter terminis. fortes petrus plato. **Sed** significare naturaliter p̄prie communiter est significare naturaliter p̄prie z in sic significādo esse terminum communē. vt cōceptus. correspondēs terminis communibus. **Significare naturalit p̄prie communiter.**

**Significare naturali
ter cōit singulariter**

**Significare naturali
ter cōit communiter.**

**Homo ē nomē ⁊ illū
est ⁊c.**

Significare naturaliter cōiter est duplex. scilicet singulariter ⁊ cōiter. Significare naturaliter cōiter singulariter est significare naturaliter cōmunitē ⁊ in sic significando sic se habere qd sibi repugnat significare plura essentialiter distincta diuissim ⁊ vni uoce. vt ille terminus hō in ista. homo est species prout significat se solū ratione sue idē p̄tatis cēntialis. S; si significare naturaliter cōiter cōiter est significare naturaliter cōmunitē et in sic significando significare plura essentialiter distincta diuissim ⁊ vni uoce. Et realis calceus qui significat omnem hoīem qui potuit eū facere. Correlatiū. ly illud in illa. hō est nomen ⁊ illud est dictio dissillaba supponit personaliter. ly supponat materialiter relatiue tamen nō sequitur q̄ ideo supponat materialit. quia ly relatiue est dictio distrabens ad ipsum. Unde ille terminus dicitur supponere materialit relatiue q̄ supponit et est relatiuum referens terminū materialit captū. Correlatiū dantur duo termini sinonimi quorū vnus supponit materialiter ⁊ alter psonaliter. vt p̄ de subiecto illius vocal. hō ē species. ⁊ de subiecto eiusdē mentalis. nā subiectū in uoce capitur materialit ⁊ in mentali personaliter. nec est inconueniens. Unde ad hoc q̄ termini sint sinonimi sufficit q̄ eodē modo significant quo ad modū significandi principalem. ⁊ h̄ est ibi. Et tantū de secunda diuisione.

Sophisma

Sortes differt ab homine qui non est Sortes.

Declarat pprietates

Notandum q̄ sophisma potest esse propositio cathgorica vel hypothetica i diuersis et sensib; s̄m qd ly qui capit v̄ relatiue s̄m v̄ relatiue et restrictiue sit. Nā si ly q̄ capit relatiue ⁊ restrictiue sit tūc sophisma ē propositio cathgorica. Subiectū ē h̄ totū sortes q̄ nō ē sortes si ly q̄ refert subiectū. Et differt ab hoīe ē p̄dicatū. Et est i materia remota. Et subiectū alienatur. S; alie pprietates logicales sūt indicāde sicut de sophisma te an diffinitōez suppositionis ē dictū. Si autē ly qui capitur relatiue et restrictiue sit ⁊ refert partē predicati s; ly homine sophisma iterū ē propositio cathgorica. Et sic ly sortes est subiectū. Predicatum differt ab homine qui nō ē sortes. Et ly homine supponit p̄ quolibet hoīe q̄ nō est sortes. Si autē ly q̄ capitur relatiue tantū tūc sophisma est vna propositio hypothetica affirmatiua speciei copulatiue ⁊ valet tantū si ly q̄ refert subiectū sortes differt ab hoīe ⁊ ille sortes non est sortes. Si autē ly qui refert ly homine tunc valet tantū. sortes differt ab homine ⁊ ille hō

**Regule qñ q̄ q̄ v̄ qd
capitur relatiue tan/
tū v̄ cū h̄ restrictiue/
Prima**

Secunda

Aura v̄terius. sicut etiam notat ipse hugo q̄ ista signa. qui que vel qd cū suis concedinjs capiuntur dupliciter videlicet relatiue tantum ⁊ relatiue ⁊ restrictiue sit. Et ad hoc cognoscendū sūt tres regule. Prima regula quando ly qui que vel quod vel cor. concedinā pponitur oibus verbis in oratione tunc capitur relatiue ⁊ restrictiue sit vt homo qui currit mouet. Secunda regula qñ ly qui que vel qd v̄ sua concedinā ponunt inter duo p̄ba ⁊ refert p̄dicatū v̄ partē et tūc capiuntur iterū relatiue ⁊ restrictiue simul. vt sortes videt alinū qui est mo

De sup. quintū Sophisma

litoris. similiter sortes ē animal qđ currit. Tercia regula. qñ ly qui que Tercia
vel qđ ponunt inter duo pba z referunt subiectum vel partem eius tunc
capiuntur relative tantum vt sortes est homo qui est in scholis. Si
militer sortes est animal qui est in scholis. Est tamen verum qđ iste
regule habent veritatē in quantum est de rigore. Sz preter rigore pos/
sunt capi vt placet z referre subiectū vel predicatū. Consequenter no/
tandū. qđ qđquid sit de sophismate rōe ly qđ siue referat subiectū siue pre/
dicatū si capis relative z restrictiue simil tunc facit ppositionē categori/
cam z nō resoluit in et et in ille. si autem capitur relative tñ tñc facit ppo/
sitionē hypoteticam z resoluntur talia signa vt scilicet et in ille. illa illō
sim exigentiam pgruatis. Correlatiū. ly qđ vlt huiusmodi signū ppo/
siti in orōne oibus verbis nō pōt capi relative tantū qđ tñc oratio fieret
incongrua. Pro sophismate ē notādū. qđ capiēdo ipsuz in sensu hypo/
tetico put refert subiectū tunc sophisma est falsū z impossibile si ly homo su hypotenco
capis absolute tunc prima pars est tñ impossibilis. Si autē conorati/
ue tunc lz ambe partes sint possibiles tñ ptes repugnāt Sz isensu ca
In sensu categorico
gogico sophisma bz tres sensus. Prim^{us} sensus ē put ly qđ refert sub/
iectū. z tñch totū ē subiectū. sortes qđ nō ē sortes z pōdicatū ē ly differt ab ho Prim^{us}
mine tali sensu sophisma est falsū quia est vna singularis affirmatiua
cuius subiectum pro nullo supponit. Secundus sensus est si verba sūt
cōpleta put ly qui refert hoc totum differens ab hoīe. z sic subiectū ē ly
sortes. predicatum est ly differens ab homine qđ differēs ab hoīe nō ē sor/
tes. in tali sensu sophisma itē ē falsū z impossibile qđ extrema nō sup/
ponūt pro eodem z tunc bz sic exponi. sortes est et simul quilibet homo
differens ab homine qđ non est sortes est et simul sortes non ē homo dif/
ferens ab homine qui non est sortes. Tercius sensus z magis rigo/
risticus est put ly qđ refert solū ly homine tunc sophisma valet tantū. sor/
tes differt ab homine qui hō nō est sortes. in tali sensu sophisma ē verū
quia est vna singularis cuius ambo extrema supponunt p sorte. z sic ex/
ponit sortes est et simul quilibet hō qđ nō est sortes ē z simul sortes nō est
homo qui homo non est sortes. Correlatiū. si verba sunt simplicia
tunc secundus sensus categoricus frustratur. quia ly qui non est natus
referri ad ly differt. ex quo est verbum finiti modi. Correlatiū rñsi/
uum ad sophisma. sophisma solum in sensu categorico est vez in alijs
autem falsū z impossibile. Arguitur ptra sensum vez sophisma Arguitur pmo p sen/
in sensu concesso ē falsū. ergo. assumptum probatur. qđ ex eo sequitur fal sum vez
sum quia sequitur bene. sortes differt ab homine qui non est sortes. er/
go sortes differt ab homine. tenet consequentia a parte in modo ad totū
Confirmatur. Adhuc ex eo sequitur falsū. ergo. quia sequitur be Secundo
nes sortes differt ab homine qui nō est sortes. ergo sortes differt ab hoīe
qui nō est homo tenet consequentia ab inferiori ad superius. Cōfir/
matur. ex sophismate vero coassumpto sequitur falsū. ergo. assump/
tum probatur. quia sequitur bene. sortes differt ab homine qui non est Quarto
sortes z sortes ē qđ sortes differt a sorte qui nō est sortes. Confirmat.
adhuc ex sophismate vero coassumpto sequitur falsū. ergo. assumptuz
pbat. qđ sequitur bñ. sortes differt ab homine qui non est sortes. et

R. ad primum

Ad secundum

Ad tertium

Ad quartum

homo albus est. ergo fortes differt ab homine albo qui non est fortes: tenet consequentia a superiori ad inferius. Ad primum negetur assumptum. ad probationem dicendum est quod non arguitur a parte in modo ad totum quia arguitur cum distributione totius in modo vice ly hoie. Ad secundum respondet negando primum ad probationem dicendum est quod non arguitur iuxta regulam. quia arguitur ab inferiori ad superiorem cum distributione superioris. Nec valet sic inferri. fortes differt ab hoie qui non est omnis homo. quia adhuc ratione totalium extremorum arguitur a superiori ad inferius cum distributione superioris. Ad tertium respondet sic quod non arguitur iuxta regulam. quia dicitur argui cum instantia. et hoc fiat tamen non bene sumitur quia determinatio addita superiori dicitur addi instantia inferiori. dicitur ergo instantia sic sumi fortes quod non est fortes est et tunc bene valeret. Sicut in fili non sequitur. omne albus albū currit et fortes est. ergo fortes currit. quia in casu quod fortes esset niger et omnia animalia alba currerent antecedens esset verum et primum falsum. Sed instantia sic dicitur sumi. et fortes albus est. Ad ultimum respondetur quod non arguatur iuxta regulam quia variat appellatio forme. quia in consequente appellantur per eodem tempore verbi et in antecedente non. Alia videantur circa illud sophisma supra positum. videlicet fortes differt ab homine. et tamen de sophismate.

Declarat proprietates

Utrum cuiuslibet propositionis particularis vel indefinite subiectum supponat determinate Notandum quod questio est propositio categorica mixta quantitas. quia subiectum eius accipitur diuersis acceptionibus quia subiectum eius est hoc totum propositio particularis vel indefinite. subiectum quod accipitur diuersis acceptionibus quia aggregat ex determinatione et suo determinabili ubi determinatio precedit. et subiectum eius supponit per diuersos actus ex quo pars eius supponit distributive et alia pars confuse tantum. scilicet ly subiectum. Sed predicatum est hoc totum supponit determinate si verba sunt simplicia. si autem sunt complexa tunc supponens determinate est predicatum. Et eius contraria est nullus propositio particularis vel indefinite. subiectum supponit determinate. Sed si contraria eius est propositio particularis vel indefinite subiectum non supponit determinate. Contradictoria eius est propositio particularis vel indefinite nite nullus subiectum supponit determinate. Subalternans est cuiuslibet propositio particularis vel indefinite omne subiectum supponit determinate. Sed si subalternata est propositio particularis vel indefinite subiectum supponit determinate. Et est in materia contingenti Et conuertitur per accidens sic ergo supponens determinate est propositio particularis vel indefinite subiectum. Equipollens vero iuxta primam regulam est nullus propositio particularis vel indefinite nullus subiectum supponit determinate. Correlarium. subiectum proutis questionis supponit mixtum non autem supponit suppositione mixta. Prima pars per quia accipitur per diuersos actus. Secunda pars per quia altera pars subiecti non accipitur materialiter. Correlarium. Illa propositio non valet. ille terminus supponit. ergo ille terminus suppositione supponit. quia demonstrando subiectum illius hominis asinus currit. similis illi. cuiuslibet hoies asinus currit.

Declarat quidam primum non valere

De suppo. Berta qō

Similiter demonstrando subiectum tituli questionis. antecedens est verū
 et pñs falsus. Sed debet sic argui. Ille terminus supponit. ille termi-
 nus suppositione vel supposito supponit. Correlarium. Non e idē
 dicere. ille terminus supponit et ille terminus est suppositio. qz in argu-
 mentis practis est instantia. Secundo notandū q licet tam pñs *Differētia pñs pri*
 particularis q indefinite subie. tñ supponat determinate. tñ adhuc dis-
 ferunt pñs particularis et indefinite. quia subiectum pñs particula-
 ris stat determinate p signum expñse positum. sed subiectum pñs in-
 definite stat determinate sine signo expñse posito. Tercio notandum *Suppositio determi*
 q suppositio determinata est suppositio termini p suo significato vel su-
 nata. is significatis stantis disiunctive. Et ille terminus dicitur supponere pro
 suis significatis disiunctive sub q vel sub alio pñs accepto habente actu
 plura supposita et singularisabili valet descensus disiunctivus gra for-
 me sic q nō copulativus nec copulatus. Dicitur primo. sub q vel sub alio
 pñs accepto. p hoc innuit q adverbialia etiā supponit determinate.
 q licet sic se habeant q sub eis nō valeat descensus. tñ sub alijs pñs ac-
 ceptis q ad speciem. Et habere actu plura supposita ppter illos termi-
 nos. sol deus fenix mundus. et. Dicitur et singularisabili ppter verba in q
 tum sunt simplicia. Dicitur. valet descensus disiunctivus. Unde descen-
 sus disiunctivus est descensus cuius cōsequens est vna pñs disiunctiva *Descensus disiuncti*
 Dicitur gra forme. Ubi tunc aliquis descensus dicitur tenere gratia forme
 sub q vel sub quolibet alio pñs accepto habere actu plura suppo-
 sita et singularisabili qñtum est ex pte sui valet descensus. Correlariū
 Licet sub ly homo in illa. hō est hō valeat descensus copulativus. tamē
 nō supponit ppter hoc distributive. qz nō tenet gra forme. qz nō sub qñ-
 bet alio pñs accepto q ad speciem valet descensus copulativus. Cor-
 relarium Aliud est dicere descensum tenere formaliter et descensum gra-
 tia forme tenere. qz descensum tenere formaliter est ipm sic tenere q sic for-
 malis pñs. Dicitur in diffinitione sic q nō copulativus nec copulatus. qz
 ly homo in ista. Dis hō currit. sic se habet q sub eo valet descensus dis-
 iunctivus etiā gra forme. sed sub eo valet copulativus qd nō deberet fie-
 ri. q nō supponit determinate sed distributive. H. s. visis rñdetur ad *Re. Questio de rigore*
 qñtionē. q questio d. rigore verborū vt pñs est falsa qz est vna morte est falsa.
 quantitatis nō hñs se sic sicut oia sicut hegozemata in ea posita sūt sum-
 pra dñorant. Et licet ambo extremi supponat p eodē tñ nō est sic sicut
 rōnelq cuiuslibet et copulativus. qz ratione copulativus q nulla daret
 ppositio particularis vel indefinita quin eis subiectū supponeret determi-
 nate. mō hoc est falsum de multis videlicet chimera currit. hircoceru-
 mouet. asin? chimere ambulat. Et intelligat illa rñsio. put ly cuiuslibet
 distribuit totū disiunctū sicut de rigore fit. Et resoluit vt sic hoc mō. p
 positionis particularis vel indefinite subiectum supponit determinate et
 non est aliqua ppositio particularis vel indefinita quin eius subiectum
 supponat determinate. Correlariū. Questio in tali sensu est falsa pos-
 sibilis. quia in casu quo solum illa ppositio homo currit circa questionē
 esset questio fieret vera. Secundus sensus est. put ly cuiuslibet distribui

Secunda conclusio falsa

Ratio tertia.

Conclusio rationalis.

**Percutientem omnes
hominem videt homo**

Homo asinus currit

buit solum partem disiuncti. et sic questio est vera. quia tunc sic resoluitur ratione cuiuslibet propositionis particularis vel indefinite subiectum supponit determinate. et non est aliqua propositio particularis quoniam eius vel indefinite subiectum supponit determinate et illa copulativa est vera ut patet. **Secundo** dicendum quod illa est falsa. cuiuslibet propositionis particularis vel indefinite subiectum supponit super quod non fertur signum confusivum ipsum confundens supponit determinate. et patet hoc per resolutionem ut prius. **Etiam** patet. quia ex ea vero coassumpto fallum sequitur ut sic. et hec propositio chimera currit est propositio particularis vel indefinita. Illius propositio subiectum supponit et. supponit determinate. nec in minore debet totum poni. quia non est determinatio addita medio in maiore sed fuit determinabile. **Ter**tio dicendum quod illa cuiuslibet propositionis particularis vel indefinite cuius subiectum supponit super quod non fertur signum confusivum ipsum confundens supponit determinate nec est vera nec falsa. quia non est propositio cum sit oratio incongrua. Et similiter est ibi. cuiuslibet asini vel capre cuius mater currit movetur. Similiter etiam est dictum ibi circa illam questionem. terminus differretur in quacumque propositione et. **Quarto** dicendum et conclusio ad questionem quod illa est vera cuiuslibet propositionis particularis vel indefinite cuius subiectum supponit super quod non fertur signum confusivum ipsum confundens subiectum supponit determinate. Et differt a precedenti propositione. quia iam ponitur ibi subiectum quod habet se in ratione suppositi ad verbum persona le se supponit. Potest esse etiam tertia regula maritimi de suppositis ibi. **Primo** responsalis ad questionem illa videtur. Quodlibet subiectum propositionis particularis vel indefinite supponit super quod non fertur signum confusivum ipsum confundens supponit determinate. **De** in conclusione supponit ad credendum subiecta illarum chimera currit. hircoceru? movetur. quod asinus? chimere ambulat. quare subiecta non supponit determinate. **De** super quod non fertur signum confusivum ipsum et. propter subiecta illarum. si fuit homo. in ista non fuit motus. omnem equum videt asinus. a forte non differt omnis homo. perpetue movetur celum. prout generat ignis. quare subiecta non supponit determinate. licet sint particulares vel indefinite. quia in super subiectum cadit signum confusivum quod facit ea supponere confuse terminum. **De** ipsum confundens ad includendum quod subiectum illius supponit determinate nonnullus homo currit. et licet super subiectum cadat signum confusivum terminum non perfundit ipsum. **Cor**relativum. **Et** homo in illa percutiente omnem hominem videt homo supponit determinate. et ly omnem non habet perfundere ipsum sicut nulla. omnem hominem videt homo. Et causa est quia in una distribuit determinationem acceptam unice acceptione cuius suo determinabili videtur in prima et per extremum. ut sic non habet perfundere preter alterum extremum. Sed in alia distribuit determinationem diversis acceptionibus acceptam cuius suo determinabili. videtur in secunda. et in eadem non est per extremum. et igitur habet perfundere preter alterum extremum. **Cor**relativum. **De** cetero sic. homo asinus currit. subiectum non supponit determinate nec est indefinita. sed subiectum supponit mixtum et mixte quantitas. Et quando arguitur quod supponat determinate quod subiecto valet de sensus disiunctivus gratia forme. et. quia hic est bonus defectus hominis asini?

De sup. Bextū Sophisma

currit. ergo ille hominis asinus currit. vel ille hoīs asinus currit. & sic d
singulis. Rñdetur q nō sit defectus. qz licz sit bona pñā tñ nō ē forma/
lis. qz in sili nō sequit. regis cantor currit. g ille regis cantor currit. vel il
le regis cantor currit. & sic de singulis. qz in pñte est vnica acceptio. & va
let tantū sicut ille cantor regis currit. & sic ponunt a pte eiusdem extremi
duo termini accidētāliter cōnotati vnica acceptōne accepti. & si p pñā
medietate iohānes curreret & eēt cantor ducis q nō dū esset rex & pro ses
cunda medietate digere in regē. & iohānes tñ nō esset cantor su⁹. ante
cedens eēt vcz & pñs falsum Correlariū. Rñ sequitur. Sub illo termi
no valet defectus diuiniūis gñā forme. g est suppositio determinata. qz
hic est bonus defectus hoīs asin⁹ currit. g illi⁹ hoīs ille asin⁹ currit. vt il
lus hoīs ille asinus currit. & sic d singulis. & tñ non est suppositio deter
minata. qz nō est vna suppo sed ptes. Correlariū. Aliqd supponit
determinate qd nō est suppo determinata. vt subiectū istius hoīs asinus
currit. qz aduerbia nō sunt alicui⁹ nūeri sed noīa vt patet ex donato

Sophisma.

Quotlibet partes sunt in cōtinuo. Notandū primo Quotlibet dupliciter
qly quotlibet est nomē nūerale oīs generis pluralis nūeri tñ. & dz scri distribuit
bi p duz r. Secundo notandū qly quotlibet ē signū distributiuum
& distribuit duplr Vno mō p singulū indiuidū. & tñ ē vnū pñz linea
rhego: ena valens tantū sicut omnes. & sic sophisma est ppō vltis affir/
matua. Subiectum eius est ly partes. Et predicatum entia in conti/
tinuo. & sunt assignande eius oppositē sicut in alia ppōne vniuersali Et
cōuertitur sic. ergo entia in continuo sunt partes. Secundo capitur Secundo
distributiuē pur distribuit p speciebus singuloz. & sic est sicut hego:
ma mixtū includēs actū distributiuū. scz quotlibet. & cōceptū scz specie
numeri. Et tñ est cathegonica affirmatiua mixte quātitatē. & expresse
nō habet subiectum sed implicite. vcz de specie nūeri partes. & hoc sup
ponit p qbuslibet rebz mundi. sed nō p qualibet remūdi. qz p nulla re
indivisiibili supponit. Et habet oēs oppositas. Et cōuertit sic. g entia
in pñuo sunt de specie nūeri ptes. Item ps est res ex q cū alia re na In caplt duobz mo/
tū est fieri aliqd totū. Tercio notandū qlyz multis modis aliqua dis
res dicat esse in alia vt ad minus septē modis fm modos septem essen/
di in. tamē qñtum ad ppositum sufficit ly in potest capi duobus modis
Vno modo vt dicat habitudinem pñs ad totū. & ita de rigore & pñci Primo
paliter. Et sic ista dicuntur esse in continuo que sunt partes alicui⁹ cōti Et sic in continuo.
nui. & sic duo angeli nō sunt in cōtinuo. Alio mō capitur vt dic habitū Secundo.
dinem cōtēti in continente. Et sic illa dicunt esse in cōtinuo que cōtē/
tur ab aliquo continuo. Et sic duo angeli sunt in continuo quia conti/
nentur in vltima spēra Sic etiam homo & asinus qua cōtinent in acre.
Correlarium. Non omne quod est in continuo primo mō etas est
in continuo secundo modo neqz ecōuerso. Primum patet de partibus
vltimē spere quo ad sufficiētiā eius. connexā q sunt in continuo pñ/
q 2

mo modo et tamen non secundo. Sed secunda pars patet de duobus angelis.

Correlatum. Eadem res utroque modo est in continuo. ut patet de manu hominis que in respectu ad hominem est in continuo primo modo. et in respectu ad celum vel ultimam speram vel aerem est in continuo secundo modo.

Distribueretur pro singulis individuis.

Distribueretur pro speciebus singulorum

In mente nihil distribuitur pro speciebus singulorum

Duo modi dicendi quod sit species primus

Pro maiore intellectu premissorum est notandum quod signum distribueretur pro singulis individuis. Est ipsum signum sic se habere quod ratione ipsius terminus super quem fertur accipitur per suis significans copulatur. ut dicendo. omnis homo currit. Sic ita distribuitur ly quolibet ly partes in sophismate. Sed terminus distribuitur per singulis individuis est ipsius terminus accipitur per omnibus suis significans copulatur. ut ly partes in sophismate. sicut etiam ly homo in illa. omnis homo currit. Sed signum distribueretur per speciebus singulorum est ipsum signum includere in se illum terminum per oibus suis suppositis per quibus determinatio sibi addita conuenit. Et illo modo ly quolibet in sophismate per distribueretur. sic etiam alia signa distributiva vel etiam ut ly omne in illa. omne animal fuit in arca Noe. Similiter. Omnis homo est medax. et in pluribus stat ad placitum. **Correlatum.** Et nihil nemo non distribuitur per speciebus singulorum quod non inducunt illum preceptum genere vel specie. **Correlatum.** Non sequitur ille terminus distribuitur per speciebus singulorum. quod arguitur cum dictione distrabere. Neque sequitur. Ille terminus distribuitur per speciebus singulorum. quod distribuitur ex eadem causa. licet detur aliquis terminus qui distribuitur per speciebus singulorum. et cum hoc etiam distribuitur ut ibi ly partes. quolibet non partes sunt in continuo. **Correlatum.** In mente nullus terminus distribuitur nec distribuitur per speciebus singulorum quia in mente nihil includitur. Et sic dantur due propositiones synonyme in quibus unus terminus distribuitur per speciebus singulorum et in alia non. ut patet de sophismate vocali et eius materiali. **Correlatum.** Quandoque actus inclusus in signo impedit per negationem tunc ipsum signum non distribuitur per speciebus singulorum. quia tunc super ly specie vel genere in mente feruntur duo signa ut dicendo non quolibet partes sunt in continuo. Quarto principaliter notandum quod ille terminus species in proposito capit per termino prime intentionis et sunt ibi duo modi dicendi. Primus est quod species numeri est aggregatum ex omnibus binariis ternariis quaternariis simul sumptis quod sunt et sic species humana est omnes homines qui sunt. Sic etiam individuum esset species ut ferunt. et in re non est aliud species numeri nisi totum mundus. et sic totus mundus est species numeri super ponunt adequatam per eandem re sed non sunt termini synonymi. Sic etiam numerus binarius et numerus ternarius. et etiam supponitur pro toto mundo. Unde species numeri binarii non est aliud nisi totus mundus confederatus. ut est aggregatum ex omnibus binariis simul sumptis. Sic etiam species numeri ternarii. Et ly species numeri non habet actu plura supposita. et sic sub eo non valet descensus. **Correlatum.** Secundum illud modum ista est vera Species humana est. etiam non absolendo copulam. Sed illo modo do species rei um non sunt simpliciter perpetue nisi quo ad tertium modo

De suppo. Septima qđ

dum identitatis. ita qđ hodie esset eadem species que fuit antemille annos. Correlariū Istō mō illa est falsa. omne aīal fuit in arca noe. etiā put ly omne distribuit p speciebus singulorum. quia de illa specie animalis qđ iam est. nullū animal fuit in arca noe. Alius modus est qđ species numeri est aggregatū et oībus binarijs ternarijs zc. simul sumptis qui sunt fuerūt erūt possunt esse. z sic species humana est oēs homines qđ sunt fuerunt erunt z possunt esse. Et sic illa de rigore ē falsa species humana est. Sed oportet copulā abfolui iuxta regulam. qđ termin⁹ significans specie ad dit⁹ verbo pīentis vel pīeriti tēporis si debet supponere oportet tale vbum absolui a tēpore. Quanto notandū. qđ cōtinuū est res magna simplr vna vt homo asinus lapis. imo quo libet ppositus essentialē. Sed cōtigua dicunt quoz vltima sunt simul sicut mensa scānum. sic etiā due tabule colligate. Correlariū. Illa est falsa que libet ps cōtinuū est cōtinuum vt patet de anīa intellectua qđ est ps cōtinuū z tñ nō est cōtinuum qz nō est res magna Correlariū. Cuius libet cōtinuū qđ nō est homo qlibet pars est pīnuū. z hoc nō ponēdo puncta. Si autē ponunt puncta tunc est falsum de asino punctuali.

Secundus modus

Continuum

Contigua.

Hic itaqz visis respondet ad sophisma. qđ capiēdo ly quolibet p ut distribuit ly partes p singulis indiuiduis. z ly in. put dicit habitudinem ptis ad totū. tūc sophisma est falsum z impossibile. qz semp dominus deus z alie res sunt ptes z tamē non sunt in cōtinuo. qz dominus deus nō pōt esse pars alicui⁹ cōtinui qz oportet omnes ptes integrales esse eiusdem rōnis cum toto. Silr patet de duob⁹ angelis qđ sunt ptes z tñ nō sunt in cōtinuo. Et sic sophisma est vna vniuersalis affirmatiua cuius pīdicatum nō puenit cuilibet supposito subiecti vt patuit.

Re. put quolibet pīmo modo. distribuit.

Secundus sensus est put ly quolibet distribuit ly partes p speciebus singulorū tūc sophisma est verum. z valet tantū. de qualibet specie numeri ptes sunt entia in cōtinuo. Et sic sophisma est mixte quantitatī. z ly partes stat pīuse tñ. z sic ad veritatē eius sufficit qđ de qualibet specie numeri. ille vel ille vī ille ptes z sic de singulis sunt in cōtinuo. z illa responsio tenet put ly species nūeri capī pīmo mō. Sed capiēdo secūdo modo adhuc sophisma in illo sensu esset falsum. qz erūt multe ptes de specie numeri que nō sunt in cōtinuo. Sed adhuc pceditur abfoluēdo copulam. Pōt est etiā sophisma habere tertium sensum vīcz capiēdo ly quolibet collectiue. z sic sophisma itez est falsū z impossibīle. quia valet tantum. maximus nūer⁹ est in cōtinuo quod est falsum de domino deo gloriozo.

Re. put quolibet dītribuit secūdo modo

Utrum omnis negatio similiter omne signum negatiuū faciat terminū cōem sequentē se stare cōfuse distributiue. Notā. Istud qđ qīto est pīo hypotetica copulatiua. z ly est ē copla z pīma ei⁹ pars est. oīs negatio facit terminū cōmunem zc. Secunda pars Signum negatiuū facit terminū cōez zc. z ly et nō correspōdet huic aduerbio similiter. qz nullā cōiūctionē includit sed intellectus format talē cōfunctionem rōnelī similiter eo qđ est relatiuū identitatis large capiēdo relatiuū. z habet oppositas eius sicut alia pīo hypotetica copulatiua.

Declarat titulum

Negatio.

Negatio negans.

Negatio infinitans.

Signum negatiuū.

Suppō distributiuū

Descensus copulatiuū

R. ad questionē

sed nō puerit neq; est in materia. Secundo notādū q; ly se in prima pre sic verificat. hoc est negatio q; est ipse met. Et predicatūz prime ptis supponit solum p negatione q; facit terminū cōm sequente se stare cōfute distributiuē. Et p̄dicatūz prime ptis nō supponit p ly ois in illa. ois hō est aīal. licet faciat terminū cōmunē sequēte se stare cōfute distributiuē. qz nō est negatio. Tertiū nota q; negatio est signū sincathegorematū. cū purū natū negare ex mō significādū quē nūc habet copulā p̄i apalem aīcū. p̄pōnis. z nō debet addi nō existens copula. qz actū diuī siuus alias excludit. Correlatiū. Hoc totū nō ois nō est negatio. qz nō est vñū sincathegorema sed duo. Correlatiū. Nullū cathegorema est negatio. vt nemo nihil cecit paup. Sed oē signū vlt negatiuū pure sincathegorematū est negatio. vt nullus nulla nullū nō. zc. Duplex est negatio scz negās z infinitans. Negatio negās est negatio que fert sup copulā principale oratiōis vel principaliorē cū p̄te. vel sup partē eque principale ipam negādo. vel virtutē alterius impediēdo. Vel ē negatio q; fertur sup copulam p̄iunctionalē. Exemplū primi. hō non est aīal. Secūdi. fortem possibile est nō currere. Tertiū. hō est vlt nō est aīal. Quati. hō currit nō vel asinus currit. Correlatiū. Extra propositionē dat negatio negās. vt petre nō facignē. Correlatiū. dicendo sic. Nullus hō nō est aīal. quelibet illaz negationum est negās. licet nulla illaz neget sed sufficit q; vna impediāt virtutē alteri. Et sic nō sequit. hoc ē negatio negās. q; hoc negat. Sitr nō sequit hec negatio ē negatio. q; hec negatio est negans. patet hoc in illa. fortes q; non currit mouet. vbi ly nō negat copulā min⁹ principale. z tñ nō est negatio negans vt patet ex descriptiōe. Sed negatio infinitās ē negatio q; expresse vlt implicite fert sup verbū minus principale aīcū orōis. vt ly nō in illa fortes qui nō currit mouet. Correlatiū. Negatio infinitās est vnus purū sincathegorema. Sed q; ipsa ē ps extremi z negatio negās nō. hoc est ideo. qz fert sup verbū min⁹ principale qd etiā est pars extremi.

Correlatiū. In istz descriptiōibz ly negās z infinitās capiunt psonas liter put important actū. Quarto nota q; signū negatiuū est signū includens negationē z pceptūz. vt nihil nemo nullibi nunq; nullonens.

Correlatiū. Omne signū negatiuū est cathegorema. Correlatiū. Signū negatiuūz in mēte nō recipitur qz in mēte nihil includit. qz omnia sunt expressa. Correlatiū. Tria sunt officia negatiōis neganter tenete scz negare copulā. distribuere terminū z virtutē alterius impedire.

Suppositio distributiuā est suppositio termi stantis p suis significatibz copulatiuē. Et ille terminus dīat stare p suis significatis copulatiuē sub q; vel sub alio cōsimilit accepto habēte actu plura supposita z singularisabili valet descensus copulatiuūz grā forme. Et nō debet addi sic q; nō distinctiuus nec distinctiū. qz sub hūc termio valet descensus copulatiuūz sub eodē etiā valet descensus distinctiuus vel distinctus. Vñ descensus copulatiuūz ē descensus cuius ptis est vna p̄pō copulatiuā. Per hoc rñdetur ad questionē. q; questio vt pponit est fallā. qz ē vna copulatiuā affirmatiuā cui⁹ quelibet ps ē fallā. De prima p̄paret. qz dicent

De suppo. Septima qđ

do sic. sortes nō est omnis hō in tali ly nō est negatio. z tamen nullū ter-
minū sequentē se facit stare cōfuse distributiue. Sed de secūda pte pa-
ter ibi. sortes nō nemo est. vbi ly nemo est signū negatiuū z tū nullū ter-
minū sequentē se facit stare cōfuse distributiue zc. Est tñ falsa possibi-
lis. vt si cras solū ista ppo fieret cum questōe. hō nō currit. **Conclusio rāalis.**
tame ad istū sensum. Et est conclusio responsalis Quilibet termin⁹ ten-
tus cōmuniter vt ē distribubil⁹ sequēs negationē vel signū negatiuū
latam vel latū in ipm nō impeditam vel impeditū stat p̄fuse distributi-
ue. **Dicit p̄mo ten⁹** vt ē distribubil⁹. qz p̄dicatū illius. sortes nō est
ille homo nō stat distributiue. **D̄r** sequens negationem. qz si termin⁹
p̄dicat negationem nō distribuit p̄ ipsam. **Dicitur** latam vel latum in
ipsam qz ly homo in illa nō distribuit. sortes nō currit vel hō mouetur
Sic neqz ibi. sortes currit nō z hō mouet. Unde si aliqz terminus de-
bet distribui in hypotetica tū oportet q tale signū distribuēs ponat
secū in eadem p̄pone cathēgorica. Et q̄uis negatio sit malignantis na-
ture. ita q omnes terminos salte distribubiles se sequentes distribuat.
z oppositum totius orōnis inducat. tñ nunq̄ fert extra p̄ponem cathē-
goricā **D̄r** nō impeditū vel impeditū ppter p̄dicatū illius. nullus hō
nō est aīal. **Sic** nullus hō est oē aīal **Correlarium.** Ly chimera in
ista. nulla chimera currit habet se iuxta cōclusionem z stat distributiue
sed nō supponit distributiue. Per hoc patet q stare ē supius ad suppo/
nere. **Correlarium** Ly hoīs in illa. nullus asin⁹ hoīs currit. suppoit rit.
distributiue. z pcedit qz ila quilibet asinus cuiuslibet hoīs nō currit sit
eius equalens. z hoc p̄tly cuiuslibet nō ē ps extremi. qđ est p̄ter rigore
Correlarium. Dicēdo sic. nō oēs apli dei sunt duodecim. capiēdo ly duodecim.
omnes distributiue. tūc ly apostoli dei supponit determinate. Si autē
capit collectiue z suppositio collectiua est ponēda tūc ly apostoli dei i p̄-
dicta supponit collectiue. Quia ē regula q terminus supponēs collecti-
ue in cōtra d̄icōria debet eodem mō supponere. alias em̄ due contradi-
ctorie essent simul false videlicet iste due omnes apostoli dei sunt sex. nō
omnes apostoli dei sunt sex **Prima** est falsa. vt patet. **Secunda** etiā est fal-
sa si ly apostoli dei supponeret distributiue. qz valeret tantū. nulli apo-
stoli dei sunt sex que est falsa. Si autē ly omnes capitur collectiue z sup-
positio collectiua nō est ponēda. tūc hoc totū omnes apostoli dei est sub-
iectum z distribuit p̄tly nō **Correlarium** Quādo dicit quēdā mo-
bilitatē mobilitatē immobilitatē immobilitatē significat qđ quēdā ha-
bet facere distributionem hoc etiā habet impedire distributionem. sed
nō econuerso. qz signa collectiua habēt impedire distributionē z tamen
nō habent distribuere. **Ultimo** nota. q de negatōib⁹ sunt due opini-
ones. **Prima** q negatōes habent distribuere in voce. in scripto. z in
mente. et etiā habent se impedire in mente. z ista opinio videt nō sta-
re. qz alias sequeretur q subiectū z p̄dicatū illius. null⁹ hō est aīal distri-
bueretur vnica acceptiōe. Et tūc in metali eius subiectū z p̄dicatū eēnt
solum vna vniuersalitas qz distribuunt per vnum actū. z sic esset com-
plexū. qđ accipit vnica acceptiōe. **Alia** opinio z magis pbabil nūc **Secunda opinio**

Nulla chimera currit

Null⁹ asin⁹ hoīs currit

Nō oēs apli dei sunt

Regula

Si negatōes distri-

Secunda opinio

communis q̄ negatiōes solū distribuunt in voce et scripto et in mēte nullā distribuunt. et cuilibet negatiōi a natura cōuenit negare sed nō impediri se in mēte. Ista via sic posita qm̄ in aliq̄ p̄pone ponunt negatiōes p̄cise pares negatē tūc in mētali cius nulla ponit negatō. vt nullus hō nō est aīal. in cui⁹ mētali nulla ponit. Si autē ponunt negatiōes p̄cise impares tūc in mēte ponit vnus actus diuisiuis opposito mō dno notans ad copulā affirmatā. Enam fm̄ illā viā solū actus distributiui affirmatiui distribuunt in mēte. et iste actus distributiuis affirmatiui nō correspondet negatiōi vocali vel scripte. Sed intellectus format illum circa talem terminū mentālē cū aliq̄s terminus vocalis sibi subordinat. Correlatiū. fm̄ istam viam illa p̄pō. nullus hō est aīal in mente valet tātum. oīs hō oē aīal nō est. Et sic nō sequit q̄ negatio sit equiuiocū vel cōplexū. Quō autē describat iuxta diuersas opiniōes p̄pō negatiua et affirmatiua. et reliqua q̄ has opiniōes p̄cernūt videt i primo tractatu circa diffinitōes p̄positionum affirmatiuarū et negatiuarum

Utrum quilibet terminus communis sequens precise paria signa distributiva supponat p̄fuse tm̄ vel determinate. Nota dum questio ē categorica vltis affirmatiua. Subiectū ei⁹ est hoc totū termin⁹ cōis sequēs p̄cise paria signa distributiva. Predicātū est hoc totū. supponēs p̄fuse tm̄ vel determinate. Et alias habitudines et accidentalia iudica sicut de alia p̄pone vlti. Secundo nota q̄ questio vt p̄ponitur mouet sup̄ decimasexta regula Bariliij q̄ est talis. Quilibet terminus cōis sequēs precise paria signa distributiva. et supponit p̄fuse tm̄ vel determinate. Tercio nota q̄ terminus dī sequi p̄cise paria signa q̄ sequit signa quorū maxim⁹ numerus est par. et sic ly aīal in ista. nullus hō nō est omne aīal. nec supponit p̄fuse tm̄ nec determinate qz nō sequitur precise paria signa.

Cur q̄stio moueatur.

Seq̄ precise paria signa

Suppositio p̄fusa tātum.

R. ad questionē.

Conclusio r̄saliis

Uterius nota q̄ suppositio confusa tm̄ est suppositio terminū stantis p̄ suis significatis diiunctim. Unde ille terminus p̄ suis significatis dicit stare diiunctim sub quo vel sub alio cōsimiliter accepto habente actu plura supposita et singularisabili valet de seculis diiunctus gratia forme sic q̄ nō copulatiuis nec diiunctiui⁹ nec copulatus. Cuius diffinitōis declarationem vide ex supioribus.

Responsio ad questionem. q̄ questio vt p̄ponit est falsa. qz ē vna vniuersalis affirmatiua cuius p̄dicatum nō puenit cuilibet supposito subiecti. vt patet de terminis nō supponētib⁹. Sic etiam de ly animal i ista omnis homo est omne aīal. qz sequitur bene precise paria signa distributiva. et tūc nec supponit cōfuse tm̄ nec determinate. Est tūc falsa possibilis vt si cras solum illa p̄positio fieret. nullus homo est omne animal cum questione. Cōceditur tamen ad istum sensum. Quilibet terminus cōis supponēs sequēs p̄cise paria signa distributiva lata in ipsum quorū q̄libet altero dempto haberet ipsum distribuere in tali loco manens supponit p̄fuse tm̄ vel determinate. Dicitur primo terminus cōmunis. Quia nullus terminus discretus supponit confusa tm̄ vel determinate. Dicitur supponens propter ly chimera in ista. Nullus hō

De descensu octava qō

mo est omnis chūnera. Dicitur sequens precise paria. rē. propter ly ant
mal in ista. nullus hō non est omne animal. Dicitur lata in ipsū. ppter ly equū
in illa. nullus hō videt oēm equū. similiter ly hoīe i ista. sortes nō differt
ab hoīe. sicut ly asino in ista. sortes non est fortior asino. Pro illo est ad
uertendū. q̄ tūc signū dī ferre in terminū qm̄ mutat speciem supponis
circa talē. vlt qm̄ facit terminū certa spē supponis supponere. rē. sic nega/
tio nunq̄ fertur in terminū supponētes p speciale signū suppositionis
rē. restrictionis qz tale signū circa suū terminū p signū pcedēs nō impe/
ditur sed solū interueniēs. Dicitur quoq̄ qdlibet altero dēpro. rē. ppter
ly aīal in ista. oē corpus nō est aīal. qz lē sequat pāle paria signa. tamē
non qdlibet hz ipsū distribuere in tali loco. Dicitur supponit p fūse tantū **Tunc supponit p fū**
vel determinate. Pro illo est principaliter sciendum. q̄ terminus tunc se tantum
supponit p fūse tantum qm̄ sequitur pāle paria signa distributiva iuxta
intentionē conclusionis in propōne cuius primus terminus cathegore/
maticus distribuit. vel de primo termino distributo qd idē est vt null⁹
homo nō ē aīal. Nisi in eius contradictoria a prealterius extremi cū
termino stante distributivē. i. cū vniuersalitate poneret vñū totale extre/
mū. vel principalior pars stans confuse tantū. qz si sic tūc supponit definiti/
uē. licet sequatur precise paria signa. rē. de primo termino distributo.
vt nullius hominis quelibet pars est in scholis. Similiter non tantum
animal est homo. Et est causa exceptionis. Quia nisi sic sequeretur q̄ duē
contradictorie fierent simul vere vt supposita veritate illius. hoīs que/
libet pars est in scholis sua contradictoria etiam fieret vera. q̄a sequeretur
ex vero sic arguendo. nullum ens in scholis est hoīs quelibet pars. ergo
nullus hominis q̄libet pars est in scholis. tenet consequentia p puerili/
onem. Et sciendum. q̄ aliqui circa hoc ponunt vnam subexceptionē
talem nisi in eius contradictoria poneretur vna determinatio stans deter/
minate q̄ determinat terminū a parte alterius extremi positū stantē con/
fūse tantum. vt nullum equum omnis homo videt. in qua ly homo fū/
tales adhuc supponeret confuse tantum. Sed hoc nō videtur p bābi/
le. quia contra illos sequeretur q̄ si homo in predicta staret confuse tan/
tum q̄ duo contradictoria essent simul vera. vt equum omnis homo vi/
det r nullum equum omnis homo videt. r sit casus q̄ vñ⁹ equus a quo/
libet homine videatur tunc affirmatiua est vera. negatiua etiā est vera qz
sequitur ex vero sic filogisando. nullum equum a homo videt. r ille equ⁹
est omnis equus. ergo nullum equum omnis homo videt. r maior est
vera. q̄a eius contradictoria est falsa equū vidēs est omnis hō. Et
circa illam materiā oportet considerare q̄ ad hoc q̄ aliquē propositiones
equiualeant non sufficit q̄ termini eodem modo supponant in eis. sed
ultra requiritur etiam cor contradictorie si essent actu formate equiua **Tunc supponit deter**
leant. Sed tunc terminus supponit determinare quādo talis termi/
mus sequitur precise paria. rē. iuxta intentionē conclusionis de primo ter/
mino cathegorematico non distributo. vt hō non est omne aīal. Nisi in
eius contradictoria cum termino stante distributivē a parte alterius ex/
tremi poneretur terminus stans determinate qui esset totale extremus

vel principalior pars. qd si sic adhuc talis supponeret confuse tantum vt a forte non differt omnis asinus. Et causa exceptiois qz si ly asinus in pdi-
cta supponeret determinatetur duo pdictoria eent fil' falsa vt illa e falsa. a

Si signa affirmatiua n̄ differt q̄ est falsa. Et nota. q' hugo dicit q' signa distributiua affirma-
impediunt se mutuo. tiua nō ipediant se mutuo. sz hoc de rigore e falsū vt pz in tali vl' p̄siti p/

Cur mouet questio p̄sitiōe. musica e fortior oi aiali vbi ly fortior z ly oi ipediūt se mutuo. sed
dictū suū itelligit de signis vltibus distributiuis affirmatiuis. z rō ē. qz
talia nō exercēt sua officia circa eūdem terminū. Correlatiū. materia
p̄ns questiois ponit ad cognoscendū z intelligēdū pdiciones duas pn-
cipales supra de pdictorijs in primo tractatu positas. Ponit etiā ad
saluandū vitates z falsitates ppōnum. vñ illa ppō. illo tpe nullum risi-
bile est omnis homo de rigore est falsa. z in ea ly homo supponit deter-
minate. z illa tunc e eius pdictoria. illo tpe a risibile est ois homo. ita q'
ly a sit signū suppositionis confuse tantū circa ly risibile. Et qñ dicit
non est verius dare pdictoriū. nisi toti pponere negationē vl' a toto remo-
uere negationē. Respondetur q' hoc sit verum qñ negatio est preposita
toti orationi ita q' talis negatio ponat ab initio propositionis. z etiā
quando primus terminus categorematicus est terminus communis.

**Obicit
Responsio**

Correlatiū. ly risibile in ista supponit confuse tantum nō aliq' tem-
pore omne risibile est homo. z illa est eius contradictoria. in tempore ho-
mo est omne risibile. Correlatiū. dicendo sic. nullus homo vl' omne
animal e asinus. si ly nullus fertur in totū subiectū. ita q' subiectus accipit
vnica acceptione tunc ipsa e falsa quia vna si ngulariū erit falsa. illa vitz
ille homo nō vl' oē animal est asinus singulariland o totus pro asino. qz
tunc equialet huic. ille asinus non est asinus.

Declarat titulum

Utrū tantum tres sunt species suppositionis cōmu-
nis. Notandum q' qd est ppō categorica indefinita affirmatiua. Et si
ly tres capitur impure adiectiue tunc ipsum se solo est subiectū. Si au-
tem capitur pure adiectiue tunc includit substantiū positū a parte pre-
dicati. z sic hoc totum est subiectū. tres species suppositionis cōmunis.
Sunt est copula. Species supponis cōmunis est predicatum. Pz ergo
q' etiā aliqui adiectiui positū a parte subiecti includit substantiū positū
a parte predicati. Sed hoc fit cōter solū in adiectiuis q' sūt noia nūera/
lia cardinalia. Vñ est r̄ta. qñ nomē adiectiui ē nūerale cardinale z po-
nitur a parte subiecti in propositione exclusiua que expōitur gratia plu-
ralitatis tūc includit substantiū positum a pre predicati. Probat
hoc regula. quia nisi hoc fieret sequeretur q' propositio cōter negata de-
beret concedi vt illa. tantum duo sunt hoies que est falsa sicut res actu se
habent. Et tamen si fm aduersariū ly hoies eēt subiectū. z ly duo ho/
mines predicatum ipsa eēt fa quia sic ly tū de rigore faceret exponibiles
gratia alietat. z sic ei' expōnētes eent vere. vñ sic expōit hoies sunt duo
hoies. z nullē res q' nō sūt hoies sūt duo hoies. Si aut faceret expōibi-
lē gr̄a pl̄itatū etiaz eēt fa qd seqtur ex vero in bona p̄na. quia sequit

Regula

De suppo. Rona qō

bñ. omnes duo hoies sunt hoies. ergo tantum homines sūt duo hoies.
 tenet pñā a collectiua ad eius exclusiua exponibile grā pñā. Alias p/
 pñātes qōms iudica sic de alia ppōne exclusiua. Est aut qō ppō pre/
 gnans. Rñsio ad qōne capiendō ly tantū vt facit exponibile grā pñā **R. ad qōnem**
 tis. sic de rigore fit qā tā addit termino nūerali. Et capiendō ly plures in
 eius exponente ppñē tūc qō vt pponit ē pñā. qā ei? exponētes sūt vere qz
 sic exponit. tres sunt spēs supponis cōis. z nō plures qz tres spēs sup/
 positōis cōis sūt spēs supponis cōis qz aliquē tres spēs sunt infinites pe/
 cics quia sunt diuisibiles in partes pportionales. etiam fm longum la/
 tū z profundum. modo infinitis nō sūt plura proprie. Loquendo au
 tem de speciebus mentalibus solū z solū esset qō mētalis. z ly tres cape
 retur pure adiectiue. z ly plures. ppñē tūc questio est falsa. z hoc tenen
 do qz conceptus nō sūt intensibiles z remissibiles. qz tūc plures qz tres
 sunt spēs. zc. quia viginti vel decē. Si aut ly plures capitū improprie et
 ly tres. valet tantū sicut tria entia tūc qō est falsa. quia tūc infinitis be/
 ne sunt plura z plures qz tres sunt species suppositionis cōmūis. Sed
 conceditur ad communem sensum fm marsilium vīz tm tres sunt ter/
 mini secundarum intentionū in eorum modis significandis zc. S; fm
 Albertum z thomā de diuis negatur in toto. Sed pceditur ad illū sen
 sum. tantum quatuor sunt termini secundarum intentionū. zc. quia ta/
 les ponunt quatuor species suppositionis cōis. Quē aut dicant plura
 alij. ppñē vel iproprie. vide in secunda parte consequentiarum articulo
 tercio circa illō sophisma. tm vnum est. Secundus sensus ē capiendō ly **Scōs sensus**
 tm vt faciat vnam exponibilem gratia aliteratis pñē rigore. Et si ly tres
 capitū pure adiectiue questio iterū ē falsa quia scda exponēs ē falsa de
 duob? conceptib? mētalis. Si aut capitū substantiue z pceptus sunt
 intensibiles z remissibiles qō est vera. vnde in tali sensu sic exponit. tres
 sunt species suppositionis communis. z nulle res que non sunt species
 suppositionis communis sunt species suppositionis cōis. Terti? sen **Tercius sensus**
 sus est capiendō ly tantū vt faciat vñāz de exclusō extremo. z sic questio
 est vera. quia vt sic veritas eius attenditur penes eius pñācentem. Et
 sic propositio pñācens est que manet de impro signo exclusiua. Cor/
 relarium. species supponis communis de quibus querit questio sunt
 ille suppositio distributiua. suppositio confusa tantum. z suppositio de
 terminata. De questione presenti sunt de opinionēs famose. Prī? **Prīa opinio de spēs**
 ma marsi. z eius sequacium qui dicūt qz tm tres sunt species suppositio/
 nis communis ad sensum commune. vīz tantūz tres sūt termini scdaz
 intentionū. zc. z sūt ille tres. Suppositio cōis determinata cōfusa distri
 butiua z confusa tantū. Et motiū suū pñū est quia peccat ū est fieri
 p plura qō pōt fieri p pauciora. Scdm qz entia nō sunt plurificanda si/
 ne necessitate. Motiū tertiū omnia pñē saluari nō ponendo suppositio
 nē collectiua. ergo **Unā nota.** qz fm mar. z suos ista signa oēs quotli/
 bet tantum. z alia adhuc sunt signa collectiua sed non faciunt suppositio
 nem collectiua z sunt categorizata. z si ppositiones expñibiles sunt
 categorice tūc non sunt in predicamento quia sunt complexa z valent

Arguit illā opinio/
nem

Soluit

Scda opinio d spem
supponis

Suppō collectiua

tū sicut maximus numerus. Si autem exponibiles sunt hypoteticē tunc
pdicta signa sūt in pdicamēto q̄tāt; z incōpleta z ponūtur sub l̄y nūe
rus v̄l sub l̄y mltitudo. Et itēz s̄z mariticos illa ppō v̄l p̄stis oēs apli
dei s̄t duodeci ē indefinita. z h̄ totū ē subiectū oēs apli dei. z valet tū sic
maximus nūer⁹ ap̄loz dei. Et sic non ponit dupler v̄lis ppō. s̄z tales p
pōnes h̄nt v̄lsari h̄ pacto oēs oēs apli dei sūt duodeci oēs q̄libet pres
sūt in p̄tinuo. capiēdo p̄mū l̄y oēs distributue. Et itēz fm eos spēs sup
positionis cōis distinguit penes actus diuersos supponēs diuersas fa
cientes z penes descensum. Cōtra illos seq̄tur. q̄ descensus nō ēēt cō/
sequentia formalis vt pz de illo. currens ē asin⁹ et ista sūt oia currentia. s̄
hoc currens ē asinus. v̄l hoc currens ē asinus. qz antiquū mediūz valet
tantū. ista sunt maxim⁹ nūerus currentiū. modo in finili nō sequitur po
nendo loco l̄y maxim⁹ l̄y minimus. vt sic. z ista sunt minimus nūerus
currentiū qz sic casus q̄ sint duo hoies currentes. tūc q̄is scōe p̄ne est pos
sibile z p̄ns ipossibile. Respōdēt maritici. q̄ in oi descensu distinctio vel
disiunctio z in p̄nte debere addi. z sic de alijs. pp̄ formalitatē descēsus
q̄qd etiā sit positū in antecēde et tenet formalitatē descēsus magis cuz
constantia q̄ cum antiquo medio tamē q̄qd sit sp̄ oporteat addi l̄y z sic
de singulis. pp̄ter formalitatem descēsus. Et alia opinio cōis sc̄ole
zyennēs m̄grī alberti z Thome de diuis z multoz alioz logicorum
p̄sertim modernoz q̄ dicunt q̄ quatuor sūt species suppositionis cōis
viz tres tacte z q̄rtā ponūt supponem collectiuam. Et est motiū hōz
q̄a sicut daf aliq̄s act⁹ rōe cuius terminus stat de terminare distributue
vel cōfuse tantū. ita etiā daf aliq̄s actus rōe cuius terminus stat col/
lectiue. Secundum notandum tot sunt species supponis cōis quot sūt
species descēsus. s̄z quatuor sunt species descēsus. ergo quatuor sūt spe
cies suppositionis cōmūnis minor nota est viz disiunctiuus disiunctus
copulatus z copulatiuus. maior autem probat. q̄a species suppositiōis
cōis attenditur penes descēsus. Et fm illos q̄ō ēēt est falsa ad sensum
cōem. q̄a q̄tuor sūt spēs supponis cōis. Concedit tū ad hūc sensū. tan
tum q̄tuor sūt termini scōaz intentōnū zc. ita q̄ non plures nec paucio
res. Cor̄clariū. l̄y species in p̄posito n̄ capif ita strictē sic veteri arte. s̄z
capitur pro termino inferiori ad alterū. Et sic hoc totū suppositio cōis de
terminata ē species respectu l̄y suppō cōis. Consequēter. nota q̄ notā
ter d̄r in q̄ōne cōis q̄a fm platonem q̄ posuit ydeas cōes. Suppositio
discreta h̄z tot spēs sicut cōis. Ut determinatā sicut subiectū illius. ens
q̄ō ē fortes currit. Distributiuā omne ens quod est fortes currit. Con/
fusam tantum. tū ens q̄ō ē fortes currit. Collectiuam omnia entia que
sunt fortes currūt. Ultimo nota. q̄ suppō collectiua sic describitur. est
suppositio simplex termini stantis p̄o suo significato vel suis significat⁹
copulati. Et ille terminus d̄r stare p̄ suis significatis copulati sub q̄ vel
sub alio cōsitr accepto habente actu plura supposita z singularia b̄lī va
let descēsus copulatus gr̄a forme. Unde descēsus copulat⁹ est descē
sus cuius p̄ns ē vna ppō de copulato extremo vt patebit statim infra.
Et tantum de illa q̄ōne.

De descensu prima qō

Irca materiam

descensuum. Queritur utrum descensus sit
consequentia formalis. Notandum q̄ de
scensus est quedam proprietates logicalis ve/
ritatis et falsitatis propositionum probati/
ua. unde bene arguitur. si descendentes ali/
cuius propositionis sunt vere ipsam sequit/
esse verā. et hoc in descensu sufficienti. Est

Descensus ē pprietas
quedam

ergo differentia inter descensum et descendentes et descensus. Unū descēsa est
anecdens ipsi descensus. hoc ē ppositio in q̄ ponit termin⁹ sub quo de/
scendit. Sz descendentes sūt pns descensus. Sz descensus ē ipa pro/
positio hypotetica pñalis. Secūdo notandū. q̄ descensus cōter sic descri/
bit. est pñā formalis tenens pñā ex eo q̄ in ea arguitur expresse vlt implici/
te a ppositione in q̄ ponit termin⁹ supior ad pñem in q̄ ponunt eisdē
termini supposita in supponēdo tantū sibi non sinonima. Dī pñā pñā
p hoc innuit q̄ nulla pñā copulatiua vlt disiunctiua est descensus vt sic.
Enā innuit q̄ descēsus nō solū est propō rōnalis sz ē pñā dīālis vlt cā/
lis vt hoc est bonus descensus. si oīs homo currit. et isti sunt omnes ho/
mines. ille homo currit. et ille homo currit. et sic de singulis. Eodē fabri/
cetur et isalis. Enā p̄ q̄ nulla mala pñā est descensus. unde hoc non est
descensus. oīs hō est animal. ergo ille homo est animal. et ille homo est
animal. et sic de singulis demonstrando adam et aristotelem. quia defa/
cto antecedens est verum et consequens falsum. Dicitur formalis p hoc
patet q̄ nulla consequentia materialis est descensus. unde hoc non est de/
scensus. oīs homo currit et fortes est. et plato ē. ergo fortes currit et pla/
to currit. et licet sic bona consequentia tamen non est formalis. quia in si/
mili non sequitur ponendo leco ly fortes et plato ly faucllus et brunell⁹
et sic casus q̄ nullum brutum currat sed omnis homo currat. antecedēs
est verum et consequens falsum. Dicitur tenens pñā ex eo. in qua par/
ticipula ly pñā non debet capi pñā exclusiue. sed solum prout excludat
plural. tatem vel diminutionem terminorum in consequente ad termi/
nos in antecedente positos. et non debet determinare ly tenens. sed ly ar/
guitur. Alias descensus copulatiuus non esset descensus quia non tenet
pñā ex eo q̄ rē. Sed aliquando etiam ex eo tenet q̄ a tota copulatiua
arguitur ad alteram eius partem. Pro quo nota. q̄ tunc in descensu Tūc arguitur pñā a
dicitur pñā argui a termino superiori ad eius supposita quando termino superiori in de/
arguitur a termino superiori ad supposita in supponendo tantum. sic q̄ scensu. rē.
nihil impertinens addat. nec aliquid pertinens remoueat. Hoc est
quando nihil mutatur nisi quod loco termini superioris ponatur eius
supposita in supponendo tantum sibi inuicem nō sinonima et sic illud ar/
gumentum non est descensus oīs hō currit. et isti sunt oēs hoies. ergo
ille homo currit. et ille homo currit. et sic de singulis. vel deus est. Nam
illa pñā et deus est superflue additur et non est de ratione descen/
sus. Dicitur in qua pñā. rē. ex quo patet q̄ ibi non est descen⁹

Diffinitio descensus

Suppositū In Supponendo tantum

Suppositū in significando tantum

Suppositū in Supponendo et significando simul

Triplex descensus

Tus. sortes et plato est. ergo sortes et plato est. etiam per hoc innuitur differentia ipsius descensus ab inductione et ab ascensu. Dicitur ad supposita in supponendo tantum. Pro quo est advertendum qd triplex est suppositum termini videlicet in significando tantum. in supponendo tantum. et significando et supponendo simul. Suppositū in supponendo tantum est terminus cuius singularisatus supponēs p paucioribus q non singularisatus. vt ly homo ibi. ille homo currit. Correlarium Ille terminus deus in illa deus est non est suppositum in supponendo. quia non supponit pro paucioribus singularisatus q non singularisatus. idem dicatur de illis terminis. sol. mundus. femur. Suppositum in significando tantum est terminus singularis non supponēs respectu copule de presenti. vt adam. hoc aristoteles. Sed suppositum in supponendo et significando simul est terminus singularis supponēs respectu copule de presenti. vt illi termini. iohannens. petrus. paulus etc. Dicitur sibi non sinonima. Per hoc patet qd hoc non est descensus. omnis homo currit. et isti sunt omnes homines. ergo ille homo currit et ille homo currit. et sic de singulis. idem demonstrando per ambo pronominum. Secundo nota. qd triplex est descensus. scilicet rationalis. et isti cōter formatur. Causalis vt ille cuius nota principalis ē nota causalitatis. Et conditionalis vt prius. Correlarium. Hoc non est descensus. homo est non animal. ergo ille homo non est animal. vel ille homo non est animal. et sic de alijs. Et licet nihil impertinens ponatur in cōsequente quia sicut negatio ponitur in antecedente. ita etiam ponitur in consequente tamen negatio impertinenter additur in consequente. qd negatio etiā deberet postponi copule in consequente. Correlarium. Hoc non est descensus. omnis homo currit et sunt omnes homines. ergo homo sortes currit. et homo plato currit. et sic de singulis. qd nō arguitur ad supposita in supponendo tantum. Et licet sit bona consequentia non tamē est formalis. quia in simili non sequitur inferendo ad primum antecedens sic. ergo homo a currit et homo b currit. et sic de singulis. et significet ly a platonem singulariter et connotet eius albedinem. et ly b singulariter sortes et connotet eius albedinem et sit casus q ambo sint nigri. antecedēs erit verum et consequens falsum. quia subiecta consequentium pronullo supponunt. Correlarium. hoc non est descensus. omnis homo currit. et hō sortes est et homo plato est. ergo homo sortes currit et hō plato currit. quia non arguitur ad supposita in supponendo tantū. Correlarium. hoc est bonus descensus. omnis homo currit. et homo a est. et homo b est. ergo homo a currit. et homo b currit. Et significant ly a et ly b. sicut prius. Et sic capiendū ly homo in consequente connotatiue. Et quando dicitur in casu antecedens est verum et cōsequens falsum. vt sit sortes albus et tunc non currat et quando nō est albus tūc currat tūc in cōsequente ponitur duo termini accidēt. aliter connotatiui. et ergo appellat pro eodem tempore verbi. Dicitur qd regula intelligatur omnimodo tales termini reguntur ab inuicem. Similiter ē ibi albus monachus us currit vbi illi duo termini nō appellantur p eod. in tempore verbi. Correla-

De descensu secūda qō

rium. hic nō est descensus. omnis homo est animal. et ille homo est et ille homo est. ergo ille homo est animal. et ille homo est animal. et ille hō est animal: et sic de alijs. quia non est bona cōsequētia q̄a demonstrando hominem mortuum in tertia propōne cōsequētis antecedēs ē verū et p̄sequēs est falsum. et ergo nūq̄ debēt plures propōitōes expresse poni in cōsequēte q̄m in antecedēte. Correlarium. ascensus est species inductio nis. Unde ascensus est cōsequētia formalis in cuius antecedēte ponūtur supposita alicuius termini supponēdo tantū nō sinonima. Et in cōsequente ponitur terminus superior ad ea nō singularis status vt ille homo currit. et ille homo currit. et sic de singulis. ergo omnis homo currit.

Inductio est cōsequētia bona in cuius antecedente ponunt termini q̄ sunt supposita in supponendo tantū vel in supponēdo et significando si mul. Et in cōsequēte ponitur terminus superior ad ea. Exemplus p̄mi. ille asinus currit et ille asinus currit. et sic de alijs. ergo omnis asinus currit. Sc̄c̄di. petrus currit et paulus currit. et sic de singulis. ergo omnis homo currit. Correlariū. inductio fit per singularia vaga et de terminata. ascensus autem solū fit per vaga. Correlariū. omnis ascensus est inductio et nō ecōuerso. Correlarium. Hoc nō ē descensus. omnis homo bibit vinū et omnis homo est fortis et plato. ergo fortis bibit vinū et plato bibit vinū sed est bona consequentia non tamen formalis: quia in sili nō sequitur. omnis homo bibit vinū. et omnis homo ē a et b ergo a bibit vinū. et b bibit vinū et significet ly a singulariter et absolute fortē et b singulariter pedē vel materiā eius. et sit solus fortis antecedens ē verum et p̄sequēs falsum. et hoc capiēdo terminos cōnotatiue. h̄ capiēdo eos absolute tunc ponatur q̄ ly a significet hominem puntuale singulariter et absolute et ly b materiā eius absolute et singulariter. et ponendo loco ly bibit ly intelligit. antecedēs est verū et p̄ns falsus. Correlariū. hoc est bonus descensus. fortis differt ab homine. et isti sūt omnes hoies ergo fortis differt ab illo homine et fortis differt ab illo homine. et sic de singulis. imo ē sufficiens. etiā ecōuerso valet ascensus. Sed ille nō est eiusdem forme secum. aliud a vero ē verū. et ista sunt omnia vera. ergo aliud ab illo vero ē verum. et aliud ab illo vero ē verū. et sic de singulis q̄ non ē eadem quantitas. Et secundus nō est descensus sufficiens. h̄ sit bonus q̄a ecōuerso nō valet ascensus.

Unde in cuiuslibet descensus antecedente oporteat poni constantiam vel antiquum medium. Notandum. q̄ constantia in genere est p̄positio categorica affirmatiua de est secundo adiacente ponēs rem esse vel fuisse vel fieri s̄m exigentiam copule. vt fortis est fortis. fortis erit. sed ita non capitur in p̄posito. S̄ constantia sufficiens ad descensum. est p̄positio copulatiua affirmatiua constituta ex pluribus p̄positionibus categoricis affirmatiuis in quibus semper vnum extremorum est suppositum in supponendo tantū siue sit subiectū siue p̄dicatum. vt fortis ē ille homo. plato est ille hō. ille hō ē. Correlariū. non oportet constantiam semper esse de est secundo adiacente. Sed alij quando etiam de est tertio adiacente vt supra immediate. Pro quo ad

Ascensus

Inductio

Constantia

Constantia sufficiens

Sumere constantiaz

Antiquum medium

**Quadruplex ē descen-
sus**

1

2

3

4

Duplex ē descensus

R. ad quoniam pmo

1

3

Negatio negans

uertere. q. sumere constantiam in proposito est constantiam coniungere co-
pulative affirmative cum antecedente vel propositione sub cuius termino de-
scenditur. Sed antiquum medium est propositio categorica affirmati-
ua de est tertio adiacente cuius unus extremorum est terminus commu-
nis sub quo vel sibi sinonimo descenditur sumptus cum signo collecti-
uo non curando an talis subiiciatur vel predicatur. ut isti sunt omnes ho-
mines. omnes homines sunt isti. Consequenter notandum. q. qua-
druplex est descensus. scilicet disiunctiuus disiunctus. copulatiuus copula-
tus. Unde descensus disiunctiuus fit sub termino stante determinate.
Sed disiunctus fit sub termino stante confuse tantum. Sed copulan-
tiuus fit sub termino stante distributive. Copulatus autem sub termi-
no stante collective. Est autem descensus disiunctiuus descensus in cuius
consequente supposita in supponendo tantum alicuius termini con-
iunguntur disiunctive. Disiunctus est descensus in cuius consequente
supposita in supponendo tantum alicuius termini coniunguntur dis-
iuncti. Et non debet dici cuius consequens est una de disiuncto extremo. alias
hoc non esset descensus disiunctus. ego bis bibi vinum. et illa sunt omnia
vina. ergo ego bis bibi hoc vinum vel hoc vinum vel huiusmodi. et sic de singu-
lis. quia consequens non est una de disiuncto extremo. Unde propositio de
disiuncto extremo est propositio cuius partes eque principales alicuius ex-
tremi coniunguntur disiunctim. Copulatiuus est descensus cuius pars est
una propositio copulatiua. Copulatus est descensus in cuius consequen-
te supposita in supponendo tantum alicuius termini coniunguntur
copulatiue. ut omnes apostoli dei sunt duodecim. et isti sunt omnes apostoli
dei. ergo illi apostoli dei et illi apostoli dei. et sic de singulis sunt duodeci.
Adhuc duplex est descensus. scilicet affirmatiuus et negatiuus. Descensus
affirmatiuus est descensus cuius quilibet propositio categorica pre-
cedentis est affirmatiua. Sed negatiuus est descensus cuius quilibet ca-
gorica in parte est negatiua. eodem modo dicatur de descensu mixto quilibet
tatis. Per hoc respondetur ad questionem quod in nullo descensu copulatiuo
negatiuo oportet poni constantiam vel antiquum medium. nisi fieret pro-
pter hoc quod descensus fieret sufficiens. Secundo dicendum. quod in quolibet
descensu copulatiuo affirmatiuo et copulato affirmatiuo oportet poni
constantiam vel antiquum medium. et tunc potest omitti licet et sic de alijs.
Tercio dicendum. descendendo sub termino stante determinate vel
confuse tantum non oportet poni constantiam vel antiquum medium nisi de-
scendat sub disiuncto ex terminis singularibus. Si autem ponitur constan-
tia vel antiquum medium tunc talis non sufficit nisi ponatur etiam licet et sic
et cetera. Duplex est negatio. scilicet negans et infirmitans. Negatio negans
est negatio que fertur super copulam principalem orationis vel princi-
paliorum eius partem. vel super partem eque principalem ipsam negan-
do. vel virtutem alterius imponendo. Vel est negatio que fertur super
copulam conditionalem. Exemplum primi. homo non est animal. Se-
cundi. solem possibile est non currere. Tercij. homo est vel non est asinus.
Quarti. homo currit non vel asinus currit. Correlatum. Extra p.

De descensu Tercia qō

de alijs. Correlariū Ibi non sumit cōstantia vel antiquū mediū bñ
omnis hō currit. z istius sunt omnes hoies. q̄ zc. qz oportet p̄nomē
esse totale extremū vel p̄ncipaliozem p̄tē. Correlariū. Dicendo sic.
mei z regis interest studere nō oportet q̄ sumat p̄stantia vel antiquū
mediū. ex quo subiectū supponit determinate. z sic descendit. q̄ illorū
mei z regis interest studere. vel illoz mei z regis interest studere. z sic d̄
singulis. Vel sic. ergo illi mei z regis interest studere. vel illi mei z re/
gis interest studere. Correlariū. Ibi nō est descēsus hō currit igit il
le hō currit vel ille homo currit. qz si demonstrati in consequēte quiesce/
rent. antecedens esset verum z p̄ns falsum. Sed debet addi ly z sic de
singulis.

Utrum in quolibet descēsu oporteat addi ly et sic de
singulis. Notandum q̄ capiēdo ly et sic de singulis p̄sonaliter nec est *Et sic de singulis qd sit*
cōplexum nec incōplexum. sed est q̄tuor partes oratiōis vīz cōiunctio
aduerbiū p̄positio z nomē. z nō est p̄positio sed intellectus rōne sui
in descēsu copulatio vel disunctio format vnā p̄pōnem. Sz in dis/
iunctio vel copulatio tūc intellectus format vnā p̄tem extremi. Notan/
dum secundo. q̄ duplex est descēsus scz sufficiens z insufficiens. Descēsus *Descēsus sufficiens*
sufficiens est descēsus in quo arguit ad alicuius termini oīa supposita in
supponēdo tñ vel aliq̄ z ad aliquod loco suppositoz nō enumeratorū
positū. sic q̄ cū eodem medio ecōtrario valeat ascēsus. vt omnis homo
currit z isti sunt omnes hoies. q̄ ille hō currit z ille hō currit. z sic de sin/
gulis. Correlariū. Hoc nō est descēsus sufficiens. nullus hō ē ani/
mal. q̄ ille hō non est aīal. z ille homo nō est aīal. quia ecōtrario nō va/
let ascēsus. qz nō sequit. ille hō nō est aīal. z ille hō nō est aīal. q̄ nullus
homo est aīal. qz si demonstrati in antecedente morerent. antecedēs esset
verz z p̄ns falsum. Pater q̄ tria requirūt ad descēsum sufficientē.
Prīmū q̄ arguat ad omnia supposita. Secundū q̄ arguat ad aliq̄ z
ad aliquod vel ad aliquod positum loco alioz. Tertiū q̄ ecōuerso vale/
at ascēsus. Sed descēsus insufficiens est descēsus vbi aliqua illa/ *Descēsus insufficiens.*
rum trīs cōditionum deficit. vt nullus sol vel luna lucet. q̄ ille sol v̄ lu/
na n̄ lucet vel ille sol vel luna nō lucet. qz ecōuerso nō valet ascēsus

Responsio ad questionem vel ad dubiū in nullo descēsu copulati/ *Re. ad q̄stionē P̄mo.*
uo siue affirmatiuo siue negatiuo oportet poni z sic de singulis. Secū *Secundo.*
do dicendū q̄ in descēsu copulato affirmatiuo sumendo antiquū me/
diū in antecedēte z demonstrādo oīa in cōsequēte que fuerūt demon/
strata in antecedente debet omitti z sic de singulis Tertiū dicendū *Tertio.*
q̄ in descēsu disunctio vel disunctio affirmatiuo v̄ negatiuo in cuius
antecedente ponit antiquū mediū. Et omnia demonstrata in antecē/
dente demonstrant in p̄sequente nō oportet poni ly et sic de singulis.
Si aut nō omnia zc. tūc oportet poni ly z sic de alijs. nisi descēdat sub
disiuncto ex t̄mis singularibz Si at̄ ante pōit p̄stantia tūc op̄et poni ly et
sic de singulis. Quarto dicendum. in quolibet descēsu sufficiēt opor *Quarto.*
tet poni ly. z sic de alijs. vel antiquū mediū solum disunctus ex termi/
nis singularibus capiēdo. Et nota q̄ ly et sic de alijs in cōstantia *Quantū valet z sic de*
singulis

quando descendit sub termino distributo. ut ille homo est. et ille homo est et sic de alijs. ly et sic de alijs valet tm. ois homo q nec est ille ho nec ille homo est. Sed sub termino stante determinate valet tantu homo qui nec est ille ho nec ille homo est solu no distribuendo ly ho. Et iteru nota q ly et sic de singulis in psequete descensus copulatu affirmatiui sic debet exprimi. et omnis ho qui nec est ille ho nec ille homo currit vl' cucurrit fm exigentiam copule. Et in negatiuo idem valet solu addendo negatione ad copulam. Sed in descensu copulato valet tantu. et oes apli dei q no sunt isti apli dei nec isti apli dei sunt duodecim. In negatiuo addendo negatione. Sed in disiunctiuo affirmatiuo no distribuitur terminus sub quo descenditur.

Utrum sub quolibet termino valeat descensus

Sub termino stante determinate valet triplex descensus

R. ad questionem. Primo.

Secundo. Tercio

Quarto

De descensibus prima regula.

Secunda regula

Notandum sub termino stante determinate tribus modis valet descensus copulatiuus. nec est incoueniens. Primo qm idem negat de seipso et accipit adequate ad idem tempus. ut ho no est ho. Secundo quando talis ppo est formaliter impossibilis. ut homo est no homo. Tercio quando talis ppo est formaliter necessaria ut homo est vel no est asinus. Ad dubium respondet q ipm ut ponit est falsum. Instantia em est de termino no supponere et de termino q no habet actu plura supposita. Vbi ille terminus habere actu plura supposita q supponit pro pluribus suppositis essentialiter distinctis diuisim et vniuoce respectu copule de presenti ad qua accipit. et sic ly chimera in illa chimera imaginat habet actu plura supposita. et sub eo valet descensus. Secundo dicendum q etiam est instantia de verbis. Tercio dicendum q etiam est instantia de ly equum in illa. videns omne equum est homo. Sicut de ly accidens in illa. tm substantia est no accidens. Conclusiue dicit q sub quolibet termino habere actu plura supposita supponente et singularisabili qm est ratio ipsius valet descensus. Dicit qm est ratio et. ppter predictos duos terminos et alios consimiliter positos sub quibus no valet descensus. sed hoc no e ratione ipsorum. sed ideo. q ly equum est determinatio distributa vnica acceptione accepta cum suo determinabili. Sed ly accidens in predicta ponitur in ppo ne pregnante in quaz nulla oportet valere descensum. Illi autem sunt nonnullae regule descensum predictae imitantes. quaz prima est. Nullus terminus in psequente debet distribui. p pluribus q in antecedente. Sic etiam nullus terminus in pnte debet accipi p aliquo p quo no accipiebatur in antecedente. Hoc no est descensus. sortes no differt ab hoie ergo sortes no differt ab illo homine. et sortes no differt ab illo homine.

Secunda regula. Qm cu termino stare distributue ponit terminus stans determinate vel p fute tm tunc prius debet descendere sub termino stante determinate. et postea in vna singulariu termini stantis determinate debet descendere sub termino stante distributue. Vel potest prius descendere sub termino stante distributue. sic tamen q in quolibet singulariu pter q in prima termino stante determinate addat relatiuuz identitatis. nisi terminus stans distributue fuerit determinatio terminus stantis determinate secum no vnica acceptio accepta. tunc em debet descendere sub ter-

De descensu quarta qō

mino stante distributue. vt nullus hois quilibet ps est in scholis. vbi
iam debet prius descendi sub ly hois. Et ista regula habet veritatē in
descensu sufficienti. Tertia regula. Descendentes debent esse eiusdem
qualitatis cū descēsa. et supposita in pñte debent esse illius casus cui⁹ fu
it terminus sub q̄ descendebat etiam eiusdem numeri. sic etiam definia
tio addita termino in descēsa debet etiā sibi addi in cōstantia et suppo
sitis in cōsequente. et ergo videat quō in talibz debeat descendi. oim as
noꝝ regis interest currere. quibuslibet aialibz petri placet bibere.

Quarta regula. In descensu nō debet argui a suppositōe pfusa tñ **Quarta**
ad determinatā respectu eiusdem multitudinis. vñ non sequit. oī tpe risi
bile est ois hō. et ista sunt oia tpa. g̃ illo tpe risibile est ois homo. et illo
tpe risibile ē ois hō. et sic de singulis. qz defacto añs est vez. et pñs falsū

Quinta regula. Qñ in aliq̄ ppōne ponunt plures termini diuersi **Quinta**
mode accepti q̄ ad speciem tūc descēdendo sub aliq̄ illoꝝ prius debz de
scēdi sub capite talis ppōnis. i. primo termino categorematico. **Sexta**
regula. Non oportet valere descēsum sub determinatōe distributa vni
ta acceptione accepta cū suo determinabili distributo siue nō. **Sep/**
tima regula. Quando descēdit sub termino stante cōfute tñ. tūc disij
ctum in descēdētibz etiam debet stare cōfute tñ. vt nullus hō est oīe
animal. et ista sunt oia aialia. g̃ nullus hō est oīe hoc aial vel hoc aial. et
sic de alijs. **Octava** regula. Descēdendo sub aliq̄ termino nō debet

variari aliq̄ pprietas logicalis q̄ veritatem vel falsitatem ppōnis immutare
possit. vt ampliatio. restrictio. appellatio &c. **Correlatiū.** Hoc nō est
descensus. ois hō adeq̄te est risibilis. et isti sunt oēs hoies. g̃ ille hō a de
quate est risibilis. et ille hō adeq̄te ē risibilis. et sic de singlis. Sed debet
omitti ly adeq̄te. qz est regula q̄ nunq̄ in cōsequēte debet poni aliqd̄ si
gnū rōne cuius aliqd̄ in speciali ad veritatē ppōnis requirerēt qd̄ nō requi
rit ad veritatē antecedētē. nec eō uerso. Et tantū de materia descensuum

De suppositione relatiuorum

Ex relatiuū sup

ponat eodem mō sicut suū añs. Notandū
q̄ q̄stio est ppōitō categorica indefinita affir
matua. Subiectū eius est ly relatiuū. suppo
nēs eodem mō sicut suū añs est predicatū. et
est est copula et habet oēs oppositōes. Et est
in materia ptingenti. Et quert̄ sic. ergo sup
ponens eodem modo sicut suū antecedens

est relatiuum **Secundo** nota. q̄ questio etiam potest esse hypoteti
ca ratione illius relatiui eodem. Etiam rōne illius quia potest considera
hypotetica.

ri vt oratio zeumatica. z sic valeret tantus relatiuū supponit aliq̄ mō et
simili mō supponit suū aūs. Tercio nota q̄ ly eodē modo in titulo q̄
stionis pōt capi dupliciter. Vno mō vt est adiectiuū z substantiuū. z sic
est diuerse dictōes. Alio mō aduerbialiter. z sic est vna dictio valēs tñ
Cōueniētia relati lo/ sicut p̄st̄. Quarto nota z principaliter q̄ duplex est relatiuū scz logi
gical z grāmaticalis. tale z grāmaticale. Et de relatiuo logicali nihil ad ppositum n̄m. Est
aut̄ ille terminus relatiuū ynuocus ad relatiuū logicale z grāmaticale
z dat̄ cōuenientia. licet solum accidētalis z cōplexa vt illa. qz oīa relati/
ua tam logicalia q̄ grāmaticalia cōueniūt in hoc qz dicūt respectū suffi
cientem p modū respectus. Vel faciūt secundā mentionē de re. de qua
prius est facta mentio quā rem alias ita certe z determinate z eodē mō/
do ex se nō haberent representare. Dicitur sufficiens ppter cōpatiuos
z terminos de p̄dicamēto signi q̄bus etiā puenit respectus. sed nō suffici
ens Est ḡ relatiuū grāmaticale triplex. scz referēs tñ. relatiū tñ. re
Relatiū referēs tñ. ferēs z relatiū sil. Relatiuum referēs tñ est act⁹ relatiuus limitās cō/
ceptum sup quē fert̄ ad standum relatiue. vt ly ille in ista. hō currit z il/
Relatiū relatiū tñ. le homo mouet. Sed relatiuū relatiū tñ est pceptus limitatus p rela
tiuū referēs tñ. Vel est aliqd̄ tali subo. dinatū vt hoc totū hō q̄ currit
in illa oratiōe. homo currit z ille homo qui currit mouet. Sed relatiuū
Relatiuū referēs z re referēs z relatiū sil est qd̄ includit referēs tñ z relatiū tñ vt ille in ista
latū. homo currit z ille mou. ē. Correlarium. In mente nullū est relatiū
referēs z relatiū siml. qz in mente nihil includit. Correlariuz. Iste
tres diffinitōes iam tacite pcedūt si pnoia sunt in mente. Si aut̄ nō sūt
in mente tūc diffiniendo p̄dictos terminos loco ly actus debet poni ly si
gnum. qz tūc nullus actus relatiuus est in mente. Correlarium. tūc
actus limitat pceptū sup quē fertur qñ determinat ipm sicut adiectiuus
suū substantiuū. Debet ergo relatiuū in genere q̄tum est ad pposi/
Relatiū grāmaticale tum sic diffiniri. Relatiuum grāmaticale referēs z relatiū siml est si
gnum excitatiuum potentie cognitiue ad formandū pceptū de aliq̄ re d̄
qua facta prius est mentio. quā rem alias ita certe z determinate z eo/
dem mō ex se nō haberet representare. Dicitur est signū p quod excludit
res ad extra. Dicit̄ excitatiuum ppter relatiua in libris clausis. vt circa q̄
nullus aduertit. z nō debet capi ampliatue. sed debet tantū valere sicut
signum natū. excitare potentia cognitiua ex mō significandi quē actu ha
bet. D̄ quā rem alias. zc. In qua particula ly alias nō debet tantum
valere id est extra demonstratiōē vt relationē. quia sequeretur q̄ ly iste
captum demonstratiue esset relatiuum fm cōceptum. sed debet tantū va
lere. i. si nō haberet tale antecedens nullo mō representaret talem rem.
Dicit̄ ita certe z determinate qz pnoia vbicūqz posita confuse z indef
minate fiant oīm rem mundi. Dicit̄ z eodem mō ppter ly illud in il
la. Illud ē p̄nomen z illud est dictio. vbi fm ly illud ē relatiuū. Et licet
habeat representare p̄mū. tñ nō eodem mō scz vltimate sicut iam. sed n̄
vltimate representare habet. Sil̄ ly idem in ista. hō currit z idē moue
tur. licet deposito antecedente ly idem adhuc h̄z rep̄ntare boiem. qz tñ
Idē est relatiū grāmaḡnificat omnem rē mundi. Correlarium Idem est relatiuū logicale
nical z logicale

De suppone relatiuoz

et grammaticale et illud correlatiuū est propositio habēs duos veros et
uersos sensus. Unum quo ly idem capit materialiter. et sic valet tantū.
hec vox idem est relatiuū grammatiale et logicale. et hoc est verū. vt pater
p diffinitionē. Secundū sensum q ly idē capit psonaliter tunc valet tan
tum. vna eadem dictio vel res est relatiuū grammaticale et logicale. et
hoc est verum. vt pater de ly idem. Dicit ex se ppter ly albus in illa hō ē
albus capiendū pure adiectiue qd nō est relatiuū. licet faciat scdām in
tentionem de re. tū hoc nō est ex se nec ex suo modo signif. candi. Sed ex
beneplacito regule logicor. Idem est de ly non. Et ita qñ querit. finisti
in scholis respondēdo non vel ita. Correlatiuū. Duplex est relatiuū.
scz substantie et accidentis. Relatiuū substantie est relatiuū qd natū ē Relatiū substantie
referri ad suū antecedens in ppōne in qua nullus ponit terminū accide
taliter cōnotatiuus. vt ille ipse fuit. Et est duplex. scz identitatis et diuersi
tatis. Relatiuū substantie identitatis est relatiuū quod in referendo Relatiuum substantie
suū antecedens in ppositione copulatiua qd antecedens est totale extre identitatis
mum vel principalior pars solū supponit p eo pro quo propositio sui
antecedentis verificat. vt ly ille is qui Sed relatiuū substantie diuer
sitatis est relatiuū qd in referendo suū antecedēs in copulatiua qd uersitatis.
antecedēs est totale extremū vel principalior pars natū est supponere
p alio vel p eodem. fm tñ aliam rationē qz p quo propositio anteceden
tis verificatur. vt alius alter diuersus. Dicit vel p eodem fm tē. qz di
cendo sic. Et sequentiā alia est materialis alia est formalis. ly alia sup
ponit p illo pro quo ppō antecedentis verificat sed fm aliam rōnem

Relatiuum accidentis est relatiuū qd natū est referri ad suū aīis p Relatiū accidentis
pue et apte solū in ppōne in qua ponit terminus accidentaliter cōnotati
uus cōnotans eandē pprietatē quā talis terminus cōnotat. vt talis tan
tus quantus. Dicit pprie. qz tales etiā sunt congrue. sortes est hō qñs ē
plato. Sed est impropria et inepta. Dicit cōnotans eandē pprietatē tē.
quia dicendo sic. sortes est albus et tantus est plato Sīl sorts est ma
gnus qualis est iohānes. Ista signa sunt relatiua accidentis sed non bñ
referunt. qz talis terminus cōnotatiuus debet importare eandē habi
tudinem accidentalem quā relatiuū importat. Et talia relatiua in nul
lo pdicamēto ponūt qz sunt cōplexa. Correlatiuū. Propositionē ve
rificari in pposito est ipsam esse veram vel extrema supponere p eodem

Correlatiuū. In pposito ppō falsa verificat vt oīne aīal est sortes. Et
tale relatiuum accidentis itez est duplex qd et alia videant in alijs locis.
Responsio ad questionē. q si ly eodē mō est due dictiōes. tūc questio R. ad questionem
est falsa. qz relatiuū nō supponit eodem mō sicut suū aīis. qz mod⁹ sup
ponendi relatiui est ipm relatiuū met supponēs Modus autē sopponē
di antecedentis est ipm antecedens met supponēs Si autē est vna dictiō
tūc questio etiā particulariter formata est vera. Sed vltimē est falsa. quia
quandocqz relatiuū supponit et antecedens suū nō. vt antichristus nō est
et ipse erit. Et ē aduertendū. q relatiuū supponere eodē mō sicut suū Relatiuum supponere
antecedens attendit duplr. Vno mō quo ad speciem sic q si aīis supponat eodē modo intelligit
certa aliqua specie suppositionis q relatiuum supponat eadem specie duplr. scz q ad speciem.

Quo ad suppositum suppositionis Et de isto mō sunt autores cōis schole antiq̄ z moderni logici int̄ se diuersificati. de q̄ infra. Alio mō relatiū supponere eodem mō sicut suū antecedens attēdit quo ad suppositū. sic q̄ relatiū et suūz

Quo ad suppositum est conclusio.

an̄s supponāt p eadē re. Et de isto mō oēs p̄dicti cōcordāt. z nō sunt diuersificati dicentes vlt̄er hanc cōclusionē respōdē. Om̄e relatiū grāmaticale substantie idētitatis nō recipiōtū positiū in copulatiua affirmatiua referens an̄s in p̄pōne categorica affirmatiua qd̄ est tale extrēmū vel p̄cipaliōr ei⁹ ps relatiōe psonali z p eodē significato supponēs supponit p illo p q̄ p̄pō antecedentis verificat nisi restringeret ad standū p paucioribz. D̄ substantie ppter relatiū accidentis qd̄ nō supponit pro illa re p q̄ p̄pō antecedentis verificat. sed p re simili in qualitate aut quātitate. Dicit idētitatis ppter diuersitatis. quia tale supponit p alio vel p eodem. fm̄ tamē aliā rōnem q̄ p q̄ p̄pō antecedentis verificat. Dicit non recipiōtū. qz de natura recipiōis est poni in eadem p̄pōne categorica cū suo antecedēte. z talenō supponit p eo p q̄ suūz an̄s verificat sed q̄nq̄ pro re possibilia ab eo. vt sortes videt suū asinū. Dicit referens suūz antecedens in copulatiua. qz si refert ip̄m in disunctiua vel cōditionali relatiū non supponit p eo pro quo p̄pō antecedentis verificat. Pro q̄

Relatiū refert duplici.
Restricte

est notandum q̄ relatiū refert dupliciter. scz restricte z irrestrictē.

Irrestrictē

Relatiū referre restricte est ip̄m referre suū an̄s cū oibz finis tam categoricis q̄ sine categoricis secum in eadem p̄pōsitiōe categorica positiū dempto signo vlt̄ affirmatiua ab initio p̄pōis positiū. qd̄ signū nō est pars extremi. vel dempto signo vlt̄ affirmatiua distribuyente totale extremū. ita fit q̄n relatiū ponit in copulatiua eausali vel rationali. Sed relatiū referre irrestrictē est relatiū referre suū an̄s nō cū oibz terminis secū rē. ita fit in disiectiua vel cōditionali Dicēdo sic. nullus hō est asinus z sortes est ille. ly ille refert ly hō cū ly null⁹. z valet tantū scda ps sortes est hō qui nō est asin⁹. Correlariū. Dicēdo sic. nullus hō est oīaial z sortes est illud. scda pars valet tantū. z sortes est illud aīal qd̄ nō est omnis hō. qz si aliq̄s termin⁹ in negatiua stat cōfute t̄m vel determinate. tūc ille termin⁹ q̄ stetit distributue postea nō debet distribui. Correlariū. dicēdo sic. hoīs q̄libet ps est in scholis z

Nullus hō est oīaial z sortes est illud

Hoīs q̄libet ps est in scholis z ille currit.

q̄libet ps est in scholis currit. Correlariū. dicēdo sic. hō vel cuiuslibz hoīs asinus currit z ille mouet. scda ps valet tantū. z ille hō q̄ vel cuiuslibet hoīs asinus currit mouet. Correlariū. dicēdo sic. nullum caput habet oīs hō z illud ē magnū sic debet exprimi. z illud caput qd̄ nō hz a hō est magnū. Correlariū. dicēdo sic. oī rpe hō est oīs hō z illd̄ est in septimana. sic debet exprimi relatiū relatiū. Et illud tēpus in q̄a hō est oīs hō est in septimana. z ita in alijs Dicit referēs suū an̄s in p̄pōne categorica affirmatiua. qz dicēdo sic. hō nō est currēs z ille mouet. relatiū nō supponit p illo p q̄ p̄pō antecedentis verificat vt patet. Dicit an̄s qd̄ totale extremū est. qz dicēdo sic. tunica sortis est alba z ipse respōdet. ly ipse supponit p sorte cui⁹ tunica est alba. z t̄m p̄pō antecedentis non verificat p sorte sed p tunica sortis. D̄ relatione psonali. qz dicēdo sic.

De suppone relatiuoz

semia clausit portam vite que reserauit. ly que nō supponit p illo p quo
 pō antecedens verificat sed p re sili in specie z nō in nāro qz est relatio
 simplex. Dī p eodē significato. qre hoc videat in illis orōnibz. Egreā ē
 nomē zc. manus dñi sunt crucifixe. qz zc. De^o dataureolā qd nomē zc.
 Dicit supponēs ppter relatiuū in illa. adā nō est. z ille fuit. Dī suppo/
 nit p illo z nō dī supponit p oī illo qz nō oportet relatiuū supponere p
 oī illo p quo suū antecedens sed p illo z solū p tali p quo pō antecedens
 verificat. Dicit nisi restringat ppter ly ille in ista hō currit z ille exis sor
 tes mouet. vbi ly ille supponit solum p sorte z tñ propositio anteceden/
 tis verificat p quolibet homie currēte. Suppositio relatiui alio mō Suppō relatiui quo
 attendat quo ad speciem. de hoc vt dictū est sunt auctores cōis scholē anti ad speciem
 qui z moderni logici presertim birī. z Barfi. inter se diuerficati diuer/
 sas affirmantes opinōes. Quariū pma est biridani z marie cōis scholē Opinio Biridani q
 le parientis z cor sequaciū dī dicunt q suppositio relatiui quo ad speciem eodē mō supponat sic
 attendat penes suū aīis. sic q qūcūqz specie suppositiōis aīis supponit antecedens.
 eadem etiā relatiuum. Secundo dicit q tale signū qd distribuit aīis
 etiam feratur in relatiuū vt dicēdo. oīs hō currit z ille mouet. dicunt q
 ly oīs distribuit etiā relatiuū scz ille. sed signum postpositum antecedenti
 dicunt q nō ferat in relatiuū. Consequenter dicūt q suppositio quo ad
 speciem debeat attendi penes. primū aīis. Sed quo ad suppositū in amba
 bus penes primū aīis. z sic dicēdo. aīal est animal. z nullus asinus est
 illud. z nullum aīal est aīal vel nullus asinus est illud q sunt cōtradictō/
 rie fm Barfi. dī dicit q copulatiua affirmatiua z disiunctiua affirmati/
 ua de pñibz ptradicientibz ptradictat. ly illud in copulatiua supponit de
 terminate. sed in disiunctiua distributiue. qz sp penes primū aīis quo
 ad speciem sed quo ad suppositū in ambabus supponit eodē mō sicut
 ly animal in copulatiua. Item fm eos ille nō ptradicit. aīal est aīal
 z oīs asinus est illud. nullū aīal est aīal vel asinus non est illud. qz cum
 ly asinus distributo ponit ly illud stās determinare. z q in alia ly asin^o
 deberet stare confuse tñ. Item fm biridaniū relatiuum nō semp re/
 fert restricte in copulatiua nec semp irrestricte in disiunctiua. sed sp co/
 dem modo in ambabz. sicut refert in prima sic in secūda debet referre.
 Item fm illos itez oportet q ille non sunt pdictone. oīs substantia ē
 substantia z aliq substantia nō est illa. substantia nō ē substantia vel oīs
 substantia est illa. qz deficit vndeama cōditio. z si disponit q fiat iuxta
 conditionē vīz per impositionem alie^o signi facientis suppositionē op/
 taram tūc adhibet illa nō supponit sicut suū aīis quod itez erit con/
 tra Birida. z eius sequaces. Est alia opinio Bar. Hugonis z cō
 muniū scholē vīennēsis q suppositio relatiui quo ad spēm attendat pe Barfilii q suppo/
 nes additionem signi vel signoz. ita q si aliq signū habens facere cer/
 nat sicut aliq termi nō
 tam supponēs ferat sup relatiuū rīc relatiuum supponit eadē suppone relatiui
 sicut in alijs termis nō relatiuis. Notū Signū positū in vna cathe/
 gorica nō fertur in terminos alterius cathegorice. Necqz ppter hoc tracta/
 tus de relatiuis ponitur frustra. quia ex eo habetur pro quo supponat
 relatiuū quid sit relatiuum z que sint eius mēbra. Itē fm illos opoz

ter dici q̄ relatiuum in ambabus partibz contradictionis debet eodē mō referre vel semp restricte vel semp irrestricte. ita q̄ sicut in prima sic et in secunda. Et hoc maxime tenendo *Bariliū* q̄ copulatiua affirmatiua et disiunctiua affirmatiua de p̄tibz cōtradictentibz cōtradiciant. alias eū nō participaret in extremis. et sic qualitercūqz refert antecedens posituz in copulatiua. vt si refert restricte. Sic etiā relatiuum in disiunctiua ponatur et conuerso. Vel dicatur sic q̄ suppositio relatiui quo ad suppositum in omnibus debet attendi penes primum antecedens quod idē est. Item dando cōtradictoriā alio mō q̄ fm *Barfi*. viz per p̄positionem negationis ad copulam hypoteticalem. tunc relatiuum semp in copulatiua causali vel rationali debet referre restricte. et in disiunctiua vel conditionali irrestricte. Et tantum de materia illius questionis.

Sophisma.

Omnis propositio est vera vel eius contradictoria ē falsa. Nota sophisma est p̄positio hypotetica affirmatiua speciei disiunctiue et nō habet p̄rariā nec subalternatā Et sub ly ei⁹ nō valet de seclius quia nō est singularisabile Et nullum subiectoz nec prime nec secunde par is restringit ad standum materialiter. Quis predicata iam habus capiuntur p̄ terminis secundaz intentionum. Correlariū Ly vera et falsa accipiunt in sophismate p̄ terminis secundaz intentionum put attribunt p̄p̄tibz. Correlariū. fm *Barfi*. sophisma habet cōtradictoriū illud. p̄positio nō est vera et nulla eius cōtradictoria ē falsa. quia fm eū videtū est copulatiua affirmatiua et disiunctiua et. etiā habet illam cōtradictoriā fm generales negando simpliciter ly vel.

*R. ad sophisma fm
Biridanum*

Ad sophisma responderetur q̄ fm *Biridanum* sophisma est falsum quia est vna disiunctiua cuius ambe partes sunt false. de prima p̄te patet. Secunda pars etiā est falsa. quia valet tantū. cuiuslibet p̄positionis contradictoria est falsa. modo hoc est falsum. q̄ fm eū ly eius supponit distributiue sicut suum antecedēs. sed in tali sensu sophisma adhuc est possibile. et illa responsio procedit. put ly eius refert ly p̄positio.

Si autem ly eius refert ly vera tunc sophisma fm *Biridanum* etiā est verum. quia est vna disiunctiua cuius vna pars scilicet secunda ē vera. et valet tantum secunda pars a p̄positionis vere contradictoria est falsa. modo hoc est verum circumferendo saltem multiplicatam p̄positionem. Correlariū. fm *Biridanus* illa nō est p̄dictoria sophismatis. p̄positio nō est vera et nullus eius p̄dictoria est falsa. q̄ ly eius fm eū in ambabus partibz distribuitur. et sic nō cōstituitur ex p̄tibz p̄dicentibz.

*R. ad sophisma fm
Barilium.*

Sed fm *Barfi*. ridetur ad sophisma q̄ quicqd̄ refert ly eius sophisma de rigore verborum est verum. quia fm eū ly eius supponit determinate. et valet secunda pars tm̄ aliquid p̄positionis cōtradictoria est falsa qd̄ est verum. Correlariū. Nō sequitur contra sensum *Barilij* vep. ois p̄p̄ est vera vel ei⁹ contradictoria est falsa. et hō est alius est p̄posino. ergo homo ē alius est vera vel

De suppositione Relatiui

eius contradictoria est falsa. tenet pñā p subsumptionē sub termino di/ tributo. qz relatiuū equocatur referēdo in antecedente z pñte Correla/ riū nō sequitur omnis ppō ē vera vl ei? dicitoria est falsa. z iste sunt oēs p/ pñes. ergo illa ppō est vera vel eius contradictoria est falsa. z illa ppositio est vera zc. z sic de alijs. quia relatiuū iteruz equocat referēdo i antecedēte z pñte. Correlariū non sequitur probando dictionā secundē par/ tis sophismatis sic. hoc non est falsum. et hoc est nullus ppñis dictionā. ergo nullus ppñis contradictoria est falsa. qz stat equiuocatio cir/ ca negationē. Correlariū. non sequitur omnis ppō est vera vel eius dictionā est falsa. ergo tñ falsū est ppō vera vel eius dictionā est falsa nec arguit ab vniuersali ad ei? exclusiua. qz ppō hypotetica nō ē vniuer/ salis. Correlariū illa nō est bona pñā cuiuslibet ppñis dictionā fal/ sa est falsa. ergo omnis ppō est vera. Et in casu quo illa solū sit homo ē asinus. añs est falsum. qā illa nō hz dictionā falsam. Correlariū. Illa pñā cuiuslibet ppñis dictionā est falsa. g nulla ppō est vera te/ nendo q ppñes sint multiplices non valet. quia si cras solū ille fierent tñ hō est animal z nō tñ homo est animal antecedens esset verū z con/ sequens falsum. qā quelibet illaz est falsū. adminus in certo sensu. nega/ tiua est falsa. put est vna de exclusiua extremo. Sz affirmatiua est falsa p/ ut est vna exclusiua. tenendo aut oppositiū ē bona pñā. Correlariū. illa pñā illa ppō est vera z habet dictionā ergo eius dictionā est falsa bene valet. z qñ dñ sit casus insolubilis. z ponat quis in pontē z omnes ptercuntes dicētes falsum. pñciat in aquā z oēs dicētes verū pmitat p/ transire z veniat vnus dicens ad eū. Tu pñcies me in aquā si facit loq/ tur verū dz eū dimittere si non facit dicit falsum dz eū pñciare in aquam vt ponit casus. z sic ambe dictione apparēt vere. Tu pñcies me i aquā tu non pñcies me in aquā. Rñr q pñā bene valet. qz quacūq ppō de/ monstrata p ly illa in antecedēte si est vera pñs etiā est verū. si falsa ante/ cedens etiā erit falsum. Correlariū. illa pñā ois ppō vel verū ē ppō vera. ergo ois ppō est vera si totū distribuit est bona pñā sz materialis quia in sili nō sequitur. omnis homo vel asinus est asinus. ergo ois hō est asinus. qz in casu q solum asini essent. antecedens ēet verū z pñs falsū Sz autem solū pars distribuitur est falsa. zc.

Sophisma

Omnis hō est animal et aliquis homo non est illud.

Notandum sophisma est ppositio hypotetica speciei copulatiue nō habens subiectum neqz predicatū. Et est in nulla materia. Neqz pueri/ tur. Et habet dictionā fm mar. istā homo non est al. vl ois hō est illō z in disiunctiua tā ly illud etiā dz referre restricte. Alio mō habet dictionā negando simplr ly zc. Secundo notādū. q ly illud i sophismate Cur relatiuum in cop/ referet restricte. Rō autem quare relatiuū refert in copulatiua restricte. pulatiua refert restricte/ Et in causali vel rationali z in disiunctiua vel pditionali irrestricte. qā te z in disiunctiua irre/ alias ppō vera debet negari vñ illa conceditur. fortes est asinus vel strice ipse est homo. Et si relatiuū referret restricte ipsa fieret falsa. qz secunda

pars etiam esset falsa. quia tantum valeret ipse sortes qui est asinus et homo. Sic etiam in illa. asinus est animal et nullum risibile est illud. q. conceditur. et tamen si relatiuum referret restricte ipsa esset falsa. ut p. Item ista negatur. sortes est animal. et iohannes est illud et tamen debet concedi. quia etiam secunda pars valeret tñ iohannes ē aīal. et sic ambe partes essent vere. Similiter ista negatur. deus nō est oīpotens si ipse est creans. et tñ si relatiuū referret restricte esset vā qā valeret tñ. deus nō est oīpotens si ipse deus q. non est oīpotens est creans. q. autē sic vera probatur. qā ēēt pditional bona consequentia. ergo vera et necessaria

**R. Ad sophisma fm
Barisilium**

Ad sophisma. Respondetur fm marisilium et fm scholam
wyennensem sophisma est falsum. quia fm illos ly illō distribuitur per
negationem latam in ipsum Et sic secūda pars valet tantū. aliq. homo
non est animal. Secundo dicendum fm eosdem q. si ly aliquis absoluit
tur a genere sophisma est falsū. /z impossibile. licet quelibet pars sit possi
bilis tamen ut sic partes sunt sibi inuicem impossibiles. i. partes sibi
in uicem repugnant. Si autem non absoluit et restringit ly homo ad
standum solum pro viris tunc sophisma est falsum et possibile. ut in ca.

**R. ad sophisma fm
Biridanum**

su q. nullus vir esset tunc esset verum. Sed fm biridanum et commu
nem scholam parisiensem respondetur ad sophisma q. sophisma ē verū
quia fm tales ly illud supponit confuse tantum. Et sic secūda pars va
let tantum. aliquis homo a animal quod est homo non est. ita q. ly a sit
signum suppositionis confuse tantum ad ly animal. ut valet tantum. ali
quis homo non est omne animal quod est homo. Correlarium. fm
Biridanum ille non sunt contradictorie scilicet sophisma. et illa. aliquis
homo non est animal. vel quilibet homo est illud. et secūda etiam ē vel
ra. quia iam ly illud refert restricte sicut in sophismate. et sic valet tantū
quolibet homo est illud animal quod est homo. et sic refert antecedens.
in copulatiua. Correlarium. Quando arguitur contra sophisma pe
trus est animal et aliquis homo non est illud. et Paulus est animal et ali
quis homo non est illud et sic de singulis. Ergo omnis homo est ani
mal: et aliquis non est illud. tenet consequentia per inductionem. Di
citur q. non sit inductio q. ly illud in antecedente et consequente equivo
catur. Aliud enim habet relatiuum relatum in antecedente q. in conse
quente. quia in antecedente tunc relatiuum relatum est. Et aliquis ho
mo est illud animal quod est petrus. Sed in consequente relatiuum re
latum est. Aliquis homo non est illud animal quod est homo. Et tan
tum detractatu relatiuorum

De amplia. prima qđ

De ampliationibus

Arca tractatum

Barthilij de ampliationib⁹. Querit^r vtz ali⁹ quis terminus possit ampliari. Notandū qđ titulus vno mō sic format. vtz aliquis terminus sit ampliati⁹ z est magistri hugonis

Pro qđ nota qđ subiectū eius est ly termin⁹ z capitur ibi ly termin⁹ sicut in diffinitōe sup⁹ pōnis. z ampliat^r p ly ampliati⁹ ad qtuor differentias tpor⁹ z pōicari⁹ est ly ampliati⁹

qđ ē signū ampliāns ex octaua regula āpliationū hīs āpliare. Et est in materia ptingēti. Et puerit^r sic. qđ āpliatū ē termin⁹ qđ ex⁹ pōt ēē. z ē sūl^r i materia ptingēti. z ei⁹ extrema nō puerit^r. qz potēs āplari respectu copule de pñi sup⁹ pōit p tñino qđ nō ē s⁹ qđ formabit^r qđ tal^r ē potēs āplari. z tñ tal^r nō est tñinus. Scđo notādū. qđ pñs qđ nō mouet^r qđ sit dubia cū sit ppō necessaria vt i rñsōc patebit. S⁹ mouet^r pp⁹ inq̄rere modū p quē aliqđs tñin⁹ ampliē^r z qđo ampliatio habeat expm. Tercio nota qđ ampliatio est vna ppetas logica a ceteris distincta qđ pōit ad saluādū rās pñtates z falsitates ppōnū. nā z Aristoteles pmo elencoz innuit āpliationem p exēpla cū pōit illas duas egrotus sanabat z sanabat egrotus que differūt solū in ampliatioe. Rñsio ad qđnc. qđ qđ vt pponitur est vera. imo necessaria. ex qđ omīs ppō de pōt pā ē necessaria. Etā omīs terminus pōt ampliari nec ē instātia de pceptib⁹ qđ oēs tales etiā possūt imponi. lz non a nobis sufficit tamē qđ a potētia supiori z ynīuersali qđ libet termin⁹ in certo mō significādi pōt ampliari. qđ si ē scriptus tūc qđ capitur materialiter. Si est mentalis tūc qđ significat se z adhuc erit suū significatū vltimatū. qđ quicquid terminus mentalis significat hoc vltimate significat. Correlatiū. Illa etiā est vera. qđ libet termin⁹ in qđ libet suo mō significādi pōt ampliari. qđ qđ libet vltra significatiōē quā actu hz pōt imponi. Correlatiū. Illa etiā est vera. aliquis terminus pro quolibet suo significato potest ampliari prout ly pro quolibet suo significato determinat ly terminus. alias autem non et est instantia de ly chimera. Correlatiū. Illa etiam est vera. quilibet terminus in certo modo significandi potest ampliare quia per nouam impositionem. Consequenter notandum. qđ terminus non ideo dī ampliari. Quia ipse plura significat in vno loco qđ in alio. quia terminus vbicunq; ponitur eoz multa significat vt dicit Hugo. Pro qđ auctoritate ē notādū qđ hoc totū vbicunq; ponit^r p⁹ determinatēly termin⁹ vlt etiā ly significat. nat^r eq mltā facit, quicquid tamē determinat ipsa semper de rigore est falsa. qđ ly loco sem p distribuitur pro omni loco in quo terminus ponitur. vt patet expmē

Cur ista qđ moueat

Ampliatio ē qđs ppe

R. ad qđnc

Prima ppō

Secūda ppō

Tercia ppō

Intelligitur

**Rōe cur' t'min' dicitur
ampliari
Arguitur primo**

Secundo

Tercio

Ad primum

Ad secundum

**Ampliatio capit' dicitur
ampliari**

Secundo

Tercio

Ad tertium

do suppositū circa ly ponitur. Et ē iudicandū de veritate et falsitate ill' p'pōnis sicut de ista qōe. Utz terminus dicitur' in q'cūq' rē. Et etiā de singularibus eius. ita q' dādo singulares illius auctoritatis d'z exprimi suppositus circa ly ponitur restrictiō. Et intelligit ista auctoritas sic. In omni loco in quo terminus ponit' fm certū modū significādi totālē talis terminus significat eoz mltā in eodē loco. z fm eundē modū signifi- ficādi totālē acceptus. z hec est vera. Ita facile excludunt argumenta q' possunt fieri de ly homo in istis. hō est p'at'. z hō est aial. Sic etiā de ly ens in illis. ens est dictio z ens currit. Similit' de diuersitate significato rū in illis. lupus est aial. z lupus ē in fabula. Et ergo termin' dō āplia- ri q' ipse supponit ad plures differentias t'porū in vno loco q' in alio. Contra h' arguit. termin' i vno loco plura fecit q' i alio. q' dicta fal- sa. Assumptū probatur. q'a terminus i vno loco supponit pro pluribus q' in alio. saltem ipse vel suus sinonimus. ergo talis in vno loco plura si- gnificat q' in alio. tenet p'ia ab inferiori ad superius. Confirmatur. Nullus terminus ampliatur alium. ergo ille tractatus frustra. Assump- tum probatur. quia nullus terminus agit in alium. ergo null' termin' ampliatur alium. tenet p'ia a supiori negato ad inferius. Confirmatur: omnia possunt saluari per amplam acceptionem. ergo non est ponenda ampliatio. Assumptum p'bat' q'a vbiūq' est ampliatio ibi ē ampla acceptio. z non econuerso. Ad primum respondetur. negando conse- quentiam. nec arguitur ab inferiori ad superius. saltem ratione totius: quia hoc totum supponens pro pluribus in vno loco q' in alio non est inferius ad hoc totum plura significans in vno loco q' in alio. licet be- ne ly supponere sit inferius ad ly significare. Ad secundum responde- tur. negando consequentiam nec terminus ideo dicitur ampliare aliū quod ipse agit in aliū. nec vt sic agere dicitur superius ad ampliari in p- posito. nā ly ampliatio in proposito est terminus secunde intentionis. Sed terminus ideo ampliatur alium quia est signum illius quod alter p- pter ipsum accipitur ad plures differentias t'porum. Et ille termi- nus ampliatio q' cap' actiue tunc ē terminus āplias z cap' ibi ly ter- min' large ita q' sine cathegorema etiā sit termin' q' p'p' sine cathegorema ampliatur. vt ly fuit ibi. homo fuit aial. Q'z p' accipitur passiue pro ter- mino qui ampliatur. z sic capitur in diffinitione sequenti vt patebit. S'z ibi capitur ly terminus solum pro termino cathegorematico. Sic etiā potest capi actiue z passiue sit. z tunc ē signū āplias z termin' q' āplia- tur. z sic bene datur vnus terminus q' ē ampliatio actiue z passiue siml. vt sortes currit vel curret. put verba sunt simplicia est ampliatio actiua quia ampliatur subiectum. z cum hoc passiua. quia seipsum. z sic tunc idē ampliatur seipsum. Ad tertium respondetur. Concedendo q' omnia possunt saluari per amplam acceptionem. Sed negetur q' ergo non sit ponenda ampliatio. nam illud est malum argumentum. omnia possūt saluari sine illo. ergo non est ponendum. Utz ē q' de rigore etiā est fal- sum videlicet q' omnia possunt saluari sine ampliatione. Illud tamē ve- rum est vbiūq' est ampliatio ibi est ampla acceptio z non econuer-

De amplia. primū Bopbi.

so. Et Aristoteles in Elencorum determinat de ampliatione in hoc q
ponit differentias inter illas duas propositiones laborans sanabatur
z sanabatur laborans z per laborantem intelligit febricitatem. Et Subiectum z et pass
subiectū illius tractatus est ille terminus ampliatio secunde impositio/ sio propria
nis z eius propria passio est hoc totū. Suppō termini respectu diuersa
rum differentiarum temporū diuisim.

Sophisma

Album fuit sortes Pro isto sophismate est notan

adū. q casus sophismatis que hugo pōit ē iste. q sortes sit iā prio alb^o z
prius fuerit s; nō fuerit alb^o s; niger. Et i illo casu ly iā pōt iporare tps di/
uisibile z tūc casus ē naturalr possibil vt si iporaret illā totā horā. et sic
sensus q sortes prio in illā hora sit alb^o z pri^o. id ē aū illā horā fuerit. sed
nō fuerit alb^o s; niger. z h ē naturalr possibile. Si autē iporat tps in/
diuisibile. ita sit sensus q sortes iam pmo. id est in illo instanti sit albus
z pri^o. id est ante illū istans nō fuerit albus s; niger. z tūc casus ē ipos/
sibilis naturalis. qā nulla tota latitudo gduat acqrit sit p eodē istāci sal
tem naturalr vt dicit. Arist. tercio phisicor qā qlibet successiue acqritur
Et rō est resistentia qualitatis prie. z tūc possibilis ē supnaturalis. quia
de pōt in istanti pducere sumā albedines in sorte. Casus vt in ppo
sico est admissio alicuius pponis cū defensione eiusdē fm certū statuz. vt
casus sophismatis ē tal' ppo vl' pñtis q ex pmut sorte iā ēē album z prius
fuisse nigrū. Ulterius ē notandū. q stāte casu sophismatis ille termin^o
albū adhuc ampliatur. sed nō ampliatur pro sorte. sed pro alia re alba.
Sed accipitur ample pro sorte. Sed si ponitur casus pro qualibet re al
ba q etiam prius fuerit nigrā cum casu sophismatis. tunc ille termin^o al
bum adhuc ampliatur. z tūc p nullo ampliatur. z ampliatur p aliquo
z ibi ly aliq stat p fise tantum. Quia isti termini ampliatur. āpliat re/
stringit. restringitur. alienat. alienatur. āpliat fininos q's regūt mediāte
propositione pro z faciunt eos stare confuse tantum. Qd autem ly albū
pro nullo ampliatur in tali casu probatur sic. quia quodcumq's suum si/
gnificatum datur pro isto non supponit ad diuersas differentias tem/
porum sed solum ad vnam. Et iterū nota. q sophisma mouetur pro/
pter hoc q sciatur pro quo terminus cōnotatiuus ampliatur. ex q termi/
nus supponit pro omni supposito sibi correspondēte ad coplam ad quā
accipitur an ergo pro omni tali etiam ampliatur z videtur q nō. s; solū
pro illo qd sibi correspondet ad minus ad duas differentias temporū.

Casus sophismatis

Casus quid est

Albus in casu sophis
matis ampliatur

Regla

Cur sophisma moue
atur

Album quid sit

Principali^o nota. q albū est res habēs i se vl' i superficie exteriori i ma
iore eius parte sufficientem albedinem p ipsius denominatione z fm
vl' garez denominationē z taliter qualiter sufficit denominari a tali. Di
citur uotanter fm vulgarem denoiationem. quia ethiops etiam habet
in se sufficientem albedinem. quia in partibus interioribus. Potest tamē
sufficienter sic describi. Album est res habens salicet in superficie exteri
ori z maiore sua parte fm se z quodlibet sui sufficientem albedinē p sui
denominatiōe. vl' est res indiuisibil' cui in heret sufficiē albedo. Ultimū
dicitur propter sumā albedinē quesi esset in puncto indiuisibili tunc

R. ad sophisma

**Quid requiratur ad ve/
ritatem pponis de pre/
terito vel futuro**

**Arguitur 2 sophisma p
mo**

Secundo

Tercio

R. ad p^mu

Secundum

Tercium

tale esse albu. lz nō videat qz nō est quantū. Et nisi illa particula addat
sequitur qd aliqd est album z eius partes non. vt pz de punctis que sūt
partes continui. Item aristoteles p^o topicorum dicens. qui dubitat
deos vereri aut parentes honorare nō indiget rōne sed pena. Et qd du/
bitat q nix sit alba nō indiget rōe sz sensu. Vult rātū q iō nix appet alba
qd radij incidentes sup guttulis discontinuatis z disgregatis reflectunt
z qz lux de se visa apparet alba. iō nix apparet alba. Sz qd dicit aristo/
teles. q nix sit alba. cepit albu pro lucido. Quibus pmissis rādet ad
sophisma. qz sophisma vt proponitur ē verum stāte casu sophismatis qz
est indefinita affirmatiua cui extrema supponūt pro eodē. Et pbat sic.
hoc fuit sortes. z hoc ē vel fuit albu. ergo albu fuit sortes expositorie. Sz
illa albu est sortes non est eius de p^{ri}ti. saltem penes quā attenditur ve/
ritas eius. quia illa nūqz fuit vera sed illa est eius de presenti h est sortes
vel sortes est sortes qd iam subiectum est terminus cōnotatiuus. ergo po
nendo eam in esse debet mutari in terminū absolutum. vel in pronome
demonstratiuum demonstrans rem pro qua talis terminus supponit.
Et ad veritatē propositionis de p^{re}terito non requiritur qz habeat vnā
de presenti veram. quia staret qz talis de presenti nūqz fuisset formata.
Sed ad veritatem vbi ambo extrema accipiuntur ad copulā de pre/
terito. sic qz nō ponitur ibi aliqua determinatio ampliatiua vel restrin/
gens tunc requirit qz eius de presenti sit est formata aliquando fuisse ve/
ra. Sed ad propositionis veritatē de futuro vbi ambo extrema. zc. req/
ritur qz habeat vnā de p^{ri}ti que aliquando erit vera. Dicitur vbi ambo
extrema. zc. propter tales vt p^{ri}tes. album possibiliter fuit sortes. albus
quod est fuit sortes qui est. Contra sophisma arguitur. sophisma est
falsum. ergo male concessus. probatur. quia quelibet eius singularis est
falsus: probatur quia illa est falsa. hoc album fuit sortes probatur. quia
sequitur bene. hoc album fuit sortes. z sortes fuit quando non fuit hoc
album ergo sortes fuit quando nō fuit sortes Confirmat. Sequitur
bene album fuit sortes. ergo sortes fuit albus. tenet consequentia per cō
uersionem. Confirmatur. Album incipit esse sortes. ergo nullus al/
bum est sortes. Assumptum probatur. sortes incipit esse albus. ergo al/
bum incipit esse sortes. tenet consequentia. quia nomina z verba trāspo
sita idem significant. Ad p^{ri}mūz responderetur negando assumptum
ad probationem negetur consequentia nec est silogismus expositiuius.
quia medium in minore non eoz late negatur respectu copule minus p^{ri}
cipalis ad quam accipitur sicut affirmatur in maiore quia negatur so/
lum ad fuit. z ergo minor deberet sic formari z sortes fuit quando non
fuit hoc album quod est vel fuit. Ad secundum responderetur. negan/
do qz sit conuersio. quia arguitur ab amplo ad non amplum sine distri
butione ampli respectu ly album. Sed deberet sic conuerri. ergo sortes
fuit album quod est vel fuit. Ad tertium responderetur. concedēdo p^{ri}
mam consequentiam z negetur secunda. per quam probatur antecedēs
p^{ri}me nec tenet per regulam. nomina z verba. zc. quia ly incipit in ante
cedēte dicitur inceptionē fm quid eo qz ipsum sequitur terminus p^{ri}notati

De amplia. primū Sophi.

uus. sed in pñte dicit inceptionem simplr. q̄a ipsū sequitur terminus absolutus. Sic etiam illa consequētia non valet. album inapit eē sortis albus. ergo albū incipit esse sortes quia hoc totū sortes albus sequitur ly incipit quod est terminus connotatiuus. Sic etiā nō arguitur a pte in modo ad totum. q̄a arguitur a dicto fm̄ quid ad dictum simpliat.

Correlariū. non sequitur hoc fuit sortes. et hoc fuit non albū. q̄ nō al/ **Declarat aliq̄s pñas**
bū fuit sortes Quia arguitur. a non amplo ad amplum cuz distributō Prima
ampli ratione ly non album in minore et in cōclusiōe. Correlariū. 3l Secunda
la est bona pñā. aliō ab albo fuit sortes q̄ nullū albū fuit sortes. Et non
sequitur pbādo antecēdes h̄ fuit sortes. et h̄ fuit aliō ab albo. q̄ aliō ab albo
fuit sortes q̄ rōe ly albo arguit a nō āplo ad āplū cū distributiōe āpli.

Correlariū. Illa pñā ē bona albū fuit sortes. ergo albū nō fuit sortes Tercia
quia pñs est necessarium. quia eius p̄dictoria est impossibilis. omne al-
bum fuit sortes q̄ qñ sortes est albus tunc materia sua etiā ē alba. et ta-
lis non est sortes. Unde materia prima proprie est alba. quia album est
terminus de tercia specie qualitatis et denominat subiectū tam ratione
inhesionis q̄ denominationis. Sed conceditur ad tale sensum. omne al-
toale fuit sortes. Correlariū. Illa consequētia non valet. albū fuit Quarta
sortes. ergo albedo fuit in sorte. q̄a in casu sophismatis. antecēdens ē verū
et pñs falsum. Sic etiā illa nō valet. sortes fuit albū. ergo albū fuit sortes
vt si pñ? iude? fuisset alb? et iā pñō baptisaret? vocaret sortes. Antece-
dens eēt verū et pñs falsum. Idez dicit de ista. sortes fuit homo. ergo hō
fuit sortes. Correlariū. Illa nō valet. albedo fuit. ergo albū fuit siue al Quinta
bedo capiatur absolute siue connotatiue q̄a si albedo vt tria fuisset in ali-
quo subiecto et nulla alia albedo fuisset tunc omnis albedo fuit capien-
do connotatiue et tamē tunc nullū albū fuit. Si autē capir absolute tūc
si deus seruasset sufficientem albedinem. ita q̄ nullum subiectū habuiss-
set in se albedinem tunc antecēdens eēt verum et consequens falsum.

Sic etiā illa nō valet. albedo fuit. ergo albedo fuit albedo. q̄a si ptes
graduales prius fuissent sepeate. et iam primo vnirent. antecēdens eēt
verum et consequens falsum. Correlariū. Illa pñā nō valet. albus Sexta
fuit sortes. ergo albedo fuit sortes. Nec tenet per regulam. per locum a
coniugatis. Quia regula intelligitur de concretis fm̄ sub et supra quidē
ratiue. vel regula tenet in predicatione essentiali quod idem esset. Sed
illa omne album fuit sortes. ergo homo est asinus. bene valet quia ante-
cedens est impossibile. quia impossibile est quod compositum sit albus
et non materia eius. quia materia proprie est alba ratione inhesionis.
Sed illa omne album est omne album. ergo homo ē asinus nō valet q̄
in casu q̄ solum res indiuisibilis alba esset. antecēdens esset verū et pñs
falsum. Sed quando dicitur antecēdens est falsum. quia in ea enūciat
vniuersale vniuersaliter sumptum. et. ergo ex regula Respondetur. q̄ re-
gula intelligitur quando tale vniuersale habet actu plura supposita.

Correlariū. Illa pñā sortes est albusissimus et summa albedo est. ergo Septima
sortes est summa albedine albusissimus non valet vt si sortes esset albus

vt octo. et oēs alie res solum vt septē et sūma albedo esset extra subiectum. antecedens est verū et pñs falsum. Correlariū. accidentis bñ est acci- dens denotatiue vt pz de magnitudine q̄ denotat eē magna s; nō cuiuslibet vt pz de illis q̄ denotant pāse rōe in bñfōis q̄re albedo nō ē alba.

Utrum diffinitio ampliationis sit bona. Notandum q̄ in illa q̄dē ille termin⁹ ampliatio stat materialit̄ et supponit p se et sibi fili. Et sic sensus est. vtz diffinitio istius tmini ampliatōis vlt sibi fili sit bona. Secō notādū. q̄ diffinitio de q̄ querit q̄d quā mouet hugo est ipsius marfilij. Et tal suppositio termini p suis significatis respectu diuersorū temporū indifferenter. Et illa diffinitio nō valet de rigore. quia sequeretur q̄ nullus termin⁹ ampliaret. q̄a nullus supponit respectu diuersorū temporū. ex quo ly tporū iam de rigore accipit p termino pñe intentionis et p tpe reali. mō tpus reale nō ingredit ppositionē. Etiam si ille particule caperent logicalit̄ adhuc nō valeret. qz sequeretur q̄ ly homo i ista bñ ē et fuit ampliaret. put est vna cathegorica de copulata copula. quia supponit respectu diuersorū tporū copulatiu. ergo supponit respectu diuersorū temporū. Correlariū. in p̄dicta diffinitione ly respectu regitur ex vi cause. s; ly diuersorū tporū regit ex vi idempnitatis q̄a respectus diuersorū tporū a pte rei est ipsū signū metimponas differentias tporū diuersas. Correlariū. nullus terminus fictus potest ampliari vt sic. quia quilibet talis supponit solū ad vnam differentiam tps s; imaginatur q̄a significant re q̄ nō pōt esse vt chimera hircoceru⁹ tragelaphus. Correlariū. Terminus discretus etiā accipit pro suis significatis et bz signifi- ficata. s; nō vniuoca sed equiuoca et talia sunt eq̄ bñ significata sicut vni- uoca. Pro q̄ est aduertendū. q̄ significatū termini ē res que ē vel fuit vel erit vel potest esse vlt potest imaginari eē quā talis terminus signifi- catione totali significat. vel omittantur ille differentie et dicat sic. significa- tum termini est res quā terminus significatōe totali significat. Et sic ille due pponēs differūt. significatū termini est res. Et res est significatū termini. q̄a in secunda ly res ampliatur ad quinq; differentias temporū q̄a ly significatū imponat actū anime interiore. in prima vero nō amplia- tur. Sic etiam antichristus ē significatū illius termini homo. s; nullum significatū illius termini homo sit antichristus. Dñ notanter significa- tionē totali. q̄a sortes non est propriū significatū illius copulati sortes et plato q̄a hoc totū copulatum significatōe totali nō significat sortē. sed sortē et platōē simul. S; significata termini sūt res quaz quilibet talis terminus significatōe totali significat vt plures homines sūt sig- nificata huius termini homo. Sed due medietates sortis non sūt signifi- cata huius termini sortes quia non quilibet earum significat. s; ābas sit. Ergo non valet consequentia. illa duo significantur p illuz termi- num ergo illa duo sunt significata illius termini. qz aliqua plura bene si significant copulatiū vt vñū significatū. Consequenter notandū. q̄ dif- ferentia est duplex s; realis et logicalis. Differentia tpalis realis nō est aliud nisi vna pars temporis differens ab alia. vlt ipsum tempus met qd differt ab illo. Et de illa nō est ad propositū. Sed differentia tpalis

Diffinitio s rigore nō valet

Nullus terminus fictus ampliatur

Significatū termini

Significata termini

Differentia tpal ē duplex

De Simplicia. Secunda qđ

logicalis. de qua ad ppositum. Est signū nīhil importans substratiue **Differētia tpalis logi**
nec cōnotatiue pter tempus p modū presentialitatis pteritionis vel fu **calis.**

turitionis vel possibilitatis z vt sic nō importans tēpus p modū men/
sure distantie vel indistantie Quod dī ppter illos terminos annus dīes
zē. Sic etiam hodie z heri importāt tempus p modū distantie vel in/
distantie. Similiter qđ currit qui legit nō est differētia tpalis. licet be/
ne includant differētiā. Exprimūt aut differētia tpalis cōiter per talia
signa qđ est qđ fuit qđ erit. Sed cōceptus tpalis est terminus natu/
raliter ppter cōnotans tēpus vel importans tēpus pnotatiue. vt in tpe **Conceptus tpalis.**

presenti in pterito tpe zē. Et dī nō cōnotans tēpus p modū mensure.
ppter talia signa. in anno. in mense. zē. Et tales pceptus tpaes videlicet
ponunt solum in mēte non in voce nec in scripto. Et tales cōcepti sunt
simplices in mente licet cōplexi expūmant. sepius tñ vnū ponit p reliqđ **Signū importat dī**

Et iterum nota qđ signū dīat importare diuersas differētiās tēpo/
rum tribz modis. Formaliter tantū. vt illud qđ apud grāmaticū est **bus modis.**
diuersoz tēpor. vel qđ est aggregatū ex pīs que apud grāmaticū pūmo.

sunt diuersoz tpm. Exemplū pūmi. vt legit qđ est pītis ex pteriti tps.
Secundū est vel fuit. Secūdo virtualiter tñ. vt illud qđ apud grāma **Secūdo.**
ticū nullus est tps. nec etiā est aggregatū ex hmoi dictionibz que im

portant sic diuersas differētiās tpm. qđ tñ est signum illius qđ intellect/
accipit terminū in ordine ad ipm ac si secum expresse poneret aliquid si
gnum qđ importaret diuersas differētiās tpm. vt noīa verbalia in ti/
um z bile terminata. z multe alie dictiones que apud grāmaticū nul
lus sunt tps. **Tertio** formaliter z pūaliter simul. vt illud qđ impoz/
tat vnā vel plures formaliter z aliā pūaliter soluz vt pba pteriti et fu

turi tps. etiā pncipia. vñ ly fuit importat tēpus pteriti formalr z tem
pus pīs pūaliter. Et sic nō valet pīa. ille terminus importat plures
differētiās tēpor. qđ significat plures differētiās tpm. nec ly importare ē
inferius ad ly significare. Et debet ly importare capi large vt extendat
se ad oīa. qz ppter loquēdo importare pūaliter nō est importare. **De Intellect^o diffinitōis.**

ber igit diffinitio vna cū diffinito sic poni. Ampliatio est suppositio ter
mini p suo significato vel suis significatis respectu signi importantis dī
uersas differētiās tēpor. in ordine ad talem terminū sic supponētes
respectu pluriū eaz disiunctim. Et capif ly ampliatio p termino qđ am/
pliatur passiuē. Dī p genere diffinitū supposito. Et sic patet qđ nullus
terminus nō supponēs ampliā. Et in hoc sic habet differētia inter **Ampliatio differt ab**

ampliatiōem z ampliā acceptionē. Nā ampla acceptio est acceptio ter
mini p suo significato zē. addendo alias pūculas. Vñ ad hoc qđ termi/
nus accipit ample nō oportet qđ supponat ad diuersas differētiās tpm
imo nec oportet qđ supponat. vt patet de ly antichristus. ibi antichr^{ist} ē
vel fuit. Et ly termini in diffinitōe regit a ly supposito ex vi identitatis
et sic suppositio termini est terminus met supponēs. Dīat p suo signi/
ficato ppter terminos discretos. Dī p suis significatis ppter terminos cō/
munes. Dī respectu signi. z debet capi ly signū p signo cōplexo vel in/
cōplexo. z nō oportet qđ addat vel signoz. qz oīs termin^{us} qđ ampliā ille

**Signū dicitur importare
diuersas dīas tēp.**

**Disiunctim.
Copulativum**

R. ad questionem

**Arguitur 3 diffinitio
nem Primo**

Secundo

Tertio

Quarto.

R. ad primum

R. ad secundum.

ampliatur ad minus p signū complexū. Dicitur importantis rē. Un
illud signum dicitur importare diuersas differentias temporū qd est signū
illius qd intellectus recipit talem terminū in ordine ad ipm ad plures
differentias tēp ad expresse secum ponent plures differentias tēpales.

Pro quo nota qd hoc fit dupliciter scz copulativum et disiunctum. Disi
unctum qm importat plures differentias temporū que vt sic nō coniungū
tur copulativum sed diuisim. Sed copulativum tūc qm tales differentie cō
iungunt copulativum vt ibi. hō est et fuit. Dicitur in ordine ad tale terminū
quia ly animal nō ampliatur in ista. hō fuit animal. qz ly fuit nō importat
diuersas differentias tēp ad ipm sed solū ad subiectū. Et rō illi? ē
in voce vel in scripto regula Bariliij. Sed in mēte est naturalis modus
cōcipiendi ipsius intellectus qd accipit terminū sicut sibi representat in vo
ce vel in scripto. Dicitur respectu plurimū earū supponēs ppter ly adam. ibi
Adam fuit animal. et ppter ly antichristus. ibi antichristus erit animal.

Unde oportet si terminus debet ampliari qd supponat ad min⁹ ad di
as differentias temporū quas tale signum importat. Dicitur disiunctum
ppter ly homo in ista homo est et fuit animal quod nō ampliatur pur est
vna categorica. Responsio ad questionē. Diffinitio ampliatiois in
tellecta modo quo supra est bona. Si autē titulus sic formaretur Ux
diffinitio data a Barilio sit bona. illa esset falsa d rigore. Et licet in ea
subiectum supponat qd est terminus ampliatus ppter ly data. tamen
extrema non supponit p eodem. et ly marilius accipit ad tempus pter
teritum ppter illud pncipiū data. et sic subiectum supponit p eo qd nō

est sed fuit. predicatum autē p eo quod est. Arguitur 2da dicta. Si dif
finitio staret sequeretur qd ly homo ibi ampliaret homo qui est fuit ani
mal. pbatur p totam diffinitioē. pns vō falsum est. quia ly homo solū
accipit ad copulam minus principalem. Consequenter sequit qd iste ter
minus hō in ista. hō erit et fuit animal nō ampliaretur. qz nō supponit dis
iunctum ad diuersas. rē. Cōfirmat Sequit qd ly hō ibi ampliaretur
hō est animal. absoluendo copulā a tpe. pbatur qz in eius equivalente ampli
atur. nā illa est eius equalēs. homo est vel fuit vel erit vel potest esse ani
mal in qua ampliatur. ergo. Et itez. Ly homo in ista hō est animal sup
ponit ad plures differentias tēp. etiam nō absoluendo. qz supponit ad
est vel fuit et omne est vel fuit importat diuersas differentias temporū.

ergo supponit ad diuersas differentias tēp. et maior pbatur. qz suppo
nit ad est. qd supponit ad est vel fuit. tenet consequentia a parte disun
cti ad totum. Ad primum responderetur. capiendū ly qui est pure dif
ferentialiter et non restrictiue. cōcedendo qd ly homo ampliatur. nec tūc
ly homo accipitur ad copulam minus principalem. sed solum ad copu
lam principalem. et sic valet illam. hō fuit animal. Capiendo autē restrictiue
tūc nō ampliatur qz sic accipit ad copulā minus principalem solū. et hoc
fm Bariliū qd tenet qd differentie temporales sint partes extremorum
tūc hoc totum est subiectum. homo qui est. et hoc totum ampliatur per
ly fuit. licet ly homo nō ampliatur per ly fuit. Sed fm aliā viam solum ly
homo est subiectum. et iterum nō ampliatur. Ad secundum respon

De Simplicia. secunda qđ

detur concedendo qđ ly homo ampliat̃ z supponit̃ disunctim ad differē-
tias diversas tpm. licet ibi ponat̃ cōiunctio copulativa. tamē talis non
capitur p copula principali cōiungēte precise ista sba expresse vel impli-
cite inclusa circa ly fuit. valet em̃ propositio tantum homo qui est vel fuit
fuit z erit animal. Unde aliud est dicere homo est z fuit vel erit animal.
z homo est vel fuit z erit animal. Nam ista est vera. antichristus est z fuit
vel erit animal. z illa est falsa. antichristus est vel fuit z erit animal. vt patet

Ad tertium respondet. negando assumptum. Ad pbationē dicēdū **Ad tertium**
est qđ talis propositio nō valet aliaz formaliter sed virtualiter. z quo ad
verum z falsum. Et terminus in propositione cuius copula est absolu-
ta a tempore dicit̃ capi improprie ad quinque differentias tēpor. qz non
accipit̃ ad presens pter. ritum nec futurum. z sic non esset ratio quare po-
tius acciperetur ad vnam qđ ad aliam. Tamē terminus bene ampliatur
in ppōne cuius copula est absoluta a tempore. sed nō per talem copulā
quia talis nullam differentiam temporis importat sed ampliatur per ali-
um terminum. vt ly homo in illa. homo est mortuus absoluendo copu-
lam.

Ad quartum respondetur. distinguendo quia vel ly est vel fuit **Ad quartum**
capitur materialiter. tunc negetur assumptum. nec tunc valet pbatio a
parte disuncti ad totum. quia tunc hoc totum est vel fuit non est disū-
ctum. sed est vnum nomen materialiter captū. Si aut̃ ly vel capitur p/
sonaliter. z ly est z fuit materialiter tunc cōcedatur cōsequentia. z nege-
tur minor videlicet qđ omne est vel fuit importet diversas differentias tē-
porum. Si autem minor formaretur personaliter iterum non valeret.
quia argueretur ex puris particularibus. Si autem ly est capitur per/
sonaliter z ly fuit etiam. tunc ipsa est incongrua. quia illa prepositio ad
nō habet deferuire illis verbis. Correlarium. dicendo sic. Hō cur-
rit vel curret. si verba sunt incomplexa tunc ambo extrema ampliatur
z sic idem ampliatur seipsum. Correlarium. Subiectum illius nō am-
pliatur sortes amat vel amauisset. quia non est propositio. Correla-
rium. dicendo sic. Ade pcept̃ est in corde meo. ly ade ampliatur per ly cō-
ceptus. z non oportet qđ sequatur illum terminum cōceptus quo ad am-
pliationem. licet bene requiratur quo ad appellationem. Correlariū
um. dicendo sic. Maria assumpta est in celum. ly maria ampliatur z ba-
bet significatū correspondens ad est z ad fuit. qz credimus qđ maria cum
corpe z anima sit in celo. Correlariū. Ille due stant simul ante crea-
tionem mūdi nihil fuit. z ante creationem mundi deus fuit. quia in se/
cunda de rigore logice copula absoluitur. ex quo subiectum in ea signi-
ficat rem adequate independentem. Correlarium. dicēdo sic Aliud a
vero erit verum z aliud a vero est verum. in illis duabus sunt duo ter-
mini supponentes. quoz vnus ampliatur z alter nō. z ille qui ampliatur
supponit p paucioribz qđ ille qđ nō ampliatur Correlariū. Subiectū
illius instans vel adā erit ampliatur z nec p instanti nec p adam sed am-
pliatur disunctim p illis. Sic patet qđ aliquod totum ampliatur cuius
nulla ps ampliatur. Correlarium. dicēdo sic. sol est sol fuit. ly sol in am-
babus supponit p eq multus. z tñ in vna ampliatur z in alia non

Sophisma.

- Casus sophismatis.** Omne creans necessario est deus. Notandum qd casus sophismatis est qd deus actu nihil creet z immediate post hoc creabit. hec copulativa in re est casus sophismatis. z ponit casus ppter inuestigare virtutē z cōnotationē illius termini creans. vel etiā ppter de notationem illius modi necessario. Secūdo notandū qd ly creans capitur dupliciter scilicet nominaliter. z tūc est illud qd natū est creare. Alio mō participialiter videtur p illo qd actu creat z dupliciter scilicet large z stricte. large p quo libet dependente vel independēte creante. Et tūc creans dicitur illud qd producit aliquid ex nihilo nō curādo an hoc sit virtute p̄pria vel alterius. z sic angelus pōt esse creans etiā hō. Alio mō stricte videtur solum p creante in dependēte: z tale est creans qd producit aliquid ex nihilo virtute p̄pria.
- Creas capitur dupliciter.** z sic solus deus est creans independēs. Tercio notandū qd ly necessario in questione pōt determinare ly creans vel copulā vel etiā predicatū z fm hoc diversificabitur veritas sophismatis. Est ergo responsio ad sophisma z multiplex fm diversos eius sensus. z primus putat ly necessario determinat copulam. z copula absolutā a tpe. vel importat intrinsecam duratiōem rei. sic sophisma est verum z necessariū. z ei⁹ subiectum verificat sic. hoc est possibiliter creans sed predicatū sic hoc necessario est de⁹ z subiectum nō verificat sic. hoc ē nec sario creans. Quia ē regula cōmunis Predicatū verificat mediāre copula determinata taliter z nō subiectū. z sic sophisma est in materia cōtingenti.
- Secundo.** Secundus sensus putat ly necessario determinat ly creans tūc sophisma est falsum z impossibile. le quoq mō accipiat ly creans. qd subiectum p nullo supponit. z ut sic sophisma est in materia remota.
- Tercio.** Tertius sensus putat ly necessario determinat copulam z copula importat tēpus sic qd nō absolutā a tpe. sic sophisma itē est falsum z impossibile. z est in materia remota. Et tunc valet sophisma tantū. omne creans necessario in tpe est deus qd ē falsū ex quo nullū tēpus est necessariū. Sed qd cōter conceditur in isto sensu. hoc est putat copula importat intrinsecā duratiōem rei. vel putat absolutū a tempore.
- Quarto.** Quartus sensus est capiēdo ly creans large videtur tam p creante dependente qm independēte qd etiā determinat ly necessario ppter hoc qd copula absolutā a tpe sophisma ē falsum z impossibile de angelo videtur. Contra dicta arguitur. Sophisma in sensu cōcesso ē falsum. ergo. qd ex eo sequitur falsum. qd sequitur bñ. omne creans necessario ē deus. ergo tūc deus necessario est creans. tenet p̄na ab vlti ad eius excluduam in terminis transpositis. Cōfirmat. Omne creans necessario est deus. z nullum creans est deus. qd deus nō necessario est deus. tenet p̄na in se lapson. Cōfirmatur Contradictoria sophismatis est vera. ergo sophisma falsum. Probatur. Illa est vera Creans possibiliter nō est deus. pbatur. qd deus possibiliter nō est creans. qd creans possibiliter non est deus. tenet p̄na per cōversionem Et iterum. Omne creans necessario est deus. z deus cōtingenter ē creans. qd deus cōtingenter est deus. tenet consequentia in varij. Et itē. Omne creans necessario ē
- ma. Primo.**
- Secundo.**
- Tercio.**
- Quarto.**
- Quinto.**

De ampli. secundū sophis.

Deus. et nulla prima causa necessario est creans. ergo deus possibiliter non est prima causa. tenet pñā in sapismo. Ad primum respondetur *R. ad primum.* negando psequentiam. quia arguendo p regulam tūc modus vniuersalis debet mutari in modum particularem. Debet ergo sic argui ergo tñ deus possibiliter est creans. Ad secundum respondet negando q̄ *Ad secundum* sit in se lapson. quia medium in pmissa negatiua non ita late negatur si cur in pmissa affirmatiua affirmat. sed minor deberet sic formari. et nullum creans possibiliter est deus. et illa est impossibilis. Ad tertium ne *Ad tertium.* getur assumptum. Ad pbationem neget consequentia. nec est cōuersio quia illa deus possibiliter nō est creans est vna in edentuli. et tales non sunt cōuertibiles p̄prie et formaliter. Ad quartum respondetur. capi *Ad quartum* endo ly cōtingenter vt conuertitur cum ly possibiliter cōceditur cōsequētia. quia antecedens est impossibile. sed cōsequens est verū. quia non valet tantum. deus possibiliter est deus. capiendū autē ly cōtingenter vt dicat contingentiam ad vtrumlibet tunc neget consequentia. nec est in Da *Da* rñ. quia minor et conclusio sunt propositiones hypoteticæ. et tunc conclusio est falsa. et valet illam hypoteticam. deus potest esse deus. et deus potest non esse deus. Ad vltimū respondetur negando q̄ sit in sapismo *Ad quintum.* quia minor non est sufficienter vniuersalis. quia ex parte modi est particularis. ex quo modus vniuersalis negat. Sed minor deberet sic formari. nulla prima causa possibiliter est creans. Correlariū. Non sed *Declarat aliquas cō-* tur. Illud creans nō est deus. et illud creans possibiliter est deus. ergo *sequentias. Primum* deus possibiliter nō est deus. quia medium nō accipit ad eandem differentiam temporis. Correlariū. Non valet pñā. deus necessario est oī *Secundo.* potens. iustus. bonus vel misericors. ergo deus necessario est creans. q̄a variatur modus determinandi huius signi qd̄ est necessario. Et ad hoc est regula. Omnis proposito cuius p̄dicatum est terminus accidentia *litter cōnotatiuus importat op̄atōem extrinsecam vel ab extra et non im-* portans potentiam ad intra cuius copula determinat solum p ly neces *sario que est affirmatiua. et cuius subiectum significat adequate rem in-* dependentem. hoc est dominū deum. talis est falsa. Correlariū. oēs *Tertio.* iste sunt false deus necessario est passus. deus necessario est mortuus. de *us necessario ē crucifixus. Sed ille sunt vere deus necessario est bonus. de-* us necessario est misericors. deus necessario spirat. deus necessario ē iu *stus. q̄ illi termini nō importat op̄atōem extrinsecam vel ad extra. sic* etiā illa est vera. deus nō necessario nō est creans. q̄ iam copula nō de *terminatur solū p ly necessario. sed p hoc totū nō necessario nō.* Cor *Quarto.* relariū. Illa pñā est bona. creans est. q̄ creabile est. sed illa. creans est. er *go non creans est capiendū negatione infinitanter est bona p̄cipue po-* nendo q̄ dominus deus nō possit alicui rei actum creandi cōiccare. Sic *etiam illa est bona. creans est q̄ increabile est. sed ista nō valet. creans ē* ergo increabilia sunt. quia p̄sequens de facto est falsum. quia oppositū *eius verum. videlicet. nulla increabilia sunt cuius subiectum pro nullo* supponit. quia nulla increabilia sunt licet increabile sit videlicet do *minus deus.*

Inter regulas ampliationis in est notan-

dum quod ipse ut ponunt de rigore verborum non sunt bene posite. quia in primam regulam sequeretur quod homo in ista. homo qui fuit est animal ampliaretur. quod est falsum.

Sunt tamen vere propositiones quia sunt particulares quarum extrema supponunt per eodem. Et sic aliud est dicere. hoc est verum ut regula. et hoc est verum ut propositio. Quia ad hoc quod aliquid sit verum ut regula oportet quod sit universaliter verum. Et sic communiter dicitur quod omnis regula sit universaliter vera. et hoc est verum ut regula. Sed ad hoc quod regula sit vera ut propositio tunc non semper oportet quod sit universaliter vera. sed sufficit quod sit sicut sicut in categoriata posita in ea veniunt.

Hic sciat sibi correspondens.

Uterque notandum. quod in regulis debet habens significatum sibi correspondens. Pro illo est sciendum quod illud significatum debet correspondere verbo ad certam differentiam temporis. per quam talis terminus seorsum adequatur ad illam differentiam temporis acceptus est verificabilis. Et in omnibus regulis debet adduci tunc particule. quarum prima est huius significatum sibi correspondens. Secunda quod non restringat ad pauciores differentias temporis. Et terminus debet poni pre subiecti in appetito quod ponitur ante copulam principale siue sit pre subiecti siue predicati. et capitur per terminus ibi sicut in definitione prepositionis.

Est igitur nunc prima regula. et debet sic intelligi.

Quilibet terminus positus a pre subiecti respectu verbi preteriti perfecti tempore quod est copula principalis. vel talem includens habens significatum vel significata sibi correspondens vel correspondentia per tempore preteriti et preterito ampliat per eo quod est vel fuit. nisi restringat ad pauciores differentias temporis. Dicitur notanter positus a parte subiecti. quia dicendo sic equum vidit homo. per equum ampliat. et tamen non est pre subiecti sed predicati. De quod est copula principalis. quia per homo in ista. homo qui fuit est animal non ampliat. ex quo per fuit non est copula principalis. Dicitur perfecti temporis. quia terminus respectu verbi imperfecti preteriti temporis ampliat pro eo quod est et erat. Sed respectu plusquam perfecti temporis per eo quod est et fuerat. Dicitur. vel talem includens propter verba adiectiva preteriti temporis prout sunt complexa. talia enim non sunt copule principales. sed includunt copulam principalem. scilicet verbum substantivum. Dicitur nisi restringat. id est per hoc munus quod per homo in ista vel per simili. homo qui est fuit animal. Sic per homo qui erit fuit. similiter homo qui fuit fuit animal non ampliat. Et terminus acceptus sic a pre subiecti iuxta regulam solus ampliat ad est vel fuit. et hoc omnimodo tale verbum habet solum ampliare propter hoc quod est preteriti perfecti temporis. Quod de notanter. quia per venientem in ista ampliat ad quinquaginta differentias temporum. scilicet venientem cognovit. sed hoc est idcirco. quia est verbum significans actum anime interiorum. et non fit hoc idcirco quia est preteriti temporis.

Secunda regula. Terminus a parte subiecti positus respectu verbi futuri temporis quod est copula principalis. vel talem includens habens significatum vel significata sibi correspondens vel correspondens

De ampli. tertiū sophis.

dentia pro tpe presenti z futuro ampliatur pro eo qd est vel erit nisi res stringatur ad pauciores differentias tempor. Ista regula intelligatur omni pacto sicut prima. Circa quam mouetur sophisma tale.

Sophisma.

Omne quod erit est. Pro sophismate est notandū qd fm Barilium differentie temporales sunt partes extremorū. et fm eum hoc totum est subiectum ens quod erit. Et ly ens est predicatum. Sed fm Burdanum ly ens est subiectum z cum hoc predicatum. et ly quod erit non est pars extremi. Secundo notandum qd illud so/ **Eur sophisma moue** phisma mouetur ppter duos autores discrepantes Barilium videlicet atur et Burdanum. Primo discordant in assignatione extremorū in propositionibus vbi ponuntur differentie vel conceptus temporales. vt in sophismate. Secundo maxime discordant in hoc. quia Bariliius dicit qd terminus ampliatus a parte subiecti positus supponat solum pro re que est z non pro re que non est. Et sic sophisma valet tantum. omne quod erit et est est. sic sophisma est verum. Et consequenter omnes ille conceduntur fm Barilium. omne possibile est. omne futurum est. omne preteritum est. omne imaginabile est. omne quod est vel fuit vel erit vel potest esse vel potest imaginari esse est. Neqz sequitur qd ppter hoc etiam ille sint concedende. omne quod bibet bibit. omne qd comedit comedit. neqz valent tantum omne quod comedit et comedit comedit. omne quod bibet z bibit bibit. quia non plus exprimi debet circa copulam principalem qd differentie temporales importate per copulam principalem. Si ergo ponit ibi aliqd verbū tunc ipsius acc? nō debet exprimi circa talem copulam. Et sic pdicte valent tantū. omne qd bibet z est bibit. omne quod comedit z est comedit. Etiam Barili? supponit vnum falsum videlicet qd idem terminus accipit ad copulam principalem z nūnus principalem. Sed hoc esset bene verum fm eum qd totum acciperetur ad copulam principalem. Alias em fm eum propositio negata deberet concedi videlicet illa. omnis homo qui est vlt fuit est. Et fm Barilium non sequit. omne quod erit est. z antichristus erit ergo antichristus est. quia non totum distributum a parte subiecti in maiore predicat in minore. Sic etiam ab amplo accepto ad non ample acceptum arguitur ratione ly antichristus. Et nec valet conclusio de re sic. ergo antichristus qui est vel erit est. quia est prior defectus. Si autem ita argueretur. omne quod erit est. z omne futurum erit. qd omne futurum est capiendū ly futurū absolute non valet etiam fm Barilium. quia de facto antecedens est verum z consequens falsum. quia subiectum consequentis pro nullo supponit. quia illud dicitur futurum quod erit z iam non est. Sed capiendū ly futurum respectiue tunc bene valet consequentia fm Barilium. quia tunc ly futurum in consequenti supponit p quolibet illo quod est z etiam erit. quia tūc omne illud dicitur futurum qd erit non curando an sit vel non sit. Sed fm Burdanum

qui negat sophisma. consequentia est bona sed non est formalis. quia in simili non sequitur. omne quod erit est. et omnis homo erit. ergo omnis homo est. quia si materia et forma essent et non essent vnite et post vniretur. et nihil fieret in futuro. nisi quod iam est. aut esset verum et prius falsum.

**R. ad sophisma fm
Biridanum**

Est alia opinio. probabilius magistri Biridani et aliorum qui tenent quod differentie temporales non sunt partes extremorum. Verituum. quod sequitur retur quod conuersa et conuertens non participarent in extremis. Et finit illos solum ly ens est subiectum. et supponit solum pro ente quod erit. et sic sophisma est falsum. quia predicatum non conuenit cuilibet supposito subiecti.

Consequenter dicit Biridanus quod terminus ampliatus a parte subiecti positus supponit pro re que est et pro re que non est et non equiuocatur vt sic. et habet eundem modum significandi a parte subiecti et a parte predicatorum. hoc probat secundo de anima. Consequenter finit Biridanus. Omnes ille sunt falsae. omne possibile est. omne futurum est. omne imaginabile est. omne preteritum est etc. Concordant tamen auctores in hoc quod terminus ampliatus a parte predicatorum positus supponat pro re que est et pro re que non est.

Tertia regula. Terminus positus a parte predicatorum respectu verbi preteriti vel futuri temporis non habentis ampliare nisi ex eo quod est preteriti vel futuri temporis non ampliat nisi aliunde sibi addat distinctum cum formaliter diuersorum temporum importatum. quia ly animal non ampliat ibi. homo fuit animal. Dicitur notater non habentis ampliare etc. quia ly venientem ampliat ibi. fortes cognouit venientem. Dicitur nisi aliunde etc. quia ly animal ampliat in ista. homo est vel fuit animal.

Quarta regula. Terminus positus a parte subiecti respectu participij preteriti temporis quod est predicatum principale. vel adiectiuum principalioris partis predicatorum habens se ad ipsum vt adiectiuum vel eque principalioris partis adiectiuum. vel adiectiuum vnius partis distincti que pars est partis principalis distincti habens significatum sibi correspondens ad est et fuit ampliat pro eo quod est vel fuit. nisi aliunde restringatur ad pauciores differentias temporis. vt homo est percussus. homo est mortuus. Dicitur quod est predicatum etc. quia ly fortes in ista. fortes vidit alium mortuum non ampliat. Sed in ista ampliat. fortes est homo mortuus. Sed in illa homo est apparens mortuus prout ly mortuus regitur a ly apparens ly homo non ampliat. Si autem est adiectiuum et substantiuum tunc ampliat. Et circa illam regulam mouetur tale sophisma.

Sophisma.

**Mortuus capis dupliciter
Primo**

Homo est mortuus. Pro sophismate est notandum quod ille terminus mortuum capitur dupliciter. Uno modo nominaliter. Et tunc valet tantum sicut carens vita. et sic pro nullo homine supponit. Et illud dicitur carere vita quod est et non habet vitam aptum naturam habere vitam. Et si ly habere dicitur habitationem inbestialem

De ampli. quartū sophis.

tunc ly mortuum supponit pro qualibet materia que non est informa-
ta forma viui vt materia lapidis vel ligni. Si autē capis ly habere put-
dicat habitationem partis tunc pro nulla materia prima supponit. qz nul-
la talis nata est habere vitam vt partem essentialē. z isto modo ly mor-
tuum non hz ampliare. z sophisma est in materia remota z est falsum z
impossibile quia subiectum supponit p homine et z pdicatur non. **Secundo**
cundo modo ly mortuum capitur participialiter tunc ampliat subiectū
pro eo quod est vel fuit. Et tunc mortuū dicitur illud quod est vel fuit et
quod desinit. vel aliquando desijt habere vitam fm se totūz. **De** desinit
quia sit primū instans non esse foris ipse est mortuus quia alias daret
tempus in quo aliquis nec esset viuus nec mortuus quod reprobatur ma-
gister in tercio. Dicitur fm se totum propter continuam resolutionē que
fita viuo. quia tunc adhuc non moritur quia alias quando incipiet dē
nasci moreretur. **Correlarium.** non est idem dicere mortuū z non vi-
uum. Instantia enī sunt deus z materia. vnde solū compositum substā-
tiale dicitur mortuum. quia vnum attribuitur solum composito substā-
tiali. licet quandoqz attribuitur anime. fm hoc etiaz anima asini dicitur
viua. **Correlarium.** aliquod mortuum est viuum ens. vt christus io-
hannes beata virgo maria. Sed aliquod mortuum est plura entia. vt q
libet homo qui moritur. **Correlariūz.** mortuū supponit pro qualibet
materia z forma viui que sunt non vnite sed. separate z tamen fuerunt
vnite. **Correlariū.** Si aia istā tance separet a corpore adhuc nō dicere-
tur mortuū qā morior dicit successionē. z talis nec est corruptus mortuū
nec annihilat. salte capiendo ly ens noialiter. licet large capiendo corruptū
posset dici corruptū. **Correlariū.** caret habere distribuere terminū **ex Regula**
gula. quilibet terminus rectus a termino puatiuo transitiue nō curādo
an sit verbū vel nomē distribuitur nisi impediat zc. **De verbo vt careo**
pecunia. prius tunica. **De nomine priuatio materie.** defectus pecunie.
Correlarium. materia non est mortuū principia liter qā non hz vitāz
tanqz partem essentialē. **Correlarium.** Opposita debent fieri cir-
ca idem. priuatiua versantur circa idem. **De oppositis est idem iudiciūz**
vt in postpredicamentis. **Correlariū.** Dicit cōmentator viuius z mor-
tuū priuatiue opponuntur. **Correlarium.** non valet consequentia
adam nunqz desijt esse. ergo non est mortuus. antecedens enim ē verum
capiendo esse transcendenter quia nunqz desijt esse entia cū materia eius
sit perpetua incorruptibilis. z consequens falsūz vt patet. **Correlariū**
illam consequentiaz homo est mortuus. ergo homo moriebatur plures
dicunt non valere. Et dicunt q ly moriebat dicit successionē z ly mor-
tuus non. Sed hoc videtur esse inconueniens q verbū in cōdclinio im-
portaret aliquid quod non importaret in recto. z ergo non videtur per-
suasūz. Dicitur ergo q bene valeat z accipiat hoc ex diffinitione mo-
ri. Vnde mori est animā successiue desinire informare materiaz fm se to **Doz**
tam. Et debet capi ly totam mixtum. ppter animā intellectiuam que nō
habet partes. Et dicitur fm se totam propter continuam resolutionem **R. ad sophisma**
forme asini. Ad sophisma respondetur. capiendo ly mortuum nomi- **Primo**

Secundo

naliter sophisma est falsum et impossibile. quia predicatum supponit p quolibet composito non viuo nato tamen viuere. s. subiectum supponit p viuo. Secundus sensus. capiendo ly mortuus pnapalr. sophisma e verum. qa e indefinita cuius extrema supponit pro eodē. qa abo extrema eius supponit pro adā. qz ad. im est vel fuit hō. z adam ē mortu⁹. Et ly mortuus appellat suum significatum formale scilicet separationem anime a corpore adiacere ad tempus qd generaliter importat in ordine ad copulam ad quam accipitur disiunctum. non tamē propter hoc ampliat quia non supponit ad illas differentias temporū. sed supponit solum respectu copule principalis et respectu talis bene supponit pro eo quod nō est sed fuit. Et in tali sensu sophisma iterum est in materia remota. Et cōuertitur sic fm birdanū. ergo mortuum est homo qui est vel fuit. quia fm cum terminus apertius a parte subiecti positus supponit p eo qd non ē. S. fm marfilū non bñ sic conuertit sed sic. ergo mortuum fuit homo qui est vel fuit. vel conuertatur fm marfilium conuersione reduci etia sic. qd est mortuū est homo qui est vel fuit. Correlarium. Et extrema verificentur p agonisante sic. hoc est hō et hoc moritur quia ly moritur dicit successionem. Tamen ly moritur non est sinonimum in modo significandi essentiali substratiū et totali cum ly mortuus Correlarium. termini desperati in duobus casibus verificantur de se inuicē. primo quando concurrent miraculum vt deus est homo. cecus erit vidēs. Secundo p ampliationē vt homo est mortuus. Correlarium. Illa est falsa. adāz fuit omnis homo. quia ly homo distribuitur pro omnibus hominibus qui fuerunt. sic etiam illa est falsa. adam in tempore preterito fuit omnis homo et simili causa. Neqz sequitur adam illo tempore fuit omnis homo. ergo adam in tempore fuit omnis homo. quia tam ly homo distribuitur pro pluribus in consequente qm in antecedente. Et ergo quando illa conceditur adam fuit omnis homo tunc etiam illa est vera. omnis homo qui fuit est mortuus prout ly fuit importat illud tempus pro quo solus Adam fuit. Si autem ly fuit importat tempus cōter ipa semp ē falsa siue verbum importet tempus seipso siue p pcept. tpoales sibi sup additos quia tunc semper ly hō distribuitur pro quolibet homine qui fuit. Correlariū. Illa pñā nihil valet. homo est mortuus ergo hō erit mortuus. ynde in casu qd fortes moriatur et in instanti im/mediate sequenti ipsa forma reuertatur materie. antecedens est verum et consequens falsum. nec illa valet. homo est mortuus. ergo homo morietur. Correlarium. Illa est vera. homo qd ē est mortuus prout ly qd est est determinatio restringens quia tunc totum ampliat. Si autē est differentia tpalis tunc est falsa. Correlarium. homo moritur secundum Birdanū quando nō est i esse ppleto s. fm marfilū nō Correlariū hō pñāualis nō morit. qz anima non delinit informare materiā successiue. Correlariū. Ille quatuor propositiones omnes sunt vere homo viu⁹ est mortu⁹. hō mortu⁹ est mortu⁹ hō viu⁹ qd est ē mortu⁹. hō mortu⁹ qui ē ē mortu⁹ pñā ē pā de petro qd heri ē mortu⁹. scda ē pā de lazaro. s. tercia et quarta sūt vere de virgine immaculata zc.

De ampliatioe Regule

Quinta regula terminus captus a parte subiecti respectu participij futuri temporis quod est predicatum vel adiectiuum principalis partis predicari. vltq; principalis habens significatum sibi correpndens pro tempore presenti et futuro ampliatur ad supponendum pro eo quod est vel erit nisi restringatur ad pauciores differentias temporum vt hō est generandus. Correlarij. antichristus ibi antributus est generandus non ampliatur. quia non habet significatum correspondens. zc. Similiter dicendo sic. a me auditur omnis legendus a me examinatur ois pmenēdus. nihil ampliatur qā hē legendus nec ē pdicatū nec adiectiuum. zc. Hī ibi homo ē appares generandus si est regimen nō est ampliatio. Si autē est constructio adiectiuas tūc est ampliatio. Correlarij. subiecta istarū ampliatur ad quinq; differentias temporum hō est amandus. hō est diligendus. hō non est cognoscendus nec est o regula. qā hoc fit ex alia regula vix quāta participia significāt actus anime interioris sicut infra. Similiter hī homo in ista. homo est corrumpendus ampliatur ad supponendum pro eo quod est vel fuit vlt erit sicut etiam infra.

Sexta regula. Terminus captus respectu huius verbi potest siue sequatur siue precedat pummodo tale verbum est copula principalis habens significatum correpndens. zc. est z ad potest ampliatur ad supponendum pro eo qd est vel potest esse nisi aliunde restringatur vt homo potest esse animal. Et est sciendum q ly potest capis dupliciter. Vno modo large. z sic habet ampliare ad quatuor differentias temporum scilicet est fuit erit z potest. Et sic illa est vera. adam potest non esse. z etiam ampliatur illum terminū Adam adhuc ad quatuor differentias temporum. Alio mō capis strictesq; pro illo qd ē. vlt in futuro pot esse z tunc ampliatur terminū soluz ad duas differentias temporum illuz videlicet qui habet significatum sibi correpndens pro tempore presenti z p tempore futuro possibili z illo modo preteritū non pot non esse preteritū. Sic etiam est irreuocabile naturaliter. z hoc vult phis. cuz dicit. quod ad preteritum nulla est potentia. Et sic ly adam in ista non ampliatur adā pot esse capiendo potē restricte. Et fm eōdem viam ly pot ampliatur ante scitanti. nihilominus tū terminus q sequitur adhuc accipit ad potest. Correlarij. Subiectū istius non ampliatur. vacuus potest esse quia non habet significatum correspondens. zc. qā non supponit ad est z ad fuit nec ad erit. ergo omnes ille sunt falsē. vacuum est vacuum fuit vacuum erit.

Potest capis duplicat

Septima regula terminus supponēs positus respectu alicuius istorum modorum possibile. impossibile. contingens. necesse se prout faciunt modales diuisas habens significatum correspondens ad presens et ad possibile ampliatur ad supponendus pro eo quod est vel potest esse nisi restringatur. vt fortis possibile est currere. Et tū modi habent eandem vim quo ad ampliacionem quā habet ly potest.

Octava regula. Terminus positus a parte subiecti respectu nominis verbalis in bile vel tuum terminati quod est predicatum vel principalior pars predicati vel eque principalis. vel adiectiuus partis predicati. et habens significatum correspondens. et dumodo importat potentiam ampliatur ad supponendum pro eo quod est vel fuit vel erit vel potest esse nisi aliunde restringatur. ut homo est amabilis. homo est amatiuus. Dicitur notanter dummodo importat potentiam propter subiectum in illa. camera est cubile quod non ampliatur. Similiter dicendo. fortes est risibilis. capiendū ly risibilis. put est propter illius termini homo non ampliatur. qz non importat potentiam. Sed ly fortes in ista. fortes est cognoscibilis ampliatur ad quinque differentias temporū quia ly cognoscibilis ita nō solum importat potentiam. Correlariū. Dicendo sic. antichristus est risibilis risibilitate. ly risibilitate ampliatur ad supponendū. p eo qd ē vl potest esse. Et est regula Nomina verbalia terminata in bile vel in bilis ampliant abstracta que regunt a parte post ex vi cause formalis p eo qd est vel potest esse ut fortes est flebilis flebilitate.

Nonā et decima vndecima et duodecima eundem patiuntur intellectum quarum prime due sunt de ly prius. Alie vero de ly posterius. Unde ista signa prius et posterius diuersimode ampliant terminos significantes res excessas et excedentes. nam ly prius ampliat terminum cuius significatum denotatur pcedere pro eo quod est vel fuit. Unde illius termini significatum denotatur pcedere respectu ly prius quia cum ly prior importat rem excedentem. Sed illius termini significatum denotatur sequi qui vna cum ly prior significat rem excessam et est precise oppositum de ly posterior. Sed ly posterius ampliat terminum cuius significatum denotatur sequi p eo quod est vel erit. ut homo est posterior asino ly homo ampliatur ad supponendū. p eo qd est vel erit. Sed ly asino ampliatur ad supponendum pro eo. quod est vel fuit et opposito modo est iudicandum de ly prius.

Ultima regula et tredecima in ordine est quilibet terminus captus respectu dictionis importantis adequatum actum anime interiorē cognituum vel appetituum: ut sic rectus a tali a preposit transitue. vel significans rem in quam denotatur transire actus importatus per tale verbum. vel sequens dictionem talem includentē. vel rectus a verbo passiuo talium verborū per modum suppositi habens significatum sibi correspondens ad quinque differentias temporū āpliat ad supponendum. p eo qd ē vl fuit vel erit. vel potest esse vel potest imaginari esse ut ego cognosco venientem. Correlariū. Ibi ly asini ampliat cognitio asini est anima mea in presenti regula. Quia sequitur dictiones importantes actum anime interiorē. Correlariū. Terminus qui ampliatur per presentem regulam non oportet sequi verbum: sed sufficit q regatur a parte post. et sic ly hominē ampliatur in illa. ego hominē cognosco. Similiter ly veniens ampliatur in illa a me cognoscat veniens

De ampliatione Regule

z licet non regatur a parte post sufficit tamen qd sit suppositus verbi passivi importantis actum animi iteriore Correlariū. ly asinus āpliat in illa. sortes apparet asinus ad quinqz differentias. Similit̃ infinitiui in talibus orationibus ampliantur. ego volo legere. ego volo comedere ego volo scribere. quia illi infinitiui significant res in quas denotat trā sit exactus importantus per tale verbū.

Est dubium incidentale videlicet. vtrum quilibet terminus amplietur p aliquaz regulam a Barbi. positam. z quō āpliano cuiuslibet termini habet exprimi. Pro illo dubio est aduertendum. et maxime p prima parte quesiti qd multi sunt termini qui ampliat̃ z nō per aliquam illarum regulariam dictaz vt subiecta illaz asinus mutatur asinus corrumpitur. Donuntur ergo plures alie regule p̃ter illas

Quarum prima est hec. Terminus positus iuxta dictionem importantem mutationem acquisitiuam ampliat̃ ad supponēdum pro eo quod est vel immediate post hoc erit. z hoc dummodo habet significatum correspondens. zc. addendo alias particulas. vt sartor facit tunicam. asinus generat asinum. Sed in voce passiuā tales dictiones ampliant nominatiuos rectos per modum suppositi vt tunica fit a sartore. asinus generatur ab asino. Et ly incipit ampliat nominatiuū a parte ante z a parte post pro eo quod est vel immediate post hoc erit. vt asinus incipit esse asinus.

Secunda regula. verba importantia mutationez deperditiaz habent ampliare pro eo quod est vel immediate ante hoc fuit vt domus destruitur. asinus corrumpitur.

Tercia regula. verba importantia vtramqz mutationem vt acquisitiuam z deperdituam ampliant pro eo quod est vel immediate ante hoc fuit. vel immediate post hoc erit vt asinus mutatur.

Quarta regula. verba significantia actum anime exteriorē ampliant pro eo quod est vel immediate ante hoc fuit vt ego audio sonum. Sed in voce passiuā ampliant nominatiuum in ratione suppositi vt sonus auditur.

Quinta regula. illa verba supponit ampliat restringit accipitur verificatur ampliant terminos quos regunt mediante prepositione pro vel de ad quinqz differentias temporum.

Sexta regula. quodlibet signūz ampliatiuum connotatiuum natum est ampliare terminum exprimentem precise connotatū talis termini ad quinqz differentias temporum. vt sortes ē risibilis risuz antichristus est amabilis amore.

Vltima regula. quilibet terminus receptus respectu signi importantis diuersas differentias temporum diuisim in ordine ad ipsum supponens ad minus ad duas differentias temporū ampli-

atur ad easdem quas tale signum importat. Est ergo dicendum ad dubium pro prima parte quesiti. q. non quilibet terminus qui ampliat^r ampliat^r per aliquam regulam a marfilio positam. vt patet in ordinem.

Quo ampliat^r d^r ex p^rimi. Pro secunda parte quesiti est sciendum. q. ampliat^r nem exprimi nō est aliud nisi differentias temporales ad quas termin⁹ ampliat^r supponit expresse poni cum termino ampliato. Per hoc ad dubium. Primo q. non cuiuslibet termini ampliat^r ampliat^r sufficienter habet exprimi copulatiue. quia alias due contradictione essent simul false vt ille due. omnis homo fuit animal. homo non fuit animal. in casu quo esset primum instans esse fortis. quia tūc p^rima valeret tūc. omnis hō qui est fuit animal. et omnis homo qui fuit fuit animal. Secunda autem valeret tantus. homo qui est nō fuit animal. et hō o qui fuit non fuit animal. Secundo est notandum. q. nō cuiuslibet termini ampliat^r ampliat^r habet sufficienter exprimi disiunctiue quia alias predicte due contradictione essent simul vere. Ut patet per expressi^o nem. Tertio dicendum. q. nec copulatiue sufficienter habet exprimi quia alias in casu in quo esset primum instans esse fortis illa deberet negari. homo non fuit animal. q. valeret tantū. homo qui est et fuit non fuit animal que manifeste est falsa. et tamen predicta cōter conceditur in tali casu. Quarto et responsive est dicendum. q. cuiuslibet termini ampliat^r ampliat^r sufficienter habet exprimi disiunctiue. Et in tali exp^ressione nihil debet mutari nisi q. disiunctus ex talibus differentiis ad datur expresse termino qui ampliat^r vt fortis fuit animal. sic exprimit^r fortis qui est vel fuit fuit animal et.

Utrum ultra potest sit ampliat^r. Notandum. q. questio est categorica indefinita affirmatiua. ly ampliat^r est subiecti⁹ ens ultra potest predicatum. Et capitur ly potest in titulo materialiter

Questio habet mult⁹ eos sensus Secundo notand⁹ q. illa questio potest habere plures sensus. Primus an sit aliquod signum ampliat^r importans plures differentias temporum. in quantum est copula principalis quam ly potest importat quando est copula principalis. isto modo dubium est verum quia ly imaginatur. Similiter verba significantia actum anime uite rioris important quinq. differentias temporum. Secundus sensus. vtrum aliquis terminus qui in certo modo significandi totali non est natus supponere respectu copule potest quando est copula principalis natus sit ampliat^r in eodem modo significandi. Sic dubium est falsum in ambas opiniones. quia quilibet terminus qui debet ampliat^r debet ad minus supponere ad duas differentias temporum modo vltra ly potest solum est vna differentia temporalis scilicet ly imaginatur.

Tercius sensus est. vtrum aliquis terminus in certo modo significandi solum natus supponere ad copula potest possit in eodem modo ampliat^r. Et isto modo questio in marfilium. est vera quia ille terminus vacuum ampliat^r in vita vacuum imaginat. Sic ibi supponit ad plures

De ampliatioe Tercia qd

differentias temporu vacuū est significabile. Quare? sensus ē. vtz im
possibile sit significabile. Et de isto sunt due famose opinioniones autorū significabile
Biridani et marfilij. Et tenet Biridanus qd nō. et motuum ē qd omne il
lud qd est significabile debet mouere intellectū. Sed res impossibilis nō
potest mouere intellectum. ergo non est significabilis. Dicit ergo cō/
sequenter qd res que non potest esse non potest significari per aliquē ter/
minū. et sic probat alio motuo. omne quod debet significari debet eē in/
telligibile. omne aut intelligibile dē mouere intellectū p se vel p suas spe/
cies. modo impossibile nullo illoz modorum potest mouere intellectum.
ergo non est intelligibile. et per consequens nec significabile. Aliud motu/
um biridani. nullus terminus significat impossibile partē. quia nec simplex
nec complexus. non simplex qd ille terminus homo significat hominem
solum et asinus significat asinum solum. Sed complexa nō significāt ali/
ter nisi sicut sue partes. et partes non significant impossibile. ergo nec totu/
tum. Aliud motuū. nulla conuenientia rei impossibilis datur ad rem
possibilem. ergo. qd omnis conceptus ē naturalis similitudo rei signifi/
cate. modo rei que non potest esse nulla est nec potest esse similitudo ali/
qua. Consequenter dicit qd ly chimera fm eum significat tantū qd
hēc oratio ens compositum. et. et sic nullam rem impossibilem significat.
sed significat oēm rem et omne compositum et omne incōpositum et oīa na/
ta cōponi. et significat ea taliter se hēre qd impossibile ē ea se hēre et sic solum
significat res posibles et taliter se hēre qd nō pnt se hēre. S; hēc complexus
hō rudibilis fm eū significat oēm hoīem et omne rudibile. et fecit ea talitē se
hēre qd impossibile ē ea se hēre. Consequenter negat biridanus illā chimera
imaginatur quia ly chimera non significat. ergo non supponit. Con/
clusio fm Biridanum. qd impossibile non est significabile sed per hoc nō
vult negare quin vltra potest sit ampliatio. nam fm biridanum et suos
ille etiam conceduntur chimera imaginatur homo rudibilis significa/
tur. et nisi vltra potest sit ampliatio omnes essent falsę quia subiecta pro
nullo supponerent. S; tamē ex illo non sequitur qd res impossibilis
intelligitur vel significatur. sed res posibles intelligitur taliter se habe
re qualiter impossibile est eas se habere. Alia opinio est. mar. et suo
Biridani tenet qd sit
tum quod impossibile est significabile quia res que non potest eē bene significabile
potest significari per aliquē terminū. vnde ly chimera fm eum significat
vnā rē que nec est nec fuit nec erit nec potest esse. sed que imaginatur esse.
Similiter ly homo rudibilis fm eum significat vnā rem que nec est
homo nec asinus sed vnā rem a talibus distinctam. Et sūt marfilij
lia inter se diuersificati. Aliqui enim dicunt qd impossibile sit significa/
bile simplicia pceptu. et ē pceptu absoluto pnotatiuo et etiā pplexo. Aliq/
dē dicit qd impossibile solū sit significabile pceptu pplexo. qd nullus terminus
incōplexus fecit impossibile. qd oīs pceptus simplex vlt ē supertus a pueniētia
vlt a differētia. nulla aut ē pueniētia vlt differētia rei ad rē impossibilem vlt rez
impossibilium ad iuicē. Terminus aut pplexus hō fecit impossibile sic ly chime/
ra fecit chimera qd nō est s; potest intelligi. Correlatiū fm marfilij cō/
plexū significat aliquid qd p nullā eius pte significat qd pceptus chimera

re significat chimerā et nulla pars sibi correspondens. Cōdusio fm mar
siliū. impossibile est significabile conceptu complexo et connotatiuo et
ultra potest est ampliatio. vt patuit in sensibus supra positis. Alteri
us sciendum. qd illud complexum hominem esse asinum et quodlibet tale
vno modo supponit materialiter pro suo indiuiduo sibi correspondente
tunc clarum est qd hominem esse asinum non est impossibile. Secundo
modo tales orationes capiuntur personaliter Vno modo noialiter. et
sic hominem esse asinū valet tantum sicut homo qui est asinus. et sic fm
Biridanū illa ppositio homo est asinus non significat hominem esse
asinū. qz hominē ēē asinū nihil est nec potest ēē. Et sic ē impossibile et per
pns non possibile. sed significat hominem esse et asinum essentialiter qz
impossibile est ea esse. sed fm marsiliū significat vnā rem vt supra de illo
cōplexo homo rudibilis. Notitium marsiliū p illos qd dicit qd ly chi/
mera in illa chimera imaginatur. non supponat dicentes qd nihil signifi
cet. est quia tunc sequeretur qd ly chimera esset sincathegorema vt patet.
Alias sequeretur qd illa homo est asinus non esset ppositio qd significa/
tione totali nihil significat. ex quo ipsa ē impossibilis. ergo significat im
possibile. et fm eos impossibile nō est significabile. vt dicit. ergo nō propo
Et tantum de ampliationibus

De appellationibus

Ira tractatū ap

pellationum queritur. vtz quilibet terminus sit
appellatiuus. Pro ista qōe est notandū. qd ipsa
est cathegorica vniuersalis affirmatiua in materia
contingenti. Et predicatum nō conuertitur cum
subiecto. quia non sequitur appellatiū. est. ergo
terminus est. qd ly appellatiuum a parte subiecti

respectu copule de pñti supponit pro eo quod nō est sed ly terminus non.

**Diffusio termini mul/
tiplex**

Secundo norandū. qd terminorū alius est cathegorematicus. alius
est sincathegorematicus. Termini cathegorematici sunt duplices qdā ab
soluti quidā pnotatiui. Termini pnotatiui sūt duplices qdā eēntia/
qdā accidentali/
pnotatiui. de quo habetur lat⁹ in veteri arte. Tercio
notandum. appellatiuus in proposito valet tantum sicut accidentaliter
connotatiuus et principaliter. Est tamen verum qd terminus appellat

**Duplex est significatū suum significatum formale minus principale. Unde duplex est si/
termini Et si termin⁹ gnificatum formale termini scilicet pncipale et minus principale. Et for/
scatum min⁹ pncipa/
le appeller.**

male minus principale iterū duplex. Vnā qd puenit rōe accidentis grā
maticalis et terminus tale non appellat. Aliud vero ē significatū forma
le minus principale quod non prouenit rōe alicuius accidentis grāma
ticalis. Sed dicitur ideo minus principale. qz terminus ratione ipsius
vt sic non ponitur in aliquo predicamento vt tempus serotinū est signifi

De appellatōe Forme

catū formale minus principale huius termini cenare. Et tale significatum formale terminus bñ appellat quando ponit in ppōne. Et hoc cōsurgit diuersitas inter illas ppōnes. sortes prander. sortes cenat. q̄ differunt in appellatōe forme quo ad significatum minus principale. licet in modo significandi formali sint sinonime. Et dicit Biridan⁹. q̄. ro. picor q̄ rōne huius modi significandi formalis minus principalis terminus ponat in predicamento. Et ponit ly cenare in predicamento quando.

Consequenter notandū q̄ significatum formale termini in ppōne sito est res cōnotata p̄ terminū accidentaliter cōnotatiū. vt realis albedo est significatū formale illius termini album. Sed significatū materiale est res p̄ qua terminus ē in talem cōceptū vt sic capiti natus ē superponere Et terminus nunq̄ appellat suā materiā. i. significatum suū materiale nisi ubi idem est significatū formale et materiale. vt in illis terminis pater filius. Et in alijs de predicamen o ad aliqd. Etia dicitur Barfilius in textu q̄ modus significandi formalis capiat ibi vt distinguat p̄tra materiam. Et sic termini absoluti nō habent modū significandi formale. et nō capiunt huc sicut in veteri arte. Quis aut terminus sit cōnotatiuus et absolut⁹ vide in veteri arte.

Significatū formale.

Significatū materiale.

Est tñ regula antiquorū logicorū Regula. Quilibet terminus significans rem extēsam cuius quibet ps intelligit capit denominationē totius est absolut⁹. vt lignū l. pis aut hō alius leo et c. opposito modo terminus cōnotatiuus. His itaq̄ p̄mis R. ad questionem sis rñdes ad q̄stionē q̄ q̄stio vt pponit est vera et necessaria. q̄ valet tan

Primo.

tum. ois terminus pōt appellari. et hoc ē ver⁹. q̄ ois terminus pōt imponi ad significandū accidentaliter. Secūdo est dicendū q̄ capiēdo ly appellatiuus notialiter et improprie. hoc est nō ampliatue q̄stio ē falsa. instantia em̄ est de terminis absolutis et essentialiter cōnotatiuis

Secundo

Tertio dicendū. q̄ nullus terminus syncategorematicus. null⁹ termin⁹

Tertio

minus absolut⁹. nullus termin⁹ essentialiter cōnotatiū vt sic appellat suā formā. Et sic patet q̄ solū termin⁹ accidentaliter p̄notatiuus positus in ppōne. et ois talis appellat suā formā. Licet multi teneant q̄ etiā termin⁹ essentialiter cōnotatiuus appellat

Solū termin⁹ accēta

liter cōnotatiuus ap

pellat

Et dicitur notatē vt sic. q̄ idem termin⁹ ē essentialiter p̄notatiuus et accidentaliter cōnotatiuus. et sic termin⁹ essentialiter cōnotatiū bñ appellat sed nō vt essentialiter cōnotat sed vt accidentaliter. Concordariū.

Illā p̄nā nō valet. hoc est terminus. q̄ hoc est ens. capiēdo salte ly ens notialiter. hoc est nō transcendenter. q̄ in casu q̄ sit aliq̄s terminus scriptus cui⁹ vna ps sit scripta incausto. secunda argento. et tertia auro. aut ē ver⁹ et p̄ns falsum.

Uterius notandū p̄ materia appellationum Diuisio appellationis q̄ ille terminus appellatio est termin⁹ equocus a p̄silio. per prius et p̄cipaliter em̄ significat appellationē forme. et p̄ posterius et min⁹ principaliter appellatōē rōnis. q̄re sequit q̄ ois appellatō est appellatio forme. Et Barfilius sic describit appellationē forme. Appellatio forme

Diuisio appellationis

Diffinitio appellatio

est formalis significatio significati termini tanq̄ suo determinabili p̄o aliq̄ differentia p̄is p̄ modū adiacentis vel nō adiacentis. Et ista diffinitio de rigore nō est bona. q̄ sequet q̄ termin⁹ appellaret suā formā ex

Diffinitio appellatio

mus forme nō valet

Et ista diffi

nitio de rigore nō est bona. q̄ sequet q̄ termin⁹ appellaret suā formā ex

**Duplex est appella-
tio forme**

**Intellectus diffinitio
nis.**

**Termini privati qui
appellens**

**Brevior diffinitio ap-
pellatiois.**

**Terminus appellat
omnium suorum significatum**

**Dantur propositioes que differ-
unt in veritate et falsitate
propter appellationem**

tra propositioem quod est falsum. Etiam illa non convenit appellationi essentiali
Et pro illo est sciendum quod duplex est appellatio forme, scilicet essentialis et
accidentaliter. Appellatio forme essentialis est appellatio que fit respectu
copule absolute a tempore. Sed appellatio forme accidentaliter est que fit re-
spectu copule in portibus temporis vel sic. Debet ergo diffinitio sic exprimi cum
diffinitio. Appellatio forme scilicet accidentaliter. Est significatio formalis sig-
nificati termini, id est terminus inter significans formalem suum significa-
tum in propositioe per modum adiacentis vel non adiacentis, vel per modum denomi-
nantis aliquid positive vel privative respectu alicuius differentie temporis.
Dicitur accidentaliter per diffinitio. Dicitur significatio per genere diffinitio, et capitur
actus, et per formalis est adiectivum huius quod est significatio. Et reguntur isti
qui a per significatio, unus ex vi identitatis vicis significati, et alii ex vi signi-
ficati in propositioe, quia nullus terminus extra propositioem appellatur. Dicitur prima
tive Pro hoc est sciendum quod termini privati appellantur idem quod sui ter-
mini positivi, licet non eodem modo, quia termini positivi per modum adiacentis ve-
ly divites, ibi, fortis est divites appellatur divitias adiacere forti. Sic etiam
per pauper in ista, fortis est pauper appellatur divitias non adiacere forti. Ita
etiam in aliis terminis positivis et privativis. Dicitur respectu alicuius differ-
entie temporis, per hoc excludit appellatio forme essentialis. Potest etiam appellatio
nis in propositioe positus. Correlativum. Ad hoc quod terminus appellatur non
oportet quod supponatur, quia in casu quod nullum album sit adhuc per album appel-
lat in illa, album est. Correlativum, dicendo sic, alba chimera currit, per al-
ba appellatur albedine per modum denominantis chimera, et hoc si impossi-
bile est significabile. Sed tenendo oppositum tunc non appellatur per modum de-
nominantis chimera, quia per chimera non potest denotari sed bene imaginarie
denominari. Correlativum. Terminus appellatur appellatur omnem suum signifi-
catum formale principale quia quodlibet tale denotatur. Et sic conceditur quod per al-
bum in ista album currit omnem albedinem appellatur. Et procedit etiam quod non
plus appellatur in ista, album imaginatur, licet ad plures differentias tempore ap-
pellatur quod in ista, album currit, et causa est, quia non plura denotatur in una quod in
alia. Correlativum. Quilibet terminus appellatur suum scatur formale se-
ipso et non mediante actu similiter, quod ponit Biridanus, quia quilibet talis
significat suum significatum per se et non per alium. Correlativum. Quilibet termi-
nus appellatur penitus sine determinabili appellatur suum formale adiacere
suo subiecto ut album est, sicut termini secunde intentionis. Correlativum
Licet non denotetur propositioes in sola appellatioe forme differentes, quia semper tales
etiam differunt in acceptioe, nec est instantia in illis, omne rem alba videns cur-
rit, et omne videns rem alba currit, quia ibi est eadem appellatio ut dicitur regula
sequens, quia in ambabus unica acceptio. Tunc dantur due propositioes quas una
est vera et alia falsa, et quod diveritas quod ad verum et falsum solus pervenit ex
appellatioe forme, ut patet de istis duobus Biridanus percussit papam, et biri-
danus papam quod fuit percussit, secunda enim vera est in casu quod biridanus percus-
sisset unum iuvenem tempore quod fuisse scholaris quod postea fuisse electus in papam
et non percussisset eum tempore quo fuisse papa. Et tunc prima in tali casu est falsa et

De appellatōe Forme

parebit ex regula. Correlariū. dicendo sic. sortes ē albus monachus
ly albu appellat albedinē adiacere significato formali huius qđ est mo-
nachus z min⁹ principali scz habitu. Un ille termin⁹ monach⁹ hz du-
plex significatū formale. viz vnū principale scz pfessionē. aliđ min⁹ pri-
cipale scz habitū. Et qñ fiat appellatio p suo significato principali vel
minus principali. De illo sunt 2 considerande aliquę regule

Quarum prima est ista Quando a parte eiusdē extre- **Prima regula**

mi ponunt duo termini accidentaliter cōnotatiui ambo positiui se mutuo
determinātes vnica acceptiō ē accepti. pēpue qñ vn⁹ regit ab alio z ade-
qte ad idē tps accipiunt. tūc appellant sua significata formalia adiacere
p eodē tpe vbi sunt z semel. Hoc est si ponunt circa verbū pteriti tps.
tūc appellant p se ad tps pteriti. Si autē ponunt circa vbiū pteritis
tps tūc appellant sunt z semel ad tēpus pns. Dī nocant a pte eiusdē ex-
tremi ppter illā sortes sedentē pcutit. albu fuit nigr. Dī positiui ppter
istā. sortes ē paup pecunia. qz paup ē puiatu⁹. Dī vnica acceptiō ē.
ppter istā. sortes fuit regē pcuties. Dī vbi vn⁹ ē. qz qñ est pstructio ad
iectiuālis z ambo tēmi sunt cōnotatiui tūc nō refert qđ terminus pce-
dat. qz idē est dicere. sortes est bon⁹ pistor. z sortes ē pistor bon⁹. Dī se
mutuo determinātes ppter tales. ego vidi regē z impatorē. ad cuius ve-
ritatē nō oportet qz viderim regē. p eo tpe q fuit impator. Dī ad idē tē-
pus ppter illas. ego audio sonū. sartor facit tunicā.

Secūda regula.

Quā in aliq ppōne ponunt duo termini appellatiui hñtes se ad inuicē
vt adiectiuū z suū substantiuū z significatū formale adiectiuū natū est cō-
petere significato formali substantiuū. tūc tale adiectiuū appellat suū si-
gnificatū formale adiacere formali significato substantiuū. vt sortes ē bo-
nus sartor. sortes ē bon⁹ logic⁹. sortes ē pfundus grāmatic⁹. Si autē for-
male adiectiuū nō est natū cōpetere formali substantiuū tūc adiectiuū ap-
pellat suū significatū formale adiacere substrato substantiuū. vt sortes est
niger faber. petrus ē deuot⁹ monachus. Et facile noscī qñ formale ad-
iectiuū natū est cōpetere formali substantiuū cōmutādo viz substantiuū in
suū abstractū. tūc si talis locutio est apta in q tale adiectiuū determinat
abstractum substantiuū tūc signum est q formale adiectiuū ppetit featō
formali substantiuū. Si autē nō est natū determinare. tūc nō ppetit sibi.
vt sortes est bonus pistor. Illa em est apta. pistoria est bona. Si r sor-
tes est bonus grāmaticus. illa est apta grāmatica est bona. sed in illis nō
fit sic. sortes est ruffus pistor. sortes est lōgus coc⁹. sortes est niger faber
qz pistoria nō est rubea. Si r ista nō est apta. ars coquēdi est lōga. nec
illa ars fabulīs est nigra. Sic enā Sortes est deuotus monach⁹. non
em est sensus q pfessio sit deuota. sed ipse hō professus sit deuotus. Si
autē tale significatū pōt cōpetere vtriqz tūc appellat hūc cui modus lo-
quendi est magis conueniens. vt sortes est magnus doctor. Sortes est
magnus beatus. Patet ergo quomodo termini appellant in istis p. Ponit aliqua exēpla
positionibus z an sint vere vel false. ego video iohannem qui legit. ego
video iohannem quando legit. videns cesarem fuit ego. Sortes per-

cutit papā qui est. sortes est castus monachus. sortes piscē comedit. sortes comedit piscem. sortes est doctus magister. iohānes est albus muscus. Petrus est pfectus musicus. nicolaus est acutus locutus. ego vidē baptisatum iudeū. sortes damnat iustus. sortes damnat iuste. sortes incipit esse albus. sortes albus incipit esse. pater manet qm nō manet pater. sortes cecus videt. sortes videt cecum. homo est pius. homo est speciosus. sortes bibit bis vinum. sortes est videns in pede. sortes est vidēs caput. sortes est albus dentes. sortes est sedens armis. sortes trāsiit mortuus. sortes videt mortuum. Facile habes quō tales termini appellantur et cui appellantur. et quō variat veritas et falsitas talium pponum sic in appellatione forme differentium.

Diffinitio.

Termin⁹ dupl'r accipitur fm determinatam rationem

Intellect⁹ regule mar
silij.

Declaratio regule

Utrum diffinitio appellationum sit bona. Notādū. qd diffinitio de qua querit questio est Marilij et talis. Est acceptio termini in pponē p suo significato vel p suis significatis fm illam determinatam rationem fm quam talis terminus suum significatum significat. Et est sciendum qd terminum accipi fm determinatā rōnem itelligit dupliciter. Uno mō large vt extendat se ad cōceptum et actus. Et sic est ipm accipi fm conceptum sibi correspondētē ita fit extra oratōem et in oratōe. sic capiēdo terminū accipi fm determinatam rōnem. tūc diffinitio marilij nō est bona. qz alias qlibet terminus q accipet fm cōceptum suū appellaret suā rōnem. Alio mō terminū accipi fm determinatā rōnem attēdit stricte. et tūc accipi fm determinatam rōnem est ipm terminū poni iuxta dictionē denotantē talē terminū accipi fm pceptus sibi correspondētē. vt ly venientē in ista. sortes cognoscat venientē. Que aut sint tales dictōes q denotant terminū sic accipi. Rūdeo quille q hnt se iuxta regulam marli. quā dat de appellatōe rōnis et solū tales. Que regula sic habet intelligi. Quilibet terminus sequēs dictōem signif. cātem formaliter et adēqte actū potēte cognitivū et actū intellectus vt sic. vel sequēs dictionē includentē vñā talē dictionē in cuius dictōis significatum actus p talē dictionē importatus denotat transire dūmodo ponit in ppositiōne appellat suā rōnem. vt sortes intelligit asinum. iam ly asinum habet se iuxta regulā. et solū talis appellat suā rōnem. ita q tota materia appellatōis licetā diffinitio appellatōis rōnis fundatur et stat in ista regula. Et nota. qd quilibet terminus q habet se iuxta regulā dūmodo supponit ad plures differentias tpm. siue pcedat siue sequatur talem dictionē. ampliat ad quēq differentias tpm nisi restringat ad pauciores. Et qd vt ista regula etiam psonet appellatōni ponatis loco ly sequens ly positus. et fiat sic. quilibet terminus positus iuxta dictionē zc. appellat suam rōnem et appellat ad quēq differentias tpm nisi zc. vt prius. Dicit in regula sequēs. qz terminus q pcedit talem dictionē nō appellat suam rōnem licet ad huc bene ampliet. Dicit significantē adēqte zc. ppter ly lectionem in ista. ego ago lectionem. quod non appellat suam rōnem. licet ly ago importat actum potētie cognitive. Et non dicitur actū aīe interiorē. qz ly cognosco facit appellatōem rōnis. et tū nō

De appellatōe rationis

importat adequate actū aīe interiorē sed etiam exteriorē. Et q̄ istam particulam excludunt isti termini. nutritio augmēto q̄ nō faciūt appellationē rōnis. q̄ nō important formaliter actū aīe cognitiue. q̄ forma arboris etiā augmētatur nutritio. Dī vel actū intellectus vt sic. ppter illa verba video audio gusto &c. q̄ licet importet actū potētie cognitiue. tñ nō important actū intellectus vt sic. sed actus ipsius sensus. q̄ nō faciūt appellationē rōnis. vt sic. Et q̄ ad hoc q̄ aliqua dictio faciat appellationē rōnis oportet q̄ illa duo copulati importet vīz actū potētie cognitiue et actum intellectus. Biridanus tñ nō addit illā particulam. et vult q̄ verba significantia actū aīe exteriorē etiā habeant facere appellationē rōnis. Sed hoc nō videtur esse tenendū. q̄ alias p̄pō cōiter cōcessa deberet negari. illa vīz. canis videt dñm suum. vbi dī q̄ ly dñm appellat suam rōnem. et q̄ ly dñm est terminus cōis et canis nō format p̄ceptus cōmunes sicut nec aliud brutū sed solū singulares. et tūc p̄dicta p̄pō eēt falsa. q̄ valeret tantū. canis videt dñm suū fm̄ p̄ceptū sui domini qd̄ ē falsum. q̄ sensus solum sentit singulariter. Dicit vel sequens d̄ctiones. ppter ista signa inq̄stū vt sic. put ea ratiōe. quando capiunt specificatiue. q̄ habent facere appellationē rationis et tamen non important actū rē. Sed includūt tales dictōes importātes h̄mōi actus vt equocū inq̄stū equocū est vniucū que valet tantū. equocū p̄sideratū fm̄ cōceptum equiuoci est vniucū. vbi iā ponit illa dictio cōsideratū que importat tale actū. Dī in cuius dictionis rē. q̄ dicendo sic. ego cognosco platoni venientē. ly platoni nō appellat suam rōnem. q̄ actus hui⁹ vbi cognosco non transit in rem significatam p̄ ly platoni. sed in rem significatam p̄ ly venientē. Et debet actus capi in diffinitōe large vt extendat se ad passiōē. q̄ verba passiva etiā habent facere appellationē rōnis. vt dicendo. a me cognoscit veniēs. ly veniens appellat suā ratiōem

Et nota aliq̄ addunt in diffinitōe vel sequēs dictionē importantem actū p̄portionalē tali actui rē. fm̄ illos illa verba appeto intēdo etiā habent facere appellationē rōnis. q̄ important actū p̄portionalē tali actui

Consequenter est notandū. q̄ signa facientia appellationē rōnis sūt in triplici differentia. Quedā sunt que faciūt appellationē rōnis ad cōlationē rōnis sunt inceptum tñ. Et ad fiditatem talū p̄pōnum requiritur q̄ suppositum sibi triplici differentia. et vel alterius termini habeat in se cōceptū termini sic appellantis suā

rationem si tale signum fuerit terminus positivus Si aut̄ est priuativ⁹ tunc requirit q̄ tale suppositū nō habeat cōceptum termini sic appellantis suā rōnem. Correlatiū dicendo sic. ego cognosco chimērā. et si h̄m̄ possibile nō est significabile certe nō sufficit talis actus sed sufficit q̄ habeat p̄ceptus talis termini q̄ talē rē significat et representat. et tūc ipsa eēt falsa. q̄ sic exp̄mit. ego habeo p̄ceptum illi⁹ termini chimēra. q̄ conceptus representat chimērā. Si aut̄ impossibile est significabile tunc ipsa eēt vera. Alia sunt signa que faciunt appellationē rōnis quo ad cōceptum et quo ad assensum et dissensum. i. ratione quorum requiritur conceptus. et cum hoc assensus vt dissensus alicuius complexi in quo tunc ponitur terminus sic appellans suam rationem vt sunt talia signa. scis

Secunda.

Tertia

**Signa appellatōnis
conueniunt.**

**In mente est appella
tio rāonis.**

**Arguendo ab appe
lato ad nō appellatū
quō intelligitur**

credo. dubito. assentio. dissentio. ut ego credo hominem currere sic exprimitur. ego credo hominem currere secundum assensum habentem per obiecto illud conplexum homo currit vel sibi simile. Si ergo scio deum esse trinum et unum secundum assensum habentem per obiecto illud complexum vel sibi simile. deus est trinus et unus. Si ergo opinor regem sedere sic exprimitur. ego opinor regem sedere secundum assensum qui est opinio. Si ergo dubito regem sedere. sic exprimitur ego dubito talem propositionem vel similem rex sedet. vel sic. ego intelligo illam propositionem. rex sedet et nec assentio nec dissentio ei. Alia sunt signa quae faciunt appellationem rationis quae ad preceptum et ad assensum et ad assensum et quae ad actum voluntatis vel appetitus. Et ratione illorum tria requirunt. Primo conceptus. Secundo assensus vel dissensus alicuius complexi. Tercio actus voluntatis vel appetitus quae modo ante aliquis fert voluntate vel noluit in re significata per terminum sic appellante. ut volo desidero glicco cupio. etc.

Correlariū. Illa est falsa. fortes diligit fratrem suum suspendi. et sic exprimitur appellatio rationis. fortes diligit fratrem suum suspendi secundum actum suspensionis presupponentem assensum alicuius talis complexi frater suus suspenditur

Correlariū. Quia signa appellationis rationis facientia conueniunt in hoc quod faciunt appellationem solum a parte post. Et sunt signa suppositionis et restrictionis a parte post. et sunt signa ampliativa a parte ante et a parte post.

Correlariū. Signa facientia appellationem rationis sunt eiusdem rationis quae habent eodem modo appellare suam rationem Correlariū. Cōtunctiones etiam habent facere appellationem rationis ut dicendo sic. fortes ut iudex cepit filium. sic exprimitur appellatio rationis fortes motus a coeceptu iudicis cepit filium. et sic est vera. Sed interiectus non habent facere. quod solum important passionem appetitus sensitui. Correlariū. Si in mente non esset appellatio rationis sequeretur quod vocalis et mentalis non equivaleret quod differrent in appellatione. Etiam sequeretur quod ille in mente esset contradictorie. ego cognosco venientem. ego venientem non cognosco. sed in voce non sunt.

Correlariū. Illa est vera. ego cognosco regem franc. euentu. et dato quod nunquam viderum eum sed solum habere conceptus illius complexi. rex fratre. Sic etiam illa est vera. ego cognosco omnes homines in toto mundo quoniam habet conceptum illius complexi appellantis suam rationem. Et licet logica quoniam negat hoc est ideo quod ipsi loquuntur de cognitione individuali quae fit per circumscriptiones individuales ut penes colore. et de tali quae fit in prospectu cognoscentis.

Correlariū. Quicumque unum complexum appellat suam rationem tunc etiam quod libet eius per ut ego cognosco omnem venientem. hoc tunc appellat omnem venientem suam rationem. et capit per actum vel preceptum Correlariū. Philosophus secundo elenchorum innuit appellationem rationis ubi dat differentiam inter illas duas cognosco consuetum et consuetum cognosco. Correlariū. Quis appellatio est appellatio rationis. sed in tali predicatum restringit subiectum ex se. cunda parte regule topicalis Talia sunt subiecta qualia etc. Ergo illam partem ponit una regula consequentiarii. arguendo ab appellato ad non appellatum est bona prima et formalis. quae habet sic intelligi Omnis consequentia in qua arguitur a propositione affirmativa in qua ponitur terminus appellans suam rationem respectu signi habentis solum apud

De appellatōe rationis

pellare quo ad conceptum. qđ signum est terminus positivus. ad unā
ppositionem in qua ponitur talis terminus vel sibi sinonimus non ap
pellans suam rationem adequate ad idem tempus acceptus. siue talis
terminus distribuatur siue non est bona consequentia et formalis. Un
bene sequitur. ego cognosco venientem. ergo dē venientem cognosco.
Dicitur respectu et ad excludendum signa que appellant quo ad assen
sum vel dissentium. vel quo ad actum voluntatis. Dicitur qđ signum est
terminus positivus quia non sequitur ego ignoro motum ergo omnes
motum ignoro. Unde si haberem conceptum illius termini ens. et nō
conceptum illius termini motus. antecedens esset verum et consequens
falsum. Sed cum talibus terminis privativis bene valet consequentia
econverterto. arguendo a non appellato ad appellatum. vt bene sequitur
ego motum ignoro. ergo ego ignoro motum. ego venientem nō cognos
co. ergo ego non cognosco venientem. Dicitur ad idem tempus et. qđ
non sequitur. ego cognosco chimeram. ergo omnem chimeram que est
cognosco.

De positione

De materia positionis propositionum

in esse. Notandum qđ refert dicere ppositio in esse et p
positio de in esse. et ppositio ponibilis in esse. Unde Propositio in esse
ppositio in esse est ppositio cuius copula principalis
est pntis temporis. Sed ppositio de in esse est p De in esse.

positio cuius copula principalis et. vt in primo tra
ctatu. Sed ppositio ponibilis in esse de qua ad propositum est pro Ponibilis inesse.
positio cuius copula principalis est ampliatiua. Et sic solum propo
sio de preterito. futuro. vel possibili dicitur ponibilis in esse. Sed pposi
tionem poni in esse proprie vt ad propositum est copulam ampliatiua
mutari in nō ampliatiua seruatis regulis de hoc dat. Prima. Qđ Regula prima.
in pposne ponibili in esse a pre subiecti ponit terminus cōs siue singula
ris vel etiam absolutus qui supponit pro aliquibus coniunctum p qui
bus non supponeret diuisim. talis debet mutari in pronomen demon
stratiuum demonstrans suū significatū. vel etiā in terminū absolutū si
gnificantē suū significatū vt albi sunt fortes sic ponit in esse hoc ē fortes.

Secunda regula. Qđ in pposne ponibili in esse ponunt determinatio Secūda.
nes sibi mutuo repugnantes. tunc tales a parte subiecti debent dimitti
in illis de in esse. vt illa fortes habens pedes potest esse sine pedibus sic
ponitur in esse. fortes est sine pedibus.

Tertia regula. In propo
sitione ponibili in esse predicatum quo ad modum significandi princi
palem debet manere inuariatum: vt illa. fortes fuit albus sic ponitur in
esse. fortes est albus. Quarta regula. Qđ in propositione ponibili in Quarta.

Quinta.

Sexta

Septima.

esse ponit determinatio tpalis nō ppetens verificationi p pñi tunc de
bec mutari in aliā determinationem. vt fortes heri legit. sic fortes legit il
lo tpe. Quinta regula. Si in ppōne ponibili in esse ponit verbū re/
strictū hoc mutari pōt in verbum alterius tps. vt fortes pōt plura scil/
re q̄ scit. sic ponitur in esse. fortes scit plura q̄ scuit. Et nō sic. fortes scit
plura q̄ scit. nec sic. fortes scit plura q̄ scit. q̄ illa est impossibilis.

Sexta regula. Qñ in ppōne ponibili in esse ponit terminū distribui/
tus talis debet poni in esse p singulares incōiuncti sumptas pcpue qñ
signū distribuens nō est ps extremi. vt oē signū zodiaci pōt esse sup nō/
strum hēmisperiū sic ponit. hoc signū zodiaci est sup zc. Septima re/
gula. Qñ in ppōne ponibili in esse ponit copulatū tñ talis debet poni
in esse p vnam copulatū. vt ego vidi petrū z iohannem. sic. ego video
petrū z ego video iohannē. Ulterius notandum q̄ veritas ppōsi/
tionis in esse nō arguit veritatem. ppōnis ponibilis in esse. vt nō sequit
illa in esse est vera. Etā illa cuius est in esse est vera. nam illa est vera.
fortes est hō. in casu in quo pñum instans esset fortis. z tamen ei de
preterito est falsa videlicet fortes fuit homo. Sed valet materia pñs ad
hoc. quia veritas illius de preterito arguit suam in esse penes quā attē
ditur sua veritas qñq̄ fuisse veram si fuisset formata. Et veritas illius
de futuro arguit suam in esse fore veram. z veritas illius de possibili ar
guit suam in esse esse possibilem zc.

Sophisma.

Casus sophismatis
triplex.
Primus realis.

R. ad sophisma.

Ego cognosco venientem. Notandum pro sophis/
mate q̄ casus sophismatis est triplex. Primus realis. z talis q̄ sit rei
veritas q̄ plato veniat me ignorare z q̄ ego cognoscā platonem z nō ha/
berem pceptum illius termini veniens. illa copulatiua in re est casus rea/
lis sophismatis. Correlariū In casu stat ignorante z nō nesciente. q̄
lapis nescit z tñ nō ignorat. q̄ nō est natus scire. Correlariū. Hugo
ponit casū p̄t scire difficultates ppōnis in q̄bō ponunt termini appellā
res suam rōnem. Correlariū. Vt ego in mentali sophismatis nō est
subiectum sophismatis sed suffiat q̄ eius sinonimum scilicet fortes si ipse
demonstrat. Et sic sophisma est singularis. q̄ in eius mentali subijcit ter/
minus discretus vel cōis sumptus cū pnoie demonstratio primitiua.

In illo casu rñdet ad sophisma q̄ sophisma huic q̄ demonstrat p̄ ly ego
nec est vox nec falsum necq̄ habet respondere ad sophisma tanq̄ ad ppō/
nem. q̄ non est sibi ppō. quia ipse nō intelligit sophisma. q̄ si intellige/
ret tunc haberet mentalem sophismatis. z si sic tunc etiam haberet con/
ceptum illius termini veniens q̄ est cōtra casum. Enā si deberet dñō
stratio esse verum vel falsum oporteret q̄ assentiret vel dissentiret ei. mō
noticia assensiuā vel dissensiuā p̄supponit noticiā apprehensiuā q̄
est significatio terminorū. mō sic nō est de demonstrato. Sed tñ alteri q̄
non demonstratur p̄ ly ego sophisma est falsum. saltem qui habet con/
ceptum illius termini veniens et intelligit quid significat.

De appellatione Ratiōis

Secundus casus ē obligisticus et nō realis talis videlz qd sit rei vritas. Secundus casus est qd demonstratus habeat conceptū illius termini veniens. etiā eius men/ obligisticus talis sed tamē sibi ponat obligistice qd non dō habere pceptū illius tmi ni veniens. vt ponat sibi tal vel p similis ppō. tu nō habes pceptū veniē/ tis. et qz talis casus est possibilis. et non repugnat prius posito ipse ē ad mittendus. Et in tali casu sōphisma in resit verum tamen demonstratus dō negare non tanq̄ falsum. s3 qz oppositū est sibi positū qz repugnat posito. Et respondendo ad sōphisma vlt in p sili materia tenetur ne/ gare omnes propositiones que arguerent ipsum habere conceptum illi us termini veniens. Et sic tunc sōphisma negatur a demonstrato et est sibi falsum propter oppositū positū. Et est in materia contingentia licz stante casu obligistico extrema nō verificant pro eodē tamē ipsis non re pugnat verificari pro eodem. Tertius casus est impossitionis et deta li non est multū ad ppositū. et talis casus variat bonitatem pñe et alias. Tertius casus est im/ nullus casus quia consequentia semel bona semper bona. Et ē scien/ positionis dum qd cognoscere ē potentiam cognitiuam habere conceptum alicuius. Cognoscere et hoc logicaliter. Unde illa consequentia bene valet. ego cognosco veni entem. ergo omnē veniētem cognosco. Et in illo casu sortes et plato am/ bo veniant et vnum ex eis non noscam adhuc consequens est ver. quia illa etiā est vera. ego cognosco regem francie. sibi habeo conceptum illi us complexi rex francie. et dato qd nuncq̄ viderim eum vt supra. Cor relarium. canis videns vñm suum non cognoscat eundem quia nullum conceptum cōmunem format. Si autem poneretur Biridanus qd ver/ ba significantia actus anime exteriores habeant facere appellationem rationis tunc bene esset verus. Item casus obligisticus est casus qui Casus obligisticus obligat aliquē ad defendendū ppositionem positam et omnes proposi/ tiones que ex illa ppositione in bona psequencia sequuntur. et negandū omnes repugnantes posito siue sint vere siue falsie. Arguitur cōtra Arguitur sōphisma sōphisma in casu obligistico pono et ppono tibi istam. tu nō habes pce/ in scdo casu pmo prum venientis. Deinde pono et propono tibi istam. sortes est veniens Dande pono et propono tibi istam. tu cognoscis sortem. Deinde pono et propono tibi istam. ego cognosco venientes. Et arguo sic. Tu negas sōphisma. ergo intelligis sōphisma. tenet consequentia. quia si non intel ligeres non posses negare. Et vltra itelligis sōphisma. ergo habes mē/ talem sōphismatis. et si habes mentali sōphismatis ergo habes con/ ceptum sōphismatis. Sed assumptū principale vix qd tu negas sōphis ma. quia respondes ad sōphisma et nō concedis necq̄ dubitas. ergo ne/ gas sōphisma. tenet consequentia p testes. Ad argumētū respondet R. ad argumētū qd stante casu sōphismatis admittēdo ppositiones assumptas in argu/ mento omnes pter illam. ergo cognosco veniētem. qd talis repugnat prius posito. et sic negetur tanq̄ impertinēs et repugnans prius posito. Et quando arguitur. tu negas sōphisma. ergo intelligis sōphisma con/ ceditur pñā et negetur antecedens. Ad probationem tu respōdes ad sō phisma. negetur assumptū. Ad probationē euz. pbaret tu rñdes ad mite rat. Et qñ infer. et non ad aliud rñdes nisi ad sōphisma neget. et qñ que

ritur ad quid respondens respondetur q non oportet me tibi dicere. Et quando arguitur tu negas sophisma z probatur per testes. Dicendū est q testes nihil faciunt in materia obligationali. Et sic nunq vnus debet concedere q negat nec concedet nec dubitet sophisma. quia tunc statim sequeretur q intelligeret sophisma. Et q haberet conceptum terminorum in sophismate positum quod esset contra sibi positum. Et ergo quis respondendo in tali materia potest bene concedere falsum z negare verum immo potest negare proprium actum non tanq talia. sed tanq repugnantia posico z potest vnus negare q respondeat ad sophisma. Et potest dicere. ego nego q ego negavi sophisma saltem in casu obligistico. licet in casib⁹ realibus. ppositionum esset inconueniens z eēt in meta negationis. Correlariū. Illa consequentia bene valet. ego cognosco illum venientem. igitur ego cognosco venientem. quia quando cūq aliquis h⁹ conceptū totius tunc etiam habet conceptum partis. Si autē ly illum venientem caperetur incomplexē certe non valeret. Sic etiam illa bene valet. ego cognosco rem que venit. ergo ego cognosco venientem ex eadem causa. Correlariū. Illa p̄a ego cognosco venientem. ergo ego cognosco venientes bene valet. Et si impossibile est significabile tūc non est formalis. qz in simili non sequitur. ego cognosco deum. ergo ego cognosco deos. quia ex consequente sequitur falsum. quia sequitur bene ego cognosco deos. ergo dī cognoscuntur a me. modo iam subiectū pro nullo supponit. Correlariū. quando ego habeo conceptum venientis z ponatur q in eternū non veniat adhuc predicatum supponit p me. qz ly venientem ampliatur. Correlariū. Deponendo casum obligistico cum sophisma est verū z absoluendo copulam erit necessarium Correlariū. ly voluntas non habet facere appellationē rōnis. quia nō im- portat actū quare illa est falsa voluntas ade est. sed illa est vera pceptus ade est. Correlariū. ly venientē z ly cognosco in sophismate nō appellatur p eodē tpe verbi. licet sint duo termini positivi accidentaliter connotantur. z cū iuxta regulam. tamen non accipiuntur adequate ad idē tēpus. Sed dicendo sic. ego cognosco venientē qui est tunc appellarent suam formam pro eodem tempore verbi. Et tantum de appellationibus

De statu

Iuxta tractatum status. Queritur vtrum

Diffinitio status sit bona. Notādū q ille termin⁹ status in proposito capitur p termino scē intentionis p quadā p p̄ietate logicali q attribuit termin⁹ vt sic. Et valet materia de statu ad sciendū quō termin⁹ supponat p qlibet suo supposito corrdente sibi ad copulā. Etā v⁹ ad tollendū illud dubiū vide licet termin⁹ vbiqz ponit eqz mltā fecit. Scōdo notādū. q diffinitio de q qd qrit est masculin⁹. z talis suppositio termini p qbuslibet suis sup-

Statu valet ad duo

Diffinitio status

Diffinitio Status

positis vel pro quolibet suo supposito sibi adequate correspondentibus vel correspondentem respectu vnius differentie temporis preale. *Et ille Diffinitio non valet* la diffinitio de rigore non est bona. qd si ly adequate determinat ly cor respondente sicut de rigore fit sequitur qd ly hō in ista. hō ē al' nō suppo ret fm statū qz non supponit pro suo supposito sibi adequate correspō dente ad illā differentia tps. qd qdlibet homo qd correspondet sibi ad est. talis correspondet sibi ad fuit erit potest esse Correlatiū. ly adeqte dī cit exclusionē quo ad alias differentias tpm. z valet tantū sicut soluz.

Tercio notandū. qd suppositū termini large est res pro qua terminus *Suppositus termini* natus est supponere. Sed stricte est res p q terminus cap^t fm eūdem dicitur dupliciter conceptū seorsum sine determinatōe āpliatua z in potentia ppinqua est verificabilis respectu talis copule vel respectu alterius copule facientis ipsum ample stare. Et in tali oratione capitur ly est vt absoluitur a tem pore qd fm *Viridani* nō oē suppositū termini est. qd chimera ē suppo sitū huius termini chimera. z tñ nō ē. Et qd ly suppositū hz ampliare ad quinqz differentias tpm. z sic fm aliam z aliā differentia temporis. aliū z aliud est suppositū. qz antichristus est suppositus hui⁹ termini animal in ista. homo erit animal. z tamen in ista non hō est animal. *De seorsum* quia ethiops est suppositū huius termini hō in ista. hō alb⁹ currit. qd il le terminus homo seorsuz captus in ordine ad illā copulā significatur pro ethiope. nec oportet qd verificet taliter tenet⁹ *De hz eūdem* conceptū. qz homo vnius non est suppositum illius termini homo in ista. homo est pictus vel ibi. homo est species tenendo qd figura sit distincta a re figura ta. Dicitur in potētia ppinqua quia ille terminus homo in ista. homo est animal supponit fm statū z antichristus non est suppositū suū. licet verificabilis sit pro antichristo. etiam respectu copule de presenti. tamē hoc non est in potentia ppinqua. *De sine determinatione.* zc. quia ille terminus homo respectu copule de presenti cum determinatione ampli atua bene est verificabilis pro antichristo. Sed illud significatū dicit *Significatū correspō* tur correspondere termino ad aliquam copulā pro quo terminus cap^t det⁹ termino ad copulā. tus seorsum fm eundem conceptum ad eandem copulā sine determina tione ampliatua et in potentia ppinqua est verificabilis. Et sic pz qd nō quilibet terminus supponens suppositione accidentalī vel ampliat⁹ vel restringitur vel supponit fm statum vtz de ly homo in ista. fortes ē ho mo mortuus. quod non restringatur patet qz supponit p quolibet ho mine mortuo z dēpto ly mortuus supponeret solum pro homine viuo. Et ly homo non supponit ad fuit sed solū ad est z respectu talis copule supponit p eo quod nō ē ppter determinationē ampliatuam. mortu⁹ nec etiam supponit fm statum qd nō supponit p hoīe viuo. Et tamē qd libet tal' est suppositū suū. nec etiā ampliat⁹ vt notū est. Dicitur supposi tōe accidentalī. Pro quo est sciendū. qd duplex ē suppositio scilicet acci dentalis z essentialis. Suppositio accidentalī est suppositio termini *Accidental' Suppō* respectu copule importantis tps vt sic. Sed suppositio essentialis est *Essentialis Suppō* suppositio termini respectu copule absolute a tempore vt sic. patet ergo qd terminus supponēs suppositione essentialī nec supponit fm statum.

Intellectus diffinitiois nec restringitur nec ampliat. Quibus pmissis diffinitio cum diffinitio sic poni. Status est suppositio termini respectu unius differentie temporis p[er] se p[er] quolibet suo significato vel quibuslibet suis significatis sibi cor[re]spondente vel cor[re]spondentibus ad eandem. Dicitur suppositio p[er] genere diffinitio. quia nullus terminus supponit suppositum finem statum. Unde respectu unius differentie etc. Unde ille terminus dicitur supponere respectu unius differentie temporis precise quod supponit ad aliquam differentiam temporis. Et sic non supponit ad plures disjunctim. ponitur ergo ista particula p[ro]pter ampliationes. Correlativum. ampliatio non stat cum statu s[ed] bene ampliat acceptio[n]em dicendo sic. ad a[m] fuit antichristus erit. ibi est stat[us] et cum h[ab]et ampliatio[n]em accipit. Correlativum. bene sequitur ille terminus supponit finem statum. ergo non ampliat et e converso. Et si ponit casus quod ille terminus habet sit replicatio[n]e illis duabus. p[ro]ponibus habet eam. et habet aliter. r[ati]o quod habet non supponit finem statum. Nec valet p[ro]p[ter] ille terminus habet supponit finem statum in illa p[ro]p[os]itio[n]e habet aliter. g[er] supponit finem statum. quia arguitur cum dicitur excludere negatione[m] p[er] tuam. quia ly finem statum includit ly p[er] se. et ly p[er] se est signu[m] exclusiuu[m] idcirco negatione[m] virtualiter sicut alia signa exclusiva. Dicitur in diffinitione p[ro] quolibet suo supposito. et sic ly homo in ista. habet aliter currit non supponit finem statum. quia non supponit p[er] ethiophe. Dicitur sibi cor[re]spondente. quia antichristus non cor[re]spondet huic termino habet ad copulam de p[ar]te. Arguitur contra diffinitione[m]. si diffinitio statet sequet[ur] ille terminus habet in ista habet quod est finis aliter supponeret finem statum et p[ro]p[ter] falsu[m] est. quia restringit restrictione[m] materiali. quia supponit solum p[er] hominibus quod sunt. Et deponendo ly quod est tunc supponit p[er] quolibet h[ab]e quod est vel fuit. restrictio aut[em] materialis repugnat statui. Confirmatur. sequitur quod ly habet in ista habet est vel fuit animal supponeret finem statum. quia supponit respectu unius differentie temporis p[er] se quia supponit respectu ly est. et ly est p[er] se una differentia temporis. ergo supponit respectu unius differentie temporis p[er] se. Confirmatur sequitur quod ille terminus asinus in ista. asinus cor[re]pendus est supponeret finem statum. quia supponit p[er] quolibet suo supposito quia quilibet asinus est cor[re]pendus. Et ad argumentu[m] r[ati]o[n]is. capiend[um] ly quod est restrictio p[re]cedendo assumptu[m] et tunc arguitur ille terminus habet restringit restrictione[m] materiali conceditur si aut[em] argumentu[m]. nec omnis restrictio materialis repugnat statui sed solus talis restrictio materialis que cum hoc non est formalis. modo ly homo cum hoc etiam restringitur restrictione formali. Sed finem marsilium tunc hoc totu[m] habet quod est ampliat. Et hoc totum non supponit finem statum sicut etiam capiend[um] ly qui est pure differentialis et non restrictio[n]e tunc ly habet etiam ampliatur et non supponit finem statum. Ad secundu[m] r[ati]o[n]is negando assumptu[m] ad probatione[m] negatur p[ro]p[ter] quia variat determinatio huius terminus precise quia in p[ar]te determinat ly supponit sicut in diffinitione etiam dicitur determinare. s[ed] in minore determinat ly est. Ad terti[u]m r[ati]o[n]is non ponendo puncta concedendo assumptu[m]. quia tunc ly asinus supponit p[ro] quolibet asino sibi cor[re]spondente ad illa copulaz quia quilibet asinus cor[re]p[on]it. sic etiam totu[m] subiectu[m] supponit finem statum. et sic ly asinus non restringitur p[er] ly cor[re]pendus. Sed si ponunt puncta tunc ille terminus asinus restringitur

Arguitur p[ri]mo

Secundo

Tercio

Ad argumentu[m] p[ri]mu[m]

Ad secundu[m]

Ad terti[u]m

Diffinitio Status

quia non supponit pro asino punctuali. qd talis nō corrūpit. qz corrūpi dicit successionē. s; bñ annubilat. Idē dicat in talibz. asin⁹ corruptibil⁹ est asin⁹ corruptiū⁹ est. Correlarium. Quilibet termin⁹ mūdi p⁹ supponere fm statū. qz admin⁹ qñ caput materialit. Correlariū. Quilibet termin⁹ fictus supponēs supponit fm statū z sunt tres tales repñ ab aristotele. s; chimera hircoceruus z dragelaphus. z tales nō pñt ad plures differentias tpm supponere nisi ad vnā vt patet ex diffinitione termini fcti. Correlariū. sufficientia terminoz qui accipiuntur in ppōne sic sumitur qd qlibet terminus aut accipitur ad vnā differentia tpm aut ad plures distineti. si pñt h est dupl^r vt p qlibet suo supposito materiali sic est status aut non pro qlibet sic ē restrictio. Si fm sic est ampliatio.

Correlariū. illa pñā non valet. ille tñinus accipit fm statū. ergo supponit fm statū. qz instantia est ibi. adā fuit. nec tenet ab inferiori ad superius qd arguitur cū dictione inclūdēte negationē. Correlariū. Dicendo sic. homo albus est. iam totū subiectū supponit fm statū qz vt frequēter qdlibet subiectū supponēs qd solū accipit ad vnā differentia tpm in ppōe nō pñtate supponit fm statū. D^r vt frequēter qd ibi ē instantia adam heri fuit adā. Correlariū. dicēdo sic. rosa fuit z ponēdo q nullā sit adhuc ly rosa supponit fm statū z nō ampliatur qd nō hz significatum correspondens. zc. Sequitur ergo q status accidentalit^r est status qd si rosa esset tūc nō ēet status sed actu ampliaret. Correlariū. stat vnū totale subiectū ampliari cuius quelibet ps supponit hz statū vt patet sic dicēdo adā vel antichristus erit vel fuit Correlariū idē termin⁹ restringitur restrictōe materiali z formali z supponit fm statū vt ly hō in ista. hō qui est fuit vt patuit in pmo argumento. Sed hoc est verum q nullus terminus qui restringitur restrictōe materiali tñ supponit fm statū. Correlarium dicēdo sic. antichristus pōt ēē z ille erit ly antichristus ampliatur z ly ille non. qd nō habet significatū correspondens. zc.

Correlariū dicēdo sic. ille homo currit ly homo restringitur rōe modū significandi cēntat. qz solū pro vno supposito. Etiaz rōe modū significandi accidentalit^r. i. min⁹ pñcipal⁹ qd solū. p vir⁹ stat. ex quo ly ille masculinū genus recipit. ex octauo methaphisice. Correlarium. dicendo sic. passer albus volat. ly passer restringit. Er dicit aristotelis in de anima libus quod visus est passer albus. Correlariū. restrictio topicalis bene stat cū statu. Et sic ly homo in ista. hō est species supponit fm statum Nec sequitur ptra. dato q sint solū tres tales termini hō hō hō z multi hoies qd hoc nō ē fm eūdem pceptū. Correlariū. stat alquē tñinum in vna supponere fm statū z eūdem in alia ampliari. Et in illa in q supponit fm statū supponit p pluribz qz in illa i qua ampliatur. vt ly hō in illis duobus homo q potest esse fuit z homo fuit. Et tantum de statu.

De restrictionibus.

Trum diffinitio restrictionis sit bona.

Ad qd valeat restrictio

Notandum p qoe q materia restrictionis valet ad saluandas
firmitates et falsitates pponi. naz illa. e. pa. null' hō ē mulier
q alias nō possit saluari. Etia valet ad pñas et oppōes
v' illa pñā nō valet. hō q nō currit currit. g. aliq's hō nō

Restrictiois diffinitio

currit. Sitr nec illa. hō currit g. aliq's hō currit. etia iste non opponunt.
hō currit. null' hō currit ppter restrictionē q ē in vna et nō i alia. Se
cūdo notandū. q diffinitio est marfilij de qua qrit qd. et talis. Suppō
fmini restringibil' p pauciorib' suppositis q supponeret fm statū. ppe
adueniens restrictiū. Et illa diffinitio de rigore nō valet. qz seqret q ille
terminus hō i ista. hō iustus saluabit in casu in quo solū iaz eēt decem
hoies iniusti et postea fierēt cētum hoies iusti nō restringeret. qz nō sup
poneret p pauciorib' suppositis q supponeret fm statū. qā fm statum
solū supponeret p decē hoib' respectu copule de pñi. et tñ iā supponit p
centū hoibus. Quod aut restringat pz. qā non supponit p istis decem
hoibus. et tamē deponēdo ly iustus tunc supponeret statim p eis. Idēz
est de ly homo in ista homo albus currit. Sit casus q iam sint decē ho
mines nigri et postea fiant centūz albi tunc ly hō non supponeret p pau
ciorib' ppter ly albus q supponeret fm statum. qā fm statūz suppo
neret p illis decem solum respectu copule de presenti. Et tamen euz ly al
bus supponit p centū hoib'. Scdō diffinitio nō valet. qz diffinitio ignoti

Intellect' diffinitiois

per eque ignotum. ex quo in diffinitione ponitur restringibilis. Debet
ergo sic intelligi cum diffinito. Restrictio est suppositio termini pro
paucioribus suppositis vel ad pauciores differentias temporum ppter
aliquid additū q sine tali supponeret. vt ly homo. ibi. homo albus cur
rit. Et illa diffinitio pcedit fm cōmuniōē viā que tenet qz verbū signifi
cat cū tpe seipo. Quia tenēdo oppositū tñ oportet qd dicat in diffinitōe
ppter aliquod additū qd non puenit pāse rōe copule. Quia si non ad
deretur ista particula. sequitur q ille terminus hō restringeret in illa. hō
in tempore presenti est animal. put ly in tempore presenti determinat co
pulam. quia supponit solū p hoibus qui sunt. et tamen deponendo ly in
tempore presenti supponit p quolibet hoie qui est fuit erit potest ēē vel
potest imaginari esse. quia tunc copula ēē absoluta a tēpore. ex quo non

**Restrictio ē duplex. f.
Materialis**

ponitur secum expresse talis conceptus tpalis. Et ex hac diffinitione pa
tet q duplex est restrictio scilicet formalis et materialis. Restrictio mate
rialis est suppositio termini pro paucioribus suppositis propter aliq's
additū q sine tali supponeret. Et debet capi ly paucioribus impro
prie non vt presupponat suum positium. quia si caperetur ppter seq
retur q ly pars in illa non restringeretur. pars pporcionalis est qz ly ps
non supponit p paucioribus proprie. qā supponit p infinitis. ex quo in
finite sunt partes pporcionales. Sz supponit pro paucioribus impro

Diffinitio Restrictōis

p^{ri}c. i. non p^o omibus p^o quib⁹ supponeret dēpto ly p^oportionalis. Cor^o
 relariū. Non d^o dici in diffinitōe p^opter aliq^o sibi additū. q^oa sequeret q^o
 ly hō ibi non restringeret. sortes cras erit homo p^o ly cras ad^o supponen^o
 duz p^o hoie q^o erit cras q^oa nō additur sibi s^o copule. d^o ergo dici p^opter ali^o
 quod sibi aut copule additū v^ol potest totū omitti videlicet sibi aut copu^o
 le. Et est ratio. q^o p^odicatū d^o verificari mediante copula taliter deter^o
 minata z non subiectū. vt dictū est circa illud sophisma. omne creans ne^o
 cessario est deus. Correlariū. solum termini cōmunes restringuntur
 hac restrictione materiali videlicet z nullus terminus discretus z termi^o
 ni cōmunes respectu oim copularum sunt restringibiles. de presenti hō
 albus est. de p^oterito. hō alb^o fuit. de futuro. homo niger erit. de potest.
 homo sortes pōt esse. S^o ly hō in ista hō albus p^o eē nō restringitur. q^o
 supponit p^o quolibet suo supposito q^o q^olibet homo pōt eē albus. de ima^o
 ginatur. hō sortes imaginat^o zc. S^o restrictō formalis e^o sup^o termini
 ad pauciores differentias t^opm p^opter aliq^o additū q^o sine tali supponeret
 Et tenendo q^o verbū non significet cū t^ope seipso iterum ponat illa p^oticu^o
 la q^o nō puenit rōe copule p^oecise zc. Et capitur iterū ly pauciores im^o
 proprie p^opter ly sortes. ibi. sortes qui fuit est animal q^o restringitur z tū
 non supponit ad pauciores differentias t^opm. p^orie loquendo sed solum
 supponit ad vnam. Et ly homo in illa. homo qui est fuit animal absol^o
 uendo copulam minus principale non restringitur restrictione formali:
 quia non supponit ad pauciores differentias t^opm. Correlariū. Idē ter^o
 min^o restringit restrictōe materiali z formali p^o idē signū. z cū h^o sup^oōit
 fm statū p^oz de ly homo in ista. hō qui est fuit al^o. Arguitur. si diffini^o
 tio staret sequit^o q^o ille terminus asinus in illa. asinus cuiuslibet hominis
 currit restringeretur. probatur q^o ly cuiuslibet est signū sup^oōnis z res^o
 strictionis. ergo restringit ly asinus. p^ons aut falsum est. q^o asinus in to^o
 to non supponit. Confirmatur. Sequitur q^o ille terminus albū in illa
 albū hac albedine currit restringeretur demonstrando albedinem vt sex
 vel octo per totam diffinitionē. p^ons autem falsum est. q^o tūc etiā in ista
 deberet restringi. album hac albedine pōt esse. Et itē sequitur q^o ly
 animal restringeret in ista. hō fuit aial quod est. Ad p^oimū argumen^o
 tū p^ocedit q^o ly cuiuslibet sit signū sup^oōnis z restrictōis. s^o nō sequit^o
 q^o ergo restringat sicut in p^oposito capitur restrictio. S^o sufficit q^o quan^o
 tū eēt ex parte sui. S^o tū ly cuiuslibet natū esset restringere ly asinus. z h^o
 est fm in casu viz q^o eēt decē homines z quilibet haberet vniū asinum
 p^oziū. z cum hoc eēt asinus qui p^o vna hore parte esset sortis z ille vēde
 ret eū p^o secunda parte hore platonī. z plato venderet eum pro tertia par
 te hore cicroni vsq^o ad decem homines fm decem partes hore tūc ly as
 nus restringitur. z sic non valet p^ons. quilibet asinus cuiuslibet hominis
 currit. ergo quilibet asinus hois currit. Ad secundū respondetur cō^o
 cedendo assumptū z negando q^o ergo in ista. albū hac albedine potest
 esse. q^o in secunda ly albū supponit p^o q^olibet suo supposito. Ad tertiū
 p^ocedit q^o ly aial restringat restrictōe formali q^oa iam supponit solum pro
 aiali q^o d^o s^o deponēdo ly q^o est supponeret p^o quolibet aiali. quod fuit.

Formalis restrictio

Arguitur pmo

Secundo

Tercio

R. Ad p^oimū

Ad secundum

Ad tertiū

**Totale subiectū non
restringitur. zc.**

**Triplex restrictio
Prima
Secūda
Tercia**

**Triplicia signa restr/
ctiua**

Correlariū. Ly homo in mentali illius. homo albus cadit etiam re/
stringitur. Sz quando dicitur tñ significat naturalis pprie z a tali signi/
ficato termin' nō restringit. Rñdetur q̄ vez est nec restringit a signifi/
cato sed a suppositis ad supponēdū p paucioribz q̄ sine addito suppo/
neret. **Correlariū.** Nunq̄ totale subiectū restringit nisi in duob' casu/
bus. Primus in restrictōe formali. vt homo qui est fuit aial. Sedus
in ppoibz pregnantibus. vt oē aial pter hoien ē irratiōabile. **Cor/
relariū.** Sincathegorema hz restringere vt ly nullus in ista. nullus hō
est mulier. **Correlariū.** Aliqua est restrictio quo ad pceptū tñ vt hō
pictus est. capiēdo ly pictus large z talis est restrictio topical' zvt sic nō
est ad p̄sens. Alia ē restrictio quo ad suppositū tāti. vt hō albus currit
sicut in pposito. Alia ē quo ad suppositū. z quo ad pceptū sū. vt hō est
pictus capiēdo ly pictū stricte vt nō extendat se ad sculptū et scriptū. tūc
est restrictio topical' z etiā restrictio materialis vt in pposito. **Corre/
lariū.** Aliquis terminus restringit restrictione formali z cū hoc topicali
.i. restringit quo ad pceptū. z cū hoc ad pauciores differentias tpm. vt
ly hō in ista. hō qd ē fuit species. **Correlariū.** mutatio rei adextre mul/
tum facit ad restrictionem. quia talis multū facit ad suppositionē. z re/
strictio attenditur penes suppositionē. ergo. **Correlariū.** Dant' duo
termini sinonimi quoz vnus restringitur z alter nō. z ille qui restringit
supponit pro pluribus q̄ ille qui non restringitur vt ly homo in ist' dua
bus. hō qui potest esse fuit. z homo fuit. **Correlarium.** Aliqd restrin/
gens restringit ratione modi significandi essentialis vt ly fortes in illa.
homo fortes currit. Aliud restringit ratione modi significandi min' p̄n/
cipalis z accidentalis. vt nullus homo currit. quidam homo currit.
Aliud autē restringit rōe vtriusq̄. i. tā ratione minus principalis q̄ essen/
tialis. vt ly ille in ista. ille homo currit. Sitr ly albus in illa. hō albus
currit. Et tantū de materia restrictionū

De alienationibus.

Utrum diffinitio alienatōis sit bona Pro
ista questione est notandum. q̄ diffinitio
de qua querit questio non ponitur a marfilio. sed ab eo be
ne ponuntur alique regule de alienationibus que regule
faciliter habentur habita diffinitōe alienatōis que cōter

Diffinitio alienatōis talis est. Alienatio est acceptio termini in ppōne capti fm certū modū
significandi totale suūz non supponētis ppter aliquod additū sine quo
tamen actu supponeret captus fm eundem modū significandi totalem.
Dicitur acceptio p genere diffiniti z nō dī suppositio. qz alienatio nō est
species suppositionis. sed est termin' p̄uatiue opposit' ad eū. Dī ppter
aliquod additū. z nō dī dicit ppter aliqd sibi additū. qz dicēdo sic. homo
cras erit antichristus. ly antichristus alienatur p ly cras z tamen nō ad/
ditur sibi. Sic etiam dicēdo sic. fortes cras videbit antichristus ly vi

De Alienatione

debet alienari per ly cras et per ly antichristum. quia sic etiam ly antichristus alienatur per ly cras. quia ly antichristum etiam debet verificari mediante copula sic determinata. Et sic non solum predicatum debet verificari mediante copula taliter determinata sed etiam per predicatum. sed ly cras per crastina die supponit. Et non debet dici in diffinitione cum quo non supponit. quia ille terminus homo in ista. homo et chimera currunt non alienatur. et cum illo termino chimera non supponit. Dicitur sine quo res. quia ly adam in ista non alienatur adam rudibilis currit. quia deponendo ly rudibilis adhuc non supponit. sed in ista alienatur adam qui est fuit. per ly qui est. Dicitur casus per finem eundem res. quia dicendo sic. homo vivus est pictus. ponendo quod solus sint homines picti et nullus vivus. adhuc ly homo non alienatur per ly vivus licet non supponat propter ly vivus. et deponendo ly vivus statim supponeret ut in ista. homo est pictus. tamen post hoc non caperetur in eodem modo significandi in quo prius capiebat. Et tenendo quod verbum significet cum tpe per conceptus tales tunc debet dici in diffinitione propter aliquod additum quod non est differentia temporalis vel conceptus. vel quod non puenit ratione copule. quia ly adam in ista. adam in tempore presenti fuit adam. non alienatur per ly in tpe presenti put determinat copulam. Sunt autem tres regule Aristoteli in quibus datur significare alienationem. Prima determinatio non supponens posita in propositione non existens purus adiectivum nec includens syncategorema. hoc est existens determinatio pure cathegorematica addita suo determinabili alienatur ipsum. ut tunica ade est. pes chimere est. Dicitur posita in propositione. quia extra propositionem non est alienatio. Dicitur non existens purum adiectivum propter ly albus in illa. homo albus currit. quia illa adiectiva pura posita in propositione non alienatur. Dicitur existens pure cathegorematica. quia dicendo sic. fortes currit in domo ly in domo non alienatur ly currit. licet non supponat. quia prepositio cum suo casuali non supponit tamen non alienatur ipsum. quia non est determinatio pure cathegorematica quia inducit syncategorema. Secunda regula Negatio infinitas ad dicta termino alienatur terminum quem infinitat. id est. facit quod totum aggregatum ex tali negatione infinitate tenta et tali termino infinitato supponit per alio quam pro illo pro quo talis terminus infinitatus se solo supponit. ut dicendo sic. non homo currit totum aggregatum per nullo homine supponit. Et per infinitari in proposito debet intelligi. id est. distribui. dummodo talis terminus sit communiter tentus. et sic dicendo. fortes est non omnis homo ly homo non infinitatur per negationem. nec ly fortes in illa infinitatur. non fortes currit. quia non est terminus communis commiter tentus. Tertia regula Omnes duo termini descripti actu non supponentes per eodem possumt se mutuo a sua suppositione alienare mediate vel immediate. Et non valet ista regula ratione ly mutuo quia non quilibet alienatur alium. Dicitur mediate propter terminos descriptos qui non possunt se immediate mutuo determinare. ut homo alinus. et homo lignum. Sed mediate. ut homo est alinus currit. homo qui est lignum currit. Dicitur immediate ut homo chimereus. homo alinus. His regulis tribus habitis facile solvantur argumenta per diffinitionem fabricata. Patet ergo correlari quod

Prima regula

Secunda regula.

Tertia regula.

Quilibet termin⁹ pot⁹ libet terminus mundi est alienabilis in significatōe sua ultimata vel nō est ampliari.

ultimata quā actu habet. vt chimera que est homo imaginatur chimera existens fortis intelligit. capra existens asinus mouetur. homo qd est hu est species. et sic de alijs. Patet consequenter q in omnib illis ppositiōib⁹ est alienatio. cecus videns currit. cecum videntem oportet currit. put est adiectiuum cum suo substantiuo. Si aut est regens et rector tunc nō. chimera que est alba imaginat. Sic etia in illis in casu in quo essent solum mulieres. Nullus homo currit. aliquis homo currit. Sic etiam asinus iohannis currit. put nō habet asinum. petrus q est omnis homo currit. iohannes qui est asinus imaginarius est homo. ens qd ē omnis creatura currit. capiēdo ly omnis distributue. qz si ly ens caperetur transcenderet et ly omnis collectivē. tunc nō esset alienatio. surd⁹ audiens currit. canis qui volat est latrabilis. ethiops albus currit. barbarus australis currit. homo albus et niger currit prout ly et caput specificatiue. secus esset si caperetur copulatiue vtl copulatiu. et in plurib⁹ pariter. Correlariū. Illa pna Ille termin⁹ alienat. ergo nō supponit nihil valet si ppones sunt multiplices: vt patet de ly asinus in illa. asinus risibilis currit. capiēdo ly risibilis in genitiuo. Si aut ppositiōes non sunt multiplices bene valet. Correlariū. Non sequitur. Ille terminus alienatur in ista ppositiōe. ergo alienatur. quia si talis termin⁹ esset replicatiue in plurib⁹ ppositiōib⁹. Correlariū. Ly est in ista ppositiōe homo est animal non alienat. licet non supponat. et deponendo ly animal actu supponeret. tenēdo aut q verba sint simplicia tūc non alienatur. quia non est acceptio termini. quia ly termini capitur p termino categorematico. modo ly est in predicta est sicut categorema. Correlariū. Dicendo sic. Asinus mortuus est. capiēdo ly asin⁹ connotatiue tunc fm Varisiliū alienatur. quia non supponit. et deponendo ly mortuus tunc supponeret. Sed capiēdo absolute tunc supponit p partiali asino. Etiam fm Varisiliū. quia ille est mortuus quando moritur vnus totus asinus p prima medietate hore. Et capiēdo tempus connotatiue. secus est si caperetur absolute. Correlariū. Un⁹ terminus sinonimus alienat alterum. vt henricus qui erit henricus est in casu quo sit primum instans non esse henrici. et hoc non est incoueniens quando sit cum differentia temporali. sed sine hac non potest hoc fieri. Correlariū. In illa vel consimili ppositiōe sunt omnes proprietates logicales. de quibus fm ordinem supra dictum est. videlicet Suppositio. ampliatio. appellatio forme et rationis. status. restrictio. et alienatio. vt homo rudibilis vtl asinus hominis qui est cognoscit venientem. Et tantum de materia alienationum.

De consequentiis Prima qd

Tractatus primam par

tem consequentiarum queritur Utrum definitio consequentia posterior sit bona. Notandum primo qd iste est specialis tractatus logice in quo tractatur de consequentiis quod una propositio ad alias vel ex alia nata est sequi. Secundo notandum qd definitio de qua queritur questio est Parsi. et talis. Parsi

habens anis et consequens et nota illationis con-
sequentis ex antecedente tanq[ue] partes principales sui. Et illa definitio de rigore non valet. q[ui]a capiēdo anis et p[ro]p[os]itio large. tunc debet addi ad definitio[n]es et suū p[ro]sequens. v[er]o est q[ui] Parsi. cepit anis et p[ro]sequens stricte. et ergo non addidit ly suū. Sed hugo cepit large. q[ui]a addidit ly suū. Secundo non valet. quia definitio ignotum p[er] e[ss]e notum. quia ita ignotum est quid sit antecedens et consequens sicut p[ro]sequētia. Pro quo sciendum q[uo]d isti termini antecedens et consequens capiunt dupliciter scilicet large et stricte. Antecedens large est propositio vel oratio p[ro]p[os]itio proportionis Anis large naturalis ex qua cum nota illationis natum est sequi consequens. Sed cōsequens large est propositio vel oratio p[ro]p[os]itioni proportionalis que p[er] notam illationis nata est sequi ex antecedente. Sed antecedens stricte est Anis stricte. p[ro]p[os]itio vel oratio p[ro]p[os]itio proportionalis ex qua cum nota illationis actu sequitur consequens. Sed consequens stricte est p[ro]p[os]itio vel oratio p[ro]p[os]itioni proportionalis que p[er] notam illationis actu sequitur ex antecedente Correlariū. Ista p[ro]p[os]itio vel p[ro]p[os]itio homo currit se solo posita non est antecedens. Correlariū. In p[ro]sequentiis rationalibus illud q[uo]d p[re]cedit notam rōnalem est anis. Sed illud q[uo]d sequit[ur] est p[ro]p[os]itio. v[er]o homo currit. ergo animal currit. Sed in p[ro]ditionali et causali illa p[ro]p[os]itio q[uam] mediate additur note causali vel cōditionali est antecedens et q[uam] mediate additur est p[ro]p[os]itio. v[er]o si hō currit animal currit Correlariū. Nō omne antecedens et p[ro]p[os]itio est negandū v[er]o patet de oratiōib[us] p[ro]p[os]itioni proportionalib[us]

Secundo notandū q[uo]d nota illationis est signum syncategorematicū Nota illationis ratione cuius ad veritatem p[ro]p[os]itionis cuius est copula principalis q[ui]ntum est ex parte sui requiritur q[uo]d p[ro]p[os]itio bene sequat[ur] ex antecedente. v[er]o si quia ergo ideo igit[ur] &c. Et sic de tribus speciebus p[ro]p[os]itionum hypotheticarum dant note hypotheticales. v[er]o cōditionali causali et rōnali. Correlariū Illa p[ro]p[os]itio est bona. cōsequentia est. ergo nota illationis est. si p[ro]p[os]itio solū est p[ro]p[os]itio in ordine ad eius mentalem. quia semp[er] in mentali est nota Si aut[em] tenetur oppositum tunc nihil valet. in casu in quo ly a esset et significaret cōsequētia. Correlariū. Illa signa. si q[uo]d q[uo]d sunt diuersar[um] spec[ies] i[n] esse notaz. q[ui]a d[icitur] veritate p[ro]p[os]itionū q[ui]ntum sunt copule principales nō requirit idem. Et sic aliud est dicere. illa signa sunt eiusdem speciei in esse et q[uo]d in esse notaz. Correlariū. Quāq[ue] in aliqua p[ro]p[os]itione hypothetica ponitur plures note hypotheticales q[uam] partes materiales tunc talis p[ro]p[os]itio sit p[ro]p[os]itio plures et nō hypothetica. Correlariū. large capiēdo

¶ Sumantur conce-
ptus pñe.

Consequētia hic diffi-
nit a posteriori

In intellectus diffinitio
nis pñe

Quā añs dī habere su-
um cōsequens

Regula ad sciendum
q cōsequētia sit bona
vel mala.

omnes pñas tam bonas q̄ malas. z pueniunt in hoc. q̄ oēs sunt ppo-
nes hypothetice habentes expresse vel implicite añs z pñs z notam illa-
tionis. Sed stricte capiendū tūc pceptus sumit a pñe. z sic signifi-
cat bonas pñas solum. quia omnes tales pueniunt in hoc q̄ consequens
bene sequat ex antecedente. Correlatiū. Quicqd̄ equiualeat psequen-
tie est pñe. quia habent eandem mentalem z metālis est pñe. ḡ vox vel
sequeñtie dat a posteriori penes accidentalē vīz vt añs z pñs z notā q̄
vt ponit nō valet ex causis supra positis. Etiam sequeret in casu q̄ si ly
a valeret tantū sicut homo currit. ḡ aīal currit. non esset pñe. Sic etiam
illa forte corrente sortes mouetur. quia nulla earum habet antecēdes z
psequens nec notam illationis. Debet ergo sic poni diffinitio cū dif-
finito. Consequētia est ppo hypothetica habens expresse vel implicite
antecedens z suum pñs z notam illationis illat uentam z affirmatā
consequētis ex suo antecedente tanq̄ partes principales sui vel metā-
lis sibi correspondentis. Dicitur p genere diffinitio ppositio hypothetica
quia nulla categorica vt sic est consequētia. Dicit implicite ppter ly a
in casu posito. Similiter forte corrente sortes mouetur. Dī habēs an-
tecedens z suum pñs. Pro quo est sciendum q̄ illud añs dicitur ha-
bere suum psequens qñ oppositum cōtradictorium pñtis vel eius in-
dicatiue repugnat añcedenti. hoc est tantum dicere qñ oppositum con-
tradictorium pñtis vel eius indicatiue positum in copulatiua affirma-
tiua cum añcedente vel eius indicatiua cōstituit pponem copulatiuā im-
possibilem. vnde hoc nō est bona pñe. homo currit ergo asinus currit.
quia oppositum contradictoriū consequētis non cōstituit ppositionē
copulatiuā impossibilem cum añcedente. quia illa est possibilis homo
currit z nullus asinus currit. Sed hec est bona cōsequētia. hō currit ḡ
animal currit. q̄ illa est impossibilis. homo currit z nullum aīal currit
quia ptes nō pnt simul stare in veritate. Dī vel eius indicatiue ppter il-
las vel cōsimiles. si fortes curreret sortes moueretur. Dicit notā illa-
tionis ppter disunctiuā z copulatiuā. Dicit illat uentā ppter illaz.
Si ueneris ad me dabo tibi equū. capiendū ly si cōuentiue. Dicit affir-
matam ppter illā homo currit nō. igitur deus est. Dī vel metālis sibi.
zē. ppter ly a in casu p̄dicto. Correlatiū. Aliud est dicere. Hec ppo in-
fert aliam z hec ppo infert ab alia. q̄ inferre attribuit antecedenti. Sz
inferri attribuit psequenti. Et est sciendū q̄ ex illa differeñcia facile q̄s i-
telligere potest z scire que pñe sit bona z que mala. Quicūq̄ cōsequē-
tia alicui pponitur Si uelit scire an sit bona vel mala sic efficiat. recipiat
contradictorium pñtis z ponat ad copulatiuā affirmatiuā cū antee-
dente. z si talis copulatiua erit possibilis tūc psequētia que fuit sibi p-
posita nihil valet. Si aut talis copulatiua erit impossibilis tunc ipā cō-
sequētia fuit bona. Et hec ē regula infallibilis penes quā iudicaf bo-
nitas vel malicia cuiuslibet pñe. Correlatiū. Hoc ē bona pñe. ex eo
q̄ sortes ē rōnalis ipse est homo. z ly ex eo z p eo sunt pñticiōes; causales.

De conse. primū Sophis.

circūlocute Correlariū. Ponendo q̄ solum sint tres species p̄positio
nis hypoteticæ. tūc p̄ne sicut cōiter formant vt hō cutrit. ergo aīal cur
rit. nō sunt p̄ne. q̄ vt sic nota est ly et. z illo modo cōsequentiæ soluz for
mant in conditionalibus. Correlariū. illa Si veneris ad me dabo
tibi equum nunq̄ est p̄na. q̄ nō habet aīas. q̄ oportet oīno aīas esse. p̄
positionē stricte capiēdo ly aīcedēs. Etia illa p̄pō nunq̄ habuit signi
ficationem p̄positionalē. nec De. his. posuit eā p̄ exemplo. sed illam pos
uit. si venies ad me dabo tibi equū Correlariū. in libris clausis etiā
sunt p̄sequentiæ. z nō oportet q̄ q̄s actu aduertat. sed sufficit q̄ actu seq̄
tur. Correlariū. Nō sequit. ioh̄ inces est amans vinū. igit ioh̄ ānes ē
amans vini. q̄ si iohannes nō haberet habitum amādi vinum. s̄ actu
amaret vinū. aīas esset vez z p̄ns falsum. Nec ecōuerso valet vertendo
casum solū. Nec sequit albedo est alba igit hō est asinus. q̄ oīs res mū
di p̄ter deum pōt albificari. Nec sequit. Dis hō aīal non est. ergo oīne
aīal homo nō est. q̄ si esset solū vnus hō z multa bruta. Sed bñ seq̄
tur. omnis hō est fortis. ḡ plato nō est aīal. Sitr bñ sequit. q̄cquid nō ē
homo est aīal. ḡ quicqd nō est aīal est homo Correlariū. Ego asinū
video. ḡ ego video asinum. Sitr ego hoīem video. ḡ ego video hoīem.
si ly asinū z ly hoīem capiunt absolute bñ valent. Si aut p̄notatiue tūc
nō. in casu in q̄ p̄ prima medietate viderē vnā medietatē hoīs vel me
dietatē asini z p̄ secunda alterā medietatē. Sitr nō sequit. fortis nō
est hic. ḡ fortis nō est vbiq̄. in casu in q̄ deus destrueret locū demonstra
tium z replicatiue poneret fortē in quēlibet locū. aīas esset vez z p̄ns fal
sum. Ultimo nota q̄ iste tractatus p̄ns p̄tinet etiā ad p̄cernendū s̄
veritatibz z falsitatibz p̄positionalium. nā omnis p̄positio vera sic se habet
q̄ nunq̄ ex ea sequit alia p̄positio falsa in bona p̄na. nisi etiā sit vera. et
oīs p̄positio est falsa ex qua in bona p̄na sequit alia falsa. Et est tractat⁹
distinctus ab alijs tractatibz logice. q̄ s̄c̄ arguitiue ex subiecto z p̄p̄ia
passione specialibz. Nam ille terminus p̄sequentiā p̄ termino secūde in
tentiois acceptus est subiectum p̄sentis tractatus. et eius p̄p̄ia pas
sio est illatiuum p̄ns ex suo antecedente. Et habet demonstrari de suo
subiecto sicut in alijs visum est. zc.

Dedat aliquas cō.
sequentiās

Ad quid p̄ns tractat⁹
tus valeat.

Sophisma.

Si nihil est aliquid est. Pro sophismate Nota q̄
ip̄m est hypotetica species conditional affirmatiua in nulla materia sed
ambe partes in materia naturali. z nullam p̄trariam neq̄ subalternā
tam habet sed alias oēs oppositas. z in ambabz p̄tibz ly ens est p̄dica
tum. Secundo notandū. q̄ ly si capis quatuor modis. Primo modo Si capis q̄tuor mo
abnegatiue. z valet tantū sicut negatio neganter tenta. vt ibi. si his diez dis. Primo
bus erit m̄z z pluuia. i. nō erit. Etiam ibi. si introibit in requē meam
id est non. Secūdo capis cōditionaliter illatiue. vt in sophismate. Ter Secundo.
tio cōditionaliter cōuentiue. vt si venies ad me dabo tibi equū. Quar Tertio
to causaliter. vt si deus est anim⁹. i. q̄ deus ē anim⁹. Et pōt addi quin Quarto.

Probabile sine cathegore/
ma mixtum

R. ad sophisma
Primus

Secundus

Tertius.

Quartus.

**Sophisma est conse/
quens materialis.**

tus modus scz put capitur conditionate. vt quando claudit inter par/
tes extremi z tunc facit vnam de conditionato extremo. vt hō si est albus
currunt. ois ppō si est falsa est impossibilis. Tercio notandū. 2° y nihil
est sine cathegorema mixtum pprie z includit actus distributū scz nullū.
z cōceptum ens. z siue includat negationē neganter tentā siue infinitā/
ter tentam z conceptū ens siue transcendenter siue nō transcendenter ca/
ptū p nullo supponit. z hoc nō ponēdo puncta. Si autē ponunt tūc ca/
piendo negationē inclusam infinitāter z cōceptū ens transcendēter tūc
supponit p pūcto indiuisibili. qd de tali vey est dicere. hoc ē non entia.
Et hoc nō est de rigore. qd nullus terminus includit ly ens nō trāscen/
denter nisi hoc verbū sum vel eius pdeclinū. Ad sophisma rūdet q
ipm habet qtuor sensus. Primus capiēdo negationē inclusam in ly
nihil neganter z nullam copulā absolūendo sicut de rigore fit. ex qd copu/
le de rigore important tēpus. sophisma in illo sensu est mala pna z fal/
sa z impossibilis ppositio. qz m casu in quo nullum tempus fit. vt cras
nullū tempus fieret. anis esset verum z cōsequens falsum. Secundus
sensus Si copula absoluit vel in antecedente vel psequēte qualiter tēpū qz
capiat negatio inclusa sophisma est vey z necessariū. qz est bona pna. ex
quo omnis cōditionalis bona cōsequētia est vera z necessaria ppositio.
Si enī absoluitur in antecedente. anis est impossibile z ad tale sequitur
quodlibet. Si autē in psequente pns est necessariū z illud sequit ad qd
libet. Tertius sensus capiēdo negationem in antecedente infinitāter
sophisma est vey. qz cōditionalis bona cōsequētia. qz anis vt sic est im/
possibile z cōsequens est necessariū capiēdo saltem ly ens eodē mō vey nō
transcendēter. Quartus sensus. capiēdo negationē infinitāter in/
clusam in ly nihil. z primū ly ens capiēdo transcendenter et scdm non
transcendēter. z tertiū itēz transcendenter. sophisma itēz est vey qz pns
est necessariū. Sed vt sic anis est vey de populo vel turba. Et nota q
sophisma est pna materialis. z illa non est secū eiusdem forme. si nulla
chimera est chimera. aliq chimera est chimera. qz multo plures termi/
inducunt in ly chimera qd alibi. z ista nihil valet. Sed illa est eiusdem
forme cū ea. si nullū a est a. aliqd a est a. Et significet ly a chimerā incō/
plere. Correlariū. Dē qd potest esse pōt intelligi. sed nō ens pōt in/
telligi. q nō ens pōt esse. Minor pbat p philosophū. iij. de ania. z cō/
mentatorē nono methaphisice. Dicat q sit bona pna. sed minor ē falsa.
Correlariū Impossibile nō est significabile simplici pceptu. i. chime/
ra nō pōt vnuoce z incōplexē significare oēs chimeras imaginabiles.
Ratio Aristo. iij. de anima. qz ois intellectus simplex debet esse vera. i.
ql bet conceptus nō pure adiectiualis debet supponere ad pōt. mō chi/
mera nō potest supponere ad potest. Correlariū. Nō sequit. hoc vel
hoc nihil est. z hoc vel hoc aliqd est. qd aliqd nihil est. demonstrando p
primū hoc adam. z p secundū respondētē. qz mediū in nulla pmissa/
rum distribuit. Et qn maior pbat hoc nihil est. qd hoc vel hoc nihil est.
neget pna. qz debet sumi cōstantia. Sed bene sequit. aliqd nihil est. ex/
qo nihil est. quia qns est falsum. Et qn pbat sic. adam nihil est. ergo

De conse. secūda qō

aliquid nihil est ab inferiori ad superius negative. Dicat q̄ debeat sumi
constantia inferioris Correlariū. Bū sequitur aliquid esse est falsum. **Declarat consequentia**
hec est falsa aliquid est. q̄ de rigore aliquid esse capit materialiter. Si autē as sopbilis
capit psonaliter tūc nihil valeret. q̄ posito q̄ cras nō sic illa p̄p̄ aliquid ē
nec eius sinonima. aūs erit vez z p̄is falsum Correlariū Bū sequit
tur. nihil esse est vez. ergo nihil est. z hoc capiēdo ly nihil esse psonaliter
Si autē capit materialiter tūc nō valet cōsequētia. q̄ si illa nihil est im
poneret ad significandū sinonime cū illa homo est aial. aūs est vez et cō
sequens falsum. Correlariū. Nihil fuit qd̄ est. ḡ nihil est. Si differē
tie tpales nō sunt ptes extremoz arguit ab amplo ad nō amplū cū dī
stributione ampli. Si autē sunt ptes extremoz tūc nō valet. q̄ si eēt pri
mū instans esse omnū rerum mūdi. vel cuiuslibet rei mūdi. aūs eēt ve
rum z p̄is falsum. Correlariū. Nihil qd̄ est fuit. ḡ nihil qd̄ fuit est.
nō valet. q̄ si esset primū instans esse totū mūdi. Idem est ibi. nihil qd̄
est fuit. ḡ nihil fuit q̄ si nullū tps esset. Correlariū. Nō sequit Si ni
hil est aliquid est. ḡ si aliquid est nihil est. nec tenet p̄ia. noia z p̄ba trans
posita idem significant. q̄ variat modus determinādi hui⁹ qd̄ est si. q̄
in antecedente terminat in illā nihil est tanq̄ in aūs. Sed in p̄te termi
nat in eandē tanq̄ in cōsequēs. Correlariū. Nō sequit. Si nihil mo
uet nihil ē. q̄ in casu q̄ deus cōservaret motū locale hodiernū qui ē tps
sine subiecto vel cras crearet tps sine subiecto qd̄ moueret. Patet et
go q̄ bene sequit. nullus alin⁹ hois currit. ḡ nullus hois alin⁹ currit. &
iniliter bene sequit. alinus hois nō currit. ḡ hois alinus nō currit. Sz
nō sequit. hois alinus nō currit. ḡ alinus hois non currit. in casu quo
sint duo hoies q̄ vnus habet duos asinos currentes. z alter nullū ha
beat. antecedens est vez z p̄sequens est falsum. Correlariū Non seq̄
tur. cuiuslibet hois alinus currit. ḡ quilibet alinus hois currit. in casu
in quo sint duo hoies q̄ qlibet habeat duos asinos vnū currentē z ali
um quiescentē. antecedens est vez z cōsequens falsum

Utrum mala consequentia sit consequentia Motā

dum q̄ illi termini bonum z malum non debent capi pro bono vel ma
lo moraliter nec entitative. Sed debent capi p terminis secundarū in
tentionum prout attribuuntur consequentijs. Dicit tamen Hugo q̄
bonum et malum sint termini prime intentionis. et dicant bonitatem
sufficientiē et maliciā insufficientiē. Cum autem Aristoteles quarto
Metaphisice dicat Bonum et ens conuertuntur. cepit bonum entita
tue. Secundo nota q̄ ille terminus consequentia capitur primo lar
ge. Et tunc diuiditur in cōsequentiā bonā z malā. z sumitur illa
conuenientia accidentalit. Quia consequentia bona et mala conue
niunt in hoc q̄ habent antecedens z consequens z notam illationis nō
curando tamen an consequēs bene sequatur ex antecedēte. Et isto mo
do predicatum non restringit subiectū Secūdo capitur ille terminus
cōsequentia stricte. sic est analogum seu equiuocū z cōsilio. q̄ p̄ prius

Bonus z malū q̄mō
capiantur.

Consequentia capitur
duplīciter.

et principaliter significat psequentiā bonā. p posterius autē et mē
nus principaliter significat pñā malā. sic pñā restricta restringit subiectū
ex vna pte regle topicalis sic idē est dicere pñā et pñā bonā. Correla-
rium. Termini mentales nō sunt analogi. qz quicquid terminus mē-
talis significat id idem naturaliter pprie significat et principaliter. sic au-
tem nō est de vocalibz et scriptis. Correlariū. Si ly cōsequētia a par-
te pñā capitur stricte. tūc questio sic conuertit. q bona pñā est mala
psequētia. Sed si capis large tūc sic. ergo pñā est mala cōsequētia.

Ad questionem

Ad questionem respōdet. capiēdo illum terminū psequētia lar-
ge put extendit se ad eq primo ad cōsequētiā bonā et malā questio ē
vera. Sed capiēdo stricte et circūscribēdo multiplicitates ppositiōnū
questio est falsa. quia valet tantum. mala psequētia est bona. Sed nō
circūscribēdo multiplicitates ppositiōnū itē est vera. qz tūc cō-
tra supponunt pro illa. nō deus est. igit homo est alius. Pro quo
est notandum q circūscribere multiplicatē pñōnum. et pñōnes nō esse
multiplices idem sunt et tantū est dicere. i. q nulla pñō habeat plures
mentales nō sinonimas. Sed nō circūscribere multiplicatē ppositio-
num. et pñōnes esse multiplices etiā idem sunt vtz q vna vocalis vel
scripta pñō habeat plures mētales nō sinonimas. patet q ly circūscri-
bere includit negatiōē virtualiter. Correlarium. circūscribēdo mul-
tiplicitatē pñōnum tūc idēptas materialis ppositiōnis nō attēditur
penes scriptum vel vocē sed penes eandem mētalem. et sic illa nō deus
est. tenēdo qz sortes capiat negatiōem neganter et plato infinitanter.
tūc nō est eadem ppositiō licet sit idem scriptum. sed habet plures
mētales. Correlariū. Quilibet significata q cadunt sup eadem con-
ueniētia essentiali adequata sunt eq principalia vt sortes et plato illius
termini homo. Correlarium Inter nulla significata inter que est cō-
ueniētia essentialis adequata est analogia logicalis pprie dicta. et idō
nō sequit. malus homo est homo ergo mala pñā est cōsequētia.

*Circūscribere multi-
plicitatē pñōnum*

Correlarium: Licet argumētatio sophistica sit argumētatio. tū nō
sequit. ergo mala pñā est cōsequētia quia argumētatio capis large.
et si pñā capis etiā large. pñā etiā elicit verum. Correlariū. Nō se-
quitur. falsa conditiōnalis est cōditiōnalis. q mala pñā est cōsequētia
nec est fide. quia ly cōditiōnalis vniuoce significat falsam et veram condi-
tionalem. sed sic nō est de ly cōsequētia. Correlariū. cōmentator octa-
uo phisicor. dicens q hō equoee extendat se ad hōiem sciētē et ignorā-
tem cepit equoocum p equoco methaphisicali. qz ille terminus habet plu-
ra significata methaphisicaliter quoz vnum accidentaliter plus perfu-
cit q reliquum. Correlariū. Hugo dicit q nulla mala cōsequētia
que ē est mala. q ly q est impedit restrictiōē huius? qd est mala cōmu-
niter nō tenet. sed sic intelligit nulla mala cōsequētia q est cōsequētia ē ma-
la. Consequēter notandū. capiēdo stricte istum terminum cōsequē-
tia. iste omnes conceduntur. cōsequētia est bona. omnis cōsequētia ē
bona. pñā ē mala. ois pñā est mala. mala cōsequētia ē pñā. nō cu cūseri-
bēdo multiplicatē ppositiōnum. et hoc virtute topicalis regule.

De cōseq. secūdū Sophis.

Sed non seqtur. ois p̄na est mala. ergo t̄m p̄na mala est p̄na. tener p̄na ab vti ad ei⁹ exclusiua in terminis trāspolit⁹. Quia equocatur terminū in rāspōitiōe. Nec seqtur in datū. ois p̄na est bona z consequentiā ē ma/ la igitur mala p̄na est bona. quia medium equiuocatur. sic facile solun/ tur argumenta p̄ra questionē fabricanda. Correlariū. illa p̄na non
valet quicqd videt a videt b. ergo quicquid videt b videt a. quia si fortes
z plato haberent eandem visionē z vltra hoc vnus videret aliqd qd alē
non videret. Correlariū. Nō sequitur. fortes est. igitur aliqs hō ē. in
casu in quo sexus virilis in forte mutaret in muliebri absq; depditiōe
alicuius partis. Nec sequitur. animal ē omis hō. ergo omne animal est
omnis homo. Sic ē vnus homo z multa bzuta. ancedens ēēt verum
z p̄ns falsum. Nec sequitur. albedo erit. ergo album erit. in casu in quo
q̄libet albedo p̄ hōrā staret sine subiecto. s; bñ seqt. hō ē oē al. g ois hō
mo est omne animal. Silr bñ seqtur. in dānubio ē omnis aqua. ergo
in dānubio nō est aqua. Correlariū. henricus studet hodie. ergo
hēricus studet quotidie. Respōdetur fm mar. q; bene valet. q̄a ly die in
clufum in ly quotidie distribuitur solum pro die p̄nti qui est. modo solū
illa dies est fm marsilium q; solum iste dies includit p̄ntem diem. Sed
fm burdanum non valet q; fm eum possumus vti toto anno pro tem/ pore presenti. z sic crastina dies etiam est dies in qua Henricus non stu/ det. quia magis dormiet forte.

Sophisma

Aliquid est. ergo aliqua propositio est. Notandum
tenendo q; solum sint tres species p̄positionis hypotēice tunc sophisma
sicut alia q̄libet rōnalis ē copulatiua. Sed adhuc ē. ppō ip̄possibilis. q̄a
prima pars erit vna p̄ditionalis sic. si aliquid est aliqua. ppō ē que ē im/ possibilis. q̄a est mala p̄na. Secundo nota. vāntur p̄pōnes de p̄ditio/ Non dat ppō d rōnali
nato extremo copulato disiuncto z causato extremis. sed non vānt de rō extremo sic de disiuncto
nali extremo. rō quia ly ergo non potest denotare aliquid nisi vnū sequi copulato zc;
ex alio. modo solum p̄pōnes sequuntur ad inuicem z non extrema. S;
ly quia quando facit vnam de causato extremo tunc denotat solam cau/ sam z non sequelam vnus ex alio. Tercio notandum q; ille termin⁹ Propō capis duplicat
p̄positio p̄suevit capi dupl'r q̄tum ad p̄positū s; p̄ p̄pōne a nob for/ mabili. ita capim⁹ in cōi nostra logica. Secūdo capitur p̄ p̄positione
a nobis non formabili. ita capiunt domini theologi. Et in re propo/ sitio a nobis non formabilis est deus gloriosus. Quis aut sit modus de
um essendi. p̄positionē considera egregium correlariū quod ponitur du/ odecimo methaphysice. Quicquid ē in deo est deus. q̄re omnis cognitō
ois scia. ois p̄cept⁹. omis ppō in deo existens est deus met gloriosus. et
sic deus est propositio vera falsa possibilis ip̄possibilis necessaria qui i eo
sunt tales p̄pōnes. ergo. S; deus nō ē ppō dubia q; in eo nō ē talis cū
sibi nihil sit dubium. Ad sophisma respondetur q; ip̄m de rigore ver⁹. ad sophisma
horum est ppō falsa z imp̄possibil' q̄a rōnal' mala cōsequentia. P̄tio quia P̄mo
sic ē sicut per eius antecedens significatur esse ita possibile est esse absq;

hoc q̄ ita sit sicut p̄ p̄ns significat esse. Scdo iō q̄ cōtradictoria eius est necessaria. Tercio q̄ eius subalternata est impossibilis. ergo subalternans. Quarto q̄ oppositū dīctoriū p̄ntis non repugnat antecedē. Quinto q̄ ex opposito dīctorio p̄ntis nō seq̄tur oppositū antecedē. z hec rātio v̄z capiendū ē p̄ p̄ns cōiter v̄z p̄ p̄pōne a nobis formabili.

**Sophisma habet tres
sensūs veros**

Est tñ notandū. q̄ sophisma h̄z tres sensūs v̄os. P̄m̄ qñ l̄ p̄ns cas̄ p̄t p̄ q̄libet p̄pōsitiōe siue a nobis formabili siue nō formabili. Scds qñ ambe copule absoluuntur a tempore. Tercius quando copula cō-

**Solutiō correlarij ar
gumenta p̄ sophisma**

semper erit necessarium. Correlarium. Non sequitur q̄ sophisma sit bona consequentia. probando quod consequens sit necessarium videt̄ aliqua p̄pōsitiō est vt quia quandocūq̄ est ipsa est vera. Respon- detur q̄ antecedens z consequens sunt p̄tingētes p̄pōsitiōes v̄imodo copule ip̄ortat tempus ergo p̄t p̄ns esse falsū. Correlariū. neq̄ seq̄t̄ dīctoriū p̄ntis repugnat antecedenti. ergo sophisma est bona cōsequētia. pbando antecedē quia illa copulatiua nūq̄ potest esse vera. aliqd est z nulla p̄pō est. Respondetur q̄ ipsa sit possibilis. q̄a in casu potest sic esse sicut ipsa significatione totali p̄pōsitionali significat. Correlarium. Contradictoriū sophismatis est impossibile. ergo sophisma est necessarium. probatur antecedens quia est v̄na rationalis que nō est bona consequentia. quia in toto non est consequentia. ex quo nota illatōis non affirmatur. Dicendum est q̄ ad veritatem negatiue non requiritur q̄ sit bona consequentia. Correlariū. Non sequitur ad aliquod eē seq̄tur aliquā p̄pōnem esse. ergo ad illam aliqd est seq̄tur illa aliq̄ p̄pōsitiō est capiendū ē ad aliquid esse materialiter. si autē capitur persona- liter tunc antecedens est falsum. Correlarium. non sequitur isti termini sunt bona p̄na. ergo sophisma est bona p̄na posito q̄ fortes legat so-

Scds

Terciu

Quartū

Quintū

phisma retrograde demonstrando terminos tituli sophismatis. Et qñ sic arguitur. isti termini sunt bona consequentia z isti termini sūt b̄ sophisma. ergo hoc sophisma est bona consequentia. tenet consequentia expōsitiōe. Dicatur q̄ non arguitur expōsitiōe q̄a non a qualibet p̄missa- rum ad vnam de omni valet p̄na. q̄a nō seq̄tur isti termini sunt bona cōsequentia. ergo omne ens quod est isti termini est bona cōsequentia. p̄z q̄a sophisma est ens quod est isti termini. z tamen non est bona p̄na.

**Arguendo de p̄rio ad
vltimū**

Cur illud sophisma cōiter ponitur vna regula consequentiarum. arguendo a p̄mo ad vltimū est bona cōsequentia. Notandum q̄ con- sequentia de p̄mo ad vltimū est p̄na. in q̄ prebabit̄ multis p̄sequētijs assumitur totale antecedens p̄me p̄ne vel sibi sinonimū z inferitur tota- le cōsequētijs vltime cōsequētijs v̄l sibi sinonimū. vt fortes currit. ḡ homo currit et vltra. homo currit. ergo animal currit. z vltra. animal currit ergo substantia currit. z vltra substantia currit. ergo currens est. Et tunc

**Duo requiruntur ad
ad regulam.**

de p̄mo ad vltimum. fortes currit. ergo currens est. Et ad p̄tate isti- us regule p̄ncipaliter duo requirunt. P̄mum q̄ omnes cōsequētijs infimae sunt bone. z vocantur cōsequētijs intermedie omnes cōsequētijs p̄ter vltima. Scds q̄ i omibz cōsequētijs intermedijs antecedēs sequētis cōsequētijs

De cōsequen. Tercia qō

ne capiatur in sensu in quo est sinōnimum antecedenti precedentis cōsequentiē immediate ita q̄ nec plus nec minus sumat in antecedente sequentis p̄sequentiē q̄ fuit cōsequens p̄cedēt cōsequentiē. Et q̄ patet q̄ nō sequitur aliquid est. igitur quodlibet est. et vltra. quodlibet est. ergo illa p̄positio est. et vltra. illa p̄positio est. ergo aliquid p̄positio est. et tūc de primo ad vltimum aliquid est. ergo aliquid p̄positio est. q̄a deficit prima conditio. q̄a illa cōsequentiā intermedia nihil valet quodlibet est. ergo illa p̄positio est. Secundo patet q̄ non sequitur. aliquid est. ergo quodlibet est. et illa p̄positio ē. et vltra quodlibet est. ergo illa p̄positio est. et vltra illa p̄positio est. ergo aliqua p̄positio est. et tūc de primo ad vltimum aliquid est. ergo aliquid p̄positio est. q̄a intermedia prima nō valet. Tercio p̄ q̄ nō sequitur aliquid est. q̄ ita ē q̄ aliquid est. et vltra. ita ē q̄ aliquid est q̄ verus est q̄ aliquid ē. et vltra. verum est q̄ aliquid est. q̄ hec ē vera aliquid ē. et vltra. hec est vera. aliquid ē. q̄ hec ē aliquid ē. et vltra hec ē aliquid ē. q̄ aliquid p̄pō ē. et tūc de p̄mo ad vltimū. aliquid ē. q̄ aliquid p̄pō est. Quia hīc ita capitur pro termino p̄me intentionis. vt valeat tantū res taliter se habens tūc secunda cōsequentiā intermedia nihil valet. S; capiendo pro termino secundae intentionis vt valet tantū sicut verū tūc prima cōsequentiā intermedia non valet vtz aliquid ē. q̄ ita ē q̄ aliquid est. Si autē hīc ita caperet p̄ termino p̄me intentionis i p̄ia cōsequentiā et in sēda p̄ termino sēda intentionis tūc deficit secunda conditio. quia tūc antecedens secunde cōsequentiē non est sinōnimum consequenti p̄me consequentiē.

Utrum diffinitio consequentiē sit bona. Notandum

q̄ diffinitio de qua querit questio talis est. Oratio sic se habēs q̄ impossibile est qualitercūq̄ p̄ antecedens significatur pronunc fm eius significatione totalē et p̄positionales qui ita sit qualitercūq̄ significatur p̄ consequens fm eius significationem totalē et p̄positionale. Et illa diffinitio non valet. quia si hī impossibile capitur p̄ termino secundae intentionis tūc conuenit huic male consequentiē. aliquid est. ergo aliqua p̄positio est. Si r̄ omis p̄positio est singularis. ergo homo ē asinus. Si autē capitur p̄ termino p̄me intentionis. sequit q̄ ibi non ēēt cōsequentiā fortis currit. q̄ fortis mouet. et sic sensus diffinitionis variatur penes sensum diuisum et compositum. Correlariū. sensus cōpositus et diuisus multum variant veritates et falsitatem. q̄ ille due differūt soluz in talibz sensibus. omne currēs ēē asinū est possibile. et omne currēs possibile est esse asinū. Similiter ille due. ego cōcedo q̄ nullum albū ēē nigrū est possibile. et ego nego q̄ nullū albū possibile est ēē nigrū. Correlarium. Angli ei sic diffiniunt cōsequentiā est debita habitudo consequentis ad antecedens de quorum diffinitio non est ad p̄positū. Sed de diffinitione bugonis bone consequentiē de qua superius est memoratum que datur a priori de q̄ ad p̄positū. Et habet sic intelligi diffinitio cum diffinitio. Cōsequentiā bona a priori est oratio sic se habēs q̄ sic esse sicut per eius sensū p̄mū significat esse significatione totali et p̄positionali. Ita impossibile est esse absq̄ hoc q̄ ita sit sicut per eius consequens pronunc signi-

Diffinitio p̄me de q̄ q̄
ru questio

Non valet.

Intellect? diffinitio

ficatur et significatio totali et p[ro]p[ri]ali. ut homo currit. ergo animal currit. Dicitur a priori. q[uia] illa definitio datur penes modum significandi. et sic oportet q[uod] si p[ro]p[ri]a d[icitu]r esse bona q[uod] p[ro]positio inclusa in diffinitione sit vera pro re vel habitudine significata per antecedens talis consequentie. sed a posteriori p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a fuit diffinita vice penes a[n]s et p[ro]p[ri]as et notas illationis. Et o[r]o. q[uia] o[r]o. p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a est p[ro]p[ri]a. ut si sortes curreret fort[is] res moueretur. Dicitur in diffinitione pronunc[ia]re q[uod] ad hoc q[uod] aliquid sit p[ro]p[ri]a an sit bona vel mala non debet admitti casus impositionis terminorum. S[ed] d[icitu]r termini accipi in modis significandi in q[ui]bus nunc sunt impositi actu. Et ly impossibile debet capi in diffinitione p[er] t[er]minu[m] p[ro]p[ri]e intentionis. ita q[uod] ista particula ita impossibile est esse valeat tantu[m]. i. ita n[on] potest esse. Correlariu[m]. n[on] semp[er] p[ro]p[ri]a est bona q[uod] sic se habet q[uod] in nullo casu antecedens est ver[um] et consequens falsu[m]. et ergo non sequit[ur] in nullo casu antecedens est ver[um] et p[ro]p[ri]as falsu[m]. ergo consequentia est bona. quia in duobus casibus datur instantia. P[ri]mu[m] q[uod] n[on] antecedens est impossibile vel consequens est necessariu[m]. rebus stantibus ut nunc. Sc[ilicet] q[uod] n[on] a[n]s falsificat seip[su]m. ut omnis p[ro]p[ri]a est singularis. q[uod] h[oc] est asinus. vel q[uod] n[on] p[ro]p[ri]as verificat seip[su]m. ut omnis p[ro]p[ri]a est affirmatiua. ergo illa est singularis demonstrando consequens eiusdem consequentie. Ad questionem respondetur. q[uod] questio ver[um] proponitur est vera. quia aliqua diffinitio consequens est bona. ut patet de illa supra ad sensum intellecta. Et in titulo ly p[ro]p[ri]a stat materialit[er]. Et ex diffinitione patet q[uod] hoc non est bona consequentia. cuiuslibet hominis quilibet asinus currit. ergo quilibet asinus cuiuslibet hominis currit. quia in casu in quo quilibet homo habeat asinos currentes sic est si cur per antecedens significatur esse pronunc[ia]re et tamen n[on] est sic sicut p[ro]p[ri]as significatur esse. Nec sequit[ur] homo currit. q[uod] hec est vera h[oc] currit. q[uia] si cras homo curreret. et ista p[ro]positio h[oc] currit n[on] fieret cras. a[n]s e[ss]et verum et p[ro]p[ri]as falsu[m]. Nec sequitur. hec est vera. h[oc] est asinus. ergo homo est asinus. quia in antecedentely homo est asinus stat materialit[er] p[er] se et sibi simili p[ro]p[ri]aliter capto. et ergo imponat aliqua talis p[ro]p[ri]a homo est asinus ad significandum sinonime cum illa. h[oc] est animal. a[n]s est ver[um] et p[ro]p[ri]as falsu[m]. Nec disconuenit illa particula pronunc[ia]re q[uod] nullus termin[us] in p[ro]p[ri]a positus imponatur ad significandum aliter q[uam] pronunc[ia]re et actu significat vel absoluat copula in vna cap. Correlariu[m]. illa p[ro]p[ri]a n[on] valet. fort[is] res currit bene. ergo fort[is] res currit bonus in casu q[uod] actus currendi quem fort[is] facit sit bene dispositus. ipse tamen fort[is] sit mal[us] h[oc]. antecedens est ver[um] et consequens falsu[m]. q[uia] ly bene appellat formale significato huius verbi currit. adiacere suu[m] formale significatum et denotat q[uod] actus currendi sit bonus. Sed ly bonus appellat subtrato huius termini fort[is]. et denotat q[uod] fort[is] sit bonus. Correlariu[m]. Illa consequentia n[on] valet. ego piscem comedi igitur ego comedi vinu[m] qui a casu in quo comedissem materiā et formā separatas altius piscis q[uam] quondam fuit piscis et iam sint separate et postq[uam] ego comedi tunc reuiuāt in ventre. antecedens est verum et consequens falsu[m]. quia antecedens valet t[er]m[in]i. ego comedi piscem qui fuit. et hoc est ver[um] et p[ro]p[ri]as est falsu[m]. quia valet tantum

Non satis antecedens n[on]
p[re]cedit ver[um] sine p[ro]p[ri]a igit[ur]
p[ro]p[ri]a est bona

Ad q[uod]nem
Declarat p[ro]p[ri]as

Sc[ilicet]
Tercio

Quarto

Quinto

De cōsequentiis terciā qō

ego comedi viūū p eo tpe p quo fuit viūū q: appellāt p eodē tēpore ver
bi ex regula de appellatione. Correlariū. Ista pñā nihil valet. fortis **Sexto**
z brunellus sunt frēs. ergo homo ē asinus. in casu quo quilibet haberet
fratrē. añs est verum z pñs falsū. Et quando arguitur. ergo sunt sibi in
uicem frēs. z probatur p regulā magrī alexandri. Cūq; relatio. Dicat
q; regula eius intelligitur de relatiuis equiparentie. vt ibi isti sunt filies
z isti sunt filies sibi inuicem. non autem est hic in relatiuis disquiparentie
quare illa conceditur. rex vngarie z dux baugarie sunt fratres z tamē ali/
as esset falsa q: nō sunt sibi inuicem fratres. Correlariū. Ista pñā **Septimo**
tu vocaris asinus. ergo tu es asinus. nihil valet quia ly asinus in antece
dente stat materialiter. z in consequente personaliter. Etiam posito q; il
lud dicatur vocari aliquo noie ppter hoc quia tale est tibi impositum.
licet in nullo casu antecedens sit verum z consequens falsum. tamen an
tecedens est possibile z consequens impossibile quia possibilitas atten/
ditur penes significationes terminorum quam actu habent. modo pos/
sibile nunq; infert impossibile. Sed antecedens probatur quia esse po/
test q; aliquis vocetur hoc nomine asinus. Etiam posito q; nunq; fiat. si
tamen fieret consequens etiam fieret verum videlicet tu es asinus. neq;
postea sequitur. tu es asinus. ergo tu es rudibilis neq; conuertuntur illi
termini. quia ly asinus supponit pro aliquo pro quo ly rudibilis nō sup
ponit in casu argumenti. Correlariū. illa consequentia non valet. ille **Octauo**
puer vocabitur iohannes ergo ille puer erit iohannes ex eadem causa.
q; ly iohannes in antecedente stat materialiter. z in consequente persona/
liter. Sed ista bene valet ille puer erit iohannes. ergo homo est asin⁹ **Nono**
quia nullus terminus discretus supponit pro aliqua re nisi pu⁹ sit iposi
tus ad significandū eādem rem.

Sophisma

Omnis propositio est affirmatiua. igitur nulla est ne
gatiua. Notandum q; circa illud sophisma sunt due opinionēs famo
se. Prima est magistri hugonis qui tenet q; propositio solum sit ppo **Prima Opinio q; ali**
sitio in ordine ad eius mentale sic q; si aliquid debet cē propositio requi/
ritur q; quis actu habeat eius mentale. z sic in diffinitione propositio/
nis significans debet importare actum. Et sic nulla propositio vocalis
vel scripta est propositio nisi actu aliqua mentalis ei correspondeat. Et
q; nihil sit propositio nisi actu significet hoc tenet mar. in obligatorijs z
hugo in presenti sophismate. Et dicit primo illa opinio q; termini in **Pūcta hui⁹ opinionis**
libris clausis nō supponāt. z licet tractatu suppositionum tenuerit q; ter **Primo**
minum in libris clausis supponant tamen solū disputatiue tenuit. Et fecit
hoc ppter enudare opinionē oppositā. vltimate tamen stetit in ista opi
nionē sua. Secundo dicit q; non dantur ppositiones multiplices sic **Secundo**
prius z oportet aliter describere quia marili⁹ in elencoz adhuc distin/
git multiplex scz fantasticum z sophisticum. Tercio dicit q; propositio **Tercio**
mentalis potest esse sine vocali vel scripta. sed non econuerso. Quarto **Quarto**
dicit q; omnes ille sint impossibiles. omnis p:propositio est vocalis. omnis

Quinto
Sexto

Septimo

Arguitur 2° Primo
Secundo

Tercio

Quarto

Secda opinio 3^{ia} p^{ri}
me opinionem

Re. ad sophisma fm p^{ri}
mam opinionem

Re. ad Sophisma fm
Secdam opinionem

ppō est scripta. tantū ppositio vocal est ppositio. qā semp illarū mentales etiā sunt. Quinto dicit q ille pñe sint bone vocalis ē ergo mentalis est. ppositio vocal est. ergo due ppōnes sunt. Sexto dicit q circumferibitur multiplicitas propōnum non sic q nō n sunt multiplices. sed sic q vox vel scriptum habens plures sensus ppōnales non est vna z eadem ppositio in nūero. in ordine ad diuersas mentales. licet sit idē scriptū vel eadem vox. qz ppositio vocal vel scripta capit idēptatē materialē a sua mentali. Septimo Biri. dicit in sua summa q ppō vocalis v^l scripta soluz dicitur ppō. sic vrina dicitur sana qā vna vrina nō dicit sana eo q sit bona. s; qz representat sanitatē. sicut iam est de ppōe vocali v^l scripta que non est ppositio. sed representat propositionem s; eius mētalem. Contra illam opinionem sequitur q idē respectu eiusdē centies fieret ppositio z totiens desineret eē ppō. Secundo sequitur q nūq; haberemus duas pdictoras vocales. qā postq; pfero scdm non aduerto circa primaz z sic non erit mihi ppō. Tercio sequitur. q idē esset concedendū z negandū. qz sophisma conceditur vt bona pñā z negatur vt falsa ppositio. Quarto sequitur q assensus z dissensus eiusdēz propōnis starent simul quod est falsū z impossibile. qz sunt glitates 3^{ie}. Est alia opinio nunc communior z cōis schole tenens q propō vocalis v^l scripta sit ppositio. etiā non in ordine q ad e^l mentalem. ita q ad hoc q ppositio vocalis vel scripta sit ppositio non oportet q actu significet sed sufficiat q nata sit significare apprehendēti terminos. z non oportet ibi esse actualemente mentalem. Et fm illam viam ly significans in diffinitione ppositionis importat aptitudinem. Et dicit consequenter oppositum oīum supradictorum p prima via adductorum. z fundat se super inconueniētiis quatuor supra positis. Consequenter dicit q ille terminus ppositio fm illas duas vias equiuocatur. qz fm primaz importat actum et connotat. Sed iuxta secundam connotat potentiam vel aptitudinem. His pmissis respondetur ad sophisma. q sophisma est bona consequentia sed falsa ppositio. z sic fm primā viā sophisma conceditur vt consequentia z negatur vt ppositio. Pro quo est sciendum q a triplici statu ppositionum sumuntur tres passionēs ppositionum vt concedendum a ppōne vera negandum a ppositioe falsa z dubitandum a ppositione dubia sumuntur. Et isti termini capiuntur dupliciter. Uno modo vt solum attribuunt ppositioi. z sic omnis ppositio vera est concedenda. z omnis ppositio falsa est neganda z isto modo nihil est concedendum vel negandū nisi ppositio. Et vt sic concedere ppositionē est assentire ppositioi vere. Alio modo capiuntur large prout etiā attribuuntur consequentie. z sic concedere vt consequentiam bonam est assentire alicui ppositioi in hoc q sit bona cōsequentia. z ly concedendum vniuoce extendit se ad illa. Potest tamen probabilius dici q fiat equiuoce a consilio. quia ppositio principaliter dicitur sciri z consequentia minus principaliter. Sed iuxta secundā viā respondetur ad sophisma. q sophisma est falsum. z impossibile ppositio quia rationalis mala consequentia quia sic esse sicut per an/

De cōseq. terciū Sophis.

cedens significatur esse pronuncata possibile est esse absq. hoc q. ita sit
 sicut per consequens significatur esse quia in casu quo cras solū illa pro/
 posito fiat non deus est. Arguitur contra viam hugonis. ponatur q. Arguitur q. p. m. a. opi
 sit illa vocalis. non deus est. et sortes capiat negationem neganter et alter nionem,
 infinitanter tunc antecedens est verum et consequens falsum. assumptū
 probatur quia omnis propositio sortis est affirmatiua. et p. n. s. est falsū
 p. batur q. aliqua p. positio platonis ē negatiua. Cōfirmat. oppositū Secundo
 p. d. c. t. o. n. i. non repugnat antecedenti. ergo assumptum p. batur q. illa co
 pulatiua est possibilis aliqua propositio ē negatiua. et omnis prop. ē affir/
 matiua. assumptū probatur. et ponatur iterum q. vnus capiat negatio/
 nem neganter et alter infinitanter. Cōfirmatur. nullum falsū scituz Tercio
 esse tale extra tps obligatiōis est concedendum. Sed. sophisima est fal/
 sum scitum esse tale extra tempus obligatiōis. ergo sophisima non ē con
 cedendum. tenet consequentia in ferion. Ad prima duo argumenta R. ad p. m. u
 rōp. d. e. t. u. r. vno cū textu q. non est eadem propositio in numero in casu Ad scōm
 argumenti. quia idem p. t. a. s. numeralis propositionis finitalem. viam
 sumitur a mentali Ad terciū rōp. d. e. t. u. r. q. hoc intelligitur vt pro Ad terciū
 posito et regula obligatiua non negat quin possit concedi vt consequen/
 tia. Correlarium. fin. p. u. a. m. opinionem. illa est falsa. nullum fal/ Declarat aliq. correla/
 sum est concedendum. sed conceditur sic. nullum falsum est condendum ria
 vt. p. positio. Correlariū. ponat q. in illa nō de? est vnus capiat nega/ Secūdo
 tionē neganter et alter infinitanter tūc ipsa quo ad ambas mentales non
 est. p. positio. sed est. ppō plures. Sed scōsū p. s. i. d. e. r. a. n. d. o. tūc iuxta scōam
 viam ē affirmatiua et negatiua. Correlariū. nō sequit tu p. c. e. d. i. s. hāc Tercio
 cōsequentiā. et hec consequentiā ē hec. ppō. q. tu concedis hāc. ppōnem q.
 arguit a nō appellato ad appellatū rōc. ly. hec. ppō. q. a. cōsequens valet tā
 tum. tu concedis hanc. ppōnem ea rōe q. ē. ppō mō h. est falsum. Corre Quarto
 lariū. nō seqtur sophisima est p. a. cōsequentiā. et ois cōsequentiā ē p. positio
 q. sophisima ē p. a. ppō q. d. e. f. i. n. i. t. a. t. i. o. m. e. d. i. i. in maiore d. z. sibi addu in mio
 re. et omitti in conclusionē. Correlariū. q. assensus et dissensus eiusdē Quinto
 ppōnis diuersimode cōsiderati bñ stant in eodē intellectu. vt p. z. in sophis/
 mate cū quis assentit sophisman vt bone cōsequentiē et dissentit et tanq.
 false p. positioni.

Utrum omnis cōsequentiā sit simpliciter necessaria
 Potādū q. ly. simplr. vno mō distinguit q. fm qd. sic capit Arist. scdo
 elencor. Scdo v. z. tñ sic sine addito sic capit Arist. pmo topicoz in fine
 vbi dicit quicquid dico simpliciter dico. Secundo notandum q. ly. Necessariū capit tribus
 necessariū capit tribus modis. Primo p. termino p. i. e. i. n. t. e. n. t. i. o. n. i. s.
 et sic ē res que nō potest nō ēē. et isto mō sol? deus est necessariū. et sic ē in
 tercia spē q. i. r. a. t. i. o. n. i. s. Et ly. chimera nō possit non ēē tamen nō ē necessariū
 q. nō ē. Scdo capit p. termino scdo intentionis. put attribuitur ppōib?
 et tunc necessariū ē ppō necessaria. Et ē duplex ppō necessaria. s. simplr
 et fm qd. Tercio capit itē p. termino scdo intentionis. put attribuitur nūq.
 sic q. libet cōsequentiā vocat necia q. ē bōa. Cor. ille finit? neciū ē eq. Correlarium primo

Secundo

Tercio

Quarto

Consequētia vt nunc

R. ad qōnem pmo

Secdo

Tercio

Quarto

**Declarat aliq correla
tia**

Secdo

Tercio

Quarto

uocum ad propositionem necessariā et consequentiā necessariā, vel ad necessitatem, propositionis et necessitatem illationis. Correlariū. Et regula qñ hūc qd est necessariū additur termin⁹ importans illationē tunc dicitur necessitate illationis. Sz qñ sibi non additur termin⁹ importans illationē vel aliud subiectū tunc propositio est distinguenda vtz quaz necessitate dicat qā fm hugonem ē equiuocū a casu. et ergo potest ad verum qd accipi. Correlariū, necessitas illationis nō est aliqd nisi ipsa pñā cuius nota denotat pñs necessario seq ex antecedēte. et sic idē est veritas bonitas necessitas et contingētia pñe. Correlariū, hugo addit simplr nō abs rei. non sine causa. qā aliq dicebāt q pñā diuideret in pñas simplr bonā et pñam vt nunc. Un est sciēdū. q pñā vt nunc ē. ppō pñonalis sic se habens q rebus hñtib⁹ se vt nūc aīz et pñs eiusdem sunt ppōnes vere vt magister sedet. ergo magf legit sed talis nō est pñā. Sz pñā simpliciter bona est de qua sonuerūt diffinitiones pñs a priori et a posteriori. Tercio notandum. q sic ille terminus necessariū capis tribus modis. ita etiam illi termini verum falsum ptingens et impossibilē. Et ly bona vera necessaria et possibilis pvertunt. sic etiā mala falsa et impossibilis cōuertuntur. Per hoc respondet ad questionē. capiēdo ly pñā p omni pñā tam creata qz increata. et ly necessario pro termino pñe intentōis qd est falsa. qā pdicatū non conuenit cuilibet supposito subiecti. vt pz de illa fortis currit. ergo fortis mouetur. sz est falsa possibilis. vt si solus deus sit cum qōe qd est vera. qā tunc deus est pñā increata et est necessaria qā non pot nō ēē. Secundo dicendū. capiēdo ly pñā solū p pñā creata et ly necessario pro termino pñe intentionis qd est falsa et impossibilis. Tercio dicendū capiēdo ly pñā cōiter et ly necessario pro termino pñe intentionis put attribuit⁹ ppōib⁹ qstio est falsa. qā valet tm. ois pñā ē propositio necessaria et hoc ē falsum de illa. hō est asin⁹. ergo homo est aial. sz est falsa possibilis. qz dato q solū conditionales bone pñe sint cuz qd ne qd erit vera. Quarto dicendū capiēdo ly pñā cōiter et ly necessario pro termino pñe intentōis put attribuit⁹ pñe qd ē vera et hoc est intentio auctoris qā valet tantū. ois pñā est bona. Concedit ergo omnes ille virtute regule topicalis. ois pñā est bona. ois consequētia ē necessaria. ois consequētia ē mala. ois pñā ē impossibilis. omnis pñā est falsa. pā contingens possibilis. et c. Sed illa ē negāda de rigore. Aliqua pñā est neganda. qā valet tm aliqua pñā ē neganda pñā. Sz hūc go pcedit cā prout ly neganda capis substratue. Correlariū. nō scy quid illa pñā est pā. ergo illa pñā est pā propositio. Nec illa pñā ē impossibilis. ergo illa pñā ē impossibilis ppō. vt pz de ista. si hō currit al currit pro secunda parte. Sed p pma pz ibi. ois homo currit. ergo al currit. qz in talibus consequētijs equocatur ly pā et impossibilis Correlariū. omne qd ē necessariū ex illatōe ē simplr necessariū et nō diuidit⁹ necessariū ex illatione in simplr et fm quid. Correlariū. ly necessariū nō hz ampliare quā non importat potentiam. et ly in eius diffinitōe exprimatur potentia tamen non oportet terminū offia pnotare q in eius diffinitōe exprimuntur. Correlariū. Capiēdo ppōnem modale large tunc

De conseq. quarta qd

questio est modalis p[ro]p[ri]e simpliciter determinat copulam sed non ea
piendo stricte. idem est ubi fortes essentialiter est h[om]o. fortes accidentaliter
est docuus. Correlariu[m]. Dis p[ro]p[ri]o mundi aut est necessaria aut ipossi
bilis aut p[ro]t[er]gens aut veru[m]libet Correlariu[m]. Nulla p[ro]p[ri]o modalis o[mn]i
extremis irrestrictis est p[ro]t[er]gens ad vtr[u]libet. Et de extremis irrestricti
tis p[ro]t[er] illam. h[om]i[n]em possibile est esse o[mn]em h[om]i[n]em q[uod] est. Correlari
um. Quilibet p[ro]p[ri]o de disuncta copula ubi secunda negat est necessaria
ut fortes est vel no[n] est alinus Correlariu[m]. Illa p[ro]p[ri]o aliq[uod] est. nunq[uam] e
falsa sine noua impositio[n]e. et t[ame]n no[n] est necessaria. q[uia] si deus destrueret o[mn]e
tempus fieret falsa. Dicit[ur] t[ame]n aliq[uod] p[ro] regula q[uod] o[mn]is p[ro]p[ri]o cu[m] subiectus si
gnificat o[mn]em rem m[un]di vel adeq[ue] rem indep[en]dente. talis p[ro]p[ri]onis copu
la absolut[ur] a t[em]p[or]e. ut ens est aliq[uod] est deus est necessariu[m] est. et. et sic bene
sequitur. deus et totu[m] vniuersus sunt. g[ener]e necessariu[m] est. q[uia] p[ri]ns est p[ro]p[ri]o ne
cessaria. Hec est regula inconueniens dic[itur] sicut placet Correlariu[m]. Illa Nonum
p[ri]ma nihil valet. fortes currit in domo. g[ener]a[m] fortis plato habens non
erunt p[is]ces in foro. in casu q[uod] anima fortis sit replicatiue in forte et platone
antecedens esset ver[um] et p[ri]ns falsum. Et non sequit[ur]. g[ener]e fortis est plato. q[uia]
identitas individualis no[n] arguit[ur] ex forma. secus esset si sic co[n]cluderetur
ergo materia et forma fortis plato h[ab]ens est fortes. Correlariu[m]. Illa co[n]tra
sequetia in danubio est o[mn]is aq[ua]. g[ener]e in danubio no[n] est aq[ua] capi[en]do ly aq[ua] ab
solu[n]t. et no[n] pon[en]do puncta bene valet. q[uia] antecedens est impossibile. Et
ibi ly ens stat determinare et est p[ro]p[ri]o p[re]dicati. Si aut[em] ponunt[ur] puncta vel ly
aqua capitur connotatiue nihil valet. idem est ibi In domo est omnis
homo. ergo in domo non est homo.

Sophisma.

Nulla propositio est negatiua. ergo aliqua est nega
tiua. Notand[um] q[uod] ip[su]m est p[ro]p[ri]o r[ati]onalis et habet omnes oppositas. Et
circa illud sophisma p[re]supponunt acceptiones illius termini p[ro]positio.

Secundo notand[um] q[uod] illud sophisma mouet principaliter ad sciend[um] Sophisma (do mo)

q[uod] nulla p[ro]p[ri]o negatiua infert affirmatiuam nisi negatiua sit impossibilis uetur.
aut affirmatiua necessaria. q[uia] negatiua nihil ponit. q[uod] aut[em] negatiua im
possibilis infert affirmatiuam. hoc no[n] est r[ati]o[n]e sui sed r[ati]o[n]e impossibili
tatis antecedentis. Per hoc r[ati]o[n]e ad sophisma q[uod] ip[su]m est falsu[m] et im
possibile de rigore p[ro]p[ri]o. q[uia] r[ati]onalis mala p[ri]ma ex eo q[uod] a[n]s est negatiua
et p[ri]ns affirmatiuum. et cu[m] hoc p[ri]ns est p[ro]t[er]dicto[r]u[m] antecedentis. m[od]o ni
hil infert sui co[n]t[ra]dicto[r]u[m] nisi impossibile. Sed sic no[n] est de antecede[n]te
te. Et in casu quo cras solum fieret ista. p[ro]p[ri]o. deus est t[un]c cras sic fieret si
cut p[ro]p[ri]o a[n]s significat esse p[ri]nunc. et no[n] fieret sicut p[ro]p[ri]o a[n]s significat esse p[ro]
nunc. Etiam dabilis est casus in q[uod] a[n]s est ver[um] et p[ri]ns falsum. Utamur
vna hora p[ro] tempore presenti p[ro] cuius secunda medietate no[n] sint p[ro]posi
tiones sed p[ro] prima sint multe p[ro]positiones cum sophismate et copule so
phismatis importanter dequate secundam medietatem h[ab]ere. tunc illa e
vera. nulla p[ro]positio est negatiua. quia valet tantu[m] nulla p[ro]positio p[ro] se

Secundo
Tertio.

Quarto.

Quinto

Sexto.

Declarat argumta et
pnas in correlarijs
Primo.

Secundo.

Tertio

Quarto.

ennda medietate illius hore ē negatiua. Et illa est falsa aliq̃ propositiō
est negatiua qz̃ valet tantum. aliq̃ propositiō p̃o secunda medietate illi
lius hore est negatiua. Sed iste casus magis est difficultatis q̃ vtilita
tis. Secundo dicendum. capiēdo negationem infinitanter in sophis
mate tunc sophisma est bona p̃na. sed falsa p̃p̃o. qz̃ aīis est falsum. Ter
tio dicendū. absolūendo copulam cōsequētis z̃ nō antecedētis sophis
ma itē est bona p̃na. sed falsa p̃p̃ositiō. quia antecedens falsificat seip̃
sum. Quarto dicendum. ferēdo ex certificatione ly nulla in totū seq̃ns
sophisma nec est bona nec mala p̃na. qz̃ nota negatur. Sed hoc nō pōt
fieri. qz̃ negatio vni⁹ categorice nō fertur in terminos alterius cathego
rie. Quinto dicendū. absolūendo copulam aīcedentis. sophisma est
bona p̃na sed falsa p̃p̃ositiō. quia aīis est impossibile. z̃ valet tantū. nul
la p̃p̃o que est vel fuit vel potest esse est negatiua z̃ hoc est impossibile.

Sexto dicendum. capiēdo ly negatiua p̃ terminio prime intentionis
z̃ ampliatiue sophisma est bona p̃na. qz̃ aīis est impossibile ṽr patet. z̃
p̃sequens est necessariū qz̃ valet tantū. aliqua p̃p̃o est vel fuit vel potest
esse negatiua. Pater ergo q̃ oīs cōsequētia cui⁹ antecedēs ē impos
sibile est simpliciter bona. z̃ oīs cōsequētia cuius p̃ns est necessariū sim
pliciter est bona. De illo habetur circa questionē. vtrum ad impossibi
le seq̃tur quodlibet. Correlariū. Non sequit̃ p̃ra sensum falsum nul
la p̃p̃o est negatiua. q̃ hec est vera nulla p̃p̃o est negatiua. Et vltra. hec
est vera. nulla p̃p̃o est negatiua. ergo hec ē nulla p̃p̃ositiō ē negatiua. Et
vltra. hec est. nulla p̃p̃o est negatiua. ergo aliqua p̃p̃o est negatiua. z̃ tūc
de primo ad vltimū. nulla p̃p̃o est negatiua q̃ aliqua p̃p̃ositiō est nega
tiua. quia prima p̃na intermedia nihil valet. Unde in casu sophisma
tis sic est sicut per antecedens z̃. Correlariū Bene sequit̃. Vñe ens
q̃d̃ sortes audit plato p̃fert. z̃ sortes audit bonam p̃nam. q̃ plato p̃o
fert bonam p̃nam. in casu quo plato p̃ferat sophisma z̃ sortes nō audi
at ly nulla. qz̃ si p̃s p̃p̃ositiōis est p̃p̃o. tunc p̃ns est verum. Si aut̃ pars p̃
positiōis nō est p̃p̃o tunc minor est falsa. Sed nunq̃ est argumētum in
dij. qz̃ distributū a p̃re subiecti in maiori nō p̃dicatur in minore. Et
sic etiam bñ sequit̃. quicq̃d̃ sortes audit plato p̃fert. z̃ bona p̃na est ens
q̃d̃ sortes audit. q̃ bonam cōsequētiā plato p̃fert. z̃ est argumētum in
dij. Correlariū. Illa cōsequētia est bona. homo currit. q̃ animal
currit. Et si q̃a diceret volo imponere ly homo put sit sinonimū cum ly
lapis z̃ ly currit cum substantia. tūc antecedens valet tantū sicut lapis ē
substantia. z̃ volo q̃ nullum aīal currat. tūc antecedens est verū z̃ conse
quens falsum. Rndetur sic nō admittendo. qz̃ sic nulla cōsequētia va
leret. qz̃ nullus terminus in cōsequētia debet imponi p̃pter quod in dif
finitione cōsequētie d̃z̃ p̃nunc. sed possunt bene significata p̃ terminos in
cōsequētia positos imponi ad significandū sicut fit. p̃pter q̃d̃ illa conse
quētia nō valet. hec est vera. hō est alinus q̃ homo est alinus. ṽr sup̃ia
dictū est. Sile est tibi. hec est falsa. hō est aīal q̃ homo nō est aīal. Cor
relariū. Non sequit̃ Aliqd̃ est. q̃ hec est vera. aliquid est. ṽr si cras nulla
p̃p̃o fieret tunc cras fieret sic sicut per antecedens significat esse. z̃ tamē

De conse. quartū Bophis.

non zē. Correlariū. Omnis hō fuit non animal. ergo nō animal est **Quinto.**
 homo. nā posito q̄ primum instans sit oīm hoīm tūcāns est vez z con
 sequens falsum. z q̄ materia z forma oīm hoīm prius fuissent create. z
 capiēdo ly ens transcenderet. Correlariū. Non sequit̄ Sortes non **Sexto.**
 erit hō ḡ Sortes nō erit. q̄ de sorte mortuo vez ē dicere. Sortes nō erit hō
 posito saltem q̄ nō repducatur. z tamē cōsequēs ē falsum. q̄ valet tantū.
 Sortes nō erit ens vel entia. Correlariū. Nō sequit̄. Sortes fuit. ḡ Sortes **Septimo.**
 fuit hō. q̄ si esset primum instans esse sortis z materia z forma ipsius diu
 fuissent create. antecedēs est vez z consequens falsum. Correlariū.
 Nullū dependens aliud a sorte scit̄ septē artes liberales. ḡ nō Sortes scit̄ **Octavo.**
 septem artes liberales. q̄ in exponibilibus ly res capitur transcenderet
 Et in casu q̄ Sortes sciat omnes septē artes liberales. z plato q̄ttuor. cice
 ro tres. antecedens est vez z cōsequēs falsum. Correlariū. nō sequit̄ **Nono.**
 tur. homo est hoies. ergo homo est asinus. capiēdo terminos absolute
 in antecedente. q̄ vt sic q̄libet homo est plures hoies p̄tiales. Et capiē
 do in antecedente oēs terminos cōnotatiue consequētia nō valet. nec an
 tecedens est impossibile. quia sint due materie B z E q̄ informant ab
 eadem forma replicatiue. scz A. sic q̄ ille materie sint segregare p̄ prima
 medietate hōie. Et p̄ secunda medietate hōie vniant̄. tūc hoc est hō tot
 talis p̄ secunda medietate. z p̄ prima est hoies totales zē.

Utrum consequentia bene diuidatur in materialez
 z formale. Pro questione nota. q̄ de accidentalibus illius q̄stiois vide
 tur iudicandū esse sicut de q̄stione supra posita. Utrūq̄ supposito bene
 diuidatur in p̄sonalē z materialē vbi vnum est q̄ hec cōsequētia non va
 let. cōsequētia bene diuidit̄ in materialē z formale ḡ oīs cōsequētia be
 ne diuiditur in materialē z formale. q̄ ille termin⁹ cōsequētia p̄sonalit̄
 captus in nō casu est ly cōsequētia z tamē nō bene diuidit̄ in materialē
 z formale. et q̄ illud q̄d bene diuidit̄ diuisione logicali oportet eē geniti
 ui casus. nec tenere regulam ab indefinita ad suā vlem q̄ nō sunt i ma
 teria naturali sed cōtingenti. Correlariū. Ly cōsequētia in diuisione
 Barfi. nō supponit p̄ se. imo nullus terminus capit̄ materialiter cu
 tus cōceptus abstractiua cōuenientia in significando solus supponit p̄
 se. q̄ connotatiū deficit. Secundo notandū q̄ p̄sens q̄stio valet ad **Ad multa q̄stio va**
 hoc q̄ melius intelligam⁹ diffinitōes cōuersiones sillogismos descen
 deret. **Ad multa q̄stio va**
 sus z aliarū argumētationū genera. Et ad cognoscendū argumen
 tū q̄ Aristo. vocat mag⁹ euidentia vt sillogismos z demonstratōes. z lz Bri
 sto. exp̄sse non dicat formale. innuit tū in illa p̄tula eo q̄ hec sunt.
 Tercio notandū q̄ q̄stio nō est diuisio. sed q̄rit de diuisione z tali cōse
 quentia alia est formalis z alia est materialis. q̄ sic intelligit̄. Cōsequē
 tia p̄. i. de nūero p̄nar q̄dā. i. aliq̄ in certo eius sensu est formalis. z alia. i.
 z illa q̄ in certo eius sensu nō est formalis ē materialis. Correlariū.
 Diuisio p̄ntis diuisiois solū est sup̄ius in supponēdo ad mēbra diu
 detia z nō in significādo. q̄ cōnotant extrinsece sup̄ diuisum. z ḡ est diu
 isio. **Intellectus diuisiois**

usio totius in modo in suas partes. **Correlariū.** 2° in dicit circum
 stantiā partis subiectiue. i. p^{ri}ma diuidit in materialem et formalem tanq^m
 in terminos inferiores in supponēdo. Quarto principaliter notādū
 q^d p^{ri}ma formalis fin^{is} 2us dicitur. est p^{ri}ma que tenet in oib^{us} terminis quali
 tercumq^{ue} dispositis retenta p^{ri}simili forma. p^opositum p^{ri}ma materialis
 Sed iste diffinitōes de rigore non valent. q^{ia} sequit^{ur} q^d nulla cōsequētia
 esset formalis. q^{ia} nulla tenet in omib^{us} terminis Sed sic debent poni ad
 intellectum. **Consequentia formalis.** est p^{ri}ma que sic est bona in aliquo
 eius sensu q^d non est formabilis aliqua alia oratio ad modum consequē
 tię q^d si actu esset formata etiam esset bona. saltem secū forme eiusdem. vt
 omnes p^{er}uersiones sillogismi argumēta a sinonimo ad sinonimū. a sub
 alternante ad subalternatam a tota copulatiua ad alterā eius p^{ar}tem &c.
Consequentia materialis. Sed p^{ri}ma materialis est cōsequētia que sic est bona q^d in aliquo eius
 sensu est formabilis alia oratio ad modum p^{re}sequentie secum eiusdē for
 me que si actu esset formata nō esset bona p^{re}sequentia. vt hō currit. ergo
 anial currit. Et in simili non sequit^{ur} hō currit. g^o alinus currit. et debent
 iste diffinitōes semp^{er} limitari ad eundem modum significandi. **Cor
 relariū p^{ri}imum.** Cōsequētia materialis est ita bona consequētia sicut formalis
Secundū. Correlariū. Non sequit^{ur}. Illa p^{ri}ma est formalis g^o quelibet secum eiusdē
 forme est bona. in casu q^d solum illa esset homo est rōnalis ergo rōnalis
 homo. quia aīus est ver^{us} et p^{ri}us falsum. **Correlariū.** Non sequitur. il
Tertū. la p^{ri}ma est formalis. g^o quelibet secum eiusdē forme est formalis in casu
 p^{ri}ori. Sicut nō sequit^{ur}. Nulla p^{ri}ma eiusdē forme cum illa est mala. g^o ip
 sa est formalis. q^{ia} si solum illa esset in mūdo. homo currit. igit^{ur} anial cur
 rit. **Correlariū.** Omnis p^{ri}ma eiusdē forme cum formali est formal
Quartū. **Correlariū.** Nulla mala p^{ri}ma est formalis vel materialis. **Correla
 Quintum.** riū. In diffinitionib^{us} dictū est notanter ad modū cōsequētie. q^{ia} q^uā fa
Sextum. bricatur p^{ro}p^{ri}o eiusdē forme cū consequētia materiali. p^{ro}bādo per hoc q^d
 ipsa sit formalis. talis nō est consequētia sed fabricat^{ur} ad modū conse
Septimū. quētie. **Correlariū.** Omnis cōsequētia cui^{us} antecedens est forma
 liter impossibile est formalis. et ois consequētia cuius p^{ri}us est formali
Octauum. ter necessarium est formalis. **Correlariū.** Hoc est argumētū ab infer
 riori ad superius. ille hō p^{ro} qualibet p^{re}teritis p^{re}sens est nō homo. g^o hō
 est nō homo. et tamē est cōsequētia formalis. Sed hoc nō p^{ro}uenit ex p^{ar}
 te illius regule s^{ed} ex eo q^{ia} antecēdēs est formaliter impossibile. Et vt
Identitas forme. intelligat^{ur} illa particula eiusdē forme. Est norandum q^d identitas for
 menō est aliud nisi vna p^{ro}positio eiusdē forme cū alia vel p^{ro}pōnes inter
 se eiusdē forme. et sic vna p^{ro}p^{ri}o est identitas forme nō abso. ute considē
Quattuor requiruntur rata. sed inq^uerit^{ur} habet se respectiue ad aliam. Consequēter notādū.
ad identitatem forme. q^d ad identitatem forme. vel ad hoc q^d aliq^uā p^{ro}pōnes sint eiusdē forme cō
 munit^{ur} quattuor essentialia requirunt. s^{ed} eadem qualitas. eadē quan
 titas. identitas copulaz. et idem sit^{us} terminor^{um}. Eadem q^ualitas debet
Primo requirit^{ur} eadē attendi penes oēs copulas p^{ro}posables et cōiūctiōnales ita q^d quelibet copu
quas. la negata in vna etiā neget in alia. et q^uāq^{ue} affirmat in vna affirmet etiā
 in alia. imo etiā penes signū exponibile. q^uō si neget in vna etiā neget in

De conseq. quinta qđ

alia. Propter illud requisitum ille nō sunt eiusdem forme. homo vel asinus nō currit. hō non vel asinus currit. Sicut nec ille. hō qui non currit mouet. hō qui mouet nō currit. Nec iste. nō tñ homo ē aial. tñ hō nō est aial. Correlatiū. Nō sequit. Ille sunt affirmatiue vel negatiue vlt ambemixte qualitatē. q̄ in eis est eadem qualitas. Prime due partes patuerunt. tertia aut patet in illis hō est vel non est asinus. hō nō est vlt nō est asinus. Eadem quantitas debet attendi penes quēlibet termi. Scđo requirit eades nū quo ad specialissima suppositōis ita q̄ si vnus distribuit complete. quantitas. q̄ etiā alter q̄ loco sui ponit distribuat cōplere et generaliter ita q̄ quacūq̄ specialissima acceptione terminus accipit in vna q̄ eadem vel p̄simi li ipse vel q̄ loco sui ponit accipiat in alia. Propter qđ iste nō sunt eiusdem forme. homo est fortis. hō est aial. Nec ille. homo est aial. hō est omne aial. Nec ille. omnes hoies currunt. et oēs homines currūt. capl/ endo ly omnes in vna collectiue et in alia distributiue. Nec ille. Dis hō albus est aial. omnis essentia diuina est filius. q̄ in vna subiectum cōplere distribuit. et in alia incōplere. Etiam debet attendi quantitas penes modos vt si aliq̄ est vltis vel p̄cularis ex parte modi q̄ etiā alia que debet esse secum eiusdem forme sit vltis vel p̄cularis ex pte modi. Et sic ille nō sunt eiusdem forme. ois homo possibiliter currit. ois hō fortiter currit. Correlatiū. Non sequit. iste ambesunt p̄culares vltis vel ide finite. q̄ in eis est eadem quantitas. patet. Identitas copulaz sic de/ Tertio requiritur idem bet attendi. q̄ oēs copule cōiunctionales sint simplr sinonime siue facti/ titas copularum. ant cathegoricas siue hypoteticas. et oēs copule verbales tā principales q̄ minus principales sunt sinonime quo ad significare cum tpe. vlt quo ad absolutionē a tpe. Propter qđ iste nō sunt eiusdem forme. hō est asinus currunt. hō vel asinus currit. Nec ille hō est aial. hō sunt aial. Vlt Copule triplr sunt si copule tripliter sunt sinonime. Primo in modo significandi essentia nonum. li. vt legit et leget. Scđo in esse copule q̄ q̄ntum requirit rōne vni/. ea rōne q̄ est actus cōplexiuis vel diuisiuis q̄ idem requirit rōne alteri/ ea rōne q̄ rē. Tertio quo ad significare cum tpe vel q̄ ad absolutionē a tpe. Et vltimis duobz modis capit in pposito. Idem situs termino/ Quarto requiritur idē rum vno mō est terminū merituari et talis est situs intrinsecus. Alio situs terminoz. mō ad ppositum sic attendit q̄ quotienscūq̄ vnus terminus siue cathegorematicus siue sincathegorematicus siue cōplexus siue incōplexus in aliqua p̄pōne ponit in aliq̄ genere sinometatis et in certo ordine qđ i eo dem genere sinometatis et eodē ordine et totiens alter qui loco sui ponitur ponat in alia. Propter hoc iste nō sunt eiusdem forme asinus ē asinus. et asinus est rudibilis. q̄ ly asinus ponit bis in prima. et in secūda nullus termin⁹ ponit toties. Et quo patet q̄ tria requirunt ad eundem/ Triā requiritur ad eundem situm terminoz vltz toties ordo et sinometas. Toties q̄ si aliquis dem sitū terminoz terminus ponit bis vlt ter in aliqua p̄pōne q̄ alter qui loco sui ponitur ponit. Primo. etiā ponat totiens. Ordo q̄ termini accipiant consimili ordine. ita q̄ si aliq̄ terminus ponit a parte p̄dicati vel subiecti q̄ alter q̄ loco sui ponit a pte eiusdem extremi ponatur. vel si aliq̄ p̄pō in vna sit antecedēs vlt terminus ponat in vna in antecedente qđ etiā alter qui loco sui ponitur

Tertius.

Sinonemitas est qntu meitans.

plex.

consimiliter ponat. Propter quod couertens et conuersa quoadq sunt eiusdem forme. Sinonemitas. i. in quocunq genere sinonemitas aliq terminus ponitur in vna q alius in alia ponatur in eodem genere sino plex. Prima in modo significandi principali. secunda in modo significandi essentiali. tertia in modo significandi accidentali vt numerus. genus et casus. quarta sinonemitas est totaliu coplexoz. quinta simplex sinonemitas vt termini q dicunt simplr sinonimi. Correlariu. Quando aliq terminus ponit plures vt bis vel ter tunc non debet variari genus vel numerus vel casus. qz iste no sunt eiusdem forme. homo currit et aialia currunt. Similiter iste non sunt eiusdem forme. sortes est homo. sortis est asinus. Nec ille sortes est asinus. sortis est asinus. Nec ille. risibilis asinus currit et risibiliu asinus currit. capiendo ly risibilis in gto. Correlariu. Numerus et casus respiciunt ra sincathegoremata qz cathegoremata. sed genus solu respicit sincathegoremata. qz ille sunt eiusdem forme. ho currit. aial currit. Sed ille no sunt eiusdem forme. nullus ho currit. nulla homo currit. Dubitat vtrum ista qtuor sufficiant et requirant ad identitatem forme. Pro quo notandu q identitas est duplex scz metaphisicalis et logicalis. Metaphisicalis no est aliq. nisi res considerata fm certam rōnem fm qua no differt ab alia. Sed logicalis est duplex scz pōnis et pñe. Identitas pōnis est quelibet ppo eiusdem forme. Identitas pñe est quelibet pñe eiusdem forme. Consequēte est quelibet pñe eiusdem forme cu alia. Et de pñe pñe requirantur et tali identitate pōnis et pñe sequēte sunt qñq famose opiniones. Prima opinio est Barri. in textu q dicit q tria requirant scz copula. qualitas. et quantitas. etiam dicit q tria sint in pñe et pñe forme se tenētia copula qualitas qntitas. Secunda opinio est Hugonis et Biri. q tenent q qtuor requirant scz copula. qntitas. qntitas. et ordinatio terminoz. Et illa no sunt sufficiens. alias seqret q ab appellato ad ap pellaru no eet bona pñe. vt qlibet ho pñe venit. q qlibet ho oem venit pñe pñe. qz in simili no sequit. quilibet ho pñe a hoiez. q qlibet ho a hoiez pñe. videt tñ q ipsi innuerūt alia p ly consimilia. Tertia opinio ē q solum duo requirant scz idem sit terminoz et idēritas specifica sincathegoremata. qz pñe est fieri p plura et. Et alia oia indudentia in identica specifica sincathegoremata. Et illa opinio est subtilissimoz logicorum. Unde identitas specifica sincathegoremata est quonēscūqz ponit vñu sincathegorema certo mō denotans in vna q in alia ponat ipm vel suuim sinonimū eodē mō denotans. Quare ille no sunt eiusdem forme. asinus cuiuslibet hoiez currit. et cuiuslibet hoiez asinus currit. et oē aial licet ho currit. et oē aial pñe hoem currit. Quarta opinio est antiqz logicoz qui dicūt q requirant quattuor pñe sed no sufficiant. Sz vltra requirantur eadē amplatio appellatio restrictio sub conditione. Quinta opinio et cōis schole et vvenensis. dē q qtuor pñe requirantur sed no semp sufficiūt. qz vltra hoc requirūt eadē appellatio rōnis sub cōditione et Enā requirūt eadē appellatio forme sub pñe. et hoc in totalibz coplexis. vt si bi ponit aliq coplexū certo modo appellans suaz formā q in

Utrum ista quattuor

sufficiant et

Quicq opiones. Si me cū alia. Consequēte est quelibet pñe eiusdem forme cū alia. Et de pñe pñe requirantur et tali identitate pōnis et pñe sequēte sunt qñq famose opiniones.

Prima

Secunda

Tercia

Quarta

Quinta

De cōseq. quintū Sophis.

alia ponatur ipm vl aliud eodē mō appellans suā formā. quare ille nō sunt eiusdem forme. cantor regis currit. z regis cantor currit. nec ille cantor regis currit. cantor hois currit. Correlariū. Ista opinio p̄supponit q negatōes sint in mente. qz si negatōes nō essent in mēte tūc nō requireretur eadē q̄litas. qz oīa p̄benderent sub identitate copularum.

Correlariū. q̄ identitas specifica sine categorizmatuz non requiritur saltē vt vnū ab alijs distinctuz. qz si actus distributiuū distribuit terminos in mente. tūc in mentali illius. asinus p̄ter boiem currit. z asin⁹ cui⁹ iussit bois currit. actus distributiuū nō eodē mō denotant. Si autē actus distributiuū nō distribuit in mēte sed exceptum. tūc ibi nō ē eadē q̄ntitas in specie specialissima. ex q̄ illi actus nō sūt sinonimi in esse actus.

Correlariū. Tenendo q̄ verba significant cū tpe p̄ cōceptus tpales sibi vl extremis sup̄additos. tunc sillogismi z cōuersiōes sicut cōiter for mantur sunt p̄nc̄ formales. qz nō erit instantia in terminis ampliatis quia ibi nō erit idē situs terminorū. Si autē verbū significat cū tpe sc̄p̄ fortit ad hoc q̄ sillogismi z p̄uersiones sint formales cōsequētie oportet addi ad p̄dicta p̄similē ampliā acceptionē sub p̄ditione. i. si in vna ponitur termin⁹ acceptus ad certā differentia t̄pis vel plures q̄ in alia sic fit.

Correlariū. Tenendo q̄ argumentū a diuisis ad cōiuncta sic formale requiritur etiā eadē appellatio forme. z hoc in cōplexis vt supra est dictum. nō autē in simplicib⁹. qz iste sunt eiusdem forme. hō currit. albū currit. Correlariū. Ista est bona p̄nc̄a. Parisius venditur panis. z parisius est ciuitas. q̄ in ciuitate venditur panis. sed nō est sillogismus. q̄a nō est consequentia formalis. quia in simili non sequitur sumendo eadē dem p̄missas z inferendo sic. ergo sub ciuitate venditur panis Et nō potest inferri formaliter et silogistice ex illis p̄missis quia non sunt disp̄sice ad inferendum conclusionem silogistice nisi quis veller sic concludere. ergo a ciuitatis venditur panis. ita q̄ ly a sit signum congruitatis.

Correlariū. quinta opinio respondet ad dubiū supra motum. S; R. ad questionem r̄ndetur ad questionem principalem questio vt p̄ponitur est vera: quia a liq̄ ly consequētia bene diuiditur in materialem z formalem. vt ille terminus consequentia in illa consequentiā alia est formalis z alia est materialis: ibi ly cōsequētia bene diuiditur in materialem z formalem.

Sophisma.

Omnis homo est animal. ergo Sortes est animal

Notandum finem huiusmodi p̄supponendum est q̄ in sophismate ly homo z ly animal accipiantur absolute quia ipse negat sophisma hoc etiam est rigor verborū sophismatis. Secundo notandum q̄ in esse distributiuo omnes actus distributiuū sunt eiusdē speciei specialissime z ly omnis in sophismate nō distribuit pro speciebus singulorū quia veritas eius potest saluari alias z actus distributiuū distinguitur per obiecta formalia z nō materialia vt in illis duob⁹. omnis homo currit. omnis asinus currit. nam obiecta materialia differūt non autem formalia

¶ ad sophisma.

Primo

Secundo.

Tertio.

Quarto

Quinto

Correlatiū p̄mum

Secundum

Tertium.

**Propō necessaria ex
condicione**

Quartum

**Quintū de bulla car/
dinalis**

Ad sophisma responderetur q̄ de rigore logice sophisma est falsum z impossibile. q̄ rōnalis mala p̄na. Et d̄ notanter de rigore. q̄ de rigore omnes termini capiuntur absolute. vel oēs cōnotatiue. z de rigore copule important t̄ps Secundo dicendū. Si ambe copule absoluunt a tpe vel solum copula p̄sequentiis sophisma est verum z bona cōsequētia. q̄ tunc cōsequēs semp erit necessariū. Tertio dicendū Si ly hō in antecedente caperetur absolute z ly aial p̄notatiue z nō ponēdo p̄i cta sophisma est bona p̄na. q̄ vt sic aīis est impossibile. Si p̄o ponunt puncta est mala p̄na in casu quo esset homo plato punctualis z fortes non esset. z hoc si copule in antecedente importaret tempus: Si aut nō tunc itez est bona p̄na quia aīis fieret impossibile. quia valeret tantū. omnis qui est vel erit zc. est aial totale. Quarto dicendum. capiēdo ambo extrema antecedentis absolute vel connotatiue z copulas de rigore sophisma est falsum z impossibile. q̄ rōnalis mala consequentiā.

Quinto dicendum. capiēdo ambo terminos cōnotat. ue tunc non sequit. omnis homo est aial z fortes est. q̄ fortes est aial. Si em illd q̄ iam est fortes maneret sine aliq̄ resolutione. licet hoc naturaliter sit impossibile z generaret aliq̄ pars ita q̄ ex illa pre genita z q̄d p̄ius fuit fortes fieret vnus hō totalis. z ly fortes significaret solum illud q̄d p̄ius fuit fortes. antecedens est verum z p̄is falsum Nec arguit p̄ regulam quia ly fortes solum est inferius ad ly homo absolute capium Correlatiū Non sequit. omnis hō est aial. z fortes est vel nō est. ergo fortes est aial nec lūm p̄stantia quia constantia est p̄pō affirmatiua. modo ista ē m̄ p̄te qualitat̄is. Correlatiū. Bene sequit. omnis argumentatio ē bona consequentiā. sed sophisma est argumentatio. ergo sophisma est bona consequentiā. quia si ly argumentatio capitur stricte. minor est falsa. Et quando p̄batur. quia est enthymema ex quo est sillogismus truncatus. Dicat q̄ Aristoteles cepit argumentationem large quando posuit quattuor species argumentationis z sic sillogismus truncatus nō est argumentatio stricte capiēdo. Si autem capitur large. tunc maior est falsa. Correlatiū. Consequens sophismatis est necessariū ex cōditione non autem est simpliciter necessariū. z ly ex condutione est de terminatio diuiniens ad ly necessariū z non distrabens. quia omnis propositio simpliciter necessaria etiam est necessaria ex condicione.

Pro quo notandum q̄ propositio necessaria ex condicione est propositio ex cuius terminis cōstituitur est vna p̄dional bona p̄na. vt fortes est animal. q̄ bñ sequit. si fortes est fortes est aial. Correlatiū. nō sequitur. Isti termini sunt bona p̄na. z isti termini sunt sophisma. q̄ sophisma est bona p̄na. nec arguit expositio q̄ non a qualibet p̄missariū ad vnam de omni valet p̄na. Correlatiū. q̄ cardinalis q̄ scripsit ad parisiū in bulla sua. vt illa homo est aial diceret necessitatem principalit̄ tria tenuit. Primum. Omne q̄d est quando est de necessitate est. z Aristoteles platonem in hoc redarguit primo periermenias. Secundum q̄ omnia futura de necessitate euenirent. z Aristoteles platonez in hoc redarguit sexto methaphisice. Tertium q̄ si nullus homo esset vel

De cōsequen. Sexta qō

fuiſſet adhuc illa eſſet vera: homo eſt animal. Sic albertus magnus ſu-
pra propoſitiū idē tenet. qz dicit qd eē eēntie z eſſentie n̄ ſi idē. Et di-
cunt qd eē ſic quidā modis accidental ſupadditus vlt̄ diſtinct⁹ ab eēntia

Conſequenť notāduz qñ Ariſt. pmo ptoz dicit ad veritatē vltis re Ad p̄tatē vltis redit
qñ veritas oīm ſingulariū intelligitur de ſingularibz in ſupponendo q̄ p̄tas oīm ſingulariū

les ſunt ille hō eſt al. ille homo zc. z nō in ſignificando vel ſortes ē al. zc.
Nec ſequit⁹ qd ariſtotele q̄ illa eē falſa. a me cognoſcit oīs veniēs. ſi habe
rē pceptū illius pplexi oīs veniēs z non illius pplexi ille veniens. lz illa
ſingularis ſit falſa. a me cognoſcitur ille veniens. q̄a talis ſingularis non
bene format⁹ lz oīs ſic formati. a me ille veniens ſm conceptū venientē cō-
gnoſcit. ita qd ille non appellat rōnē. Conſequenť ſciendū qd in ma-
teria inſolubiliū daf. ppō vniuerſal falſa cui⁹ q̄libet ſingulari ſi eē forma-
ta eē p̄a. vt illa eſt falſa oīs ppō eſt ſingularis. z tñ oīes eius ſingulareſ
eēnt p̄e ſi eſſent formate. Sic etiam datur propoſitio vniuerſalis vera cu-
ius ſingulareſ ſi eſſent formate eſſent falſe. vt ſi eēnt eius tres ſingulareſ
z ſemper demonſtref p ly illa ppō cuius ly illa eſt pars vt illa omnis pro-
poſitio ſingularis eſt falſa. eſt vera z eius ſingulareſ tres falſificāt ſeipſas

Correlarium. Omnis p̄ppō q̄ ſeq̄tur bene ad aliā coaſūpta ſibi neceſſa-
ria. etiam ſequitur ad eam ſine tali neceſſaria. Et quando arguitur ſi-
at ergo ſic in ſophiſmate addat illa z ſortes eſt homo in qua abſoluetur
copula tunc arguit⁹ ſi. c. ſophiſma eſt bona cōſequentia. dicatur negando.
z quando probat ſilogiſtice. rñ detur quod non ſit ſilogiſm⁹ q̄a medium
in illa in qua nō diſtribuitur ſupponit. p pluribz q̄ in illa in qua diſtri-
buit⁹. Correlariū. in ſophiſmate nō arguitur a toto in q̄ntitate ad ſuā
p̄e qz ille t̄min⁹ q̄ fuit diſtribuit⁹ iā n̄tē d̄beret p̄o i p̄ntē diſtributus.

Utrum in omni bona conſequentia ex oppoſito con-
tradictorio p̄tis ſequat⁹ oppoſitū antecedentis. z ſi ex oppoſito p̄tis ſeq̄-
tur oppoſitū aītis p̄na eſt bona. Notādū qd ē hypotetica copulatio
p̄ma ei⁹ ps eſt categorica. lz ſcda eſt hypotetica p̄ditional. Secundo
notandū. qd iſta qō originatur mouet⁹ z fundat⁹ ſup diſtinctione bōe p̄ne
z eius intellectus ē p̄ſe vna diſtinctio p̄ne. Sunt autem tres ſm ori-
ginē p̄ncipales diſtinctiones z modi cognoſcēdi penes quos q̄libet p̄na p̄ne ſm q̄s q̄libet p̄na
noſcitur bona. Prima ſi oppoſitum conſequentis repugnat antecedēti
ti conſequentia eſt bona. Scda ſi ſic eſſe ſicut per antecedēs ſignificat eē la-
impoſſibiliter eſt aliter eſſe quā etiam ita ſicut. p conſequens ſignificat
eſſe conſequentia eſt bona. Tercia ſi ex oppoſito conſequentis ſequitur
oppoſitū antecedentis conſequentia eſt bona ſicut videbitur in p̄cluſiōe
reſponſali. Correlariū. ly in in qōne dicit circūſtantiā p̄tis. q̄a p̄ns ſe-
quitur ex antecedente tanq̄ ps continui in toto. Correlariū. ly ex. in q̄
ſtione poteſt dicere circūſtantiā cauſe material. qz p̄ns ſequitur ex ante-
cedente tanq̄ ps material ex alia parte materiali. Correlariū. ſeq̄tur
de rigore p̄portat actū ex quo ex p̄tis p̄tis z p̄ter rigore p̄portat ap̄t
tudine qz non eſt terminus p̄portis potentia. Correlariū. ſeq̄ eſt an-
alogūz ad bene z male ſeq̄ui z omne quod ſeq̄tur bñ ſeq̄uit⁹. Prima In qōne q̄tuor p̄ſup-
ponuntur.

Primo

Secundo

Tercio

Quarto

paliter notandum. qd in illa questione quatuor presupponuntur. Primo qd duo contradictoria non possunt simul stare in veritate ad communem sensum. Unde Aristoteles quarto metaphisice. contradictio est oppositio cuius non est dare medium. vbi Aristoteles reprobat hecortem qui dixit qd aliquis homo fuisset sapiens et non fuisset sapiens. Secundo presupponitur qd quolibet propositio nata est inferre aliam vel eius contradictoria stat cum ea in veritate. Tercio presupponitur quicquid repugnat consequenti alicuius bone consequentie. etiam repugnat antecedenti eiusdem consequentie. Quarto presupponitur quicquid antecedit antecedens alicuius bone consequentie. etiam natum est antecedere consequens eiusdem consequentie. et ex illis duobus ultimis presuppositionibus elicitur vna regula generalis consequentiarum videlicet de primo ad ultimam de qua supra est habitum circa illud sophisma. aliquid est.

R. qd pma pte qois ergo aliqua propositio est. Consequenter notandus. qd questio habet duas partes principales. ad cuius primam sit talis conclusio responsalis. In omni bona consequentia ex opposito contradictorio consequentis natum est sequi oppositum contradictorium antecedentis. ut illa est bona consequentia. homo currit. ergo nullus homo currit. et sic in prima parte quest. omnis ille terminus oppositum debet stare pro opposito contradictorio et non contrario quia non semper ex opposito contrario consequentis sequitur oppositum antecedentis. Et ergo qstio vt ponitur est falsa quia est vna copulativa cuius vna pars est falsa et impossibilis

R. qd ad scdm pte qois quia conditionalis que est mala consequentia. Conclusio pro secunda parte. Si ex opposito contradictorio consequentis sequitur oppositum contradictorium antecedentis. consequentia est bona. et hec est regula

Declarat aliqs pias la infallibilis et modus cognoscendi consequentias. Patet ergo qd non sequitur. vnus illorum non est. ergo fortes vel adam non est demonstrando fortem et adam. nec valet argui ex oppositis. Similiter non sequitur isti non sunt. ergo ille vel ille non est demonstrando fortem vel adam. quia

1 duo pronomina disiuncta singularis numeri bene supponunt pro aliquo p quo pronomi non pluralis numeri non supponit. Similiter non sequitur illud vel illud est homo. ergo quodlibet illud vel illud est homo. demonstrando fortem et materiam eius. Correlarium. bene sequitur vnus illorum est. ergo quilibet illorum est. Sed illa non valet. vnus illorum currit. ergo quilibet illorum currit. Sed iterum bene sequitur. isti non sunt ergo iste et iste non sunt sic etiam e conuerso idem demonstrando. Correlarium. Non sequitur. nullus homo fuit semper. ergo non semper fuit homo. quia arguitur a suppositione confusa tantum ad determinatam

3 Correlarium. Non sequitur. cum album erit album. ergo nullum nigrum erit album in casu in quo aliquis res esset nigra et postea dealbaretur. Correlarium. Non sequitur. tantum fortes se videt. ergo tantum fortes videt illum hominem. in casu in quo fortes solum videret seipsum. et multi homines videret eum. sed nullus preter eum videret seipsum. antecedens

4 est. ergo quilibet illorum currit. Sed iterum bene sequitur. isti non sunt ergo iste et iste non sunt sic etiam e conuerso idem demonstrando. Correlarium. Non sequitur. nullus homo fuit semper. ergo non semper fuit homo. quia arguitur a suppositione confusa tantum ad determinatam

5 Correlarium. Non sequitur. cum album erit album. ergo nullum nigrum erit album in casu in quo aliquis res esset nigra et postea dealbaretur. Correlarium. Non sequitur. tantum fortes se videt. ergo tantum fortes videt illum hominem. in casu in quo fortes solum videret seipsum. et multi homines videret eum. sed nullus preter eum videret seipsum. antecedens

6 est. ergo quilibet illorum currit. Sed iterum bene sequitur. isti non sunt ergo iste et iste non sunt sic etiam e conuerso idem demonstrando. Correlarium. Non sequitur. nullus homo fuit semper. ergo non semper fuit homo. quia arguitur a suppositione confusa tantum ad determinatam

7 Correlarium. Non sequitur. cum album erit album. ergo nullum nigrum erit album in casu in quo aliquis res esset nigra et postea dealbaretur. Correlarium. Non sequitur. tantum fortes se videt. ergo tantum fortes videt illum hominem. in casu in quo fortes solum videret seipsum. et multi homines videret eum. sed nullus preter eum videret seipsum. antecedens

8 est. ergo quilibet illorum currit. Sed iterum bene sequitur. isti non sunt ergo iste et iste non sunt sic etiam e conuerso idem demonstrando. Correlarium. Non sequitur. nullus homo fuit semper. ergo non semper fuit homo. quia arguitur a suppositione confusa tantum ad determinatam

9 Correlarium. Non sequitur. cum album erit album. ergo nullum nigrum erit album in casu in quo aliquis res esset nigra et postea dealbaretur. Correlarium. Non sequitur. tantum fortes se videt. ergo tantum fortes videt illum hominem. in casu in quo fortes solum videret seipsum. et multi homines videret eum. sed nullus preter eum videret seipsum. antecedens

10 est. ergo quilibet illorum currit. Sed iterum bene sequitur. isti non sunt ergo iste et iste non sunt sic etiam e conuerso idem demonstrando. Correlarium. Non sequitur. nullus homo fuit semper. ergo non semper fuit homo. quia arguitur a suppositione confusa tantum ad determinatam

est. ergo quilibet illorum currit. Sed iterum bene sequitur. isti non sunt ergo iste et iste non sunt sic etiam e conuerso idem demonstrando. Correlarium. Non sequitur. nullus homo fuit semper. ergo non semper fuit homo. quia arguitur a suppositione confusa tantum ad determinatam

De cōseq. Bextū Bophis.

aliquis homo decipitur. ergo aliquis homo decipitur bene valet. et qñ arguitur ex oppositis. antecedens secunde consequentie est falsum. quia sortes decipitur a seipso quando credit q ipse decipiat et non fit tunc decipitur a seipso. Correlarium. non sequitur. substantie pars non est. ergo pars substantie non est. et defacto antecedens est ver. et consequens falsum. Correlarium. non sequitur. sortes incipit esse albus. ergo sortes incipit esse coloratus. quia si sortes esset ethiops et fieret albus. antecedens esset verum et consequens falsum. Correlarium. Illa consequentia ego fui tecum. ergo tu fuisti mecum non valet. quia si esset primū instās esse mei et tu prius diu fuisses. antecedens esset verum et consequens falsum. Nec conuerso valet. qñ si esset primū esse cuius qui demonstra- tur per ly tu. et demonstratus per ly ego dudum fuisset. antecedens esset verum et consequens falsum. Correlarium. Quandocumq pñā est formalis. tunc arguendo ex oppositis etiam sequitur formaliter. et quan- do consequentia est materialis tunc arguendo ex oppositis etiam sequit materialiter. etc.

Sophisma

Tantum pater est. igitur non tantum pater est. No- tandū q hugo loquitur de patre in diuinis. ppter expositionē marfilij qñ ex- ponit p duas exponētes vt pater est et nihil aliud a patre est. et sic añs et Hugo loqñt hic de pa- ter in diuinis
ter verum si sola trinitas esset. Sed bñ eēt alius a patre. Unde signa alie- ratis inter se distinguuntur qñ ly differt dicit differentiaz essentialem et personalem. Sed ly alius et alia dicunt differentia seu alietatē se lū pso- nalē. Sz ly aliū dicit alietatē solū cēntialem. et qñ filiū in diuinis nō ē aliū a pte. rō qñ ē eadē cēntia Sz ē aliū a pte qñ sūt diuerse psoe. et sic signa alie- ratz non sunt eiusdē rationis inter se. Secundo notandū: alio modo capiēdo istum terminum pater. tunc pater est res que de sua substan- tia generauit filiū vel filiā. Tercio notandū: qñ dictio exclusiua addita Pater
vni relatiuo excludit alioz relatiuū. seu correlatiuū. vt tm pñ est iam ex- cludatur filiū vt habetur pmo phisicorum. Correlarium. Ista est relatiū differūt ens et res. ens dicit essentiam et sic illa ē falsa. filius ē ens qñ non est pñ. sz res dicit psonā. et sic illa est vera. filius est res que nō est pater. Correlariū. illa ē vera pater in diuinis non est filiū in diuinis. Sed qñ dicitur tñ est negatiua cū extrema supponit p eodē. ergo falsa
qñ supponunt p eadem essentia Rñdetur q non sufficit sed sic oporteret q supponeret p eadē. Cōsequēter notandū. fm illā viā q dicit qñ pōnes exponibiles sunt hypotetice sicut tenet hugo tunc mentalis ante- cedentis non est exclusiua. Sz eius mentalis est formaliter ipse exponētes ced. pōnes de exclusio extremo sunt in mente. vt sic sz tales solū reperim- tur in voce et in scripto. Correlariū. nō habēt exclusiue hypotetice rō qñ nullū signū fert extra pōnē categoricā. Cor. ly tñ qñ fac exclusiua tūc bz distribuere finem in voce et scripto et nō in mente. qñ alias sig dīstri

**R. ad sophisma 2 p^{ri}
mus sensus eius**

Secus sensus

Tertius sensus

Quartus sensus

**Filius i diuinis e res
q no est pater**

**Solut argumta 2 so
phisma**

Seco

Tercio

Quarto

Quinto

butua in esse distributionis non essent eiusde rationis. qz sibi correspon
deret actus 2 distribueret sic alia signa 2 vltra h excluderet qd alia non
faciunt. Per h rnr ad sophisma. pmo capiēdo ans 2 pns in sensib⁹
exclusiuis vt exponantur gratia aletatis sophisma est falsū 2 impossibilis
ppō. Sz bona pna. qz antedēs est impossibile vt pz p exponētes. vñ sic
exponit antedens. pz ē 2 nulla res que nō est pz est modo secunda expo
nens est falsa. imino impossibilis. Et in tali sensu sophisma est materia
lis consequentia. qā in fili non sequitur. tantum homo currit. ergo non
tantum homo currit. Secundus sensus capiēdo antedens 2 pse
quens in sensibus exclusiis. ita q antedens sit vna de excluso subiecto.
in tali sensu sophisma est falsum 2 impossibil⁹ ppō. qz rōnalis mala pna
qā ad vitatē ppōnis de excluso extr emō requit 2 sufficit veritas ei⁹ piace
tis. Est aut placens ppō remanens dempro signo exclusiuis. Terti⁹
sensus capiēdo antedens in sensu exclusiuis. 2 psequēs in sensu exclu
so sophisma est bona consequentia sed falsa 2 impossibilis propositio.
quia antedens ē impossibile. Quartus sensus capiēdo antedēs
in sensu excluso 2 consequēs in sensu exclusiuis. sophisma ē vera propositio
2 bona consequentia. qā pns vt sic est necessariū. Correlariū. Isti
quatuor sensus sophismatis procedunt quando ly tantum facit vnam
exponibilem gratia aletatis. Et potest sophisma adhuc habere quatu
or sensus eodem modo prout ly tantum facit exponibilem gratia plura
litatis. Et sic erunt octo sensus. Et postea adhuc potest habere octo
p^{ri}emittim. 2 sic habebit sedecim sensus qui omnes facile habebunt iu
dicari ex quatuor dictis sensibus. Correlariū. filius in diuinis est res
que non ē pater. licet filius in diuinis sit ens qd est pater. Et licet ly ens
2 res conuertatur nō ly ens qd est pater 2 res q est pater nō cōuertuntur
qā ly ens qd est pater importat idempnitatē essentialem. Sz ly res que
est pater importat idempnitatem personalem. Correlariū. nō seqtur
tantum pater est pater. ergo tantum pater est. probando ab inferiori ad
superius. quia arguitur cum distributione inferioris 2 superioris. Nec
valet probando ab est tercio adiacente ad est scdm adiacens quia debet
argui sine distributione predicati. Correlariū. non sequitur h est ex
hoc ē tantum pater. ergo tantū pater est. pbando expositioe. qā in pse
quente ponitur signū certo modo denotans. cui⁹ denotatio in antedē
te nec formaliter nec virtualiter est expressa. Nec sequitur tantū deus
est. 2 ille deus est pater. ergo tantum pater ē. quia a minore ad vnam de
omni non valet consequentia. Correlariū. bene seqtur omne ens est
pz ergo tantum pz ē. ab vniuersali ad eius exclusiuam in terminis trans
positis distribuēdo salte3 subiectum complete in antedecente quia tunc
antedens est falsum 2 impossibile. Si autem incomplete distribuere3
consequentia non valeret nec teneret per regulam. Et tunc tantum
valeret antedens. Omne ens quod est essentia est pater. Si autem
complete distribuere3 tunc tantū valet. Omne ens quod est res que
est pater est pater. Correlariū. Copula antecedentis de rigore
non absoluitur a tempore quia non significat adequate tam independē

De cōsequen. Beptima qō

dentem quā vniūoce extendit se ad patrem creatum et increatū. **Cor Sexto**
relatum. illa pñā non valet tantū deus est. qñ non tantus deus est. quia
copula antecedentis de rigore absoluitur ex regula linconientis de qua
supra. **Correlatiū.** bñ sequitur omne idē entī est pater. et filius ē idē **Septimo**
entī. ergo filius est pater. qz maior est falsa. Et quando pbat omne idē
patri est pater. ergo omne idēz entī est pater ab inferiori ad superius.

Respondetur q arguitur cum distributione superioris. **Correlatiū** **Octauo**
rium. ly non idē vno modo capitur vt est signū alicuius et valet tantū
sicut dicitur a. et sic illa est falsa. fortis est non idē chimere. Alio mō ca/
pitur pro duabus dictionibus et negatio capitur infinitanter. et sic pñ/
dicta est vera. Tercio capiēdo negationem neganter. et pcedit cō/
pulam. sic illa est vera. non idē chimere mouetur.

Utrū ad impossibile sequatur quodlibet: Nota

Qd questio est categorica indefinita affirmatiua subiectum est ly ens
inclusus circa ly quodlibet. pñatur est hoc totū ad impossibile sequi
tur et est vna de modo loquendi in consuetudo. Et subiectum non restri/
gitur p regulā topicalem. quia alias ex comuni modo loquendi capī/
personaliter. ratio non est mens auctorum q ille terminus qdlibet
ens sequatur ad impossibile. Secundo notandum. q ly impossibile **Impossibile capit du**
capitur duobus modis. Vno modo pro termino prime intentionis et sic **pliat**
est res que non pōt esse. et sic nihil est impossibile. et pro nullo supponit.
sed quando dicitur tamen est terminus ampliatius ergo a parte subie/
cti positus supponit pro eo quod non est. pceditur fm Buridanū. sed h
intelligitur de termino supponente. Alio modo capitur pro termino se/
cunde intentionis et valet tantū sicut propositio impossibilis. et qñ ad
propositum sufficit. **Propositio impossibilis est ppositio sic se hñs. q**
p nulla differentia tps sic potest esse sicut per eam significatione totali et
propositionali significatur vt homo est asinus. chimera currit. Et est du/
plex ppositio impossibilis scilicet simpliciter et fm quid. **Propositio im**
possibilis simpliciter est propositio sic se habens sicut per eam significa/
tur esse fm eius significationem totalem et ppositionalem ita pro qualibet
differentia tps impossibile ē esse. vt homo est asinus. Et datur illa diffi/
nitiō de propositione categorica de inesse et affirmatiua. Enā talis ē
duplex. scilicet formaliter impossibilis et materialiter impossibilis. **Propositio impossibilis sim**
positio impossibilis simplr et formaliter est ppositio sic se habens q quel/
bet propositio secum eiusdem forme si esset actu formata etiam esset im/
possibilis vt homo est non homo. **Correlatum.** omnis ppositio ca/
thegorica de extremis contradictione oppositis ad idē tempus adequa/
te acceptis est formaliter impossibilis vt asinus est non asinus. Simili/
ter quelibet propositio hēpōtētica copulatiua affirmatiua cōstituta ex
partibus contradicentibus vel contrariis est formaliter impossibilis.
vt fortis currit et fortis non currit. omnis homo est albus. et oīs homo
non est albus. Sed propositio impossibilis simpliciter et materialiter est
ppositio impossibilis sic se habens q est formabilis alia propositio se/
pliciter materialiter

Propo^o impossibil^{is} q^d cum eiusdem forme que si actu esset formata non esset impossibilis ut ho-
mo est asinus cum qua illa est eiusdem forme. hō est animal. Sed p^o
positio impossibilis fm quid est propositio sic se habens q^d sic ēē sicut p^o
eam significatur esse significatio totali z p^oositionali ita p^o certa differen-
tia temporis impossibile est esse. lz non pro qualibet. ut adaz nō fuit hō
xpianus non fuit rymme. iparator nō fuit rome. Correlariū. hec p^o
positio est impossibilis fm quid. ergo est impossibilis non valet. qz ar/
guitur a parte in modo ad totū cum dictione distrahente. Tercio no-
randū p^o regula. q^d omis p^opositio negatiua contingens cuius predicatū
Regula est terminus distributus z subiectū non vel etiam subiectū est terminus
distributus z p^odicatū est terminus non distributus. z predicatū natum
est competere subiecto p^o quolibet suo supposito. z si copula absoluitur
a tempore est ipossibil^{is}. Sed si talis ppō est affirmatiua mō quo supra
fabricat a tunc erit necessaria. Exemplū p^omi. hōmo non est alb^{us}. sed hō
est albus. Correlariū. datur ppō impossibilis q^d est vera ut non de^o
est. z hoc si propositiones sunt multiplices. Correlariū. dat p^opositio/
tio possibilis que nunq^{uam} potest esse vera. ut illa nulla p^opositio ē negati-
ua. similis illa. omis p^opositio est singularis. Correlariū. p^oteritū p^o cer-
ta differentia t^{em}poris ē irrecuperabile. z p^o certa est reuocabile. qz p^o diffe-
rentia t^{em}poris p^oteritū. Correlariū. quibet ppō copula r^{ati}ua affirmati-
ua constituta ex antecedente alicuius bone p^ontie z contradictoria eius/
dem consequentis bone p^ontie est ipossibil^{is}. Quarto notādū. qz de op/
**Propo^o simpl^{is} necessa-
ria** politis est idē iudiciū q^d p^opositio necessaria ē p^opositio sic se habet q^d p^o qua-
libet differentia t^{em}poris necesse est sic ēē sicut per eam significatur ēē signifi-
catione totali z p^oositionali ut deus est. Et datur illa diffinitio de ppō
ne necessaria simpliciter. Sz p^opositio necessaria fm q^d est p^opositio
**Propo^o fm q^d necessa-
ria** q^d sic se habet q^d p^o aliq^{uando} differentia t^{em}poris necesse est sic ēē sicut p^o ea signifi-
catur esse significatione totali z p^oositionali ut adam fuit. Correla-
riū. sicut duplex est p^opositio impossibilis ita etiaz duplex est necessaria
scilicet formaliter z materialiter. Correlariū. ppō necessaria fm quid
non est necessaria. H^{ic} s^{ed} p^omissis responderetur ad q^{uoniam} q^d capiēdo
R^{ati}o ad q^{uoniam} ly impossibile pro termino p^{ri}me intentionis. q^{uod} cūq^{ue} etiam ly quod/
libet includat q^{uod} est falsa z impossibile. qz predicatur pro nullo suppo-
nit. Secundo dicendū. si ly impossibile capis pro termino sc^{ci}be inten-
Sc^{ci}bo tionis. z ly ens subintelligitur circa ly quolibet questio uerum est falsa
z impossibile. quia valet tantū ad propositionem impossibile sequit omne
Tercio ens. Tercio dicendum. capiēdo ly impossibile pro termino sc^{ci}be in/
tentionis z subintelligendo circa ly quodlibet ly p^ontis q^{uod} adhuc est falsa
sed possibilis. nam si solum illa consequentia ēē hō est asinus. ergo de
us est cum questione questio ēē vera. Quarto dicendum z r^{ati}one q^d
Quarto omnis consequentia cuius antecedens est impossibile z capitur in illo sen-
su in quo ē impossibile est bona. Di^{ctum} z capis. zc. p^{ro}pter illā non de^o est ergo
homo est asinus si p^opones sunt multiplices. Correlariū. omis p^ontia
**Declarat aliq^{uando} correla-
ria** cuius antecedens est formaliter impossibile est formalis. ut homo ē nō
homo. ergo homo ē asinus. Correlariū. ois p^ontia cuius p^ontis ē forma l^{icet}

De cōsequen. Beptima qō

necessarium est formalis. Correlarium aliqua consequentia cuius antecedens est materialiter impossibile est formalis. ut quando arguitur a conuersa ad e nuertentem. ut omnis homo est asinus. ergo asinus est homo. simil ter omnis asinus est homo. ergo homo est asinus. Correlariuz. non omnis consequentia cuius antecedens est impossibile fin quid est bona. licet aliqua Primum pz de illa. christianus non fuit ryē ne. ergo homo currit Secunda pars patet ibi. adā nō fuit homo. ergo antichristus erit Correlarium. non omnis consequentia cuius antecedens est

Tercio

Quarto

Quinto

Sexto

Declarat pñtias

Primo

2

3

4

5

6

7

necessariū fin quid est bona lz aliq Primum pz de illa homo currit. ergo christianus fuit ryenne Secūda pars patet ibi homo est asinus. ergo christianus fuit ryenne Correlariū. qñ dicitur nulla habitudo possibilibis dependet ex impossibili sed in omni pñā habitudo iportata per pñs dependet ab antecedente. g ex diffinitione cōsequente. Dicat q m/ noz sit neganda. z instantia est de consequentia cuius antecedens est im possibile. nisi forte ad talē sensum qz non stat habitudinem pñtis cō si/ ne habitudine antecedentis. Correlariū. Chimera est impossibilis ergo homo est asinus bene valet quia antecedens est impossibile. z non sequitur p bando antecedens chimera nō potest esse. ergo chimera ē im possibilis. nec arguitur a b equivalente ad equivalentem quia vna ē affir/ matiuā alia negatiua. Correlariū. illa psequētia bene valet. tantum hō est albus. ergo homo est asinus. quia antecedens est impossibile. qā q materia hois etiā est alba. z si ponitur qz inhereat toto cōposito tunc etiā quolibet pars est alba. quia qualificat solum rōne inhesionis z non sicut sensatio. Correlariū. bñ sequitur deus omne possibile potest fa/ cere. ergo hō est asinus. z antecedens est impossibile. qā nō potest facere aliū deū. de hoc curret theologi. z logicalit sic. qā non potest facere scipz Similiter sequitur. deus omnia possibilis potest facere. ergo homo est asinus. quia antecedens est impossibile. qā deus non potest facere iohā nem z seipz. z tamē ambo sūt possibilis Correlariū. Ille ambe sunt false chimera est possibilis z chimera est impossibilis. z quādo dicitur hoc est p regulam. de qñ et p dicto rōz aliter verificatur de nullo ve/ rificatur simul. hoc intelligitur de termino supponente respectu copu/ le de presenti Correlariū. non sequitur quicquid non ē substantia est accidens. ergo quicquid non est accidens est substantia capiendō ly ens in ly qñqd in antecedēte nō transcendenter sz in pñte transcendēt tūc añs ē vey z pñs falsū de ente qñ nec ē subā nec añs sz subā z accidēs. Correlariū. bñ sequitur. hō est asin? imaginarius. g hō ē asin? si ly hō capi tur absolute z ponunt pñta. qā sp plures hoies pñctuales sūt. dices vo lo q sit hō pñctual. nñr q pprie non ponūtur extensue z sic talis non est fortis. licet sit hō z tamē si fieret ex certificato dicitur q pñcta pñā nō valet. Correlarium. illa pñā. chimera est ens compositum. zc. ergo chimera est si in antecedente ly est importat actum signatū ut aliq volūt tūc nō valet. qā dñcto añs est vey z pñs falsum. quia antecedens va/ let tantum chimera significat ens compositū ex. zc. Si aut iportat actū exercitatus ut valet tūc sicut existit tūc bene valet. qz añs est impossibile

Et licet predicetur in antecedente diffinitio de diffinito et talis propositio ut in plurimum est haec tamen res intelligitur in terminis supponens. et ideo modo ly chimera in antecedente stat personaliter. Sed primo modo stent in antecedente materialiter et arguebatur a suppositione materiali ad personalem. Sed in consequente semper stat personaliter. Alij autem melius dicunt ut placet habentes per se aristotelem primo poetrie quod dicitur res non existentibus in natura non imponitur nomen sed res. id est rebus quoniam sunt non imponitur esse sed res. id est. preceptum et sic predicta valet tamen preceptum chimere exprimitur per conceptum correspondentem huic complexo. ens compositum ex incomponibilibus natum componi. Sic etiam ista. vacuum est locus non repletus corpore valet tamen preceptum vacui exprimitur per conceptum correspondentem huic complexo loci non repletus corpore. imo si ly est in tali oratione improprie actum signatum oratio fieret incongrua. quia valeret tamen. vacuum significat locus non repletus corpore.

Sophisma

Sophisma mouetur
propter tres causas

Conditionatum

Si quando facit unam de conditionato extremo quod de notat

Primum est in sophismate
et est categorema

Omnis propositio si est impossibilis est falsa. Notandum quod sophisma illud ponitur ab hugone tribus ex causis. Primo ad habendum differentiam inter conditionale et unam de conditionato extremo. Secundo ut sciamus per quo supponatur huiusmodi conditionatum. Tercio ut sciamus cui debeat huiusmodi conditionatum addi in argumentatione. Secundo notandum. quod circa sophisma supra dictum. si nihil est aliquid est habui sunt modi quinque accipiendi ly si. sed tamen putat facit unam de conditionato extremo erit ad propositum. Unde conditionatum est aggregatum ex ly si et suis coniungibilibus et ut sic solum coniungit terminos et non propositiones et solummediate verbo indicatiui modi et verbum quod immediate sequitur ly si capitur restrictiue. et negatio que sequitur immediate ly si tenet infinitanter. quod cadit super verbum restrictum. sed negatio que precedit capit negant. et res alias sequitur distribuendo partem in sophismate quod sophisma non haberet prius si negatio semper deberet capi infinitam. Tercio notandum. quod ly si putat facit unam de conditionato extremo denotat quod terminus sequens ly si natus sit inferre terminum precedentem ly si. Correlarij quando ly si ponitur in principio propositionis tunc de rigore nunc facit unam de conditionato extremo. quia de natura determinationis extendentis est quod sequatur. sed quando ly si ponitur in medio tunc distinguatur quod faciat Correlarij. ly si quando facit unam de conditionato extremo est per extremum. quia quilibet coniunctio in propositione categorica est eiusdem extremi per cuius sunt sua coniungibilia Correlarij. quia etiam hoc sic coniungere terminos et facere unam de causato extremo ut omnis homo quia est rationalis est risibilis. Consequenter notandum. quod primum ly est est categorema secundum antiquos et res. quia ex hoc est quod conditionatur ex termino superiori et inferiori. sequente inferiori supponit pro qualibet re mundi. sed quia nullus illorum terminorum significat omnem rem mundi. ergo oportet quod sit ibi aliquid ratione cuius supponat per qualibet rem mundi. alias solum esset ad placitum dicere quod tale propositio

De cōse. septimū Bophis.

natū supponere p qualibet re mundi. Nec contra regulam antiquorū est quando verbum substantiūū habet similes casus a partem z a pte post. qz hoc intelligit qū tale verbum substantiūū nō tenet restrictiue

Ultimo notandū q ly pō in sophismate sic verificat hoc est pō. qz **Terminus nō debet** determinatio extendens nō dī verificari cū determinabili. cuius assigna verificari cū determinatur cōiter talis rō. quia alias terminus supponeret p aliquo qd nō significatione extendēte.

Sed est adhuc alia rō. qz ille q imponit alicuius cōplexi suppositionem nō imponit eius significationē z naturā p supponit et significationē. idem est ibi. non sortes est in q subiectum supponit p qlibet re q non est sortes. vt p mēsa. z tū ly sortes nō significat mēsam neqz ly nō qz ly nō nihil significat Correlariū. Subiectū sophismatis nō restrictū nō ex prima pte regule topicalis. qz predicato dēpto nō esset terminus secunde intentionis. etiā alias est restrictū. Nec p quartaz ptem. qā pdicatum nō puenit subiecto p suo significato zc. Correlariū. Subiectum in sophismate nō alienat. licet addat sibi determinatio nō supponens tū nō est pure categorizemata. sed est includens sine categorizemate. et hoc totum si est impossibilis est determinatio extendens. Ubi aduer **Determinatio extendens** determinatio extendens est determinatio facies totū aggregatum ex dens determinatione z determinabili supponere p pluribz qz sine tali determinatione supponeret. Et licet ly si est impossibilis nō extendat ly ppositio neqz quo ad suppositū neqz q ad significatum. tū facit totū aggregatū supponere p pluribz. z ly pō in sophismate significat eq multa et supponit p eq multis ac si nō poneret secum determinatio extendens.

Correlariū. dicendo sic. Omne risibile vel rudibile currit. ly vel rudibile nō est determinatio extendens. z licet zc. tū hoc deficit q nō est determinatio. Pro suppositione cuiuslibet cōditionati est sciendum q suppositio conditionati attendit penes vnā copulatiuā cuius vna ps est categorica in qua subijctur pnomē demonstratiuum denotans rē p q suppositio conditionati.

tale cōditionatum debet supponere esse. z pdicatum est ly ens. Secunda pars copulatiue est pditionalis in cuius antecedente subiectū ē terminus sinonimus cum subiecto prime ptis z pdicatur est terminus sequens immediate ly si. Sed consequens talis conditionalis est categorica cuius subiectum est relatiuum referens significatū prius demonstratū. Et pdicatum est terminus immediate pcedens ly si. Hec est copulatiua penes quā attendit suppositio cōditionati. z de quocūqz hec copulatiua est vera p omni tali suppositū hmoi pditionati Verbi grā dicendo sic. Animal si est homo currit. hoc pditionatur. animal si ē hō supponit p qualibet re mundi. quia hec copulatiua hoc est et si hoc est homo ipsum ē aial de qualibet re mundi demonstrata p ly hoc talis copulatiua est vera. Et ex hac attentione eliciuntur certa correlaria. **Regule de suppositis ne conditionati.**

Primum Omne cōditionatum ex terminis sinonimis aut cōuertibilibus supponit p qualibet re mundi vt chimera si est chimera currit. asinus si est asinus mouet homo si est risibilis ambulat. **Secundum** Omne cōditionatum cuius terminus sequens ly si nō est natus supponere ad potest. supponit p qlibet re mundi. vt homo si est chimera currit. hō si est

Tertiu

Quartu

Quintu

Sextum

Septimum

**R. ad sophisma.
Primo**

Secundo.

Tertio.

**Declarat argumēta
sensum vey. sophis/
maris.**

Secundo.

Tertio.

Quarto.

non ens mouetur. **Tertiu.** Omne conditionatū ex termino superiori et inferiori inferiore sequente ly si supponit p qualibet re mundi. ytaia si est homo currit. hō si est sortēs ambulat. **Quartu.** Omne conditionatum ex termino superiori et inferiori superiori sequente ly si supponit p quolibet suo supposito termini inferioris et p quolibet supposito qd nō pōt esse suppositū termini superioris. vt homo si est animal currit. **Quintum.** Omne conditionatū cuius terminus pcedens est transcendens et termin⁹ sequēs est pnotatiuus nō pueribilis cū priori nec inferiori nec superiori ad ipm. supponit p qlibet re mudi. vt ens si est album currit. **Sextus.** Omne conditionatum cui⁹ termin⁹ sequēs ly si est transcendens et termin⁹ pcedens nō natus est supponere ad potest. p nulla re mundi supponit vt chimera si est ens currit. **Septimū.** Subiectū sophismatis supponit p qlibet re mudi q̄uis nō significet quālibet re mudi. Prima ps patet. qz hoc copulatiua est vera de qualibet re mudi hoc est z si hoc est im possibile ipm est ppō. Sed secunda pars patet qz sepi⁹ aliqd aggregatum significat aliquā rem cuius tñ nulla pars eiusdem eandē significat vt hec copulati. materia z forma significat hoīem. z tñ nulla ps significat hominē. z hec fm modernis logicos. Imā aut antiq̄s in tali conditionato ponit aliquid qd fecit oēm re mudi vt supra visum est in qdam notabili. His itaqz visis rñdet ad sophisma. Primo. put est conditionalis hñs imediate duas cathogoricas q corrident sophismati vt totū cori. sed nulla pars pti. in tali sensu sophisma est vey z necessariū. qz conditionalis bona pñā. z valet tñ si ois ppō est impossibilis. ois ppō est falsa. **Secundus sensus.** Capiendo ly si vt facit vnā de conditionato extremo. put facit vnā cathogoricā. sed distribuēdo solum prem. tñc sophisma est vey. z tñc rōne signi vlis sic resoluitur. Propō si est impossibilis ē falsa. z nulla est ppō quin sit falsa si est impossibilis. Vel sic z melius ex quo est mixte q̄nitatis in tali sensu. de quocunqz vey est dicere qz sit ppō de eodem si est impossibilis verū est dicere qz sit falsa. **Tertio sensus.** In eodem sensu distribuēdo totū sophisma est falsum. qz valet bit tantū omne ens est falsa ppositio. ex quo conditionatū sophismatis supponit p qlibet re mundi. **Correlariū.** Non sequit in sensu concessō et p sensum vey. sophismatis. cathogorico. ois ppō si est impossibilis est falsa. qz omne ens est falsum. qz vnum cōuertibilū distribuitur z alterz nō. **Correlariū.** Non sequit ois ppō si est impossibilis est falsa. qz tñ falsum est ppositio si est impossibilis. tenet pñā ab vti ad eius exclusiuam. quia regula intelligit de vni uersali cuius totale subiectū distribuit. **Correlarium.** Non sequitur ois ppō si est impossibilis est falsa. qz ppō necessaria est ppō. qz ppositio necessaria si est impossibilis est falsa. qz determinatio extendens in p̄diciōe deberet poni a pte alterius extremi. **Correlarium.** Contradictoriū sophismatis est aliq ppō non si est impossibilis est falsa z est vera. Et qñ arguit. hec ppō nō est falsa. z hec ppō est ppositio si est impossibilis. igit aliqua ppositio nō si est impossibilis est falsa. Rñdet q arguitur a nō distributo ad distributū. Sed si sic cōcluditur ergo aliqua ppō non si est omne impossibile est falsa. Quat q determinatio debet addi altero ex

De cōseq. octaua qō

tremo. vel dicat q̄ tota significatio p̄sequentis nō dependet ex significa-
tione antecedentis. q̄ illa signa nō si omne denotant in cōsequēte aliq̄ de/
notatione quenūq̄ in antecedente nec formaliter nec virtualr fuit ex/
pressa Correlariū. Adiectiui purz a parte predicati nō includit sub/
stantiuum a pre subiecti cū oibz determinatōibz vlt̄ oimode equaliter re/
strictum. q̄ alias illa fieret inepra hō niger est albz. quia valeret tñ. hō
niger est albus niger hō. z pariter est in sophismate.

Utrum ex possibili sequatur impossibile: Notandū

q̄ isti termini possibile z impossibile debent capi p̄ terminis secundaz
intentionuz. z ly impossibile est subiectum ex possibili ens quod seq̄tur
est p̄dicatum. z subiectū nō restringit ex regula topicali. q̄ p̄dicatū non
cōuenit subiecto zc. Correlariū. Ly impossibile p̄ terminio secūde intē-
tionis est terminus positū. z sic nō valet p̄na hec p̄pō est impossibile
igit̄ hec p̄pō non est possibilis. Nec illa valet hec est impossibile. ergo
hec est non possibilis. q̄ eadem mētalis est possibilis naturaliter p̄p̄e
significans z impossibile significādo executiue vel ex impositione.

Correlariū. Nulla eadem mentalis ē vera z falsa. q̄ d̄t Aristoteles ter-
tio de ania. Qui nō vnum intelligit nihil intelligit. z rō quia mētales ter-
mini nō sunt nobis equoci naturaliter p̄p̄e significando. z sensus p̄pō/
nis ē mentalis alias vna mentalis haberet alia mentalē. z q̄ p̄pō dicit̄
mentalis inq̄tum intellectus fert̄ in eā aliq̄ mō z simul z semel solū fer-
tur in vnum sensum p̄ idem obiectum. Sed quando intellectus fertur
in aliquam p̄pōnem capiēdo iam negationem negāter. iam infinitan-
ter tūc nō erit eadem mentalis. Correlariū. Ly sequit̄ in titulo ipoz
tat actū de rigore q̄ est p̄ntis t̄pis. Per hoc respōdet̄ ad questionē
fm̄ veriorē opinionē tenēdo vitz q̄ p̄pōnes sint multiplices q̄stio ē vel
ra z ambo extrema supponit̄ p̄ illa. hō ē asinus q̄ sequitur ex illa. non
de? ē in bona p̄na. Sed ad Bar. primo p̄pō q̄ dicit̄ oppositū. Respō-
det̄ q̄ voluit̄ q̄ ex nullo antecedenti possibili natū est seq̄ p̄is impossibile.
vt sic. i. inq̄tum aīis ē possibile z p̄is impossibile Et ē rō. quia possibi-
li posito in esse nullum sequit̄ impossibile. alias ex vero sequeretur falsūz
quod nō debet fieri. q̄ habitudo p̄ntis debet dependere ab habitudie
antecedentis. Secūdo dicēdū. q̄ etiam illa ē vera fm̄ illā viam. ex pos-
sibili inq̄tum possibile sequit̄ impossibile ex superiori causa. Tercio
dicendum. tenēdo q̄ p̄pōnes non sint multiplices tūc q̄stio ē falsa. q̄
nunq̄ valet p̄na qm̄ antecedens est possibile z consequens impossibile
Quarto dicendum fm̄ ambas vias illa ē falsa. ex possibili sequit̄ im-
possibile in sensu in quo antecedens est possibile z consequens impossi-
bile. Et hec est conclusio respōsalis z intentio auctoris. Correlariū. Quā
Hugo dicit̄ in ista q̄stione ex necessario nihil sequit̄ nisi necessariū intel-
ligit̄ de necessario simplr. Correlariū. Solū ex illo possibili qd̄ vltra
sensum vep̄z habet falsum sequit̄ impossibile. et ex nullo possibili necessa-
rio sequitur impossibile. Correlariū. Circumscribendo multiplicatē

Possibili posito in esse
nullū sequi impossibile.

propositionum ex possibilibus non sequitur impossibile. licet illa sit bona cō
sequencia. omne currēs est asinus. et ois homo currit. igitur omnis homo
est asinus. tñ añs non est pmissio sed antecedēs est pmissio vna cum nota
et hoc est vnum possibile. Consequenter notandū. qd regula pmo pñ
orū Aristotelis vñs Possibili posito in esse nullū sequitur impossibile sic
intelligit. i. ex pñone que est de inesse alicuius pñonis possibilis penes
quam attendit veritas eius nō sequitur impossibile. Correlariū.
Questio sic habet cōuert. igitur qd ex possibili sequitur est impossibile
et nō sic. ergo ex impossibili sequitur possibile. qd ex toto predicato nō fit
subiectum. Neqz sic habet cōuert. igitur qd sequitur ex possibili est impossi-
bile. vel sic. ex possibili sequēs est impossibile. Et nō sic. sequēs ex possibi-
li est impossibile. qd sit cras solum illa. nō deus est et pñones sint multi-
plices. antecedens est verū et pñs falsum. qd pñs valet tantū qd ex possi-
li eo tpe quo est possibile sequitur impossibile. Correlariū. Non seq-
tur antecedens est vna copulatiua affirmatiua cuius quelibet pars ē pos-
sibilis. igitur ex possibili sequitur impossibile. quia añs vt sic erit vna pñ-
tio impossibilis p hoc qd partes repugnant Correlariū. Illa pñ. tu
es asinus. ergo homo est asinus bñ valet demonstrādo hoīem. et quādo
pbatur añs. te esse asinū est aliquid. igitur tu es asinus. et itez pbandō añs
te esse asinum est a te negandū. igitur te esse asinum est ens. ab est tercio adia-
cente ad est secundū adiacens negetur vltima pñ. qd arguitur a suppo-
sitione psonali ad materiale. Correlariū. Nō sequitur. sortes dicit ho-
minē esse asinū igitur homo ē asinus dñ a sorte. neqz arguit ab actiōe ad
passiūm. qd subiectum nō est terminus transcendēs. et ly hoīem esse asi-
num in antecedente stat materialiter. et in pñte psonaliter. Correlariū
Arguendo sic. Hoc est hō et hoc est asinus. igitur hō est asinus. et qñendo d
bonitate psequētie et idē demonstrādo et lateat demonstratio. dicatur qd
dubius est an ptes sint vere. Sed nō est dubiū quin tota copulatiua sit
falsa et impossibilis Correlariū. Nō sequitur tu nō es aliud qd hō ru-
dibilis. igitur tu es asinus. qd añs est verū. qd negatiua cuius vnū extremo-
rū p nullo supponit. Et qñ arguitur tu nō es aliud qd hō rudibilis et
tu es. igitur tu es idem qd homo rudibilis. Rñdetur qd debet sumi cōstan-
tia etiam alioz terminoz ibi positoz. vt sic homo rudibilis est. et tñc be-
ne valet. Correlariū Bene sequitur. equus meus nō potest comedere
ergo hō est asinus. quia añs est impossibile. Etā bene sequitur. ois hō
potest esse currens. igitur homo est asinus. qd añs ē impossibile. qd valet tā-
tum ois hō qd pōt esse potest esse currēs qd pōt esse. et sic hō posset ēē asi-
nus. Correlariū. Circūscribere multiplicatē pñonū est eandē
vocale vel scriptam. vel etiam mentale nō naturalr pñie significā-
tem nō habere plures mētales naturaliter pñie significantes sibi inuicē
tem nō cōcantes et nō sinonimas. Dicitur nō cōcantes ppter hoc si sup-
ponitur qd es pñonis sit pñosito. Dicitur naturaliter pñie significātes
quia eadem pñō potest habere plures mentales. Vnam naturalit cō-
ter significantem et vnam proprie naturaliter significantem. Et vna ad-
placitū psecutiue significantem.

Circūscribere mul-
tiplicatē pñonū.

De cōseq. octauū Sophis.

Sophisma.

Ista consequentia est bona. ergo homo est asinus

Notandum qd ista in sophismate debet demonstrare ipsum sophisma met cuius est pars. Hec fuit intentio auctoris. licet possit etiā quæcūq; cōsequentia demonstrari. Secūdo notandū Quando in aliqua ppositione ponitur pñomen demonstratiuū habens secus expresse substantiuū significans pñomen tunc indifferenter potest demonstrari vocalis scripta vel mentalis. Correlariū. Sophisma est multiplex ppter pñomen demonstratiuū p quo d possumus diuersa demonstrare z ipm eq uocare. Tercio notandū q Hugo arca illud sophisma supponit regulas. Primo q identitas nūcralis pñonis vocalis vel scripte nō arguatur ex eius mentali. hoc est stat idē scriptū habere plures mētales.

Hugo suppoit aliq̃s regulas
Primo

Secundo q ps pñonis supponat p propositione cuius est ps. q aliq̃as sophisma esset bona pñia. z añs esset impossibile in primo sensu.

Secundo

Tercio q pñia sint in mente. quia alias certum esset q añs esset verū z cōsequens falsum. qz valeret tantū. in mente aliqua pñia est bona. igit homo est asinus. Item supponit alias regulas. Primū q conceptus z pñones mentales non sint a nobis impossibiles. quia illud quod est a nobis impossibile significat nobis ad placitum. Secundū q conceptus est inmutans instrumentabile potentie inferioris. Tercium q rei non cadentis sub sensu possit formari pceptus singularis. Consequenter notandū. Si p ly ista in sophismate demonstrat sophisma vocale tūc

Tercio

sophisma est categorica nō insolubilis Si aut per ipm demonstrat mentalis in qua mentali iterū alia demonstrant sophisma est insolubile. Et fm Holandruū tales sunt hypotetice. qz fm anglicos quelibet pñō significat se esse verā. Sed hēntal' bēri anglic' dē q tales sunt categorice caudate. Rō. qz quelibet pñō que extra casum obligatiuū est categorica. etiam in tali casu est categorica Sed est alia via Barfi. z Biri. q sophisma sit categorica nō caudata. qz quelibet pñō significat se esse verā solum virtualiter. z licet fm illum modum cōuersiones z silogismi patiant instantiam in insolubilibz. tñ adhuc sunt formales. quia suffic q preter materiam insolubiliū nō patiant instantiā. Item notandū q fm modū hūc iudicando de rñsione sophismat' sunt tres pñones. scz sophisma vocale a in quo p ly ista demonstrat mentalis b. Sed illa non est pñia mentalis eius in qua mentali iterum demonstrat alia mentalis c. in qua tertia mentali que est vera mētales sophismatis vocalis dñō strentur sophisma vocale. ita est iudicandum. Correlariū. Rñdendo ad hoc sophisma vocale vel scriptum z an añcedens sit possibile vt im/ possibile. oportet sciri an pñia demonstrata p ly ista possit esse bona per nouam impositionē vel nō possit esse bona p nouam impositionē. Correlariū. Añcedens sophismatis ē possibile pro qualibet psequētia vocali vel scripta. Sed p nulla mentali mala. quia significat naturalit' pue z talis nō potest imponi. Per hec respondetur ad sophisma. Si per ly ista demonstrat vocalis vel scripta cuius ipsum est pars. tunc sophisma est negandum vt mala consequentia. etiam vt falsa propositio

Si sophisma sit pñō categorica

R. ad sophis. Primo

Secundo

quia antecedens est possibile et consequens impossibile. quia quilibet vocalis vel scripta per nouam impositionem potest fieri bona propria. quia potest imponi. licet forte nunquam imponatur. quod si imponeretur tunc posset esse bona propria. ut ibi. tu vocaris asinus. et tu es asinus. Secundus sensus. Quando per ly ista demonstratur mentalis in qua mentali e converso demonstratur vocalis. sophistica est procedendum ut bona propria. sed est falsa propositio. quod antecedens vocalis sophisticatus est impossibile. quia mentalis demonstrata est mala consequentia. et vocalis e converso demonstrata in mentali est bona consequentia ad minus per nouam impositionem. et tamen consequens est impossibile. Et illa mentalis nunquam potest esse bona consequentia. quod mentalia non sunt a nobis imponibilia. quod valet tantum. illa consequentia vocalis est bona propria. hoc est verum ad minus per nouam impositionem.

Tertio

Duplex est demonstrabile

Tertius sensus. Quando per ly ista demonstratur in sophismate vocali a una mentalis in qua demonstratur alia mentalis in qua mentali e converso demonstratur vocalis nostrum vocale. quod tunc sophistica est propria bona. quod antecedens est impossibile. Et per illis sensibus est sciendum quod duplex est demonstrabile scilicet propinquum et remotum. Propinquum est demonstrabile in quo actus demonstrativus immediate terminatur. Sed remotum est res significata per demonstrabile propinquum. Patet ergo quod non oportet de demonstrabile remota esse prius tempore vel natura ipso proprio demonstrante. quod possumus demonstrare chimeram. sed bene hoc est verum de obiecto propinquo. Et illud est motuum ventus veri anglia dicitur quod per propositionem non superponitur per propositionem est pars.

R. ad questionem

Conclusio

Utrum ex vero sequatur falsum. Notandum quod ista questio est categorica de modo loquendi in consuetudo. et falsum est subiectum. ens quod ex vero sequitur predicatum. et debet ly sequitur capere purum dicitur actualem sequentiam. et ly verum et falsum per terminis secundarum intentionum. quod si caperetur per terminis primarum intentionum tunc questio tantum valeret. Et ex ente sequatur falsum. ex quo quodlibet ens participat tantum de veritate quantum de entitate. Per hoc respondetur ad questionem eodem modo sicut ad precedentem. quod si propositiones sunt multiplices questio est vera. et ambo extrema supponunt per consequente illius. non deus est. et nullus deus est. quod secundum istam viam eadem propositio est vera et falsa in diversis terminis eius sensibus. Si autem propositiones non sunt multiplices questio est falsa. Et est conclusio quod nunquam ex per propositione vera capta in sensu in qua est vera sequitur propositio falsa in sensu in quo est falsa. Patet ergo quod etiam illa est concedenda. ex vero inquantum verum sequitur falsum. et ambo extrema supponunt per consequente prioris conclusionis. Sed ista est falsa ex antecedente vero sequitur propositio falsum in sensu in quo ans est verum et consequens falsum et est sinonima cum conclusione. Secundo patet quod intentio illius questionis sumitur ex communis auctoritate que dicit. ex falso verum. ex vero nil nisi verum. Et intelligitur sic. quod ex propositio falsa impossibili bene sequitur propositio vera contingens vel necessaria. Sed ex propositione vera nihil sequitur nisi propositio vera. Ter

De cōseq. Pona qđ

tio patet qđ circumscribere multipliciter ppositionū z pponēs non esse multiplices idem sunt sicut nō circumscribere multipliciter pponus z pponēs esse multiplices. Aliud autē est dicere ppositionem esse ppositionem solū in ordine ad eius mentalē vel non ēē. qđ pponem nō esse ppositionē nisi in ordine ad eius mentalē valet tantū. i. p̄siderando p positionē acti actu nulla mentalis eius esset sicut si quidam albus homo p̄siderat nūde pure z absolute vt hō nullo habito respectu ad albediez

Correlarium. Non sequit̄ Adam nō est. ḡ sortes vel adā nō est. nec **Declarat p̄nā** arguit a pte disiuncti ad totū. qđ arguendo negatiue debet sumi cōstan **Primo.**

tia partis disiuncti. **Correlarium.** Nec sequitur aliter illoz nō est. ḡ **Secūdo.**

adā vel sortes nō est. demonstrādo adā z sortes. qđ de facto antecedens est

vez et p̄ns falsum. **Correlariū.** Non sequit̄. sortes differt ab animali **Tertio**

quod est asinus. ḡ sortes differt ab aiali. capiendoly quod relatiue z re

strictiue siml. nec arguit a pte in modo ad totū. qđ arguit cum distribu

nōne totius. sed bene valet consequentia capiendoly quod relatiue t̄m.

quia sic antecedens est vna copulatiua cuius vna pars est impossibilis

quia valet tantum sortes differt ab animali z illud est asinus. Sicut itā **Quarto**

illa bene valet Sortes nō est animal quod est asinus ergo sortes nō est

animal. capiendoly quod relatiue t̄m sed nihil valet capiendoly qđ re

latiue z restrictiue simul. **Correlarium.** Nō sequit̄. ego bis bibi vinū **Quinto.**

in illa stuba. ergo ego bis bibi vinū. in casu in quo biberem z p̄grediar

ante stubā z intrargin bibendo p̄nue. q̄ns est vez z p̄ns falsum. Sic **Sexto**

nec sequit̄ Ego sexies fui in ecclesia. igit̄ in ecclesia fui bis. si ego fuisset

in sex ecclesijs z nulla in ecclia fuisset bis. Aliis esset verum z consequens

falsum. **Correlarium.** Nec sequitur. Tu non es homo z asinus. er/ **Septimo.**

go tu es non homo et asinus. Nam in casu in quo res demonstrata nō

esset antecedens esset verum z consequens falsum. Nec arguit a negati

ua de predicato finito ad affirmatiuam de predicato infinito. quia de

beret argui cum constantia. **Correlarium.** Bū sequit̄. chimera pōt **Octauo**

non esse. ergo chimera est ens qđ non potest esse. z antecedens non valet

tantū sicut illa chimera possibiliter nō est. qđ illa est negatiua z alia affir

matiua. **Correlariū.** Illa p̄nā. iohannes z petrus fuerunt. ergo nul

lus homo fuit oīs hō. nō valet. qđ si materie iohānis z petri prius fuit

sent separe z iam p̄mo vnirent̄ z solum iohānes prius fuisset hō. ante

dens esset vez z p̄ns falsum. **Correlariū.** Nō sequit̄ a z b differunt **Decimo.**

ab inuicem. z a z b sunt sortes z plato. ḡ sortes z plato differunt ab inui

cem. z significet ly a singulariter ambas materias sortis z platonis. z ly

b ambas formas sortis z platonis. z hoc si numerus pluralis equivo

catur. Si autem numerus pluralis capitur semper vel copulatiue vel di

uisum tunc bene sequitur. **Correlariū.** Nec sequitur a z b nō differunt **Undecimo**

ab inuicem. z a z b sunt sortes z plato. ergo sortes z plato non differunt

ab inuicem. z significet ly a singulariter sortem z platonem. z ly b etiam

significet sic. nec arguitur expositiue. quia ab aliqua premissa ad vnā

de omni non valet consequentia. **Correlarium.** De illa consequen

t. a est distinguendum. ex vero sequitur falsum. ergo ex veris sequitur

falsum. qz si vocalis vel scripta est. ppositio. etiā nō in ordine ad eius mē-
talem tūc nō valet. quia si ly a significaret sinonime cū ista nō deus est z
etiā ly b. z fieret solū illa pna a est. igit b est. tunc ex vero sequit falsum.
z tū non ex veris. quia non sunt plura vera. licet sint plura entia sed par-
tes eius non significant verum. Si aut tenet via opposita tunc bene va-
let. Correlatium. Bene sequitur. sine oculo tu potes videre qd hō ē
asinus. quia ly sine abnegat omnes differentias. z sic sequeretur q tu poss-
ses videre sine oculo quēz posses habere vel quod posses videre cū ocu-
lo quem non posses habere.

Tridecimo.

Sophisma.

Impossibile est te currere si tu potes currere.

Notandū qz sophisma proprie est propositio hypotetica conditionalis
lis affirmatiua z nō est vna de pditionato extremo. qz cōiungit iam in-
tegras orationes. tū si fieret ex certificatōe z pter rigore tunc esset cathe-
gorica sicut alie pponēs de cōditionato extremo. Secundo notandū
qz hugo cepit illū terminū impossibile solū p termino secūde intentōis.
pōt tū capi pter rigore etiā p termino prime intentionis. z sic ex diuersa
acceptiōe huius terminū impossibile. z fm q prem vel totū restringit
confligit multiplicitas sophisimans. Tercio notandum. circa illud
sophisma supponunt duo. Primus qz p ambo pnoia demonstrat idem
z illud ad qd fit sermo. qz si chimera demonstraret nō esset dubiū qn so-
phisma esset bona psequentiā. Secundo supponitur qz copule sophis-
matis sint tpales. qz si copula in consequente absolueretur a tpe. iterūz
R. ad sophis. Primo nō fieret dubiū de cōsequentiā. Per hoc rñdet ad sophisma qz sophi-
sma habet tres sensus de rigore z duos pter rigorem. Primus sen-
sus est capiēdo ly impossibile p termino prime intentionis z totum se-
quens personaliter. in tali sensu sophisma est falsū z impossibile. qz cō-
ditionalis mala consequentiā. vñd antecedens vt sic est possibile z pns
impossibile. Secundus sensus. capiēdo ly impossibile pro termino se-
cūde intentōis z q restringat ex diffinitōe pōis modalis ppositi to-
tum sequens ad standum materialiter in tali sensu est verum. quia est
cathegorica affirmatiua cuius extrema supponunt pro eodem. z subie-
ctum est ly impossibile. z hoc totum te currere si tu potes currere est pre-
dicatum. Tercius sensus est capiēdo ly impossibile iterum pro ter-
mino secūde intentionis. et restringat solū ly te currere ad standum
materialiter z non totum sic sophisma est falsū. z valet tantūz. Si tu
potes currere propositio impossibilis est tu curris. imo est conditiona-
lis mala consequentiā. quia si significatur huius quod est curris impo-
neret vt signif. caret sinonime cum illa. homo est asinus. tunc conseqns
est impossibile. z iam nullus termin⁹ imponitur nec equiuocatur in so-
phismate. Sed significatum terminorum in sophismate imponitur. et
hoc non est incōueniens. Quartus sensus. capiēdo ly impossibile p
termino prime intentionis. z totum sequens pter rigore materialiter

Secūdo

Tercio.

Quarto

De cōseq. Nonū Sophis.

sic sophisma est falsum. qz vñ tñ. res impossibilis est ly te currere sic potes currere. Quintus sensus est capiēdo ly impossibile p termino secūde **Quinto** intētionis. et totum qd sequit pter rigore psonaliter sic sophisma ē falsū qā valet tñ ppō impossibilē est te currere si tu potes currere. Conseqnt notandū. qz biridanus dicit qz in illa. hominē possibile ē esse animal. hoc totum possibile est esse. ē copula. z ly possibile non sit determinatio min⁹ pncipal copule sicut nos dicimus. qz alias seqt qz ibi eēt ppositio. hominē est esse animal. qz solū pars minus pncipalis est deposita. Dicē dum est ergo ad argumentū Biridani qz in duobus casibus sine deter minatione minus pncipali non potest constitui ppō. Primo quando talis determinatio determinat copulā gratia compositionis vñ diuisionis sic soluitur argumentū Biridani. Scdo qñ talis determinatio ē ad uerbiū z importat actū anime interiorē sitiens libenter biberet. Cor relariū. Illa pñā nō valet. hec ē ppō modalē cōposita qñ nō est modalis qā eadē ppō est modalē cōposita z diuisa vt possibile necesse ē hominem currere. capiēdo ly possibile p fīmino secunde intentionis. z ly necesse p termino pñme intentionis. Nec illa valet. hec ppō non est modalē. igitur est de inesse. quia demonstrando hypoteticam. Similiter nō sequitur. hec est ppositio categorica non modalē. ergo est de inesse. qā demon/ strando illā. sortis est vñ possibiliter non ē. antecēdes est vez. z pñs fal/ sum. Correlariū. illa deū esse omnipotentem necesse est vel nō ē ipos/ sibile est modalis cōposita et diuisa. z copula ei⁹ determinat gratia cōpo sitionis vñ diuisionis. Correlariū. lz ly currere iporat mutationem successiuam tamen nō hz ampliare ex regula Biridani. qñto phisicor. qdē vtrū generatio generet. qā talis regula intelligit dummodo iporat mutationem successiuā de non esse ad esse. vel econuerso. z sine qd⁹ cōis modus loquendi saluari non potest.

Trum regule consequentiarum descriuen tes Consequentijs formalibus sint bone. Pro qstione nota. qz magister marfil⁹ in ista materia tenet qz copulati ua affirmatiua z disiunctiua affirmatiua de partib⁹ con/ tradicētib⁹ contradicant. z hoc iō. qā formalit⁹ repugnant in pitate z falsitate sūt ergo fm cū qñtū ad ptes materiales debet oēs cō ditiones suari de contradictorijs. z ergo debet solū haberi respectus ad ptes materiales an cōtradiciāt vel non. z hoc etiam tenet hugo. Et fm **Marfilium** copulatiua affirmatiua z disiunctiua negatiua de partib⁹ contradicentibus equivalent. immo simpliciter sunt synonyme fm eum qz ipse dicit qz eadē ppositio sit affirmatiua z negatiua in eodē sensu. z declarat ipse de copulatiua negatiua que est de partibus contradicentibus disiunctiue affirmatiue. talis em est copulatiua negatiua in mente. Sed in hoc cōmuniter non tenet marfilus nec communiter h⁹ pceditur sed bene dicitur qz cōmuniter equivalent quo ad verum z falsum. ita qz non fiat vñā esse veram quin etiam alia sit vera. Sed non equipollent

formaliter q̄ essent ppōnes synonyme. z ergo cōiter ponitur copulatiua
negatiua in mente. imo tot spēs negatiue quot affirmatiue. sic enīz cōst
non tenet suus mod⁹ de p̄dictorijs. Sz tenēdo p̄dictorias i hypothesi
nihil aliud fiat nisi q̄ copula principal neget v̄l negata affirmet. Et fm
marfilii ly z affirmatū valet ly vel negati. z h̄ simplr loquēdo non ē ve
rū. q̄a ista ē p̄a hō est alinus non v̄l hō est capra. tñ illa ē impossibil hō
est alinus z hō ē capra. Sz v̄z dictū suū sic intelligi. q̄nīqz ly v̄l. v̄l ly
vel negatū iungit ppōnes p̄dicentes p̄positionib⁹ iunctis p ly z tūc
tales ppōnes equalent ita q̄ nō stat sic ēē sic rōne ly nō v̄l requiritur q̄n
ita sit sicut rōe ly z requiritur z eonuerso. Et causa est. quia ratione ly
non vel nullam partem principalem disiunctiue cuius est copula princi
palis requirit esse veram. z sic si nulla est vera tunc ex consequēti p̄dicto
rie partium sunt vere. z hoc requiritur rōe ly et. z sic copulatiua a affirmati
ua. z disiunctiua affirmatiua de partibus contradicentibus p̄dicunt
fm marfilium. Ita etiam copulatiua affirmatiua z disiunctiua affirmati
ua de partibus p̄riantib⁹ p̄riantur. z de partib⁹ succōtrariantib⁹ succō
trariantur. Sz tamen copulatiua affirmatiua disiunctiua z negatiua de
partibus contrariantibus non semper equiualent. vt patet in istis. ois
homo est albus z omnis hoc est animal. nullus homo est albus nō vel
nullus homo est animal.

Prima regula. Arguendo a tota copulatiua ad alte
Oratio rōne ly arguē alteram eius partē est bona consequentia z formalis. Et pro ista regula
do resoluitur tripliciter et sequētib⁹ est notandū. ratione ly arguendo q̄ oratio ratione sui habz
resoluit tripliciter videlicet conditionaliter causaliter z temporaliter. Et
hoc ideo. q̄ q̄nīqz gerundū terminatū in do ponitur in oratione. et
nō constituitur a parte post cum verbo adiectiuo vel eius participio. tūc
ponitur in designatione p̄sequētiē. Et quocūqz regula resoluitur isto
modo semper est falsa. quia si conditionaliter vel causaliter tunc est ma
la consequentia z tunc valet tantum. si arguē a tota copulatiua ad alte
ram eius partem consequentia est bona z formalis. z ibi ly arguitur ca
pietur impersonaliter. z sic de rigore nō est propositio nisi exprimat sup
positum circa ly arguitur. vt sic ab aliquo arguitur. Et aīz tal causal
vel conditional est naturaliter impossibile q̄ naturaliter nunq̄ arguitur
a tota copulatiua ad alteram eius partē eo q̄ illud quod est pars copu
latiue non est consequēs sed bene ē propositio sibi synonyma. Tñ p̄ di
uina potētiā est possibile vt si eadem p̄positio esset replicatiue pars co
pulatiue z cum hoc consequens z sic est mala consequentia. quia stare
q̄ argueret ad partem min⁹ p̄ncipalē. v̄l q̄ argueret a copulatiua nega
tiua z q̄ p̄na nō esset bona. Sic etiā si resoluit t̄palit tunc ad huc ipsa est
falsa. quia tūc prima pars copulatiue ē falsa. vt illa. in aliquo tempore
arguitur a tota copulatiua ad alteram eius partem ex quo nunq̄ argui
tur ad partem vt dictū ē. Sed si sic diceretur. arguendo a tota copulati
ua ad alterā eius partē vel ad propōnem sibi synonymam est consequen
tia bona z formalis tūc esset vera resoluendo eam t̄paliter. Alio mo
do

Regule cōsequentiarum

do ly arguendo capitur abstractiue. illo modo videlicet p argumento
 z tunc regula valet tantum. argumētū a tota copulatiua ad alteraz eius
 ptem est bona consequentia z formalis. z tunc itez de rigore verborum
 est falsa qz subiectū p nullo supponit. Si aut adderet vel ad propositio
 gūē sibi sinonimā tunc esset vera. Debet igitur regula yltiāte sic intelli
 g: Omnis pñā cui⁹ antecedens est vna ppositō copulatiua affirmatiua vt
 sic capta et consequēs est vna pars principalis z materialis talis copu/
 latiue. vel ppō sibi sinonima z antecedēs z pñs capiūt in istis sensibus
 est consequētia bona z formalis. vt hō currit z asinus currit. igit hōmo
 currit. z ly pñā dz ibi capi large dicitur cui⁹ añs est vna copulatiua qz
 sic ē vna disiunctiua vt pditional non oportet valere pñaz. Dī etiā affir
 matiua qā si ēē copulatiua negatiua tūc itez nō oportet pñam vale/
 re. licet qñz valeat vt qñ tal copulatiua negatiua est impossibil. Dicitur
 vt sic capta qz si añcedēs capet in sensu disiunctiuo. Dicitur z consequēs
 est vna pars zē. qā si eadem ppositio esset replicatiue pars copulatiue. z
 z cum hoc consequens z tunc in tali casu consequens non esset sinonī/
 mum vni parti cum idem non sit sinonimum sibi ppi. sed erit met talis
 pars. Dicitur vel ppō sibi sinonima. quia naturaliter loquendo tunc so
 lum arguitur ad partē sinonimā parti copulatiue z non arguit ad ipsaz
 partem. Et dicit notanter pñā palī z materialī. qā nō sequit hō currit
 vel homo est asinus z deus est igit hō ē asinus. qz iam arguitur ad par/
 tem minus pñā palē copulatiue. Item arguitur ibi iuxta regulam
 z tamen consequentia non valet tu ignoras q deus ē z papa dormit. er/
 go tu ignoras q deus est. Sic etiam tu dubitas q deus est z papa
 dormit igitur tu dubitas q deus est. Confirmatur ibi arguitur per
 regulam z tamē nō valet possibiliter homo currit z homo est albus er/
 go hō currit. z volo q ly possibiliter determinat totū sensum hypotetica
 lem z nullam pñā. tunc enim antecedens est verū z consequens falsū si
 nullus hō curreret. Confirmatur de illa. oēs hoies sunt asini vel hō
 mines. z asini sunt asini. ergo omēs hoies sunt asini. Itē de illa. con/
 tingenter deus est et papa dormit. ergo contingenter deus est. Item Sexto
 de illa. impossibiliter hō currit z homo est asinus. igitur impossibiliter ho/
 mo currit. Ad primum responderetur capiendo ly ignoras vt restringat
 solū illam orationē. deus est z non totū sequens ad standum materialit
 tunc psequentia est bona z antecedēs est falsum. qā tūc pñā ps copu/
 latiue est falsa. Si autem restringit totū sequens ad standūz materialit
 tunc psequentia non valet saltem demonstrando vñū qui ignorat papaz
 dormire vel nō. nec arguit iuxta regulā. qā antecedēs nō est vna hypote/
 tica copulatiua. Sz est vna categorica. z hoc totum ē predicatū. igno/
 ras q de⁹ est z papa dormit. z ignoras est copula. Eodē modo ad se
 cundū rñr. z sic ly dubito z ly ignoro z filia habent facere ppositiones
 desensu composito. etiā de sensu diuiso sicut hoc dictum est de modalibz
 Ad terciū responderetur admissō supposito negando q arguatur iu/
 ra regulam. qz tunc termini ampliuntur in antecedente per ly possibili
 ter z nō in consequente. z sic arguitur ab amplo ad nō amplum sine di/
 In collectus regule
 Arguitur primo
 Secundo
 Tercio
 Quarto
 Quinto
 Sexto
 R. ad primum
 Ad secundū
 Ad terciū

stributione. Sz deberet sic argui. ergo possibiliter homo currit. nam qñ
 ly possibiliter vñ aliqs alter modus determinat sic totū sensū ppositiōalem
 tñc hz ampliāre terminos. z illo mō dat vna hypotetica modalis. Sic
 etiā illa bñ valet. necessario hō currit z homo ē al. ergo necessario homo
 currit. z antecedēs est impossibile. isto mō capiēdo ly necessario. z ly ante
 cedēs sit vna copulatiua cuius qñlibet ps pñcipal' z material' sit pñ. Sz
 h nō sufficit ad vñtātē eius. sz h hz vñtātē de copula non modalī. Sz illa
 nō valet. impossibile hō currit z hō ē asin' ergo impossibile hō currit. etiā
 capiēdo ly impossibile p termino pñmē intētiōis z vt determinat ite
 rum totū sensum pñōnālē qz tñc antecedēs ē vñ. qā ē vna copulatiua ne
 gatiua. z sic nō arguit p regulā. Et tales modi non sūt partes talis co
 pulatiue sz sunt partes totius copulatiue. Verū est multi nō admic
 tunt q modus sic determinat totū sensum pñōnālē. quia tales modi
 solum habent determinare gratia cōpositiōis vñ diuisiōis. mō copula
 pñcipalis pñōnis hypotēce nō significat cōplexiue vñ diuisiue sz tamē
 de h pñius dictū est in pñmo tractatu de modalib'. Ad quintū q cap
 iēdo ly contingenter p termino scōe intētiōis z vt restringit totum se
 quens ad standū materialiter tñc nō arguitur p regulā qā tñc antecedēs
 non est vna copulatiua sz vna categorica z nō hz expresse subiectū sed
 implicite. valet tantū pñō contingens est ly deus est z papa dormit. vel
 hec est contingens papa dormit z deus est non tamē inducitur pronō
 men demonstratiuum qā talis non valet vñam singularem. Si autem
 restringitur solum ly deus est tunc arguitur per regulam. z antecedens
 est falsum. quia pñma pars est falsa saltem put copula importat durā
 nonem intrinsecam rei. vel prout absoluitur a tempore in ista deus est.
 Si autem importaret tempus tunc antecedens esset verū z etiam pñs
 Et de rigore non capitur sic ly contingenter. qz tunc de rigore nō est
 propositio ibi contingenter deus est. quia expresse nullus poneretur ver
 bum. etiam non videretur cui deberet correspondere tale verbum. tamē
 cōmuniter sic resoluitur hec est contingens. vel propositio contingens.
 est ly deus est. Eodem modo respondetur ad aliud videlicet impossibili
 ter homo currit z homo est asinus. zc. Si autem ly contingenter capi
 tur p termino pñmē intētiōis tunc siue dicat contingentiam ad vñrum
 libet. siue conuertatur cum ly possibiliter prout semper determinat co
 dem modo in antecedente z in cōsequente consequentia est bona. Ad
 vltimum respondetur q capiēdo antecedens in sensu copulatiuo pñia
 non valet quia tunc nō arguitur per regulā videlicet ad partem pñcipa
 lem. sed deberet illa inferri. ergo omēs homines sunt asini vel homines
 z antecedens est verum in sensu copulatiuo. Sed capiēdo antecedens in
 sensu disiunctiuo tunc consequentia est bona. qz antecedens est impossi
 bile. sed non arguitur per regulam. Et nō sequitur. antecedēs in illo sen
 su est verum. z ille sensus est sensus disiunctiuus. ergo antecedēs est ve
 rum in sensu disiunctiuo. demonstrando p ly illo sensu sensum copulati
 uum qā ly in sensu disiunctiuo aliter determinat ly vñ qñ ly illo vñ qñ ly in
 sensu copulatiuo qñ ly in sensu disiunctiuo determinat ly verum tunc deno

R. ad quintum

Ad sextum

Ad quartum

Regule cōsequentiarum

ratur q̄ antecedens sit verum quando ly vel est copula principalis. sed quando ly illo sensu vel ly in sensu copulatio determinat ly verum. tūc denotatur q̄ ipsū sit verū quando copula principalis est ly et. Sz posset sic concludi. ergo antecedens in illo sensu disiunctiuo est verum pro/ ut ly in sensu disiunctiuo determinat ly antecedens. sed tunc consequens est verum. Sic etiam non sequitur consequens est vna principalis pars z materialis illius disiunctiue. z illa disiunctiuā est illa copulatiua. et/ go consequens est vna pars principalis z materialis illius copulatiue. quia de maiore ad vnam de omni non valet consequentia. quia nō seq̄r antecedens est vna pars principalis z materialis illius disiunctiue. et/ go antecedens est vna pars principalis z materialis cuiuslibet q̄ est illa disiunctiuā quia instantia est de copulatiua. Sed de illa p̄sequentia hec copulatiua est vera z hec copulatiua est hec disiunctiuā. ergo hec di/ siunctiuā est vera capiēdo ly vera vt vbicq̄ est per se predicatū. Dicē dum est q̄ ipsa bene valet. z p̄ns etiā est verū. q̄ hec disiunctiuā est vera p̄posito quia in sensu copulatiuo z sic est vera copulatiua. licet nō sit vera disiunctiuā. Si autem ly vera capitur adiectiue tunc de rigore nō valet p̄ns. quia tota maior cōtinentas non intrat conclusionē sed deberet sic concludi. ergo hec disiunctiuā est vera copulatiua. z hoc est verum. et sic stat copulatiuam esse veram disiunctiuā existente falsa. Nec hoc est inēdūciens q̄ non habent easdē p̄tes p̄cipales z materiales p̄cise. Sed quando habent easdē p̄tes p̄cipales z materiales p̄cise tūc nunq̄ stat copulatiuā esse veram quin etiā disiunctiuā sit vera. Sz illa consequentia non valet adam non fuit q̄ aristoteles fuit. q̄ adam non fuit. quia iam non arguitur ad partem p̄ncipalem. q̄ antecēdes valet tantum Aristoteles fuit in alio t̄pore z in eodē t̄pore in q̄ aristoteles fuit adam non fuit. z ly iam antecedens sit falsum. q̄ q̄cūq̄ aristoteles fuit tunc adam fuit. licet aliquando aristoteles fuit z p̄tunc adam non fuit quia in p̄ima in vna parte copulatiue ly ens est predicatū. mo/ do quādo cūq̄ aristoteles fuit tunc adam fuit ens quia materia z for/ ma. imo adam heri fuit. licet adam heri non fuit adā quia subiectū non verificatur mediante copula sic determinata sed bene predicatū. si tamē deus non p̄seruasset materiā z formam ade que sunt z ade qui fuit sed annihilasset tunc antecedens illius consequentie adam nō fuit q̄ aristoteles fuit. ergo adam non fuit. esset verum z consequens falsum. Sed deberet sic argui. ergo in eodem t̄pore in quo aristoteles fuit adā non fuit. Illa tamen adam fuit quando Aristoteles fuit potest esse vna ca/ thegorica valens tantū. adam fuit in aliquo t̄pore in quo aristoteles fuit. z sic tūc scdm̄ verbū tenet se restrictiue. Sic etiam illa non valet/ fortes potest currere quando non currit. ergo fortes non currit q̄ ante/ cedens est verum. etiā si fortes currit z p̄ns falsū. z antecedens valet tm̄ fortes potest currere in aliquo t̄pore. z in eodem t̄pore in q̄ fortes pōt currere fortes non currit. z hoc est verū q̄ ipse potest crastina die currere z etiam post cras. Et pro illo est sciendum q̄ q̄ ly quando p̄iungit duas p̄pōnes quarum vna est affirmatiua z alia negatiua tunc resoluē

do talē orationēz semper affirmatiua debet preponi. z eodem modo v-
cendus est de illa. rex non est vbi papa ē. ergo rex nō est.

Intellectus regule

Secunda regula. arguendo a parte disiunctiue ad to-
tam disiunctiuā est cōsequētia formalis. Ad istam regulam respondē-
dum est de rigore sicut ad precedentem videlicet q̄ ista semper est falsa
Sed sic intelligitur. Omnis p̄na cuius consequens est vna disiuncti-
ua affirmatiua vt sic capta z cui⁹ antecedēs capis in illo sensu in quo est
vna pars principalis z materialis talis disiunctiue vlt⁹ propō sibi sinonimi-
ma est bona consequentia z formalis. Et potest regula declarari sicut p̄-
cedens. Et nō sequitur fm illā regulā tu nō venis ad me. ergo si veni-
es ad me dabo tibi equū. tenēdo q̄ solū sint tres species. ppōnis hypote-
tica. qz antecedēs nō ē sinonimū vni pti disiunctiue. Vn p̄t bñ pcedi cō-
sequētia illa posito z dato q̄ alter nunq̄ veniat. z si veniret ego nihil da-
re sibi antecedens ē vez. q̄a tunc valet tantū tu non venies ad me vlt⁹ ego
dabo tibi equū. Et si dī q̄ euata puentiōe fuit pmissio. Rñr q̄ h̄ ē verū
de p̄ditionali puentiua. qz in tali casu est disiunctiua. Sic etiā nō sequitur
non deus est. ergo null⁹ de⁹ est. vlt⁹ hō est asinus. capiēdo negationē in an-
tecedēte infinitant⁹ z in p̄ntē neganter. Sz capiēdo eodē mō tunc bñ valet
Sic etiā nō valet p̄tingenter rex sedet. ḡ p̄tingent⁹ rex sedet vlt⁹ null⁹ rex
sedet. purly p̄tingenter in p̄ntē totū sequēs restringit q̄a tūc p̄sequēs nō
est. ppō hypotetica sz cathogonica. Si autly p̄tingenter vbiqz eodē mō
determinat tunc bene valet.

Intellectus regule

Arguitur primo

Secundo

Tercia regula. arguendo a tota disiunctiua cum de-
structione vnius partis ad alteram p̄tē nō destructā est bona p̄na z for-
malis. Pro ista regula est notandum. q̄ partem destrui in p̄posito nō
est aliud nisi eius contradictoriū sumi. Sed partem non destrui non est
aliud nisi eius contradictoriū non sumi vt sic. Et sic pars destructa voca-
tur ppō cuius contradictoria est sumpta. Et debet ista regula sic po-
ni ad formas. Dis p̄na cuius antecedēs est vna. p̄positio copulatiua
affirmatiua vt sic capta cuius copulatiua prima pars ē vna disiunctiua
affirmatiua vt sic capta. z secunda pars copulatiue principalis z mate-
rialis est contradictoria vnius partis principalis et materialis disiuncti-
ue. z cōsequens totius consequentie est p̄positio sinonima alteri par-
ti principali z materiali disiunctiue cuius contradictoria non est sum-
pta est p̄na bona z formalis. vt homo currit vel asinus currit. z nullus
asinus currit. igitur homo currit. Arguitur ibi iuxta regulā z tamen
non est bona consequētia. hō genuit te. vel asinus genuit te z null⁹ ho-
mo genuit te. igitur asinus genuit te. q̄ nō valet. qz antecedēs ē verum
z p̄sequens falsum. qz ista ē vera. null⁹ homo genuit te. qz null⁹ homo
vir genuit te. ergo nullus homo genuit te. Confirmatur de isto co m-
muni argumēto tu es asinus vlt⁹ man⁹ mea est clausa. z nulla man⁹ mea
est clausa. ergo tu es asinus. quia antecedēs ē vez in tali casu q̄ pro prima
mediate vnius hōre ambe manus me sint aperte. z pro scda sint clausae

Regule cōsequentiarum

tunc illa est vera. nulla manus mea est clausa. qz nulla man^a mea ē clau/
sa. p^a pria medietate hui⁹ hore. ergo nulla man^a mea est clausa. tenet p^aria
a parte in modo ad suū totum. Ad primū respondetur. negetur assū
ptū z est dicēdū q^d absoluēdo ly nullus a genere tunc arguitur iuxta re/
gulam tunc illa est falsa. nullus homo genuit te nec valet probatio assū/
pta in argumento qz ly homo indifferenter supponit p^a viro z muliere
Si autem ly nullus capitur restrictiue tūc non arguitur iuxta regulam
qz tunc pars copulatiua non est p^adictoria vnius p^aris disiunctiue. quia
tūc ille nō p^adicat hō genuit te null⁹ hō genuit te eo q^d ly hō in vna restri/
gitur z in alia nō. Et nā illa adhuc est falsa nullus hō genuit te qz v^a enā
gignit. Ad scōm rñr negando q^d añs sit vez saltem prout copule vbi/
q^d important idem tempus p^adicse. z tūc arguit^r fm regulā. z sic ista ē fal/
sa in casu posito nulla manus mea est clausa. sed ad probationē negetur
consequentia. qz arguit^r cuz distributione totius prout ly p^a prima me/
diestate determinat ly clausa. Si autem determinat copulā tunc ly clau/
sa pro pluribus distribuit in p^asequēte q^d in antecedente. Si vero deter/
minat ly manus mea tūc illa ē falsa. nulla man^a mea p^a prima medietate
huius hore est clausa. qā negatiua cui⁹ extrema supponit pro eodē quia
demonstrando manū meā vez ē dicere. hoc est manus mea pro pria me/
diestate huius hore z hoc est clausū. qz pro secunda medietate. Sz ta/
men consequentia adhuc non valet. si enim p^a prima medietate hui⁹ ho/
re nullā manū habere. z p^a scōa creare^r mihi man⁹. z tūc esset clausa. an/
tecedens esset verū z consequens falsum. Et nō seq^rtur ambe man⁹ mee
sunt aperte. ergo nulla est clausa. nam idem bñ est apertū z clausum pro
diuersis p^aribus t^apm. nec illi t^apmi sūt p^arii. Si autē copule nō imp^atant
idem t^aps. i. q^d in ista man^a mea ē clausa imp^ataret totā horā. sz i illa. nul/
la man^a mea ē clausa imp^ataret solū medietatē tūc argumētū nō valeret
nec argueret iuxta regulā. qā nō assumeret p^adictoria vni⁹ p^aris disiuncti/
ue. qā tales non p^adicāt. ex q^d copule nō imp^artāt idē t^aps p^acie in eis. Et
h^a argumētum bñ valet. sortes differt ab aliq⁹ vel sortes differt a nullo. et
sortes non differt a nullo. ergo sortes differt ab aliquo z añs est falsum
qz disiunctiua ē falsa. z isti termini aliq⁹ z nullo sūt t^apmi p^adictoriū tñ non
oportet q^d aliqua p^a disiunctiue sit vera. nec obstat ista regula. De q⁹libet
alter p^adictoriū. qā illi t^apmi nō p^aficant. qā iā nō p^adicant sz solū p^ares p^a/
dicatorum sunt. zc.

Ad primum

Ad secundus

Quarta regula. Arguendo a tota conditionalī cum
positione antecedentis ad positionem consequentis est consequentia bo
na z formalis. Pro regula est notandum. q^d positio antecedentis in p^a
posito vocatur antecedens condicionalis vel propositio sibi inonima.
Et arguendo iuxta illam regulam antecedens debet capi in sensu copu/
latiua. Et o⁹ rñ sic poni. Omnis consequentia cuius antecedens
est vna propositio copulatiua affirmatiua vt sic capta cuius copulatiue
prima pars est vna condicionalis illatiua vt sic capta. z secunda pars p^an
cipalis z materialis copulatiue est antecedens tal⁹ p^aditionalis vel p^aro/
Intellectus regule

positio sibi sinonima. et consequens totius consequentie est consequens talis conditionalis. vel propositio sibi sinonima est bona consequentia et forma /
lis. ut si homo currit animal currit. et homo currit. igitur animal currit. Et
dicitur notanter cuius antecedens est una copulativa. scilicet. quia si antecedens
caperetur in sensu conditionalis non valeret argumentum. quia non sequitur
si homo est asinus homo est capra. et homo est asinus. ergo homo est capra capiēdo an
tecedens in sensu conditionalis. quia tunc est verum. quia bona consequentia et
consequens est impossibile ut patet manifeste. Dicitur etiam in regula cu
ius copulativae prima pars est una conditionalis illativa. quia si conven
tione esset tunc non argueretur iuxta regulam. Sic etiam si esset conditio
nalis negativa non arguitur iuxta regulam ut non sequitur. non si alius currit
homo currit et alius currit. igitur homo currit. quia antecedens est verum si bru
tum curreret et nullus homo et consequens falsum. Non oportet quod talis
conditionalis sit bona consequentia sed sufficit quod sit consequentia bona vel
mala. Et sic ibi non arguitur per regulam. nullus homo currit. nisi animal
currit. et animal currit. ergo nullus homo currit. quia non arguitur cum po
sitione antecedentis. quia illa oratio nullum animal currit est antecedens
in conditionalis. quia ly nisi includit negationem. sic conditionalis valet tamen si
nullum animal currit. nullus homo currit. Sic etiam ibi non arguitur iuxta
regulam. si nullus deus est nullus homo est. et non deus est. ergo nullus
homo est capiēdo negationem in conditionalis neganter et in secunda parte co
pulativae infinitant. nec arguitur cum positione antecedentis.

Intellectus regule

Quinta regula. Arguendo a tota conditionalis cum
destructione consequentis ad destructionem antecedentis est consequen
tia bona et formalis. Pro regula est notandum. quod per interemptionem
consequentis intelligitur propositio contradicens consequenti conditionalis.
Sed per interemptionem antecedentis intelligitur propositio contradi
cens antecedenti conditionalis Et sic partem interim est eius contradi
ctorium sumi. Debet ergo sic poni regula. Omnis consequentia cuius
antecedens est una propositio copulativa affirmativa ut sic capta. Cuius
prima pars est propositio hypotetica conditionalis illativa affirmativa
ut sic capta. et secunda pars talis copulativae est contradictoria con
sequentis talis conditionalis ut sic capta. et consequens totius p[ro]p[os]it[i]o
nis est contradictoria antec
cedentis p[ro]p[os]it[i]o talis est bona et formalis p[ro]p[os]it[i]o. ut si homo currit alius currit. et nul
lus alius currit. igitur omnis homo non currit.

Sexta regula est illa. quod ad affirmativam disiunctivam
non sequitur formaliter sua quilibet pars principalis et materialis acceptis tri
bus casibus quod iam sequitur immediate. Primus casus est quando
talis disiunctiva componitur ex partibus sinonimis. Secundus est quan
do quilibet pars principalis et materialis formaliter impossibilis. ut homo est non
homo. vel asinus est non asinus. ergo homo est non homo. Tercius casus qui
quilibet pars disiunctivae est formaliter necessaria. ut homo non est non homo
vel asinus non est non asinus. ergo homo non est non homo. Sic etiam homo
est vel non est asinus et homo est vel non est homo. ergo homo est vel non

Regule cōsequentiarum

est asinus. Et dicitur notanter quod non sequitur formaliter, quia in multis alijs casibus ad ipsam disiunctiuam sequitur quelibet sua pars principalis et materialis sed tamen non formaliter sed solum materialiter, ut homo currit vel sores est risibilis, ergo homo currit.

Septima regula. Nulla copulatiua affirmatiua sequitur formaliter ad quālibet suā partem, exceptis tribus casibus predictis.

Octaua regula ē. Arguendo a disiunctiua negatiua ad contradictorium cuiuscūque sue partis est bona et formalis cōsequētia, ut bene sequitur homo currit non vel deus est. Et nullus deus est.

Nonā regula est. Copulatiua negatiua sequitur ex contradictione cuiuscūque sue partis principalis et materialis, ut bene sequitur sores currit, ergo sores non currit et deus est et.

Alia regula. Arguendo a disiunctiua negatiua ad copulatiuam affirmatiuam de partibus contradicentibus est bona et formalis cōsequētia, et patet hoc, quia tales propositiones inter se equivalent.

Alia regula. Arguendo a disiunctiua affirmatiua ad copulatiuam negatiuam vel cōuerso de partibus contradicentibus est formalis cōsequētia.

Alia regula. Arguendo a copulatiua affirmatiua ad disiunctiuam affirmatiuam de eisdem partibus principalibus et materialibus est formalis pñā.

Alia regula. Arguendo a disiunctiua negatiua ad copulatiuam negatiuam de eisdem partibus principalibus et materialibus est formalis pñā.

Alia regula. Causalis affirmatiua infert formaliter rōnalem vel cōditionalem affirmatiuam de eodem antecedente et eodem psequente. Sic etiam rōnalis affirmatiua infert cōditionalem affirmatiuam de eodem antecedente et consequente.

Alia regula. Causalis affirmatiua et rationalis affirmatiua inferrunt formaliter copulatiuam vel disiunctiuam affirmatiuam de eisdem partibus.

Alia regula. Cōditionalis affirmatiua non infert formaliter disiunctiuam causalem rōnalem aut copulatiuam affirmatiuam etiam de eisdem partibus, quia non sequitur, si homo est asinus homo est capra, ergo homo est asinus, vel homo est capra.

Alia regula. Cōditionalis negatiua infert causalem vel rōnalem negatiuam de eisdem antecedente et pñte. Sic etiam rōnalis negatiua infert causalem negatiuam de eisdem partibus.

Alia regula. Disiunctiua vel copulatiua negatiua infert causalem vel rōnalem negatiuam de eisdem partibus et.

Alia regula. Arguendo a causali rationali vel cōditionali affirmatiua ad disiunctiuam affirmatiuam compositam ex opposito antecedētis et cōsequente est formalis cōsequētia, ut si homo currit animal currit, ergo nullus homo currit vel animal currit.

Alia regula. Arguendo a causali rōnali vel cōditionali affirmatiua ad copulatiuam negatiuam cōpositam ex opposito psequētis et antecedente non est formalis pñā, ut si homo currit animal currit, ergo homo currit et nullum animal currit.

Alia regula. Omnis pñā cuius pñs est una disiunctiua cōposita ex cō

tradictoria antecedentis alicuius bone consequentie. et ex consequente etiam de consequentie est bona. quia talis distinctiva est formaliter necessaria. ut fortes currit. ergo fortes non est albus vel fortes est coloratus.

Alia regula. Arguendo ab universali ad eius indefinitam est consequentia bona et formalis. Sic etiam a subalternata ad subalternatam. Sic etiam a toto in quantitate ad partem. Et per indefinitam in proposito intelligitur in differentem propositionem indefinitam vel particularem. Et de notanter ad eius in definitam. quia non sequitur. omnis homo est species. sed homo est species. sic etiam non sequitur omni tempore risibile est omnis homo. sed aliquo tempore risibile est omnis homo. Sed e converso ab indefinita ad suam vellem in materia naturali dūmodo tales propositiones sunt de inesse et de pati. et in quibus predicatum est ita coeque subiectum et ubi non addit sibi speciale signum universale bene valet propositio. ut homo est animal. sed omnis homo est animal. et talis est materialis. quia arguendo in materia contingenti non sequitur homo currit. sed omnis homo currit. et tamen est secunda eiusdem forme. Sic etiam in materia remota ab indefinita ad suam vellem valet propositio quoniam tales termini sunt sic disparati quod nec naturaliter nec supranaturaliter possunt verificari per eodem ut homo est asinus. ergo omnis homo est asinus. Sed non sequitur albus est nigrum. ergo omne album est nigrum.

Termini sinonimi

Alia regula. Arguendo a sinonimo ad sinonimum. Pro regula tenenda dū quod termini sinonimi sunt duo termini significantes idem ad eam et eodem modo et ly ad eam determinat ly idem et eodem modo. Et sic illi duo termini homo et animal non sunt termini sinonimi. quia si significat ad eam idem. Sic etiam illi duo termini homo et risibile non sunt termini sinonimi. quia non significat eodem modo. Que autem propositiones dicuntur sinonime prius est dictum. Debet igitur regula sic poni. Omnis propositio cuius assertio et propositio capiuntur in istis sensibus in quibus sunt propositiones sinonime est bona et formalis. ut homo currit. sed homo currit. marc' currit. sed tullius currit. Sed ibi non arguitur iuxta regulam. hominis asinus non currit. sed asinus hominis non currit. quia ille propositiones non sunt sinonime. quia subiectum in una accipitur unica acceptio et in alia diversis.

Intellectus regule

Alia regula. Arguendo a diffinitio ad diffinitum est bona propositio. Pro ista regula nota. quod quadruplex est diffinitio videlicet definitiva. descriptiva. causalis et quod nominis. et de isto dicitur primo posterio. Debet igitur regula sic poni. Omnis propositio in cuius antecedente ponitur diffinitio vel etiam descriptio vel etiam interpretatio convertibilis cum interpretato et in parte loco diffinitionis ponitur diffinitum. et loco descriptio descriptum. et loco interpretatio interpretatum convertibile cum tali interpretato. Et capiuntur in istis sensibus ut sunt diffinitio et diffinitum et ceteris paribus. sic videlicet quod non variat aliquam proprietatem propter quod mutat bonitas propositio est bona. etiam e converso ubi arguitur a diffinito ad diffinitionem. ut homo currit. sed animal rationale currit. amato: sapientie est. argitur philosoph' est. Sed non sequitur. ledes pedes est. sed lapis est. quia illa interpretatio non est convertibilis cum interpretato. Sic etiam non sequitur homo est species. sed animal rationale est species. quia non capiuntur in istis sensibus ut sunt diffinitum et diffinitio. Sic etiam non sequitur. homo currit. sed animal rationale currit. quia diffinitio distribuitur et diffinitum non. Sic etiam non sequitur homo est. sed animal rationale fuit. quia non accipiuntur ad idem tempus.

Intellect' regule.

Regule cōsequentiarum

Equuntur regule consequentiarum materialium. Quarū prima est. arguēdo ab inferiori ad superius est bona p̄na. Pro regula est notandū. q̄ terminus dicitur inferior ad alterū tribus modis vīz in significando vt q̄ significat pauciora q̄ alter. Et isto modo nō capit hic. q̄ illo modo ly hō est termin⁹ in-

Termin⁹ ē inferior tribus modis ad alium

ferior ad ly album. tñ nō sequit hō currit. Galbuz currit. Secūdo mō terminus ē inferior ad alium q̄ dicitur. z q̄s sic talis dicit in veteri arte. Et isto mō etiā nō capit in p̄posito. q̄ ibi arguit ab inferiori ad superius homo est. ergo quantitas est. z tamē ly hō nō est quiditativē inferior ad ly quantitas cum nō significant eodem mō. Tercio mō dicitur inferior in supponēdo ad alterum z talis est termin⁹ significans substratiue pauciora q̄ alter vel minus cōnotans vel mō specialiori cōnotans alter respectu cui⁹ est inferior idē secū substratiue significans. z sic se habens q̄ nō p̄ngit ipm supponere. p̄ aliquo in modo significandi quē nunc habet respectu alicuius copule quin alter respectu cuius est inferior in supponendo. p̄ oīllo supponat si eodem mō ad eandem copulam accipetur. z isto mō capit in p̄posito. Sed terminus ē superior ad alium in supponendo z in p̄posito q̄ significat abstratiue oīa illa que alē significat substratiue respectu cuius est superior z cum hoc plus vel qui generaliori modo cōnotat vel plura cōnotat q̄ alter respectu cuius est superior idē secum substratiue significans. Et sic se habens q̄ nō cōtingit talem terminum respectu cuius est superior supponere pro aliquo in modo significandi quem nunc habet respectu alicuius copule quin talis terminus qui dicitur superior ad ipm supponeret pro omni tali si eodem modo ad eandem copulam acciperetur. Exemplum panis vel ly animal respectu ly homo qd significat plura substratiue q̄ ly hō. Secūdi. Ly ad aliqd respectu ly idem licet nō significet substratiue plura q̄ ly idem. cū quālibet illoz significet quālibet rem mūdi tñ generaliori mō cōnotat q̄ ly idem. q̄ omne rem mūdi p̄notat vt habet se respectu ad se vel ad aliam rem vel ab alia rē. ly idem autem oēm rē mūdi cōnotat in q̄tum respectu se habet ad se tñ. Tercij coloratum ē superius ad ly album z nō significat plura substratiue. nec etiā generaliori modo cōnotat sed tamen plura cōnotat. quia omnem colorē cōnotat. z ly album solum albedinem. Et sic patet ex diffinitione q̄ ly album nō est superius ad ly homo illo modo. quia ly homo supponit p̄ aliquo pro quo ly album nō vt p̄ ethiopc. Sic etiā ly album nō est inferior ad ly color. quia ly albus supponit pro aliquo pro quo ly color nō. imo naturaliter loquendo ille terminus color nūq̄ supponit pro illo pro quo ly album. saltem capiēdo ly color pro accidente. quia naturaliter loquendo solum substantia potest esse alba. Et sic patet q̄ vnus terminus conuertibilis est superior ad alterū illo modo vt ly ad aliquid respectu ly idem. z sic aliquis terminus est superior ad aliquē terminum conuertibile z ad alterum nō vt ly ad aliquid est super⁹ respectu ly idem z nō respectu ly ens. vel respectu ly aliquid. tamē isti inter se

Terminus superior in supponendo.

**Affirmative ab inferiori
ori ad superius**

**Negative ab inferiori
ad superius.**

Cetera dicunt paria.

Arguitur primo

Secundo.

Tertio.

Pr. ad argumentū pmi

Ad secundum.

sunt pueribiles. Consequenter notandū est. q. argui ab inferiori ad
superius est argui a pōne in qua ponit terminus inferior ad pōnem in
qua ponitur superior. Debet ergo regula sic poni. **Dis pna cuius aīce/
dens est vna ppo categorica affirmatiua non pregnans in q ponitur
terminus inferior z pns est vna pposito categorica affirmatiua nō p/
gnans in qua ponit terminus superior z ceteris paribz est pna bona. vt
homo currit. g. animal currit. Sic etiam oīs consequentia cuius aīis
est vna ppo categorica negatiua nō pregnans in q ponit terminus in/
ferior z assumit bene constantia termini inferioris z pns est vna pposi/
tio negatiua categorica non pregnans in qua ponitur terminus supe/
rior ad talem terminū inferiorem sine distributōe superioris z sine acce/
ptione collectiua superioris z ceteris paribus est bona cōsequētia. vt for/
tes non currit. z fortes est. igit hō non currit. Dicit in regula Omnis
consequentia. Et ibi ly pna debet capi large. q. capiēdo stricte tūc oīs
pna est bona. Dicit cuius aīis est vna ppo categorica. quia non sequi/
tur. si homo est animal est. ergo si substantia est animal est. z tamē ibi ar/
guat a ly homo ad ly substantia. Sed aīis nō est categorica. zc. Vlex/
sepius etiam valet in hypoteticis ab inferiori ad superius vt in copulatiua
vel disiunctiua quando talis est aīis vel consequens. Sed in conditio/
nali non oportet talem valere. Dicit non pgnans. q. nō sequitur. oīs ho/
mīes sunt centū. g. oīa animalia sunt centum. Sic etiam nō sequitur. tan/
tum homo est animal. ergo tantum substantia est omne animal. Dicitur
sine distributōe superioris. quia non sequitur homo currit. ergo omne
animal currit. Dicitur sine acceptione collectiua. quia nō sequit. oīs ho/
mīes sunt decem. ergo omnia animalia sunt decem. si essent solum decem
homines z plura bruta. antecedens est verz z psequens falsum. Dicit
tur ceteris paribus. Et p illo est sciendum q. tūc cetera dicunt paria
in pposito quando in pnte loco termini inferioris ponitur terminus super/
ior. sic q. nō variat aliqua ppteritas logicalis data de consequentijs ppter
quam tunc variatur bonitas psequentie. Arguitur. Ibi arguit ab
inferiori ad superius tū pna nō valet. ego video platonem g. ego cogno/
sco platonem. Si t. ego cognosco fortē. g. ego cognosco hoīem. Sic etiā
fortes sit albus. g. fortes sit coloratus. Sic etiam ibi. maximus numerus
aploz dei est duodecim. g. maximus numerus hoīm est duodecim.**

Confirmat ibi arguit iuxta regulaz z tamen nō valet. fortes illo mō
est omnis hō. ergo fortes aliquo mō est omnis hō. Confirmat ptra
aliā prem regule. nullius hoīs illa pars est in scholis z illa pars est. g.
nullus hoīs quilibet pars est in scholis. Sic etiā nō sequit. Subita/
tie pars non est z substantie pars est. ergo ens nō est. Sic etiam nō se/
quit. asinus fortis nō currit z fortes est. g. asinus hoīs nō currit. Ad p/
mū respondet q. nō arguit sū regulam. q. hoc totū videns platonem
non est superius ad ly cognoscens platonem. licet ly videns sit inferi⁹ ad
ly cognoscens. tū totū non est inferius ad totum. z hoc puenit ratione si/
gnificantis appellatōem rōnis. sic eodem modo respondet ad aliā.

Ad secundum respondet. capiēdo ly illo mō z aliquo modo vt de

Regule cōsequentiarum

terminat ly sortes. Decedendo consequentiā. quia añs est falsum. qz in eo enunciat vñe vniuersaliter sumptū. Si autē determinat copulam tūc iterū est bona pñā z pñs est verum. vñ illa. sortes aliq mō nō est omnis hō demonstrando modū essendi sortis est falsa. qz eius pñadictoria est vera. sortes aliquo mō est ois homo. z nō sequit. sortes aliquo mō est ois hō. z plato aliquo mō est homo. qz sortes est plato. quia iam copula ad dicitur determinatio stans determinate. z tali in minore debet addi relationum identitatis vt sic. plato eodem modo est homo. z tunc minor est falsa. quia iam arguit a suppositione determinata ad cōfusā tñ. respectu eiusdem distributi. quā pñam nō oportet valere respectu ly aliquo modo. z illa est falsa. omnis homo aliq modo est sortes. qz vñs cuius pñdicatum tñ. Si ly illo mō z ly aliquo mō determinant pñdicatum tunc iterum bene valet. z sic illa adhuc est vera. sortes aliq modo est ois hō.

Ad aliud argumentum rñdetur q nō arguit iuxta regulam. qz non bene assumit pñstantia. Et p illo ponunt aliquę cautele qñ arguitur negatiue ab inferiori ad superius quō dbeat sumi constantia. Et prima est ista. Quā supius z inferius sunt determinabilia alicuius determinatiōis distribute. tunc assumendo pñstantiam. debet assumi pñstantia determinabilis cū eadem determinatiōe distributa. et deberet sic fieri argumētuz nullus hominis illa pars est in scholis z cuiuslibet hoīs illa pars est. z per hoc tunc solutum est argumentum. Secūda regula. q qñ inferiori addi tur determinatio cōis nō distributa diuersa acceptione secum accepta tali debet addi relatiuum identitatis in pñstantia z in argumento dber sic fieri. substantie pars nō est z eiusdem substantie pars est. qñs non est ens. per hoc solutum est argumentū. Tertia cautela. q quando rōne totalis extremi arguitur scz ab inferiori ad superius diuimodo totū extremū accipit vnica acceptione. tunc debet assumi constantia totius extremi. z sic in argumento deberet sic fieri. asinus sortis nō currit. z asinus sortis est. igit asinus hoīs nō currit. verum est assumendo solum pñstantiam partis. tunc potest inferri supius qd accipitur diuersis acceptionibus vt sic. asinus sortis nō currit z sortes est ergo hoīs asinus nō currit.

Quarta cautela. q quando arguitur sic ab inferiori ad superius z inferiori additur determinatio. tunc etiam dber sibi addi inconstantia. ppter hoc non sequitur. sortes albus non currit z sortes est ergo homo albus non currit. quia antecedens est verum z consequens falsum. Si enim sortes est niger z desceret vel etiā curreret z quilibet hō albus curreret. sed deberet sic sumi constantia z sortes albus est.

Alia regula q semp debet assumi constantia inferioris ad idem terminum superius ad quod accipiebatur talis terminus inferior in propositiōe a qua tunc arguitur. propter quod non sequitur. homo nō fuit sortes z sortes est. ergo homo non est homo. vel ergo homo qui fuit non est homo qui est.

Sed quando arguitur a superiori ad inferius tunc si arguit negatiue tunc debet argui cum distributiōe superioris. Et quando arguitur affirmatiue tunc debet argui cū distributiōe superioris z cum cōstantia inferioris. Et debet faciliter regula sic poni vel intelligi iterū qñ nō

**Dedat aliquas cō
sequētiās.**

mutatur aliqua p̄prietās logicalis data consequentijs. quia tunc cetera
nō manent paria. vt bene sequitur. nullum animal currit. ergo nullus
homo currit. Sic etiam ois homo currit. 7 omnis homo albus est. et
ergo omnis homo albus currit. Et sic et regulis simul tactis patet q̄
nō sequitur omnis homo currit. 7 sortes vel plato est. igitur sortes currit.
Iterum non sequit. sortes non est nō homo. igitur sortes nō est nō Plato
Iterum nō sequit. omne animal existens hō est risibile 7 asinus est. igitur
asinus existens hō est risibilis. Similiter nō sequit. omnis hō q̄ est
albus est sortes. 7 plato est. igitur plato qui est albus est sortes. Iterum
non sequit. In qualibet pte huius hōis risibile nō est hō. 7 illa p̄ illa
hōis est. igitur in illa pte illius hōis risibile nō est hō. Iterum nō sequit
tur. sortes non differt ab homine. igitur sortes non differt a platone. Sic
etiam non sequitur. Nulla res que nō est animal est hō. igitur nulla res que
nō est asinus est homo. Sortes nō est homo 7 asinus vel asinus. 7 ergo
sortes non est sortes. Sortes nō incipit esse binarius. igitur sortes nō incipit
esse sortes. Asinus nō incipit esse hōis. igitur asinus nō incipit esse sortes.
Sortes nō ignorat hōiem. ergo sortes non ignorat platonem. Sortes
nescit hominē. igitur sortes nescit platonem. Sortes nō est homo 7 rennen/
sis. igitur sortes nō est studēs 7 yennensis. Nullū albū ē colore. igitur nullū albū
est nigrum. Sortes nō est bis homo. igitur sortes nō est bis hoc albū. Sor/
tes non est coloratus. igitur sortes nō est hō. q̄ potest cōseruari sine colore.
Sortes qui non est homo est aial. 7 sortes est. ergo homo non est aial
iam male sumitur constantia. quia deberet sumi cum determinatione vt
sic. sortes qui non est est. Sed illa bene valet. nullum animal 7 aliū ab
animali sunt sortes. igitur sortes nō est sortes. capiēdo aīis in sensu copula/
to. Sed illa non valet. nullū ens qd nō est ens est. igitur nullū ens quod nō
est sortes est. Et in ista p̄ia 7 in plurib; p̄cedentib; licet rōne partiū ar/
guatur ab inferiori ad superius vt ecōuerso. tamē rōne totius extremi nō
arguitur ab inferiori ad superius.

Pars in modo.

Totū in modo.

Alia regula. Arguendo a parte in modo ad totum est
bona p̄ia. Pro ista regula est notandum. q̄ pars in modo est deter/
minabile sumptū cum determinatione non diminūente distrahente ex/
tendente vel ampliante. vt ly animal in illa. aial album currit. Sed to/
tum in mō est terminus sumptus sine determinatione tali considerat⁹ vt
est sinonimus ad vñū q̄ sumit cum tali determinatione inq̄tum est p̄
talis. vt ly animal in ista. animal currit est totum in modo ad ly aial in
ista. animal album currit. Et non d̄ bene sic est determinabile sumptū si/
ne determinatione. saltem capiēdo ly determinabile nō ampliatur q̄
si est determinabile tunc oportet q̄ sumatur cum determinatione. quia
oportet q̄ determinet per aliquid. Et sic patet q̄ in istis homo plet⁹ ē
homo mortuus est. album fin. dentes est propositio si est impossibilis
est falsa non est pars in modo. quia talia determinabilia sumunt cū de/
terminationibus distrahentibus vel extēdentibus zc. Et sic idē termi/
nus vel sibi sinonimus est pars in modo. 7 cum hoc totum in modo vt

Regule cōsequentiarum

Ille terminus animal vel alter consideratus vt accipit cum aliqua determinatione que non est distrabens zc. ē pars in modo. Et idem vel sibi sinonimus vocat totū in modo p̄sideratus vt accipit sine tali. Et dicitur notāter consideratus sine tali. qz si terminus hō esset replicatiue in illis homo albi currit. z hō currit. tūc esset pars in mō. z cū hoc totum in modo. tū nō est verum dicere q accipit sine determinatōe. ex quo ly sine habet distribuere z inducit negationes. Sed tamen ille terminus hō in modo consideratur in tali propositiōe homo currit vt non accipitur cum determinatione in eadem propositiōe z supponit tunc bene dicit totū in modo. Determinatio diminuens est determinatio nō distrabēs **Determinatio dimi-** nec ampliāns faciens determinabile cui additur q̄tus ē ex parte sui veniens. rificari pro aliquo p quo tale determinabile seorsuz nō verificat vt ly fin dētes respectu ly album. quia ly album cum determinatōe fm dētes verificat p aliquo scz p ethiōpe. tamen se solo non verificatur pro eo. sic etiam ly pro centum marcis respectu ly volens esse in lucro. Et dicit nō tantum verificari z non dicitur accipi. quia pro quocunqz tale determinabile accipitur cum tali determinatione pro eodem etiam acciperetur sine tali saltem capiēdo terminum accipi sicut in diffinitione suppositionis. accipitur. z sic ly album sine tali determinatione etiam acciperetur pro ethiōpe. quia significat ethiōpem. sed tamen requiritur q in potētia p p̄inqua verificabilis sit pro ethiōpe taliter tentus pro quo sine tali determinatione nō verificaret. Sed determinatio distrabens est determinatio **Determinatio distra-** natio faciens determinabile cui additur stare pro suo significato minus hēns. principali vt sic vt ly mala respectu ly p̄sequentia. ly pictus respectu ly homo. Sed determinatio ampliāns est determinatio nata ampliāre vt ly mortuus respectu ly hō. Quid aut sit determinatio extendēs dicunt ē prius ibi. Omnis propositiō si ē impossibilis. Consequēter Arguendo a pte i mō est sciendum. q arguendo a parte in modo ad suū totū debent seruari il ad totū debēt obseruari que tunc seruantur arguendo ab inferiori ad superius ita q qñ arguitur dicitur circa priorē itur affirmatiue a parte in modo tūc debet argui sine distributione totū regulam. Et si arguitur negatiue ultra hoc debet argui cum cōstantia partis z si ne distributione totius. propter hoc non sequit. homo albus nō currit ergo homo non currit. si enim nullus homo albus esset. z omnis homo curreret. antecedens esset verum z consequens falsum. Sed deberet sumi cōstantia partis vt sic z homo albus est. z debet cōstantia etiam sumi ad eandem differentiam epis. Et quando arguit a toto in mō **Arguendo a toto in mō ad pte** do ad partem tūc semp debet argui cum distributione totius Et si arguitur quō debet argui. quia affirmatiue tūc debet argui cum cōstantia partis. Sed qñ arguitur negatiue tūc non oportet. Nam bene sequitur. nullus homo currit. ergo nullus homo albus currit. Sed non sequit. ois homo currit. ergo homo albus currit. si nullus homo albus esset. sed deberet sumi cōstantia vt sic. homo albus est. Arguitur. Ibi arguitur a pte in mō **Arguitur primo.** ad suū totū z tamen consequentia non valet. ego ter vidi iohannes in stuba. Ego ter vidi iohannē. tenet consequētia per p̄sentem regulāz Similiter etiam ibi. ego bis comedi pyrenne. ergo ego bis comedi **Secūdo.**

Tertio.

Quarto

R. ad primū argum.

Ad secundum

Ad tertium

Ad quartum.

Confirmat de ista. Hoc est vnus populus. ergo hoc est vnus. Albi monachus currit. Galbū currit. Sortes est apparēs asinus ergo sortes est asinus. et ibi arguit iuxta regulam et tamen non valet. Confirmat de ista. semper hominis asinus non est animal. et asinus semper hominis est. igitur semper regulam. quia antecedens est verum et pñs falsum. vti si semper vidissem iohannem pmo in stuba et post hoc exiissem semel. et post hoc iterum ita/sem. et iterum et. ter ita tñ q semper vidissem. licet non semper in stuba. tñc illa est vera. ego ter vidi iohannem in stuba et tunc ista est falsa. ego ter vidi iohannem. quia ly ter dicit interruptionem temporis. Et sic ad veritatem pñtis requiritur q iohannes aliquando fuisset et ego etiam. et tunc non vidissem eum et post hoc iterum vidissem eum. et sic trina vice Sic etiam est de tali. ego ter hodie comedi caseum. ergo ego ter hodie comedi. Sic etiam dicatur ad secundum argumentū. et breuiter non arguitur iuxta regulam. quia hoc totum bis rvyenne vel enā bis patauie est determinatio diminuens respectu ly comedens bis Sic etiam respectu ly rvyenne vel patauie non arguit per regulam ad ly bis comedens. vel ad ly bis bibens. quia non determinat hoc totum sed solum copulas. et semper arguitur in tali argumento virtualiter a superiori ad inferi⁹ si ne distributione superioris. Ad tertium respondetur q in istis duobus argumentis non arguit ad determinabile sed ad determinationes. Sed sic debet argui. ergo hoc est populus. ergo monachus currit Ad vltimū respondetur negādo pñaz. Si enī solus asinus esset et esset vnus hois et non pluriū. tñc añs est verum et pñs falsus. Sed deberet addi de terminationi relatiui identitatis in cōstantia. licet supponat pñse tñc vt sic et semper eiusdem hois asinus est. Sic etia illa non valet. sortes quiescit in bauaria. ergo sortes quiescit. qz arguit eū determinatione totius. quia ly quiescit includit negatōez. et sic si sortes esset replicatiue in austria et in bauaria et in bauaria non moueretur et in austria moueretur. antecedēs esset verum quia quiescere in bauaria est rem esse in bauaria et esse aptam natā moueri in bauaria. Si rñ non sequit. sortes quiescit fm pedē. qz sortes quiescit Sed de illo argumento sortes est apparēs et. est dicendum Si in antecedente est cōstructio adiectiualis tñc arguit iuxta regulam qz tñc añs est impossibile. et valet tñc sortes est asinus qui apparet. Si autē est regens et rectū tñc non arguit a determinabili. qz ly asinus est dñctio recta et sic determinatio. et tñc añs esset verum. quia tunc valet tñc quo ad vey et falsum sortes facit apparentiam de asino. et hoc est vey si esset indutus pelle asinua et ambularet manibus et pedibus tñc ipse apparet asinus. Sed deberet sic argui. qz sortes est apparens. Sic etia non sequit. sortes est faciens tunicam. ergo sortes ē faciens. sortes facit asinū currere. qz sortes facit asinum et variā ibi appellatio forme. qz facit i. vna fm quid et in alia simpliciter dicit factionem

Arguendo a parte disiuncti ad totum Pro ista regula est notandum qz arguendo iuxta regulam debet etiam argui iuxta

Regule cōsequentiarum

ne distributione totius disiuncti et etiam sine negatione punctionis qz non sequitur hō non currit et hō est. ergo hō nō vlt omnis asinus currit. qz si quilibet asinus curreret et nullus hō. antecēdes ēet verx et pns fallum. Et quādo arguitur negatiue tūc debet argui cū pstantia pns disiuncti. Et non dicitur argui etiā a non amplo ad amplū cū distribuēde ampli. qz nō seqt nullus hō currit et homo est ergo nullus hō est vlt fuit currens. Et sic quādo dicitur tamen disiunctū nō distribuēde ut dicendo sic. nullus hō currit. qz nullus hō est vlt fuit currens. hō disiunctū est vlt fuit nō distribuēde veruz est imo arguitur raro cū distribuēde totius disiuncti. psertim qñ tale disiunctum est sine cathegorema. Sz illo mō arguit cū distribuēde. i. arguitur a non amplo accepto ad amplū acceptū cum distributione ampli accepti euz tali disiuncto. Sed quando arguitur a toto disiuncto ad partem tunc semp dicitur argui cum distributione totius. Et si arguitur affirmatiue tūc dicitur argui cū pstantia pns disiuncti. Sz si negatiue tunc non oportet sed seruāda sunt que tunc seruant qñ arguitur a superiori ad inferius vlt econ/ uerso. Arguit. ibi arguit a pte disiuncti ad totū et tñ pñā nō valet hō Arguitur primo non est currens et hō est. qz hō non ē vlt fuit currens. Cōfirmat. ibi ar Secundo guit p regulā. omnis homo currit. qz hō nō vlt asinus nō currit. et tñ pñā non valet. qz si nullus asinus curreret et quibet hō. antecēdes ēet veruz et cōsequens fallum. Cōfirmat. ibi arguit a pte disiuncti ad totū rudibz Tercio le currit. ergo omne rudibile vlt animal currit et tñ nō est pñā bona. Ad R. ad primum pñmū respōdet negādo qz arguit iuxta regulā. qz arguit a nō amplo ad amplū cū distribuēde ampli rōe ly currens. Et nā nō valet sic inferēdo ergo homo nō est vlt fuit omne currens. Si enī iam nullus homo curre/ ret vel nihil curreret et prius solum cucurrisset vnus homo qz etiam iam solum ēet et prius solum fuisset. tūc antecēdes ēet verx. et. Et ideo nō va/ let qz arguitur a non amplo ad amplū negatiue sine cōstantia rōe ly cur/ rens. et ergo non dicitur valere. Ad secundum respondetur negando Ad scōm qz arguit iuxta regulā. quia arguendo a parte disiuncti ad totū siue affirmatiue siue negatiue debet argui negatione postposita. et tunc arguitur negatione postposita quando talis negatio postponitur coniunctio/ ni disiunctiue. Et si inferretur illa. omnis homo non vel omnis asinus nō currit. adhuc non valeret. quia adhuc coniunctio negaret. et in casu prio/ ri antecēdens ēet verum. et. Ad terciū respondetur qz non arguitur iuxta regulā quia arguitur a non distributo ad distributū rōe prime Ad terciū partis disiuncti. Et sic licet ista consequentia sit bona rudibile est asinus ergo omne rudibile vel risibile est asinus distribuendo soluz partes dis/ iuncti in consequente. tamen non tenet per regulā istā. qz nō ē cōsequē/ tia formalis. qz in simili non sequitur. Animal est asinus. ergo omne ani/ mal vel risibile est asinus.

Arguendo a non amplo ad amplum. Pro regula est notandū. qz arguendo a non amplo ad amplum vlt econuerso tunc aliq termini qui non sunt ampli accepti debent vtrobiqz accipi ad idē tēpus pccise. vlt a primo ad scōm. etiam dicitur argui finem istā. Et sic non sequitur.

tur. sortes est. ergo sortes fuit. quia ratione ly sortes arguitur iuxta regulam tamen ratione predicati cetera non manent paria. quia predicatum in una solum accipitur ad tempus presentis. et hoc in antecedente. sed in consequente solum accipitur ad tempus preteritum. Sed deberet sic argui. ergo sortes fuit ens quod est

Debet etiam argui sine distributione amplius. et sic non sequitur. sortes est ois homo. ergo sortes potest esse ois homo. quia presentis est impossibile. quia ly homo distribuitur pro quolibet homine qui potest esse. Et si ponitur quod ly potest non amplius potest se tunc adhuc non valet. quia tunc arguitur ab esse ad posse cum distributione posse. Quando autem arguitur negative a non amplo ad amplius vel a non amplo accepto. tunc negative tunc debet argui cum constantia non amplius accepti. Et sic non sequitur. creans non est deus. ergo creans possibiliter non est deus. Sed deberet argui cum constantia ut sic et creans est.

Ab amplo ad non amplius

Sed arguendo ab amplo ad non amplius debet argui cum distributione amplius. Et si arguitur affirmative debet argui cum constantia non amplius vel minus amplius. Si negative tunc non oportet sed semper debet argui cum distributione magis amplius respectu minus amplius. quia non sequitur homo possibiliter est currens et currens est. ergo homo est currens. nec sequitur. ois homo possibiliter est currens et homo est. ergo homo est currens. quia ratione ly currens arguitur sine distributione amplius. Et per amplius in proposito etiam debet intelligi ample acceptum. Et per non amplius non ample acceptum. Quia ibi arguitur secundum regulam nulla chimera est vel fuit. ergo nulla chimera est. Sic etiam ibi. chimera est vel potest esse. ergo chimera est vel fuit. Sed ibi non arguitur iuxta regulam nullus homo fuit. ergo nullus homo est. quia ly ratione subiecti arguitur iuxta regulam. tamen ratione predicati cetera non manent paria eo quod predicatum in antecedente solum accipitur ad fuit. et in consequente solum ad est. Sed deberet sic argui nullus homo fuit ergo nullus homo est. Sic etiam non sequitur. homo non currit. et homo est. ergo homo non potest currere. quia ratio ly currere arguitur ab esse ad posse cum distributione posse. Et arguendo iuxta unam illarum regularum tunc specialiter arguitur ab inferiori ad superius vel e converso. Et ista servanda sunt que tunc servantur iuxta regulam arguendo ab inferiori ad superius vel e converso.

Arguendo ab esse ad posse est bona consequentia. Et debet argui sine distributione posse. et si arguitur negative debet argui cum constantia esse. Sic etiam e converso arguendo a posse ad esse debet argui cum distributione posse. et si arguitur affirmative debet argui cum constantia esse. Si negative tunc non oportet. Et quando sic arguitur tunc etiam arguitur a non amplo ad amplius. vel e converso. et debet tunc servari ista que servabantur ibi arguendo a non amplo ad amplius vel e converso. Et propositio de esse vocatur cuius copula ut sic non modificatur per ly possibile vel impossibile. tunc gratia compositionis vel divisionis. Sed propositio de posse vocatur cuius copula est ly potest esse vel implicite. vel cuius copula modificatur per ly possibile vel impossibile gratia compositionis vel divisionis. tunc. Et sic ista homo potest esse animal non est propositio de esse in propositio licet sit de in

Regule consequentiarum

esse quia copula eius sic ly pt. Et sic non sequitur. fortes est omnis homo ergo fortes potest esse omnis homo. quia iam arguitur cum distributio ne posse. Nec sequitur. omnis homo potest currere et homo est. ergo omnis homo est currēs ut prius dictū est. etc.

Arguendo ab est secundo adiacente ad est tertium adiacens est bona consequentia. Pro regula nota. quod ista regula debet itelli gi in terminis non ampliatiuis et ubi termini accipiuntur p̄cise ad idem t̄pus principalit̄ p̄dicatum in p̄nte vel in antecedente Et etiam regula in telligitur arguendo affirmatiue. et sic nō sequitur. homo est mortuus. ergo homo est. Nec sequitur. homo fuit animal quod est. ergo homo fuit. Nec sequitur homo non fuit animal. ergo homo nō fuit. Sed arguendo ne gatiue tunc in terminis non ampliatiuis valet p̄ntia ab est sc̄do adiacen te ad est tertium adiacēs ut homo non est. ergo homo nō est animal. Et etiam ubi ambo extrema in antecedente et in consequēte accipiuntur ad idē tē pus p̄cise. Et propositio de eis sc̄do adiacente est propositio cuius p̄ dicatum est ly est vel ly ens vel suum condeclinū ut homo est homo est ens homo fuit homo erit ens. homo non erit ens. Sed p̄p̄ de ē ter tio adiacente est propositio cuius p̄dicatum non est ly est. vel ly ens vel suum p̄declinū ut homo est al̄ homo ē alin². etc. et sic nō sequitur homo nō est. ergo homo nō est mortuus. etc.

Arguendo ab actiuo ad passiuum respectu subiecti transcendentis. et sic quod nihil ponatur a parte predicatorum nisi actiuū ad pas siuum et sine distributione actiuū et passiuū et affirmatiue valet p̄ntia ut ali quid videt. ergo aliquid videtur. Sic etiam e conuerso arguēdo a passiuo ad actiuum etiam valet quā si arguitur ut aliquid videt. ergo aliquid videtur. nihil videt. etc. Alia regula arguēdo a diuīs ad p̄iuncta et e conuerso de istis duabus regulis latius dē in veteri arte.

Arguendo a toto copulato ad partem copulati non oportet consequentiam valere. quia non sequitur materia et forma sunt homo ergo materia est homo. Et dicitur notanter nō oportet valere. quia aliqui valet ut quā copula principalis est p̄buz substantiuū pluralis nu meri. et p̄dicatum est terminus sic se habens vel quod de ipso vel eius nūe ro singulari quelibet pars copulati est verificabilis saltem materialis et principalis ut fortes et plato sunt homines. ergo fortes est homo et pla to est homo. Sed non sequitur a et b sunt homines. ergo b est homo et a est homo. et significet ly a singulariter duas materias fortes et platōis et ly b singulariter duas formas. Sic etiam quando copula est verbum adiectiuum importans dispositionem accidentalem denotantem exer cētū quāmlibet partem principalem et materialem significatā p̄ hōi partes principalem et materialem copulati tanq̄ totalis causa et p̄cula ris tunc etiam valet consequentia. ut fortes et plato currunt. ergo fortes currit et plato currit. Sed non sequitur. fortes et plato trahunt nauem ergo fortes trahit nauem et plato trahit nauem. etc.

Arguendo per locum a coniugatis et in predicationi
 bus quiditatiuis ē bona p̄na. vt bñ sequitur albū ē coloratū. ergo albedo
 est color. Et dñ notant in p̄dicatōibz q̄datiuis. qz nō sequitur illd qd ge/
 nerat mouet. ergo generatio ē motus. z tñc arguitur p̄ locū a cōiugatis
 qñ arguit a p̄creto ad abstractum. Et quando arguitur negatiue tunc
 dz argui cū p̄stantia p̄creti. qz non sequitur. albū nō est coloratū. q̄ albedo
 non est color. Si ei eēt solū albedo vt q̄tuor z nō vltra mediū latitudinis
 liberēs alicui subiecto aīis eēt vez. zc. Sic nō sequitur. albedo ē color. ergo
 albū ē coloratū. Et plures r̄tas p̄nāz magister marfilus ponit q̄ saltez
 faciles sunt z pauce vtilitatis quas pro p̄nti pretermitto.

Ircasecundam par

tem p̄narum queritur. vtrum omnis consequentia /
 sit bona ab exponentibus ad expositam z econuerso
 Pro questione est notandum. q̄ ipsa potest eē vna ca/
 thegorica vel hypotetica. z in q̄tū est vna cathē. tñc ē
 vna de copulato extremo tñc ly econuerso non ponit lo

co p̄pōnis s̄z solū loco p̄tis p̄dicati. Sz in sensu hypotetico tñc ly econuer
 so ponit loco p̄pōnis z ipsū non est p̄pō. s̄z intellectus rōe sui format p̄/
 positionem. z siue dicat conuersionē simplicem siue per accidens questio
 semper est falsa. quia nunquam arguitur ab exponentibus ad expositaz
 prop̄ue loquendo de exponibilibus. z prop̄rie capiēdo exponere. nam
 partialis exponēs non est exponēs. quia ista propositio que exponit ali
 am debet esse conuertibilis cum alia. modo partialis exponens non cō/
 uertitur cum exposita Et pro illo est sciendum. q̄ proposito exponēs
 capitur dupliciter. Siue ly exponere videlicet large z stricte. Large
 capitur pro vna propositione resoluente aliam. vel etiam pro exponente
 aliam. z sic ista. Omnis homo est animal exponitur sic homo est ani/
 mal. et nihil est homo quin ipsum sit animal. z ita non capitur in hac
 materia. Alio modo capitur stricte. z tunc propositionem exponi ē sen/
 sum alicuius propositionis obscure ratioe alicuius signi in ea positi per
 aliam propositionem notiozem secum conuertibilem exprimere siue de/
 terminare. z non debet addi formaliter conuertibilem. quia tenendo q̄
 propositiones exponibiles sint cathēgorice tunc nulla haberet exponen/
 tem huiusmodi saltem sicut communiter exponuntur. quia talis expo/
 nens non est formaliter conuertibilis cum exposita vt ista homo est ani/
 mal z nulla res que nō est homo est animal nō ē uertibilis formaliter
 cum illa. tantum homo est animal. quia est copulativa hō ē aīal z nullū
 lignum qd nō ē hō est animal est eiusdem forme cum ipsa. z tamen ipsa
 non infert illam tñc homo est animal. Sed tenendo q̄ ipse sint hypotet/
 tice tunc bene additur illa particula formalit̄ z uertibilem. z de hoc dñ
 cetur in fine huius. quando respondebitur ad q̄onem motū. qz solū for

Exponere p̄positio
 ne capit dupliciter

Primus arti. de exceptiuis

matur vna questio in illa parte que continet duodecim articulos. et in ultimo articulo respondebit ad questionē. Dicit in diffinitione exponere sensum alicuius ppōnis obscure. Et propositio obscura vocatur ppositio in q tale signū exponibile ponitur q tūc vocatur exposita. Et vocantur tales ppōnes pgnātes ad similitudinē mulieris pgnantis que ppter impregnationē difficilis ē ad ambulandū siue exercendū alia opa. Sic talis ppō vñ pgnans qā mltas difficultates in se pñet ppter quas difficilis reddit ad soluendū. Dicit p ppōnem notiores. et sic illa hō est aīal qz nō est ea notior. Dñ secum conuertibilē. et sic patet q partialis exponens nō est exponens quia non est conuertibilis cū exposita. Et talis propositio vocatur exponens in qua nō ponit tale signū exponibile. vt patet

Primus articulus est de signis exceptiuis. Pro arti Signum exceptiuum
culo isto nota q signū exceptiuum est signū sine cathegorematicū natum
facere ppōnem exceptiuā. i. ratōe cuius ad fuitatē ppōnis in qua ponit
quātu est ex pre sui et copule. requirit q predicatū suppositū subiecti preter
supposita termini extra capiti ueniat. et hoc si talis ppō est affirmatiua
S3 ppō exceptiua ē ppō in q ponitur signū exceptiuū tenēs se ad totam Propō exceptiua
ppōnem. Et vñ notant tenēs se ad totā ppōnem. quia quando ly preter
ter est pars subiecti vñ pñcati tunc tal ppō non vocat exceptiua vt sic. s3
vocat ppō de excepto extremo. et talia signa sunt. preter. preterqz nisi et si
nulla. Et differunt illa signa inter se quo ad modum construendi s3 nō
quo ad exceptionē quia ly preter solū constituitur cum accō. Sed ly preter
terqz cum quolibet casu. Sic etiam ly nisi. quia ista habent coniungere si/
miles casus. Et nisi solū excipit in propositione negatiua vt nullum aīal
nisi homo ē rationale. nulli⁹ hominis nisi fortis interest legere nulli ani/
mali nisi homini placet comedere Eodem modo ly preterqz sic habet cō/
strui inter similes casus. vt omne animal preterqz iohannes currit. cuius
libet hoīs preterqz fortis interest legere. et c. Et huiusmodi signa excepti in proprie capis tribus
ua capiuntur qñz improprie et tribus modis. Primo abnegatiue et modis
tunc includunt negationem non neganter tantum sed infinitanter. et tūc
ly preterqz valet tantum sicut absq. vt fortis preter platonē currit. id est
fortis absqz platone currit. Et isto modo habent etiā distribuere termi/
nos quos regunt. Secōdo modo capiunt subtractiue et tunc dicuntur
nutionem vt ibi. quinqz preter vñ sunt quatuor. i. subtrahendo vñ
a quinqz erunt quatuor. Tercio modo capiuntur additatiue et tūc pñt
rāt additionē vt tu obligaris mihi florenti preter denariū. i. addendo de/
narium. Tria preter vñ sunt quatuor. i. addendo vñ ad tria erūt quatuor.
Quarto capiuntur vt faciunt ppōnes de exceptis extremis. et tunc
quando sunt partes extremor. et tunc ly preter valet tñ sicut q non est.
Alio modo capiunt vt in proposito vt faciunt ppositiones exceptiuas. Signum exceptiuum
et tunc non sūt ptes subiecti et predicati sed totus ppōnis. Et fm magi proprie
strum hugonē qñ talia signa sic capiuntur tunc debent sequi terminos
tributos ppter quod dicit q exceptio debet fieri a toto in gñitate. et hoc

est intelligendū in ppōne affirmatiua vbi nulla ponitur negatio ⁊ apta quia ista est apta. nō omīs hō pter forte currit. qz dicit hūc. oīs hō pter forte currit. Sz fm hugonē tūc nō dicit sibi. sz sibi dicit vna di/ siunctiua cōposita ex ptiūs dīcētibz copulatiue p quā tūc affirmatiua exponitur. Et sic tenet ipse qz ppōnes exponibiles sūt hypoteticę. ⁊ sic ista est inepta hō pter forte currit. n̄ tū sic inepta qz ēē īcōgrua. sz ē iēpta

**Ad propositionem ex
ceptiuaz tria requirunt**

aptitudine log' cali. Notādū qz ad ppōnem exceptiuā tria requiruntur pprie dicta sz hugonē. Prīmū est qz signū exceptiuū excipiat a toto i qn titate. i. qz ipsum p. edat terminū distributū. sz hoc nō requiritur fm cōmū/ nem scholā. qā ista ē pprie dicta. nō omīs hō pter forte non currit quia contradicit vni pprie dicta. Scōdo requiritur qz terminus precedens habeat plura supposita. ⁊ hoc etiāz non requirit cōiter cū tū ista sit apta. nullus sol pter illū lucet. demonstrando solem. Tercio qz terminū excepti. i. terminus super quē cadit signum exceptiuū sit inferior ad subiectū. Et hoc est intelligendū si propositio debet esse vera. ⁊ si ē affirmatiua vbi nulla ponitur negatio. alias non oportet cū ista sit proprie dicta ⁊ pā nullus deus pter creatorē est omnipotens.

Propō exceptiua ha/
bet quorū partes

Consequenter est sciendum. sicut etiam notat magister Hugo qz propositio exceptiua quatuor partes principales habet pter copulam. capiendū partes principales vt in proposito scz principale subiectum. principale predicatum. dictionem exceptiuā ⁊ terminum super quem cadit dictio exceptiua. Et vocantur ista partes principales quia illa debent considerari in expositione talium propositionū quia faciunt ad veritates ⁊ falsitates earum. Et simpliciter loquendo quilibet talis solum habet duas partes principales videlicet subiectum

Signum exceptiuum
denotat
Primo

⁊ predicatum. Et notabiliter debet considerari signum exceptiuum: quia ratione ipsius diuersificatur veritas ⁊ falsitas propositionum vna cū alijs signis quando affirmatur vel negatur. ⁊ quando ipsum affirmat tunc denotat qz predicatum conueniat subiecto p omnibus suppositis demptis suppositis termini extra capti. Et hoc non requiritur ratione ly pter precisē. sed ratione omnium signorum in tali propositione positorum. ⁊ sic non equiuocatur tale signū siue ponatur in affirmatiua siue negatiua siue excipiat a toto in quantitate siue non. quia ratione sui semper idem requiritur. Sed quia in vna ponitur signum vniuersale distribuens subiectum vel negatio ratione quorum signorum etiam aliquid requiritur. Secundo denotat qz principale subiectū conueniat termino extra capto. Tercio qz predicatum negatur vere determino extra capto. ⁊ hoc est sic intelligendū ratione ipsius ⁊ aliorum signorum requiritur hoc ad veritatem propositionis quando est affirmatiua ⁊ nulla negatio ponitur in ea ⁊ principale subiectum distribuitur. Et terminū extra captus vocatur terminus super quē cadit dictio exceptiua.

Secundo
Tercio

Exceptiue ppōnes ex
ponuntur

Et istud consideratis facilius potest haberi quomodo singule propositiones exceptiue sint exponende affirmatiue sic etiam negatiue contradictione ipsarum vel contrarie. quia quando propositiones exceptiue opponuntur aliqua oppositione tunc post hoc partes que ponuntur in exposita siue parciales exponentes vnius debent esse oppositę eadem oppositione partibus exponibilibus alterius. vt si sunt contrarie tunc debent etiam par

Primus arti. de exceptiuis

tes vnius esse contrarie partibus alterius si succurrerit tunc debent etiam partes vnius esse succurrerit pnb⁹ alterius. **Consequenter** notandum quod propositiones exceptiue sunt in octo duplici differentia. Quedam sunt **Differentia pponum** in quibus nulla ponitur negatio. alie sunt in quibus negatio ponit an⁹ exceptiuarum te verbum et post signum exceptiuum. Tercie sunt **dictorie prime**. Quar⁹ te sunt **dictorie secunde**. Quinte sunt in quibus ponit vna negatio lata super ipsu signum exceptiuu. Sexte vbi ponuntur due negationes quod vna fertur super signum exceptiuu et alia super copulam. Septies sunt **dictorie quinte**. Octaua sunt contra dictorie sexte. et exempla sunt facilia. **El/ Expositio marfilij**

terius est notandum quod magister marfilij exponit singulas ppones exceptiuas per duas exponentes quarum in prima ly preter mutatur in ly aliud ab vel alius ab fm exigentiam congruitatis et actus siue dictio exceptiua mutatur in ablatiuu nil plus variando ab ipsa exposita. Et in secunda exponente predicatur negatur principaliter de termino extra capto vt ista. omne animal preter hominem est irratiabile. sic exponitur omne animal aliud ab homine est irratiabile et nullus homo est irratiabilis. **Et ista expositio non valet** quia alias ppositio impossibilis deberet **Reprobata** cedi vt ista. omne animal preter chimeram est sensitiuum. Sic etiam illa omne animal preter lapidem est substantia. quia ambe exponentes sunt vere. Et quamuis prima exponens prime non est vera videlicet ista. omne animal aliud a chimera est sensitiuum. ex quo subiectum non supponit eo quod alietas non potest cadere inter chimeram et animal tamen secunda deberet cedi. **Pris autem falsum est** quia in omni exceptiua in qua nulla ponitur negatio si talis dicitur esse vera oportet quod principale subiectu conueniat termino extra capto. modo sic non e de illo termino animal et ly lapis. **Propter hoc** magister hugo sup addit vnam exponentem in qua **Expositio hugonis** principale subiectum predicatur de termino extra capto. et illam ponit pro secunda. et alias duas format sicut marfilij vt illaz. omne animal preter hominem est irratiabile sic exponit. omne animal aliud ab homine est irratiabile. et omnis homo est animal. et omnis homo non est irratiabilis. **Et pro ista expositione est notandum** quod alius siue su. **Alius capitur duplici** um condeclinuum capitur dupliciter. vno modo incomplexo vt est vnus **Primo** terminus predicamenti ad aliquid. et sic connotat diuersitatem per modum respectus. Et sic alietas proprie cadit solum inter res simul existentes. Et sic dicitur capi stricte signum alietatis. Et sic expositio Hugonis non valet quia alias in certo casu exposita esset vera et totus eius exponens esset falsa vt ista. Omnis imperator preter istum fuit rhome demonstrando imperatorem iam existentem. Et sic ponendo casum quod ipse non fuerat rhome. et quod omnes alij fuissent rhome tunc ista est vera in casu. Et tamen totalis exponens eius est falsa. quia prima est falsa. Omnis imperator alius ab isto fuit rhome. Quia iam subiectum pro nullo supponit. Et hoc in isto casu in quo nunquam plures fuissent simul. quia tunc nullus fuit albus ab isto. Sic etiam illa deberet concedi. Omnis homo preter platonem viuit per totam horam in casu in quo solum tres homines essent scilicet socrates et plato et alij

Secunda

Expositio communis

ro'z fortes viueret per totam horam z plato solum p prima medietate huius hore. z cicero solum pro secunda medietate tunc prima est vera. omnis homo alius a platone uiuit p totam horam. quia solum fortes ē alius a platone eo q cicero nō est cum platone. Sic etiam secunda ē fā z plato est homo. tertia etiam est vera. plato non uiuit per totam horā tamen ista in tali casu manifeste est falsa. quia vniuersalis cuius predicationem non conuenit cuiuslibet supposito subiecti. Alio modo ly alius ab vel suum condeclinū capitur vt includit negationem infinitanter tantam. et sic valet tantum sicut non idem. z isto modo non importat similitudinem rerum. quia ista est vera isto modo. fortes est alius a chimera z nō requiritur q chimera sit. sed sufficit q fortes sit res que non est chimera z isto modo capitur large. z illo modo capiēdo tunc expositio hugonis est valde bona. Tamen fm nostrum modum tales propōnes exponuntur per tres exponentes in quarū prima ly pter vel aliud signum exceptiuum mutatur in ly qd non est vel qui non est fm exigentiam congruitatis. Et dictio exceptiua si fuerit obliqui casus mutatur in nominatiuum z nil plus mutatur in propositōe exposita. Sz secūda exponēs est talis in qua pncipale subiectū predicatur de termino extra capto. Et tertia exponens est talis in qua pncipale predicatum pdicatur de termino extra capto. Sed de qualitate z quātitate exponentium ponuntur regulę certe. naz hec est.

Prima regula quando signum exceptiuum affirmatur tunc talis propositio debet exponi copulatiue siue fuerit affirmatiua siue negatiua. si vera negatur tunc debet exponi disiunctiue sicut tunc est in omnibus pregnantibus. vbi signum pregnans est sicut hegozema.

Secunda regula q prima exponens debet esse eiusdem qualitatis z quantitatis cuius exposita z nihil plus mutatur nisi q signum exceptiuum mutatur in ly quod non est vel suum condeclinū ita q etiam in ly quod non fuit vel in ly quod non erit fm exigentiaz copule z si fuerit terminus exceptus obliqui casus mutatur in nominatiuum. **Tercia regula q si terminus extra captus distribuitur** tū scda exponēs dz esse vniuersalis z si sup signum exceptiuū nulla fertur negatio. vl' plures precise pares tūc secūda dz esse affirmatiua. si autem super signum fertur vna negatio vel plures precise impares tūc scda dz ee negatiua.

Quarta regula q tertia exponens semper debet esse oppositę qualitatis cū exposita seu cum prima exponente. z debet esse eiusdem quantitatis cū secunda exponente. vt illi omne animal pter hominem est irrationabile. sic exponitur. omne animal qd non est hō est irrationabile. z omnis homo est animal. z omnis hō non est irrationabilis. Et terminus debet in exponentibus accipi ad eandem differentiam tēpō ad quā accipiebantur in exposita. Et iste modus est vniuersaliter verus in omnibus propōnibz exceptiuis siue affirmatiuis siue negatiuis. z hoc nō i solubilibz qz i insolubilibz non sufficiunt tres exponentes. qz ista ppō omnis ppō pter exceptiuam est vera in tali casu in quo solū essent due propōes homo ē animal

Si exceptiua solū per tres exponat zc.

Primus arti. de exceptiuis

et deus est cum ista exceptiua tunc ista exceptiua non sufficienter exponit
 p tres exponentes iuxta regulas dictas. qz alias ipsa esset vera eo q ex/
 ponentes tres sunt vere. sed oportet q addat quarta exponens p pmo
 dum significandi secundarii quā tunc habet talis ppositio ratione cu/
 ius flectit falsitatem supra se z debet esse quarta. z illa exceptiua est ve/
 ra. Et regula intelligit qdum est palse rōne signi exceptiui. quia si fu/
 erint plura signa in aliqua ppositione pregnantī tūc nō sufficienter pba/
 tur ppō rōne vnius signi. sed oportet q pbetur rōne oim signoz sū sum/
 propz. Et sic ex regulis patet faciliter qualiter tales sint exponēde. ois
 homo pter alium possibiliter est rōnalis. omne animal pter homines
 non necessariō est rōnalis. ego nunqz vidi platonem pter heri. il/
 la tamen de rigore nō est vna exceptiua. nullum hominē nisi platonem
 tā pculsi. omne pictum pter hominē est ens. z secunda exponens debet
 formari taliter q ly homo nō restringatur p ly pictum ex quo prius nō
 est restrictum. Sic etiam illa. quēlibet hoīem pter sortem video. nulli/
 us hominis pterqz sortis interest legere. omne animal quod fuit pter
 hominem potest esse irrationabile. Item arguitur Si modus iste ex
 ponendi statet sequeret q ista deberet pcedi. nullus homo pter respō/
 dentem est in scholis. Assumptū pbat. quia tertia esset vera vel respō/
 dens est in scholis qz ipsa exponitur disiunctiue. psequens autē est falsū
 quia ex ea sequitur falsus. quia sequitur bene. nullus homo pter respō/
 dentem est in scholis. z georgius est homo qui nō est respōdens. igitur
 georgius non est in scholis. psequencia tenet in ferion. Confirmat. Secūdo.
 Sequeret q ista deberet negari. Omnis homo pter vnu est in scho/
 lis in casu in quo essent solum decem homines z sint nouem in scholis. z
 vnus extra scholam. quia subiectum p nullo supponit. Ad primum
 rñdetur q pdicta ppō debet concedi saltem capiēdo in sensu exceptiui
 vt pbatum est in argumento. Sed ad improbatōē negetur psequen/
 tia. nec est in ferion. qz signum exponibile ponitur in vna pmissa et nō
 in alia. Sic etiam maior est exponibilis z nō minor. z ppter hoc nō va/
 let sillogisari in exponibilibz vbi signum exponibile ponit in vna z non
 in alia. Sic etiam dicit magister Hugo q nō valeat cōsequencia in ex/
 ceptiuis ab inferiori ad superius. vel ecōuerso. Et si arguitur tamen
 pdicta ppositio cōmuniter negatur dicit q tūc non capit in sensu excep/
 tiui. sed tūc ly pter capitur negatiue. Ad secundum respondetur q
 concedendo q ipsa sit falsa vt arguit argumentum. Sed quando talis
 conceditur tūc ly pter capit subtractiue z nō exceptiue. sic etiam illa ē
 falsa. omnis chimera pter hoīem nō est rōnalis. z licet sit negatiua cui/
 subiectum p nullo supponit. tamen talis regula non habet veritatē in
 pregnantibus. Sic etiam ista est falsa. omne animal pter hominē nō
 est irrationabile. z non debet exponi disiunctiue vt exceptiua negatiua.
 nec valet etiam consequencia illa ppositio exceptiua est negatiua. igit/
 tur illa ppositio est exceptiua negatiua. Et magister Hugo ponit re/
 gulas aliquas circa illum articulum que sunt plane ideo relinquo. Et
 omnes ppositiones exceptiue possunt exponi per cōtradictorias sine

A

Arguit primo

Secūdo.

R. ad argumētū pmi

Ad secundum

sit ſucontrarie ſine cōtrarie. Et vando p̄triam in exceptiuis ſignum
exceptiuium poteſt negari in vna earum vel non. vel etiam poteſt in am-
babus affirmari. nec eſt inconueniēs q̄ dentur due cōtrarie in materia
naturalī que ſunt ſimul falſe. vt ille due. oē animal p̄ter lapidem eſt ra-
tionabile. omne aīal p̄ter lapidem nō eſt rōnabile. ſic etiā iſte due. oīs
homo p̄ter lapidem eſt rōnabilis. oīs homo p̄ter lapidem non eſt ra-
tionabilis. quia ille ſunt pregnantes. Sed in contradictorijs nūc ſignuz
in vna earum debet negari ⁊ in alia affirmari.

Sophiſma.

Omne animal p̄ter hominem eſt irrationabile.

Pro ſophiſmare eſt notandū q̄ tenendo q̄ p̄pōnes exponibiles ſunt
hypothetice nō habet expreſſe p̄ces principales ⁊ materiales ſed implicite
⁊ tunc eſt vna copulatiua affirmatiua. ſed tenendo q̄ ſint cathegorie
ſicut cōiter tenet tunc ſophiſma eſt vna vniuerſalis affirmatiua. ⁊ in ſen-
ſu exceptiuo tunc ly animal eſt ſubiectum. ly rōnabile eſt predicatum. et
ly p̄ter hominē eſt pars totius p̄pōnis. ſed put eſt vna de excepto ſub-
iecto tunc hoc totum eſt ſubiectum. animal p̄ter hominē. ſic etiam ſi ly
p̄ter determinat predicatū ſc̄z ly irrationabile tunc eſt vna de excepto
predicato. ⁊ tunc habet alium ſenſum. Et p̄pōſitio de excepto extremo
faciliter exponit mutando ly p̄ter in ly qd̄ non eſt. vel aliud ſuum cōde-
clinum. ⁊ ſi eſt affirmatiua in qua nulla negatio ponitur tunc debet po-
ni conſtantia termini excepti. ⁊ ſic illa eſt falſa. omnis hō eſt rationalis p̄-
ter chimeram. Et capiendo in ſenſu exceptiuo ſophiſma nūc ly animal reſ-
tringitur p̄ ly p̄ter hominem ſolum. p̄ animal qd̄ nō eſt homo. nec oportet
ſignum reſtringens ſemp̄ ſe tenere ad idem extremū cum illo qd̄ tūc
reſtringit. vt patet de ly nullus in illa. nullus homo currit qd̄ nō eſt p̄
ſubiecti. ⁊ tamen reſtringit ly homo. Et ideo potius ly p̄ter hominē
reſtringit ſubiectum q̄ ly irrationabile vt dictum eſt. quia additur ſibi
tūc etiā poteſt addi huic termino irrationabile. Et ſic ly p̄ter eſt ſignuz
ſuppoſitionis ⁊ reſtrictionis. nec oportet quodlibet tale eſſe partē extre-
mi q̄z inſtantia eſt de ſigno p̄gnante. Sic etiā de ly ille. ibi. ille hō currit
ſim vna op̄inione que d̄t q̄ nō ſit pars extremi. non autē oportet termi-
num diſtributum per ſignum exceptiuium etiā in ſua contradictoria di-
ſtribui. imo tale ſignum ſuppoſitiōis ⁊ reſtrictiōis quod nō eſt pars ex-
tremi quale eſt ly p̄ter. bñ poteſt impediri p̄ ſignum p̄cedens. Et ſic
ly hoīem in iſta. non omne aīal p̄ter hominē eſt irrationabile nō ſup-
ponit diſtributiue. q̄z ſi talis terminus exceptus ſupponeret diſtributi-
ue per tale ſignum exceptiuium. tunc ex quo illa ſemp̄ debet eſſe vniuerſa-
lis q̄n terminus exceptus diſtribuit tunc due contradictorie eſſent ſimil-
falſe. vt ille due. omne animal p̄ter hominem non currit. nō omne aīal
p̄ter hominem nō currit. in tali caſu in quo eſſent ſolum hoīes et nul-
lum brutum. ⁊ aliqui current ⁊ aliqui nō. tunc iſta eſt falſa. omne ani-
mal p̄ter hominem nō currit. quia terna exponēs eſt falſa. videlicet ille.

Propoſitio de excepto
extremo exponit ⁊c

Primus arti. de exceptiuis

la. omnis homo currit. sic etiam illa. aliquod animal quod non est homo non currit. vel nullus homo est animal. vel omnis homo currit. saltem si terminus exceptus distribueretur. modo quolibet illarum est falsa. Verum est alij dicerent quod non oportet semper secundam esse vniuersalem vel etiam tertiam. etiam diuimodo terminus exceptus distribueretur. Sed oportet quod sic exponerentur quod pariales exponentes vnius contradicerent parialibus exponentibus alterius. Et sic exponerent omnes propositiones exceptiuas oppositas per contradictorias. Sed tamen quia communiter hoc ponitur per regulam quod quando terminus exceptus distribuitur quod secundum debet esse vniuersalis ergo tenendum est primum. Et sophisma est in materia naturali capiendum si animal absolute. Capiendum pro connotatiue et ly hominem connotatiue tunc iterum est in materia naturali. quia tunc est predicatio accidentalis et conuertibilis. Et licet ille terminus animal non sit conuertibilis cum ly irrationabile tamen taliter tentus est conuertibilis cum ly irrationabile. Et hoc sufficit quod extrema taliter tenta sunt conuertibilia. Per hoc respondetur ad sophisma ipsum concedendo **R. ad sophisma.** capiendum ly animal et hominem eodem modo vix ambo connotatiue aut absolute. Si autem ly animal capitur absolute et ly homo connotatiue. tunc sophisma est falsum. quia tunc subiectum supponit per digito et predicatur non. Et debet sophisma sic conuerti. ergo irrationabile est animal. nec est inconueniens quod aliquis terminus in presequente supponit per pluribus et in antecedente diuimodo non distribuit per pluribus in consequente Et ita ista irrationabile est animal quod non est homo. non est conuertens alterius per priore loquendo quia non participant in extremis sed est bona consequentia. Arguit. Sophisma est falsum. ergo male concessum. assumptus Arguitur primo. probatur. quia ex ipso sequitur falsum. assumptum probatur. sequitur bene. omne animal et. et omnis asinus est animal. igitur omnis asinus preter hominem est irrationabilis. tenet presequencia in barbara et consequens est impossibile. Confirmatur. Sequitur bene. omne animal et. et ista sunt omnia **Secundo** animalia ergo hoc animal preter hominem est irrationabile. et sic de alijs.

Confirmatur Sequitur bene omne animal et. et fortis est. ergo omne animal **Tertio** mal preter fortis est irrationabile. tenet prima a superiori ad inferius cum distributione superioris et cum constantia inferioris. Ad primum negetur assumptum. et ad probationem negetur consequentia. quia medium in premissa in qua non distribuitur vix in minore supponit pro pluribus et. Sic etiam signum exceptiuum ponitur in vna premissarum et conclusionem. ergo etiam deberet poni in alia. Nec valet sic formado. et asinus est animal preter hominem. quia minoriam est vna de excepto extremo. Sed oportet quod sic formare minor. et omnis asinus preter hominem est animal. et illa est impossibilis. Ad secundum respondetur. negando quod **Ad secundum** descendat. quia diuimodo sub ly animal descendit signum exceptiuum debet mutari in ly quod non est. ut sic. hoc animal quod non est homo est irrationabile assumendo prius constantiam vel antiquum medium. Sic etiam non sequitur. omne animal quod non est homo est irrationabile. ergo omne animal quod non est ille homo est irrationabile. et sic de singulis. quia ly animal distribuitur

R. ad tertium

huius pro pluribus in consequente quod in antecedente. Et hoc est quod communiter dicitur quod sub determinatione distributa et unica acceptione accepta cum suo determinabili non oportet valere defectum dummodo tale determinabile distribuitur et precipue in affirmatiuis. sic etiam in negatiuis non semper. Ad tertium respondetur negando frequentiam. quia sicut magister Hugo dicit in isto argumento quod in exceptiuis non valet argui ab inferiori ad superius. etiam pure affirmatiue. vel conuerso. sic etiam illa consequentia non valet. omne animal preter hominem est irrationabile. igitur omne animal preter hominem vel alium est irrationabile. Sic etiam illa non valet. aliquod animal non est irrationabile. igitur omne animal preter hominem est irrationabile. si nullum esset animal. Sed cum constantia similiter non valet ut sic. et animal est si solum bruta essent. Sed illa bene valet. omne animal est. igitur aliquod animal non fuit homo. sic etiam inferendo illam. ergo non omne animal est homo. nec illa valet animal non fuit rationabile et homo est. igitur omne animal est. si esset primum instans esse omnium hominum et nullum brutum esset. Sed illa bene valet. fortes percutunt alium. igitur omne animal est. sic etiam igitur non omne animal est irrationabile.

Secundus articulus est de exclusiuis. Pro isto articulo est notandum. quod signa exclusiua sunt solum dumtaxat posset in tantummodo solummodo et similia. Et signum exclusiui est signum simpliciter categorematicum ratione cuius ad veritatem proponitur quantum est ex preliis et copule requiritur quod predicatum solum suppositis termini cui additur conueniat et non pluribus. Et hoc dummodo super totam propositionem fertur. Et talia

Signum exclusiui.

Signum exclusiui excludit duo

Secundum

Unicus non est signum exclusiui

lia signa quandoque excludunt alietatem. quandoque pluralitatem. Unde si gnum exclusiui excludere alietatem. est signum excludere supposita alia a supposito vel suppositis termini cui additur et hoc contra fit quando talia signa adduntur termino non numerali cardinali. ut tantum homo est animal. Et propositiones habent exponit de rigore gratia alietatis. Sed signum exclusiui excludere pluralitatem est excludere numerum alium a numero termini cui additur tanquam subiecto. et hoc fit quando talia signa adduntur termino numerali cardinali. Ex his patet quod unus non est proprius signum exclusiui. quia non excludit omnia supposita alia a suppositis termini cui additur. sed solum supposita eiusdem speciei cum suppositis termini cui additur ut unus homo currit. iam ly unus non excludit brutum. sed bene excludit homines quo ad pluralitatem. id est quod non plures homines currant. verum est. etiam quandoque excludit alia supposita alterius speciei. ut unus homo cum equo currit. et hoc est in bene placito intellectus qui potest tale signum accipere ut excludat supposita eiusdem speciei cum suppositis termini cui additur. vel etiam ut excludat alia supposita secundum intentionem proferentis. Et illa propositio unus homo currit vel consimilis non bene exponitur sic homo currit et nullus ab eo currit. quia iam ly eo est relatiuum. et ponitur in copulatiua et refert restricte et si homines currerent ipsa deberet concedi. quod secunda

Secūdus art. de exclusiuis

pars valet tantum. nullus homo alius ab homine corrente currit. nec etiam potest sic exponi. homo currit et nullus homo qui non est idem homo currit. quia esset p̄cise simile sicut de precedenti. et ergo anteq̄ talis propositio exponat ipsa debet resolui in singulares. ratione suppositōis de terminare videlicet illius termini. homo ut sic. vni⁹ homo currit. et ille homo currit vel vni⁹ ille homo currit. et sic de singulis. et post hoc vna singularis debet exponi ille homo currit et nullus homo qui non est ille homo currit. capiēdo ly ille demonstratiue. Et omnes p̄pōnes negatiue de ly vnicus debent exponi dis. iunctiue siue ly vnicus affirmet siue negetur. et sic ly vnicus habet facere aliquā speciem suppositōis. et obent tales propositiones de ly vnicus cōtradictorie etiam exponi per cōtradictōrias. et facili⁹ p̄nt ille omnes exponi vnicus homo non currit. vel homo vnicus currit. nullus vnicus homo currit. semp vnicus homo currit. t̄m vnicus homo currit. et sic ly vnicus specie differt ab alijs signis exclusiuis.

Alteri⁹ est notandū q̄ alia signa exclusiua capiunt tripliciter. Uno Signa exclusiua capiunt tripliciter. Uno modo vt faciunt p̄pōnes de exclusis subiectis t̄m sunt p̄es subiecti. vt t̄m vnus tripliciter homo est animal hoc totum est subiectum t̄m homo. et quilibet talis d̄ excludit subiecto exponit p̄ vnam categoricaz. et illa t̄m homo est animal exponitur sic. existens homo et nulla res que non est homo est animal. et sibi ambe negationes capiunt infinitanter. et subiectum supponit solus pro homine. quia idem est dicere homo et nulla res que non est homo sicut homo. Sic etiam potest sic exponi homo et nulla res que non est homo est animal. et tunc ly et capitur specificatiue sicut in illa. legere et non intelligere est negligere. et non copulatiue. quia alias exponens esset incongrua. et veritas talis p̄pōnis de excluso subiecto et predicato. vel etiaz copula attenditur penes veritatem p̄ciacens. vocatur aut̄ p̄ciacens propositio que remanet signo de impro exclusiua. Sed exponendo negatiue tunc solum p̄ponat negatio vt ista Non t̄m homo est animal. put est vna de excluso subiecto sic exponit. non existens homo et nulla res que non est homo est animal. Et ibi negatio prima capitur negat̄ et alia infinitanter. Et valet t̄m sicut nullus homo est animal. Et debet ly res in exponente accipi ad copulam minus principalem importantē tota differentias tempoz et eadē p̄cise quas importabat copula ad quam accipiebatur in exposita cui addebatur tale signū exclusiuum. et sic non semper ly res debet accipi ad ly est quia alias ista esset falsa. t̄m adam fuit. put ipsa est de excluso subiecto. quia ista esset falsa. Existens adam et nulla res que non est adam fuit. Sed oportet sic exponi Existens adam et nulla res que non est vel fuit fuit adam. Sic etiam ibi t̄m antichristus possibile est. t̄m antichristus erit homo. t̄m adam cras non erit. vbi in exponente ly cras non debet addi copule minus principali sed principali vt sic. Existens adam et nulla res que non est vel fuit adaz cras non erit. sic etiam ibi t̄m adam est mortuus t̄m hominis asinus fuit. Adam fuit t̄m animal. Secundo modo capiuntur huiusmodi signa vt faciūt propositiones de exclusa copula vt homo t̄m est animal. et tales quādo sunt affirmatiue tunc exponi habent per vnam copulatiuam. quarum

Secūdo

prima est preiacens et secunda est negatiua. ubi predicatum infinitatur per negationem infinitanter tentam et subiecto additur relatiuum identitatis dummodo stat determinate. ut homo tñ est animal sic exponit. homo est animal et idem homo non est non animal. Sed quando sunt negatiue tunc exponuntur per vnam disiunctiuam quarum prima pars est preiacens et secunda contradictoria prime vel sucontraria.

Latia

Tertio modo faciunt propositiones de excluso predicato. ut quando solum tenet se ad partem predicatorum et talis etiam habet exponi solum per vnam simplicem categoricam. ut illa. homo est tñ animal exponitur sic. homo est animal et nulla res que non est homo est animal. et capiuntur negationes iterum infinitanter. Et sic tales propositiones ut sic non dicuntur exclusiue. quia ad hoc quod propositio dicatur exclusiua oportet quod signum exclusiui feratur in totam propositionem preter ipsum ita quod sit pars totius propositionis ita quod non solus subiecti vel predicatorum. et sic talia signa equiuocantur prout faciunt propositiones de exclusis extremis et exclusiuis. quia semper aliquid requiritur ratione ipsius et copule ad veritatem propositionis. Et sicut dantur tales propositiones de exclusis extremis gratia aletatis. sic etiam dantur gratia pluralitatis. Et tales exponuntur precise sicut ille gratia aletatis nisi quod loco ly nulla res ponatur non plures quod. ut tñ octo sunt partelozationis prout est vna de excluso subiecto sic exponitur. Octo et non plures quod octo sunt partelozationis.

Expositio marfilij

Consequenter est notandum quod magister Barilius exponit propositiones exclusiuis gratia aletatis in quibus signum affirmatur per vnam bñmembrum. quarum prima est preiacens et secunda est vniuersalis in qua terminus super quem cadit signum exclusiui mutatur in ablatiuum et predicatur predicatur de eo sumptum cum signo aletatis ut illam. tantum homo est animal sic exponit. homo est animal. et nihil aliud ab homine est animal. Sed illam tñ homo non est animal homo non est animal et omne aliud ab homine est animal. vel nihil aliud ab homine non est animal. Et ista expositio non est bona. quia si eam sequeretur quod illa deberet concedi tñ pater in diuinis est sententia diuina. quia secunda exponens etiam esset vera. illa videlicet nihil aliud a patre in diuinis est essentia diuina. quia filius non est aliud a patre eo quod ly aliud dicit aletatem essentialem. licet bene alius a patre in diuinis. Sic etiam illa deberet concedi. tñ fortis est animal si fortis viueret per primam medietatem hore solum et plato pro secunda solum ita quod non essent simul. et etiam nullum animal esset. quia tunc secunda est vera nihil aliud a forte est animal. eo quod plato non est aliud a forte.

Reprobat.

Expositio Hugonis

Propter hoc magister Hugo exponit tales propositiones per duas exponentes. in quarum prima ponit preiacentem. et in secunda predicatorum predicatur negatiue de subiecto infinitato. Et hoc si exclusiua sit affirmatiua. Si autem est negatiua tunc alia debet esse affirmatiua quia exponentes semper diuersarum qualitatum debent esse ut ista tñ homo est animal. sic exponit homo est animal et nullum non homo est

Secūdus art. de exclusiuis

animal. Sed quia in secunda exponente includitur ly ens quod nō est **Reprobatur**
 ratione negationis infinitanter tēte. et ly ens quod non est etiam soluz
 importat alietatem essentialē. et sic iterum illa deberet concedi. tñ pā/
 ter et. quia secunda est vera. nullum non pater est essentia in diuinis. qz
 filius est res que non est pater. licet non sit ens quod non est pater. Si
 autem ly ens quod non est caperetur large vt importaret alietatem es/
 sentialē vel personalem tunc expositio Hugonis est bona. **Tamē Expositio cōis**
 communiter qui exponūt huiusmodi propositiones exponunt per du/
 as exponentes contradicentes sibi inuicem. Vempro ly res que non est
 vel ly plura q̄ isto adiecto q̄ quando ly tñ affirmatur q̄ tunc ly res q̄
 non est vel ly plura q̄ in secunda exponente distribuatur. sed quando
 negatur q̄ tunc non distribuatur. vt tantum homo est animal. sic expo/
 nitur homo est animal et nulla res que non est homo est animal. et sic dī/
 cuntur exponi contradictorie. id est deponendo ly res que non est vel ly
 plura q̄. Tunc propositiones remanentes sunt contradictorie. Et ille
 duo homo est animal et nullus homo est animal sunt contradictorie ab/
 soluendo ly nullus. Et licet ibi ponatur ly nulla. tamen hoc est propter
 congruitatem. Et sic omnes propositiones exclusiue siue affirmatiue
 siue negatiue possunt exponi per contradictorias illo modo preter in/
 solubiles. quia in talibus non sufficiunt due exponentes. quia ista ē fal/
 sa. tantum exclusiua est falsa. in casu in quo nulla alia propositio esset.
 vel etiam si solum essent propositiones vere cum ea tunc exponendo so/
 lum per duas exponentes ipa esset vera. Sed tunc debet addi tertia vt
 sic. et hoc exclusiua est vera ex quo significat se esse veram ratione modi si/
 gnificandi secundarij. Et sic patet q̄ ista est falsa tantum omnis ho/
 mo est risibilis. quia sic exponitur. omnis homo est risibilis. et nulla res
 que non est omnis homo est risibilis. Et illa non debet esse secūda res
 que non est homo non est risibilis. Licet etiam essent contradictorie dē/
 pro ly res que non est. tamen ex quo ly tantum affirmatur. tunc ly res
 in secunda exponente debet distribuī. Et non sequitur. tantum ho/
 mo est risibilis. ergo tantum omnis homo est risibilis. Quia illa regu/
 la ab indefinita ad suam vniuersalem in materia naturali debet intelli/
 gi de propositionibus non pregnantibus. Tamen propter hoc mul/
 ti concedunt tales propositiones et exponunt eas per contradictorias.
 Et sic secunda est illa. Nulla res que non est homo est risibilis. et isti
 negant illam consequentiam. tantum omnis homo est risibilis. ergo
 omne risibile est omnis homo. Et dicunt q̄ regula videlicet arguendo
 ab exclusiua ad vniuersalem. et. debet intelligi quando subiectum in
 exclusiua supponit confuse tantum. Sic etiam exponunt particula/
 res negatiuas. Similiter indefinitas per succedentias. Sed affir/
 mativas particulares et vniuersales negatiuas exponunt per contra/
 rias. Sed tamē primum est multum facilius et breuius. videlicet quo/
 modo tales essent exponēde. tantum cuiuslibet hominis quilibet asin⁹
 est asinus. tantum hominis asinus currit et similes cū tales nec vniuers

tales nec particulares nec indefinite sunt. Et verber ly res in secunda ex-
ponente capi transcendent. alias ista esset vera. tñ vnum est. put expo-
nit grana alietatis. tamen cōmuniter negatur. z sic illa etiā est falsa. cā
tum substantia est accidēs. quia secunda exponens est falsa. illa videli-
cet. omnis res que non est substantia est accidens. quia albedo z fortis
sunt res que nō sunt substantia. z tamen non sunt accidens. sed accidēs
z substantia simul. z illa est falsa. tñ creator nō est creatura si tñ caperet
non transcendent ly res in secunda exponente tunc tales essent vere

Exclusuay differētie

Alterius est notandū q̄ propositiones exclusiue sunt in quadruplici
differentia. Nam quedam est in qua nulla ponit negatio vt tñ homo ē
animal. Secunda est vbi ponitur vna negatio que fertur super copulā
z post ponit signo ex. luso. vt tñ homo nō est animal. Tertia est cō-
tradictoria prime. Quarta est cōtradictoria secunde. Et exponēdo oēs
tales ppōnes prima exponens debet esse piacens z secunda debet ēē cō-
tradictoria p̄iacentis demptis ly res que non est. vel ly plura q̄ vt ista
tñ octo sunt parteforōnis. sic exponit. octo sunt parteforātōis z nō plu-
res q̄ octo sunt parteforātōis. z fm hoc oēs iste ppōnes facilliter expo-
nunt. tñ quinqz non sunt decem. tñ nulla quinqz sunt. id est tñ omnia
quinqz sunt quinqz. non tantum omnia quinqz sunt quinqz. tantum
decem sunt. tñ entia que non sunt quinqz sunt. Et illi termini in expo-
nentibus debent accipi ad eandem differentiaz tempozis sicut ad quā
accipiebantur in exposita. z non oportet tales accipi in exponentibus si-
cut in exposita. quia in ista tantū homo est omne animal. ly animal nō
distribuitur. et in prima exponente scilicet in illa. homo est omne ani-
mal distribuitur. Consequenter notandus q̄ ibi ponuntur due re-
gule speciales.

Prima regula de exclu- siuis.

Prima regula. Arguendo ab exclusiua affirmatiua p̄prie dicta q̄ ex-
ponit gratia alietatis. in qua ly tñ affirmatur ad vniuersales distribu-
tiua in terminis transpositis in qua termini accipiunt a dequate ad idē
tempus est bona p̄sequentia. Et dicitur affirmatiua. quia nō sequitur
Non tñ homo est animal ergo nullum animal est homo. tamen tal ex-
clusiua bene infert vnam negatiuam de terminis transpositis. vt bene
sequitur non tñ homo est animal. ergo nō omne animal est homo. Di-
citur etiam p̄prie dicta. quia non sequitur. vnicus homo currit. ergo
omne currens est homo. Dicitur que exponitur gratia alietatis. qz nō
sequitur. tñ octo sunt parteforōnis. ergo omnes parteforātōis sunt
octo. capiēdo ly omnes distributiue. Sic etiam non sequitur tantum
quinqz sunt angeli. ergo omnes angeli sunt quinqz. exponendo antece-
dens gratia pluralitatis. z capiēdo ly omnes in consequente distribu-
tiue. Dicitur in qua ly tantum affirmatur. quia non sequitur. non tñ
homo non est animal ergo omne animal est homo. quia antece-
dens de facto est verum z consequens falsum. Dicitur ad vniuersa-
lem distributiua. quia ad vniuersalem collectiuam vsic nō valet. Et
nō sequitur. tantum animal est homo. ergo omnes homines sunt ani-
mal. Dicitur in qua termini accipiunt ad idem tempus a deq̄te zc. q̄a

Becūndus artī. de exclusiuis

non sequitur. tantum album erit album. ergo omne albū. erit album. si aliqua res instantanee annihilaretur. Sic etiam nō sequitur tantū animal est asinus qui erit. ergo omnis asinus qui erit est animal. quia subiectum et predicatum non accipiuntur adequate ad idem tempus. et antecedens defacto est verum et consequens falsum. Sed illa est falsa. tantum animal est homo qui erit. quia aliqua res que non est animal est homo qui erit ut materia et forma ade qui fuit sunt res que non est animal. Et tamen sunt homo qui erit. quia erit homo in nouissimo die et sic non est simile de asino et homine. quia forma asini mori cū asino et non manet

Secunda regula. arguendo ab exclusiua affirmatiua quæ expōitur gratia pluralitatis ad vniuersalem collectivā in terminis transpositis et ubi *Secda rla de exclusi* plura capitur improprie in secunda exponente. et addendo alias p̄dictio uis nes que i regula superiori sūt addere. ut tantū octo. et. igitur omnes partefactionis sunt octo. Et dicitur notanter quando ly plura capitur improprie in secunda exponente. quia capiēdo proprie regula non habet veritatem quia non sequitur tantum vnum est. ergo oia entia sunt capiēdo ly plura proprie in secunda exponente. Item arguitur. Si illa expōitio staret. sequeretur quod iste omnes essent falsæ et impossibiles. tantū domus est alba. tantum homo est. quia quādoquē domus est alba tunc aliqua res que non est domus est alba. quia pars Sic etiam quādoquē homo est tunc etiam aliqua res est. Confirmatur. tantum bauarus est nobilis. quia secunda exponens est vera videlicet nulla res *Arguitur primo* que non est bauarus est nobilis. ergo omnis nobilis est bauarus. *Secundo*

Confirmatur. sequitur quod illa esset vera. non tantum animal est homo. consequens falsum est quia ipsa sequitur ex vero. quia sequitur be/Tercio ne non tantum animal est ille homo. et non tantum animal est ille homo et sic de alijs ergo nō tantum animal est hō tener p̄na p inductionē De inde arguitur p̄ regulam sic. ibi arguitur p̄ regulā tantū asin⁹ ē hoīs asin⁹. Quarto nus. ergo cuiuslibet hoīs quilibet asinus ē asinus. et tñ antecedens ē ver⁹ et p̄ns falsū. Ad primū respōdetur quod capiēdo ly alba substantiuē ita quod se solo p̄dicet. concedo quod illa sit impossibilis tñ dom⁹ est alba. sic etiā *R. Ad primū* illa tñ domus est nigra et sitiles p̄pōnes. Sed quā tales p̄ceduntur tunc adiectiuū capis pure adiectiue et includit substantiuum a parte subiecti ut videlicet tantum. tñ domus est alba domus. Sic etiam dicat de ista tantū fortis est albus vel etiā p̄ceduntur. put fit mētis de albo totali. Sz illa semp est impossibilis tñ hō est in sensu exclusiuo ut expōitur grā alie tatis. Ad scōm r̄r capiēdo ly nobil⁹ adiectiue p̄cedēdo quod illa sit vera quia tūc valet tñ sic tñ bauarus est nobilis bauarus et tūc nō valet p̄na *Ad scōm* assūpta in argumēto. quia nō totum illud subiicitur in vniuersali quod p̄dicatur in exclusiua. Sed deberet sic argui. ergo omnis nobilis bauarus est bauarus. Si autem ly nobilis capitur in exclusiua ut ē p̄dicatū et tūc arguitur p̄ r̄am in argumēto Ad tertiū r̄r negando sequelas ad p̄bationem neget. quia quilibet singularis est falsa. sed si sic arguitur. nō tan *Ad tertiū* tum omne animal est iste homo. et non tantū omne animal ē iste homo et sic de alijs. ergo tantum animal est homo. tunc negetur p̄sequētia. nec

Tantum hoies currunt

tunc bene inducitur. quia prius debet induci sub termino stante determinate videlicet sub subiecto. et post hoc in vna singularium sub termino stare distributive. Sic etiam in pregnantibus non oportet valere sensum vltimam inductione. Si illa. tunc hoies currunt huius preteritis sensus finis quod ly hoies potest capi absolute vel connotative. Sed illa. tunc tres sunt filii quorum fortis est vnus. prout ly quorum refert ly similes et sic casus quod fortis et plato et cicero sint similes in albedine. et alij sint similes in nigredine tunc talis est vera exponendo eam gratia pluralitatis. Sic etiam ly quorum potest referre ly tres. et tunc habet alium sensum. Sed illa tantum vnum est cui falsum contradicit. in sensu cathegorico est vera. videlicet prout ly cui capitur relative et restrictue sunt. Sed in sensu hypotetico est falsa quia prima pars est falsa. Ad vltimum respondetur. negando consequentiam nec arguitur ad vniuersalem quia propositio est mixte quantitatis. sed debet sic argui. ergo quilibet hois alius est alius. et illa etiam est vera.

R. Ad quartum

Sophisma

R. Ad sophisma

Tantum vnum est. Pro sophismate est notandum quod capiendo ipsius in sensu prout est vera de exclusio extremo tunc sophisma est verum. quia preiacens est vera. Sed capiendo in sensu exclusiuo ut exponitur gratia alietatis tunc sophisma est falsum. ex quo ly res in secunda exponente debet capi transcendenter. et hoc capiendo ly res a parte predicatorum etiam transcendenter. quia tunc populus est res que non est vnum et tamen est. Si autem capitur non transcendenter tunc sophisma est verum. Sed capiendo ut exponitur gratia pluralitatis tunc subiectum supponit determinate. et sic ponendo suppositionem collectivam tunc predicatorum supponit collectivam. Sed exponendo gratia alietatis subiectum supponit prout tantum et predicatorum distributive exponendo ergo gratia pluralitatis et capiendo ly plura improprie in secunda exponente tunc sophisma iteque falsum secunda exponens est falsa. illa videlicet non plura quam vnum sunt. quia tunc plura quam vnum sunt. imo quolibet vno plura sunt. Sed capiendo ly plura proprie in secunda exponente tunc sophisma est verum. Quia tunc secunda pars etiam est vera. quia subiectum per nullo supponitur. Quia tunc nullo vno plura sunt. Quia nec diuisibile nec indiuisibile. non enim indiuisibile. quia nullum indiuisibile est multum. Et pro illo est sciendum. quod illa dicuntur plura alijs propriis. in quibus est reperibilis numerus alicuius certe denominationis qui aut sibi non reperibilis est in alijs respectu quorum tunc illa dicuntur plura ut decem angeli sunt plura quinque angelis. Et isto modo nullo vno plura sunt quia nec diuisibile. quia quicumque numerus reperibilis est in vno diuisibili illa etiam est reperibilis in alio diuisibili quo ad denominationem vel sibi similis in specie. Et sic totus mundus non esset plus grana milio. quia granum milij potest diuidi in infinitas partes. ex quo quilibet numerus est finitus tunc quicumque reperitur in toto mundo quo ad denominationem. talis etiam reperitur

Plura proprie dicuntur

Becūndus arti. de exclusiuis

ntur in grano milij. vt binarius ternarius. &c. Sic etiam nullo indiuisibili plura sunt. & sic exponendo comparatiuum. comparatiuus supponit suum posituum proprie capiendo scilicet ly multa quia nullum indiuisibile est multa. & licet duobus angelis sint plura tamen duo angeli non sunt vnum diuisibile extensum. licet bene discretiue. Et ergo debet intelligi qd nullo modo diuisibili extenso plura sunt. & sic non sequitur duo angeli sunt vnum diuisibile quia discretiue videlicet binarius quia sunt vnus binarius. ergo duo angeli sūt vnum quia non arguitur ad determinabile sed ad determinationē. Sed illa ē simpliciter cōcedēda nullo vno quod est diuisibile plura sūt. & ibi vno dicit vnitatem simpliciter dictam. in alia in ista videlicet nullo vno diuisibili plura sunt dicit vnitatem fm quid. ex quo est adiectiuum termini pnotatiui. Sed illa dicitur Plura improprie dicitur plura alijs improprie que continet tot quot alia & cū h aliqd vltra. cūtur & isto modo cōtinuum dicitur plus sua parte quātratiua. Sic etiaz de cē homies sūt plures quam quinq; quia quot quinq; homies continent tot decem homies continent. & cum hoc aliquid vltra. Et nō debet sic dici. Illa dicitur plura alijs improprie que continent omnem multitudinem quam alia continent & cum hoc plus. vel aliquid vltra. quia alias decem studentes & ynnenses nō essent plura duobus studentibus in bauaria. ex quo isti decem continent illam multitudinem que est in bauaria. Sic etiam vno angelo nihil esset plus. Nec etiam debet dici sic que continent tot & tantas partes quot & quantas continent alia et cum hoc aliquid vltra. quia iterum decem angeli nō essent plura quinq; improprie loquendo. ex quo quinq; angeli nō continent tantas partes qz non continet magnas partes. & sic tunc non valeret p̄ha. tñ decem sunt angeli. ergo omnes angeli sunt decem. q̄a antecedens est verū improprie capiendo ly plures fm illos. quia subiectū secunde partis p nullo supponeret Et debent ly tot & quot in diffinitione p̄us posita capi improprie vt duo angeli sunt plures vno. Et sic patet qd quęcūq; sunt alijs plura proprie eisdem etiā sunt plura improprie sed non e conuerso. Et sophisma est in materia contingenti. ex quo ly ens capitur transcendenter. & sic tunc non querit cū ly vñ q̄a tūc supponit pro populo & ly vñ nō. Sz capiēdo ly ens nō transcendenter est in materia naturali. qz tunc extrema sunt termini conuertibiles. Arguitur sophisma est verum in sensu in quo ne Arguitur primo gatur exponendo gratia alietatis. assumptum pbatur quia sequitur ex vero igitur. quia sequitur bene tantum vñ est vñ. igitur tantum vñ est. ab est tercio adiacente ad est scdm adiacens Confirmat sequitur Secundo bñ h ē. & hoc ē tñ vñ. ergo tantū vñ est demonstrando deum tenet consequentia expositiue. Confirmatur. secunda exponens est vera. Tercio ergo sophisma verum. assumptū. pbatur. quia sequit ex vero ḡ ipa ē vera. quia sequitur bene. nullū vnum qd nō est res est. ergo nulla res que nō est vñ est. tenet cōsequentia per regulam. noia & verba transposita idem significant. Ad primū neget cōsequentia assumpta in argumēto R. Ad primum nec tenet per regulā. ab est tercio adiacente. &c. q̄a arguit ab inferiori ad

Ad secundum

Ad tertium

**¶ In equum videt hō
tū hōiem creauit de?**

superius cum distributione superioris. vt a ly vnum ad ly ē vl' ad ly ens
nec valet sic inferēdo. ergo tantū vnū est omne ens. qā iam tota significa
tio pñtis nō depēdet ex antecedente. qz iā ponitur aliqđ signū in pñte rō
ne cuius aliqđ requirit ad veritatē pñtis quod non ponitur in antecē
dente. **Ad secundum** respōdetur de rigore negando consequentiam.
Quia arguitur a non distributo ad distributum ratione maioris extre
mitatis. Sed si concluderetur. tantum vnum est omne ens. adhuc non
esset silogismus quia minor est vna de excluso extremo. z cōclusio est vna
exclusiua. Sic etiam est vna regula quādo signum pregnans ponitur
in vna pmissa z in conclusione tunc etiam debet poni in alia pmissa/
rum. **Ad tertium** negetur assumptum. z ad probationē negetur con
sequentia. quia ly res pro pluribus distribuitur in consequente vt deter
minabile. quia determinatur per hoc totum quod non est vnum. Sed
in antecedente vt determinatio distribuitur. Sic etiam ille termin' vnū
in antecedente alienatur z non in consequente. Et sic arguitur ab aliena
to ad non alienatus. Sed illa bene valet. omne ens est vnum. ergo tan
tum vnum est ens. z ant. cedens est falsum capiēdo ly ens transcenden
ter. quia instāta est de populo. **¶** Alter' est sciendum pro illis duabus
propositionibus z similibus. tantum equum videt homo. tantum ho/
minem creauit deus. nam vno modo capiuntur vt signum exclusiuum
fertur in totam propositionem denotans exclusionem respectu aliorum
suppositorum a suo subiecto z tunc valet tantum. tantum homo videt
equum. tantum deus creauit hominem z tunc sūt vere. z prima est ve/
ra adminus in casu si solus homo videret equum. Alio modo capitur
signum exclusiuum vt excludit supposita alia a suppositis terminis cui
immediate additur. z tunc ipse sunt impossibiles. quia tunc prima ex/
ponitur sic. equum videt homo z nullam rem quē non est equus videt
homo. z hoc est impossibile. qā quādoquē equus videtur tunc etiaz
pars equi videtur. Et etiam accidens equi videtur. Et secundā sic ex/
ponitur hominem creauit deus z nullam rem quē non ē homo creauit
deus. Et hoc etiam est impossibile. qā quāquē homo creatur tūc etiam
alia creatur vel fuit creata. z enaz alia res creatur q nō ē homo. z ite apō
vulgares capiuntur qñz neganter.

Propō reduplicatiua

Tercius articulus est de signis reduplicatiuis Pro
isto articulo est notandum. q signa reduplicatiua sunt in quantum pro/
ut ea ratione z similia. Et vocantur ideo reduplicatiua qā reduplicant
suas exponentes. i. bis duplicant qā p quatuor exponentes exponuntur
Sic etiam ideo quia nata sunt facere propositionem reduplicatiuam.
¶ Et propositio reduplicatiua est propositio in qua ponitur signum
reduplicatiuum tenens se ad totā ppositionem. Ita q nec ad subiectum
nec ad predicatum vt sic. Scđo notandū q ista signa vno modo ca
piuntur reduplicatiue videlicet vt faciūt propositiones reduplicatiuas
vel etiam de reduplicatis extremis. Alio modo capiuntur specificatiue

Secūdus arti. de exclusiuis

z dupl'r vno modo vt specificant rōnē z tunc habēt facere appellatiōē
rationis quo ad terminū sequentem tale signum z tunc sunt due regule
quarū. Prima regula ē hec. Omnis ppositio affirmatiua in q signū **Signa reduplicatiua**
reduplicatiū specificē tentum mediat inter duos terminos nō sinoni/ capuntur specificati/
mos est falsa z hoc est vtz dūmodo tales nō sunt pgnantes. Et hoc ne duplicat primo
dicitur ppter illam vlt' simile nō tū equiuocū inquantū vniuocū nō est
equocū. Sic illa est falsa. equocū inq'tū vniuocū ē equocū. qz rōcl' inq's
tū oz q' finius pcedēs ipm capiat bz pceptū finini sequēz ipm. z h nū/
q' sic qn tales finini s' nō sinonimi. z v'z ista ppo tū equocū significatū sē
ue p'sideratū bz pceptuz vniuoci est equocum. Secda regula quelibet
pposito affirmatiua in qua signū tentum specificē mediat inter termi/
nos sinonimos est vera q'tū est p'cise rōne talis signi. i. aliq' esset vera
dempto tali signo. vt equiuocū inquantū equiuocū est vniuocū. Et dicit/
tur notanter q'tum ē p'cise. zc. q'a ista est falsa. chimera inquantū chime
ra est chimera z tū iam etiā mediat inter tales finines sinonimos Sed
talis p'posito est falsa etiam d'ponendo ly inquantum vna cū termino
faciente appellatiōē rōnis. Alio modo accipiuntur specificatiue vt **Secundo**
specificant p'prietatem z tunc rōe ipsoz z copule requiritur q' suppositū
vnius extremi exerceat aliq' actū siue passionem siue aliam habitudī/
nem rōe alicuius officij vel p'prietatis sicut tunc capiunt in istz o'ionib'.
sortes inq'tū iudex tenet platonē. Augustin' inq'tū fur suspendit. caspar
odit fratrem suū inq'tū est malfactor. z ita capiunt in cōi modo loquēdi
et sic tūc non habēt facere appellatiōē rōnis nec regule p'p' posite hnt
locū de ip'is. Sz put ista signa capiunt reduplicatiue z p'prie tūc ad/
huc capiunt duob' modis. viz cōcomitanter. i. put denotant q'ta expo p'prie accipiuntur du/
nentē cē vna p'dicāle. Alio mō capiūt causalit' z tūc q'ta exponēs oz cē pliciter
causal'. Tū p'prie vltra h' adhuc capiunt trib' modis. Vno mō q' vlt' Adhuc capiunt tripli/
tra h' ip'ortāt imediatiōē. z tūc denotāt q' finini' reduplicat' z p'ncipale ceter p'imo
p'dicātū p'dicātū sunt termini imediati. Et p' illo ē sciēdū. q' termini **Termini immediati**
immediati sunt duo finini nō sinonimi inq's nō ē mediabilis vn' alter ter/
min' q' sit sup'ior ad vnū z inferior ad alterū. Sz tū dabit' termin' qui
potest esse mediū ad pbanduz vnū de alio sic hō z risibile z ali' termini
p'uerbiles. Et isto mō finini desp'ati nō sunt immediati vt sic. qz nō ē da/
bilis zc. Alij tamē nō addūt istā p'iculā z isti p'cedūt fininos desp'atos
esse immediatos z hoc stat in quid nominis. Et ad exponentes cōiter
positas additur q'ta exponens videlicet illa vel consimilis. Et isti sunt
termini immediati demonstrando terminum reduplicatū z p'ncipale
p'dicatum. Alio modo capiuntur vt important p'cisionem siue cō/
uertibilitatem. z tunc denotant q' terminus reduplicatus z p'ncipale p/
dicatum sunt termini conuertibiles. Et tunc iterum oportet addi quini/
tam exponentem vt istam vel consimilem. z isti sunt termini p'uerbiles
demonstrando terminum reduplicatū z p'ncipale p'dicātū. **Tercio**
modo vt important alietatē inter terminum reduplicatum z p'ncipale
p'dicatum. z tunc denotant q' tales termini sunt desperati z tunc iteruz
talis vlt' consimilis additur exponens z isti termini sunt desperati demq'

Tercius articulus

**De reduplicatis extre-
mis**

Regula

**Regule de expositione
propositionū redupli-
catuarum.**
Prima

Secunda

Tercia

Quarta

strando terminū reduplicatum et principale predicatum. et sic omnis p-
positio affirmatiua in qua signū reduplicatiuū sic capit et vbi inq̄ritur
affirmatur. et vbi nullū aliud signū exponibile ponit est falsa. Sz put-
capiunt vt faciunt ppōnes de reduplicatis extremis tunc sūt partes ex-
tremorum et habēt tales ppōnes eodem modo exponi sicut de redupli-
catue nisi qđ in secunda exponente additur signum vniuersale affirma-
tiuum termino reduplicato et nō oportet qđ talis termin⁹ semper distri-
buat p tale signū vñ. qđ istāta ē qđ signū reduplicatiuū negat. vt in ista
vñ pñ. nō ois hō ē risibilis inq̄ritū rōnalis. Sz ē cōs rta. qđ ois ppo-
sitiō affirmatiua de reduplicato extremo vbi signū reduplicatiuū affir-
matur. et vbi termin⁹ reduplicat⁹ supponit p pluribus siue accipit pro
pluribus essentialiter distinctis diuisum et vniuoce et dūmodo principa-
lior pars subiecti non supponit confuse tantum est falsa. vt ista. ois hō ē
risibilis inq̄ritū rōnalis. Dicitur notanter vbi terminus reduplica-
tus habet plura supposita. qđ ista est vera. ois deus est omnipotens in
q̄ritum creator. omnis sol est sol inq̄ritum lucet et plures. quia tūc secunda
exponens etiā est vera. illa videlicet omnis sol est omnis sol. Dicit etiā affir-
matiua qđ si fuerit negatiua tūc est vera. Dicit etiā dūmodo principalior ps
subiecti non supponit confuse tm. qđ ista est fa. semp hō est risibilis. inq̄ritū
rōnalis. qđ secundū exponēs etiā est vera illa videlicet. semper
homo est omne risibile. Et sic patet qđ quelibet proposito de reduplica-
to extremo infert vnam reduplicatiuam de eisdem extremis ppositā. et
scies quō ppōnes exceptiue habent exponi etiā faciliter scit quō ille de
reduplicatis extremis habent exponi. Est ergo sciendum p expositionē
ppōnū reduplicatiuarum qđ tales cōiter exponunt p qtuor exponentes
saltem capiēdo signa reduplicatiua sicut cōiter capiunt. Et pro illa ex-
positione ponuntur etiā quatuor regule. Prima est quando signū
reduplicatiuum affirmatur tunc talis ppositio debet exponi copulatiue
Sed quando negatur tunc exponitur disiunctiue. et prima exponens de-
bet esse eiusdem qualitatis cum exposita et in ea principale predicatum
debet predicari de principali subiecto. Scđa regula qđ in scđa exponē-
te terminus reduplicatus debet predicari de principali subiecto. et debet
esse eiusdem quantitatis cum prima. et si nulla negatio negāter tenta fer-
tur super terminum reduplicatū siue super signum replicatiuum vñ plu-
res tamen pares tunc secunda debet esse affirmatiua. si autem vnica vel
plures impares tunc secunda debet esse negatiua. Tercia regula i ter-
cia exponente principale predicatum debet predicari de termino redupli-
cato. et si terminus reduplicatus distribuitur tunc tertia debet esse vni-
uersalis. si autem non distribuitur tunc debet esse indefinita particularis
vel singularis. vel si accipitur collectiue. tunc debet esse vniuersalis colle-
ctiua si talis ponitur. et debet esse eiusdem qualitatis cum exposita.
Quarta regula qđ si signum reduplicatiuum capitur concomitanter
tunc quarta debet esse vna conditionalis. et si signum affirmatur tūc dē
esse vna conditionalis affirmatiua in cuius antecedente terminus redupli-
catus predicatur de se ipso. vel de ly aliqd vel de ly alio termino tran-

de reduplicatiuis

scendente. et antecedens talis conditionalis debet semper esse propositio affirmatiua. Sed consequens talis conditionalis debet esse una propositio cathegorica in qua principale predicatum talis propositionis reduplicatiue predicatur de relatiuo referente terminum reduplicatum. Et si nulla ponitur negatio inter terminum reduplicatum et principale predicatum vel plures pares tunc consequens debet esse propositio affirmatiua. Si autem una negatio mediet vel plures impares tunc consequens debet esse propositio negatiua. Si autem signum reduplicatiuum capitur causaliter tunc contra exponens debet esse una causalis. et nihil debet fieri nisi quod loco note conditionalis ponatur nota causalis. ut ista omnis homo inquantum rationalis est risibilis contra sic exponitur. omnis homo est risibilis et omnis homo est rationalis et omne rationale est risibile et si rationale est rationale ipsum est risibile. et debent termini in exponentibus accipi ad eandem differentiam ipsi ad quam accipiuntur in exposita. Est tamen verum quod non obstat ista communi modo exponi Reduplicatiue possunt per secundam et quartam ut illa. omnis homo inquantum rationalis est risibilis sic exponitur. omnis homo est rationalis et si rationale est rationale ipsum est risibile. Sed non possunt sufficienter exponi per primam et quartam quia talis expositio non est formalis quia instantia est de illa. omnis homo inquantum chimera est risibilis. quia prima et quarta exponentes sunt se ut illa. omnis homo est risibilis et si chimera est chimera ipsa est risibilis. sic etiam illa omnis homo inquantum sortis est risibilis. Nec prius sufficienter exponi per tertiam et quartam quia alias illa deberet concedi. omnis chimera inquantum asinus est animal. Et ex istis patet quod illa est falsa. omnis inquantum suba non est accidens. sic etiam illa est falsa et impossibilis. omnis ignis inquantum ignis est calidus. omnis terra inquantum terra est sicca quia quarta est mala. Nam cum stat elementum per diuinam potentiam sine tali qualitate esse. Et si addetur ly naturaliter dispositus ut dicendo sic. omnis ignis naturaliter dispositus inquantum ignis est calidus tunc ipsa esset vera. Sic etiam ista est falsa. non omnis homo inquantum risibilis non est rudibilis. quia exponitur sic. homo est rudibilis. vel homo non est risibilis vel risibile est rudibile vel non si risibile est risibile ipsum non est rudibile. et ille omnes sunt falsae. Et ex istis patet quod tales propositiones vel conuulues possunt exponi ut ille. omnis homo inquantum nullum rationale est omne rudibile. quilibet asinus inquantum cuiuslibet hominis asinus est currens. omnis homo inquantum animal est homo. omnis homo inquantum risibilis est albus homo. omnis homo inquantum risibile est omnis homo. cuiuslibet hominis inquantum risibilis asinus currit. Et in ista non debet terminus reduplicatus predicari de principali subiecto. sic etiam illa. quilibet hominem inquantum risibile oportet esse rationalem. a quolibet hominem inquantum risibile minatur petrum. cuiuslibet homini inquantum rationabili placet bibere. sortes percussit iohannem inquantum rationale. Arguitur. si modus exponendi ille stat. Arguitur primo ret sequitur quod illa esset vera. omnis homo inquantum animal est ens. consequens autem falsum est. quia omnis homo inquantum animal non est substantia. nec omnis homo inquantum animal est accidens. ergo non omnis homo inquantum animal est ens. Confirmatur. sequitur quod illa esset falsa. iohannes inquantum

Arguitur primo

Secundo

R. ad primum

tum homo non est asinus. quia secunda exponens est falsa videlicet iohannes non est homo. Ad primum procedo quod sit vera. et vltimum procedit quod non omnis homo inquantum animal est substantia. nec etiam omnis homo inquantum animal est accidens. licet omne ens sit substantia vel accidens et hoc capiendum est non transcendenter. tamen cum termino reduplicatio non oportet unum ex illis terminis significare disiunctiue de hoc homo sed sufficit quod disiunctiue ut ista vera. omnis homo inquantum animal est substantia vel accidens. etiam verum est illa est vera. omnis homo inquantum animal est substantia. Sed quoniam dictum est quod non oportet. et intelligendum est de quolibet de quo hoc ens significatur et sic totum assumptum fuit falsum ut illa videlicet non omnis homo inquantum animal est substantia. sed bene verum est quod illa est vera. non omne ens inquantum ens est accidens. Ad secundum respondetur concedendo quod predicta propositio sit vera. quia exponitur sic. iohannes non est asinus. et iohannes est homo et homo non est asinus. et si hoc est homo ipse non est asinus. Sed ista est falsa iohannes inquantum animal non est asinus. quia ista est falsa. si animal est animal ipsum non est asinus. quia mala consequentia

Ad secundum

Sophisma

Distinguitur sensus sophismatis

Omnis homo inquantum rationalis est risibilis
Pro sophismate est notandum quod capiendum est hoc inquantum specificatiue tunc sophisma est falsum. quia tunc hoc inquantum rationalis mediat inter duos terminos non sinonimos. et tunc hoc totum est subiectum homo inquantum rationalis. et sic sophisma est in materia remota. Capiendum autem ut est una de reduplicato subiecto tunc sophisma iterum est falsum. quia tunc secunda exponens est falsa videlicet illa omnis homo est omne animal rationale et si rationale capitur differentialiter. et hoc homo absolute et puncta non sunt ponenda tunc sophisma est impossibile. sic etiam quando hoc rationale capitur non differentialiter tunc iterum est impossibile. sic etiam in sensu reduplicatio est impossibile illo modo capiendum hoc rationale non differentialiter. quia deus tunc est rationalis. Si autem puncta sunt ponenda. vel etiam capiendum hoc homo connotatiue et hoc rationale differentialiter tunc sophisma est possibile. put est una de reduplicato subiecto. quia si solum esset unus homo punctualis tunc secunda exponens etiam esset vera illa videlicet. omnis homo est omne rationale. Capiendum autem sophisma in sensu reduplicatio et hoc inquantum concomitantem vel causaliter et hoc rationale differentialiter tunc sophisma est verum ut patet per exponentes. et licet idem sit rationale et risibile. Et idem sit formale significatum huius termini rationale et est huius termini risibile tamen adhuc sophisma est verum etiam capiendum hoc inquantum causaliter quia quarta etiam est vera illa videlicet quia rationale est rationale ipsum est risibile. Et licet idem non sit causa sui ipsius nec hoc requiritur ad veritatem istius. sed sufficit quod aliquod significatum formale huius termini rationale sit causa aliquius significati formalis illius termini risibile et hoc est verum quia ipsa anima est significatum formale huius termini rationale. Et causa

Quartus art. de Incipit

Phil. 109.

alicuius significati formalis illius termini risibile. quia actus ridendi etiam significat significatum formale huius termini risibile et hoc isto modo quia ly risibile connotat animam in quantum est naturalis potentia ad exercendum actum ridendi. Sed illa est falsa. Omnis homo in quantum risibilis est rationalis capiendoy in quantum causaliter. Sed capiendoy in quantum ut ultra hoc importat immediationem vel precisionem vel aliter etatem tunc sophisma habet alium et alium sensum. Et sophisma est in materia naturali quia est predicatio convertibilis. Et ly in quantum rationalis est pars totius propositionis. Et ly in quantum est signum suppositionis et restrictionis sicut tunc ly preter. et licet non restringat in sophisma te una cum ly rationale tamen quantum est ex parte illius aggregati naturalis est restringere. nec in ista. omne animal in quantum rationale est risibile. ly animal supponit solum pro homine. et debet sic verificari. hoc est animal quod est rationale. Et non oportet descendere sub ly rationale in sophismate. quia iam est determinatio distributa sicut tunc dictum est de ista omne animal preter hominem etc. Et sic etiam non valet argui ab inferiori ad superius vel e converso cum signo reduplicativo. sicut nec cum exceptivis. Sic etiam non valet consequentia. omnis homo in quantum rationalis est risibilis. ergo tantum risibile est homo in quantum rationalis. quia in exclusiva signum reduplicativum facit unam de reduplicato extremo predicato quod non debet fieri. sed deberet sic argui. ergo tantum risibile est homo.

Quartus articulus est de ly incipit. Pro illo articulo. **Propositio de incipit**

culo est notandum. quod propositio de incipit est propositio in qua ponitur ly incipit vel suum condecimum siue suum participium non curando an tale verbum sit principale siue minus principale ut sortes incipit esse sortes est incipiens esse. sortes qui incipit esse est homo. Ulterius est notandum quod propositiones de incipit sunt in multiplici differentia. quidam de presenti ut sortes incipit esse. quedam de preterito ut sortes incepit esse quedam sunt modales ut sortes possibiliter incipit esse. quedam de futuro ut sortes incipiet esse. quedam de infinitivo et quedam sunt de infinitivo esse. et quedam de infinitivo fuisse. quedam sunt in quibus infinitivus affirmatur. quedam sunt in quibus infinitivus negatur. quedam sunt de subiecto communi. quedam sunt de subiecto singulari. quedam de subiecto absoluto. et quedam de subiecto connotativo. quedam de subiecto singulari. quedam de subiecto plurali numeri. quedam de subiecto complexo. ut puta copulato vel disuncto. quedam de subiecto incomplexo. Et de istis omnibus sufficienter exemplificat magister Hugo in presenti articulo quod satis tractat illum articulum ponendo ibi plures expositiones aliorum quas improbat. Et ponendo etiam plures regulas suppositionis et etiam conclusiones que tunc videantur in hugone

Ulterius notandum. quod propositio de incipit simpliciter affirmativa non sufficienter et formaliter exponit positionem temporis presentis et remotionem de preterito videlicet per primum instans esse ut ista sortes incipit esse non for-
maliter exponit sic sortes nunc est et immediate ante hoc non fuit. pa-

B

ta hoc q; totalis exponens non est ppositio vt per se dicit Hugo. q; nec categorica nec hy potetica nisi subintelligat in secunda exponente ly fortes. tunc licet sit ppo. tamē talis expositio non est formalis. q; ista a incl/ pit esse. z significat ly a simpliciter motum localem fortis tunc est eiusdē forme cum illa. fortes incipit esse. z tñ nō exponitur sufficienter per illas duas. ex quo motus non incipit esse. sed p ultimo instanti sui non esse.

Declarat quādā dis/
serentiam

Et p illo est sciendum q; aliud est dicere. illa ppositio exponitur suffi/ ciente p vnā copulatiuā. et illa ppositio exponitur formaliter per vnā copulatiuā. nam ppositio dicitur exponi sufficienter per aliā cuius sensus sufficienter z plane explicatur per aliā. Et isto modo ista fortes incipit esse sufficienter exponitur per affirmatiuā prius positā. Sed illa dicitur exponi formaliter p aliā q; sic se habet q; sensus eius z cuiuslibet alterius secum eiusdem forme plene explicat p talem formā z isto modo tunc ista. fortes incipit esse non exponitur formaliter p co/ copulatiuā prius positā cum non quilibet secum eiusdem forme sic sufficienter exponat. sicut pater de ista a incipit esse prius assumpta.

Propō de incipit non

sufficienter exponit p Consequenter est notandum q; etiam talis ppo affirmatiua de inci/ pit non sufficienter exponit z formaliter per vnā copulatiuā expō/ vltimū instans nō esse. mentem vltimū instans non esse. i. cuius pars vna ponit remotionem de presenti z alia positionem de futuro. vt ista fortes incipit esse vel etiā ista. motus incipit esse nō exponit sic sufficienter z formalr. mor' imediate post hoc erit. z idem nunc non est. q; alias illa nūc nō est vera. fortes incipit esse p primo instanti esse fortis. ex quo non quilibet res inci/ pit esse p vltimū instans nō esse. Sed aliqua incipiunt p primū instans fuisse z aliq; p vltimū instans sui nō esse. Sic etiam non tenet talis expo/ sitio in talib; pponib; cuius subiectū significat rem pmanētis nature.

Expositio marfilij

z cū hoc successiue vt fortes z motus incipiunt esse. Consequenter no/ tandū q; etiam expositio magistri marfilij q; exponit ppositiones de inci/ pit affirmatiuas p vnā disunctiuā cōpositā ex duabus copulati/ uis. z prima ps prime coplatiue ponit positionē de pnti z secūda remo/ tionē de pterito. Et prima ps secūde copulatiue ponit remotionē de presenti z secūda positionē de futuro. nō est bona z formal. q; alias illa de beret pcedi. creans incipit esse deus q; haberet sic exponi fm Marfilij creans nunc est deus z imediate ante hoc non fuit deus. vel creans nūc non est deus z idem imediate post hoc erit deus. modo illa secūda co/ pulatiua est vera in casu sophismatis. z tamē predicta ppositio est im/

Exponendi mod' co/
muni

possibilis. Vltterius est sciendū q; q;libet ppo de incipit affirmatiua z de infinitiuis affirmato habet sufficienter exponi z formaliter p vnā dis/ iunctiuā cōpositā ex duabus copulatiuis quarum copulatiuarum vna expōnit primū instans esse z alia vltimū instans non esse. Sic tñ q; ista de futuro pponat hunc de pnti qñ infinitiuius est eiusdēz tps cū ly incipit. sic etiam illa de pterito debet pponi hunc d; presenti. Et hoc ideo q; in secūda exponente subiecto debet addi relatiuū idēitatis si ta le subiectū fuerit termin' cōis vel singular' vel cōnotatiu'. z ergo debet tale relatiuū capi siue illud quod includitur in eo debet capi ad copulā.

Quartus arti. de Incipit

De pterito vel futuro restrictam. ut ista sortes incipit esse habet sic expo-
ni. sortes immediate post hoc erit z idem nūc nō est. vel sortes imediate
an hoc nō fuit z idē nūc est. Et ly idem nō accipit ad ly erit. qz ly iam va-
let tñ sicut idēz sortes qz immediate post hoc erit z adhuc totum accipit
ad ly est. licet ly sortes accipiat ad ly erit. Et qñ subiectū est termin⁹ sin-
gularis z absolūt⁹ tñc nō oportet qz addatur sibi relatiuū identitatis in se-
cunda exponente. sed sufficit qz ibi ponat talis terminus singularis si tñ
debet formaliter exponi tñc oportet qz sibi addat. qz ista. hoc album in-
cipit esse sortes est falsa in casu in quo sortes fuisset prius albo z iaz deni-
graret. z tñ si sic exponeret hoc album immediate post hoc erit sortes z
hoc album nūc nō est sortes z post hoc formādo etiā aliā copulatiuam
tunc ipsa esset vera. qz ly hoc albū iā in secunda pte accipit solū ad est. z
sic nō supponit. z sic esset vera. z ergo ponendo loco ly sortes ly a. z signi-
ficet ly a singulariter sortē z pnotādo eius albedinē tñc a incipit esse est
eiusdem forme ad illam sortes incipit ēē. z tñ nō potest sic exponi. quia
alias illa de facto esset vera hō incipit esse panthaleon si panthaleon ēēt
viginti annor. qz ista est vera hō imediate an hoc nō fuit panthaleō. qz
certus hō z hō iā est pāthaleon. Et dicitur notant de infinitiuo affirma-
to qz pponēs de incipit vbi ly incipit affirmat z infinitiuus negat ut sor-
tes incipit nō esse non habet exponi sicut iā dictū est. Sed illa. sortes in-
cipit nō esse valet vnam de definit de infinitiuo affirmato. ut sortes des-
init esse. Sed illa. sortes incipit nō esse valet illā sortes desinit esse. sortes
incipiet nō fuisse. valet illam. sortes desinit fuisse ita qz tales pponēs vbi
sic infinitiuus negat z ly incipit affirmat valeant pponēs de definit eius-
dem tpiis vbi ly definit z infinitiuus affirmant. Sed pponēs nega-
tiue de incipit ut sortes non incipit esse. sortes non incipiet esse z similes de incipit.
habent exponi eodem modo sicut alie affirmatiue nisi qz copula princi-
palis scz ly vel negat. vel possunt etiam exponi per vnā copulatiuā com-
positam ex partibus ptradicensibus si sunt ptraditione. vel contrarianti-
bus si sunt contrarie. vel succontrariantibus si sunt succontrarie partibus
disiunctiue per quam exponitur affirmatiua de incipit. Et hoc po-
test dupliciter fieri. Vno mō qz quelibet copula pponis que ē vna pars
principalis et materialis ipsius disiunctiue negetur. ut illa. sortes non
incipit esse potest sic exponi. sortes nunc non est non z idem immediate
ante hoc fuit z sortes immediate post hoc non erit. non z idem nūc est.
Alio modo potest sic fieri qz partes principales z materiales ad inui-
cem contradicant z qz loco ly et quod prius coniungit partes copulati-
ue non ut copula principalis ponatur ly vel ut sic. sortes non incipit esse
sortes nunc non est vlt immediate ante hoc fuit z sortes immediate post
hoc non erit vel idem nunc est. ita qz pro ly vel ponatur vna nota copu-
latiua. pro prima parte principali disiunctiue per quam exponitur illa
de incipit affirmatiua iam ponatur vna disiunctiua pro parte principa-
li illius copulatiue per quam exponitur illa negatiua. z qz partes dis-
iunctiue illius que est vna pars principalis z materialis preponat par-
tibus alterius copulatiue que est vna pars principalis illius disiuncti-
ue

Quia copula est alterius uel per quam secunda de incipit affirmatiua exprimitur
tempus quod prius

Instantis quomodo ca-
pitur

Quattuor sunt instan-
tia

quis uult tales propositiones de incipit exponere ubi copula principalis est alterius temporis quod presentis temporis tunc debet tales affirmatiuas exponere per disunctiuam bimembrem ex duabus copulatiuis. et in prima parte prime copulatiue ponat negatiuam. et sic copula principalis eiusdem temporis cuius fuit ly incipit uel suu co deducit. Et in secunda parte coniungat ly immediate post hoc et quod talis propositio sit affirmatiua. Sed in prima parte secunde copulatiue ponatur uerbum eiusdem temporis cuius fuit ly incipit. et quod talis oratio sit affirmatiua et in secunda subiungat ly immediate ante hoc negando uerbum principale. Et in uersaliter debet sic fieri. puta ubi ponitur ly immediate post hoc quod talis oratio sit affirmatiua et ubi ly immediate ante hoc quod talis oratio sit negatiua. Et quando ly incipit sequitur infinitiuus tali infinitiuo uel suo participio uel termino loco talis positi debet addi copula eiusdem temporis restricta cuius temporis est tunc infinitiuus. Sic etiam debet fieri quando terminus accipitur ad aliam copulam siue aliud tempus quod copula principalis importat. quia sic tunc etiam in exponentibus debet fieri. et sic ista. sortes incipit fuisse exponit sic. sortes immediate ante hoc non fuit quod fuit et idem nunc est quod fuit. uel sortes immediate post hoc erit quod fuit et idem nunc non est quod fuit. sed illa. sortes incipit fuisse exponitur sic. sortes in aliquo instanti futuro non erit quod fuit. et idem immediate post hoc erit quod fuit. uel sortes in aliquo instanti futuro erit quod fuit. et idem immediate ante hoc non erit quod fuit. Et sic in istis orationibus patet quomodo tales et conformes propositiones possunt exponi. sortes incipit esse. sortes incipit sibi. sortes incipit sibi. sortes incipit fuisse albus. sortes possibiliter incipit esse. sortem possibile fuit incipere esse. sortem possibile est incipere non fuisse. motus heri incipit esse. motus qui heri incipit esse hodie non est. Consequenter est sciendum ex quo dictum est quod tales propositiones exponuntur per disunctiuam compositam ex copulatiuis quarum una exprimit primum instans esse et alia exprimit ultimum instans non esse quod instans in proposito capitur pro instanti indiuisibili. et licet talia non sunt. ut patet sexto philosophico. tamen in proposito oportet nos loqui ac si talia essent. imo dicit Hugo quod tales sunt negandi qui uolunt admittere instantia indiuisibilia in hac materia et hoc propter multas sollicitudines inuestigandas. et sic per ly hoc uel per ly nunc in exponentibus debet demonstrari instans indiuisibile. Licet aliqui demonstrant etiam presens tempus indiuisibile respectiue in ordine ad preteritum non diu transactum. Sicut magister Hugo ponit multas expositiones que videantur ibidem. et sic ly immediate post hoc est sine athenegorema mixtum. Est ergo instans in proposito res indiuisibilis secundum durationem habens positionem in tempore. Sed momentu est res indiuisibilis habens positionem in motu. et sic instans et momentu sunt termini conuertibiles. Sed punctum est res indiuisibilis habens positionem in continuo. Et quattuor sunt instantia siminancia res uidelicet primum instans esse. ultimum instans non esse.

Quartus arti. de Incipit

primum instans non esse. et ultimum instans esse. Et per prima duo instā-
tia res incipiūt esse. et per ultima duo res desinūt esse. Et primum instans
esse rei est instans per quo res iam est et eadem immediate ante hoc non fuit. **Primum.**
Et per tale instans incipiūt res permanentis nature sicut homo asinus et cetera.
Sed ultimum instans non esse rei est instans pro quo res iam non est. **Secundū**
sed eadem immediate post hoc erit. Et per tale instans res successiva in-
cipit esse saltem considerando talem rem ut est successiva sicut motus lo-
calis. et quilibet motus incipit esse motus per ultimo instanti non esse ip-
sius motus. licet non quilibet motus incipiat esse ens pro ultimo non esse
sicut patet de forma substantiali asini que generat. talis non incipit esse
ens secundum Aristoteli pro ultimo non esse forme. sed incipit esse ens in in-
stanti sui esse. licet bene incipiat esse motus per ultimum non esse ipsius mo-
tus tamen adhuc non est secundum Aristoteli. Sed tunc est ens postquam cō-
plete est genita et tunc non est motus. Sed tunc desinit esse motus vel de-
sinit esse motus. Sed primum instans non esse rei est pro quo res iam **Tertium**
non est et eadem immediate ante hoc fuit. et per tale instans siue pro talin-
stanti quilibet res temporaliter desinens esse desinit esse siue sit perma-
nens siue successiva. Et propter hoc magister Barthelemy exponit propositio-
nes de desinit per ynam copulativam exprimentem primum instans non esse
sicut patebit in sequenti articulo. Sed ultimum instans esse rei est in **Quartū**
instans per quo res iam est et eadem immediate post hoc non erit et per tali instan-
ti res instantanea desinit esse. ut quilibet res indivisibilis desinens esse
sicut momentū in motu. instans in tempore. Sic etiam si deus annihilaret ali-
quam rem ut puta angelum vel animam talis desinit esse per ultimo instan-
ti sui esse. et sic per illo instanti desinunt esse res permanentis nature similis
successive. ut qualitas in rarefactione secundum Barthelemy. Et per illo est sciē-
dum quod duplex est res videlicet permanens et successiva. Res permanens
est res cui secundum se totum non repugnat coexistere alicui toti tempori. et cui li-
bet eius parti sicut homo asinus. imo quilibet substantia. Sed res successiva est
duplex. Quedā est res successiva in esse et in fieri. et est res cui secundum se totum
repugnat coexistere alicui toti tempori et quilibet eius parti hoc est quod par-
tem acquirit esse et quod partem manet per aliquod tempus vel etiam que in-
stantanee acquiritur siue. producit. sed tamen secundum sui naturam non potest coexistere
realitatem toti tempori et quilibet eius parti Et talis vocatur res pure succes-
siva sicut motus totalis etiam momentū in motu et instans in tempore. Alia ē
res successiva in fieri et permanens in esse et est res que successive acquiritur
per partem post partem. ita quod prius una pars et post hoc alia. prius tamen ac-
quisita tali rei non repugnat coexistere alicui toti tempori et quilibet eius parti. si-
cut generatio substantie ut forme asini. sic etiam generatio caliditatis al-
bedinis et nigredinis. Arguitur. Si modus exponendi itaret sequi **Arguitur primo**
tur quod illa deberet concedi. iam incipit esse omne quod est. assumptū per
batur. quia sic exponitur. immediate ante hoc non fuit omne quod est.
et iam est omne quod est. Et illa est vera. quia immediate ante hoc non
fuit hoc instans quod est demonstrando instans quod est et iam est hoc
instans. Sed quod ipsa sit falsa quia sequitur bene iam incipit esse omne quod

Secundo.

Tercio

Re. ad primum.

Regula.

Re. ad secundum.

est. et caspar est ens quod est. ergo caspar incipit esse. consequens falsus est. ergo antecedens. Confirmat. Sequitur si solum octo homines essent in scholis et duo intrarent quod illa deberet concedi decem homines incipiunt esse in istis scholis. quia exponitur sic. decem homines immediate ante hoc non fuerunt in scholis et iam sunt in scholis. et illa est vera. Sed quod illa sit falsa. patet quia sequitur bene. decem homines incipiunt esse in istis scholis. ergo iste incipit esse in scholis et iste incipit esse in scholis. demonstrando unum de istis decem. Confirmat. sequitur quod illa deberet concedi. deus incipit esse. pro illo instanti quod deus immediate ante hoc non fuit in illo instanti et iam est in illo instanti. quod illud instans immediate ante hoc non fuit. Ad primum negatur sequela. ad probationem proceditur quod predicta exponens sit vera. Et ulterius est dicendum quod talis propositio non debeat exponi primo. sed prius debet resolui ratione signi vniuersalis per singulares. Quia quando in aliqua propositione ponuntur duo signa vniuersalia et ponibile et aliud resolvable. Et signum resolvable tenet se ad totam propositionem. tunc propositio debet prius probari ratione signi resolubilis. et post hoc ratione signi exponibilis. deberet ergo sic fieri iam incipit esse hoc quod est et iam incipit esse hoc quod est. et sic de alijs. post hoc singulares debent exponi. modo plures singulares sunt falsae in quibus demonstrantur res quae prius fuerunt. Et dicitur notanter quod tale signum resolvable tenet se ad totam propositionem. quod si tale signum resolvable terminaret solum in predicatione sicut in partem predicationis sicut in ista. sortes incipit esse omnis homo. tunc talis propositio non debet resolui ratione talis signi. sed debet exponi ratione signi simpliciter. quia ista communiter conceditur. sortes incipit esse omnis homo in casu in quo quilibet homo alius a sorte more refertur. et quod sortes etiam prius fuisset. et tamen si resoluitur ratione signi vniuersalis ipsa esset falsa. quia una singularis esset falsa in qua demonstratur sortes. ut sortes incipit esse ille homo. et secundum istum modum signum demonstratur terminari in propositionem siue se tenendo ad totam propositionem quando tale signum determinat subiectum. et licet in ista propositione iam incipit esse omne quod est. licet omne postponitur copulae principali. tamen adhuc dicitur terminari in totam propositionem quia determinat subiectum. ex quo talis est una de modis loquendi in consuetudo. Sic autem non est in ista. sortes incipit esse omnis homo. quia iam licet omnis est pars predicationis. Alij tamen procedunt predictam propositionem et negant consequentiam assumptam in argumento et dicunt quod variet modus determinandi huius termini incipit. Ad secundum respondetur capiendum numerum pluralem coniunctim concedendo quod predicta propositio sit vera. ut patet per exponentes. et non valet consequentia assumpta in argumento. nec etiam inferendo illam. ergo qui libet illorum incipit esse in istis scholis. Sed capiendum numerum pluralem diuisim tunc predicta propositio est falsa. et tunc propositio talis debet etiam resolui ratione numeri pluralis in propositiones singulares. ut ille homo incipit esse in istis scholis. et ille homo et cetera. Et sic singulares essent falsae. et sic tunc procedit consequentia assumpta in argumento. et sic tunc tales propositiones sunt distinctae in quibus ponitur terminus pluralis numeri. an pluralis numeri

Quartus arti. de Incipit

rus capitur punctionim vel diuissim. et de illo plus dicitur in primo phisico/ coram circa istam questionem. totum est sue partes. Ad tertium respondet **Ad tertium** capiendum ly p illo instans. prout determinat ly incipit negando assumptum et tunc non bene exponit sicut exposita est in argumento. sed tunc illa determinatio debet omitti in exponentibus. Si autem determinat ly esse tunc conceditur ista propositio deus incipit esse. p illo instanti. ut patet per exponentes nec sequitur ex eo ergo deus incipit esse. quia a parte in modo ad suum totum cum dictione includente negationem qualis est ly incipit non oportet valere consequentiam. Sed de ista sortes incipit esse alter illoz demon/ strando per ly illoz sortem et platonem. et quod sortes prius fuerit et plato primo generetur. dicendum est quod ista sit vera. sortes immediate ante hoc non fuit alter illoz et idem nunc est alter eorum. quia isti prius non fuerunt ex quo plato non fuit. Sed illa est falsa in eodem casu. Alter illoz incipit esse sortes et idem nunc est sortes. quia valet tunc secunda propositio. Et idem alter illoz qui immediate ante hoc non fuit sortes nunc est sortes. et hoc est falsum et non sequitur alter illoz immediate ante hoc fuit sortes. ergo sortes immediate ante hoc fuit alter illoz. quia arguitur ab amplo accepto ad non amplum acceptum sine distributione amplificatione ly alter illoz. Et non sequitur. sortes incipit esse alter illoz. quia quilibet alter illoz est sortes vel plato. ergo sortes incipit esse sortes vel plato. quia arguitur a dicto secundum quid ad dictum simpliciter. ex quo in antecedente ly incipit sequitur terminus connotatiuus et in consequente terminus absolutus.

Sophisma:

Creans incipit esse deus. Pro sophismate est notandum quod casus quem ponit magister Hugo circa illud sophisma est ille. quod deus tam non creet sed immediate post hoc creabit. Secundo notandum est quod subiectum sophismatis accipitur ample. pro eo quod est vel immediate post hoc erit creans et non ampliatur in casu sophismatis. quia non supponit respectu copule de presenti. ex quo casus ponit quod deus iam nihil creet. Si ly deus ampliatur pro eo quod est vel immediate post hoc erit. et sic ly incipit habet ampliare terminum precedentem et sequentes pro eo quod est vel immediate post hoc erit. uno quandoque ambos terminos precedentes ubi tamen unus tenet se ad partem eiusdem extremitatis. quia sic illa non deberet negari asinus incipit esse asinus secundum Brindanum. quia valeret tantum. asinus incipit esse asinus qui est. Si secundum ly asinus non ampliaretur. modo hoc est falsum. quia asinus incipit esse asinus quando non est asinus. Sic illa etiam non deberet concedi. motus incipit esse motus. si termini supponerent solum pro eo quod est. Sic etiam hoc totum predicatum incipiens esse deus est terminus amplius. Et licet non supponit in sophismate. quia ly incipit aliter natur per hoc totum esse deus. Et etiam per ly deus. Tamen quando sic dicit. asinus incipit esse asinus tunc predicatum supponit pro eo

R. ad sophisma

quod non est sed immediate post hoc erit. Per hoc respondetur ad sophisma ipsum negando tanquam falsum. quia exponitur sic. creans immediate post hoc erit deus et idem nunc non est deus. vel creans immediate ante hoc non fuit deus et idem nunc est deus. Et quilibet copulativa est falsa. quia idem in secunda parte prime copulativae refert restricte. et sic valet tantum et idem creans quod immediate post hoc erit. et tenendo quod differentie temporales non sint partes extremorum tunc subiectum secunde partis supponit solum ad hoc erit videlicet ad copulam minus principalem. Si autem sunt partes extremorum tunc hoc totum est subiectum secunde partis. idem creans quod immediate post hoc erit semper tale subiectum supponit pro deo. Secunda pars est una negativa cuius extrema supponunt per eodem. et ergo falsa. quia ly creans semper accipit solus ad hoc

Si sophisma sit possibile

erit. Consequenter est sciendum quod capiendum ly esse in sophismate ut importat tempus tunc sophisma est possibile. quia ita fuit tempore creationis mundi. quia tunc creans incepit esse deus in tempore. si autem importat durationem intrinsecam rei siue eternitatem tunc sophisma est impossibile et exponentes tunc repugnant tamen sophisma semper est in materia remota siue importet tempus siue non. quia extrema sunt semper termini despati. quia naturaliter non possunt verificari pro eodem. Et ly esse in sophismate est cathegorema et non est pars copulae sed praedicatum. et restringitur per ly deus ad supponendum solum pro deo. et sic copula non est complexa ex duobus verbis. et conuertitur sic sophisma ergo incipiens esse deus est creans quod est vel immediate post hoc erit

Arguitur primo

Arguitur Sophisma est verum. ergo male negatum. Assumptum probatur. quia ipsum sequitur ex vero. ergo ipsum est verum. et assumptum probatur. quia sequitur bene deus incipit esse creans. ergo creans incipit esse deus tenet consequentia. quia nomina et verba transposita idem significat. Et iterum sequitur bene deus incipit esse deus creans. ergo creans incipit esse deus. tenet consequentia a parte in modo ad finem totum. Et iterum. creans incipit esse deus. vel creans incipit non esse deus et nullum creans incipit non esse deus. ergo creans incipit esse deus. tenet consequentia a tota disiectiva cum destructione unius partis etc.

Secundo

Tertio.

Quarto

Et iterum. Omne quod nunc non est deus et immediate post hoc erit deus hoc incipit esse deus et creans nunc non est deus et immediate post hoc erit deus. ergo creans incipit esse deus. tenet consequentia in variis.

R. ad primum argumentum

Ad primum respondetur negando assumptum. et ad probationem negetur consequentia. nec arguitur per regulam. Nomina et verba transposita idem significat. Primo quia non transponuntur a parte eiusdem extremi. Secundo. quia arguitur a dicto scilicet quid ad dictum simpliciter. quia incipit in antecedente dicitur inceptionem scilicet quid ex quo ipsum sequitur terminus connotatiuus. In consequente vero dicitur inceptionem simpliciter. ex quo ipsum sequitur terminus absolutus.

Duplex est inceptio.

Pro illo est sciendum quod duplex est inceptio videlicet inceptio simpliciter dicta et inceptio scilicet quid. Inceptio simpliciter dicta est mutatio rei de non esse ad esse. i. est mutatio. quod res iam est et immediate ante hoc non

Quartus arti. de incipit

sunt. vel ubi aliqua res iam non est et immediate post hoc erit sicut in ce-
prio motus localis. Sed inceptio fm quid est quādo aliqua res que pri-
us fuit etiam iam est sic aliquo modo se habet qualiter se prius non habu-
it. sicut si ipse sortes albus denigraret. sic etiam quando sortes incipit esse
pater et in pluribus alijs et similibus. Ad secundum responderetur ne-
gando consequentiam nec arguitur per regulam a parte in modo et.
quia arguitur cum dictione includente negationem videlicet cum ly inci-
pit. sic etiam hoc totum deus creans est terminus connotatiuus qui se-
quitur ly incipit in antecedente. et sic iterum arguitur a dicto fm quid ad
dictum simpliciter. Tamen quandoque talis vel consimilis consequentia
valet ut quando talis terminus connotatiuus est terminus conuertibilis
lis cum tali termino absoluto vel quando est terminus transcendens ut
bene sequitur. sortes incipit esse homo risibilis. ergo sortes incipit esse ho-
mo. Similiter sortes incipit esse homo qualis. ergo sortes incipit esse ho-
mo. sic etiam sortes incipit esse homo quantus. ergo sortes incipit esse ho-
mo. capiēdo iam ly qualis et quantus ut sunt generalissima. Et breuiter
tunc talis consequentia valet quando talis terminus connotatiuus con-
notat partem formalem talis rei pro qua supponit terminus absolutus.
ut sortes incipit esse homo sensitiuus. ergo sortes incipit esse homo. Ad tertium
tercium responderetur concedendo consequentiam et negando antecedens.
quia prima pars copulatiue videlicet disiunctiua est falsa. quia quolibet
eius pars est falsa principalis et materialis. Et licet deus et non deus sint
termini contradictorii tamen sic non verificantur quia non predicantur
Sed hoc totum est predicatum incipiens esse deus. incipiens non esse
deus et illi termini non sunt contradictorii. Ad quartum respondet
concedendo consequentiam et negando maiorem. quia ista est falsa et im-
possibilis. omne ens quod nunc non est deus et immediate post hoc erit
deus. incipit esse deus. Sed tamen non est syllogismus quia minor in sen-
su categorico est negatiua et conclusio affirmatiua. sic etiam totius distri-
butum a parte subiecti in maiore non predicatur in minore. Sic etiam
illa consequentia non valet creans incipit esse hoc creans et hoc creans ē
vel immediate post hoc erit deus ergo creans incipit esse deus. quia ite-
rum arguitur a dicto fm quid ad dictum simpliciter. Et sic omnes sin-
gulares sophismatis sunt falsae. sicut hoc creans incipit esse deus vel hoc
creans incipit esse deus et exponendo tales singulares subiecto debet ad
di relatiuum idem patens in secunda exponente quia est terminus nota-
tiuus. Sed dices contradictoria sophismatis est falsa. nullum cre-
ans incipit esse deus. quia ex ea sequitur falsum sic arguendo. ergo creans
incipit non esse deus a subalternante ad subalternatam. Respondet
quod non sunt subalterne. quia non sunt eiusdem qualitatis. quia consequens
est propositio affirmatiua. quia ly esse est pars predicati et non copule.
Et si negatio postponitur copule principali. antecedens autem est pro-
positio negatiua. Et omnibus dictis in articulo patet quod ista tantum
sortes incipit esse albus capiēdo ly albus ut potest esse predicatum est
impossibilis. quia quandoque sortes incipit esse albus tunc aliqua pa-

eius incipit esse alba. et debet talis propositio primo probari ratione si-
 gni exclusiui. quia quando in aliqua propositione ponuntur duo signa
 pregnantia tenentia se ad totam propositionem talis propositio primo de-
 bet probari ratione signi pregnantis et post hoc ratione rei. Si autem ly
 albus capitur adiectiue pure et includit ly fortes tunc talis est vera si for-
 tes dealbatur. Secundo patet quod ista est falsa vacuus incipit esse ca-
 spar. si caspar prius fuit et sit vacuus. sic etiam magister incipit esse iohā-
 nes. Sed ille sunt vere. caspar incipit esse vacuus caspar incipit esse ma-
 gister. si primo sit magister. sic etiam si fortes iam primo habet filium et
 ipse fortes prius fuit tunc ista est falsa. paternitas fortis incipit esse. Sed
 ista est vera. fortes incipit esse paternitas. Sic etiam si aqua sume cali-
 da fit per ynam horam tunc fm buridanum pro vltima parte hore pre-
 cedentis hec est falsa. summa calefactio incipit esse. Sed talis propo-
 sitio vel consimilis. fortes et plato incipiunt esse. fortes et motus incipiunt
 esse. vbi vnum extremorum est copulatum tunc antequam talis propo-
 sitio exponatur ipsa propositio debet resolui in ynam copulatiuam et ps
 post hoc deberet exponi. et hoc est verum quando numerus pluralis ca-
 pitur diuisim et tunc ista est falsa panthaleon et hoc instans incipiunt ee
 quia resoluunt sic. panthaleon incipit esse et hoc instans incipit esse deo nō-
 strando presens quod iam est. modo prima pars copule est falsa. Si au-
 tem numerus pluralis capitur coniunctim et coniunctio copulatiua tunc
 talis propositio simpliciter exponitur et non resoluitur vt sic panthaleon
 et hoc instans immediate ante hoc nō fuerunt. et idem iam sunt. et sic tunc
 predicta propositio est vera.

Quintus articulus est de ly definit Pro isto articulo
 est notandum. quod propositiones de definit etiam sunt in multiplici differen-
 tia sicut propositiones de incipit. et plura que sunt dicta in articulo prece-
 denti. possunt etiam applicari ad presentem articulum. et quare iste eo
 erit breuior. Secundo notandum. quod magister marilius exponit ppō-
 nes de definit in quibus subiectum est terminus communis vel etiam sin-
 gularis et connotatiuus per ynam copulatiuā affirmatiuam binēbrem
 et hoc quando ly definit et infinitiuus affirmantur vt illam. hoc album
 definit esse fortes. exponit sic. hoc album nunc non est fortes et hoc albu
 immediate ante h fuit fortes et nihil quod immediate ante hoc fuit h albu
 nunc est fortes. Sed qñ subiectum est terminus singularis et absolutus
 tunc ipse ponit solum duas et omittit alias vt illam. fortes definit esse sic
 exponit fortes nūc nō est et immediate ante hoc fuit. Et ista expositio nō
 valet quia alias illa nunq̃ esset fa. aliqd definit ee qd sp p̃ia ps copula-
 tiue esset falsa. illa videlicet. aliquid nūc non est. si r̃ illa eet falsa. motus
 definit esse. Si r̃ posito casu quod deus annihilaret formam et ly definit im-
 portat instans. p quo annihilat tunc ista eet vera. fortes definit esse fortes
 et tamen exponens esset falsa. Sed magister hugo exponit tales pro-
 positiones p vnā copulatiuā affirmatiuam binēbrem cui prima pars
 est positio de preterito. et secunda pars est remotio de presenti. vt illam
 fortes definit esse sic exponit. fortes immediate ante hoc fuit. et idem nūc

Expositio mariliij

Reprobat

Expositio hugonis

Quintus arti. de desinit

non est. et ratio sua est ista. quia quolibet res naturaliter desinens esse desinit esse per primum instans sui non esse. ergo in expositione talium propositionum sufficit quod exprimat talis instans. et hoc fit per talem copulativam. Sed tamen talis expositio etiam non valet. quia posito quod deus pro eodem instanti creet angelum et annihilat eundem. tunc ista est vera. angelus desinit esse et tamen exponens est falsa sicut Hugo exponit. quia tunc talis angelus nunquam fuit et tamen etiam est quia in transmutationibus instantaneis et deperditis instans transmutationis debet attribui priori passioni scilicet esse. Sed in acquisitis debet attribui posteriori passioni. que passio etiam est esse. Sic etiam ponendo instantia indivisibilia tunc hec est vera. hoc instans desinit esse demonstrando instans quod iam est et tamen exponens hugonis est falsa. sic etiam tenendo modum marisij de rarefactione scilicet quod nulla quantitas preceidens maneret cuius sequenti tunc quolibet talis durat solum per instans indivisibile ponendo instantia indivisibilia tunc hec est vera hec quantitas desinit esse et tamen totalis exponens esset falsa. exponendo etiam sicut Hugo exponit. Sic etiam ponatur casus quod sortes et plato dealbentur; adequante per istam horam. sed in fine hore sortes desinat albus fieri et albedo platonis consequenter intendatur. tunc ista est vera. sortes desinit esse ita albus sicut plato. et tamen iterum exponens esset falsa. Ergo contra tales propositiones de desinit exponuntur per unam disunctivam compositam ex duabus copulativis quarum prima exprimit primum instans non esse alia ultimum instans esse. et taliter quod ista de futuro vel de preterito proponatur huic de presenti. et subiecto addatur relatum idem putatis in secunda exponente. Si fuerit talis terminus compositus vel singularis et connotativus ut ista. sortes desinit esse exponitur sic. sortes immediate ante hoc fuit et idem nunc non est. vel sortes immediate post hoc non erit et idem nunc est. Et sic partes copulativae debent esse diversarum qualitatum. et sic semper sunt ibi due affirmativae et due negativae. Et illa in qua ponitur ly immediate ante hoc est affirmativa. Sed illa in qua ponitur ly immediate post hoc est negativa. Et quando verbum est alterius temporis quam presentis tunc in omnibus exponentibus ad predicatum debet addi differentia eiusdem temporis. Et quando infinitivus negatur et non verbum principale tunc talis propositio habet exponi sicut una pura affirmativa de incipit. ut sortes desinit non esse. que valet tantum sicut ista. sortes incipit esse. et in hoc tales propositiones possunt exponi. sortes desinit fieri. sortes desinit currere. motus localis desinit esse vacuus. sortes desinit non esse in domo. sortes desinit non cucurrisse. sortes desinit videre iohannem. Ulterius est sciendum. quod ly immediate post hoc et ly immediate ante hoc sunt syncategoremata iuxta includentia actum et conceptum. Actus tenet se ad totam propositionem. et si instantia sunt sibi immediata tunc ista motus erit immediate post hoc valet tantum motus erit in instanti quod est immediatum huic instanti vel tempus in quo motus erit et in eius ipsis quolibet parte ad quam producit vel produ-

Arguitur primo

Secundo

Tercio

**R. Ad primū Argu-
tum**

Ad scōm

Ad tercium

cerur vel corrūpitur est hūc instāti ipsius imediatū. Sz tenendo q̄ sint
mediata tunc ipsa valet tm̄ motus erit in instāti qd̄ ē mediatur hūc in
stāti. i. motus erit ante qd̄libet instās post hoc instans vl̄ tps in quo
motus erit z in cuius temporis qualibet parte aliquid ipsius pducetur
est hūc instāti mediātum. quia tunc non dantur duo instātia imme-
diata. sed inter quelibet duo mediant infinita instātia. Sed ly imme-
diata ante hoc valet tantum sicut post quodlibet instās ante hoc. Ar-
guitur. si modus exponendi staret sequitur q̄ ista nunq̄ deberet conce-
di. sortes definit esse quia illa semper est falsa sortes immediate ante hoc
fuit z idem nunc non est. quia secunda pars est falsa illa videlicet idem
sortes qui immediate ante hoc fuit nunc non est ens. p̄ primo nō ēē sortes q̄
sortes q̄ fuit manet semper ens vel entia. Confirmat. sequitur q̄ illa
deberet p̄cedi. nulla dies definit esse z importat ly dies instans meridiei
quia valet tantum. dies immediate ante hoc fuit. z eadem nunc non est.
Et iterum. sequitur q̄ illa deberet negari summa rarefactio definit esse vl̄
summa calefactio definit esse z importat ly primū nō esse calefactionis.
Ad primum concedendo sequelam. imo illa semp̄ est falsa sortes de-
finit esse. quia ly ens in secunda exponente capitur transcendenter. modo
quando sortes definit esse sortes adhuc sortes post hoc erit ens quia ma-
teria z forma. Sed illa bene concedi. f. sortes definit ēē sortes. ergo sortes
definit esse. quia arguitur ab inferiori ad superius euz distributione su-
perioris v̄ra ly sortes ad ly ens. illa tamen bene est possibilis. sortes defi-
nit esse. vt si deus annihilaret animam sortis pro primo non esse sortis vl̄
materiam suam. z sic non est simile de homine z de asino. illa enim bene
est vera. asinus definit esse. quia quando brutum moritur siue corrūp-
tū tunc forma eius etiam corrūpitur. Ad secundum respondet
negando assumptum. Et vlt̄erius est dicendum q̄ illa est falsa illa dies
immediate ante hoc fuit pro tali instāti saltem prout ly fuit importat
horam precedentem. quia dies non est in tempore minorē se. quia null⁹
dies est in minorē tempore se. z ergo quando talis conceditur dies est
vel sibi similis. zc. ly est importat totam diem z non vnam horam. z sic
illa est falsa. dies est in hora octaua. Sed bene pro octaua hora verus
est dicere q̄ dies est. vt ly est importat totam diem. Sed pro primo non
esse dici tunc ista est vera dies definit esse. quia tunc illa dies immediate
ante hoc fuit iterum. put ly fuit importat totam precedentem horam et
idem iam non est. Si autem motus est mobile mer tunc non est aliud
nisi celum saltem fm̄ vulgares. z tunc est falsa. dies definit esse. sic etiam
dies incipit esse. Sed ille bene sunt vere. aliquid definit esse dies. aliquid
incipit esse dies. Ad tertium respondetur ponendo modum Bir-
dani concedendo assumptum. Quia pro primo non esse summe calefa-
ctionis hec est falsa. summa calefactio immediate ante hoc fuit. ex quo
fm̄ biridanum res non est precise eo tempore pro quo fit. Sed illa est ve-
ra. summa calefactio definit esse summa calefactio. Sic etiam illa est ve-
ra aliquid fuit summa calefactio. z ly summa calefactio habet amplia-
re pro eo quod est vel immediate post hoc erit. Sed fm̄ maritū tūc p̄te

Quintus arti. de desinit

dicta propositio esset falsa. Quia secunda pars est falsa videlicet secundum
da exponens quia eadem summa calefactio que immediate ante hoc fu-
it. Etiam iam est ens quia iam est caliditas licet iam non sit summa ca-
lefactio pro quo tunc summa calefactio in instanti incipiat esse. vel pro quo
desinit esse sem. *Barthilium. et Bordinum.* De illis videndum est in li-
bris philosophorum.

Sophisma

Sortes desinit scire omnem propositionem. Pro so-
phismate est notandum. quod casus sophismatis quem ponit magister hu-
go. est quod prius solum fuerint iste due propositiones sortes est deus est quod
sortes sciverit et etiam sciat eas. et iam una de novo formatur siue genere-
tur tertia propositio scilicet homo est asinus. Et in tali casu magister.
Hugo concedit sophisma. Et tibi est sciendum quod sophisma de rigore *Casus sophismatis*
stante illo casu nec est verum nec falsum quia non esset. ex quo solum iste *Declarat casus sophis-*
tres propositiones essent: oportet ergo quod ly desinit in sophismate impos-
set illud tempus pro quo solum ille tres propositiones sunt sed in tali ca-
su sophisma est verum. quia iam ly est debet importare tempus pro quo
etiam sophisma est. Sic etiam in tali casu quod sortes sciverit omnes proposi-
tiones que fuerunt et sit iam primum instans non esse sortis tunc iterum
sophisma est verum ut patet per expositionem et sic aliquid desinit scire
quod tamen non est. Nec hoc est inconueniens. quia ly desinit est ter-
minus ampliatus. et talis bene supponit pro quod non est et ampliatur
terminum precedentem et sequentem pro eo quod est vel immediate an-
te hoc fuit. alias illa deberet negari motus desinit esse motus. si secun-
dum ly motus acciperetur solum ad ly est. quia valeret tantum. motus de-
sinit esse motus qui est et hoc est falsum quia motus desinit esse motus
quando non est motus. quia pro primo non esse motus. Nec etiam ta-
lis terminus sequens accipitur solum ad fuit quia alias illa deberet ne-
gari. Angelus desinit esse si pro eodem instanti deus crearet angelum et
annihilaret eundem. sic etiam illa deberet negari hoc instans desinit esse
quia valet tantum hoc instans desinit esse ens quod fuit. modo hoc in-
stans nunquam fuit. Et sic ly sortes et ly propositionem in sophismate
ampliantur pro eo quod est vel immediate ante hoc fuit. et non oportet
quod talis ampliatio exprimatur in sophismate. quia sophisma non valet
tantum sicut sortes desinit scire omnem propositionem que est vel im-
mediate ante hoc fuit. quia illa est falsa ut patet exponendo eam. sed suffi-
ciat quod ampliatio exprimatur in exponentibus. Sic etiam illa est ve-
ra. sortes desinit esse albi simus hominum. posito casu quod sortes sit albi-
simus hominum. et quod plato nascatur albius sorte et oportet ly desinit pri-
mum instans esse platonis et tamen nec desinit esse albi simus eorum qui
non sunt. Alii tamen dicunt ad hoc quod aliquid desinat scire aliquid. opor-
tet quod illud sit sed primum est verum. *Tres posito casu quod prius fuissent.*

mille propositiones videlicet ante vnum annum quarum fortes nullas
 sciisset. et immediate anteq̃ illa fieret homo est asinus sunt due ppositio
 nes quas fortes sciat tunc in tali casu sophisma iterum est verum. vt pa
 tet per exponentes. Et ly propositionem in sophismate supponit distri
 butiue per ly omnem quod est signū suppositionis et restrictionis. Sic
 etiam in sua contradictoria et supponit solum p propositione q̃ est vt im
 mediate ante hoc fuit. Et verificatur sic. hoc est vel immediate ante hoc
 fuit propositio. Et sic licet sequatur verbus significans actum anime in
 teriorem videlicet ly scire tamen non appellat suam rationem. nec etiam
 ampliatur per ipsum ad quinqz differentias temporum. quia ly scio nō
 facit appellationem rationis circa terminū secunde intentionis et perso
 naliter capiti. nec etiam ampliatio ē ad ipsum vt dictum ē de appellatōi
 bus. et sic sophisma non valet tantum. fortes definit scire omnem propo
 sitionem que est vel fuit vel erit vel potest esse. Est tamen sciendum q̃ de
 intentione hugonis est q̃ ly propositionem in sophismate supponit de
 terminatē et q̃ distributio huius signi omnē impediatur p ly definit. s̃
 tamen hoc videtur esse falsum. quia iam ly omnem est signum supposi
 tionis et restrictionis et tamen non habet impediri per signum precedens
 quale est ly definit. quia tale signum precedens habet aliquem terminū
 categorematicum in quem fertur immediate. sic etiam si staret deter
 minate tunc sophisma equiualeat huic propositioni. fortes pponem de
 finit scire que tamen est falsa. Et ly scire non supponit in sophismate. sic
 etiam ly omnem propositionem non supponit q̃ nullum tale verificatur.
 et non sequitur q̃ ergo alienatur ly definit per talem dictionem q̃ talis
 determinatio includit sine categorema. Sic etiam determinabile est pū
 uatuum et non ṽz descendi copulatiue sub ly propositionem vt sic. ergo
 fortes definit scire illam propositionē et fortes definit scire. et. quia in pre
 gnantibus non oportet valere descensū. nā p̃pue nō ṽz valere descensū
 sub determinatione distributa vnica acceptione accepta cum suo deter
 minabili. et sophisma ē in materia p̃tingē et p̃uenit sic. agit definit scire
 oēm propositionem ē fortes qui est vel immediate ante hoc fuit. Per
 hoc respondetur ad sophisma ipsum concedendo stante casu sophisma
 tis q̃ exponētes sunt vere quia exponitur sic. fortes immediate ante hoc
 sciuit omnem propōnem et idē nunc non scit oēm p̃pōnem vel fortes im
 mediate post hoc non sciet omnem propositionem. et idē nūc scit oēm
 p̃pōnem. et ista est vera q̃ prima copulatiua est p̃a. Arguitur. sophis
 ma est falsum. ergo. assumptū p̃batur q̃ sequit bene. fortes definit scire
 oēm p̃pōnem. ergo fortes definit scire p̃pōnem. tenet p̃a a toto in q̃ti
 tate ad p̃tem. Confirmat sequitur bene fortes definit scire oēm p̃pōnem
 ergo a forte definitur sciri oīs p̃pō tenet p̃a ab actiuo ad passiuū. p̃a
 falsū est q̃ sequitur bene. a forte definitur sciri omnis propositio. et hoc p
 positio homo est asinus est propō. ergo a forte definitur sciri hec propō
 hō est asinus p̃a falsum est q̃ nūq̃ scit eā. tenet consequentia p debi
 tā subsumptionē sub termino distributo et. Confirmat. vt fortes defi
 nit scire oēm p̃pōnem definendo scire et vt nō definendo scire. Ad p̃mū

R. ad sophisma

Arguitur primo

Secundo

Tercio

R. Ad primum

Quintus arti. de definit

negetur assumptū. ad probationē neget pñā. nec tenet p regulā a toto in
 gñitate. 27. q. cum talib⁹ dictionibus includentib⁹ negationē nō oportet
 pñā valere et etiam ly definit i pñte p nullo supponit et tñ in antecedēte
 supponit. Ad scōm negādo pñā nec tenet ab actiuo ad passiuu⁹ qz
 deberet argui respectu subiecti transcendentis etiam non participant in
 extremis. qā ly omnis in oñone passiuā non est ps extremi. Ad tertiū
 responderetur qz sortes definit scire omnem propositionem nō definendo
 scire. vt patet per exponentes imo. sortes in casu sophismatis nihil defini
 nit scire s; p solā ad generationem propositionis false sortes definit oēm
 propositionem scire. Sic etiam illa pñā non v; sortes non sciuit oēm p
 propositionem. ergo sortes immediate ante hoc non sciuit omnem ppñem
 quia in casu posito circa sophisma videlicet qz prius fuissent mille propo
 sitiones tñc antecedēs est vñ. 27. et ex opposito pñtis non sequit opposi
 tum añcedētis. qz non sequitur. sortes immediate ante hoc sciuit omnes
 propositionem. ergo sortes sciuit ppñem qz ly ppñem in pñte. p pluribus
 distribuitur qz in antecedente. qā in añcedente supponit solum p ppñe
 que immediate ante hoc fuit ex quo debet verificari mediāte copula sic
 determinata. Sed in pñte supponit p qlibet ppñe que fuit. Tñ pce/
 dentes illā adā fuit oīs homo hñt pcedere pñā et pñs. Sic etiam illa
 non valet. sortes immediate ante hoc sciuit omnem ppñem. ergo sortes
 immediate añ hoc oēm ppñem sciuit. qā arguitur a non amplo ad ampliū
 cū distributione āpli. S; illa sortes immediate ante hoc sciuit oēm ppñi
 tionem. g. sortes imediate ante h oēm ppñem que fuit sciuit. S; si ly
 immediate añ hoc in pñte determinat copulā mun⁹ pñcipalē tñc ē bona
 Si vero pñcipalem tñc est mala. idem ē de ista sortes immediate ante
 hoc sciuit omnem ppñem. igitur sortes immediate ante hoc propo/
 sitionem que immediate ante hoc fuit sciuit. Sed illa sortes definit scire
 omnem propositionem. ergo sortes sciuit aliquam propositionē est ma/
 la. Sic etiam illa est mala. sortes definit scire oēm propositionem ergo
 sortis scientia definit scire omnem propositionem. vel etiam inferendo
 illā sortis scientia definit scire omnes propositionē quia vna scientia non
 sciuntur plures ppñes non sinonime. sic etiam scientijs non sciunt vna
 ppñe specie distinctis. Sed illa. sortes definit scire omnē propositionem
 et omnis propositio vera ē ppñ. ergo sortes definit scire omnem ppñem
 verā est mala. Sed illa sortes definit scire omnem ppñem. ergo sor
 tes definit scire omnem ppñem veram vel falsam est bona. S; illa. sor
 tes definit scire omnem propositionem et aliqua propositio fuit non pro
 positio ergo sortes definit scire non propositionem est mala. Et sor/
 tes definit scire omnem ppñem et nec definit scire omnem ppñem
 que est. nec definit scire omnem propositionem que fuit. nec definit scire
 omnem ppñem que est vel fuit. Et ista sortes definit scire oēm ppñem
 qñ nō definit scire oēm ppñem est vera in sensu cathogorico et est falsa in
 sensu hypotetico. Sed illa. sortes definit scire omnem ppñem quan
 do definit scire omnem ppñem est falsa in sensu cathogorico et etiam in
 sensu hypotetico.

Ad scōm

Ad tertiū

Declarat aliq̃s pñas

2

3

4

5

6

7

8

9

Signa alietatis

Sextus articulus est de signis alietatis Pro isto articulo est notandum q signa alietatis sunt differt ab aliud ab non idem z similia. sic etiam ly differt est signum alietatis ita etiam q talia signa sine prepositione sunt signa alietatis quia ista est exponibilis. sortes z plato differunt vt per se dicit hugo q habeat exponi sicut ista. sortes a platone differt quod non esset nisi ly differt esset signum alietatis. Sic etiam ly aliud qz z ly aliter qz vt sortes est aliud animal qz plato: Et dicuntur id signa alietatis quia importat diuersitatem inter res significatas p terminos quibus adduntur. Et talia signa habent distribuere casus quos regunt. Et ly differt z diuersum vel etiam ly aliud distribuunt solum ablatiuos quos regunt mediante ppositione a vel ab z hoc dicendo sic. sortes differt anima rationali ab asino. ly anima rationali non distribuitur. sed ly asino distribuitur. aliqua tamen etiam distribuunt datiuum vt sortes est non idem asino hoc totum non idem vt est signum alietatis z exponibile distribuit ly asino. z tunc negatio non infinitat totu sequens sed solum ly idem Aliqua vero distribuunt nrm vt sortes est aliud animal quam asinus. ly asinus distribuitur per hoc totum aliud qz. Et de isto plus habet videri in decima regula suppositionum marsilij.

**Nō sufficient exponū
tur p duas exponētes**

do notandum q quidam exponunt propositiones de signis alietatis p duas exponentes in quarum prima ponunt constantiaz extremi ad qd non tenet se signum alietatis. In secunda vero terminus rectus a signo alietatis pdicatur negative de tali termino cuius constantia est sumpra vt illam. sortes differt ab homine sic exponunt. sortes est z sortes non est homo sed illa expositio non valet quia alias illa deberet concedi. sortes differt a chimera quia sortes est z sortes non est chimera. Nis autem falsum est z p h. xij. metaphisice. dicentem q entis ad non ens nulla est diuersitas vel idempritas. Consequenter est notandum q etiaz expositio marsilij qui exponit tales propositiones per tres exponentes in primis duabus ponendo constantiam terminorum inter quos cadit alietas. i. inter quorum significata cadit alietas z in tertia tunc tales termini predicantur de se inuicem negative vt ista expositio sortes est z omnis asinus est z sortes non est asinus exponit istam. sortes differt ab asino. Et illa expositio non valet quia alias illa deberet concedi sortes differt a platone si sortes viueret per primam medietatem huius hore z plato soluz per scdaz. z ly differt importaret totam horam quia tunc exponētes eēnt vere antecedens falsum est quia tales non sunt simul. Propter h ergo cōiter exponuntur propositiones tales de signis alietatis qm e pre/ cise ratione signi alietatis per tres exponentes. z prime due ponunt constantiam terminorum inter quorum significata cadit alietas. Et tertia propositio opposita est ad illas vbi tunc tales termini predicantur de se inuicem z q semper in exponentibus addatur ly simul z quādo talis ppositio est affirmatiua quod tunc etiaz exponatur copulatiue siue signi affirmetur siue negetur. Sed quando est negatiua q exponatur disiunctiue iterum siue signi affirmetur siue negetur vt sortes differt ab asino cōiter sic exponitur. sortes est z simul omnis asinus est z simul sortes

Expositio marsilij**Reprobat****Expositio cōis**

Bertus articulus

non est asinus. Sed ista sortes nō differt ab asino exponit sic. sortes nō est vel simul ois asinus nō est. vel simul sortes est asinus ita q̄ solū p̄ me due sint eiusdem qualitatis cū exposita. tertia autē debet esse opposita qualitatis ad eas. Et nō oportet terminos eodem modo supponere in exponentibus sicut in exposita. saltem quo ad speciem etiā in affirmatiuis. Sicut cōmuniter dicitur q̄ alias due contradictorie fierent si mul false. q̄ illa est falsa. omne differens ab omni hoīe nō est sortes. q̄a ex ea sequit̄ falsum sic arguendo. et sortes est differēs ab omni homīe. ergo sortes non est sortes. et tñ eius p̄radictoria illa videlicet non omne differens ab homine non est sortes etiā est falsa. si saltem oportet terminos in exponentibus eodem modo supponere sicut in exposita. quia ex quo ly homine in ista non omne differens ab homine nō est sortes supponit distributue. q̄ sequitur tria signa distributua scilicet ly non et ly differt ab. et ly omni. et sic similiter in exponentibus etiā deberet supponere distributue tunc tertia esset falsa. illa videlicet sortes non est homo et quia talis habet exponi copulatiue ex quo est affirmatiua ipsa est falsa. Sed tñ p̄positiones tales debent sic exponi. q̄ quando exposite sunt p̄radictorie q̄ etiā exponentes sint contradictorie. Sed q̄ in negatiuis non oporteat terminos eodem modo supponere in exponentibus sic in exposita. patet. quia alias illa esset falsa. sortes nō differt ab homine. quia si ly homine in tertia exponente debet distribui sicut tunc distribuatur in exposita tunc tertia esset illa. sortes est omnis homo que est falsa et tamen p̄ime due etiā sunt false. Et dicitur notanter quo ad speciem quia termini quo ad suppositum debent eodem modo supponere in exponentibus sicut in exposita et debent accipi ad eandem differentiam tēpōis. Dicitur etiā notanter q̄ p̄positiones sufficienter sic exponuntur p̄ tres exponentes q̄rum est p̄cise ratione signi alietatis. quia si ponitur ibi aliquod signum rōne cuius aliquid requiritur non sufficiunt tales tres exponentes. vt in ista. a sorte differt omnis asinus non sufficiunt ille tres exponentes. Sed etiā rōne suppositionis determinate et copule requirit q̄ certum suppositum talis termini sit quodlibet suppositum termini distributi. et ergo tunc additur quarta exponens vt sic et hoc est omnis asinus. Et talis p̄positio p̄ius debet probari ratione suppositōnis determinate per singulares vt sic. a sorte hoc differens est omnis asinus. vel a sorte hoc differens est omnis asinus. et sic de singulis. et tales exponunt tunc sic. sortes est et simul ois asinus est et simul sortes non est omnis asinus et simul hoc quod non est sortes est omnis asinus. et ista quarta est falsa. Sic etiā ista p̄pō. omne differēs ab eq̄ est asinus est falsa et impossibilis. et tñ exponendo eam sic. omnis equus ē et simul omnis asinus est. et simul asinus nō est equus omnes exponentes essent vere. Sed talis p̄pō p̄ius debet probari ratione signi vniuersalis vt sic. hoc differens ab equo est asinus. et hoc differēs ab equo est asinus. a sic d̄ singulis. iuxta regulam cōmunem Quando in aliqua p̄positione ponunt duo signa. vnum resolubile et c. Et post hoc singulares debent exponi et tunc plures singulares erunt false vbi per ambo p̄nomina de-

Bertus articulus

Alius modus expo-
nendi

monstrant res que non sunt asinus. Et fm istum modū exponendi tunc quando cūq; signū alietatis nō est determinab. le siue principalior ps predicati tunc terna non format. vel nō erit negatiua qñ talis saltem est affirmatiua. Sed terna debet esse exposita mct solū mutando signū in ly qđ non est. vt sic sortes videt differens ab homie exponit sic. so: res est z simul omnis hō est z siml' sortes videt ens qđ nō est hō. Est tñ verum qđ dabilis est vnus alter modus exponēdi tales ppōnes z saltez pbabilis. ille videlicet qđ quelibet ppō de signo alietatis qñtum est pñse rōne talis signi sufficēter z formaliter habet exponi p duas exponētes eiusdem qualitatis cū expof. ca. ita qđ affirmatiua p duas affirmatiuas z negatiua p duas negatiuas. z in prima obet subjei terminus rectus a partepost a signo alietatis. z secunda debet esse exposita mct solū mutando signū alietatis in ly ens qđ nō est. z semp debet addi ly simul i se/ cunda exponente. z qñ non ponit substantium cum signo tūc debz po ni ly ens qđ nō est z debet eodē modo accipi ad suppositum z qđ ad spe/ ciem sicut signum alietatis. Si aut ponit ibi substantiū cum signo ali etatis tūc etiam in secūda exponente debet poni vt in ista. sortes differt ab hoie. exponit sic. ois hō est z siml' sortes est ens qđ nō est hō. sortes est aliud albū qđ plato. sic plato est albū z siml' sortes qđ est albū est ens qđ nō est plato. Sed illa iohānes differt ab ente est sic omne ens est z siml' iohānes qui est ens qđ nō est ens est ens. Sed illa. ab omni vero aliud est verum prius sic resoluat. ab illo vero aliud est vez. ab illo vero aliud est vez. zc. z tunc post hoc sic exponitur vez est z siml' vez est ens quod nō est vez. Sed illa pater in diuinis differt a filio in diuinis. sic. fili' in diuinis est: z simul pater est ens quod nō est filius in diuinis. Et secun da est falsa. ex quo ly ens importat diuersitatem essentialem scit ly aliū ab z differt ab. z sic etiam exposita est falsa. Sed illa. sortes est alter asi nus qđ plato sic plato est z simul sortes qui est asinus est res qđ nō ē pla to. Sed illa sortes nō differt ab hoie. sic. ois hō non est vel simul sortes non est ens qđ non est homo. Et ista expositio habet veritatem qñ tale signum exponibile nō infinitat p negationē infinit' anter tentā. qz dicen do sic. sortes qđ nō differt a chimera est hō. talis ppō nō debet ei poni si/ cut modus exprimit. qz ipsa est vera z tñ prima exponens esset falsa illa videlicet chimera est. nec pōt disiunctiue exponi sicut aliqui volūt. vt sic sortes nō est vel simul chimera nō est vel simul sortes est chimera z ad/ dendo quartā illā vez vel sortes qui non est chimera est hō. quia tales vel cōsimiles. sortes qđ nō differt ab hoie est hō. sortes qui nō differt ab animali est homo. sortes qui non differt a chimera est asinus deberent concedi ex quo exponuntur disiunctiue sic. sortes non est vel siml' chime ra non est zc. modo iam disiunctiua est vera. quia secūda eius pars est vera. Talis ergo ppositio de ly differt vel differens qñ ly differt vel dif/ ferens negat p negationem infinitanter tentam pōt exponi p vnam co pulatiuam quadrimentbrē cuius prima pars est vna disiunctiua trimē bris. z secunda est categorica z predicatur de determinabili cuius tūc tale signum alicans est determinatio vt sortes qui nō differt a chimera

de signis alietatis

est asinus exponitur sic. sortes nō est vel simul chimera nō est. vel simul
Sortes est chimera et sortes est asinus. et ly et est copula principalis ibi.
Sic etiam illa. sortes qui nō differt ab homine est sortes que est vera. et
exponitur sic. sortes non est vel simul homo nō est vel simul sortes ē hō.
et sortes est sortes. Possunt tamen tales ppositiones et consimiles prius
resolui in vnam copulatiuam affirmatiuam in cuius vna parte vnum
predicatur de determinabili principali alterius. et illa significat vna ne/
gatiua in qua alteri extremi ad quod signum alietatis senō tenet subij
cit in ppositione de tali signo alietatis vel conuerso. Exemplū vt sortes
qui nō differt a chimera est asinus. sic. sortes est asinus et sortes non dif/
fert a chimera. sortes non differens ab homine est homo. sic sortes ē hō
et sortes non differt ab homine. sortes est equus nō differens ab homie
sic. sortes est equus et sortes non differt ab homine. sortes nō est equus
differens ab homine. sic. sortes est et sortes non est equus differens ab
homine. Multi tamen dicunt q̄ tales ppositiones non sint expo/
nendi tales ppositiones d̄ signis alietatis p̄cipue vbi talia signa nō nendi
sunt copule. nec includunt tales sed sunt partes extremorum et min⁹ p̄n
cipales et ille exponunt tales ppositiones per vnam cathegoricam. et
sic ista. sortes videt differens ab homie exponitur sic. sortes videt aliqd
quod et homo sunt et quod non est homo. et hoc est verum quando vi/
det lapidem et. vel aliquam rem aliam que non est homo. sed illa diffe
rens ab homine non est asinus exponitur sic cathegorice. aliqd et ois
homo simul sunt et qd non est asinus. Et existis omnibus patet fa/
ciliter quomō tales sunt exponende et similes. sortes differt ab aliq̄ ho/
mine. sortes albus est differens a platone nigro. angelus est differens
ab homine. homo possibiliter differt ab asino. sortes contingenter dif/
fert ab asino. pur dicat contingentiam ad vtrumlibet. et etiam cum con/
uertitur cū ly possibiliter. sortes necessario differt ab asino. et ibi ly ne/
cessario debet etiam poni in constantia siue in duabus exponentib⁹ p̄i
mis alias ipsa esset vera. ex quo tertia etiam est vera illa videlicet. sortes
necessario non est asinus. et ergo prima exponēs debet esse illa. sortes ne
cessario ē exponendo per tres. vel illa asinus necessario ē exponēdo per
duas. Item sortes cras erit differens ab albo quod est sortes. hominis
asinus differt ab asino. et tunc debet addi relatiu⁹ identitatis ad ly ho/
minis in tertia exponente alias ipsa esset vera. quia ille omnes sunt ve/
re. hominis asinus ē et simul omnis asinus ē et simul hominis asinus n̄
ē asinus. quia contradictoria ē falsa. illa videlicet cuiuslibet hominis q̄
libet asinus est asinus. Et ergo tertia debet esse illa. et simul eiusdem
hominis asinus non est asinus. et illa est falsa propter relationem.
Item illa Asinus differt ab hominis asino. asinus differt ab asino ho/
minis. Sortes differt a platone quando non differt ab homine. Dif/
ferentia hominis ab asino est specifica. Sortes differt specie ab asino.
Et capiēdo illū terminū specie nominaliter tunc ipsa ē falsa et tūc mo/
E 7

Bextus articulus

Dys differēdi quē importat ly specie debet expumi in exponentibus. nā qñ aliquis terminus in exposita importat modum differendi tūc etiā debet expumi in exponentibz. Sed capiendo ly specie aduerbialiter ve valet tantū. i. specifice tunc ista est vera. Item illa cuiuslibet hominis differētiis ab asino est asinus. cuiuslibet hominis differētiis ab asino inter est legere. a forte differētiis ab homine pcutitur nicolaus. fortem differētiis ab equo oportet comedere. homo vel differēs ab homie est asinus quicqd differt ab homine differt ab asino. fortes non est omne differēs ab asino. a quibet hoie quilibet hō differt. ab omni hoie differt ois hō. semp hō differt ab homine. semp ab hoie homo differt. ab hoie sp hō differt. ab ente differt aliqd. ab ente non differt aliqd. differēs ab ente nō est. illo tempore fortes differt ab asino. in isto tēpore fortes differt a platone. fortes est risibile differētiis ab asino. fortes est differētiis ab homie capiendo ly differētiis in plurali nūero z exponendo talem per duas. tunc in secunda exponente debet poni ly entia que non sunt. z sic ita exponitur. omnis homo est z simul fortes est entia que nō sunt hōs.

Que dicunt simul.

Et illa dicuntur simul in pposito que sunt z nullum pcedit totaliter alterum. Sed illa fuerūt simul q fuerūt z nullū pcessit atqz totaliter. z sic de alijs. Et sic ly simul in pposito nō importat simultatē tps. quia fortes z hoc instans sunt simul in tempore saltem capiendo ly esse in tēpore pro mensura in tempore. Sic etiā deus z hō sunt simul. tñ de' etiā nō est ppe in tpe. Sed improprie illa sunt in tpe vt instans indiuisibile. Si improprie esse in tpe quia est pars tps. z enī est qñ tps est. Nec etiā dicit simultatem loci in pposito qz fortes in bauaria. z caspar i austria sunt simul. z tamē nō sunt simul in eodem loco precise. Sed ly simil in pposito dicit simultatem existente et sic si fortes vixit p primā medie/ tatem talis hore z plato p secundā ipsi nō sunt simul. qz tūc fortes totalr pcedit platonem. Et sic non valet modus exponendi magistri Hugonis vbi in secunda exponente ponit ly tūc. z tūc istam. fortes differt ab asino exponit sic. fortes est z tūc asinus est z tūc fortes nō est asinus. quia alias illa deberet pcedi. fortes differt a platone in casu prius posito. ex q etiam tunc plato est. quia in eodē tpe in quo fortes est plato est qz in hora. Arguitur. Si exposito staret sequeretur q illa deberet concedi. Adam distinguit ab asino. psequens falsum est. quia iā ly asino distri/ buitur p quolibet asino qui fuit. modo nō quilibet talis fuit simil cum adam. patet tñ assumptū p exponētes. Cōfirmat. Sequitur q illa de beret pcedi. fortes z ois hō differunt. Assumptum pbatur. qz fortes z ois hō differunt ab asino. qz fortes z ois hō differunt. tenet pñā a parte in modo ad suum totū. Ad primū responderetur tenēdo q verbum si gnificet cū tpe p conceptus tpsales sibi supadditos pcedendo ois tales. antichristus differt ab asino. z talis ppō prius debet pbari rōne conce/ ptus tpsalis stantis determinate. vñ sic. adam illo tpe pterito differt ab asino. vel adam illo tpe pterito differt ab asino. z tunc singulares obēc exponi vt sic. adam fuit z simul illo tempore quibet asinus qui fuit fuit. z simul adam illo tempore non fuit asinus. Tenēdo autē q verbum seps

Arguit primo

Secundo.

R. ad primum.

de signis alietatis

significet cum tempore tunc omnes sunt false, et etiam tunc exponentes sunt false, qz tunc secunda est falsa, illa viz, simul ois asinus qui fuit fuit. qlibet asinus qui fuit fuit simul. i. eodem tpe in q a dam fuit. et ibi ly si mul debet determinare copulā principalē. qz si determinaret copulā mi nus principalē tunc secunda esset vera. Et ita dicunt isti q cōcedunt tales etiam put verbum significat seipso cum tempore. Et in secunda exponē te ly asinus distribuit solum p asino qui fuit simul cum adam. Ad se cundū respondet. negando assumptū q idem sit dicere. sortes et omnis homo differunt ab homine. sicut Hugo p se dicit q illa sortes et plato differunt valeat istam. sortes a platone differt. et ista sortes et ois hō differunt habet exponi sicut ista sortes differt ab homie. vel sicut ista sor tes ab omni homine differt. Et non valet consequētia assumpta in ar gumento. quia in ista. sortes et omnis homo differunt ab asino. alietas cadit inter sortem et hominem ex vna parte et asinū ex alia pte. Sed in pte alietas cadit inter sortē ex vna parte et quēlibet hoīem ex alia par te. Sed illa sortes differt ab homine vel ab asino est falsa. quia de ri gore totum disunctum distribuit. et sic tertia est falsa. illa viz. sortes nō est homo vel asinus. Si aut solum prima pars distribuit tunc ipsa est vera. et tunc tertia exponens est illa. sortes omnis homo vel asinus non est. distribuendo solū primā ptem disuncti. Si aut quēlibet ps disun cti distribuit et non totum itez. est vera. et tunc tertia exponens est illa. sortes omnis homo vel omnis asinus non est. iterū quamlibet partem materiale distribuendo et non totū. Sed illa. sortes differt ab ho mine et ab asino de rigore est vera. quia de rigore est vna cathegorica. sed pter rigorem in sensu hypotetico est falsa. qz tunc prima pars ē fal sa sortes differt ab homine. Sic etiam illa est falsa. Sortes differt ab alio qz ab asino ppter distributionem illius totius alio qz ab asino. et ter tia exponens est illa. sortes non est aliud qz asinus. et non sequitur. sor tes differt ab hoc et hoc est aliud qz asinus demonstrando lignum. Igitur sortes differt ab alio qz asino. quia arguitur a non distributo ad di stributum ratione ly alio qz ab asino. Sed deberet sic cōcludi. ergo sor tes differt a quolibet alio qz ab asino. et illa est vera.

R. ad secundum.

Dedat pones.

Secundo

Tertio.

Sophisma:

Sortes differt ab omni homine. Pro sophismate est notandum q subiectum eius est ly sortes et predicatum est ly ab ho mine differens. et ly omni non est pars extremi. et licet mediat inter du as partes extremi. tamen ex quo ponitur ibi solū propter impedire di stributionem illius signi differt ab. ipsum non est pars extremi et etiaz oportet q predicatum ex parte sui natum esset determinabile cum de terminatōne restringere qd non fit hic. imo ly differt pro pluribus sup ponit ratione ipsius. imo in nullo casu ipsum cum ly homine restringit ly differt. Sic autem non est ibi. asinus cuiuslibet hominis currit. possi

Sextus articulus

to qd solum sortes sic et alias sint plures asini siluestres. tunc hoc totum
cuiuslibet hominis restringit ly asinus. Sic etiam dicitur communiter qd
in exponendo aliquam propositionem de signo alicuius tunc in secun-
da exponente debet subici iud in quod ly differt ab a. rminat siue fer-
tur. vel inter cuius significatum et significatum subiecti vel predicati de-
notatur cadere alicuius. modo si ly omni esset pars extremi tunc ly differt
ferretur in illud totum omni homine. et sic hoc totum omnis homo in
exponente deberet esse subiectum. et sic illa esset falsa. sic etiam vocalis et
mentaliter non participarent in extremis cum ly homine in sophismate
supponat determinate. quia sequitur duo signa. et de primo termino
non distributo. et licet ly differt ab sit suppositionis et restrictiois signum
tamen tale potest bene impediri per signum sequens. et sic sub ly homi-
ne debet descedi distinctue. Per hoc respondetur ad sophisma ipm
concedendo. quia extrema supponunt pro eodem et etiam tota copula/
tina per quam exponitur est vera. exponitur enim sic. sortes est et sit ho-
est et simul sortes non est omnis homo. Sic etiam sophisma valet tati.
sortes ab homine differt. Arguit. Sortes est omnis homo. ergo sor-
tes non differt ab omni homine. Assumptum pbatur. sortes est homo
et nihil est sortes quin sit homo. ergo sortes est omnis homo. tenet conse-
quentia per resolutionem. Et iterum. Sequit bene. sortes differt ab
omni homine. ergo sortes est omnis homo vel differens ab omni hoie
tenet consequentia a parte disiuncti ad totum et ratione vnius exponen-
tis. sed consequens est falsum. quia sequit bene. sortes est omnis homo vel
differens ab omni homine. et plato est homo vel differens ab omni homi-
ne. ergo sortes est plato. Confirmatur. Contradictoria sophismatis est
vera. ergo sophisma falsum. Assumptum pbatur. quia ista est vera. sor-
tes non differt ab omni homine. quia exponit sic. sortes non est vel simul
homo non est. vel simul sortes est homo. nec oportet qd illa sit tertia. sor-
tes est omnis homo ex quo non oportet terminos eodem modo suppo-
nere in exponentibus sicut in exposita in negatiuis. Ad primum respod-
detur procedendo pnam et negando antecedens. Et ad probationes neget
psequentia. nec bene resoluitur. sed deberet sic resolui. sortes est homo et
nihil est homo quin sit sortes. et illa secunda est falsa. Sed illa. aliqd ho-
est ois homo debet sic resolui in singulares rationes signi vltis vt sic. ille ho-
est ois homo. vel ille ho est ois homo. et sic de alijs Et tunc ulterius ita
resoluit sic. ille ho est ho et nihil est homo qn sit ille homo. Et non bene
inducit sic. ille homo est ille et ille homo est ille ho. et sic de singulis. ergo
omnis ho est omnis homo demonstrando in qualibet singularium per
ambo pronomina idem. quia non bene et sufficienter exprimitur denotatio signo-
rum. quia ratione signorum requiritur qd quodlibet suppositum subiecti sit qd
libet suppositum predicati. id est quocumq suppositum subiecto dato qd il-
lud sit omne suppositum predicati. et hoc non exprimitur in singularibus
et ergo si debet sufficienter induci simul in ambobus terminis oportet qd
diuersa demonstrantur per ambo pronomina a pre subiecti et predicati.

Ad secundum respondetur distribuendo partem disiuncti in psequen-

R. ad sophisma

Arguit primo

Secundo.

Tercio

R. ad primum.

Ad secundum

de signis alietatis

de solum pcedendp consequentiam. z nō valet tunc consequentia assumpta in argumento. nec valet tunc per debitam subsumptionē ex quo nō totum disunctum distribuitur. Sed debet tunc induci z plato est hō ergo sortes est plato. vel differens ab omni homine. z tunc cōclusio etiā est vera. Si autē distribuitur totum disunctum in psequente tunc prima psequentia non valet. quia tūc arguitur cum distributione totius disuncti. Ad tertium rīdetur negando assumptū. z ad pbationē negetur q exponentes sint vere. z ad pbationem negetur q illa sit tertia. sortes ē homo. sed illa sortes est omnis homo. z licet nō oportet terminos eodez mō supponere in exponētibz sicut in exposita tñ tales ppōnes que sunt ptradictorie debent sic exponi q etiā partiales exponentes contradicant. modo tertia exponens sophismatis est illa. sortes non est omnis hō z ergo oportet q tertia sue ptradictorie sit illa. sortes est omnis homo.

Sed illa. ab eo quod nihil est nihil differt. z nihil est omnis hō. *Declarat pñas* ergo nihil differt ab omni hoīe nihil valet. qz ex puris negativis nihil sequitur. Sed formando minores sic. omnis homo est ens qd nō est. tūc psequentia est bona ppter impossibilitatem minoris. Sic etiam illa nō valet. sortes differt ab omni hoīe. ergo a sorte differt omnis hō. quia a non distributo ad distributum. Sic etiam illa non valet. sortes differt ab omni homine z sortes currit. ergo sortes differt a currēte. z etiā assumendo pstantiā z sortes erit. si em omnis homo antiharetur pter sortē ita q cras sortes solum fieret homo z curreret. antecedens esset verus et pñs falsum. Sic etiam non sequitur. sortes non differt ab omni hoīe. *Secūdo.*

ergo sortes non differt ab homine. Sed de illa consequentia tñ sortes est homo. ergo omnis homo est sortes. dicendum est q est bona z negetur antecedens. z cum arguitur aliquo mō tñ sortes est hō. ergo tñ sortes est homo. dicendū q si ly aliquo mō determinat copulam. tūc concedatur antecedens z negat pñā. nec tenet p aliquam regulam. nam tūc vna singularis antecedentis esset vera. illa videlicet. illo modo tñ sortes ē hō. imo est necessaria. illo modo sortes est omnis homo. put ly illo modo determinat copulā. sed tunc non sequitur ex ea q ergo omnis homo sit sortes. sed bñ q oīs homo illo mō sit sortes. Sed. put ly illo mō determinat ly homo. z de illo plus est dictū in primo tractatu circa oppositionē cōtradictoriā. Si p ly aliquo mō determinat ly sortes tūc negetur ista. aliquo mō tñ sortes est homo. Sed illa. sortes est plato. ergo sortes ē oīs hō. dicendū est q bñ valet. z negetur antecedens. z cum arguitur. sortes est sortes z nō maiori rōne est sortes qz plato. ergo sortes est plato. dicendū est q capiendū cōpativū ppter negando pñam. quia tūc verū est q sortes non est maior sortes qz plato. quia tunc comparativus psupponit suum positivū. z si tunc maiori ratione esset sortes qz plato. tunc sequitur q aliq magna ratione esset plato. Si pō compativus capitur improprie tunc negetur añs. imo tunc sortes maiori ratione est sortes qz plato. quia tunc comparativus non psupponit suum positivum quo ad ambos terminos impositas res ppatas ad invicem. z sic nō sequitur q sortes magna ratione sit plato. Sed illa. sortes est plato z nihil aliud qz plato. *Tertio.*

Quarto. *Quinto.* *Sexto.* *Septimo.*

Septimus articulus

to semp est falsa. siue capiat in sensu cathogorico siue hypotetico Sed illa sortes est aliud q̄ plato z nihil aliud q̄ plato. posito q̄ sortes z plato fierent siml' tunc si p̄mū ly aliud fert in totū sequens. z totū ē deter/ minatio huius qd̄ est ly aliud tunc ipsa est vera. z exponit sic. sortes ē et simul plato z nihil aliud q̄ plato sunt z sortes nō est plato z nihil aliud q̄ plato z p̄dicatū tertie exponētis supponit solum. p̄ platone. Si autē ly aliud q̄ fert solū in primā prem sic tū q̄ totuz determinat ly aliud tūc itez est vera. Si vero capis in sensu hypotetico tūc valet tm̄. sortes est aliud q̄ plato. z sortes est nihil aliud q̄ plato tunc est falsa.

Septimus articulus est de ly infinitum Pro isto

Infinitū capis dupli/
ater.

articulo est notādum q̄ ly infinitū capis dupl'r. Uno mō cathogorema/ tice. alio mō sincathogorematice. Et infinitū tunc dicit capis cathogore/ matice q̄ capis fm̄ illum modum significandi fm̄ quem vt sic natū est esse vnum extremum. z ita capis cōter apud auctores q̄ ponit a pte p̄/ dicati. Sed infinitū capis sincathogorematice est ipsum capis fm̄ illū mo/ dum significandi fm̄ quem vt sic nō est natū esse subiectum vel p̄dicatū z tūc nō est puz. sincathogorema. sed sincathogorema mixtum includēs actū z p̄ceptū. z ita cōter capis q̄ ponit a pte subiecti. z sic ista cōcedit infinitū pondus sortes potest portare vey est tū siue ponat a pte subie/ cti siue p̄dicati ipm̄ potest cathogorematice siue sincathogorematice ca/ pi. z hoc est in bñplacito accipietis Et q̄libet illoz duoz modoz ca/ pitur adhuc dupliciter Uno mō put attribuit magnitudini. Alio mō put attribuit multitudini. Infinitum attribui magnitudini est ipm̄ at/ tribui huic termino magnitudo vel eius cōdeditio. siue finio includen/ te rem magnitudinis Et hoc cōmunitur fit q̄ addit termino importā/ re extēsiōē vt sic. vt infinita linea ē in p̄tinuo. infinita ē magnitudo. inf/ nitiū est corpus Sz infinitū attribui mltitudini est ipm̄ addi huic finio/ multitudi vlt' cōdeditio. vel termino includenti rōnem nūeri vlt' mul/ titudinis. vt infinite pres sunt i p̄tinuo. infiniti angeli sunt in celo tā d̄ rī

Infinitū put attribu/
itur magnitudini ca/
pitur dupl'r.

gore attribuit mltitudini Notādū q̄ infinitū put attribuit magnitu/ dini pōt exponi vel capis dupl'r. s. cathogorematice z sincathogoremati/ ce z q̄libet illoz modoz adhuc dupl'r. vicz positue z p̄uatiue. Positiue exponit sic z cathogorematice infinita magnitudo ē. i. magnitudo p̄tines/ magnitudinē pedale bipedale tripedale z sic sine statu. Sed p̄uatiue z cathogorematice sic magnitudo sine finio vel magnitudo extēsa sine ter/ mino z q̄libet illoz modoz siue positue siue p̄uatiue impossibile ē esse infinitū. put infinitū attribuit magnitudini. z sic capis cathogoremati/ ce. imo p̄ diuinā potentia impossibile est ēē infinitū. qz tali creatura po/ tētia dei cēt exhausta. qz de' nō posset pducere maiore magnitudinē eo q̄ illud. n̄ finitiū accipet oē spaciū vey z imaginariū. Similiter illud la/ tus determinat tert. o phisicoy z in libris de celo z mūdo vbi clari' patet acceptōēs hui' termini infinitū. Sed tū theologi cōter tenēt q̄ illo mō infinitū potest esse p̄ diuinā potētiā licet nō naturaliter. nec seq̄ q̄ potē

De infinito

tia diuina sit exhausta. licet enim non posset producere maius magnus
 infinitum capiendū cōpatium propriū tñ potest illud infinitum anibi
 lare sic pōt ipsum creare. Ista tamē neget infinita est linea giratiua capi
 endo priuatiue lē infinita. qz q̄libet linea giratiua ē terminata ad minus
 intrinsece. Sz capiendū lē infinitūz sincathegorematicē z put attribuit
 magnitudinē tunc vno modo exponit sic. aliquituz z nō tñ quātū mai⁹
 z sic ista pcedit. infinitum pondus sortes pōt portare. Et p ista pro/ **Infinitum pond⁹ sor**
 positione est sciendum qz ipsa pōt capi in sensu hypotetico etiā in sensu ca/ **tes pōt portare**
 thegorico. In sensu hypotetico valet ista. sortes pōt portare aliquitū pon
 dus. z non est dabile tñ pondus qd sortes pōt portare qñ eo maius pos
 set portare. Sz in sensu cathegorico valet tantum. omni pondere mino/
 ri dato maius pondus sortes pōt portare. pōt etiā capi in illo sensu vt
 lē sortes sit subiectū potens portare aliquitū pondus sit p̄dicatū. z nō tā/
 tum quā maius sit p̄s totius p̄pōnis. Et p̄pō talis vel consimilis po
 test habere duos sensus. vno modo vt circa lē mai⁹ subintelligatur ab/
 latius. z sic ista est concedenda. infinitū ē hoc scannū qz aliquitū est hoc
 scannū z non est tñ qñ eo maius qz totus orbis Alio mō p̄ tñ valere
 aliquātum est hoc scannū z non tñ qñ ipsū sit maius. z hoc est falsum
 qz ipsuz est due medietates z non plus. Alio mō capiū sincathegorema
 ticē z tūc exponit sic. aliquātum z q̄tū mai⁹. i. in qualibet p̄pōsitō/
 ne maius. z sic ista negatur. infinitum pondus sortes pōt portare quia
 potentia portatiua sortis est finita z talis p̄pōsitio est determinata ad
 minimum quod non ē. z sic si sortes esset sortis vt octo solum z ibi suppo/
 natur pondus vt octo ipse nō portaret tale pondus. lz bene sustentaret
 ipsum. nec sedetur sustentat ipsum. ergo agit ipsum. capiendū agere vt in
 phia. z tādū sustentaret tale pōdus q̄ diu potētia sua maneret. vt octo
 z illius pōderis maneret resistentia vt octo. sed tamen nō maneret illud
 p̄ notabile t̄pus equalis potētie quia aut potētia sortis portatiua di/
 minuitur aut resistentia ponderis diminuitur. Sed quando perpetue
 manent equalis potētie ipse p̄p̄etue sustentaret lz tamē nō ageret quia a
 p̄p̄ortione equalitatis vlt̄ minoris inequalitatis nō fit actio. Alio mō **Infinitū put attribui**
 capitur cathegorematicē z vt attribuitur multitudinē. z tunc etiā capi/ **tur multitudinē**
 tur dupliciter videlicet positīue z priuatiue. Positiue tunc illa infinita
 multitudo est valet tantum. multitudo p̄tinēs nūez binariū ternariū
 quaternariū. zc. z sic sine statu Sz priuatiue tunc valet tantūz multitu
 do cuius communiter nūerando nō ē deuenire ad vltimā vnitatē. vel sic
 multitudo non terminata Sed capiendū sincathegorematicē tunc va/
 let tantum vno mō. i. q̄libet vel sic aliquot z nō tot qñ plura vlt̄ vnum
 duo tria. zc. z sic sine statu. Et sic in isto sensu. ista oīo infinite partes sūt
 in cōtinuo potest capi differentialiter. vno modo exprimēdo valorem ei⁹
 copulatiu. z sic due partes tres partes z sine statu sunt in p̄tinuo. z tūc
 fm̄ Iridanum qui dicit qz non omnes p̄tes p̄tinui sunt signabiles p̄/
 dicta. p̄pō est falsa. Scdm̄ aliā p̄o opinionem qz pcedit tales z p̄siles ali
 q̄ p̄tes continui sunt omnes p̄tes p̄tinui. tres terciē p̄tinui sunt omnes
 p̄tes p̄tinui p̄dicta. p̄pō est fa. Alio modo valor ei⁹ p̄t exprimi copula

Septimus articulus

tunc vt sic. due partes sunt in continuo. z sic de alijs. z sic tunc predicta propositio est vera s'm Buridanum z etiam s'm alios. Alio modo ly infinitum v'z tantum sicut aliquot z non tot quin plura. z sic ista est falsa. infinite sunt partes in continuo. quia due medietates sunt aliquot z tot q' eis non sunt plures partes in continuo.

Sophisma.

Infinita sunt finita. Pro sophismate est notandū q' ipsum potest habere plures sensus s'm quod ly infinita potest multis modis capi que exceptiones tacte sunt in articulo. Et magister hugo dicit q' ipsum sit verum. put ly infinitum sic exponitur. vnum duo tria. zc. z sic sine statu sunt finita. z hoc est verum in sensu copulatio id est vnus est finitum duo sunt finita. z sic de alijs. z in sensu copulato. dicendum est vt dictum est in articulo. Alium sensum veruz bz prout ly infinita valet tantum sicut quodlibet. z tunc ly quodlibet distribuit pro speciebus singulor' z v'z tñ sicut de qualibet specie numeri entia sunt finita. z sic sophisma est in materia contingenti z non habet expresse extrema sed implicite. Et multa que sunt dicta circa hoc sophisma quodlibet presunt in continuo. etiam possunt ibi adduci. Et illi termini finitū z infinitū solum attribuit rei diuisibiliz p'prie soluz magnitudini. z sic duo angeli non sunt finitū v'z infinitū. nec sequitur sunt nō finitū ergo s'c infinita. q' ly i finitum non valet tantum sicut non finitum. vt p'z ex acceptionibus prius tactis. Sed proprie finitum est determinatum q'tum s'm multitudinem vel magnitudinem. Sz infinitū ē q'tum non determinatū. vel alio modo exponendo vt tactum est in isto sensu sophisma est verū q' de specie numeri binaria entia sunt finita de specie numeri ternaria entia sunt finita. z sic de alijs. z p'uertitur sic sophisma. in illo sensu ergo finita sunt de specie numeri entia. Et si. non sequitur infinita sunt finita ergo tantū finita sūt de specie numeri entia. nec tenet per regulā. ab vniuersali ad eius exclusiuaz quia antecedens in illo sensu est mixte quantitatis z non est propositio vniuersalis. Sic etiam non sequitur quodlibet sunt finita duo angeli sunt entia ergo duo angeli sunt finita. nec est silogismus in d'arij. quia obliquus distributus in maiore debet mutari in rectus in minore. z sic minor debet esse illa z duo angeli sunt species numeri.

Sic etiam non sequitur. infinita sunt finita z nulla finita sunt infinita. ergo finita non sunt finita saltem silogistice. quia medium in neutra premissarum distribuitur saltem capiendū illud quod includitur in ly infinitum pro medio. capiendū autem solū ly entia pro medio tunc medium in premissa affirmatiua non est totale extremum. minor tamē ē falsa capiendū saltē ly finita sicut in sophismate capitur. put p'ceditur q' due medietates mundi sunt finita z sūt de qualibet specie nūeri entia. argumētū assumptū tamen non est silogismus. Sic etiaz nō sequitur. de qualibet sp'e numeri entia sūt finita. z nulle partes mense sunt species numeri igit de nullis p'ub' mēse entia sunt finita. quia arguit a nō distributo

R. Ad sophisma

Secundo

De cōparatiuo et superla.

ad distributum. Nec sequitur hec nō sunt finita z hec sunt de specie
nūeri entia. igitur nō qdlibet sunt finita dīmōstrādo duos angelos. Sz
bñ sequit. igit aliqua entia nō sunt finita capiēdo ly finita vt est sub ma/
gnitudine. Et est dicēdū psequenter q capiēdo ly infinita vt sic expo/
nuntur multitudo cuius consequēter numerādo nō est vltima vni'as vel
multipl' cādo cuius nō est vl i magnitudo sophisina est vez. Sz tūc
est falsum quando sic exponitur consequenter numerādo non est deueni/
re ad vltimū. i. postq nullo alio numero ē vltior. vt parz de millesima
vltima parte vel de centesima.

Octauus articulus ē de comparatiuo et superlatiue

Pro isto articulo ē notāndū. q cōparatiuus capītr tripl'r videlz. pprie z im/
pprie z abusive. Et qñ capītr pprie tūc vna cū copula denotat habitu/
dine per ipsam importatā puenire vtriq cōparatōz vt fortis est fortior
plato denotat q fortis sit fortis. z q plato sit fortis. Sed compati/
uium capītr impprie ē ipsum vna cum copula denotare habitudinez p
ipsum importatā puenire rei excedenti nō curando an conueniat rei. ex/
celle vel non vt deus est sanctior diabolo. z tunc exponendo talem ppositi/
onem nō oportet in secūda exponēte predicari positium talis compa/
ratiui sed sufficit q sumatur pstantia termini significantis rem excessam
vt illa deus est sanctior diabolo exponitur sic. deus est sanctus et simul
diabolus est z simul diabolus nō est ita sanctus sicut deus. similiter etiā
illa. melius est promoueri q reici. promoueri est bonū z reici est z simul
reici non est ita bonum sicut promoueri. Et non exponuntur tales pro/
positiones sufficienter capiēdo comparatiuum impprie per duas expo/
nētes sicut aliqui exponunt illam. deus est sanctior diabolo sic deus est
sanctus z simul diabolus non est sanctus sicut deus. quia alias illa debe/
ret concedi deus est sanctior chimera. consequens autem falsum est quia
comparatio fit ad idem tempus z respectu eiusdem copule precise talis
fit solum inter res simul existentes. z ergo oportet q in secūda exponen/
te ponatur constantia termini significantis rem excessam. Sed com/
paratiuum capītr abusive ē ipsum denotare vna cum copula habitudi/
nez ingratas per positium oppositū positio tal' cōparatiui puenire vtri/
q cōparatōz. vt fornicatio est melior adulterio. furtū est melius inimicitia
z sic in exponendo tales propositiones debet predicari positius oppo/
situs ad positium talis comparatiui. vt illa fornicatio est melior adul/
terio exponitur sic. fornicatio est mala z simul adulterium est malū z si/
mul fornicatio est minus malum quā adulterium. vel sic fornicatio non
est ita mala sicut adulterium. Psequenter est notāndū. q magister
marsilius exponit tales propositiones per tres exponentes. z etiā magi/
ster hugo z nō addunt ly simul in exponētibz. z non valet talis exposi/
tio quia alias ista esset vera. fortis est fortior platone. si fortis esset for/
tis vt octo et viueret per pernam medietatem huius hore. z plato esset ens
consequens autem falsum. qz iam fit cōparatio ad idē tempus precise. z ergo

Cōparatiu' capitur tri/
pliciter
Primo
Secundo

Tercio

Expositio marsilij et
hugonis nō est suffici/
ens

Octauus articulus

oportet q̄ talis fiat inter res simul existentes. Sic etiā alias non valeret talis expositio q̄ posito q̄ fortes sit fortis vt decē z alter nullā fortitudinē habeat tūc hec ē falsa. fortes est alino fortior. q̄ nec alino forti fortior. nec nō forti. z tūc exponētes sicut marilius exponit essent vere. Pro expositione igit talū ppositionum sunt considerande aliquę regule. quarū p̄ma est ista q̄ capiēdo cōparatiū p̄prie q̄libet cōparatiuus q̄cum est p̄cise rōe cōparatiui h̄z sufficientē z formalit̄ exponi p̄ tres exponentes prime due sunt eiusdē q̄litaris z tertia ē oppositē q̄litaris. Scōda regula q̄ que libet affirmatiua de cōparatiuo exponitur copulatiue. z quelibet negatiua disiunctiue siue cōparatiuus affirmet siue negetur. Et in primis duabus exponentibus positiuus predicatur de terminis significantiibus rem excedentem z excessam. Et si talis positiuus non sit vere positiuus sed solum suppleat vicem positiui tunc loco sui recipiatur vnus alter vt fortis est doctior platone. Et in tertia exponente terminus significans rem excedentem debet predicari de dictione significante rem excessam cum ly ita z sicut z positiuo talis cōparatiui vt fortes est fortior platone. sic exponitur. fortes est fortis z simul plato est fortis z simul plato non est ita fortis sicut fortes. Potest etiā comparatiuus exponi per ly excedit z tūc tertia est illa z simul fortes excedit platonem in fortitudine. z comparatiuus per ly ita. z licet ipsa etiā sit exponibilis tamen capiuntur diuersimode prout comparatiuus exponitur per ea z prout etiā ipsa exponitur quia in expositione comparatiui illa signa capiuntur large. s̄ prout proposito ratione ipsorum exponitur per comparatiuum tunc capiuntur stricte. Tercia regula. quando fit comparatio ad idem verbum eiusdem temporis z comparatiuus et terminus significans rem excedentem z terminus significans rem excessam accipiuntur ad idem tempus ita q̄ copula est vna simplex dictio z non verbum geminātū vel alias duo s̄ba tunc in vltimis duabus exponentibus debet addi ly simul. Et dñ notant ad idē tps q̄ ista ē p̄a adā fuit fortior q̄ antichrist⁹ erit. salomō fuit dñor q̄ impator fridericus. z tamen nunq̄ fuerunt simul. Sic etiā in illa oportet. adāz fuit fortior q̄ aristoteles z sic breuiter tunc addatur ly simul q̄n tales termini accipiuntur ad copulā de p̄nti p̄cise. Et dñ notanter p̄cise quia dicendo sic. adam est p̄or antichristo. ibi non accipiuntur p̄cise ad idem tempus quia iam comparatiuus est ampliatiuus. sic etiā ibi. antichristus est posterior adam. Quarta regula quando fit comparatio p̄m diuersas habitudines tunc in exponentibus q̄libet comparatum debet accipi cum suo positiuo. vt fortes est albi⁹ q̄ plato niger exponitur sic. fortes est albus z simul plato est niger. z simul plato non est ita niger sicut fortes est albus. z sic iam fit comparatio intensibilis alias predicta comparatio non esset vera. Quinta regula. quando subiectum distribuitur tunc prima debet esse vniuersalis z breuiter quando aliquis terminus distribuitur in exposita affirmatiua per comparatiuum vel plura signa z inter comparatiuum z talē terminū nō mediat aliud signū distributū tūc tal̄ in exponentib⁹ etiā deberet distribui et etiā in negatiuis. Et dicitur notanter q̄n mediat p̄pter illā vel p̄sū

Prima regula

Secunda

Tercia

Quarta

Quinta

De cōparatiuo et superla.

milē. non omne fortius omni aiali non est asin⁹ quē ē p̄a put l̄y om̄i nō est
 ps extremi. z posito q̄ aliqd̄ al̄ sit forte z aliqd̄ nō. Sz tñ si l̄y al̄ d̄z distri-
 bui in exponēte sc̄da ipsa esset falsa z tñ sua p̄dictoria etiā est falsa videli-
 cet oē fortius oī aiali non est asin⁹. qz sequitur bñ. oē fortius omni animalī
 non ē asin⁹ z asin⁹ est fortius omni aiali. igit̄ asin⁹ non est asin⁹. z ergo nō
 op̄et sc̄dam exponēte sp̄ eē vltim. Etiā dummodo talis termin⁹ rectus
 a cōparatiuo distribuit̄ vt pz in ppōne iam tacta. Sexta r̄la qñ termi-
 minus significans rē excessam stat determinate vlt̄ etiā p̄fusa tñ tunc sibi
 in tertia exponente d̄z addi relatiuum idēp̄tatis. q̄a alias expositio fie-
 ret falsa z exponens p̄a in tali casu si eēt vn⁹ hō fortis vt otto z tñ duo
 equi vnus summe fortis z alter nullam fortitudinē haberet tunc illa eēt
 vera. homo est asino fortior. z tamē si in tertia exponente huius termino
 equo vel equis non adderetur relatiuum idēp̄tatis ipsa esset vera. Sic
 etiam est de ista. oīs equi est asino fortior. Septima regula qñ cōpa-
 ratiuo additur substantiuū tale d̄z addi positiuo in exponētibus. vt for-
 tes est fortior asino q̄s plato. sic etiam quando p̄paratiuus sumit̄ cū signo
 vniuersali affirmatiuo vel cū signo singularisante et qñ ip̄e nō ē ps p̄nci-
 palis p̄dicati tunc tertia d̄z eē exposita met̄ solū mutando cōparatiuū in l̄y
 excedit. Et q̄ termini eodē mō stent sicut in exposita. vt fortes est oē forti-
 us asino. tertia est illa. fortes est omne ens quod excedit asinum in forti-
 tudine. vel fortes est oīs fortior excedens asinum in fortitudine. Sz ter-
 cia illius. fortes est homo fortior asino. est illa. fortes est homo fortis ex-
 cedens asinum in fortitudine. vel fortes est homo excedens asinū in for-
 titudine. Et qñ cū cōparatiuo ponit̄ casus rectus p̄tute positiui ille d̄z ad-
 di positiuo in exponētibus. vt fortes est plenior vino platone. Si autēz
 ille casus significat q̄ntitatē excessus tunc ille d̄z poni in tertia exponente
 vt fortes est fortior platone tribus gradib⁹. Sz qñ cōparatiuus capit
 improprie tunc propō exponitur eodē modo sicut iam dictū est nisi q̄ se
 cunda est p̄stantia termini significātis rē excessam in qua tūc nō ponitur
 positiuus. Sic etiam qñ capit̄ abusive taliter expōitur nisi q̄ loco po-
 sitiui talis comparatiui recipit̄ positiuus oppositus sicut in istis. melius
 est q̄ pes abscondatur q̄ q̄ totus homo moriā. melius est perdere ma-
 num q̄ caput. Sed propōnes oppositae ad propōnes affirmatiuas
 debent exponi p̄ppōnes oppositas id est si sint p̄dictorie tunc parciales
 exponentes vnus debent p̄dicere partib⁹ exponentib⁹ alterius. si autēz
 sunt p̄rie tunc debēt exponi p̄ oppositionem p̄riam. Ex his omnib⁹
 pz quō tales vel conuinales propōnes sunt exponende. fortes fortior eq̄
 est asinus. fortes fortior equo est albus. fortes vidit fortiozem asinū. for-
 tior platone currit. homo est fortior asino. fortiores hominē interfecit pla-
 to. hominis fortioris platone interest legere. fortes prius fuit in scholis
 q̄s plato. plures fuerunt dies q̄s anni. fortes hodie meli⁹ comedit q̄s he-
 ri. fortes hodie prius habet q̄s heri. medietas mundi est minor mundo.
 et illa est falsa. capiēdo comparatiuum proprie quia mundus non est
 paruus quia non habet maius eo. ab aliquo q̄s fortior platone dispū-
 tatur grammatica. nihil est melius q̄s amara deum. animal supponit

Sexta

Septima

Cōparatiu⁹ improprie
ponitur

Abusive

Octauus articulus

p pluribus q̄ ly hō. homo est in infinitū pfectior asino. Et prima expo-
nens ē illa. hō est in infinitū pfectus respectu asini et non seq̄t q̄ q̄dō ē in
infinitū pfectus q̄ arguit cū dictione includēte negationē. non ē verius
dare contradictionem q̄ negationem pponere toti. ois ppositio quan-
titatiua est minor. Et cōparatiu⁹ non semper presupponit suum po-
sitiuum. quia tercio modo capiēdo nō. sed improprie bene presupponit
respectu vnus cōparati nē respectu excedentis. s̄z proprie presupponit
ad ambo. S̄z illa et consimilis. fortes est fortior hoīum h̄z exponi sicut
ista in qua ponitur obliquus nisi q̄ terminus rectus a comparatiuo nō
debet distribui in exponentib⁹ sicut nec distribuitur in exposita. Et illa
fortes est fortior homine infert illam. fortes est fortior hominū quia an-
tecedens est impossibile. sed non e conuerso alia infert illam. nam illa. for-
tes est fortior hominum est vera si essent aliqui homines quibus fortes
esset fortior et valet tantum. fortes aliquo homine est fortior. Sic etiam
non quilibet de comparatiuo in qua ponitur ablatiuus infert vnā talē
vbi ponit gr̄is pluralis quia non sequitur. fortes est fortior capra. ergo
fortes est fortior caprarum. si solum vna capra eēt qua fortes eēt fortior et
non essent plures capre. et sic patet q̄ ista est vera. fortes est fortior omni
animali et iam ly animali stat determinate propter duo signa distributi-
ua. Sic etiaq̄ illa est vera musca est fortior omni animali. quia valet tan-
tum musca animali est fortior. Ulterius est sciendum. q̄ tales propo-
sitiones de comparatiuo gradu possunt exponi per vnam categori-
cam mutando cōparatiuum in ly excedit et ablatiuum in accusatiuum et
q̄ terminus distribuitus in exposita etiam in exponente distribuatur. ve
illa fortes est fortior homie. bene exponitur sic. fortes excedit quemlibet
hominem in fortitudine. Et sic ista est falsa fortes excedit quemlibet
asinum in fortitudine. si aliqui essent fortes quia si aliquis asinus non
est fortis. illum fortes non dicitur excedere in fortitudine. Sequitur
nunc de superlatiuo gradu. Notandum q̄ superlatiuus capitur tripliciter
sc̄z proprie et improprie et abusive. Improprie capitur in tali vel consimi-
li deus est iustissimus iudiciū. et ergo illius secunda exponēs est illa qui-
libet iudex est. et sic sufficit q̄ ponatur constantia termini recti a superla-
tiuo. nam illa est falsa capiēdo superlatiuum proprie. quia secunda ex-
ponens est falsa omnis iudex est iustus. et sic in communi modo loquen-
di suplatiuus capitur improprie in tali oratione. nec talis debet negari
apud vulgares. Sicut nec illa. deus est sanctior diabolo. sicut per se di-
citur Basilii⁹ et hugo. Quid autem sit capi proprie et improprie vel
abusive satis habetur ex illo quod dictum ē qd sit comparatiu⁹ capi p̄-
prie vel improprie. et c. Secundo notandum q̄ superlatiuus capitur
adhuc dupliciter videlz affirmatiue et negatiue. Et suplatiu⁹ dī capi af-
firmatiue. quando tertia exponēs ē affirmatiua et h̄ qn talis ppō exponi-
tur hypotetice. v̄l qn talis ppō ē affirmatiua categorica p quā exponi-
tur. Exemplum primum v̄r illa. fortes est fortissimus hoīm. exponitur sic
hypotetice. fortes est fortis et simul omnes hoies sunt fortes et si fortes
quolibet homine alio a se fortis est fortior. Exemplum sc̄dū. fortes est for-

Alia expositio

Superlatiu⁹ capis tri-
pliciter

Suplatiu⁹ capis du-
pliciter

De cōparatiuo et superla.

fortissimus hominū exponitur sic categorice. fortes existens fortis homo quolibet homine a se forti est fortior. Et si quando tales exponuntur categorice tunc in exponente ad ambo comparata d3 addi positius superlatiui et ad nomē rei excedentis interius significans rem excessiua. Et illo modo capiēdo superlatiuum tunc verificatur solum de vno solo iuxta cōmunē autoritatē topicalē. Quicquid p supabundantiā dicitur vni soli rei puenit. i. superlatiuus capitur affirmatiue supponit solum p vna re diuim modo supponit. Sed quando superlatiuus capitur negatiue tunc d3 tertia exponens esse negatiua vlt ppo categorica p quā exponitur vt fortes est fortissim⁹ hoim. tertia exponēs est illa capiēdo superlatiuus negatiue et simul nullus homo aliis a forte est fortior sorte. Sed categorice exponitur sic. fortes existens fortis non est aliquo homine alio a se fortior et sic superlatiuus bene verificatur pro pluribus. vt sic eēt solū decē homines et quilibet esset fortis vt octo tunc quilibet esset fortissim⁹ hominum negatiue exponendo superlatiuum. sed nullus est fortissim⁹ hominum affirmatiue exponendo superlatiuum. Et sic ppositio affirmatiua in qua ponitur superlatiuus et capitur affirmatiue infert pponem talem in qua superlatiuus capitur negatiue. Et quādo exponit affirmatiue de hoc non est certa regula. sed statim beneplacito accipient. **Cō Differentia int expositiōe suplatiui et 2 ga/** sequenter est sciendum. q differentia est inter expositiōe suplatiui et expositiōe comparatiui. q in expositiōe suplatiui tunc terminus rectus tui a superlatiuo debet poni ad positiuum in exponentibus et d3 esse suum substantiū si saltē fuerit genitiuus pluralis. vel debet poni ad ipsū mediante illa ppositiōe in. Et sic ad comparationem ppne dictam p superlatiuum requiritur q terminus significans rem excedentē sit inferior ad nomē rei excessiue quādo tal genitiuus ē grūs pluralis. vlt q res excedens sit pō rei significare per nomē rei excessiue qn talis grūs est grūs singularis nois collectiui. vt fortes est fortissimus plebis que exponit sic. fortes est fortis in plebe et simul quilibet in plebe est fortis. et simul nullus in plebe est fortior sorte. In expositiōe autem comparatiui nō oportet poni ablatiuum ad positiuum in exponentibus. et illa est falsa. leo est fortissim⁹ lincū. et prima exponens est illa. leo est fortis lincū. et hoc voluit alexander dicit. Congrua non est hec. zē. i. hec non est vera. et sic cū magister Hugo insufficiens exponit tales ppositiones quia non addit substantiū ad positiuum in exponentibus. **U**lterius est sciendum. q grūs rect⁹ **Suplatiu⁹ distribuitur** a superlatiuo distribuit p quolibet suo supposito saltem si sit distributiui genit⁹ lis et diuimodo regitur virtute superlatiu. i. ex vi partitionis. nec valet dici q ly fortissim⁹ restringat ly hoim i illa. fortes ē fortissimus hoim cū sit determinabile et ly hoim determinatio. et determinabile nō restringit determinatiōe vt sic. Nec v3 sic dici q superlatiu⁹ distribuat finem sequentē p oibz suis suppositis de qz numero suppositū subiecti ē vni. qa tunc alit⁹ distribueret i illis duobz. fortes est fortissim⁹ hoim. plato ē fortissim⁹ hoim. Sic et alit⁹ distribueret i vlt a alit⁹ sua singulari. nec seqt ppe hanc eē falsam. fortes est fortissim⁹ hoim si eēt solū fortes et plato. fortes fortis vt decem et plato vt octo. nec illa ē tertia. fortes est quibzlibet hoibus

Octauus articulus

alijs a se fortior quia numerus plis in exponente v3 mutari in numerus singulari et tertia erit illa. fortes quolibet homine alio a se forti est fortior. Nec ille vne equaler. fortes et fortissim⁹ hoim. et fortes e oim hoim fortissimus. l3 vbiq3 p eq multis distribuatur in ly fortissim⁹ in vna p pluribus supponit q3 in alia. Et etia in vna distribuatur p actu distributuus quia no accipitur vnica acceptione cum tali aggregato roe cuius tuc propositio prius debet probari anteq3 exponatur. sic autem non est in alia.

Nec sequitur fortes e fortissimus hoim. ergo fortes e fortissim⁹ illoru hominu. demonstrando hoies de quoz numero fortes no est vnus qa ex quo e regimen pritiuu tunc pns redditur falsum vt videtur. ex quo fortes non est pars tal' aggregati. Et q3 sub determinatione vnica acceptione accepta non v3 descendit. Et ex his p3 quod tales ppones habet exponi. celum mouetur velocissime. celum mouet velocissime corpm. de illa est dicendu q sit falsa. qa non qdlibet corpus aliud a celo mouetur: sed conceditur loco illius. celum mouet. velocissime corpm. motor. Sz prima exponit sic. celum mouet velociter et sit aliud a celo mouet velociter et nullum aliud a celo mouet velocius celo. Sed illa. seuissima e iniusticia habens arma exponitur sic. iniusticia habens arma est seua et sit alia iniusticia seua est et simul nulla iniusticia alia ab iniusticia habere arma est seuior. Sed illa nouissime venerunt duo falsi testes exponit sic. duo falsi testes venerunt tarde vel ultra put ly ultra importat tempus et supplet vicem positum huius superlatiu vltimus. et simul falsi testes venerunt tarde et idem duo falsi testes omnib3 alijs falsis testib3 tarde venientib3 venerunt tardius. Sed illa. tertianus clamat vltimo p vino non e exponibilis de rigore quia iam ly vltimo pprie non capit suplatiue. sed valet tantum sicut vltimate. potest tamen etiam exponi sicut alia. Sic etia illa potest faciliter exponi. adam fuit primus homo. virgilius fuit optim⁹ poetarum. Sed illa fortes est fortissimus homo habet eodem modo exponi sicut illa. fortes est fortissimus hominu. q3 fm hugonē suplatiuus habet distribuere ntm qui est suu substantiuus sicut habet distribuere gtm pluralem.

Sophisma.

Casus sophismatis

R. Ad sophisma

Secundo

Tercio

Homo est minus homo qui non est minimus homo Pro sophismate e notadu. q casus sophismatis e q sunt soli tres hoies v3 fortes plato et cicero inf qs fortes sit maxum⁹ plato medi⁹ cicero minimus. Tunc rñdet ad sophisma q capiendū ly q vt refert ly hō a parte subiecti tūc d rigore resoluit in ly et ille et tūc capit pure relatiue et tūc sophisma e vna ppō hypotetica falsa et ipossibil⁹ in illo sensu qz tūc valet tantum aliq3 hō est minim⁹ hō et ille nō est minim⁹ mō iam ptes sibi in vice repugnant. Secō e dicēdū q capiēdo h totum qui non e minimus homo vt determinat ly hō a pre subiecti sophisma itez e ipossibile et tunc est vna categorica et v3 tm sic aliq3 hō q nō est minim⁹ homo est hō minim⁹. Tercio est dicendū q capiēdo ly q relatiue et restrictiue et vt refert hoc totum minimus homo tunc sophisma iterū e ipossibil⁹

bonus art. de signis colle.

z tñc valet tñ. aliqñ hō est minimus hō q̄ minimus hō nō est mīmus hō. **Quarto** ē dicendū z respōsiue q̄ capiēdo ly q̄ relatiue z restrictiue z vt refert solū ly hō scōm z nō hoc totū minim⁹ hō. tñc sophisma ē vez z ambo eius extrema supponūt p platone. z exponit sophisma tñc sic. aliqñ hō est paru⁹ hō qui nō est minimus hō z simul q̄libet hō qui nō est minimus ē puus. z siml i. dem hō q̄libet hoie alio a se q̄ nō est mīnū⁹ est minor. Et hoc totū est vez de platone. z in illo sensu ly minim⁹ nō supponit qz est purz adiectiuū. Etā capiēdo p̄etue adhuc nō supponit qz nihil est minimū qz nō dat mīma caro qz semp pars tal rei est mīor. Sed scōm ly hō supponit p platone. z tertū ly hō supponit p cicerone. qz cicerō ē minim⁹ hō. z fortes licet sit maxim⁹ hō tñ etiā est pu⁹ hō qz respectu magni. Nā ad hoc q̄ aliqñ sit puus hō nō oportet q̄ habeat maiore hōiem se sed sufficit q̄ habeat aliqd mai⁹ se. Et n̄ sequit **Declarat p̄ias** plato est minim⁹ hō q̄ nō est minim⁹ hō. q̄ plato ē minim⁹ hō. nec arguitur a p̄e in mō ad suū totū. qz nō arguit a detmiabili sup̄to cū detmiatōe ad idē sumptū sine tali detmiatōe. ex q̄ in tali sensu ly q̄ nō refert ly minim⁹ hō. sed solū ly hō. Sic etiā arguit cū dictōe includete negatōne. Nec sequit. plato ē mīm⁹ hō q̄ nō ē mīm⁹ hō q̄ plato est mīmū ens qd̄ nō est mīmū ens. qz p̄is falsū est. qz mīta sunt entia mīora platone q̄ etiā nō sunt mīma. nec arguit ab inferiōri ad sup̄ius rōne totū. qz hoc totū minim⁹ hō q̄ nō est mīm⁹ hō nō est inferi⁹ ad hoc totū mīmū ens qd̄ nō est minimū ens. Sic etiā nō sequit. plato nō est mīm⁹ hō. q̄ plato n̄ est minim⁹ hō q̄ nō est minim⁹ hō. nec arguit a toto i mō ad p̄e. qz itez n̄ arguit a detmiabili ex q̄ hoc totū mīm⁹ hō nō est detmiabile ad totū seqns i sensu p̄o. Sic etiā illa ē p̄cedēda in casu sophismat. plato ē maxim⁹ hō q̄ nō ē maxim⁹ hō z mīm⁹ hō q̄ nō ē mīm⁹ hō nō sunt p̄dictōne siue de p̄ate. qz p̄ifican⁹ de eodē. z lz nō sit idē maximū z mīmūz. vel etiā maxim⁹ hō z minim⁹ hō. tñ idē bñ est maxim⁹ q̄ nō est maxim⁹ z mīm⁹ hō q̄ nō est mīm⁹ hō **Sz di.** Sophisma ē vez i sensu copulatiuo qz p̄dictōia sua falsa. illa vicz. nullus hō est mīm⁹ hō. vel oīs ille hō q̄ non est minimus hō est mīm⁹ hō. itā q̄libet ps ē falsa. de p̄ma notū est. Scōa etiā est falsa. qz ex q̄ relatiuū refert restricte tñc valet tñ sic oīs hō q̄ nō ē mīm⁹ hō ē mīm⁹ hō. Rñdet q̄ illa ē p̄a z nō tñ valet relatiuū sicut exp̄imut q̄uis refert restricte. qz refert añs positū in copulatiua z p̄ p̄is nō refert negationē. z sic tñc scōa ps valet tñ. oīs ille hō q̄ nō ē mīm⁹ hō est minim⁹ hō. Et illa p̄ia est bona. aliqñ hō est minim⁹ hō qui n̄ est minimus homo. q̄ aliquis hō non est maximus hō. Sic etiā ergo aliquis homo non est minimus homo.

bonus articulus est de signis collectiuis. Pro ar
 ticulo isto est notandū. q̄ signū collectiuū ē signū rōne cui⁹ talis tñm⁹ **Signū collectiuum**
 cōiter tētus sup̄ que imēdiatē fert z nō impedit accipit p̄ q̄libet suo sup̄posito copulatiua **Dr** autē termin⁹ accipit copulatiua p̄ suo sup̄posito qñ sub eo vel sub alio p̄sū accepto valet descēsus copular⁹ grā forme. quid aut sit talis descēsus dictū ē circa materiā descēsiuū. Sūt aut siḡ collectiua oēs oīs singuli q̄libet z similia. sic etiā ly tñ put facit vnā exp̄onibile

Bonus articulus

gratia pluralitatis. Et ly ois quicquid improprie capitur collectivè in singulari. ut ibi. ois terra adorete dei. ois vir est maxima gens. Sed proprie capitur distributivè in singulari. et in plurali proprie collectivè. et hoc voluit alexander cum dixit Distribuit si vim tribuas etc. et sic ly ois captum collectivè non habet proprie numerum singularem sed significacionem sed solus finem vocem. Sic etiam ly cuiuslibet capitur quicquid collectivè in singulari. et tunc ista procedit. asinus cuiuslibet hominis currit. si oes homines haberent unum asinum et tunc valeret ista. asinus quilibet hominis currit non tamen precise equaliter. quia si esset solus unus homo tunc una est vera et alia falsa. Et ponendo suppositio nem collectivam tunc talia signa collectivae sunt pura sine categorizata et eisdem purus actus collectivus considerat et tunc faciunt suppositionem collectivam. et tunc non sunt pres extremorum nisi quando includunt inter partes extremorum. Si autem suppositio collectivae non est ponenda tunc sunt categorizata. et tenendo quod propositiones exponibiles sunt hypothetice tunc ly omnes est in predicamento quantitatis sub ly multitudo. Si vero sunt categorice tunc est complexum valens tantum sicut maximus numerus vel maxima multitudo. vel tota collectio. et sic in nullo predicamento est. et sic tunc talia signa sunt partes extremorum. et tunc ista oes apostoli dei sunt duodecim est indefinita. Et sic patet quod ois equivocat quando capitur distributivè et quando collectivè. quod si aliud et aliud sibi correspondet. Consequenter notandum quod propositio de signo et signo collectivum dupliciter habet exponi. uno modo categorice. alio modo hypothetice. Categorice exponitur uno modo per ly tota collectio. ut oes apostoli dei sunt duodecim. id est tota collectio apostolorum dei sunt duodecim. et si tota capitur categorice vel sine categorizata. tunc expositio mala est et nota est. Sed capiendum ut valet tamen sicut totale. id est hoc totum totalis collectio apostolorum dei valet tantum sicut collectio apostolorum dei quod non est pars alterius collectionis tunc expositio non valet. quia totalis collectio apostolorum dei bene est pars alterius collectionis ut aggregatum et alijs rebus et ex ipsis licet ibi sit pars alterius collectionis. Et sic non sequitur. duodecim apostoli dei sunt totalis collectio apostolorum dei. et arguitur cum dictione includente negationem. Sed capiendum ut hoc totum totalis collectio apostolorum dei valet tantum collectio apostolorum dei quod non est pars alterius collectionis apostolorum dei tunc talis expositio est bona. Et sic licet ly tota etiam sit signum exponibile tamen adhuc propositiones de ly omnes bene exponunt per ipsum. quia licet includeret aliquid obscurum tamen non tamen ipsum ly ois includit. Alio modo exponitur talis propositio per ly maximus numerus sive per maxima multitudo. et tunc ly numerus debet capere large ut infinita multitudo etiam dicat numerus. alias expositio non esset bona. et tunc illa. oes apostoli dei sunt. xij. exponitur sic. maximus numerus apostolorum dei sunt. xij. vel maxima multitudo apostolorum dei sunt. xij. Et exponendo propositiones sic tunc ly maximus vel ly tota collectio non debet distribui nisi ly ois negetur. et terminus signi collectivum in exponente se debet esse quod casus et ly maximus numerus vel tota collectio in exponente se debet esse illius casus cuius est signum collectivum in exposita. et sic ista. ois homini interest disputare. totius collectionis hominum interest disputare vel maximi numeri hominum disputare interest. Sed illa ois. hominum oes filij sui

Propositio de signo
collectivo duplicat ex
ponitur.

De signis collectiuis

legitimi. exponitur sic maximi numeri hominum maxima multitudo fili
 or est legitima. vel ponendo loco ly maximi numeri ly totius collectionis
 Eodem modo exponi possunt tales ppones de alijs casibus. vt de dati
 uo accusatiuo etc. Et capiendo ly maxime negative ille sunt concedende
 due tertie piniui a sunt oēs ptes piniui a qz ista multitudo duarū ter
 tiarum cōtinui a nulla multitudo ē maior cum talis sit infinita. Si po
 ly maxia capis affirmatiue tunc illa debet negari ps cōtinui sunt omnes
 partes cōtinui. quia nulle partes piniui sunt omni altera multitudo
 ne cōtinui maiores in magnitudine. Alio modo exponuntur tales *Hypoteticæ exponuntur*
 ppones hypoteticæ z copulatiue. z prima pars est piciens. z secūda est tur
 talis vel cōsūmiliis z non sunt aliqui apostoli dei qñ sunt de numero il
 loz. xij. fm exigentiā terminoz. z ita exponit magister Birī. tales ppō
 nes q negat omnes tales due tertie piniui sunt omnes ptes piniui. due
 medietates piniui sunt oēs ptes piniui. Nā ponit talē regulā. q omīs
 ppositio affirmatiua in qua signum collectiuum additur termino hñre
 infinita supposita est falsa. Sed dices. an ly illoz capiatu demō
 stratiue vel relative. Nō demōstratiue. qz alias argumētū ab exponētibus
 ad expositā nō valeret. pñs falsum est z p oēs. z pater pñā. qz nō seque
 ratur. oēs aplī sunt. xij. igitur aliq apostoli sunt. xij. et nulli sunt aposto
 li dei quin sunt de nūero illoz qz si isti demōstrati mozerent in pñte z aliq
 remaneret. añs esset vez z pñs falsum. Nec pōr dici q capiatu relative
 qz tunc illa cēt vera ptes piniui sunt oēs ptes piniui. etiaz fm Biridā
 nū. qd tñ ē falsum. pater tñ hoc. qz ei⁹ exponētes essent se vt ptes conti
 nui sunt ptes cōtinui. z nō est aliqua ps cōtinui quin sit de nūero pñuz
 piniui. z hoc ē vez. Rñdēf tenēdo opūionē biridani q ly illoz dz ca
 pi demonstratiue. Cōsequēter est dicendū q pdictum argumētū nō est
 bonū. nec tener ab exposita ad exponētes fm istā viam. Quia ē regula
 Qñ in vna ppositione cū signo collectiuo ponit termin⁹ stans definitiua
 te tunc ppō debet prius resolui in singulares rōne termini stantis deter
 minate. Et psequēter tales singulares rōne signi collectiui debēt expo
 ni. mō predicatū in illa ppōne. oēs aplī dei sunt. xij. stat definitate. quia
 mgf biridān⁹ nō ponit suppositionē collectiuā. z dz sic resolui. oēs apo
 stoli dei sunt illi apostoli dei demōstrādo oēs iam exītes. z tñc talis ex
 ponit sic. aliq apostoli dei sunt illi apostoli dei. z nō sunt aliq apostoli dī
 qñ sunt de numero illoz. z tunc arguendo ab exposita ad exponētes et
 econuerso est bonū argumētū. Similiter dicendum est de illa. partes
 cōtinui sunt oēs ptes cōtinui. Est tñ vez q nō obstante illa opūi
 one Birī. cum sua regula. Est alia opūio cōis q concedit omnes tales
 z pñmiles partes cōtinui sunt omnes ptes cōtinui. due tertie conti
 nui sunt oēs tertie piniui. z illa opūio siml negat regulā biridani. Cō
 sequēter dñ ista opūio q predicta expositio Biridani nō sufficiat. sed
 oportet q aliquid vltra addatur. z sic exponit cōiter tales ppōnes vīz
 partes cōtinui sunt omnes partes cōtinui. Secūda exponens. et nō
 est aliqua res cōtinui quin sit de numero illoz. vel pars omnīū eo
 rum vel pars pluriū eorū. z capitur tñc illoz relative. z sic tñc illa cōce

dit totū est oēs sue pres. Sz pponēs negativē de signis collectivis p dē
ctōne exponunt p dīstīctūā ppositā ex pñb p dīctibz coplatie per qm
affirmatia expōit vñ simplr sic ille solū negādo copulā pñcipalē pñctō
nalem.

Sophisma.

R. ad sophisma p di
functionem

Omnēs apostoli dei sunt duodecim. Pro sophisma
te est notandū q capiendo ly oēs distributive z ly duodeci substantiue tūc
sophisma ē vez. qz tūc p dīcatū dūemī cuilibet supposito subiecti. qz q/
libet apli dei sunt. xij. entia. Et mgt rīdēdo ad hoc sophisma dī se vel/
le loq ac si apli dei adhuc vīuerēt Si aut ly. xij. capīat adiectiue ita q idu
dīt subiectū. z ly oēs distributive sophisma est falsum. qz tūc subiectum
supponit p duobz aplis dei. z p dīcatū nō. qz duo apli dei nō sūt duode
cim apli dei. z sic ps apli nō est ap̄s. qz hoc nomē ap̄s attribuit sup/
posito totali. Ulterius ē sciendū q capiendo ly oēs collectivē tūc siue ly
duodecim capīat adiectiue siue substantiue sophisma sp est vez. qz expō/
nīt sic. apli dei sunt. xij. z nulli sunt apli dei qn sunt d nūero illoz. Et po
nendo suppositionē collectivā tūc sophisma est vna vñs collectivā. sub
iectū est ly apli dei. z p dīcatū ē ly. xij. vel. xij. apli dei. z tūc subiectum si
supponit supponit collectivē z p dīcatū dēfīniat. Si pō suppo collectiv
ua nō est pōnda tūc hoc totū est subiectū. oēs apli dei. z hoc totū nō hz
actu plura supposita sed solū vñū suppositū. z tūc ē xpō indefinita z vñi
uersalisat sic. oēs omēs apli dei sunt. xij. capiendo pñū ly oēs distributi
ue. vel sic. non oēs apli dei sunt. xij. Arguit. Sophisma est vez. ca/
piendo ly oēs distributive. z ly duodecim adiectiue. Assūptū pbat qz se
quīt bñ. oēs apli dei sunt aliqz z nō sunt plures qz. xij. nec sunt paucio
res qz. xij. q sunt p̄se. xij. tenet pñā p sufficientē dīvisionē Cōfirmat
Petr⁹ z paulus sunt duodecim apli dei. Assūptū pbat. petr⁹ z paulus
sunt illa. xij. entia. z illa. xij. entia sunt apli dei. q petrus z paulus sunt
xij. apli dei. Cōfirmat. Sophisma ē falsum in sensu cōcesso. assum/
ptū pbat. qz sequīt bñ. oēs apli dei sunt. xij. q tñ. xij. sunt apli dei. ca
piendo ly tñ in pñte vt facit vñā exclusivā z exponitur grā alicuius.

Quarto.

R. ad primum.

Ad secundum

Ad tertium

Ad quartum.

Et itēz. Oēs apli dei sunt xij. z petrus z paul⁹ sunt apli dei. igit pet/
rus z paulus sunt. xij. Ad prīmū rīdetur capiendo ly oēs distributi
ue negādo pñam. nec tenet p sufficientem inductionē. Sz bñ valeret ca
piendo ly oēs collectivē. Ad secundū rīdet negādo pñam. qz pl⁹ in/
trat p dīvisionē qz oportet. qz ly. xij. ē ps medij z hoc intrat p dīones. sed
debet sic pcludi. q petrus z paul⁹ sunt apli dei. Ad tertū rīdetur ne
gando pñam z capiendo pñs vt exponitur grā alicuius. qz arguendo ab
vñ collectivā ad exclusivā pñs debet exponi grā pluralitatis. tūc bene
valet. qz tūc pñs etiā est vez Ad qrtū rīdetur negādo pñam. qz ma
ior non ē sufficiēter vñs. qz deberet ēē vñs distributiva. Sicutā rīdet
ad illud. oēs apli dei sunt duodecim. z oēs duo apli sunt apli dei. q oēs
duo apli dei sunt. xij. Sic etiā illa ē vera. oēs apli sunt. xij. z non plures
in sensu categorico sed in sensu hypotetico est falsa. Et p traditoria lo.

Decimus arti. de Totus

phismatis est illa. nō oēs apostoli dei sunt duodecim. z ibi subiectū etiā supponit collectivē. z nō valet illā sic aliqui apli dei nō sunt duodecim. qz ly nō oēs z aliq nō tūc equalēt qñ ly oēs capif collectivē. sed qñ capif distributivē. Et qñ ly oīs capif distributivē nō puerit cū ly oīs collectivē.

Decimus articulus est de ly totus. Pro illo articulo

est notandū qz ly totus capif pluribz modis. Uno mō cathegorematicē z tunc valet tm̄ sicut ens hñs ptes. z sic ista est vera. totū qd ē in mūdo est in oculo meo. Et isto mō exponendo pponem de ly tot⁹ exponēs dz esse exposita met solū mutādo ly totus in ly ens hñs ptes. z qñ non hz secū substantiū tunc in exponente ad ly habens addit ly ens. vel si habet secū substantiū tūc manet invariātū. z addit huic termino habēs. Et ppter hoc illa est falsa. totus mundus est in oculo meo qz exponitur sic. mūdus hñs ptes est in oculo meo. z ly hñs in exponente sp̄ debet eē illius casus cui⁹ fuit ly tot⁹. Sed ly ptes sp̄ debet esse acci casus. z qñ ly tot⁹ negat tūc subiectū debet distribui in exponēte. alias nō. nisi ly totus distribueret. vt oē totū qd est in mūdo est in oculo meo. q̄ valet. oē ens hñs ptes qd ē in mūdo est in oculo meo. Et illo mō ly tot⁹ solū cōuenit diuisibili. Et sic quelibet ppō affirmatiua in q̄ huic termino totus additur subiectū significans adeq̄te rē indiuisibile est falsa. vt tot⁹ deus est in mundo. tota ania intellectua est in hoīe. Et sic ille facilius exponitur tot⁹ hoīs interest legere. tot⁹ hoī placet bibere. totū hoīem oportet comedere. qz pma valet tm̄. hoīs hñs ptes interest legere. z sic est dicendū de alijs. Scdō mō ly tot⁹ capif sincathegorematicē. z tūc exponit

Totus capif multis modis. z primo cathegorematicē.

ly q̄libet ps. z sic dz capif sincathegorema. i. sincathegorematicē mixti matice quia ē sincathegorema mixtū z nō pur. vt sic. z illo mō exponendo propositionē de ly totus exponēs debet esse exposita met solū mutando ly totus in ly q̄libet ps z subiectū huic⁹ termi tot⁹ in exponēte sp̄ dz esse gr̄ casus. z ly ps z ly q̄libet dñt exponi fm se vel sua p̄cedimā in illo casu i p̄ponit ly totus in exposita. Et qñ ly totus nō negat tūc exponēs dz eē vltis. z qñ negat tūc debet esse p̄cularis. Et sic illa. tota ps est in schol valēt tm̄. q̄libet ps ē in scholis. totus sortis ē in schol. q̄libet ps sortis ē in scholis. z sic illud qd est substantiū in voce ad ly tot⁹ in mēte ponitur in gr̄o. Et sic dz Hugo z bñ qz refert ipm pponi suo substantiuo z etiā postponi. ita qz aliud est dicere tot⁹ hō est in schol z hō totus ē in schol. nā pma est vltis valēs tantū sicut q̄libet ps hoīs est in scholis. Scdā ē in scholis z hō tot⁹ est mixte q̄ntitatis valēs tm̄ sicut hoīs q̄libet ps est in scholis. Et p ista in scholis p̄pone est sciendū qz ipsa cōiter p̄cedit in tali casu in q̄ esset vn⁹ hō in scholis tot⁹ z pma negat in eodē casu. z subiectū scdē ē ly hoīs ps z p̄dicatū est ly ens in scholis. z ly q̄libet nō est ps extremū qz determinabile n̄ p̄cedit. Et p̄dictoria sua est illa. null⁹ hoīs q̄libet ps est in scholis in q̄ ly pars stat determinate. licet sequat duo signa distributiva de primo termino cathegorematico distributo. tm̄ in eius p̄dictoria cū termino statē distributivē scz ly pars ponit vnum totale extremū. scz ens in scholis stās cōfute tm̄. Et sic ista. cuiuslibet hominis pars nō est in scholis eq̄poller sue

Totus sincathegorei mixti matice

Differūt totus hō est

contradictor'e. qz iam ly ps stat confuse tm. z sic ista est vera qz eius cō
 tradictoria falsa. illa. nullū ens in scholis est hois qliber ps. put est vna
 de modo loquendi in cōfuetu. Sic etiā nō sequitur. nullū ens in scholis
 est hois quelibet ps. qz nullius hois qliber ps est in scholis. qz arguit a
 suppositione cōfusa tm ad determinatā respectu eiusdē multitudinis qz ly
 ps in prima stat confuse tm z in secunda determinate. Et nō sequitur hois
 qliber ps est in scholis. qz qliber ps hois est in scholis. qz arguit a nō di
 stributo ad distributū rōne illius totius hois ps. z in multis differunt
 ille due ppōnes. Sic etiā nō sequitur hois quelibet ps ē in scholis z ho/
 minis quelibet pars est extra scholas. qz ens in scholis est ens extra scho/
 las. Sic etiā nō sequitur hominis quelibet ps est in scholis z manus petri
 est hois ps. qz manus petri est in scholis. qz in istis duobz argumētis ter
 mino distributo addit determinatio stās determinate. z qz in minore debet
 addi relatiuū identitatis vt sic z eiusdē hois. Sic etiā nō sequitur. hois
 qliber pars est in scholis. qz tm ens in scholis est hois pars. nec arguit
 ab vlti ad exclusiuam. qz nō est ppō in rē qntitatis z nō vltis. Si autē
 ponit qz quantitas attēdat penes principale pte extremi tunc regula de
 bet intelligi qm in vlti totū subiectū distribuit. Sic etiā nō sequitur. nullū
 us hois illa ps est in scholis. vel nullū hois illa ps est in scholis. qz nul
 lius hois qliber ps est in scholis. Sic etiā nō sequitur. nullū hois que/
 libet ps est hoc ens in scholis. z nullū hois qliber ps est hoc ens i scho/
 lis. igit nullius hois quelibet ps est in scholis. Quia est regula. Qm in
 aliqua ppōne ponunt plures termini diuersimode supponentes ita qz
 p. prius distributiue. secūdu determinate vel confuse tm. z tertio etiā di/
 stributiue tunc inducēdo debet prius induci sub capite ppōnis. id ē sub
 primo termino cathegorematico. nec obstat illa regula. Qm cum termino
 distributo ponitur terminus stans determinate. zc. qualis est ly ps. Et
 regula habet illam exceptionē nisi termino stante determinate addat deter/
 minatio stans distributiue secū nō vntica acceptione accepta. qz tūc prius

Arguitur 2^a dicta pri
 mo

Secūdo.

Tertio

Propter argūta de demonstrati. Propter hoc apparet pbabiliter dicendū qz talis ppō de
 aliter ad ppōnes hois rigore est falsa. nec valet ista pna que cōter arguitur. illius hois qliber
 qliber ps ē in scholis. pars est in scholis. demonstrando forte. z ille homo est hō. qz hois que

Decimus arti. de Totus

libet ps ē in scholis. qz ly pars p pluribz distribuit in psequēte qz in añ/
cedente. Sic etiam nō sequit petri quelibet ps est in scholis qz hois qli/
bet ps est in scholis. qz itez ly ps distribuit p pluribus in pñte qz in añ/
cedente. Eodē mō dicit ad oēs illas. species oē indiuiduū ē asinus. hois
quelibet aia est in scholis. Sed qz tales cōiter cōcedunt. Rñdetur ad
motiua in pñarium q nō debet descendi sub ly paro. sed pñ sub ly ho/
minis. Sed ad cōmūne regulam que dicit q posset prius descendi sub
termino distributo. dicendū est q regula habet veritatē qñ terminus
stans determinate nō est determinatio diuersa acceptione accepta cum
tali termino distributo. Et ulterius pceditur q sub ly ps nō valet descē/
sus sufficiens. Et sic dat aliqds termin⁹ q etiā ponit in pñone nō pñan/
tes sub q valet descēsus z nō sufficiens. Terno mō capit ly totus mixtū
z sic tūc valet tantū sicut ipsum z nihil ipsius qñ ipsius. z sic capit a phi/
losopho. iij. phisicor. vbi dī. q totū punctū tangit punctū. z put ly ip/
sius regitur a ly ens inclusio in ly nihil ex vi identitatis tunc supponit p
qlibet re mundi. quia tunc idem est dicere aliqd ipsius est ipm met z sic
nō est aliqd ipsius hois qñ sit hō. Et sic ista totus hō est in scolis expo/
nit hypoteticē. vt sic hō est in scholis z nihil est ipsius hois qñ sit i scho/
lis. Ut etiā cathegoreice pōt exponi vt sic hō z nihil est ipsius hois quin
ipsum sit in scholis capiendū ly et specificatiue Si hō ly ipsius regitur
ex vi pñis a ly ens tunc solum supponit p reindiuibilibi. quia tales non
habent ptes. Quarto modo valet tm sicut totale et capitū ibi totale
vt distinguitur a partiali. z sic aliud ē dicere hoc ē totalis homo. z hoc
est totale ens. nam totalis homo dicitur homo qui non est pars alteri/
us hominis. Sed totale ens dicitur ens quod non est pars alteri⁹ en/
tis. Et illud quod pro prima medietate huius hōre est sortēs. z postea
fit ad generatio ita q hoc totum aggregatū post hoc erit maius qz illud
quod fuit in prima medietate hoc non est totalis homo. nec sequit. hoc
est totalis homo p prima medietate huius hōre. ergo hoc est total⁹ hō/
mo. quia arguitur cum dictione includente negationem. Et illo modo
totale cōmunitur attribuitur diuissibili ita q nullum indiuisibile est to/
tale. tamen pōt etiā capi generaliter vt totale dicatur omne illud qd ē
z nō ē pars alteri⁹. Et tūc dicit respectū ad partiale possibile. isto modo
capitur improprie vt valet tantum sicut perfectum. vt ille est totus vir.
id est pfect⁹ vir. Alio modo capitū vt valet tantū sicut omne. vt di/
cendo totum quod habeo tibi do. Et sic patet q in istis omnibz acce/
ptionibz totus nunqz est sincathegorema. Sed quandoqz est sincathe/
gorema mixtum. Patet psequēter q illa est falsa. omne totū est mai⁹ sua
parte. nec hoc est consequenne pñcipium saltem intelligendo ipm de
rigore. quia quodcunqz totum datur illud non qualib et sua parte est
maius. quia non sua materia saltē tota. Sed illud pñcipiū intelligit
sic. q omne totus quantitatiuū est maius parte quantitatiua Et dicitur
qñtum ppter res nō magnas sicut sunt angel⁹ aia intellectiua z similes
Sic etiā si auferetur magnitudo a pariete talis ēēt totū z nō ēēt maior

Totus mixtū.

Totus quarto valet
tantū. i. totale.

Totus valet tantū. i.
omne.

sua pte quantitativa. Dicitur quantitativa ad excludendum materiam sortis quod non est pars quantitativa sortis. sic etiam anima sortis non est pars quantitativa. et ista anima sortis non est maior nec minor. et non sequitur sortis non est totalis anima intellectiva. nec etiam minor. sed maior. nec est sufficiens divisio. sed solum habet locum in extensis. modo anima intellectiva non est extensa. Et illi termini eque et ineque proprie solum attribuntur quantitati et eque est excessum aliud excedens in quantitate. Sed ineque positive est excessum aliud excedens in quantitate. Sed positive tunc valet tamen sicut non eque. Et differentia est inter eadem equalia et similia. Eadem dicuntur quorum substantie sunt eade. Similia quod accidentia sunt eadem. Equalia pro quorum quantitas est eadem etc.

Sophisma.

Re. ad sophisma.

Secundo.

Tercio.

Quarto.

Quinto.

Pars quantitativa.

Totus sortis est minor sorte. Pro sophismate est notandum quod ipsum de rigore semper est falsum quatercumque capiatur ly totus nam causa theorematice valet tantum sicut sortis habens partes est minor sorte. et hoc est impossibile. Sed sine theorematice capiendum ly totus tunc sophisma valet tamen quodlibet pars sortis est minor sorte. et hoc etiam est falsum. quod instantia est de totali materia prima sortis quod non est minor sorte cum sit ita magna sicut sortis inter. sic etiam anima intellectiva sortis non est minor sorte cum nec sit pars una nec magna. Sed capiendum ly totus mixti tunc sophisma valet tantum sortis et nihil est ipsius sortis quod ipsum sit minor sorte. et hoc iterum est falsum et impossibile. Sed capiendum ly totus ut valet tantum sic totalis tunc valet tamen sic totalis sortis est minor sorte. et hoc iterum est falsum et impossibile saltem capiendum terminos uniuoce et in primo tertio et quarto sensu est in materia remota. sed in secundo est in materia coniuncti quod tunc extrema verificantur pro eodem sensu. Sed sophisma procedit ad sensum improprium et propter rigorem videtur per ly totus capitur sine theorematice et ly pars inclusum in eo distribuitur solum per quantitativa ita quod sophisma valet tantum quodlibet pars quantitativa sortis est minor sorte et hoc est verum. quod totalis materia prima non est pars quantitativa sortis. sic etiam anima eius non est pars quantitativa. Pro illo est sciendum quod pars quantitativa est pars quanta alicuius prout quod non est extensa sicut totum. id est pars magna alicuius prout quod non est ita magna sicut suum totum. et hoc est auferre magnitudinem alicuius ab aliquo talis non habet per quantitativam uam post hoc. Et dicitur in diffinitione pars quantitativa. Et pro illo est sciendum quod pars quantitativa generaliter loquendo est pars divisibilis non curando an extensue vel discretive. et hoc ablata magnitudine ab aliqua re talis ad huc habet partem quantum quia habet partem que est quantitas discreta. Sic etiam hoc est quantum discretive licet non extensue. tamen in proposito capitur pars quanta solum pro re magna vel pro parte magna. Dicitur continuus. et sic totalis homo non est pars quantitativa quod non est pars prout. licet sit pars mundi tamen mundus non est continuus. Dicitur que non est ita magna magnitudine. et sic totalis materia prima non est pars quantitativa sortis quia ipsa est tam magna sicut sortis inter. Et dicitur ut notatur totalis materia prima quod totalis materia prima sortis videtur

Decimus arti. de Totus

giri vel manus bñ est ps q̄titatiua sortis. Sic etiā totalis materia p̄ia bene ē ps q̄titatiua sed nō respectu sortis. s; totus respectu materie p̄i me z nō sequitur hec materia ē ps q̄titatiua z hec materia ē sortis. igit̄ hec materia est ps q̄titatiua sortis demonstrādo totālē materiā p̄imā sortis. nec tenet a diuisis ad p̄iuncta qz diuisa sūt accidentia eiusdē terciū s; potest sic p̄cludi. ergo hec materia sortis ē ps q̄titatiua. Sic etiā nō sequitur hec materia est ps q̄titatiua existens sortis. ergo hec materia est ps q̄titatiua sortis. qz arguitur a supiori ad inferius sine distributione **Arguit primo**

Arguitur sophisima est verum etiā in p̄imo sensu. ergo male negatū assumptū. p̄batur nā sortes ē z aia sortis est minor sorte. ergo sortes ē minor sorte. assumptū. p̄batur. qā q̄qd anima erit iā ē. s; aia sortis erit sortes ergo aia sortis ē sortes. S; minor probat qz post mortē sortis aia sortis erit sortes. qz alias illa deberet negari. sanctus petrus est in celis. qz solū anima eius in celo. Cōfirmatur. sophisima ē falsus in sensu p̄cello. qz Scōb sequitur bene q̄libet ps q̄titatiua sortis est minor sorte. ergo q̄libet ps q̄titatiua hominis est minor sorte. tenet p̄ia ab inferiori ad superius. **Tercio**

Cōfirmatur signo vobis vnum punctū indiuisibile in sorte hoc est ps q̄titatiua sortis et tamen nō est minor sorte. Ad p̄imū respondet **R. ad p̄imū** negat assumptū. z ad p̄bationē p̄cedit itēz p̄ia z negat minor videlicet q aia sortis erit sortes. z vteri⁹ p̄cedit q illa de rigore est falsa sanctus petrus ē in celo. S; v; intelligi ad illuz sensum. anima que fuit sancti petri est in celo. Et qñ dicitur tñ p̄bus dicit q homo sit maxime suus intellectus dicendum est q intelligatur sic. i. homo maxie denominat a suo intellectu. Adscōm negat p̄ia. qz rōe totū arguit cū distributione. ex quo **Ad scōm**

hoc totum pars q̄titatiua hominis distribuitur in consequente per ly quolibet. z p̄is est falsum quia bene datur vnus hō ita magn⁹ q h; p̄e q̄titatiua multo maiorem q̄ est sortes. Ad tercium rñdendo ne **Ad tercium**

gerur assumptū admissio supposito z dicēdū est q illud indiuisibile non est ps q̄titatiua sortis. qz non est pars magna. Sic etiā si signatur sortis p̄ter p̄ictuz indiuisibile illud totū p̄ter punctū indiuisibile nō ē ps q̄titatiua sortis. qz illud non est minus toto aggregato dū punctus nō facit ipsum maius. Sed diceret. sophisima est verum capiēdo ly ro **Arguitur**

nus cathegorematicē p̄bat z signo vnā totam partē sortis p̄ter digitū z vocetur a tunc arguit a est sortes z idem a est minus sorte. ergo sortes ē minor sorte. assumptum probatur. quia quicqd a erit nunc ē. S; a post h erit totus sortes. ergo a est totus sortes. z pono q sorti p̄ h amputet digitus. Ad illud respondet negando assumptum. et ad probationem **R.** admittatur casus. z quando dicitur capiēdo ly sortes ibi vnuoce videlicet p̄ isto aggregato p̄ter digitum tunc minor ē falsa videlicet q idem a est minor sorte. iterum capiēdo ly sortes pro quo prius capiebatur. Si vero capiatur equiuoce tunc p̄ia non valet. Sic etiā a nunquam erit sortes. sed ille terminus sortes capitur pro certo homine. Sic etiā non sequitur. hoc est minus sorte z hoc non est quolibet pars q̄titatiua sortis. igitur sortes non est minor sorte quia totalis minor extremi⁹ tas non intrat conclusionem. sed deberet sic concludi igitur ens quod nō

Undecimus articulus

est quilibet per quantitativa fortis non est minus forte ubique demonstrando
fortem.

Ita et sicut large

Ita et sicut stricte

**Propositiōe illorū signorū dupliciter exponitur
Primo categorice**

Undecimus articulus est de ly ita et sicut. Pro isto articulo est notan. qd ista signa ita et sicut capiunt dupliciter. Uno modo large ut importat aliqualem similitudinem et tunc denotat qd habitudo importata per positum ueniat utriusque comparatorum. Sed rei significatio per subiectum ueniat non minus quā rei significatio per terminum sequentem. Id est plus posset uenire. et sic ista est vera. fortes est ita fortis sicut plato. si fortes habet fortitudinem ut octo et plato ut sex. et exponit talis propositio categorice uno modo fortes fortis platonis forte non est minus fortis quā plato. Sed hypothetice sic. fortes est fortis et si plato est fortis et simul fortes non est minus fortis quā plato. Ut sic. et si plato non excedit forte in fortitudine. Et sic ista signa non habent distribuere mediante positum et ita capiunt in eodem modo loquendi. quia ista procedit. fortes est ita fortis sicut alius homo rex est ita diues sicut alter princeps. Et tunc si haberent distribuere tales essent falsae. quia oporteret qd nullus homo alius a forte excederet eum in fortitudine. Et etiam qd nullus princeps alius a rege excederet regem in diuitiis. et ita capiuntur a hugone et marfilio in isto articulo. Alio modo capiuntur ista signa stricte ut importat omnimodam similitudinem. et tunc denotant qd habitudo importata per positum ueniat utriusque comparatorum et non plus vel minus unius quā alteri. Et illo modo habent vim distribuendi una cum positum iuxta undecimam regulam marfilij de suppositionibus. et sic nec ly ita nec ly sicut habet distribuere vel etiam positum. Sed totum illud aggregatum existit duobus signis et positum. et talis actus distributivus nulli parti correspondet tanquam partiali correspondens sed toti vel etiam toti propositioni ratione illius totius aggregati. nec hoc est inconueniens quod aliquod complexum denotat et nulla eius pars quia simile est de signis aliteratis ut differt ab aliud ab. ut dicendo fortes loquitur sicut homo ly homo non distribuitur. Sic etiam dicendo. fortes est ita forte animal sicut asinus. ly animal non distribuitur. sed bene ly asinus et talia signa non solum habent distribuere mediante positum nominale sed etiam aduerbially. ut dicendo sic. fortes currit ita velociter sicut asinus ly asinus distribuitur. Et isto modo capiendo ista signa propositiones ratione ipsorum exponuntur dupliciter. Uno modo categorice. et sic ista fortes est ita fortis sicut plato. vel similis exponitur sic. fortes fortis platonis forti alteri a forte est cuiuslibet speciei modo fortis quo plato est fortis. Et isto modo ista signa distribuunt conceptum inclusum scilicet ly speciei. sicut alia similitudo categorice nata iuxta. verum est secundum communem expositionem talia signa distribuunt terminos expresse positos. et sic dicitur qd aliquod d similitudo reuera mixtum distribuit terminum expresse positum. aliqua uero simpliciter categorice distribuunt solum terminos inclusos ut sunt utriusque semper et similia. Et notanter additur relatiuum diuersitatis in exponente. quia quando fit comparatio respectu uerbi presentis temporis tunc oportet

De ita et sicut

q̄ tales res sint siml̄ et talis cōparatio cadit solū inter res diuersas vel inter vnā rem habentem se per modum duarū rerū in aliquo tercio collato. Et dicitur vel vnius per modū duarū. et quia illa est propria comparatio. fortes est hodie ita fortis sicut heri fuit. Dicitur etiā quando cōparatio fit respectu verbi p̄ntis temporis tūc cōparata debent eē sil̄ quia si fit comparatio respectu alterius copule tunc nō oportet comparata esse siml̄. nā ista ē vera et propria comparatio. salomō fuit ita sapiens sicut aristoteles in casu in quo fuissent eorū sapientes. adaz fuit ita sapiens sicut salomon tamen nūq̄ fuerunt simul. et ergo quando fit comparatio respectu plurium suppositoꝝ seu copularū nō oportet addi ly sil̄ in exponente. et sic ista est falsa. fortes est ita fortis sicut plato. si fortes esset p̄ p̄mam medietatem hore solum et plato per secundam. et sic ista fortes est ita fortis. et sic exponitur cathegorice. fortes est cuiuslibet homini alteri ab eo omnino equaliter fortis. vlt̄ etiam sic. fortes ē cuiuslibet speciei modo fortis quo quilibet homo alius ab eo est fortis. et sic si solus fortes esset inter hoies illa eēt falsa. fortes est ita fortis sicut homo. quia tunc nullus alius ab eo esset fortis. Et sic non possunt exponi p̄ ly maius et minus cathegorice saltem negatiue vt fortes est ita fortis sicut plato non benefic exponitur. fortes non est magis vel minus fortis q̄ plato quia alias si nullus illorum haberet fortitudinem ipsa esset vera. Sic etiā etiam illa. fortes est ita fortis sicut chuncra. Possunt tamen etiam exponi p̄ ly maius et minus p̄ponēdo ambo p̄parata videlicet ly magis et minus vt illa. fortes est ita fortis sicut plato exponitur sic. fortes fortis platonis ē non maius vel minus fortis. Alio modo exponuntur tales propositiones hypotheticę et tunc in primis duabus exponentibus positius v̄z predicari de comparatiuo et tertia est illa cathegorica. de qua dictum est vel etiā tertia p̄t eē talis in qua ponit̄ ly excedit et sic ista. fortes ē ita fortis sic plato exponitur sic. fortes est fortis et sic plato ē fortis et siml̄ fortes platoni oimode ē equal̄ fortis. vel ē p̄t esse illa. Et neut̄ eorū excedit alterū in fortitudine. Sic etiā illa p̄t eē tertia et fortes non ē magis vel minus fortis q̄ plato. et caput cōparatiuus in exponente improprie. et sic quilibet termin⁹ q̄ distribuit̄ in exposita v̄z distribuit̄ etiā in exponētib⁹. S̄z si aliq̄s stat determinate tali debet addi relatiuum idem putat̄ in exponēte. S̄z p̄ponēs negatiue et h̄d̄ etorie taliū p̄ponū exponunt̄ p̄ d̄ictorias. et sic dat̄ aliq̄ p̄pō vera de ly ita et sicut q̄ caput large. q̄ tūc est falsa q̄ caput stricte vt p̄z de ista. fortes est ita fortis sicut plato si fortes esset fortis vt octo et plato vt sex. et in tali expositione nō ē circulatio p̄prie dicta. h̄z etiā ista signa exponant̄ p̄ cōparatiuū et cōuerso comparatiuus p̄ ista signa tū diuersis modis capiuntur ista signa. put̄ rōne ipsorū propositio exponit̄ p̄ cōparatiuum q̄a stricte Et q̄ cōparatiu⁹ exponitur per ea tunc capiuntur large

Hypotheticę exponūt

Sophisma

Sortes erit ita albus sicut plato Pro sophismate

Casus sophismatis istud est notandum. q. casus que ponit magister hugo ē q. sortes et plato sint
 ex albi et q. albedines eorum eque intendant p. vna hora vsq. ad a istas
 terminati indusue talis hore. et q. post a istas albedo sortis intendant p.
 hora sequere vt ad b instans terminati indusue talis hore itendant. ma
 nente albedine platonis in quiete sic videlz q. nō itenda ultra nec remitta
 tur. Istō casu sophismatis stare. Rñr ad sophisma ipsum conceden/
 do quia extrema supponit p. eodē. s. pro sorte et etiam exponetes sūt se.
 exponitur enī sic. sortes in aliquo tpe futuro erit albus. et tunc plato erit
 albus et tunc sortes nō erit matius vel min⁹ albi quā plato. Arguitur
 sophisma est falsum. igitur male cessū assumptū probatur q. ex eo seq
 tur falsū. ergo ipsum falsū. q. sequitur bñ. sortes erit p̄se albi sic plato
 ergo sortes erit p̄se qualis sic plato. tenet p̄na ab inferiori ad superi⁹. cō
 sequēs falsū ē. q. stat sorte ēē calidiorē vel frigidiorē qz platonem. Cō
 firmatur sequitur bñ sortes erit p̄se ita albi sicut plato. q. sortes erit albus
 plato. tenet cōsequētia ab equalente ad equalēs. q. differūt solū in istis
 sicut hegozemantibz ita et sicut. Cōfirmatur sortes incipit ēē albi: pla
 tone igitur sortes nō erit p̄se ita albi sic plato. tenet cōsequētia q. ex op/
 posito cōsequēz sequitur oppositū antecedēz. zc. Ad p̄mū rñr negādo al
 sup̄ti et ad pbationē negetur cōsequētia. q. rōe totū p̄dicatū nō arguit ab
 inferiori ad sup̄i. lz bñ rōe ly albi et rōe ly q̄lis. Enā argueret cū dictione
 idudēte negationē. Ad scōm neget p̄na nec ille equalēt nec ly ita et sic
 sunt sicut hegozemata. lz bñ sūt sicut he. mixta et igit bñ variat suppo
 sitionē ad suppositū rōe ipsoz et sic totū p̄dicatū in ante supponit p. sorte sz
 in p̄nte solū p. platone. Ad terciū. si ly incipit importat istas a. cōcedit
 q. sortes incipit ēē albi: platone. nec valet p̄na assumpta in argumēto nec
 ex opposito cōsequēz sequitur oppositū antis. sed pro a instanti sortes in
 cipit ēē albi: platone et tunc non est albi: platone. nec sequitur. sortes
 non incipit ēē albus. ergo sortes non incipit ēē albi: platōe. quia ar/
 guit in p̄pōnibz p̄gnantibz cū dictōe idudēte negationē et lz vbiqz sit ap/
 bellatō p. inceptionē fm qd tñ non eodē mō. Sic etiā non sequitur
 sortes erit albi: platone. igitur sortes non erit p̄se ita albi sicut pla/
 to. nec arguitur ab exposita ad vnam exponentium. Sed deberet addi
 ly tunc vel ly simul vt sic. sortes erit albi: platone igitur sortes p̄ntē nō
 erit ita albus sicut plato. Et non sequitur. sortes incipit ēē albi: pla
 tone pro a instanti. igitur albedo incipit ēē. Et licet in casu sophismat⁹
 consequens etiam sit verum. tamen in tali casu in quo albedo platonis
 remitteretur et albedo sortis nec remitteretur nec intenderetur nec noua
 generetur. antecedens esset verum consequens falsum. Sic etiā non
 sequitur. sortes albedine incipit ēē albi: platōe. igitur aliqua albedo
 incipit ēē. q. ponendo q. sortes et plato sint albi. vt sc̄r. et dominus deus
 albedinē acerōis poneret in materiā sortis. Sic etiā i isto casu si dñs de⁹
 albedinem platonis poneret in materiā sortis. Sed illa bene va/
 let. sortes incipit ēē albi: platone p. a instanti ergo sortes albedine inci
 pit ēē albi: platone p. a instanti. Et lz ly albedine stat determinate tamē

Duodecimus articulus

adhuc pñs est verum ppter ampliatiōē illius termini albedine. qz for
 tes albedine q̄ est p a instanti vñ q̄ immediate p h̄ erit incipit eē albiōz pla
 tone. multi tñ negant pñam. Sz illā pcedūt q̄ fortes icipit eē albedie
 albiōz platone p a instanti ppter suppositionē p̄fusalē tñ illi termini albe
 dine tñ primū ē veri. qz etiam pñs est p̄m qz stat determinate in casu so/
 phismatis. vt pz exponēdo eā. Sic etiā ista est vera. fortes definit esse
 ita albus sicut plato p̄t ly definit ip̄t a istans. vt pz exponendo eaz
 Et sic non seq̄tur. fortes excedit platōē in albedine. ergo fortes nō erit
 p̄t albus sicut plato. nec añs est terciā exponēs sophismatis. sed **Quinto**
 deberet addi ly tunc vt sic. ergo fortes nō erit tūc p̄t albus ita alb⁹ sicut pla
 to. Ultimo sciēdū. q̄ in sensu p̄t albus vñ capi p̄t et tūc nō pu/
 re adiectiue q̄ si includeret ly fortes sophisma eēt falsum. q̄ tūc req̄ret
 q̄ fortes fieret ita alb⁹ fortes sicut plato z ecōuerso q̄ plato fieret ita alb⁹
 fortes sicut fortes albus. mō nūq̄ plato erit alb⁹ fortes. ex quo tunc rōe
 illorum signoz bitudo imp̄tata p hoc totū albus fortes denotaret pue/
 nire vtriq̄ cōgatoz z hoc est falsum.

Duodecimus articulus et vltimus. Circa istum
 articulū p̄supponenda sūt illa q̄ dicta sūt in principio scē p̄tis pñaz vñz
 qd sit p̄pōem exponere qd p̄pōē exponi z qd p̄pō exponens z quid sit
 p̄pō exposita qd sit p̄pōē exponi formalr z materialr. Istō p̄suppo/
 sito rñdet ad qōnē prius morā ab initio. q̄ arguēdo ab exposita q̄ expo/
 nitur copulatiue ad quālibet suā exponēte ē bona pñā qz semp virtua/
 liter arguit ab vna copulatiua ad alterā ei⁹ p̄t. Scō ē dicēdū q̄ ar/
 guēdo ab exposita q̄ exponit disīunctiue ad aliq̄ suā exponētū nō op̄et
 valere pñaz qz tūc virtualiter arguit a tota disīunctiua ad alterā ei⁹ parte **Secundo**
 quā pñam nō op̄et valere. Tercio ē dicēdū q̄ arguendo ab vna ex/
 ponentium propositionis q̄ h̄z exponi disīunctiue ad suā expositā est bo/
 na pñā. qz tūc virtualr arguitur a p̄e disīunctiue ad totam disīunctiua **Tercio**

Alterius est dicēdū q̄ arguendo a totali exponēte alicui⁹ exposite
 eodem mō quo exponit illam expositam ad ipsam exponentem vel econ
 uerso est bona consequentia. z si propositiones exponibiles sunt hypote
 tice tunc talis consequentia est formalis in qua sic arguitur a totali expo
 nente ad ipsam expositā vñ ecōuerso eodem mō q̄ sūt exponētes z exposita **Quarto**
 vt ista ē formalr z bona pñā hō ē al⁹ z nulla res q̄ nō ē hō ē al⁹. igit̄ tantum
 hō ē al⁹ nec illa ē secū eiusdē forme hō ē al⁹ z nullus lapis q̄ nō ē hō ē al⁹.
 igitur tñ homo est al⁹. qz in p̄ma pñā ille termin⁹ hō in antecēdēte po
 nebatur bis s̄z se vñ sibi formalit̄ sinonimū s̄t̄r semel exp̄sse z semel im/
 plicare i p̄t eo q̄ tūc tantū hō ē al⁹ vñ illā metalit̄ hō ē al⁹ z nulla res que
 nō ē hō ē al⁹. Et in scda pñā solū ponit̄ semel in ante vñz in ista hō ē al⁹.
 Si aut̄ p̄pōnes exponibiles sūt cathogice tūc talis pñā in q̄ sic arguit̄
 a totali exponente ad expositā vñ ecōuerso ē materialis pñā. qz tunc p̄m
 argumētū ē eiusdē forme cū p̄ma. Et p̄ illo ē sciēdū. q̄ de hac ma **Si expōibiles sint ca/
 teria videt̄ an p̄pōnes exponibiles sint cathogice vel hypotetice sunt thegogice vel hypotetice
 tres opiniones** Prima ē q̄ q̄libet p̄pō exponibit̄ sit cathogica z hoc ē p̄ma opūno

Duodecimus articulus

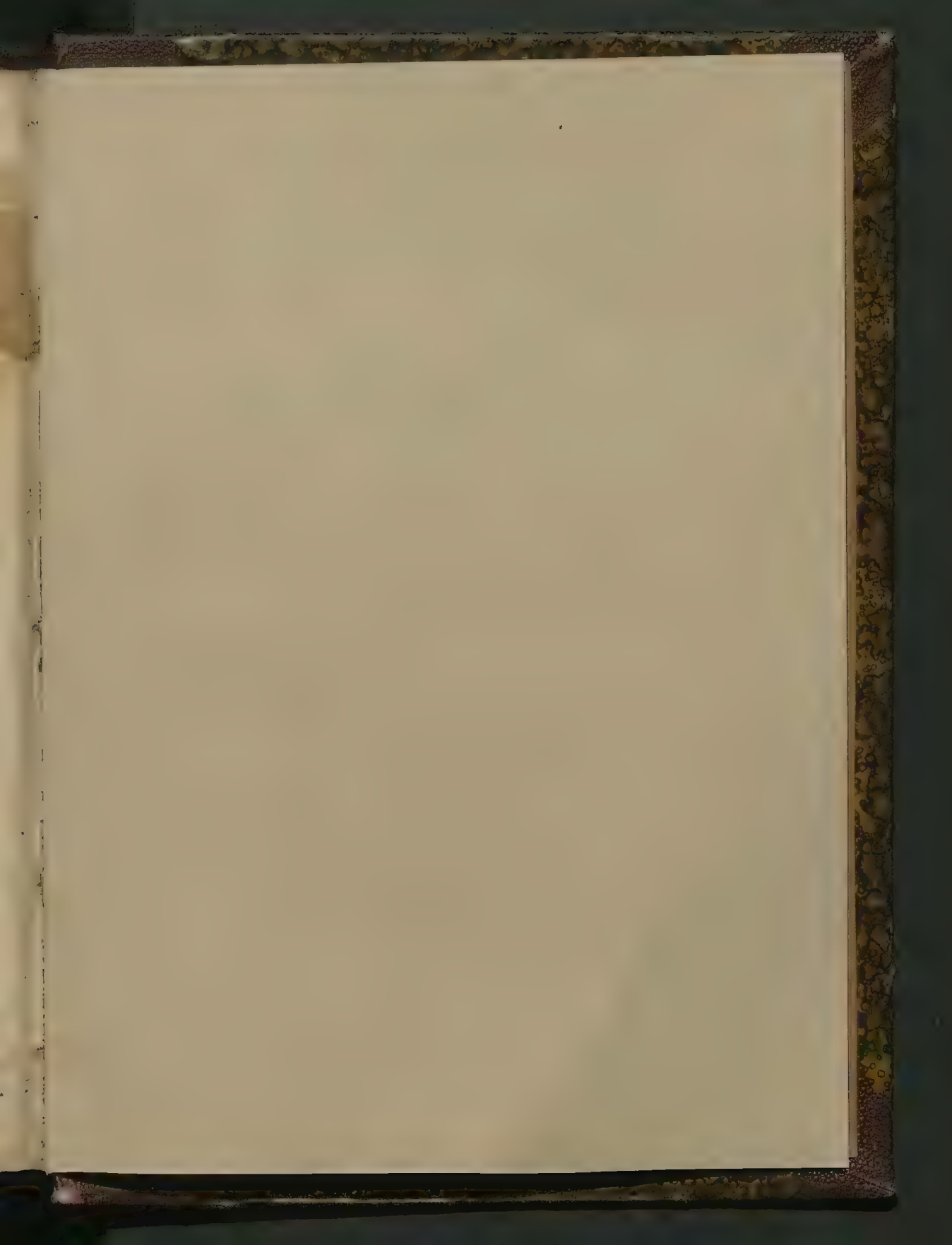
Secunda opinio

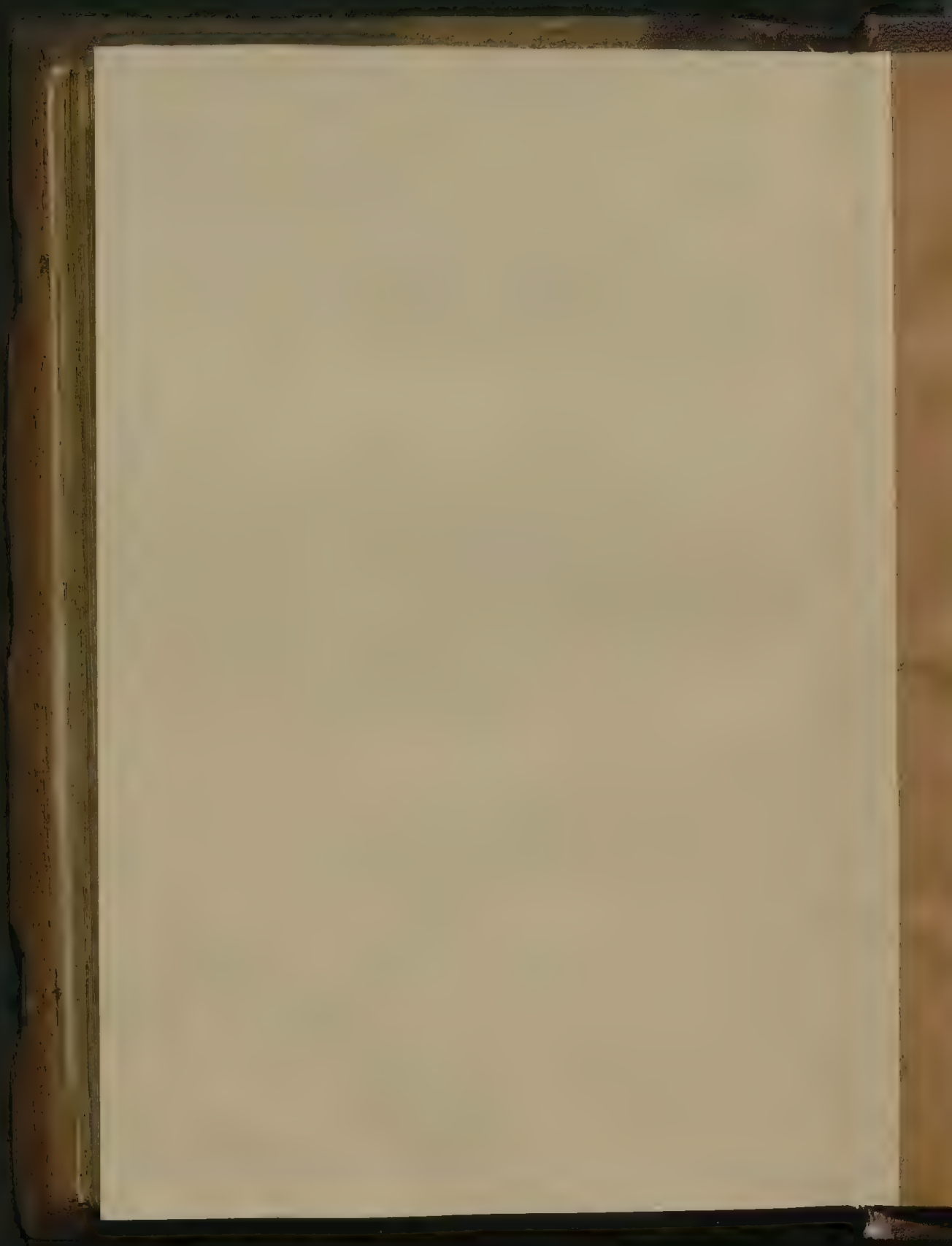
Tercia opinio

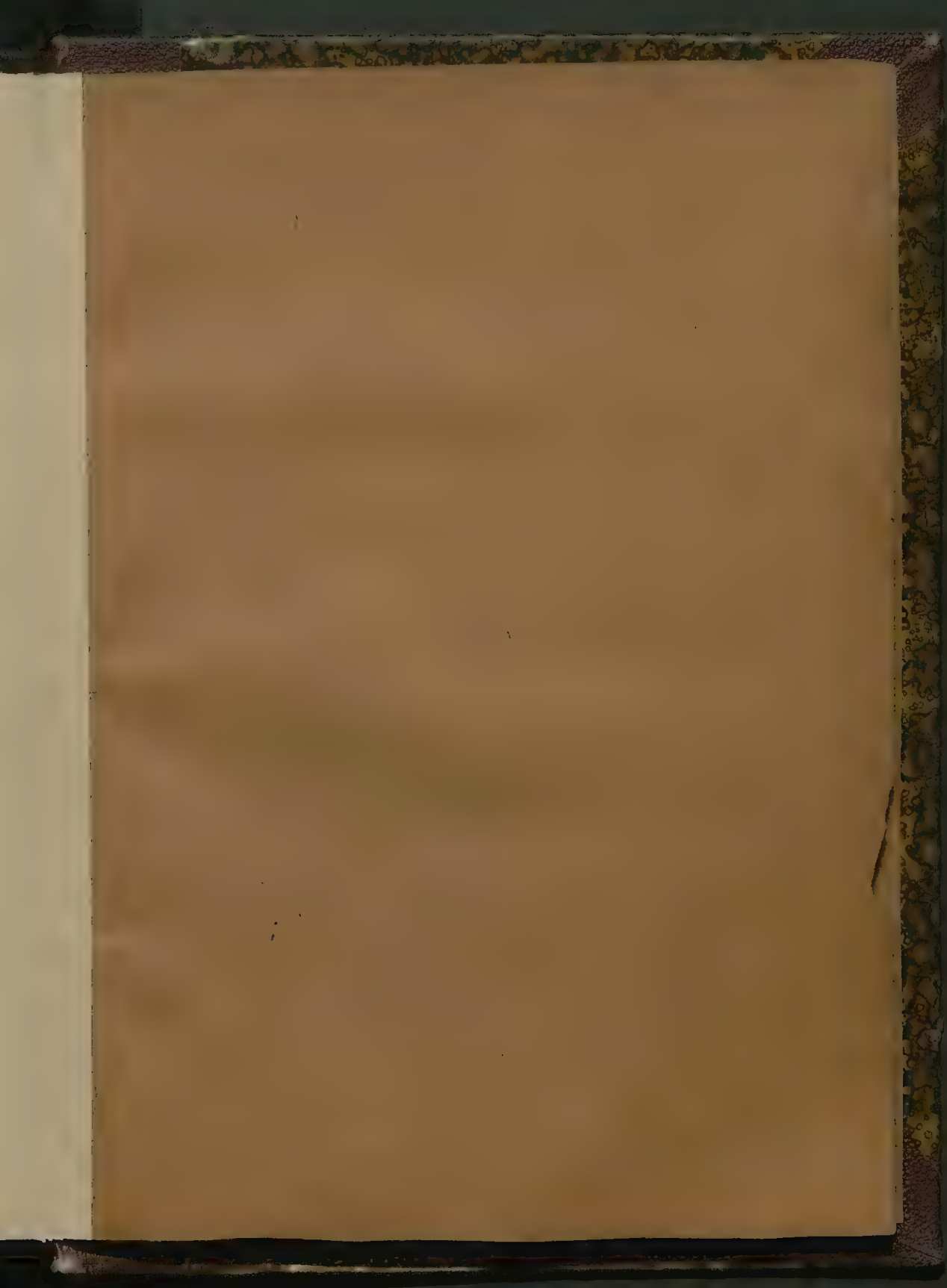
est satis cōe qz cōiter assignam^r extrema in talib^r ppōibus tñ hō est al.
creans incipit eē de^r. Et etiā dicim^r eas eē indefinitas. dicim^r eē eas cō
uertibiles. ista solū pueniūt ppōibz categoricas. Sic ē sz ista opinione
tūc qō qz qñt. vtz omis pñā in q arguit ab exponentibz ad expositam.
sic pñā bona z material vel an cōuerlo sit bona pñā z formal qō ē fal/
sum p scda pte vt patet ex dictis. Scdo opinio ē q tenet q ois ppō ex
ponibilis sit hypotetica. z fm hāc opinione illa tñ hō ē al. vel creas in/
cipit eē de^r nō hz extrema tanqz ptes pñapales z materiales sui. Et cat
les valent iplicite copulatiuas p qz exponiūt z sūt in re copulatiue. sz
negatiue ipay sūt disunctiue z etiā illa q exponit disunctiue. Et sic tales
iplicite hñt ptes pñapales z materiales z sz hāc opinione ppō vocalis
vl scripta ē exponibil^r z sua mentalis nō. Sic etiā fm hāc opinione dat
aliqz termin^r vocal^r vl scriptus cui apd mētē nō corri det simplr aliqd
vt ly differt. sz bñ toti ppōni correspondet tota ppō p quā exponit z fm
illā opinione tūc qō prius tacta ē vera. qz tūc qlibet tal^r pñā est formalis
qz sz arguit a sinonimo ad sinonimū. Tercia opinio est magistri hu/
gonis q tenet q aliq ppō exponibilis sit hypotetica vt ista. vel pñlis cu
ius sensus totalis sufficienter exprimitur p hypoteticā vt sunt ppōnes ex
clusiue exceptiue z collectiue z oēs alie exponibiles preter illas q sunt de
ly totus z de ly omnis. Sz alie sunt categorice vt ille quaz sensus tota
lis sufficienter exprimit p categoricā. i. q cōiter exponit categorice.
sic sūt ppōnes de ly totus z de ly ois. z fm hāc opinione aliq pñā ē for/
malis vt vbi arguit ab vna tali q exponit hypotetice ad talē hypoteticā
vt hō ē al^r z nulla res q nō est hō est animal igit tñ hō est al. Aliq vero
ē materialis vt vbi arguit ab vna tali q exponitur categorice vt oēs ho
mines sūt centū. igitur maxim^r numerus hoīm ē centū. In fili tñ nō se
quitur. omes hoies sunt centū igit minim^r nūerus hoīm est centū. Sic
etiā tunc nō sequitur formaliter. oēs apli dei sunt in celo igit maxim^r
nūer^r aploz dei est in celo. zc. Pro qbz ipsi sit laus z glia in secla seclorū.

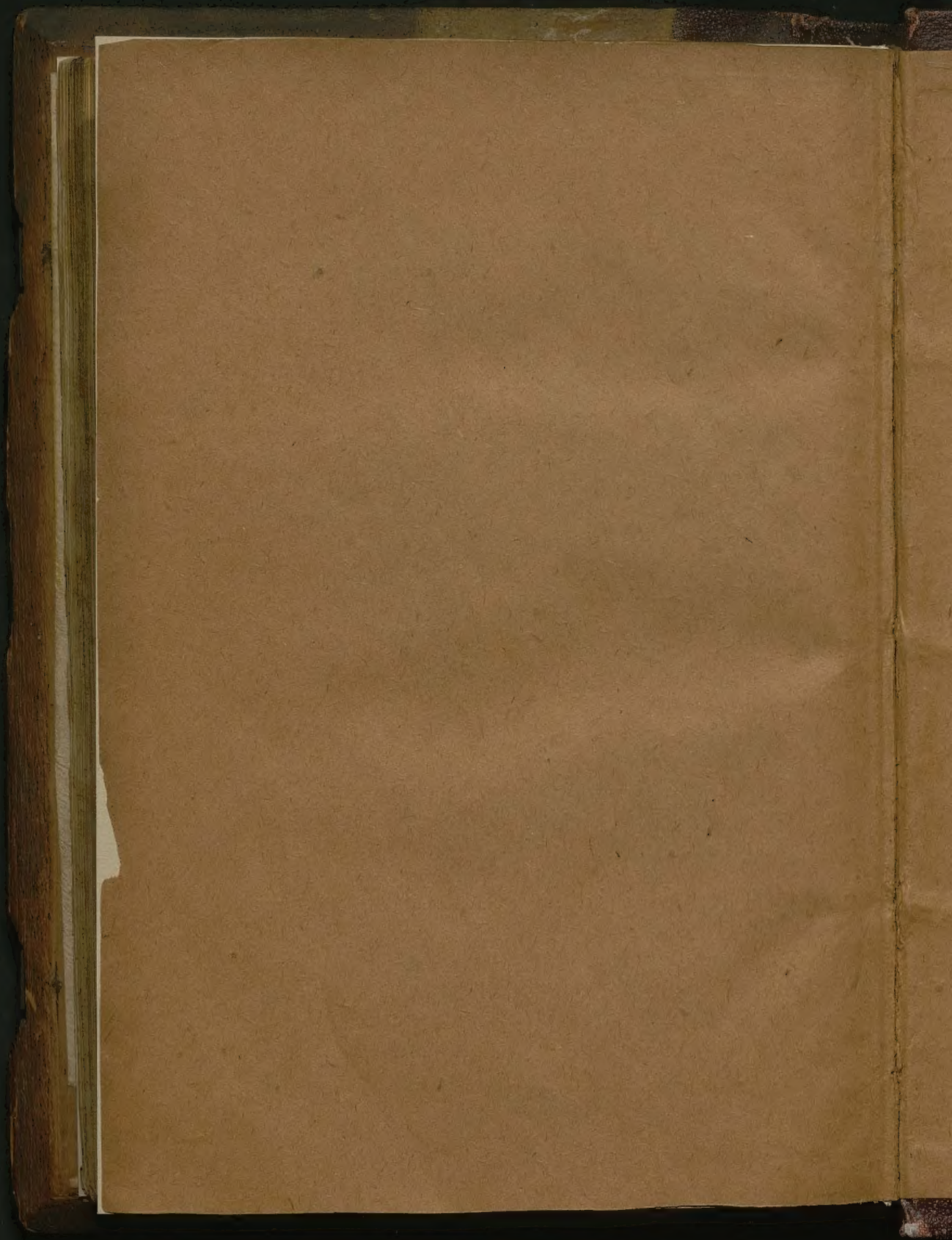
Quisquis dialectice veritatis persuasiōibus p paralolo
giantū insultus sultiri desideras. aut equiuocatio
nū multiplicitate postergata sophisticas deuigare fal
lacias. Hunc opusculo (denno correctum) frequēti eru
ditione inuigiles. In quo nedū sanā textus explana
tione. vtz z terminoz abditissimas acceptiones : z so
phismatū questionūqz nō insulas interpretationes
cū perutilissimis argumentādi regulis cōpēdiōse re
peries. Quod subtilissimis (vt cernis) caracteribus ip
se Henricus gran in Hagēnaw perpropere effigiauit
consumauitqz Anno salutis Millesimo quadringen
tesimo nonagesimo quinto. Die vero tertia mensis
Marcij.

BIBLIOTHECA
VNI^{VERSITATIS} MAG^{ISTRATVS}
GRACIENSIS

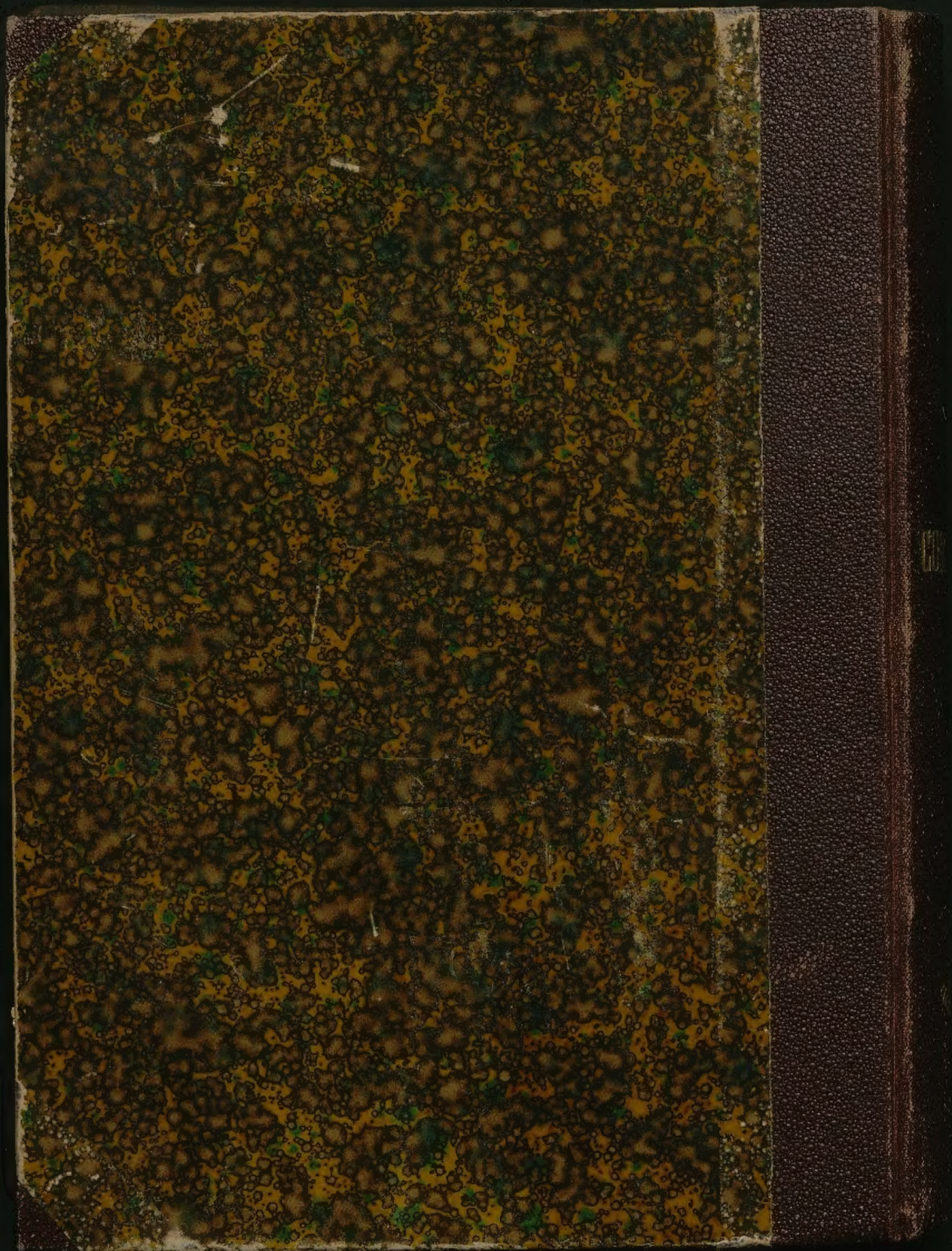

Biblioteka Jagiellońska

stdr0008144

262

COMMENTUM

